

A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE.

A. M. GUNASEKARA

A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE

**A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE**

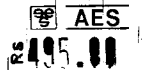
ABRAHAM MENDIS GUNASEKARA

**ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
NEW DELHI ★ MADRAS ★ 1999**

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

- 31, HAUZ KHAS VILLAGE, NEW DELHI - 110016
PH. : 6560187, 6568594 FAX : 011-6852805, 6855499
E-mail : asianeds@nda.vsnl.net.in
- 5, SRIPURAM FIRST STREET, MADRAS - 600 014,
PH. : 8265040 FAX : 8211291
E-mail : asianeds@md3.vsnl.net.in

Frist Published: Colombo, 1891
First AES Reprint : New Delhi, 1986.
Second AES Reprint : New Delhi, 1999.
ISBN : 81-206-0106-8

Published by J. Jetey
for ASIAN EDUCATIONAL SERVICES
31, Hauz Khas Village, New Delhi - 110 016.
Processed by AES Publications Pvt. Ltd. New Delhi - 110 016.
Printed at Jaya Print Pack Pvt. Ltd. New Delhi.

COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE,

**Adapted for the use of English Readers
and Prescribed for the Civil Service Examinations.**

BY
ABRAHAM MENDIS GUNASEKARA,
Member R. A. S., Ceylon Branch;
Interpreter Mudaliyâr to the Registrar-General of Ceylon.

"The Sinhalese language is one well worth acquisition not only by those whose calling or profession renders it necessary, but by persons of linguistic tastes, for the sake of a knowledge of its wonderful and beautiful structure, allied closely as it is to the great Indian Classic tongue, and of which structure acquaintance with European languages, with Greek and Latin and the Semitic tongues, affords no idea."

COLOMBO :
G. J. A. SKEEN, GOVERNMENT PRINTER, CEYLON.
1891.

Dedicated, by Special Permission,

TO

HIS EXCELLENCY

SIR ARTHUR ELIBANK HAVELOCK, K.C.M.G.,

Governor and Commander-in-Chief in and over the Island of

Ceylon, with the Dependencies thereof,

&c., &c., &c.,

IN TOKEN OF PROFOUND RESPECT FOR HIS EXCELLENCY AND OF

DEEP GRATITUDE TO THE CEYLON GOVERNMENT

FOR PATRONISING THIS WORK,

BY

THE AUTHOR.

PREFACE.*

THE absence of a comprehensive Grammar of the Sinhalese Language suited to the requirements of English readers suggested to me some years ago the desirability of preparing such a work.

The manuscript was completed in June, 1885. In 1888 sanction was obtained for its being printed at the Government Press. Since then various causes have delayed its issue.

Whatever leisure I have been able, as a Government Official, to devote to literary work, has not been spared in a conscientious endeavour to render the book worthy of its object. I humbly trust that my efforts have not been altogether unsuccessful. *

In the preparation of the present Grammar I have availed myself of several works on Sinhalese Grammar, by both ancient and modern authors. It has been written in a form best adapted to suit those who are familiar with European Grammars. Owing to the multiplicity of examples and explanations, and the introduction of some **matter** not perhaps strictly appertaining to the province of a Grammar, but likely to be of use, its scope has exceeded the bounds originally contemplated.

I have to acknowledge my deepest obligations to several gentlemen who have encouraged and aided me in my labours.

Dr. R. ROST, C.I.E., the accomplished Librarian of the India Office, ever an unselfish and devoted friend of all

engaged in Oriental studies (at whose suggestion I ventured to seek the support of the Ceylon Government), has helped me much by sound advice, and has watched the progress of the Grammar with much interest. The Hon. Sir A. H. GORDON, G.C.M.G., late Governor of Ceylon, with that generous readiness to encourage native literature which has always distinguished him, sanctioned the issue of the book from the Government Press. Mr. J. H. DE SARAM, District Judge of Galle and Member of the Board of Civil Service Examiners, has viewed the publication of the work with favour. At the hands of my tutor, WASKADUWE SUBHUTI TERUNNANSE, P.N.M., the well-known learned priest, I have received material aid. Mudaliyár B. GUNASEKARA, Chief Translator to Government, among the foremost of Sinhalese scholars, has kindly assisted me throughout the progress of the work.

To Mr. H. C. P. BELL, Archæological Commissioner and Honorary Secretary of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society, I owe a special meed of thanks for the ungrudging assistance he has rendered me, by snatching time in the midst of his own laborious duties for a very scrutinizing revision of the proof sheets from the commencement.

Lastly, I desire to tender my warm thanks to Mr. G. J. A. SKEEN, the Government Printer, for the pains he has taken personally in connection with the printing.

Colombo, September, 1891.

A. M. G.

CONTENTS.

	PAGE
Preface to the First Edition ...	v
Preface to the Reprint ...	vii
Contents ...	ix
Index of Contents ...	xi
Hints to Students ...	xvi
Introduction ...	1
Orthography ...	3-66
Alphabet, &c. ...	3-41
Transliteration ...	29
Phonetic Rules ...	41
Mistakes in Orthography ...	66
Etymology ...	66-411
Noun—classification, &c. ...	67
Gender ...	70
Number ...	82
Person ...	88
Case ...	88
Table of Case-endings ...	96
Declension ...	97
Adjective ...	137
Numerals—declension, &c. ...	144
Article ...	150
Pronoun—declension, &c. ...	154
Honorifics ...	175
Verb ...	177
Voice ...	178
Mood ...	181
Gerund or Verbal Noun ...	188
Participial ...	189
Participial Adjective ...	192
Tense ...	193
Number ...	198
Person ...	198
Tables of Inflectional Endings of Verbs ...	198
Principal Parts of Verbs ...	208
Conjugation ...	219-292
Irregular and Defective Verbs ...	237
Auxiliary Verbs ...	292
Compound Verbs ...	294
Verbal Honorifics ...	298
Adverb ...	300
Preposition ...	309
Conjunction ...	311
Interjection ...	312
Prefixes ...	314

	PAGE
Particles ...	316
Composition or Compound Words ...	323
Derivation ...	335
Onomatopoeic Words ...	367
Suffixes and Derivatives ...	389
Reduplication of Words ...	396
Synonyms ...	399
Homonyms ...	406
Elevation and Degeneration of Words ...	407
Some useful Words ...	409
Syntax ...	411-475
Classification of Sentences ...	412
Cases, &c. ...	417
Adjective ...	433
Pronoun ...	434
Verb ...	435
Reported Speech ...	439
Conjunction ...	439
Correlative Expressions ...	440
Order of Words in a Sentence ...	440
Colloquial Sinhalese ...	442
Analysis ...	443
Parsing ...	446
Idiom ...	446
Punctuation, &c. ...	470
Comparison of Classical and Colloquial Sinhalese ...	471
Index of Words ...	476

INDEX OF CONTENTS.

[Numbers with p. prefixed indicate the pages; others, the sections.]

f = foot-note.]

- Adjective**: definition of 119;
 division of 120; sub-divisions
 of 121
 qualitative—122
 verbal—122, 179, 202, 250, 252
 quantitative—123
 cardinal numeral—123 *a*
 indefinite numeral—123 *a*
 demonstrative—124
 definite article 124 *a*, 135
 indefinite article 124 *a*, 135
 pronominal—124 *b*
 interrogative—124 *c*
 ordinal numeral—124 *d*
 inflection of 125
 comparison of 126-127
 nouns used as—120, 327
 endings of p. 144, 179, p. 232 *f*,
 p. 277 *f*.
 syntax of 326-327
- Adverb**: definition of 204
 formation of 205
 nouns used as—p. 301
 classification of 206
 of time p. 301
 „ place p. 303
 „ arrangement p. 305
 „ repetition p. 305
 „ manner p. 306
 „ time, &c., expressive of doubt.
 &c., p. 306
 „ quantity or degree p. 306
 „ affirmation and negation
 p. 307
 „ cause and effect p. 308
 comparison of 207
 endings of 205, p. 303, p. 302 *f*.
 p. 304 *f*.
- Alphabet**: definition of 2
 E|u and mixed—7-9
 vowels and consonants of E|u—
 remarks on E|u—pp. 4, 6
 vowels and consonants of the
 mixed—9
 Sanskrit—p. 5
 remarks on the Sanskrit and
 mixed—p. 5
 combination of letters 10
 complete inflected—pp. 8, 9
 symbols of vowels and their
 names 11
 compound letters pp. 12-15
 remarks on—pp. 13, 16
 formation of compound letters
 pp. 17-19
 mode of writing letters (plate) 38
 classification of letters—20-28
 formation of sounds 29-30
 mode of reading letters 31
 sounds of letters 32
 names of letters 34
 a new letter to represent “f” 35
 Pali—p. 347 *f*
 Tamil—p. 356 *f*.
 (*Vide* under Letters.)
- Analysis** 349-351
- Apposition** — words put in
 288, 322
- Article** 135; some peculiar
 modes of denoting it 137
 declension of nouns with the
 indefinite—138
 definite—140
 indefinite—135-140
 peculiar uses of—139, 141, 142
- Bases or Crude Forms**
 of nouns and their application
 91
 of verbs 190
 (*Vide* under Derivation.)

- Case** : definition of 97
enumeration of 98
definitions of the cases 99, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 113, 114
nominative—99-101, 273-289, 325
accusative — 102-103, 290-301, 325
instrumental—104-105, 302-304
auxiliary—106-107, 305-308
dative—108-109, 309-312
ablative—110-111, 313-316
genitive—112, 317-322
locative—113, 323-324
vocative—114, 347 h
— relation or Kāraka 115
— endings 116, (246-252)
— absolute 325
- Classical and Colloquial**
Sinhalese, comparison of 362
- Composition or Compound Words** :
definition of 213
classification of 214
case compounds 215, (irregular)
p. 328; an unclassified list
of p. 329; unelided—216
adjectival compounds 217
collective compounds 218;
remarks on—p. 332
indeclinable (or adverbial) com-
pounds 219
relative (attributive, or posses-
sive) compounds 220
- Conjugation** 194, 195.
(*Vide Verb.*)
- Conjunction** 209, 304, 344-
345
- Consonant**—*Vide Alphabet*
- Correlative Expressions** 346
- Declension** : division of
words for the purpose of—117
remarks on pp. 98, 99, 127, 134
of masculine nouns pp. 98-118
.. nouns with honorific endings
pp. 118, 126,—with the
indefinite article 138
.. feminine nouns pp. 119-126
.. inanimate nouns pp. 126-135
.. abstract nouns p. 135
.. verbal nouns pp. 136-137
.. numerals 132-133
.. pronouns pp. 161-173
(*Vide Noun and Pronoun*)

- Definitions** (*Vide under the
different headings.*)
- Derivation** : radicals (roots)
221
number of roots in Eju, Pali,
and Sanskrit 222
classification of radicals 223
method of deducing radicals 224
characteristic features of Eju
words as compared with
Sanskrit and Pali 225
list of (verbal) roots 226
.. nominal bases 227
origin and development of
Sinhalese 228
mode of deriving Eju words p. 348
comparison of Eju with Indian
Aryan languages p. 349
of some important words, &c., 229
derivatives differing only in
form 230
— by means of suffixes 246-252
(Consult Index of Words to find
out the derivation of any parti-
cular word.)
- Dutch**, naturalised and derived
words from 236
- English**, naturalised and de-
rived words from 237
- Etymology**, pp. 66-411; defi-
nition of 72
- Figures**, Sinhalese (plate) 130
- Fractions**, how to express 131
- Grammar**, definition of 1
division of 5
- Gender** 81-88; modes of
denoting—82
of inanimate objects 83-86, 88
common—87
remarks on—p. 71
- Gerunds** or verbal nouns 172
(*Vide under Verb.*)
- Handwriting** (plate) 39
- Homonyms** 257
- Honorifics** of substantives
150, of verbs 203; 285
some words used as honorifics
p. 105 f
- Idiom** : importance of 353
idiomatic sentences 354
idiotisms 355-360

- Inscription** (very old) p. 4
- Interjection**, list of (com-
prising words used in calling
animals, &c.) 210
reduplication of p. 314
- Letters** : definition of 2
proper use of pp. 31-41
a letter to represent "f" 35
mode of writing—38-39
origin of 41
(*Vide under Alphabet.*)
- Malay**—words naturalised and
derived from 239
- Maldivé language**, affinity
of Sinhalese to 232
- Mistakes** in Orthography 71
- Mood**—*Vide Verb.*
- Nasalisation** 70
- Nipata** 204-210, 212
- Noun** : definition of 74-78
classification of 75-79, 117
inflections of 80
bases of 91
verbal—*Vide Verb*
endings of p. 68, 79, p. 71, p. 72,
p. 75, p. 78, p. 82, p. 83, p. 86,
99, 102, 104, 106, 108, 110,
112, 113, 114, 116, 134, p. 136,
p. 350 f.
used adjectively 120
(*Vide under Gender and Declen-
sion.*)
- Number** 89-95, 185
modes of forming—92-93
of abstract nouns and nouns
denoting natural productions
94-95
plural of proper nouns 79
plural of numerals 134
Syntax of 276, 278-284
- Numerals** 128
Sinhalese figures (plate) 130
- Orthography** pp. 1-66; defi-
nition of 6
mistakes in—71
- Pali** : alphabet p. 347 f; natural-
ised words from—238
- Parang** 349, 352
- Participial Adjectives**
122, 179, 202
- Participles** : present—174
past—176
anomalous forms of—178
(*Vide under Verb.*)
- Particles** (indeclinable) 73,
211-212, p. 140, p. 143,
p. 156, p. 157, p. 158, p. 160,
p. 172, p. 182, 173, p. 241 f.
- Parts of Speech** 4, 73
- Person** 96, 186
Syntax of 274, 276, 280, 287,
338-339
- Phonetic rules** 47-69
elision 48
substitution 49
augmentation 50
assimilation 51-53
reduplication 54, 353
metathesis 55, 299, 341
elongation 56
abbreviation 57
combination 58-69, 135
- Portuguese**—words natura-
lised from 235
- Prakrits** p. 348.
- Prefixes** 211; forms of cer-
tain—p. 316
- Preposition** : list of 103, 105,
107, 111, 113, 208, 300, 304, 307,
310, 316
use and the origin of—p. 310
words having the force of—
p. 311
- Pronoun** : definition of 143
classification of 144
personal—144
demonstrative—144
interrogative—144
indefinite—p. 156
possessive—p. 157
definitive—p. 157
reflective—p. 158
adjective—p. 159
relative—145
distributive—146
application of 149
endings of p. 164, p. 167, p. 172
Syntax of 328-329

Pronunciation 33
Punctuation, &c., 361
Reported speech 242-243
Rodiyas, words used by 240 *b*
Root—*Vide* Derivation.
Sandhi, rules of 60-69
Sanskrit: alphabet p. 5
 — words, how introduced into the language 238
Sentence: definition of 3
 classification of 264-272
 order of words in a—347
Spelling: mistakes in 71
 alters the meanings of words 42
Subject and predicate 261-263: when they are omitted 262, 263, 286
Subject and agreement—
 nominative case 273-289
Suffixes (endings)—*Vide* under the different parts of speech pp. 389-396
 definition of suffix 243
 derivation of some—229
 " by means of—pp. 389-396
 Taddhita—and derivatives 246
 Kridanta—" 249
Syllables 40
Synonyms for Buddha, nirvāpa, heaven, god, sun, moon, star, devil, sky, Mahamera, cloud, rain, lightning, day, morning, evening, night, year, fire, wind or air, earth, man, woman, king, learned or wise-man, friend, enemy, forest, bō-tree, cocoanut tree, tree, lion, elephant, horse, bird, snake, sea, fish, gold, white, couple, great or large, small or little, near, always, quickly, to arrive, to say, to see 254-256
Syntax pp. 410-443; definition of 260
 of nominative case 273-289
 " accusative " 290-301
 " instrumental " 302-304
 " auxiliary " 305-308
 " dative " 309-312
 " ablative " 313-316

of genitive case 317-322
 " locative " 323-324
 peculiarities and uses of some cases p. 332
 nominative and accusative absolute 325
 of adjective 326-327
 " pronoun 328-329
 " verb 330-334
 " mood 335-337
 " person 338-339
 " tense 340-341
 uses of the present tense 340
 reported speech 342-343
 of conjunction 344-345
 " colloquial Sinhalese 348
Tamil: alphabet 234 *f.*
 words naturalised and derived from—234
Tense: definition of 180
 mode of expressing the minor tenses 181-183
 colloquial forms of 184
 formation of 190
 formation of past tense 192
 uses of the present tense 340
Transliteration 36-37
Transpositional speech p. 49
Upasarga 211
Vedda dialect, list of words of 240 *a*
Verb: definition of 151
 transitive and intransitive—153.
 291-293, 301, 331-334
 transitive—used intransitively 154
 inflections of 155
 voice 156
 passive voice 157-159
 reflective and reciprocal—160
 mood 161, 335-337
 benedictive and optative mood 161 *f.*
 indicative mood 162
 optative mood 163, p. 288 *f.*
 imperative mood 164, pp. 201-202
 remarks on the imperative mood pp. 201-202
 optative force of the imperative 165

permissive form 166
 hortative—167
 conditional mood 168, 335-337
 causal—169, p. 229, 289 *f.*, p. 460 *f.*
 formation of causal—170, p. 262 *f.*
 infinitive mood 171
 verbal nouns or gerunds 172, 251, 252, 294; endings of 77, p. 179 *f.*, 171, 172, 178 *f.*, p. 219, p. 236, p. 244 *f.*, p. 274 *f.*, p. 290 *f.*, p. 351 *f.*
 present participle 174-175
 past participle 176
 formation of past participle 177
 tense 180
 endings of 187, pp. 183-184, 184, pp. 198-203, p. 207 *f.*, p. 215 *f.*, p. 239 *f.*, p. 248 *f.*, p. 287 *f.*, p. 318 *f.*, p. 320 *f.*, p. 351 *f.*
 volitive and involitive—188
 formation of involitives 189, p. 264 *f.*
 bases of 190
 formation of tenses 190-192, pp. 210-218
 principal parts of 193
 conjugation of 195, 197, 198
 remarks on conjugation, &c., p. 236
 irregular and defective—196
 auxiliary—199
 impersonal—200
 compound—201
 syntax of 330-337
Vowel—*Vide* Alphabet.

Words: definition of 2
 classification of 73, 117
 comparative lists of 42, p. 37, p. 39, p. 78, pp. 339-349
 a comparison of some Eju derivatives with those in Tamil 230
 original forms of Eju—231
 affinity of the Maldive tongue to the Eju 232
 introduction of foreign words into the Sinhalese 233
 — naturalised from Tamil 234
 " " Portuguese 235
 " " Dutch 236
 " " English 237
 " " Pali 238
 " " Malay 239
 employment of foreign—238
 introduction of Sanskrit words into Sinhalese 238
 — of the Vedda dialect 240 *a*
 — used by Rodiyas 240 *b*
 Euphemistic—240c: agricultural terms p. 385
 forest terms p. 385
 onomatopœtic—241
 — expressing the cries of animals 242
 peculiar use of the specific names of trees, &c., 248
 — formed by means of suffixes 244-252
 reduplication of—253
 — used with reference to degree of respectability 256
 Elevation and degeneration of 258
 some useful—259
 order of words in a sentence 34'

ERRATA ET ADDENDA.

- Page §
- 3 . 6 . insert "Sun සන් or Saṅgāṅ සංඝ," before "Orthography treats" &c.
- 8 . 10 . in heading of col. 4, for "ඇ ඉ" read "ඇ ඉ."
- 20 . 23f. for "life" read "breath."
- 22 . 28 . 4. Dentals, col. 3, sub. "ඊ" for "ඵ."
- 30 . 39 . for "(b)" read "(c)."
- 37 . 46a. omit "ඉඳුණාඹි ..... pickaxe."
- 39 . 46c. item 13, sub. කෙණ් for කෙණ in "කෙණු."
- 42 . 48b. sub. ධ for ධ in "මධ්‍යාකාර."
- 43 . 48d. item 5, after "සාරසියය" add "(Vide p. 352.)."
- 44 . 49f. for "නිසන්ධු...vocabulary" read "කරණව , කරණව, 'to do.'"
- 56 . 64 . line 9, sub. ධ for ධ in "අධ්‍යාය."
- 62 . 71 . item 12, col. 2, after "අනුභව" add "or ආනුභව."
- 63 . " . line 5 from end, after "(by a snake)" add "&c."
- 64 . " . item 4 from end, col. 2, for ච in "ප්‍රකාශවත් කිරීම" sub. ම.
- 67 . 75 . (ii.) after "සන්" add "නම්" and after "සංඝ" add "කාම."
- 68 . 77 . (4) after "congregation" add "people."
- " . " . last line, for "දිවිමි" and "දිවිලි" read "දිවිමි" and "දිවිලි" respectively.
- 72 . 82 . item 4, col. 2, after "ලේලි" add "or යෙකෙළු."
- " . " . in feminine suffixes (line 3), omit "ඉස්සි or ඉස්සි."
- 74 . " . item 20, for ක & නා in "මනමාලයා," "මනාලයා," &c., sub. ක් & නා respectively. And correct similar errors on page 103.
- 77 . 82b. item 6, for "මසුර" read "මසුරයා," and sub. සු for සු in "මසුර මඩනුව."
- 82 . 87 . in note, line 2, sub. ඊ for ඊ in "පිරිමි."
- 89 . 89 . line 4, add ස after "ප්‍රකා."
- 94 . 112 . line 6, for "ලායේ." read "ලායේ, ලාවි."
- 96 . 116 . in aux. case (col. 2), sub. ඵ for ඵ in "ඵන්" and omit col. 4.
- 97 . " . in dative and ablative cases omit col. 4.
- 113 . 118 . in aux. & abl plural (3rd form), for "මුත්තාවරුන්ගෙන්." read "මුත්තාවරුන්ගෙන්."

ERRATA ET ADDENDA.

- Page §
- 117 . 118 . last line, sub. මු for මු in "මුමුල්"
- 141 . 124 . Ex. (b), line 5, add "(or අකෙක්)" after "අනික්."
- 144 . 128 . footnote §, sub. සි for සි in "සිවිසැට."
- 148 . 131 . line 5, for "භව" read "භවු," and modify its transliterations accordingly.
- 154 . 143 . add "සවිසමි or" before "සවිසම."
- 175 . — . lines 7, 17, 21, & 22, sub. ද for ද in "කමන්දු," "කමන් චකන්දු," "න්දු," "අන්දු," "උන්දු," "චකන්දු."
- 176 . 150 . footnote °, sub. "ඉ" for "ඉ."
- 176 . " . footnote †, sub. ක් for නි in "මැනිකේ."
- 188 . 172 . para. 2, line 2, for "persons" read "agent or object."
- 217 . 193 . line 18, omit "and Past Part. ending in න්."
- " . " . line 19, omit "ඇවිදි + (ඉ)න්=ඇවිදින්න."
- " . " . omit note.
- 235 . 195 . line 25, sub. ලෙ for ලෙ in "මෙලෙ" & ල for ල in "මෙල."
- 340 . 226 . item 19, sub. ස for ස in "භුස."
- 359 . 234 . item 12, for "congratulation" read "flattery, coaxing."
- 369 . 235 . item 9, after "අල්පෙකෙති" add "or අල්පෙකෙතිසි."
- 383 . 240 . item 15, after "Call" add "(to)."
- 386 . " . item 14, sub. කු for ක in "දුකන්ත"; item 11 "Forest Terms," sub. ක් for නි in "මිපැනි."
- 392 . 246 . item 10, sub. ආ for අ in "අගෙන්සි."
- 402 . 254 . omit final "s" in "gods," "stars," "clouds."
- 405 . 254 . line 9, sub. මු for මු in "පවුරු."
- 419 . 280 . line 8, for "346" read "347."

The following are cases of uncertain orthography: අනි or අනි; උගුල or උගුල; එලමෙ or එලමෙ; කොල or කොල ('leaf'); සල or සල ('split'); පැණ or පැණ ('question'); ලිකිණි or ලිකිණි.

The Tamil ழ should be represented by ழ instead of ழ: e. g. அகழ் = අගල, ஆணைவாழை = ආනවාව [එ = ழ + ழ].

(1) අස, (2) උදව්, (3) ලමා ('boy') are declined as follows:—

	Nom.	Acc. & Ins.	Aux. & Abl.	Dat.	Gen.
1 {	Sing. අස	...අස	...අසගෙන්	...අසට	...අසගේ.
	Pl. අසවල්	...අසවුන්	...අසවුන්ගෙන්	...අසවුණට	...අසවුණගේ.
2 {	උදව්	...උදව්	...උදව්ගෙන්	...උදව්ට	...උදව්ගේ.
3 {	Sing. ලමා	...ලමා	...ලමාගෙන්	...ලමාට	...ලමාගේ.
	Pl. ලමන් or ලමන්	...ලමන්	...ලමන්ගෙන්	...ලමන්ට	...ලමන්ගේ.

Voc. අස, උදව්, ලමා (sing.); අසවුනි, ලමනි (pl.).

The words "Sanskrit" and "Pāli" have been used without diacritical marks.

SINHALESE GRAMMAR.

HINTS TO STUDENTS.

(1) The beginner is recommended to first acquaint himself with the rudiments of Sinhalese Grammar by studying the following sections carefully, viz., 10-17, 31-33, 38, 40, 42-46, 60-69, 71, 73, 80-82, 87, 89-95, 99-115, 118 (Declensions 2, 4, 5, 8, 9, 10, 12-14, 18, 19, 35-38, 48, 50, 53, 64, 65, 68-71, 74, 75, 80, 82), 122-124, 126, 128*a*, 131, 133, 135, 138, 144-147 (Declensions 1, 2, 4, 6, 14), 149, 153, 155-160, 162-184, 186, 188, 195-201, 205, 208-210, 212, 228, 229, 233, 238, 239, 247, 248, 253, 259, and the Chapter on Syntax. Where many examples are given, those most serviceable for practical requirements should be first mastered. (*Vide* p. 476.)

(2) Sections 353-360 should prove specially useful to European Students, who will be able after mastering the sentences given to form others by their aid.

(3) Section 362 presents briefly side by side some characteristic features of classical and colloquial Sinhalese.

I.—INTRODUCTION.*

THE science that treats of the proper use of speech or language (*basa* බස, *bhāshāva* භාෂාව)† is called *Viyarana* විචාරණ (*Vyākaraṇa* චකාරණ), Grammar. That portion of the general science of language which teaches us to speak and write the Sinhalese (*Sihala* සිහල, *Elu* එළු, *Sinhala* සිංහල) language correctly is called *Elu viyarana* එළු විචාරණ (*Sinhala vyākaraṇa* සිංහල චකාරණ), Sinhalese Grammar.

NOTE.—The word සිංහල is derived from සිංහ, 'lion,' and ල, 'taker' or 'slayer.' Both ancient and modern scholars of the language have attributed the origin of this derivation to the circumstance of this Island having been, in historical times, first conquered and ruled by a son of Siṅha Báhu, who is said to have killed his father, a lion, and reigned in a city called Siṅha or, more commonly, Siṅhapura (*pura* පුර, 'city'), built by him near the site of the lion's den and which is considered to have been on the frontiers of Magadha, the modern Behar. The derivation is thus explained in the *Mahāvamsa*: "By whatever means the monarch Siṅha Báhu slew the 'Siṅha' (lion), from that feat his sons and descendants are called 'Siṅhala' (the lion-slayers). This Laniká having been conquered by a Siṅhala, from the circumstance also of its having been colonised by a Siṅhala, it obtained the name of 'Siṅhala.'" Another explanation, which is, perhaps, equally good, may be suggested. The descendants of Siṅha Báhu may have been very properly called 'Siṅha,' either by reason of their descent from a lion, or their lion-like bravery and valour, or after the name of the city which they built and dwelt in, just as in the same way the people of London are called Londoners, those of Latium Latins, &c. Thus, the Siṅhas 'who took' this Island were called 'Siṅhala,' and their descendants, the modern Sinhalese, go by the same appellation. That which was

* Introduction = *Prārambhaya* ප්‍රාරම්භය.

† The equivalent Sinhalese expressions (first the *Elu* and then the more commonly used Sanskrit) of important words in the Grammar are given after each English word for the benefit of the student.

conquered and colonised by Sīghas was called 'Sīghalaya' or 'Sīghalé' (which latter name is now restricted to 'the up-country' of Ceylon), or 'Sīghala dvīpa' (*dvīpa* ද්වීප, 'island'), and the language that sprang from them was called 'Sīghala,' or 'Sīghala-bhāshá.' The principal objection to the former derivation is that, if Sīgha Báhu and his descendants were called Sīghala, people of that name would still be found in India—since Sīgha Báhu is said to have had thirty-two twin children, of whom Vijaya, the first king of Ceylon, was the eldest—but they are not found there.

2. Significant combinations of elementary sounds are called *pada* පද or *vadan* වදන් (*vachana* වචන), Words; marks or symbols which represent these sounds are called *akuru* අකුරු (*akshara* අක්ෂර), Letters. The systematical collection of letters in a language is called *sóḍiya* සෝඨියා or *hóḍiya* හෝඨියා,* the Alphabet.

3. A collection of two or more words arranged in such a manner as to express a complete thought, is called *vásugama* වාස ගම† or *vákyaya* වාක්‍යය, Sentence.

A single word may also be used as a sentence in Sinhalese, as *giyemi* ගියෙමි, ('I went'); *hañdati* හඬති, ('they cry.' Still, though the subject (*katu* කතු, *kartri* කර්තෘ) of the verb (*kiriya* කිරිය, *kriyáva* ක්‍රියාව) is always implied in Sinhalese by its predicate (*kiriya* කිරිය, *kriyáva* ක්‍රියාව), and sometimes need not be expressed, it is rather vague to omit it in such isolated and unconnected sentences as the above; therefore *mama giyemi* මම ගියෙමි, 'I went,' and *oḥu hañdati* ඔවුහු හඬති, 'they cry,' are preferable.

* *Sú* සු = *só* සෝ = *hó* හෝ, 'well'; *ḍ* ඨ, 'to fly in the air,' referring to the sound which is conveyed in the air upon the utterance of the letters which the alphabet embodies; *ya* ය an expletive suffix. Though this is the commonly accepted derivation of the word, yet it is sometimes disputed, and the word derived from the Tamil *suvaḍi* சுவடி (*chuvadī*) to which it has a close resemblance.

† *Vásugama* is sometimes used for a collection of sentences, and *vákyaya* is, therefore, a more appropriate term. The former is also applied to prose, as distinguished from *kavi* කවි (*kávyá* කාව්‍ය), 'poetry.'

‡ This word is written also as *kartri* කර්තෘ.

4. The different sorts or classes into which words are divided are called *pada* පද, Parts of Speech.

5. Grammar is divided into three parts, namely—(1) *San* සන් (*Sanjñá* සංඥා), Orthography; (2) *Pada vidyáva* පද විද්‍යාව or *Pada siddhiya* පදසිඬියා, Etymology; and (3) *Vákya yójanáva* වාක්‍ය යෝජනාව, Syntax.

II.—ORTHOGRAPHY.

6. *San* සන් or *Sanjñá* සංඥා, Orthography treats of the forms and sounds of letters, and the correct mode of spelling words.

THE ALPHABET.

7. There are two alphabets in Sinhalese, namely, the Eḷu alphabet and the "mixed" (*miśra* මිශ්‍ර) alphabet.

8. The Eḷu alphabet comprises letters used in writing pure Sinhalese words. It contains 33 letters, of which 12 are vowels (*panakuru* පනකුරු, *prāṇákshara* ප්‍රාණක්ෂර) and 21 consonants* (*gatakuru* ගතකුරු, *gátrákshara* ගාත්‍රක්ෂර).

The Vowels.

අ a, ආ á; ඇ e, ඇ é; ඉ i, ඊ or ඉ í; උ u, ඌ ú; එ e, ඒ é; ඔ o, ඔ ó.

The Consonants.

ක k; ග g; ච ch; ජ j; ට t; ධ d; ඤ ṅ; ත t; ඳ d; න n; ප p; බ b; ම m; ය y; ර r; ල l; ව v; ස s; හ h; ඌ ḷ; ට ṭ.

The Sanskrit (*Saku* සකු, *Saṅskṛita* සංස්කෘත) letter *ḥ* හ may also be regarded as forming a letter of this alphabet, as it is found in Eḷu compositions of eminent authors.†

* They are also called *maḷakuru* මලකුරු, *mṛitákshara* මර්තක්ෂර, *vyañjanákshara* ව්‍යාඤ්ඤක්ෂර, *මලකුරු* or *මර්තක්ෂර*, 'dead letters.'

† The term "Eḷu" is given to the pure dialect of Sinhalese unmixed with foreign words, and "Sīghala" to the mixed dialect, though in point of signification the two terms have not the least difference. Pali *Sihala* සීහල (Sanskrit *Sīghala* සීගල) = *Sihala* සීහල = *heḷu* හෙලු = *heḷu* හෙලු = Eḷu එළු.

In the alphabet given in *Sidat-sañgará*, the oldest and the only reliable grammar of the Sinhalese language extant, ඇ e, ඇ é, and ච ch are omitted; perhaps because ඇ e, ඇ é were considered as modifications of අ a, ආ á, and as such were thought unnecessary to be mentioned. If ආ á (which is undoubtedly a modification of අ a) is worthy of being mentioned, there is no reason why ඇ e, ඇ é, should not be included. Perhaps ච ch was omitted because in Eġu words it is generally represented by ස s and ද d. It is however found in Eġu works (*vide* the extract of a rock inscription given below), and should be recognised as a letter belonging to the Eġu alphabet.

It is important to note in this connection that the very ancient Eġu alphabet was deficient in long vowels and pure consonants, and that for this reason the *Sidat-sañgará* gives examples of their use and desirability in the language. This fact will be borne out by the following extract of a Rock Inscription supposed to have been made about 137-76 B.C. :—

Parumaka Abayaputa parumaka Tisaha vapi Achagirika Tisa pavatahi agata anagata chatudisa sagasa dine. Devanapi maha raja Gamini Abaye niyate Achanagarakacha Tavirikiyanagarakacha parumaka Abayaputa parumaka Tisa niyata pite rajaha agata anagata chatudisa sagasa.

පරුමක අබයපුත්ත පරුමක නිසසන වපි අචගිරික නිස පවතහි අගන අනගන වතුදිස සගස දිනෙ-දෙවනපි මහරජ ගමිණි අබයෙ නිසනෙ අවනගරකව තවිරිකිසනගරකව පරුමක අබයපුත්ත පරුමක නිස නිසන පිතෙ රජක අගන අනගන වතුදිස සගස.

“The tank of the Parumaka Tisa, son of the Parumaka Abhaya, at the mountain of Achagirika Tisa, is given to the priesthood of the four quarters, present and absent. The great king, beloved of the gods, Gamini Abhaya, ordered; Achanagara and Tavirikiyanagara, which have been established by my father, King Tisa, son of King Abhaya, (are given) to the priesthood of the four quarters, present and absent.”

9. The “mixed” alphabet comprises letters of the Eġu and the Sanskrit alphabets, and is more perfect than either of them. It contains 54 letters, of which 18 are vowels and

36 consonants, and they are used in writing both Eġu and foreign words naturalised in the language.

The Vowels.

අ a, ආ á; ඇ e, ඇ é; ඉ i, ඊ or ඉ í; උ u, ඌ ú; සා ri, සෘ ri; ශ li, ශ ශ; එ e, ඒ é, ඔ ai; ඔ o, ඔ ඔ, ඔ au.

The Consonants.

ක k, ඛ kh; ග g, ඝ gh; ච n; ච ch, ජ chh; ජ j, ඣ jh; ඣ n; ට t, ජ th; ජ d, ජ dh; ඣ n; ජ t, ජ th; ද d, ජ dh; ජ n; ජ p, ජ ph; බ b, ශ bh; ම m; ජ y, ජ r, ජ l, ජ v; ජ s, ජ sh, ජ s, ශ h; ජ !; ජ ; ජ h.

The alphabet first taught to pupils beginning to learn Sinhalese is the following Sanskrit alphabet :—

අ a, ආ á; ඉ i, ඊ or ඉ í; උ u, ඌ ú; සා ri, සෘ ri; ශ li, ශ ශ; එ e, ඔ ai; ඔ o, ඔ au; අං an, අෂ ah.

ක ha, ඛ kha; ග ga, ඝ gha; ඛ na; ච cha, ජ chha; ජ ja, ඣ jha; ඣ na; ට ta, ජ tha; ජ da, ජ dha; ඣ na; ත ta, ජ tha; ද da, ජ dha; න na; ප pa, ජ pha; බ ba, ශ bha; ම ma; ය ya, ර ra, ල la, ව va; ශ sa, ශ sha, ස sa, හ ha; ශ la.

Although it is usual, as in the above alphabet, to classify the symbols o, s, under vowels with the vowel අ prefixed to them, yet, as they are pure consonants and as any of the vowels may be prefixed to them, I have classified them under consonants without any vowel prefixed to them. ශ ! is not a letter of the Sanskrit alphabet as used in Northern India, but is only a corruption of the Vedic letter ශ d. The above alphabet begins with the benedictory expression, “*Spasti Siddham සවස්තිසිධම්*,” ‘Let prosperity attend,’ and ends with “*Iti siddhi-r-astu ඉති සිධිරස්තු*,” ‘Thus let the undertaking come to a successful termination.’ In Ceylon, the four letters සා, සෘ, ශ, ශ, are respectively pronounced as *iru, irú, ilu, ilú*, and are pronounced similarly by educated persons when they are in combination with consonants, e.g., *kri සා* as *kru*; *mri ශ* as *mru*, &c. But, strangely enough, the uneducated pronounce words having such letters correctly, e.g., *සාම්*, ‘worm,’ as *krimi*, not *kruami*;

දෘෂ්ටි, 'sight,' as *drishti*, not *drushti*; ආදාය, 'example,' as *ādriṣa*, not *ādrusa*. This wrong pronunciation may account for the mis-spelling of words like *mṛidu* මර්දු, 'soft,' *mṛiga* මර්ග, 'beast,' 'deer,' *hṛidaya* හර්දය, 'heart,' as මුදු, මුග, මුදුය, each of which is pronounced in three different incorrect ways, namely, *maṛdu*, *mrudu*, *murdu*; *marga*, *mruga*, *murga*; *hardaya*, *hrudaya*, *hurdaya*. This mistake in pronunciation has taken such a deep root that its eradication is almost impossible. In ancient inscriptions කා, මා, &c., are written as ක්, ම්, as is done in Grantham, and this may perhaps be taken as the origin of the wrong spelling alluded to. සා *ri*, සා *ri*, were formerly written also as සා, සා, which are now fortunately obsolete (*vide* inflection of *p* ජ).

In Eḷu words the symbol ො is used to represent the sounds of *ṛi* ඛ් and *ṛi* ඛ්, which are wanting in Eḷu, and is used before *k* ක්, *g* ග්, *ch* ච්, *j* ජ්, *y* ය්, *r* ර්, *l* ල්, *v* ව්, *s* ස්, *h* හ්, *l* ළ්, while in Sanskrit and Pali (*Pāli* පාලි or *Magada* මගද, *Magadhi* මගධි) words it is always used before *y*, *ර්*, *ල්*, *ව්*, *ස්*, *ශ්* ඡ්, *ස්* ඡ්, *හ්* ඡ්, *ළ්* ළ්, and sometimes, for the sake of more expeditious writing, before any consonant, when it is sounded like the nasal of that class to which the following consonant belongs. This consonant is now always written horizontally with other letters in Sinhalese, but in Sanskrit and other languages of Northern India it is written over the preceding letter, a little towards the right. In Sinhalese, too, the ancient practice was the same, as is testified by rock inscriptions and other ancient writings. Even at the present day *siṅha*, 'lion,' *hinsá*, 'vexation,' 'injury,' &c., are sometimes written as ජිහ, ජිසා, respectively. In course of time ො dropped down, and is now written in a line with other letters, as in Telugu and Grantham.

It is important to notice that the chief feature in the Eḷu alphabet is the absence of aspirated letters, *ri* සා, *ri* සා, *hi* හ, *hi* හ, *ai* ඔ, *au* ඔ, *ṛi* ඛ්, *ṛi* ඛ්, *s* ස්, *sh* ඡ්, and *h* ඡ්, and the existence of *ṛ* ෙ, *ṛ* ෙ, and "semi-nasals" (*vide* their treatment elsewhere), which do not, to my knowledge, now exist as separate letters in any other language.

Combination of Vowels and Consonants.

10. The consonants given in the above alphabets are deprived of vowel sounds, as a sign of which the symbols

ඛ, ෙ are appended to them (the former only to letters having a tail turned over, as ම, ඔ). They are called "*al* (*hal*) *kirimé lakuna*, අල් (ඔල්) කිරීමේ ලකුණ," 'the sign of making (a vowel-consonant) a consonant,' and the act of doing so is called "*al* (*hal*) *kirima* අල් (ඔල්) කිරීම," 'making (it) a consonant' (*hal*, 'consonant').† To distinguish these pure consonants, the consonants in union with vowels are termed in this book *vowel-consonants*, as is done in Tamil (*Demala* දෙමල, *Dravida* ද්‍රවිඩ). Consonants are inflected through the vowels, by bringing the consonants to combine with the vowels in the order they are given in the alphabet, thus:—

ක් + අ = ක *ka*; ක් + ආ = කා *ká*; ක් + ඈ = කෑ *ke*;
 ක් + ඈෑ = කෑ *ké*; ක් + ඉ = කි *ki*; ක් + ඊ = කී *kí*;
 ක් + උ = කු *ku*; ක් + උෑ = කූ *kú*; ක් + ඍ = කා *kri*;
 ක් + ඍෑ = කා *kri*; ක් + ෙ = කෑ *kṛi*; ක් + ෙෑ = කෑ *kṛi*;
 ක් + ඵ = කෙ *ke*; ක් + ඵ් = කේ *ké*; ක් + ඵෑ = කෙ *kai*;
 ක් + ඔ = කො *ko*; ක් + ඔ් = කෝ *kó*; ක් + ඔෑ = කො *kau*;

The inflections of *k* are therefore:—

ක, කා; කෑ, කෑ; කී, කී; කු, කු; කා, කා; කා, කා; කෙ, කේ, කෙ; කො, කෝ, කො.

The rest of the consonants are inflected likewise.

In the Sanskrit alphabet used in the Island and referred to above, as ෙ *ṛ* and ෙෑ *ṛ* are written with the vowel අ *a* and classified with the vowels, consonants are inflected through අෑ *aṅ* and අෑෑ *aḥ*, too, thus:—

ක් + අෑෑ = කෑෑ, *kaṅ*; ක් + අෑෑෑ = කෑෑෑ, *kaḥ*.

In fact, *ṛ* and *ṛ* may be used after any of the inflected forms of consonants.

(*Vide* the following table of the inflections of consonants.)

* These symbols are also appended to vowels and vowel-consonants, in which case they denote a long sound, as in ඵ *é*, ඔ *ó*, කේ *ké*, ඔව් *vé*.

† In Hindi (and Hindustáni) consonants are called *hal* ඔල්.

Symbols representing Vowels and their Names.

11. It will be apparent from the above examples of the inflections of consonants, that in the process the sign of the elision of a vowel disappears, and certain symbols, representing the vowels combined, are joined to the consonants. Some of them have two forms, of which one is applicable only to certain consonants, and the other to the rest, as will be shown by the annexed table of the inflections of consonants :—

Symbols.

Symbol.	Name.	Signification of Name.	Vowel represented.
ට*	<i>Elapilla</i> ඇළපිල්ල	The side limb	ආ අ
ඤ†	<i>Hrasva matrāṅṣaya</i> හ්‍රස්ව මාත්‍රාංශය	The short limb of quantity (in metre)	ඈ ඇ
ඤ‡	<i>Dirgha matrāṅṣaya</i> දීර්ඝ මාත්‍රාංශය	The long limb of quantity (in metre)	ඈ ඇ
ඞ	<i>Ispilla</i> ඉස්පිල්ල	The top or head limb	ඉ ඉ
ඞ	<i>Dirgha is pilla</i> දීර්ඝ ඉස්පිල්ල or <i>Geṭṭe sahita is pilla</i> ගැටේ සහිත ඉස්පිල්ල	The long top or head limb or The top or head limb with the knot	ඊ ඊ or ඉ
	<i>Pāpilla</i> පා පිල්ල	The nether or foot limb	

* There is no symbol to represent *ḥ a*, except that when *ḥ a* is combined the consonant loses its sign of the elision of the vowel. In rock inscriptions *ḥ* is written as *ḥ* or *ḥ*, as in Sanskrit and Bengali. Note that this symbol is also used to represent a part of *ḥ* and *ḥ*, as in *ḥ*, *ḥ*.

† These two are also called *hrasva uttarāṅṣaya* හ්‍රස්ව උත්තරාංශය and *dirgha uttarāṅṣaya* දීර්ඝ උත්තරාංශය, respectively. They are commonly called *ḥ* ඇදය ('bend') and *pekaniya sahita ḥ* පෙකනියා සහිත ඇදය, respectively.

‡ *ḥ* and *ḥ* are used with *ḥ*, *ḥ*, *ḥ*, *ḥ*, *ḥ*, *ḥ*, and sometimes with *ḥ*, while *ḥ* and *ḥ* are used with the rest of the consonants.

Symbol.	Name.	Signification of Name.	Vowel represented.
ඞ or ඞ*	<i>dirgha pāpilla</i> දීර්ඝ පා පිල්ල, or <i>pekaniya sahita pāpilla</i> පෙකනියා සහිත පා පිල්ල	The long nether or foot limb, or The nether or foot limb with navel (i. e., the curve or zigzag)	ඊ ඊ
ඞ	<i>geṭṭe sahita ḥ</i> ගැටේ සහිත ඇළ පිල්ල	The side limb with the knot	ඊ ඊ
ඞ	<i>geṭṭe sahita ḥ pili deka</i> ගැටේ සහිත ඇළ පිල්ල දෙක	The two side limbs with the knots	ඊ ඊ
ඞ	<i>gayanukitta</i> ගයනුකිත්ත	The letter "ga" with a tail	ඊ ඊ
ඞ	<i>dirgha gayanukitta</i> දීර්ඝ ගයනුකිත්ත, or <i>geṭṭe sahita gayanukitta</i> ගැටේ සහිත ගයනුකිත්ත	The long "gayanukitta"	ඊ ඊ
		The "gayanukitta" with the knot	
ඞ†	<i>kombuva</i> කොම්බුව	The horn (from its similarity)	ඊ ඊ
ඞ ^p or ඞ	<i>dirgha kombuva</i> දීර්ඝ කොම්බුව	The long "kombuva"	ඊ ඊ
ඞ	<i>kombu deka</i> කොම්බු දෙක	The two "kombus"	ඊ ඊ
ඞ	<i>kombuva saha ḥ</i> කොම්බුව සහ ඇළපිල්ල	The horn and the side limb	ඊ ඊ
ඞ	<i>dirgha kombuva saha ḥ</i> දීර්ඝ කොම්බුව සහ ඇළපිල්ල	The long horn and the side limb	ඊ ඊ
ඞ	<i>kombuva saha gayanukitta</i> කොම්බුව සහ ගයනුකිත්ත	The "kombuva" and the "gayanukitta"	ඊ ඊ

Initial vowels are written in full, but vowels following and in combination with, consonants are expressed by the above symbols.

* See note ‡ on preceding page.

† In ancient rock inscriptions *kombuva* is written *ඞ*, as in Bengali, and is more like a horn.

Compound or Joined Letters.

(*Beñdi akuru මැදි අකුරු.*)

12. When Sanskrit and Pali words are adopted into Sinhalese composition, they are transcribed in the compound manner in which they are written in Sanskrit and Pali. Hence the origin of such letters as ක් *kva*, ක් *nda*, ධ *dva*, ඞ *rma*, ඌ *dra*, etc. This composition is effected by the union of one or more consonants, or their parts or symbols, with a vowel-consonant or its part or symbol, and *vice versa*.

13. These compounds may be divided into—

- a. Compounds formed by entire characters, or by parts thereof.
- b. Compounds formed by entire characters and symbols of characters.

14. Compounds of the first class, formed by entire characters, are mere joined letters, of which the last is always a vowel-consonant and the preceding letter (or letters, if compounded of more than two letters) a consonant deprived of its vowel sound by virtue of that coalescence. Such consonants have the same force as those with the sign of elision (*t* or *^*), which is seldom used except when the Sanskrit or Pali word that is transcribed ends with a consonant.

Examples.

Compound Letters.	Words having such Letters.
ඛ් <i>niká</i> . ඛ් <i>ngú</i> .	ඛ් <i>niká</i> , 'doubt'; ඛ් <i>ngú</i> , 'finger.'
ච් <i>chchhá</i> . ච් <i>thá</i> .	ච් <i>chchhá</i> , 'tree'; ච් <i>thá</i> , 'division.'
ත්ත <i>tta</i> . ධ් <i>ddha</i> .	ත්ත <i>tta</i> , 'reply'; ධ් <i>ddha</i> , 'Buddha.'
ම් <i>mbha</i> . ඞ් <i>sta</i> .	ම් <i>mbha</i> , 'beginning'; ඞ් <i>sta</i> , 'post,' 'pillar.'
ඞ් <i>sva</i> . ඞ් <i>ślá</i> .	ඞ් <i>sva</i> , 'horse'; ඞ් <i>ślá</i> , 'stanza.'
ස් <i>sti</i> . ස් <i>stu</i> .	ස් <i>sti</i> , 'elephant'; ස් <i>stu</i> , 'thanks.'
ඞ් <i>sva</i> . ඞ් <i>śhá</i> .	ඞ් <i>sva</i> , 'vowel'; ඞ් <i>śhá</i> , 'desire.'
ඞ් <i>hvd</i> . ඞ් <i>śhá</i> .	ඞ් <i>hvd</i> , 'tongue'; ඞ් <i>śhá</i> , 'moonlight.'

There are certain compounds, which are written according to both the classes, noticed above. Thus, *Buddha*, *kotthása*, may be written either as බුද්ධ, මොට්ටාස, or බුද්ධ, මොට්ටාස. Likewise, *dvípa*, 'island,' could be written either as ද්වීප or as වීප. The latter forms, and other contractions and symbols of letters, have been contrived for the sake of more expeditious writing.

15. Compounds of this class formed by parts of characters are different from the above only in that they are amalgamated one with the other so as to appear as one single letter :

Examples.

Compound Letters.	Unabridged Forms.	Words having such Letters.
ක් <i>kva</i> . ක් <i>ksha</i> .	ක් <i>kva</i> . ක් <i>ksha</i> .	ක් <i>kva</i> , 'mature'; ක් <i>ksha</i> , 'clever.'
ඛ් <i>gdha</i> . ක් <i>jñá</i> .	ඛ් <i>gdha</i> . ක් <i>jñá</i> .	ඛ් <i>gdha</i> , 'burnt'; ක් <i>jñá</i> , 'sacrifice'; ක් <i>rájñi</i> , 'queen.'
ත් <i>ttha</i> . ඞ් <i>tva</i> .	ත් <i>ttha</i> . ඞ් <i>tva</i> .	ත් <i>ttha</i> , 'meaning'; ඞ් <i>tva</i> , 'animal,' 'being.'
ත් <i>ntha</i> . ක් <i>nda</i> .	ත් <i>ntha</i> . ක් <i>nda</i> .	ත් <i>ntha</i> , 'book'; ක් <i>nda</i> , 'sandalwood.'
ක් <i>ndha</i> . ක් <i>nva</i> .	ක් <i>ndha</i> . ක් <i>nva</i> .	ක් <i>ndha</i> , 'blind'; ක් <i>nva</i> , 'lineage.'
ඞ් <i>mba</i> .	ඞ් <i>mba</i> .	ඞ් <i>mba</i> , 'hanging.'

The part ඞ in (ඞ) should be taken as that of ඞ (ඞ), of which it is the beginning.

The letter ඞ *mba* is also used in Eñu words, when the part of *m* has only a very faint sound, as in ඞ *mba*, 'mango.' To avoid confusion it is, therefore, better to express *mba* in Sanskrit and Pali words by the unabridged form මබ, confining ඞ entirely to Eñu words (*vide* page 16).

In Pali writings the compounds ඞ and ඞ often occur. ඞ = ඞ *chcha* and ඞ = ඞ *bba*, and are respectively called *Páli chayanna* පාලී චයන්න and *Sabba bayanna* සබ්බ චයන්න, in contradistinction to ඞ *da* and ඞ *na*, which are alike in form.

16. Compounds of the second class are different from the first in that they have symbols, or remnants of certain characters, which represent them.

Examples.

Symbol.	Letter represented by it.	Name of Symbol.	Signification of name.	Words having Compound Letters.
උ	උ	<i>ṅayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අකෂරය or <i>saññāka සංක්කකය</i> .*	The part of <i>ṅ</i> or the appendage	භාණ <i>śṅga</i> , 'horn' ලිංග <i>liṅga</i> , 'gender,' 'sex'
"	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අකෂරය†	The half of <i>ṅ</i>	භාණ <i>aṅga</i> , 'horn' ලිංග <i>liṅga</i> , 'gender,' 'sex'
"	උ	<i>ṅayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අකෂරය	The part of <i>ṅ</i>	පච්ච <i>pañcha</i> , 'five' අර්භ <i>aṅjana</i> , 'col- lyrium'
"	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අකෂරය	The half of <i>ṅ</i>	රඤ්ඤ <i>rañjan</i> , 'at- tachment'
"	උ	<i>ṅayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අකෂරය	The part of <i>ṅ</i>	අභි <i>aṅga</i> , † 'eight' අභි <i>aṅga</i> , † 'bone'
"	උ	<i>ṅayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අකෂරය	The part of <i>ṅ</i>	දඳු <i>danḍa</i> , 'stick' මඩුක <i>maṇḍuka</i> , 'frog'
"	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අකෂරය	The half of <i>ṅ</i>	හඬ <i>haṅḍa</i> , 'voice' පව් <i>paṅḍi</i> , 'pandit'
"	උ	<i>ṅayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අකෂරය	The part of <i>ṅ</i>	චන්ද්‍ර <i>chandra</i> , 'moon' සුඤ්ඤ <i>sundara</i> , 'good'

* This is the general and more common name for the symbol, and is omitted in this table when it takes also another name (*vide* page 16).
† *arddha binduva* අකෂරයේ අර්ධ, *arddha anusvāraya* අකෂරයේ අනුසාරය, *anusvārārdhaya* අනුසාරයේ අර්ධ, are also used.
‡ Pali. This compound generally occurs in words of that language.

Symbol.	Letter represented by it.	Name of Symbol.	Signification of name.	Words having Compound Letters.
උ	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අකෂරය	The half of <i>ṅ</i>	ඛණ <i>haṅḍa</i> , 'moon' කණ <i>kaṅḍa</i> , 'trunk'
"	උ	<i>ḍayanné arddhaya</i> ඳයන්ගේ අකෂරය	The part of <i>ḍ</i>	ද්වි <i>dvi</i> , 'two' ද්වීප <i>dvīpa</i> , 'island' යුධ <i>yuddha</i> , 'war' ද්වි <i>suddha</i> , 'clean'
"	උ	<i>ṁayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අකෂරය	The part of <i>m</i>	අභර <i>ambara</i> , 'sky' අභ <i>aṅba</i> , 'mango' කභ <i>kaṅba</i> , 'rope'
"	උ	<i>yaṅṣaya</i> යංගය	The part of <i>ya</i>	මධ්‍ය <i>madhya</i> , 'middle' යෝග්‍ය <i>yōgya</i> , 'fit'
"	උ	<i>rēphaya</i> † රේඵය	The burring <i>r</i> (ර+ඉඵ=රේඵ)	ධර්ම <i>dharma</i> , 'doctrine' දීර්ඝ <i>dirgha</i> , 'long'
"	උ	<i>uttara rakārṅṣaya</i> උත්තර රකාරංගය	The posterior part of <i>ra</i>	යන්ත්‍ර <i>yantra</i> , 'machine' ව්‍යාඝ්‍ර <i>vyāghra</i> , 'tiger'
"	උ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අකෂරය	The half of <i>ṅ</i>	අභ <i>aṅṣa</i> , 'side' වංශ <i>vaṅṣa</i> , 'lineage'
"	(The cerebral sign)	<i>saññāka</i> සංක්කක	The appendage	දළ <i>daḷa</i> , 'tusk,' 'coarse' වළ <i>vaḷa</i> , 'hole,' 'pit' උළු <i>uḷu</i> , 'tile' දෙළුම් <i>deḷum</i> , 'pomegranate'

* *Vide* § 15.

† This is generally called *rēbaya* රේඛය, which is apparently a corruption of *rēphaya* රේඵය.

It is apparent from the above that the symbol c represents different letters according to the letters to which it is joined. For the sake of clearness it is always better to avoid using this symbol to represent n ඩ, n ඤ, n ඤ, and n ඤ, because it is generally used to represent the faint sounds of those nasals (*vide* § 15). Thus in mixed language, if this symbol is indiscriminately used, such words as *turaṅga* තුරඟ 'horse,' *aṅga* අඟ 'limb,' *aṅgula* අඟුල 'inch,' *karanda* කරඬ 'box,' may be taken either for the Elu words or for the Sanskrit words *turaṅga* තුරඟ, *aṅga* අඟ, *aṅgula* අඟුල, *karanda* කරඬ; and the meanings of such words as අඟ (= *aṅga* අඟ 'limb,' or *aṅga* අඟ 'horn'), අඬ (= *anda* අඬ 'egg,' 'scrotum,' or *aṅda* අඬ 'voice,' 'cry'), අඟන (= *aṅgana* අඟන 'court' or 'compound, or *aṅgana* අඟන 'woman') would be ambiguous.*

The word *sañṅaka* සඤ්ඤක is a corruption of the Pali word *sañṅoga* සඤ්ඤග, of which the Sanskrit equivalent is *sanyōga* සංයෝග. It now means the symbol appended to a letter in the form c , though, as a noun, it properly means a conjunct consonant. But the expression *sañṅaka akura* සඤ්ඤක අකුර, may be construed as conjunct or compound letter.

Although l with the sign c is generally called *sañṅaka layanna* සඤ්ඤක ලයන්න on account of that sign therein, yet, in fact, there is no composition effected. It is only a sign to distinguish the cerebral l ළ from the dental l ල.

It should be observed that the sign c generally represents nasal sounds, and that ඩ, ඞ, ට, and ජ are the only exceptions.

The Formation of Compound or Joined Letters.

17. The formations of a few compound letters with some of the above symbols of letters are shewn below :—

- $\text{c} + \text{ඟ} + \text{අ} = \text{ඟ අ} \text{ ṅga}$
- " + " + ඉ = ඟ ඉ *ṅgi*
- " + " + ඔ = ඟ ඔ *ṅgo*

* In like manner අඬ may mean either 'water' (අඬු *ambu*) or 'wife' (*ambu*).

c	+	ඳ	+	අ	=	ඳ අ <i>ṅja</i>
"	+	ඬ	+	ජ	=	ඬ ජ <i>ṅdu</i>
"	+	ඳ	+	ඳ	=	ඳ ඳ <i>ṅdé</i>
"	+	ඬ	+	ඳ	=	ඬ ඳ <i>dvi</i>
"	+	ඬ	+	ඔ	=	ඬ ඔ <i>daho</i>
ඞ	+	ඬ	+	ජ	=	ඬ ජ <i>mbu</i>
ඞ	+	ඞ			=	ඞඞ <i>kya</i>
ඞ	+	ඞ	+	ජ	=	ඞඞ ජ <i>tyu</i>
ඞ	+	ඞ			=	ඞඞ <i>kra</i>
"	+	"	+	ඉ	=	ඞඞ ඉ <i>kri</i>
"	+	"	+	ඳ	=	ඞඞ ඳ <i>kri</i>
"	+	"	+	ජ	=	ඞඞ ජ <i>krú*</i>
"	+	"	+	ඔ	=	ඞඞ ඔ <i>kró</i>
"	+	"	+	ඔ	=	ඞඞ ඔ <i>krau</i>
ඞ	+	"	+	"	=	ඞඞ <i>rkra</i>
"	+	"	+	"	+	ඉ = ඞඞ <i>rkri</i>

In the two symbols z and z , a is naturally inherent, which is elided when another vowel is added to the compound. The r following a consonant is represented by the symbol z , and that preceding a consonant by z , which is placed above it.

18. When writing words with the above compounds, the main letter of the compound is sometimes doubled. If that main letter is an aspirate, in the reduplication an unaspirated letter is added to the aspirate.

Examples.

Single Form.	Doubled Form.
කර්තෘ <i>kartri</i> , 'author,' 'editor.'	... කර්තෘ <i>kartri</i> .
අර්ථ <i>artha</i> , 'meaning.'	... අර්ථ <i>artha</i> .
වර්ණ <i>varṇa</i> , 'colour.'	... වර්ණ <i>varṇa</i> .
වර්ග <i>varga</i> , 'kind.'	... වර්ග <i>vargga</i> .
ආචාර්ය <i>āchārya</i> , 'teacher.'	... ආචාර්ය <i>āchāryya</i> .

Of these two forms the first is preferable, though in many cases long usage has sanctioned the other.

* The symbols z and z , attached to consonants combined with z , may be advantageously employed to represent $r\acute{e}$ and $r\grave{e}$, respectively, by placing them higher up, as in z and z .

19. It is important to observe that letters in Eḷu words are generally written separately, while the rule is reversed in Pali and Sanskrit. It is therefore incorrect to write the Eḷu words අත්ත *atta*, 'branch,' විස්ස *vissa*, 'twenty,' as අත්ත, විස්ස; nor is it thought proper to write the Sanskrit words සඵ *sarva*, 'all,' විශ්ඪී *viryya*, 'strength,' අන්තරය *antarāya*, 'danger,' as සර්ව, විර්ශ, අන්තරය.

In order to secure uniformity in writing Sinhalese it would, however, appear desirable to do away with the system of writing Sanskrit words as they are written in that language, and to write them as Eḷu words, as shown above, although such a course would not be so expeditious as the present system.

Classification of Letters.

20. All the letters of the alphabet are primarily divided into vowels and consonants. The term *pañakuru* පණකුරු or *prāṇākshara* ප්‍රාණකාර, denoting vowels, means 'life-letters,' and *gatakuru* ගතකුරු or *gātrākshara* ගාත්‍රකාර, denoting consonants, means 'body-letters.' The term *malakuru* මලකුරු or *mritākshara* මර්තකාර, also denoting consonants, means 'dead-letters,' as opposed to the 'life-letters.' *Sara* සර or *svara* ස්වර is another term for vowels. There are 18 vowels and 36 consonants (*vide* § 9).

The Vowels.

21. Vowels are divided into (1) short vowels (*luku* *pañakuru* ලුකු පණකුරු, *laghu* ලඝු or *hrasva* හ්‍රස්ව *prāṇākshara* ප්‍රාණකාර); (2) long vowels (*digu* *pañakuru* දිගු පණකුරු, *dirgha* *prāṇākshara* දීර්ඝ ප්‍රාණකාර, *guru* *pañakuru* ගුරු පණකුරු, *guru* *prāṇākshara* ගුරු ප්‍රාණකාර); and (3) protracted vowels (*puluta* *pañakuru* පුලුත පණකුරු, *pluta* *prāṇākshara* ප්‍ලුත ප්‍රාණකාර). Short vowels have one syllabic instant (*mata* මත, *mātrāva* මාත්‍රාව), the long vowels two, and protracted vowels three. A consonant has only half a syllabic instant.

(1) Short vowels : අ *a*, ඇ *ē*, ඉ *i*, උ *u*, ඔ *ri*, ඔ *ḷi*, එ *e*, ඔ *o*.

(2) Long vowels : ආ *á*, ඈ *é*, ඊ or ඉ *í*, උ *ú*, ඔ *ri*, ඔ *ḷi*, ඒ *é*, ඔ *ai*, ඔ *ó*, ඔ *au*.

(3) Protracted vowels : vowels occupying three moments, or three times the length of short vowels, in their utterance. Their use is exceptional. *Ex. Mehé varó* මෙමෙස් වරෝ, "Come here!" used when under excitement, or when calling to a person at a distance. *Hé* ඔස් and *ró* රෝ are composed of the protracted vowels, which in such cases occupy sometimes more than three moments. Street hawkers commonly use these protracted vowels.

The Consonants.

22. The consonants are divided into seven classes, namely :—

No.	Names of Classes.	Letters appertaining to Class.
1.	<i>k</i> <i>varga</i> or class ක වර්ග ...	ක <i>k</i> , ඛ <i>kh</i> ; ග <i>g</i> , ජ <i>gh</i> ; ඛි <i>ñ</i> .
2.	<i>ch</i> do. ච වර්ග ...	ච <i>ch</i> , ජ <i>chh</i> ; ජ <i>j</i> , ජ් <i>jh</i> ; ජ් <i>ñ</i> .
3.	<i>t</i> do. ට වර්ග ...	ට <i>t</i> , ජ් <i>th</i> ; ජ් <i>d</i> , ජ් <i>dh</i> ; ජ් <i>ṣ</i> .
4.	<i>t</i> do. ත වර්ග ...	ත <i>t</i> , ජ් <i>th</i> ; ජ් <i>d</i> , ජ් <i>dh</i> ; <i>n</i> ත්.
5.	<i>p</i> do. ප වර්ග ...	ප <i>p</i> , ජ් <i>ph</i> ; ඛ <i>b</i> , ජ් <i>bh</i> ; ම <i>m</i> .
6.	<i>antaḥstha</i> අන්තස්ථ ...	ය <i>y</i> , ර <i>r</i> , ල <i>l</i> , (ළ <i>l</i>), ව <i>v</i> .
7.	<i>ushmākshara</i> උශ්මකාර ...	ශ <i>ś</i> , ෂ <i>sh</i> , ස <i>s</i> , හ <i>h</i> .

Antaḥstha (*antar*, 'between,' and *stha*, 'what stands') letters are so called because they are placed in the alphabet intermediate between the first five classes of letters (called *sparsa* ස්පර්ශ) above shown and *ushmākshara*. The first four letters of this class are "liquids."

Ushmākshara are so called because they are sounded chiefly by means of the flatus (*ushman* උශ්මස්). The first three letters of this class are "sibilants."

23. Consonants are again divided according to quality, into (1) unaspirated (*alpa prāna* අලප ප්‍රාණ*) and (2) aspirated (*mahā prāna* මහා ප්‍රාණ†), letters.

(1) Unaspirated letters : ක් *h*, ග් *g*, ච් *ñ*, ච් *ch*, ජ් *j*, ඤ් *ṅ*, ට් *t*, ධ් *d*, ඡ් *ṇ*, ත් *t*, ද් *d*, ය් *n*, ප් *p*, බ් *b*, ම් *m*, ස් *y*, ර් *r*, ල් *l*, ව් *v*, ළ් *!*. ၂၅

(2) Aspirated letters : ක් *kh*, ග් *gh*, ඡ් *chh*, ඤ් *jh*, ජ් *th*, ධ් *dh*, ට් *th*, ට් *dh*, ට් *ph*, ට් *bh*. (10)

24. The aspirated letters are composed of the sound of an unaspirated letter and that of the letter *h* ට්. Thus ක් + ට් = ක් *kh*; ග් + ට් = ග් *gh*.

25. It is a very important feature of the Eḷu that it is devoid of these aspirated letters, and that *h* takes the place of aspirated letters in Sanskrit and Pali words, sometimes singly and sometimes with the equivalent unaspirated letter prefixed to it. (*Vide* § 45.)

26. Letters of the alphabet are again divided into

(1) Surd or non-sonant (*aghóshá* අඟෝෂා), and

(2) Sonant (*ghóshá* ඟෝෂා) letters.

(1) Surd or non-sonant letters : ක් *h*, ක් *kh*; ච් *ch*, ඡ් *chh*; ට් *t*, ජ් *th*; ත් *t*, ට් *th*; ප් *p*, ට් *ph*; ස් *s*, ඡ් *sh*, ස් *s* : *s* *h*. In sounding these the glottis is open.

(2) Sonant letters : all the rest. In sounding them the glottis is closed.

* *Alpa* අලප, 'little,' and *prāna* ප්‍රාණ, 'breath.' Letters of this class are often called *alpa akuru* අලප අකුරු 'alpa letters,' dropping the last part *prāna* ප්‍රාණ. *Alpa prāna* is also called *sithila* සීචිල.

† *Mahā* මහා, 'great,' and *prāna* ප්‍රාණ, 'life.' This word *mahā prāna* මහාප්‍රාණ is generally pronounced by the uneducated as *māp-prāna* මාප්ප්‍රාණ. *Mahāprāna* is also called *dhanita* ධනිත.

27. Letters are lastly divided into eight classes, according to the places at which they originate :—

- (1) Gutturals (*kanṭhaja* කන්ථජ*) : ක් *h*, ක් *kh*; ග් *g*, ග් *gh*; ච් *ñ*; අ *a*, ආ *á*; ඇ *e*, ඇ *é*; ට් *h*, *s* *h* : *i. e.*, the letters of the "k class" with the last-mentioned six letters.
- (2) Palatals (*táluja* තාලුජ†) : ච් *ch*, ඡ් *chh*; ජ් *j*, ඤ් *jh*; ඤ් *ṅ*; ඉ *i*, ඊ or ඉ *i*; ජ් *y*; ඡ් *s* : *i. e.*, the letters of the "ch class" with the last-mentioned four letters.
- (3) Linguals or Cerebrals (*múrdhaja* මුථ්ථජ‡) : ට් *t*, ධ් *th*; ධ් *d*, ධ් *dh*; ඡ් *ṇ*; ජ් *ri*, ජ් *ri*, ර් *r*; ඡ් *sh*; ළ් *!* : *i. e.*, the letters of the "t class" with the last-mentioned five letters.
- (4) Dentals (*dantaja* දන්තජ§) : ත් *t*, ට් *th*; ද් *d*, ධ් *dh*; ත් *n*; ක් *l*, ක් *l*; ළ් *l*, ස් *s* : *i. e.*, the letters of the "t class" with the last-mentioned four letters.
- (5) Labials (*óshṭhaja* ඔෂ්ඨජ||) : ප් *p*, ට් *ph*; බ් *b*, ට් *bh*; ම් *m*; උ *u*, උ *ú* : *i. e.*, the letters of the "p class" with the last-mentioned two letters.
- (6) Gutturo-palatals (*kanṭha táluja* කන්ථ තාලුජ) : එ *e*, ඊ *é*, එ *ai*.
- (7) Gutturo-labials (*kanṭhaushṭhaja* කන්ථඔෂ්ඨජ¶) : ඔ *o*, ඔ *ó*, ඔ *au*.
- (8) Dento-labial (*dantaushṭhaja* දන්තඔෂ්ඨජ**) : ව් *v*.

* කන්ථ 'throat' : ජ් *nom.*

† තාලු 'palate.'

‡ මුථ් 'middle of the palate.'

§ දන්ත 'teeth.'

|| ඔෂ්ඨ 'lips.'

¶ කන්ථඔෂ්ඨජ = කන්ථ + ඔෂ්ඨජ.

** දන්තඔෂ්ඨජ = දන්ත + ඔෂ්ඨජ.

28. The following table will enable the student to see the different divisions of letters at a glance :—

Divisions.	Consonants.										Vowels.		
	Surd or Non-sonant.					Sonant.					Short.	Long.	Diphthong* Long.
	Thin or Tennes.	Aspirated.	Sibilants.	Aspirate.	Soft or medise.	Aspirated.	Nasals.	Liquids.	Aspirate.				
1. Gutturals	ක k	ඞ kh	—	ඞ h	ග g	ඞ gh	ඞ ñ	—	ඞ h	ඞ a	ඞ á	—	
2. Palatals	ච ch	ඡ chh	ජ ç	—	ඣ j	ඤ jh	ඞ ñ	ඞ y	—	ඞ e	ඞ é	—	
3. Linguals or Cerebrals	ඨ t	ඩ th	ඞ sh	—	ඞ d	ඞ dh	ඞ n	ඞ l	—	ඞ ri	ඞ ri	—	
4. Dentals	ඞ t	ඞ th	ඞ s	—	ඞ d	ඞ dh	ඞ n	ඞ l	—	ඞ h	ඞ li	—	
5. Labials	ඞ p	ඞ ph	—	—	ඞ b	ඞ bh	ඞ m	—	—	ඞ u	ඞ ú	—	
6. Gutturo-palatals	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ඞ e	ඞ é	ඞ ai	
7. Gutturo-labials	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ඞ o	ඞ ó	ඞ au	
8. Dento-labial	—	—	—	—	—	ඞ v	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

* Demat akuru ජෙමත් අකුරු, dvi mátrákshara ඞ මාත්‍රාකාර.

Formation of Sounds.

29. Three things are necessary for the formation of sounds : namely, (1) place (*sthána* ස්ථාන), where the sound originates, (2) instrument, or that which assists it (*karana* කරණ), and (3) the exertion (*prayatna* ප්‍රයත්න) made by the jaws, throat, etc., to produce the sound.

30. The different *sthánas* and *karanas* will be noticed here, shewing the letters formed by their contact :—

Letters.	Sthána.	Karana.
1 { k, kh; g, gh; a, á; } ඞ, ඞ. ඞ, ඞ. ඞ.	Throat Throat and chest Throat and nose	Throat
2 { ch, chh; j, jh; i, í; } y, y. á.	Posterior palate Posterior palate and nose	Middle of the tongue
3 { t, th; d, dh; ri, ri, } r, sh, l. r.	Dome of the palate Dome of the palate and nose	Near the tip of the tongue
4 { t, th; d, dh; k, k, } l, s. n.	Teeth Teeth and nose	The tip of the tongue
5 { p, ph; b, bh; u, ú. } m.	Lips Lips and nose	Lips
6 e, é, ai.	Throat and posterior palate	Throat and posterior palate
7 o, ó, au.	Throat and lips	Throat and lips
8 v.	Teeth and lips	Teeth and lips

Mode of Reading Letters.

31. There are different modes of reading the alphabet, of which the following may be noticed :—

1. Reading with the particle *yanu* යනු ('that which is called.') Ex. ඞ, ඞ, ක, කා, are read as *ayanu* අයනු, *áyanu* ආයනු; *kayanu* කයනු, *káyanu* කායනු.

2. Reading with the particle *yanna* යන්න (= *yanu* යනු.) *Ex.* The said letters are read as *ayanna* අයන්න, *áyanna* ආයන්න; *kayanna* කයන්න, *káyanna* කායන්න.
3. Reading by giving the simple sounds of letters as in English, without the addition of *yanu* or *yanna*. *Ex.* අ, ආ, ක, කා, as *a, á; ka, ká.*

Of these three modes, the last-mentioned may be recommended for its simplicity and adaptability to European students of the language. The first mode is the ancient and is still prevalent, though now being superseded by the second.

In reading isolated letters as well as in writing them, the particle *kara* කර or *kára* කාර, which signifies 'that which makes — sound,' is used like "yanu" and "yanna" after them. *Ex.* අ as *akara* අකර or *akáraya* අකාරය, ආ as *ákara* ආකර or *ákáraya* ආකාරය; ක as *kakara* කකර or *kakáraya* කකාරය, කා as *kúkara* කාකර or *kúkáraya* කාකාරය. The Sanskrit particle *kára* කාර is more formal. "Yanu" and "yanna" are also used for "kara" or "kára."

32. Sounds of Letters.

අ	a°	= the sound of	u	in	amuse, America.
ආ	á	=	"	a	father.
ඇ	é	=	"	e	fell.†
				ü	(Ger.) fälle, hände.
ඈ	é	=	"	ä	(Ger.) mädchen, grämen.
ඉ	i	=	"	i	it, ill.
ඊ or ඉ	i	=	"	i	machine.
	ee			ee	seed, feel.
උ	u	=	"	u	full, put.
ඌ	ú	=	"	u	rule.
	oo			oo	food.

° Vide § 33.

† අ and ඈ have no exact equivalents in English: *a* in 'dam' is the nearest sound to අ, and ඈ is the same sound lengthened.

ය	ri	= the sound of	ri	in	vill, merrily.
යා	ri	=	"	re	ream.
				ree	reed.
ල	li	=	"	li	lily.
ලා	li	=	"	lee	leek.
එ	e	=	"	e	pen, ever.
ඊ	é	=	"	e	grey.
				a	name.
ඌ	ai	=	"	i	isle, fight.
ඍ	o	=	"	o	top, (Fr.) bon.
ඎ	ó	=	"	o	rope.
ඏ	au	=	"	ou	doubt, out.
ඐ	k	=	"	k	kick.
එ	kh	=	"	k-h	pack-horse (nearly).
ඒ	g	=	"	g	bag.
උ	gh	=	"	g-h	gig horse (nearly).
ඌ	n	=	"	n	angle.
ඍ	ch	=	"	ch	church.
ඎ	chh	=	"	ch-h	coach-horse. (nearly).
ඏ	j	=	"	j	jug.
ඐ	jh	=	"	dgeh	hedgohog. (nearly)
එ	n	=	"	n	punch.
ඒ	t	=	"	t	cut.
උ	th	=	"	t-h	hot-house (nearly).
ඌ	d	=	"	d	did.
ඍ	dh	=	"	d-h	mad-house (nearly).
ඎ	n	=	"	n	print.
ඏ	t	=	"	th	thirst, (Gk) theta.
ඐ	th	=	the aspirate of the preceding.		
එ	d	=	the sound of th in that.		
ඒ	dh	=	the aspirate of the preceding.		
උ	n	=	the sound of n in thin, in.		
ඌ	p	=	"	p	pup.
ඍ	ph	=	"	p-h	up-hold (nearly).
ඎ	b	=	"	b	rib.
ඏ	bh	=	"	bh	abhor, (nearly).
ඐ	m	=	"	m	hum.
එ	y	=	"	y	yes.
ඒ	r	=	"	r	sir.
උ	l	=	"	l	lip.
ඌ	v	=	"	{ v } { w }	the sound inclines sometimes to v, sometimes to w.
ඍ	s	=	"	s	in sin.
ඎ	sh	=	"	{ sh } { s }	shun. sure.
ඏ	s	=	"	s	sun.

ඔ	h	=	the sound of h	in hut.
ඌ	l	=	"	l " rail.
ඹ	r	=	"	n " (Fr.) bon.
ය	h	=	"	ch " German or Scotch, and cheth in Hebrew.
ර	h	=	"	n " singing, ringing.

The aspirated letters should be pronounced by distinctly adding the sound of *h* to the unaspirated consonantal sounds.

Pronunciation.

(*Śabda kirīma* බසෙ කිරීම.)

33. To pronounce words correctly, the sounds of the different letters as shown above should be carefully studied. It is a common mistake, mentioned previously, to pronounce සා, සෘ, ඔ, ඔඹ, as *ru, rú, lu, lú* (or *iru, irú, ilu, ilú*) respectively, and, consequently, words composed of them, such as සාදා, මෘදු, as *irutu, mrudu*, etc. No material distinction is sometimes made in pronouncing *ri* ඊ, *ri* ඊ, *ri* ඊ, *ri* ඊ, and *ri* ඊ; *l* ඌ and *l* ඌ; *s* ඹ, *sh* ඹ, and *s* ඹ; this is a great mistake. *Śa* ෂ is often pronounced *se* සෙ. A ජ in any syllable of a single word or in components of a compound word, except the first, or when it is not preceded by *h*, is always pronounced as *a* in 'syllable.' *Ex. Davasa* දවස, 'day'; *gala* ගල, 'stone.' But *a* in the first syllable of *karami* කරම්, 'I do,' and of other inflections of the verb *kara* කර, 'to do,' also takes this sound of *a*.

It is usual for the purpose of facilitating pronunciation to double consonants written singly. Thus, *vikrama* වික්‍රම, 'heroism,' *chitrakāra* චිත්‍රකාර, 'painter,' *chāritra* චාරිත්‍ර, 'custom,' are pronounced as *vikkrama, chitrakāra, chārittra*. Owing to this pronunciation such words are often miswritten. Consonants that are doubled should be pronounced distinctly: *Ex. බල්ලා* 'dog' as *bal-lá* and not *balá*. Europeans are apt to make this mistake. (*Vide* § 71.)

Names of Letters.

34. Some letters have names other than those given after their respective sounds. Such letters, with their names and significations, are noticed here :—

Letter.	Name of Letter.	Signification of Name.
ඔ <i>nga</i> or <i>nga</i>	{ <i>saññaka gayanna</i> සඤ්ඤක ගයන්ත	} Combined <i>ga</i> letter.
ඌ <i>cha</i> ...	{ <i>saññaka chayanna</i> සඤ්ඤක චයන්ත	} Combined <i>cha</i> letter.
ඹ <i>nja</i> or <i>nja</i>	{ <i>saññaka jayanna</i> සඤ්ඤක ජයන්ත	} Combined <i>ja</i> letter.
ය <i>nda</i> or <i>nda</i>	{ <i>saññaka dayanna</i> සඤ්ඤක ධයන්ත	} Combined <i>da</i> letter.
ර <i>nda</i> or <i>nda</i>	{ <i>saññaka dayanna</i> සඤ්ඤක ධයන්ත	} Combined <i>da</i> letter.
඼ <i>nba</i> or <i>nba</i>	{ <i>saññaka bayanna</i> සඤ්ඤක බයන්ත, or <i>añba bayanna</i> අඹ* බයන්ත	} Combined <i>ba</i> letter; or <i>ba</i> having the sound of <i>nba</i> .
ල <i>tha</i> ...	{ <i>saññaka mahāprāna tha-</i> <i>yanna</i> සඤ්ඤක මහාප්‍රාණ ධයන්ත	} Combined aspirated <i>tha</i> letter.
඿ <i>dha</i> ...	{ <i>saññaka mahāprāna dha-</i> <i>yanna</i> සඤ්ඤක මහාප්‍රාණ ධයන්ත	} Combined aspirated <i>dha</i> letter.
඿ <i>dva</i> ...	{ <i>dva yanna</i> ද්ව යන්ත, † or <i>saññaka vayanna</i> සඤ්ඤක වයන්ත	} That which is called <i>dva</i> , or combined <i>va</i> letter.
඿ <i>na</i> ...	{ <i>anunāsikāksharaya</i> අනුනාසිකාකෂරය	} Co-nasal letter.‡
඿ <i>na</i> ...	Do.	do.

* Perhaps අඹ is a corruption of බ *nba*. The term *añba bayanna* is more common.

† This is generally corrupted into *dva yanna* ද්ව යන්ත and *dva vayanna* ද්ව වයන්ත.

‡ In forming the nasals of the five classes the veil which separates the nose from the pharynx is withdrawn. Hence these letters are called *anunāsika*, i.e. co-nasal or nasalized.—*Mac Müller*.

Letter.	Name of Letter.	Signification of Name.
ආ na°	{ <i>anunāsikāksharaya</i> අනුනාසිකා ක්ෂරය	} Co-nasal letter.
න na°	Do.	do.
ම ma	Do.	do.
ල la	{ <i>maha layanna</i> මහ ලයන	} Large la letter.
ශ sa	{ <i>kada sayanna</i> කඩ සයන	} Broken sa letter.
ෂ sha	{ <i>goḷu sayanna</i> ගොළු සයන	} Dumb sa letter.
ස sa	{ <i>maha sayanna</i> මහ සයන	} Large sa letter.
ළ la	{ <i>saññaka layanna</i> සන්ඤක ලයන	} Combined la letter.
• ෝ	{ <i>anusvāraya</i> අනුසාරය, or <i>binduwa</i> බින්දුව	} After sound, i. e. after vowel, or† dot.
ඃ h	{ <i>visargaya</i> විසර්ගය, or <i>visarjanīya</i> විසර්ජනීය	} Emission (of breath).

A new Letter to represent 'f.'

35. Of late years the symbol ෆ, which is like the lower part of the Sanskrit labial-sibilant ळ (ḥ) called *upadhmanīya* උපධමනීය, has been adopted by some to represent the sound of the English letter "f," which is wanting in the Sinhalese language. In the absence of another more appropriate symbol it may be adopted with advantage, giving it all the privileges of inflections proper to Sinhalese letters. It may be inflected thus :

ෆ f; ෆා fa, ෆාඝ fā; ෆෑ fe, ෆෑඝ fé; ෆි fi, ෆිඝ fi; ෆු fu, ෆුඝ fū; ෆාඝ්ඝ fri, ෆාඝ්ඝ්ඝ fri; ෆාඝ්ඝ්ඝ්ඝ fli, ෆාඝ්ඝ්ඝ්ඝ්ඝ flī; ෆෙ fe, ෆෙඝ fé, ෆෙෆ fui; ෆො fo, ෆොඝ fō, ෆොඝ්ඝ fau; ෆොඝ්ඝ්ඝ fā; ෆොඝ්ඝ්ඝ්ඝ fah, &c.

* These are commonly called *mūrdhaja nayanna* මුඛික නයන and *dantaja nayanna* දන්තක නයන, respectively (vide § 27).

† The *anusvāraya* is always used after vowels. It is in some old *śloka* books sometimes represented as (•, when it is called "*chandra binduwa* වච්ඡු බින්දුව" (*chandra* 'moon,' *binduwa* 'dot').

Transliteration.

36. The system of transliteration used is that adopted by the Ceylon Government,* which, in spite of some deficiencies, is generally sound and has been followed here for the convenience of readers in Ceylon, who are accustomed to it.

37. In devising a new system of transliteration, care should be taken (where possible) not to adopt diacritical signs which are already employed for other purposes.

It is usual to represent ඇ, ඈ, by e, é, or œ, ê. This is incorrect inasmuch as the letter which is used to represent ඈ should have some diacritical mark attached to it, to represent ඇ, ඈ, for the simple reason that the latter are only modifications of ඇ. Hence they may perhaps be best represented respectively by a, á.

No system of transliteration of a phonetic language by an unphonetic one, like the English, can ever be perfect. The system given below has greater claim to be considered accurate than many that have come under the notice of the author.

Vowels.

අ a, ආ á; ඇ a, ඈ á; ඉ i, ඊ or ඉ i; උ u, ඌ ú: සා ri, සාඝ්ඝ ri; ශ li, ශා li; එ e, ඒ é, ඔ ai: ඔ o. ඔ ඊ, ඔ ශ au.

Consonants.

ක k, ඛ kh; ග g, ඝ gh; ච ච: ච c, ඡ ch: ජ j, ඣ jh: ඤ ñ; ට t, ඨ th; ඩ d, ඪ dh; ණ n: ප t, ඵ th: ඥ d. ඩ dh; ඞ n; ජ p, ඣ ph: බ b, භ bh: ම m: ය y, ජ r, ඣ l. ච v; ෂ s; ඡ s, ජ s, ඣ h; ඣ l; ට ú: ශ li.

Semi-nasals.

ආ ෝg; ජ ෝj; ඩ ෝd; ඣ ෝnd; ඩ ෝmb.

* Minute dated August 28, 1866.

Mode of writing Sinhalese characters.

38. To enable those who are living abroad and cannot engage the services of native pandits to write Sinhalese characters, the principal parts of the letters are shown lithographed opposite in the order of writing them. (Plate I.) Sinhalese characters, it will be noted, are written from left to right.

39. Handwriting may be divided into three kinds. That in well-written *ola* books is the best, and is similar in character to the printed character. That marked (c) may be recommended for general use. The three kinds are shewn opposite in the order of their superiority. (Plate II.)

It should be observed that in manuscripts words are not written separate from one another but all in one unbroken continuation, which however does not make it difficult for a native to read them fluently; but in printed books, words are separated as in English. Sinhalese has only one kind of letter: it has no capital letters as have European languages.

Syllables.

40. In Sinhalese every vowel or vowel-consonant is a syllable. Thus in the words *ara geddiya* අර ගෙඩිය, 'that fruit,' the syllables are *a* අ, *ra* ර, *ge* ගෙ, *di* ඩි, *ya* ය. A consonant with a vowel or a vowel-consonant forms one syllable. Thus in *polgas* පොල්ගස්, 'cocoanut trees,' the syllables are *pol* පොල් and *gas* ගස්. When Sinhalese words are transcribed in English characters, the syllables are easily discerned.

The Origin of Sinhalese Letters.

41. The ancient letters used by the Sinhalese were the Aśoka or old Pali characters. The modern Sinhalese

Plate I.

(The commencement of each letter or part of letter is indicated by a dot.)

උ + ආ = ආ; ආ + ආ = ආ; ආ + ආ = ආ;
 ආ + ආ = ආ; ඉ + ආ = ආ; ඉ + ආ = ආ;
 ඉ + ආ = ආ; ආ + ආ = ආ; ආ, ආ + ආ = ආ;
 ග; ආ + ආ = ආ; ආ + ආ = ආ; ආ;
 ග; ආ; ආ; ආ; ආ; ආ + ආ = ආ;
 ආ; ආ; ආ + ආ = ආ; ආ; ආ;
 ආ; ආ; ආ; ආ; ආ + ආ = ආ; ආ;
 ආ; ආ + ආ = ආ; ආ + ආ = ආ.

Lith: Surveyor General's Office Colombo N° 234

(a) වාණිජ චක්‍රයකට නාමයක් ලෙසින් ලබාදීම සම්බන්ධව නිවැරදිව සටහන් කිරීමේ ක්‍රමය.

(b) චක්‍රයකට නාමයක් ලෙසින් ලබාදීම සම්බන්ධව නිවැරදිව සටහන් කිරීමේ ක්‍රමය.

(c) ව්‍යවස්ථාපිතව නිවැරදිව සටහන් කිරීමේ ක්‍රමය.

characters were derived from the Grantha* of Southern India, which had its origin in the Chéra, a variety of the Aśoka character, and of which there were several varieties, as Chóla Grantha, Tuḷu, etc. They must have been introduced during the 10th or 11th century A.D. (as testified by inscriptions of that period), when the Chólians began to visit the Island and established (in 1038) a vice-royalty at Polonnaruwa, the capital of Ceylon at that time, which lasted twelve years. The modern Tuḷu has a striking resemblance to the Sinhalese characters.

By a comparison of the alphabets of the different Indian languages it will appear that nearly all of them have some affinity in the shape of letters to the Sinhalese. It is surprising to find ක *ka*, ත *ta*, ග *ga*, ද *da*, ම *ma*, ල *la*, ජ *ja*, in the Máldive language, and ඩ *va* in the Philippine language.

The Proper Use of Letters.

42. As Sinhalese is a phonetic language, very much unlike in that respect English and other European languages, it may be thought by some that the acquisition of its orthography is easy. But it is quite the contrary. Owing to the absence of any stated rules in orthography and the consequent difficulty of acquiring a knowledge of the proper use of the nasals, the sibilants, and the dental and the cerebral *l*, Sinhalese orthography is still in an unsettled state.

To show the importance of a correct system of orthography for preserving the proper meanings of words, a few examples will be given here, with their equivalents in Sanskrit and Pali, from which their orthography is determined:—

Sanskrit.	Pali.	Eḷu.	Signification.
uṣṇa ඌණ	- uṣṇa ඌණ	- uṣṇ ඌණ	- hot, warm.
úna ඌන	- úna ඌන	- unu ඌන	- less, deficient.

* Grantha (Grantham), which literally means 'book,' was an alphabet used for 'books' or literary purposes, chiefly writing Sanskrit.

Sanskrit.	Pali.	Eḷu.	Signification.
kāṇa කාණ	- kāṇa කාණ	- kaṇa කණ	- one-eyed, blind in one eye.*
kārṇa කාර්ණ	- kaṇṇa කණ්ණ	- kaṇa කණ kaṇa කණ†	- ear. - eye.
khādun බාදන්	- khādanto බාදන්	- kana කන	- eating.
gāṇa ගාණ	- gāṇa ගාණ	- gāṇa ගාණ	- assembly.
ghana ගහන	- ghana ගහන	- gāṇa ගාණ	- thick, cloud.
trīṇa ත්‍රීණ	- trīṇa ත්‍රීණ	- tāṇa තාණ	- grass.
trishṇā ත්‍රිශ්ණ	- tanhā තන්හා	- tāṇa තාණ	- desire.
stana ස්තන	- stana ඊතන	- tana තන	- (female) breast..
varṇa වර්ණ	- varṇa වර්ණ	- vaṇa වණ	- colour.
vraṇa ව්‍රාණ	- vāṇa වාණ	- vāṇa වාණ	- sore.
vana වන	- vana වන	- vana වන	- wood, jungle.
prāṇa ප්‍රාණ	- pāṇa පාණ	- paṇa පන	- life.
punaḥ පුනා	- puna පුන	- pana පන	- again.
kṛi ක්‍රී	- kara කර	- kara කර = kaḷa කළ	- done.
kalāṣa කලාස	- kalāṣa කලාස	- kala කල	} water jar or pot.
ghaṭa ගඟ	- ghaṭa ගඟ	- kaḷa කළ	
kāla කාල	- kāla කාල	- kala කල	- time.
		- kaḷu කළු	- black.
driḍha ද්‍රිඪ	- dāḷha දළහ	- daḷa දළ	- rough, great.
daṇṣhtrā දාණ්ණ	- dāṭhā දාඨා	- daḷa දළ	- tusk, a large tooth.
jaṭā ජටා	- jaṭā ජටා	- daḷa දළ	- matted hair of a devotee.
dala දල	- dala දල	- dala දල	- leaf.
jala ජල	- jala ජල	- dala දල	- water.
jvala ජ්වල	- jala ජල	- dala දල	- to shine.
taḍa තඬ	- taḷa තළ	- taḷa තළ	- to beat.
tila තිල	- tila තිල	- tala තල	- gingily.
tāla තාල	- tāla තාල	- tala තල	- palmyra.
dāṭhikā දාඨිකා	- dāṭhikā දාඨිකා	- dēḷi දේලි	- beard, moustache
jāḷaka ජාලක	- jāḷaka ජාලක	- dēḷi දේලි	- germ, bud.
mṛi ම්‍රී	- mara මර	- mara මර = maḷa මළ	- dead.
mala මල	- mala මල	- mala මල	- filth, dirt, rust.
māḷya මාලය	- māḷya මාලය	- mala මල	- flower.

* The word is often incorrectly used in the sense of 'blind,' as *kaṇa කණ* 'the blind man,' *kaṇa giravā කණ ගිරවා* 'the blind parrot.'

† From the Tamil word *kaṇ* කණ. It is now obsolete.

Sanskrit.	Pali.	Eḷu.	Signification.
lavāṇa ලවණ	} lavāṇa ලවණ or lōṇa ලෝණ	} lunu ලුණු	salt.
laṣuṇa ලඝුණ			

A few examples of Sanskrit words of this kind :—

- asva අස්ව, 'horse.'
- asva අස්ව, 'not one's own.'
- māśa මාශ, a sort of kidney-bean.
- māsa මාස, 'month.'
- anuka අනුක, 'skilful,' 'minute.'
- anuka අනුක, 'lustful.'
- pāna පාණ, 'trade,' 'hand.'
- pāna පාණ, 'drinking.'

As the reader will be fully acquainted with the sounds of the different characters in the tongue after the perusal of the preceding pages, the Sinhalese words will be hereafter written in Sinhalese characters only.

The Proper Use of Nasals.

43. The principal rule for the proper use of nasals is, that when a nasal deprived of its inherent vowel is followed by a consonant, the nasal of the class to which that consonant belongs is used. This is very simple.

Examples.

Nasal ඩ.	Nasal ඤ.
අධ්‍යාර, 'charcoal.'	අඤජන, 'collyrium.'
ගඩ්‍යා, 'river.'*	පඤච, 'five.'
පඩ්‍යා, 'range,' 'row.'	කාඤචන, 'gold.'
සඩ්‍යා, 'war,' 'battle.'	ලාඤජන, 'mark,' 'sign.'
සඩ්‍ය, 'multitude,' 'Buddhist priest.'	විඤ්ඤ, 'knowledge,' 'consciousness.'
Nasal ඞ.	Nasal ජ.
කඤඨ, 'throat.'	අඤ, 'blind.'
විඤ්ඤ	අඤ්චිම
විඤ්ඤ	අඤ්චිම
දඤ්ඬ	අඤ්චිම
දඤ්ඬ	පුඤ්ච, 'book.'
දඤ්ඬ	ප්‍රසඤන, 'pleased,' 'delighted.'
ආඤ්ච, 'government.'	සුඤ්ච, 'good.'

* In Sanskrit and Pali ගඩ්‍යා means 'Ganges' (the Indian river) but in Sinhalese it, as well as its derivative ගඟ *gaṅga*, is generally used in the sense of 'river.'

<i>Nasal</i> ම.	<i>Nāsāl</i> ට.
අම්බලම්, 'rest-house.'	මංකඩ, 'junction of a road. (§ 44.)
අම්මා, 'mother.'	මංකොඹු, 'mortar.' (§ 44.)
ආරම්භ, 'beginning.'	මංග, 'family,' 'race.'
සමසන්නි, 'prosperity,' 'happiness.'	සංකොග, 'adherence.'
සවුලු, 'well-blown (as a flower).'	සංසාර, 'metempsychosis.'

Some Exceptions.

උම්බල, <i>Ummagga Jātaka</i> , a history of a previous birth of Buddha.	පන්සල, 'Buddhist monastery.'
කම්කරු, 'worker,' 'mechanic.'	පන්සිය, 'five hundred.'
කම්සල, 'workshop.'	පින්කම්, 'meritorious (religious) act.'
ගංකොර, 'bank of a river.'	පෙරකන්කඩ, 'water-strainer.'
ගිම්කල්, 'hot season.'	ඛිමය, 'tunnel,' 'subterranean house.'
දන්වම, 'I inform.'	රන්වන්, 'golden coloured.'
දුම්කොල, 'tobacco.'	කංමැටි, a kind of plant.
කමගම, 'name and village.'	

Observe such combinations as ණ්, ඞ්, ම්, ඞ්, etc., which occur at the end of Sanskrit words. අන්ට් in කරන්ට්, 'for doing,' 'to do,' දුට්ට්, 'for running,' 'to run,' &c., and දන්ඩ් in ඒදන්ඩ්, 'a narrow bridge constructed with single logs,' &c., should be written with the cerebral nasal, and not with the dental as is thought by some to be correct. It should be borne in mind that the present system of orthography in the Sinhalese language, as in any other, is chiefly based on the consideration of the places the tongue touches when the words are pronounced.

44. It is always better (and precludes the possibility of the occurrence of any mistake) to use the appropriate nasals before letters of their respective classes. As has been already noticed, the *ṇ* may be used in lieu of any nasal in Sanskrit and Pali words; but in Ceylon it is seldom used in Eḷu words before cerebral, dental, and labial letters of the *ṭ*, *t*, and *p* classes; while it is quite appropriate (in the case of Eḷu words) to use it before letters of the *k* and *ch* classes, and ජ, ජ්, ජ්, ඞ්, ජ්, ඞ්, and ජ් (*vide* page 6).

45. To use the nasals *ṇ*, *ṇ*, *ṇ* correctly, as stated above, and to write Sinhalese words more correctly in other respects, it is important to be able to distinguish Eḷu words from those of the Sanskrit, Pali, and Tamil languages, from which

we have chiefly borrowed words. This can only be done with any certainty by studying the words of those languages. However, to those that have not the opportunity of such study, the following hints will be useful, namely:—

(a) Eḷu words alone have the letters ඇ, අ, ග, ජ, ඞ, ද, ඞ, and, therefore, all words written with those letters are Eḷu. Words in which ඞ and ඞ occur are also Eḷu, except when they bear traces of having been borrowed from Tamil and such other languages as have those two vowels.

(b) Words in which the letters සා, සා, හ, හා, ඞ, මා, ඞ, ඞ, ඞ, ඞ, ඞ, the *rēpha* (ඞ), *rakārāṇṣa* (ඞ), *yaṇṣa* (ඞ), and aspirated letters, as ඞ, ඞ, occur, are either Sanskrit, Pali, Tamil, or some other language than the Eḷu, in which those letters are not found.

(c) Words written with compound or joined letters, such as ඞ, ඞ, ම, ඞ, ම, &c., mentioned before, are Sanskrit or Pali, and those written separately with the sign of elision (ඞ or ඞ) attached to the letters may generally be accepted as Eḷu words.

Without something to guide him it would be difficult for a beginner to learn to identify such words as කරණ and කරුණ, 'cause,' නගර and නුවර, 'town,' ලෝක and ලෝ, 'world,' විමාන and විමන්, 'palace,' සකල and සිල, 'all,' the first of which in each case is Sanskrit, and the second its Eḷu equivalent.

46. The use of *ṇ*, *n*, *ṣ*, *śh*, *s*, *l*, and *!* deserves special attention.

ඞ.

(a) The cerebral *ṇ* is also used after the letters සා, සා, ජ, ජ (when they are in one and the same word), and is not in any way hindered by the intervention* of any vowel, guttural, labial, or of ජ, ඞ, or *anusvāra*.

* This is not generally observed in the case of Eḷu words.

Examples.

සැපයීම, 'desire,' 'craving.'	දැවීම, 'mirror.'
ගැහැණියා, 'woman.'	ප්‍රමාණ, 'extent,' 'size.'
සැපයීම, 'grass.'	ප්‍රාණ, 'life.'
සෘණ, 'moment.'	ව්‍යාභිෂේක, 'Brahmin.'
ලක්ෂණ, 'beauty,' 'mark.'	මරණ, 'death.'
දකුණ, 'south.'	රාමයාණ, the 'Rámáyana.' ^o
කනී, 'ear.'	ශ්‍රවණ, 'ear.'

Exceptions.

The final *n* of a word and *n* doubled are, however, generally replaced by the dental *n*, as ගෙදරින්, 'from the house,' ශරීරයෙන්, 'from the body,' වරෙන්, 'come,' කරන්නෙමි, 'I shall do,' ඉරන්නෙමි, 'I shall tear.' In adherence to the usage of the learned, the dental *n* has been used in this book in such instances. The rule given above for the use of *n* has reference only to single words or the components of compound words. Notice that in the following compound words *n* after *r* is not written with the cerebral *n*, as the letters which form the compound are of two different words :

- පරනසු (පර + ආසු), 'exceeding joy.'
- වහරනුසර (වහර + අනුසර), 'conformity to usage.'
- පිරිනිව්‍රිත (පිරි + නිව්‍රිත), 'Nirvána.'
- පරිනිව්‍රාණ (පරි + නිව්‍රාණ), 'Nirvána.'
- බරකොන් (බර + කොන්), the 'twelve-eyed' deity, i.e., Kañda-kumaru (the military deity of the Hindus).

But when a palatal or a dental intervenes between them (*n* and *ri*, *ri*, *r*, or *sh*), the dental *n* takes the place of the cerebral *n*, as අච්චිත, 'venerable'; අජිත, 'gain'; ආරාධනා, 'service,' 'solicitation'; දැකිත, 'sight'; රචනා, 'literary composition'; රජනී, 'queen'; මදිත, 'rubbing,' &c.

In derived Elu words *n* is determined by reference to the words from which they are derived or to which they bear a close affinity.

^o Válmiki's great epic poem recording the adventures of Ráma.

Examples.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ලකුණ	- ලකුණ	- ලකුණු	- louse.
කලාණ	- කලාණ	{ 1. කලණ 2. කාලණ	- 1. happy, lucky. - 2. name of a town.
කෝණ	- කෝණ	- කෝණ	- corner, angle.
සෘණ	- ඛණ	{ 1. සෘණ 2. කණ	} moment.
වුණ	- වුණ	- පුණු, පුණු	- powder, lime.
(සුභ)	- සුභ	- සුභ	- wisdom.
තික්කණ	- තික්කණ	- තික්කණු	- sharp.
දකුණ	- දකුණ	- දකුණ, දකුණු	- south.
නිව්‍රාණ	- නිව්‍රාණ	- නිව්‍රාණ	- Nirvána, the state of eternal happiness.
(පණ්ණාශය)	- පණ්ණාශය	- පණ්ණ	- fifty.
ප්‍රගුණ	- පගුණ	- පගුණු	- improvement.
ප්‍රමාණ	- පමාණ	- පමණ	- extent, quantity.
ප්‍රාණ	- පාණ	- පණ	- life.
මාණික්‍ය	- මාණික්‍ය	- මාණික්‍ය	- gem, ruby.

Tamil.	Sinhalese.	Signification.
අඛණ්ඩ අඛණ්ඩ	- අඛණ්ඩ*	- stall in a market.
කොමණ කොමණ	- කොමණ	- piece of cloth used for covering the private parts of men.
පණ්ණ පණ්ණ	- පණ්ණ	- fanam (= 1½d.), money
පණ්ණික පණ්ණික	- පණ්ණික	- message.

In some words *n* is natural and cannot be explained by any rule. Such words should be studied with the help of a dictionary. A few examples are given here :—

ගණ, 'flock,' 'multitude.'	සාණ, 'hand.'
ගණිකා, 'harlot.'	මණ, 'gem,' 'jewel.'
ගුණ, 'quality,' 'attribute.'	මාණික්‍ය, 'gem.'
කුණ, 'stench,' 'corpse.'	වණ, 'arrow.'
කෝණ, 'corner.'	මාණික්‍ය, 'trader.'
කලාණ, 'happy,' 'lucky.'	ලවණ, 'salt.'

In all other cases not referred to the dental *n* is used.

* Observe that the cerebral *n* is used in place of another cerebral.

ඒ.

(b) No rule can be given for the use of *s*. All words written with that letter are Sanskrit, and should be studied in order to acquire a thorough knowledge of their spelling. It is however always used before *ch* and *s*. *Ex.* ආශ්චර්‍ය, 'wonder'; නිශ්චය, 'certainty'; නිශ්චල, 'calm'; පශ්චාත්තාප, 'repentance'; පශ්චිම, 'west,' 'western'; දුශ්චරිත, 'misbehaviour,' 'wickedness'; දුශ්චිල, 'ill-behaved'; නිශ්චයක, 'without doubt'; නිශ්චය, 'without remainder.'

Examples of the use of 's' in other places.

අශුභ, 'unlucky.'	ශීත, 'cold.'
අශීඡ, 'piles.'	ශීඡී, 'head.'
ආකාශ, 'sky.'	ශීල, 'good conduct.'
දශදිශ, 'the ten directions.'	ශීල, 'art.'
පාශී, 'side.'	ශීතල, 'cold.'
ප්‍රතිශා, 'cold.'	ශීඡිල, 'flaccid,' 'feeble.'
ප්‍රකාශ, 'open,' 'manifest.'	ශුභ, 'lucky.'
ප්‍රශ්න, 'question,' 'query.'	ශුභර, 'hog.'
ප්‍රශංසා or ප්‍රශංසා, 'praise.'	ශුභ්‍ය, 'empty,' 'void.'
මිශ්‍ර, 'mixed.'	ශුර, 'hero,' 'energetic and cunning man.'
ශත, 'hundred,' 'cent.'	ශුල, 'pike.'
ශා, 'hare.'	ශාලාල, 'jackal.'
ශාන්ති, 'rest,' 'felicity.'	ශේෂ, 'remainder.'
ශාලා, 'hall.'	ශේෂලාල, an aquatic plant.
ශාස්ත්‍ර, 'science.'	ශ්‍රෝණ, 'stanza.'
ශාසන, 'scripture,' 'religion,' 'command.'	ශ්‍රඩා, 'faith.'
ශක්‍ර, 'Indra,' (the ruler of heaven).	ශ්‍රීමත්, 'fortunate,' 'illustrious.'
ශුක්‍ර, 'Venus,' 'semen virile.'	ශ්‍රේෂ්ඨ, 'oldest,' 'senior,' 'excellent.'

ඡ.

(c) Words written with *sh* are also Sanskrit. No rule that will explain all its uses can be given; but it is generally used after the consonants *k*, *r*, *l*, or any vowel except *a* and *á*, either immediately or separated from it by *n* or *h*. It is also often used before *t*, *th*, *d*, *dh*, and *p*.

Examples.

අකර, 'letter.'	පුරුෂ, 'man,' 'husband.'
අක්‍ෂි, 'eye.'	පුෂ්ප, 'flower.'
අභිෂේක, 'sprinkling.'	භෛෂජ්‍ය, 'medicament,' 'drug.'
ආරක්‍ෂා, 'protection.'	මනුෂ්‍ය, 'man.'
ඉන්ද්‍ර, 'sugar cane.'	මහීෂ, 'buffalo.'
ඉෂ්ඨ, 'cherished,' 'beloved.'	මය, 'devil,' 'fiend.'
ඉෂ්ඨ, 'hot.'	රක්‍ෂා, 'protection,' 'profession.'
සාඡ, 'saint' or 'sanctified person.'	වම්‍ය, 'rain.'
මාෂධ, 'medicament,' 'drug.'	විෂ, 'poison.'
කුඡ, 'belly.'	වෘක්‍ෂ, 'tree.'
කෝෂ, 'bag,' 'treasury,' 'dictionary.'	ශීඡී, 'head.'
කුඡ, 'minute,' 'small.'	ශ්‍රෝණ, 'phlegm.'
කේෂ්‍ර, 'field.'	සහනුෂ්ඨ, 'pleased,' 'delighted.'
දක්‍ෂ, 'clever.'	සහනුෂ්ඨ, 'joy,' 'pleasure.'
දෝෂ, 'fault.'	කම්‍ය, 'mustard.'

A competent knowledge of the use of *s*, *sh*, and *s* can only be acquired by studying the words in which they occur.

ඡ.

(d) This cerebral *!* is used in place of another cerebral, which has been dropped for the sake of euphony, or in E!u words derived from other words. It is sometimes borrowed from the word from which the E!u word is derived.

Examples of '!' acquired by Derivation.

Sanskrit.	Pali.	E!u.	Signification.
ආවාට	- ආවාට	- වල	- pit, hole.
කච්ච	- කච්ච	- කුච	- fierce.
කක්ඛ	- කක්ඛ	- කකුච	- crab.
කරුණ	- කරුණ	- කුචණ්ණ	- compassion, kindness.
කිරිට	- කිරිට	- කිරුච	- diadem, crest.
කුකකුට	- කුකකුට	- කුකුච	- cock.
කෝටි	- කෝටි	- කෙල	- ten millions.
කුල	- වුල	- කුච	- little, small.
දරිද්‍ර	- දරිද්‍ර	- දරිච්ච	- poor.
දංඡා	- දංඡා	- දල	- tusk, a large tooth.
දංඡිම	- දංඡිම	- දෙච්ච	- pomegranate.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ද්‍රව්‍ය	- ද්‍රව්‍ය	- දෙවල	- Tamil.
පරිපාටි	- පරිපාටි	- පිළිවෙල	- method, arrangement.
පෘථිවි	- පඨවි	- පොලොව	- earth.
ප්‍රථම	- පඨම	- පළමු	- first.
ප්‍රතිමා	- පරිමා	- පිළිම	- image, idol.
කිමිල	- කිලාල	- බලල්	- cat.
වඩබා	- වළවා	- වෙලඹ ^o	- mare.

The particle පිළි at the beginning of Elu words is written with the cerebral *l*, as it has been derived from the Pali පටි. *Ex.* පිළිකුල්, 'disgusting'; පිළිබඳ, 'connected with'; පිළිවෙත්, 'behaviour,' 'action.'

Examples of 'l' in words derived from Tamil.

Tamil.	Sinhalese.	Signification.
කරුණාම <i>karuvādu</i>	- කරවල	- dried fish.
පள்ளි <i>palli</i>	- පල්ලි	- church, chapel.
පள்ளිම <i>pallam</i>	- පල්ලිම	- pit, precipice.
මාදිරි <i>mādirī†</i>	- මාදිරි	- sample.
වෙහෙර <i>velli</i>	- වෙල්ලි	- steel-yard.

In forming the past tenses and past participial adjectives of verbs whose roots end in *r*, that *r* is generally changed into *l*:—

Examples.

Root.	Past Tense (Third Person)	Past Participial Adjective.
අතුර, 'to spread'	... අතුලේ	... අතුල
කර, 'to do'	... කලේ	... කල
ගුගුර, 'to sound,' 'to roar'	... ගුගුලේ	... ගුගුල
මැර, 'to die'	... මලේ	... මල
වදාර, 'to say'	... වදාලේ	... වදාල
වපුර, 'to sow'	... වපුලේ	... වපුල
විචාර, 'to ask'	... විචාලේ	... විචාල
සමර, 'to remember'	... සමලේ	... සමල
සිසාර, 'to brandish'	... සිසාලේ	... සිසාල
සදාර, 'to learn'	... සදාලේ	... සදාල
සර, 'to leave'	... සලේ	... සල

^o This word is in colloquial language corrupted into වෙලඹ, වෙලඹි, වෙලඹි.

† This form is also sometimes used.

The cerebral *l* is sometimes used in Elu words after *r* and *h*. *Ex.* කරල, 'pod'; රැල, 'wave'; රිලවා, 'ape'; ඉහල, 'up'; පහල, 'down'; යහළු, 'friend.'

In Elu words, for the sake of euphony, *l* is substituted for other cerebrals.* *Ex.* වෙලෙඳ, 'trader' = වෙලෙඳ; අතුරු, 'within,' 'amongst' = අතුළු, ඇතුළු. (*Vide pp.* 37 & 40).

In the modern Sanskrit alphabet one letter stands both for the dental and cerebral *l*. But in transcribing Sanskrit words in Sinhalese characters it would seem desirable to make the distinction, and it is to be determined by ascertaining whether the *l* in the Sanskrit word stands for a cerebral letter (as *ḷ*, *ṛ*, &c.) in the root or in some old form of it; if it does, it may be recognised as the cerebral *l*.

Examples.

Sanskrit word.	Its root.	<i>l</i> in Sanskrit word changed into <i>l</i> .
ඵලක ...	ඵර = ඵල්	... ඵලක, 'goat,' 'ram.'
ගුලම ...	ගුඛ = ගුල්	... ගුලම, a disease (chronic enlargement of the spleen).
කෝල ...	කුඛ	... කෝල, 'ball.'
කාඛ = කාලි ...	කඛ	... කාලි, 'the pulse.'

කාජකේර, 'cocoanut' = කාලිකේර or කාජකේල.

In Pali these words are very properly written with *l*.

It is usual, as in the case of cerebral *n*, to change *l* into *l* when it terminates a word or when it is doubled, as වලාකුල, 'cloud,' into වලාකුල් (pl.) and කුරුළු, 'bird,' into කුරුල්ලා.

Cerebral *n* and *l* do not begin words in Sinhalese.

PHONETIC RULES.

47. A knowledge of

- (1) ලොප් or ලෝපය, 'Elision.'
- (2) අදෙස් or ආදේශය, 'Substitution.'
- (3) අගමි or ආගම, 'Augmentation.'

* The naturalised Portuguese word පාදිරි, 'minister,' is sometimes changed into පාදිරි, and English ජුරි, 'jury,' into ජුලි.

- (4) { a පරරු or පරරුපය } 'Assimilation.'
- (5) දෙරු or දිකරුපය, 'Reduplication.'
- (6) පෙරුළි or විපසාසය, 'Metathesis.'
- (7) වැඩි or වැඩිය, 'Elongation.'
- (8) අඩු or භානිය, 'Abbreviation.'
- (9) සඳ or සකිය, 'Combination.'

is essential for a correct acquirement of Sinhalese orthography. They will now be explained.

(1) ELISION.

Lop or *Lópaya*.

48. Dropping a letter or letters in a word, is called *Lop*, 'Elision.' Elision is of four kinds, namely,—

(a) පෙර(or මුල)කුරු ලොප, or පුචා(or මුලා) කාර ලෝපය, 'aphæresis,' or the dropping of the initial letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
අනන්, 'Anat,' the chief of the Nágas or Serpent race that inhabits the infernal regions ...	අ ...	නන්
අරන්, 'wood,' 'forest' ...	අ ...	රන්
අවසන්, 'end,' 'conclusion' ...	අ ...	වසන්
කුච්ඡු, 'kindness' ...	කු ...	ච්ඡු
ප්‍රවරද, 'sub-king' ...	ප්‍ර ...	වරද
ගැරගෙන, 'having taken' ...	ගැ ...	රගෙන

These elided forms, excepting the last, generally occur in poetry.

(b) මැදකුරු ලොප, or මධ්‍යකාර ලෝපය, 'syncope,' or the dropping of a medial letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
අඹවල්, 'mango flower' ...	ඹ ...	අඹවල්*
දහවල් or දවහල්, 'noon,' 'daytime' ...	හ ...	දවල්

* The semi-nasal in ඹ is augmented here. The form අඹවල් is now in use.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
පියවර, 'footstep' ...	ව ...	පියර
මහකසුප, 'Mahakasup,' a disciple of Buddha ...	ක ...	මහසුප
රජු, 'king's daughter,' i. e. a princess ...	ජ ...	රජු

(c) අගකුරු ලොප, or අන්තකාර ලෝපය, 'apocope,' or the dropping of the final letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
පාද, 'foot' ...	ද ...	පා
බාහු, 'arm' ...	හු ...	බා
රූප, 'picture,' 'image' ...	ප ...	රූ
රෝග, 'sickness' ...	ග ...	රෝ

(d) ගතකුරු ලොප, or ගාත්‍යකාර ලෝපය, 'elimination,' or the dropping of a consonant, leaving in its place the vowel with which it had been combined (the consonant that is generally elided being *h*) :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided consonant.	Elided form of word.
ගැහැණි, 'woman' ...	හ ...	ගැණි [ඇ + ඇ = ඇ]
ගහඵ, 'friend' ...	හ ...	ගඵ [අ + අ = ආ]
ලුහුහු, 'onion' ...	හ ...	ලුහු [උ + උ = ඌ]
මොවුහු, 'crown' ...	හ ...	මවුහු*
ගහර සියය, 'four hundred' ...	හ ...	ගාරසියය† (Vide p. 352.)
ගද, 'heart' ...	හ ...	අද
ගිර, 'sun' ...	හ ...	ඉර
ගුහුරු, 'ginger' ...	හ ...	ඉහුරු
හුරු, 'pig' ...	හ ...	උරු

(2) SUBSTITUTION.

Ades or *Ádésaya*.

49. The change of one letter for another is called *Ades*, 'Substitution.'

* This form is now invariably used.

† Observe the change of එක සියය, 'one hundred' into ඒ සියය, which sometimes occurs in classics.

The principal letters that undergo substitution and of which examples are given below, are—

(a) ක් changed into ක් :

උකස්	"	උකස්, 'mortgage.'
කෙස්දගම්	"	කෙස්දගම්, 'sulphur.'
වැසිකිලි	"	වැසිකිලි, 'latrine.'

(b) ක් changed into ක් :

කනිකම	"	කනිකම, 'alone,' 'loneliness.'
පිලිකම	"	පිලිකම, 'remedy,' 'redress.'
සිතුවම්	"	සිතුවම් (or සිතියම්), 'painting.'

(c) ක් changed into ව් :

අත්කරු	"	අත්වරු, 'manufacturer.'
දඬුකම	"	දඬුවම, 'punishment.'
සිත්කරු	"	සිත්වරු, 'painter.'

(d) ක් changed into ව් :

මග	"	මුව, 'beast,' 'deer.'
සුගල	"	සුවල, 'couple,' 'pair.'
සුඟද	"	සුවද, 'good smell.'

(e) ක් changed into ද් :

ජන	"	දන, 'people.'
ජල	"	දල, 'water.'
රජ	"	රද, 'king.'

(f) ව් changed into ව් :

කැටපත	"	කැටපත, 'mirror.'
කවාස	"	කවාස, 'pond.'
කරණව	"	කරණව, 'to do.'

(g) ක් changed into ක් :

තුනි	"	තිසු, 'thanks.'
නීති	"	නිය, 'law.'
හිත	"	හිය, 'friendly,' 'suitable.'

° Written also as කවාස, which then becomes an example of (a).

(A) ජ changed into ව් :

උපදෙස්	"	උවදෙස්, 'advice,' 'instruction.'
කපස්	"	කවස්, 'asceticism.'

(i) ඩ් changed into ව් :

දුබල	"	දුවල, 'feeble,' 'weak.'
පිළිබස්	"	පිලිවස් (or පුවවස්), 'able,' 'possible.'

(j) ම් changed into ව් :

කැමීම	"	කැවීම, 'bending.'
නිමිති	"	නිවිති, 'cause,' 'omen.'

(k) ව් changed into ව් :

කිහිසම	"	කිහිසම (or කිහිසම), 'sneezing.'
වැහසානිත්ද	"	වැහසානිත්ද, 'Thursday.'
වැවහර	"	වැවහර, 'usage,' 'custom.'

(l) ව් changed into ක් :

කඳවුරු	"	කඳවුරු, 'camp.'
ගොවියා	"	ගොවියා, 'cultivator.'
ගවිය	"	ගවිය, 'strength.'

(m) ක් changed into ක් :

ගස	"	ගස, 'tree.'
ගසර	"	ගසර, 'four.'
සාවා	"	සාවා, 'hare.'

Notice the substitutions in the following words :—

අවුරු	changed into	අහුරු, 'having blocked up.'
ඇඹිණිම	"	ඇඹිණිම, 'putting on a string.'
කම්මුල්	"	කම්මුල්, 'cheek.'
කලුහර	"	කලුවර, 'ebony.'
කුඩු	"	කුඩු (or කුඩා), 'small.'
බබර	"	දබර, 'quarrel.'
නිබා (නබා)	"	නිය, 'having kept.'
තුමස්	"	හුමස්, 'ant-hill.'
දිපුණි	"	දිවුණි, 'improvement.'
පිම	"	පිම, 'drinking.'
පෙරකු	"	පෙරවු, 'before,' 'in front.'
බෙහෙද	"	බෙහෙස, 'medicine,' 'drug.'
මිහර	"	නිහර, 'dam,' 'ridge' (of a field).

විසර changed into විවර, 'extent,' 'about.'

සෙසු „ „ සෙසු, 'remaining.'

කිතුල් „ „ කිතුල්, 'kitul,' a kind of palm (*Caryota urens*).

(*Vide supra* the substitution of *n* and *l* for other cerebrals.)

It should be observed that though *h* is substituted for *s*, the rule does not apply *vice versa*. From this it may be inferred that the form of the word spelt with *s* is the original.

There are other letters which undergo substitution besides those already noticed; they may be learnt by perusing the works of standard writers. It should be borne in mind that none of the substitutions *invariably* occurs, and that only those sanctioned by usage should be adopted. Of all the substitutions, that of *h* for *s* is the most common.

(3) AUGMENTATION OR AUGMENT.

Agam or *Ágama*.

50. The insertion of a letter (consonant) in a word without effecting any elision is called *Agam*, 'Augmentation' or 'Augment.' This may also be called 'Euphonic insertion.'

Examples.

උණු = හුණු, 'hot.'

කේතු = කෙකේතු, a planet, 'the descending node.'

දවල් = දහවල්, 'noon,' 'daytime.'

දුලි = දුළුලි, 'dust.'

For other examples, &c., see under "Combination" in which this element is embodied.

(4) ASSIMILATION.

Para rú or *Para rúpa*; *Pera rú* or *Púrpa rúpa*.

51. When two letters meet and one is changed into the other, the process is called 'Assimilation.'

52. Assimilation is of two kinds, namely :—

(a) පර රූ, or the assimilation of a preceding to a succeeding letter, as අත්ල into අල්ල, 'palm of the hand.'

(b) පෙරරූ, or the assimilation of a succeeding to a preceding letter, as පන්වා into පන්වා, 'having driven away.'

This is also treated of under "Combination," where more illustrative examples will be found.

53. It may be observed in this connection that besides the assimilation of consonants above noticed, there is also the assimilation of vowels inherent in two or more adjacent vowel-consonants in a word.

Examples.

තරු into තුරු, 'star.'

තෙලස „ තෙලෙස, 'thirteen.'

දෙලස „ දෙලොස, 'twelve.'

වහොර „ වොහොර, 'great rampart.'

මළේස „ මෙළේස, 'he died.'

රුසි „ රසි, 'desire,' 'wish.'

සරිස „ සිරිස, 'custom,' 'manners.'

This assimilation of vowels forms a part of පිළිපෙරැළි, "Metathesis of Vowels," which is treated of in section 55.

(5) REDUPLICATION.

Derú or *Dwitvarúpaya*.

54. The doubling of a letter in a word or doubling a word itself is called *Derú*, 'Reduplication.'

It is treated of here and under "Combination" only as regards the doubling of letters in a word, while the doubling of words is treated of at the end of the Chapter on "Etymology."

Examples.

උගසා = උගසසා, 'learned man.'

එලිපස = එලිපසස, 'threshold.'

සකිණි = සකිසකි, 'she-demon.'

රකුසා = රකුසසා, 'a demon,' 'vampire.'

(*Vide* § 69.)

(6) METATHESIS.

Pereḷi or *Viparyāsayā*.

55. The transposition of letters within a word or parts of a compound word, or the exceptional use of the cases of nouns and moods and tenses of verbs, is called *Pereḷi*, 'Metathesis.' In *Sidatsaṅgarā* metathesis is divided into five classes, viz. :—

- (a) පිළි පෙයැළි, metathesis of vowels.
- (b) වණ පෙයැළි, do. of consonants.
- (c) පද පෙයැළි, do. of words.
- (d) විඛණ පෙයැළි, do. of the cases (of nouns).
- (e) කිරිස පෙයැළි, do. of the moods and tenses (of verbs).

Of these five divisions the last two will be treated of under "Syntax."

(a) Examples of the metathesis of Vowels :—

අස	is changed into	අඤ්ඤ,	'eye.'
ලගෙණි	..	ඉගෙණි,	'having learnt.'
ලපද	..	ඉපද,	'having been born.'
කරනි	..	කෙරෙති,	'they do.'
නිවුක	..	නිවුක (adj.),	'that was.'
පිලිවන්	..	පුඵවන්,	'able,' 'possible.'
පුත්	..	පුත්,	'son.'
සනි	..	සෙති,	'they go.'

(Vide § 53).

(b) Examples of the metathesis of Consonants :—

අලැන	is changed into	අරළුක,	'araliya,' a species of oleander.
එරඹු	..	එඹර,	'castor-oil plant.'
කෙලවර	..	කෙරවල,	'end.'
කැපව	..	කැපව,	'daubing.'
රුකිර	..	රුකිර,	'blood.'
වෙනස	..	වෙනස,	'difference.'
සමිණ	..	මහණ,	'Buddhist priest.'
සසන්	..	සසන්,	'bed.'

It should be observed that in this metathesis only the consonants are transposed, while any vowels combined with them do not change their positions. This will be clear from the explanation of the formation of the word හුරිර :—

$$රුකිර = ඊ + උ + ඔ + ඉ + ර$$

(by the transposition of ඊ and ඔ) = ඔ + උ + ඊ + ඉ + ර

(by combination) = හුරිර.

(c) Examples of the metathesis of words :—

අටකල	is changed into	කලඅට,	'eight pots.'
අටසෑව	..	සෑවඅට,	'sixty-eight.'
එක්විසි	..	විසිඑක්,	'twenty-one.'
දත්ත	..	ත්තදත්,	'upper fore-tooth'
			(applied to the two middle ones).
පස්විසිවෙනි	..	විසිපස්වෙනි,	'twenty-fifth.'

Metathesis of letters is sometimes carried too far in the colloquial language, without any system or euphonic necessity, simply to render the meanings of words unintelligible to hearers and in sport. *Ex.* "අපි යලම කොනවා" (= අපි කොලඹ යනවා), 'We are going to Colombo'; "මරියා කිරමු" (= කිරියා මරමු), 'Let us kill Kiriya' (name of a man), lit. 'Let us weigh Mariya.' This mode of speech is termed පෙරළි බාසේ (or භාෂාව) or අපසු බාසේ (or භාෂාව), 'transpositional speech.'

ELONGATION OF THE VOWEL-SOUNDS.

Veḍi or *Vriddhiya*.

56. Changing the short vowel-sounds in a word into long ones is called *Veḍi*, 'Elongation.'

Examples.

ලවරණ	into	ලවාරණ,	'implements,' 'things of utility.'
දහස්	..	දහසක්,	'a thousand.'
නවම	..	නවම,	'new work.'
වෙලදාම	..	වෙලදාම,	'trade.'

ABBREVIATION OF THE VOWEL-SOUNDS.

Aḍu or *Hániya*.

57. Changing long vowel-sounds in a word into short ones is called *Aḍu*, 'Abbreviation.' This is the reverse of *Veḍi*.

Examples.

ඇගේ into ඇගේ, ඇගෙ, 'her,' 'hers.'

උගේ ,, උගේ, උගෙ, 'his.'

දංග ,, දංග, 'calf (of the leg),' 'mischievous.'

සැන්දෑ ,, සැන්දෑ, 'evening.'

Observe that in the last two examples the abbreviation takes place in the consonants and not in any vowel, as should be the case according to the definition given above, and that such words are considered by the author of *Sidat-sañgarú* as examples of this process.

Examples of *Veḍi* and *Aḍu* often occur in poetry.

COMBINATION.

Sañda or *Sandhi*.

58. The blending of the last letter of one word with the first letter of the next word or syllable, to avoid dissonance or hiatus, is called *Sañda*, 'Combination.' The rules of combination are altogether based on phonetic principles, and are chiefly observed in poetry. It is important to observe that combination generally takes place when the second word or syllable begins with a vowel, and that some of the examples of combination are also found in their uncombined forms, as අට අනුවක්, 'a ninety-eight'; එකින් එක, 'each other'; කනා ඊල්, 'gold litter'; නුවණ ඇති, 'having wisdom,' 'wise'; යන එන, 'going and coming'; ලක උතුමා, 'Governor of Ceylon'; අත් ලස්, 'bribe'; දුක් පත්, 'poor'; &c.

59. Combination is divided into ten classes, viz. :—

- (a) පෙරසරලෝප සඳ or පුළුසරලෝප සකිය
Combination by the elision of the final vowel.

- (b) පරසරලෝප සඳ or පෙරසරලෝප සකිය
Combination by the elision of the initial vowel.
- (c) සර සඳ or සිර සකිය
Combination of vowels.
- (d) සරදෙස් සඳ or සිරදෙස් සකිය
Combination by the substitution of vowels.
- (e) ගඟදෙස් සඳ or ගාත්‍රාදෙස් සකිය
Combination by the substitution of consonants.
- (f) පරරූ සඳ or පරරූප සකිය
Combination by assimilation of the final letter to the initial one.
- (g) පෙරරූ සඳ or පුළුරූප සකිය
Combination by assimilation of the initial letter to the final one.
- (h) ගනකුරුලෝප සඳ or ගාත්‍රාසරලෝප සකිය
Combination by the elision of consonants.
- (i) අගම් සඳ or අගම සකිය
Combination by augmentation.
- (j) දෙරූ සඳ or විචරූප සකිය
Combination by the reduplication of the consonant.

i) *Pera sara lop Sañda* or *Púrvasvara lópa Sandhiya*.

60. This combination is effected by the elision of the inherent vowel in the last letter of the first word and the coalition of the initial letter (a vowel) of the second word with the consonant whose inherent vowel has been elided.

Examples.

[NOTE.—The parts combined are, for the benefit of the student, shown within parentheses after each example. As a knowledge of the combination of Sanskrit words is essential in mixed language to write them accurately, examples of such combinations are given after those of Eḷu words.]

(Eḷu.)

කනිල් (කනා, 'gold' + ඊල්, 'litter'), 'gold litter.'

දිගස (දිගු, 'long' + ඇස, 'eye'), 'woman' (lit. 'the long-eyed one').

නුවණැති (නුවණ, 'wisdom' + ඇති, 'having'), 'having wisdom,' 'wise.'

යනෙක (යන, 'going' + එක, 'coming'), 'going and coming.'

(Sanskrit.)

ධම්මසඤ්ඤා (ධම්, 'law,' 'doctrine' + ආසන, 'seat'), 'pulpit.'

පාභ්‍රවිඤ්ඤා (පාභ්‍රිච්චි, 'earth' + ඊඤ්ඤා, 'lord'), 'king.'

මහාමාතෘ (මහා, 'great' + මාතෘ, 'drug,' 'medicine'), 'great drug,' 'ginger,' a great sage by that name.

රජෙහිමත්‍ය (රජ, 'king' + මත්‍ය, 'supremacy,' 'power'), 'kingly supremacy or power.'

Process of Combination explained.

කනිඳු = කත + ඊඳු = කත් + ආ + ඊඳු

(by eliding the first of the two vowels ආ and ඊ) = කත් + ඊඳු

(by coalition of ඊ with ත්) = කනිඳු.

NOTE.—The process of separating the parts of a combined word is called විසන්ධි කිරීම or පද සිඳීම, its contrary being called සන්ධි කිරීම or පද ගැලපීම.

(b)—*Parasara lop Sañda* or *Parasvara lopa Sandhiya*.

61. This combination is effected by the elision of the initial letter of the second word, the reverse of the above.

Examples.

(Elu.)

කතූකූමා (කතූ, 'author,' 'editor' + උතූමා, 'great, excellent, or eminent one'), 'great [or excellent] editor or author.'

තිප්පණ්ණ (ති, 'three' + අප්පණ්ණ, 'ills' or 'bad qualities'), 'three ills or bad qualities.'

පණ්ණකුරු (පණ්ණ, 'life' + අකුරු, 'letters'), 'vowels.'

ලකුකුමා (ලක, 'Lanká' + උකුමා, 'chief') 'Chief of Lanká' (i. e., 'Governor of Ceylon').

(Sanskrit.)

දිශාච්ඡති (දිශා, 'quarter' + ච්ඡති, 'lord'), 'lord of the quarter [or region].'

විභින්නා (විභි, 'various' + ච්ඡි, 'meanings,' 'significations'), 'various significations.'

මහාමානු (මහා, 'great' + ආමානු, 'soul'), 'magnanimous person,' 'gentleman' or 'gentlewoman.'

සඵලකාල (සඵල, 'according to,' 'as' + අවකාල, 'opportunity'), 'according to opportunity.'

* These may also be combined according to the preceding process.

Process of Combination explained.

ලකුකුමා = ලක + උකුමා = ලක් + ආ + උකුමා

(by elision of the last of the two vowels ආ and උ) = ලක් + ආ + කුමා

(by coalition of ආ with ක්) = ලකුකුමා.

NOTE.—In the above two processes when two homogeneous vowels, one short and the other long, or both long, are at the place of combination, the short vowel or one of the long vowels is elided.

(c)—*Sara Sañda* or *Svara Sandhiya*.

62. This combination is effected by the coalition of the initial vowel of the second word or syllable with the final consonant of the first word.

Examples.

(Elu.)

එකිනෙක (එකින්, 'by-one' + එක, 'one'), 'one by one,' 'one another.'

මවුසොවුන් (මවුන්, 'them' + මවුන්, 'them'). 'them respectively (mutually).'

ඔසොක් (ඔසන්, 'ox' + එක්, 'one'), 'an ox.'

නමැති (නම්, 'name' + ඇති, 'having'), 'named.'

පහළ (පස්, 'five' + ඇළ, 'eyes'), 'Buddha' (an epithet).

මිනිසා (මිනිස්, 'man' + ආ, ending of the nom. sing., etc.), 'man.'

(Sanskrit.)

අනුකර (අන්, 'not' + උකර, 'subsequent'), 'chief,' 'best.'

තදානුකර (තදා, 'that' + අනුකර, 'after'), 'after that,' 'afterwards.'

Process of Combination explained.

පහළ = පස් + ඇළ

(by coalition of ඇ with ප්) = පහළ.

(d)—*Sarades Sañda* or *Svarādēṣa Sandhiya*.

63. This combination is effected by the substitution of a vowel for the two vowels at the place of combination.

When two short like vowels meet each other at the place of combination, they coalesce into their corresponding long vowel.

The vowels that are generally substituted are :—

ආ	for	අ	+	ආ						
ඊ	„	ඉ	+	ඉ						
උ	„	උ	+	උ						
ආ	„	ආ	+	ආ						
ඒ	„	ඒ	+	ඒ						
ඔ	„	ඔ	+	ඔ						
ඵ	„	අ	+	ඉ						
ඵ	„	අ	or	ආ	+	ඉ	or	ඊ		
ඵ	„	අ	or	ආ	+	ඵ	or	ඵ	(Vide § 60.)	
ඔ	or	ඔ	„	අ	or	ආ	+	උ	or	උ
ඔ	„	අ	or	ආ	+	ඔ	or	ඔ	(Vide § 60.)	

Examples.

(*Elu.*)

අටානුවක් (අට, 'eight' + අනුවක්, 'a-ninety'), 'a-ninety-eight.'
 අටෙන්සිය (අට, 'eight' + උර, 'exceeded' + සිය, 'hundred'), 'one hundred and eight.'
 මෙහෙසුරු (මහ, 'great' + ඉසුරු, 'lord,' 'god'), 'Siva' (a Hindu deity).
 මොහොර (මහ, 'great' + උර, 'rampart'), 'great rampart.'
 උමෝර (උම, 'hanging' or 'large' + උර, 'belly'), 'Ganésa' (a Hindu deity, who is represented as having a hanging or large belly).

(*Sanskrit.*)

විකාංගුකුල (විකා, 'mind' + අනුකුල, 'conformable to'), 'conformable to the mind.'
 ධාතුපසභී (ධාතු, 'roots' + උපසභී, 'upasargas'), 'roots' and "upasargas."
 භරේඡු (භර, 'man' + ඉඡු, 'chief'), 'king.'
 පිතෘභි (පිතෘ, 'father' + භි, 'prosperity'), 'father's prosperity.'
 මුනීඡු (මුනි, 'Muni,' i. e., a sanctified sage + ඉඡු, 'supreme,' 'chief'), 'supreme or chief Muni,' i. e., 'Buddha.'
 ලංකේශවර (ලංකා, 'Lañká' + ඊශවර, 'lord'), 'Lord of Ceylon,' (i. e., 'Governor of Ceylon').
 භක්ඛොදර (භක්, 'with' + උදර, 'belly'), 'uterine brother.'
 සුභයෝදය (සුභ, 'sun' + උදය, 'rising'), 'sunrise.'

* These are contracted forms of උතුර and උදර respectively. The vowels inherent in තු and ද seem to have respectively influenced the preceding vowel in each example in lengthening it. The final vowel in ලංකේශවර is the personal case ending ආ.

Process of Combination explained.

- (1) අටානුවක් = අට + අනුවක් = අඵ + අ + අනුවක්
 (by coalition of the two vowels) = අඵ + ආ + නුවක්
 (by coalition of ආ with ඵ) = අටානුවක්.
- (2) මොහොර = මහ + උර = මස් + අ + උර
 (by substituting ම for අ and උ) = මස් + ම + ර
 (by coalition) = මහොර
 (by assimilation) = මොහොර.

(e)—*Gâtades Sañda* or *Gátrádēsa Sandhiya.*

64. This combination is effected by the substitution of consonants, of which the principal are :—

- (1) ජ් for ක් after ඉ (final).
 ඵ „ a consonant or උ (final).

Examples.

(*Elu.*)

අත්වරු (අත්, 'hand' + කරු, 'who makes,' 'doer'), 'manufacturer.'
 සිත්වරු (සිත්, 'colouring' + කරු, 'who makes,' 'doer'), 'painter.'
 දඬුවම් (දඬු, 'punishment' + කම්, 'act'), 'punishment.'
 පිළියම් (පිළි, 'belonging to (body, &c.)' + කම්, 'act'), 'remedy,' 'redress.'

(2) In Sanskrit words the following consonants are substituted :—

- (a) ජ් for ඉ or ඊ before අ, ආ, උ, උ, ආ, ඵ, ඵ, ඵ, ඵ or ඔ.

Examples.

භක්ඛාභව (භක්ඛ, 'elephants' + අභව, 'horses'), 'elephants and horses.'
 ප්‍රකුත්තර (ප්‍රකු, 'again' + උත්තර, 'answer'), 'rejoinder,' 'response.'

- (b) ඵ for උ or උ before අ, ආ, ඉ, ඊ, ආ, ඵ, ඵ, ඵ or ඔ.

Examples.

අනුච්ඡි (අනු, 'according to' + ච්ඡි, 'sense,' 'meaning'), 'according to sense or signification.'
 ඉච්ඡාර (ඉච්ඡ, 'heavy,' 'long' + අච්ඡාර, 'letters'), 'long letters' (vowels).

This substitution of ජ and ච is owing to their respective affinity of sound to ඉ or ඊ and උ or ඌ. (Vide combination (i).)

(c) ඊ for ඞ or ඝ before ජ, ඞ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, ච, ඡ, ජ, ඣ or ඤ, and after ජ or ඣ.

Examples.

පුත්‍රපූජන (පුත්‍ර, 'father' + උපසාදන, 'attendance,' 'treatment'), 'attendance on father.'

මාත්‍රධන (මාතෘ, 'mother' + ඉධන, 'intention'), 'mother's intention. රජඞ (රජ, 'king' + ඝන, 'prosperity,' 'dignity'), 'king's prosperity or dignity.'

රජඞී rājāshī (රජ, 'king' + ඞී, a saint), a kind of saint.

(3) When in coalescing to form a compound the first word ends in a sonant and the second begins with a surd, or vice versa, the final letter of the first assumes the quality of the initial letter of the second. Sonant initials require sonant finals: surd initials surd finals. If the final letter is a vowel-consonant, the inherent vowel is dropped when the combination takes place. (Vide § 65.)

Examples.

(Etu.)

කැපුල්පොතු (කැපුලු, 'turtle' + පොතු, 'shell'), 'turtle-shell. කැද්ද (කැ, 'not having or being' + ද්), 'is not? බුද්ධඝරණ (බුද්ධ, 'Buddha' + ඝරණ, 'refuge'), 'refuge in Buddha. හද්දන (හද්, 'good,' 'virtuous' + දන, 'persons'), 'good or virtuous persons. සඳ්දවසක් (සඳ්, 'seven' + දවසක්, 'a day'), 'a seven-days.'

Some Exceptions.

දික්වු (දි, 'long' + වු, 'become'), 'long. ලප්පාරක (ලඞු, 'gourd' + පාරක, 'citron'), a kind of citron. සුක්ඛස් (සුඞ්, 'white' + ඛස්, 'boiled rice'), 'white boiled rice.'

* The modern expression is කැප්ඛ (or ඛ) පොතු or කැප්ඛ (or ඛ) ජලී.

† Interrogative particle.

‡ Compare දැනප් (for දැනඞ), 'relic tope,' කප් (for කද්), 'pingo,' ඉක් (for ඉක්), 'ends.' The reason for this change is that a word cannot euphoniously terminate in a sonant.

§ In modern Sinhalese, ලප්පාර, සුක්ඛස්.

(Sanskrit.)

අද්දන (අද්, a particle expressive of surprise + දන, 'become'), 'wonderful. නිශ්චල (නිර්, 'not' + චල, 'what moves'), 'calm,' 'still. වාක්‍යඞ (වාක්, 'speech' + දඞ, 'restraint'), 'reproof,' 'control of speech.' ඞඛාඞ (ඞච, 'six' + ඞාඞ, 'languages'), 'six languages. ඞඞී (ඞඞ, 'true' + ඞී, 'doctrines'), 'true doctrines.'

Exceptional Forms.

Visarga is dropped when preceded by ජ and followed by a sonant, ජ being changed into ඞ:—

කප්පවන (කප, 'religious austerity' + වන, 'wood'), 'sacred grove frequented by ascetics.' පප්පර (පප, 'milk,' 'water' + ර, 'that which contains'), 'woman's breast,' 'cloud.' ඞර්ඞඞ (ඞර, 'head' + ඞඞ, 'jewel'), 'gem worn above the head.'

Process of Combination explained.

(1) ඞර්ඞර = ඞ + ර

(by substitution of ච for ඞ) = ඞර්ඞර.

(2) ඞඞඞඞ = ඞඞ + ඞඞ = ඞඞ + ඉ + ඞඞ

(by substitution of ජ for ඉ) = ඞඞ + ජ + ඞඞ

(by coalition) = ඞඞඞඞ.

(3) කැපුල්පොතු = කැපුලු + පොතු = කැප්ඞ + උ + පොතු

(by elision of උ) = කැප්ඞ + පොතු

(surd initials require surd finals) ∴ = කැපුල් + පොතු = කැපුල්පොතු.

(f)—Pararú Saṅḁa or Pararúpa Sandhiya.

65. This combination is effected by simple assimilation of the final to the initial consonant. (Vide § 64 (3).)

* ඊ in නිර් before the sibilants (ඞ, ඞ, ජ) is changed into the respective sibilant that follows it, and before ච is changed into ඞ.

† From ඞඞ, 'six.'

‡ Parts of these may also be separated thus: පප්පර = පපඞ + ර; ඞර්ඞඞ = ඞරඞ + ඞඞ; කප්පවන = කපඞ + වන.

Examples.

(Elu.)

අල්ලස් (අත්, 'hand' + ලස්, 'bribe'), 'present,' 'bribe.'
 අත්සන (අත්, 'hand' + සන, 'sign,' 'mark'), 'signature.'
 ඇම්ම (ඇත්, 'pricking' + ම්), 'pricking,' 'throbbing.'
 ලත්තස් (ලත්, 'sugar cane' + තස්, 'tree'), 'sugar-cane.'
 දුම්ම (දුත්, 'now' + ම†), 'at once,' 'forthwith.'
 දුප්පත් (දුක්, 'sorrow' + පත්, 'approached'), 'poor.'

(Sanskrit.)

ජනවිශ්ව (ජනත්, 'universe' + විශ්ව, 'eye'), 'eye of the universe,'
i. e. 'the sun.'
 නිශේෂ (නිර්, 'without' + ශේෂ, 'remainder'), 'without remainder.'
 පුරුෂිණ (පු, 'male' + ශිණ, 'mark,' 'gender'), 'masculine gender.'
 විදුලිලසා (විදුලිත්, 'lightning' + ලසා, 'creeper'), 'zigzag lightning.'
 සජ්ජන (සත්, 'good,' 'virtuous' + ජන, 'persons'), 'good or virtuous persons.'

Process of Combination explained.

දුප්පත් = දුක් + පත් = දුක් + ජ + අත්

(by assimilation) = දුප් + ජ + අත්

(by coalition) = දුප්පත්.

(g)—*Pera rū Saṅḍa* or *Pūrva rūpa Sandhiya*.

66. This combination is effected by the simple assimilation of the initial to the final consonant, which is the reverse of the last combination.

Examples.

(Elu.)

අත්කම් (අත්, 'hand' + කම්, 'act,' 'work'), 'handicraft.'
 කම්මල (කම්, 'work' + මල, 'hall,' 'shop'), 'blacksmith's shop,'
 'workshop.'
 ගෙත්කම් (ගෙත්, 'stitching,' 'stringing' + කම්, 'act,' 'work'),
 'weaving.'
 බත්තල (බත්, 'boiled-rice' + තල, 'grain'), 'grain of boiled-rice.'
 මිනිස්සු (මිනිස්, 'man' + සු, nom. pl. suffix), 'men.'

° Ending of verbal nouns.

† Emphasising particle.

Process of Combination explained.

ගෙත්කම් = ගෙත් + කම් = ගෙත් + ත් + අම්

(by assimilation) = ගෙත් + ත් + අම්

(by coalition) = ගෙත්කම්.

(h)—*Gatakuru lop Saṅḍa* or *Gātrākshara lōpa Sandhiya*.

67. This combination is effected by the elision of the final vowel-consonant of the first word and by augmenting any semi-nasal which may occur before it, or by the elision of the initial consonant of the second word.

Examples.

(Elu.)

අම්මල් (අඹ, 'mango' + මල්, 'flowers'), 'mango flowers.'
 කොළොම්පුර (කොළඹ, 'Colombo' + පුර, 'city'), 'city of Colombo.'
 ගඟුපුර (ගඟ, 'river' + පුර, 'bank'), 'bank of the river.'
 කෙළුම්මල් (කෙළුම්, 'lotus' + මල්, 'flowers'), 'lotus flowers.'
 නවම් (නව, 'new' + කම්, 'work'), 'new work.'

Process of Combination explained.

අම්මල් = අඹ + මල් = අඹ + බ + මල්

(by eliding the vowel-consonant බ) = අඹ + මල්

(by augmenting ම and by coalition) = අම්මල්.

(i)—*Agam Saṅḍa* or *Āgama Sandhiya*.

68. This combination is effected by the insertion of a consonant before the initial vowel of the second word or syllable. The principal letters that are inserted are ජ, ච, න්, and ජ්, of which, owing to the similarity of sounds, ජ is inserted generally when the final vowel of the first word is ඉ, and ච when it is ට.

Examples.

(Elu.)

අතදර (අ, 'not' + දර, 'respect'), 'disrespect.'
 එච්චා (එච්, 'goat' + ආ, a suffix), 'goat.'
 කටුමල (කටු, 'thorny' + මල, 'yam'), a kind of yam (*Dioscorea pentaphylla*).

° The form අඹමල් is now universally used.

කොළුවක් (කොළ, 'lad' + එක්, 'one', 'a'), 'a lad.'
 කෝවිල^o (කෝ, 'god' + ඉල, 'abode'), 'temple dedicated to a god.'
 ගෙඩියක් (ගෙඩි, 'fruit' + අක්, 'one', 'a'), 'a fruit.'
 කොපයක් (කො, 'not' + එක්, 'one'), 'various', 'several.'
 පිරිසක් (පිරි, 'all round' + අක්, 'end'), 'end.'
 පුනරුත් (පුන, 'again' + උත්, 'said'), 'tautology.'
 බිජුවට (බිජු, 'egg' + අට, 'seed'), 'seed for sowing', 'egg.'
 යෝදක (යෝද, 'giant' + ආ, a suffix), 'giant.'
 එයට† (එ, 'paddy' + අට, 'seed'), 'seed of paddy.'
 පුලාසු (පු, 'four' + අසු, 'eighty'), 'eighty-four.'

(Sanskrit.)

අනාචාර (අ, 'not' + ආචාර, 'moral rule'), 'immorality.'
 අනිඤට (අ, 'not' + ඉඤට, 'wished'), 'unwished for', 'unlucky.'

Process of Combination explained.

පිරිසක් = පිරි + අක්

(by insertion of ජ before අ) = පිරි + ජඅක්

(by coalition) = පිරිසක්.

(j)—*Deri Saṅha* or *Dvitarūpa Saṅghiya*.

69. This combination is effected by eliding the vowel in the final vowel-consonant of the first word, and doubling the consonant.

Examples.

(Elu.)

කොල්ලා (කොළ, 'lad' + ආ, a suffix), 'lad.'
 වත්ත (වතු, 'garden' + අ, a suffix), 'garden.'
 පුද්දා (පුදු, 'white' + ආ, a suffix), 'white man.'
 කෙරිල්ලඹු (කෙරිලි, 'white', 'fair' + අඹු, 'wife', 'woman'), 'white (or fair) woman (or wife).'

Process of Combination explained.

කෙරිල්ලඹු = කෙරිලි + අඹු = කෙරිල් + ඉ + අඹු

(by eliding ඉ) = කෙරිල් + අඹු

(by doubling ල) = කෙරිල් + ල + අඹු

(by coalition) = කෙරිල්ලඹු.

(Vide § 54.)

* A naturalised Tamil word.

† The uncombined form විආට is more common.

A knowledge of the above phonetic rules is very essential to the student in unravelling the meanings of words formed in conformity with those rules, in combining words properly and in forming different inflections.

NASALIZATION.

70. Many Elu words, unnasalized in their original and strictly correct form, have acquired in pronunciation a semi-nasal sound.*

Examples.

Unnasalized form.	Nasalized form.	Signification.
අගනා	- අගනා	- worth (<i>adj.</i>)
එලයිකෙල්	- එලයිකෙල්	- ghee, clarified butter made* from cow's milk.
කහවෙණ	- කහවෙණ	- rhinoceros, unicorn.
ගරුඹ	- ගරුඹ	- a bird, the vehicle of <i>Vishnu</i> †
දිඟුකිරිම	- දිඟුකිරිම	- stretching forth.
දිලිසු	- දිලිසු	- poor, indigent.
පසිසු	- පසිසු	- famous, renowned.
පිරිසිසු	- පිරිසිසු	- pure, clean.
වසඹ	- වසඹ	- north-west.
විසදීම	- විසදීම	- exposition, solution.
වෙසඟමස	- වෙසඟමස	- a month, April-May.
සිනිසු	- සිනිසු	- smooth.
සිදුකිරිම	- සිදුකිරිම	- accomplishing.
හදවන	- හදවන	- heart.

MISTAKES IN ORTHOGRAPHY.

71. A list of words often incorrectly spelt, written, and pronounced is subjoined for the benefit of the student. The same word is sometimes spelt, written, and pronounced in different incorrect ways, of which only one or two are noticed there.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අති	- අති	- very much, exceeding.
අනිසාර	- අනිසාර	- dysentery.

* This peculiarity is common also in Maldivian words.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අවුෂද මාසද	මාෂධ	- medicine.
අයාඥා	ආඥා	- order, command.
අනර්ථ	අනඞ්ඞ	- invaluable, very good.
අන්ත්‍රා	අන්තර්ත	- danger.
අඛිවුදිය	අභිවෘදිය	- progress, advancement.
අඛිසුච	අභිසුච	- intention, purpose.
අමාසන	අමාසා	- minister, councillor.
අකෙත්‍රාස	අකෙත්‍රාස	- abuse.
අසප ^o	අසව	- horse.
අසව	අසව	- horse.
අදෝලිපි	අදෝලිපි	- foot-note.
අරණා†	අරණා	- wood, forest.
ආනුතා	අනුතාව, or ආනුතාව	- authority, dignity.
ආහාස	අහාස	- practice.
ආද්භූත	අද්භූත	- wonderful.
ආද්භූත	අද්භූත	- wonderful.
ආරූච	ආරූච්ච	- mounted, risen.
ආසන	ආසන	- seat.
ඉස්ත්‍රි	සත්‍රි	- wife, woman.
ඉස්ත්‍රි	සත්‍රි	- wife, woman.
ඉස්තාන	ස්තාන	- place.
ඉස්තාන	ස්තාන	- place.
ඉරතූ	සාතූ	- season.
ඉරසී	සාසී	- saint, Rishi.
ඉහතූති	හතූති	- thanks.
ඉස්තී	හතූති	- thanks.
ඊර්සා	ඊර්සා	- envy, jealousy.
ඉස්තිර	සතිර	- firm, fixed.
සතිර, සීර	සතිර	- firm, fixed.
ඉස්සර්ස	සසර්	- touch, feeling.
ඉර්ජ	සජ	- straight.
උදෙසා	උදෙසා	- for, on account of.
උත්‍ර	උතර	- reply.
උත්තර	උතර	- reply.
උපද්දා	උපද්ව	- danger.
උත්‍රප්‍රිප	උතුරුප්‍රිප	- the 26th lunar mansion.
උත්‍රසල	උතුරුසල	- the 21st lunar mansion.
උතුන්	උතුම්	- noble, chief.

^o Hindustáni, අසප.

† As an *alj.* derived from අරණා, this form is correct.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
උෂණ	උෂණ	- hot, warm.
උෂණ	උෂණ	- hot, warm.
මාරුඳ	අවුරුඳ, අචරුඳ	- year.
කල්ත	කල්තර	- Kalutara (a town).
කල්තර	කල්තර	- Kalutara (a town).
කතා	කතී	- agent, doer, editor.
කුෂ්ච, කුච්ච	කුෂච	- leprosy, cutaneous disease.
කුන්කුම	කුම්කුම	- saffron (<i>Crocus sativus.</i>)
කෘතී	කුරුණි	- a grain measure.
කෘර	කුර	- cruel, wicked.
කු	කර	- having done (p. part.)
කොච්චාස	කොචාස	- division.
කොරපිය	කරපිය	- do. (imp. mood.)
ගඞ්ඞි	ගඞ්ඞි	} <i>garbhini</i> - pregnant woman.
ගර්ඞඞි	ගඞ්ඞි	
ගත්, ගං	ගම්	- villages.
ගාමිනිර, ගාමිහිර	ගමඞ්ඞිර	- deep.
ගොව	ගවුච, ගච්ච	- a distance of four miles.
ග්‍රහස්ත	ගාහසච්ච	- householder, layman.
චාරිස්ත	චාරිත	- custom, manners.
චාරිත	චාරිත	- custom, manners.
චාරිත	චාරිත	- custom, manners.
චේත	චේත	- clever.
චේස්ච	චේස්ච	- oldest, best.
ඥාණ	ඥාණ	- wisdom.
ඥාණ	ඥාණ	- wisdom.
චාතාත්තර,	චාතාත්තර	- office.
චාතාත්තර	චාතාත්තර	- office.
තත්තා	තත්තා	- desire, craving.
තඞ්ඞි	තඞ්ඞි	- logic, reasoning.
තික්කස, තික්කස	තික්කණ	- keen, sharp.
තෘත	තෘණ	} grass.
ත්‍රිත	ත්‍රිණ	
ත්‍රිස්තා	තෘණා	- thirst, desire, craving.
දඞ්චස්	දඞ්චම්	- punishment.
දස්ච	දස්ච	- bitten (by a snake &c.).
ද්වුඞ්ඞු	ද්වුඞ්ඞු	- improvement.
දිඞ්ඞි	දිඞ්ඞි	- long.
දුර්ගඞ්ඞු	දුර්ගඞ්ඞු	- bad smell, stench.
දුස්ච	දුස්ච	- wicked.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
දූෂ්ටි	දූෂ්ටි	- sight, religion.
දූෂ්ටි	දූෂ්ටි	- pomegranate.
දෙදුන්	දෙදම්	- Tamil.
දෙමල	දෙමල	- Tamil.
දුම්බ	දුම්බ	- nine.
නවය	නවය	- name.
නව	නව	- star.
නක්කානු	නක්කා	- Nirvána.
නෙර්මාන	නෙර්මා	- dancing.
නෙකී	නෙකී	- chief, principal.
පරදන, ප්‍රදන	පරදන	- quantity, about.
පමන	පමන	- first.
පරනම	පරම	- first.
ප්‍රනම	ප්‍රම	- clean, pure.
පලමු	පලමු	- investigation, examination.
පව්නු	පව්නු	- chapter.*
පරික්ෂ	පරිවෙෂ්ද	- very wicked.
පරිවෙෂ්ද	පරිවෙෂ්ද	- for.
පාපිභට	පාපිභට	- religious merit.
පිනිස	පිනිස	- beginning.
පි.	පි	- man, husband.
පුරුමම්බ (or හ)	පුරුමම්බ	- query, question.
පුෂ්ඨි	පුෂ්ඨි	- lineage, generation.
ප්‍රකෂ	ප්‍රකෂ	- news, tidings.
ප්‍රමප්‍රා	ප්‍රමප්‍රා	- public, celebrated.
ප්‍රවර්තනි	ප්‍රවර්තනි	- clear, pleased.
ප්‍රසිඛ	ප්‍රසිඛ	- perceptible, cognizable.
ප්‍රශන්ත	ප්‍රශන්ත	- palatable, cooked.
ප්‍රකාශ්‍ය	ප්‍රකාශ්‍ය	- earth.
ප්‍රතිභ	ප්‍රතිභ	- reparation, restitution.
ප්‍රතිභවන	ප්‍රතිභවන	- stratagem, application.
ප්‍රකෘතිවන්තිරිම	ප්‍රකෘතිවන්තිරිම	- power, prowess.
ප්‍රයෝගම	ප්‍රයෝග	- Thursday.
ප්‍රාක්‍රම	ප්‍රාක්‍රම	
බ්‍රහස්පතින්ද	බ්‍ර(ව)හස්පතින්ද	

* Generally used for astronomy or astrology.
 † Cf. Hindustáni බ්‍රහස්පති, 'Jupiter.'

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
බ්‍රාහ්මන	බ්‍රාහ්මණ	- Brahmin.
භික්කා, භිච්චි	භික්කා (Skt.) භික්කා (Elu)	- wall of a house.
භෝදි	බෝධි	- the sacred Bó tree.
මද්‍යම	මධ්‍යම	- middle.
මස්සක	මස්සක	- fish.
මස්සක	මස්සක	- man, mankind.
මස්සක	මස්සක	- peacock.
මස්සක	මස්සක	- belonging to Mágadha (South Behar.)
මස්සක	මස්සක	- mixed.
මස්සක	මස්සක	- fainting, swoon.
මස්සක	මස්සක	- urine.
මස්සක	මස්සක	- soft, mild.
මස්සක	මස්සක	- beast, deer.
මස්සක	මස්සක	- demon, fiend.
මස්සක	මස්සක	- machine.
මස්සක	මස්සක	- young.
මස්සක	මස්සක	- prayer.
මස්සක	මස්සක	- fiend, demon.
මස්සක	මස්සක	- night.
මස්සක	මස්සක	- kingdom.
මස්සක	මස්සක	- heap, a sign of the zodiac.
මස්සක	මස්සක	- Ceylon.
මස්සක	මස්සක	- epistle, writing.
මස්සක	මස්සක	- a term of respect, equivalent to "honour" in "His Honour," &c.
මස්සක	මස්සක	- year.
මස්සක	මස්සක	- being present.
මස්සක	මස්සක	- grammar.
මස්සක	මස්සක	- explanation, detail.
මස්සක	මස්සක	- judge.
මස්සක	මස්සක	- trade, commerce.
මස්සක	මස්සක	- harlot.

* මෙවනා, 'a woman of the Vaisya (the third, or mercantile and agricultural) caste,' is often used for මෙවනා.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අතර	සතර	- four.
අැස	සැස	- doubt.
අැප	සැප	- health, happiness.
අැලකරමි	සැලකරමි	- I inform or submit (respectful).
අැහෙණ	සැහෙක	- fit, proper, enough.
අිකුරුද	සිකුරුද	- Friday.
අෙකසුරුද	සෙකසුරුද	- Saturday.
සඵලත	සඵලත	- good and virtuous persons.
සර්ජත	සජ්ජත	- decorated.
සහිස්ත්‍රත	සංස්‍රත	- Sanskrit.
සනික්ක	සංක	- sign, name, sense.
සඵ	ඉධ	- faith.
සැබද	අබද	- sound, noise.
සුන්ද	සුඤ්ඤ	- handsome.
සුසු	සුභ්‍ර	- thread, rule, machine.
සෙල්ලන්	සෙල්ලම්	- play, sport.
සමිප, අමිප	සමිප	- near.
සකාධම්	සකාධම්	- law of nature.
ඉශ්ඤ	ඉශ්ඤ	- best, supreme.
හිංහල	සිංහල	- Sinhalese.

III.—ETYMOLOGY.

72. පදවිද්‍යාව or පදපිඞ්ඨය, Etymology, treats of the structure and history of words.

Classification of Words.

73. The different classes into which words are divided are called පද, 'Parts of Speech.' According to Sinhalese grammarians there are only four parts of speech, namely:—

- (i.) නම or නාම (පද), 'Noun.'
- (ii.) කිරිස or ක්‍රියා (පද), 'Verb.'
- (iii.) නිපා or නිපාත (පද), } 'Indeclinable particles,'
- (iv.) උපසංග or උපසංගී (පද), } අවිස or අවිසය.

These embrace the eight parts of speech specified in European grammars, thus:—

- 1. Noun.
  - 2. Pronoun.
  - 3. Adjective.
  - 4. Verb.
  - 5. Adverb.
  - 6. Preposition.
  - 7. Conjunction.
  - 8. Interjection.
- Prefixes and Suffixes.
- (i.) *Nam* or *Nāma*.
- (ii.) *Kiriya* or *Kriyā*.
- (iii.) *Nipā* or *Nipāta*.
- (iv.) *Upasaga* or *Upasarga*.
- Aviya* or *Avyaya*.

NOUN.

Nam or *Nāma*.

74. නම or නාම is the name of a person, place, or thing.

NOTE.—This term, however, comprises also pronoun and adjective, which will be separately treated of, as in European grammars.

Classification of Nouns.

75. Nouns are divided into two principal classes:—

- (i.) සාදාරණ නම or සාධාරණ නාම, *Common nouns*.
- (ii.) සත් නම or සංඤ නාම, *Proper nouns*.

(i.) *Common Nouns*.

76. සාධාරණ නාම, common noun, is used to denote each thing out of a class of things of the same kind.

77. Common nouns are subdivided into—

- (1) ජනි නාම, names denoting genus or class:—

Examples.

ඉර, 'god'; තර, 'man'; අශ්ව, 'horse'; බදු, 'dog'; මදුරු, 'monkey'; කුසුම්, 'ant'; මොහර, 'peacock'; මෝර, 'shark.'

[For examples of inanimate objects under this head vide (3) *infra*.]

(2) ස්ථානානතර (or ධානනතර) නාම, names denoting employments or professions :—

Examples.

රජ, 'king'; ඇමති, 'minister'; ලියන්සා, 'clerk'; එකේර, 'herdsman'; ගොවි, 'farmer'; මහන්සා, 'tailor'; පව්, 'pandit'; සොර, 'thief'; වඩු, 'carpenter'; මෙහෙකරු, වැඩකරු, 'servant.'

(3) ද්‍රව්‍ය නාම, names denoting inanimate objects or materials :—

Examples.

ගස, 'tree'; ගල්, 'stone'; පොළොව, 'earth'; වතුර, 'water'; මැණික්, 'gem'; ගෙඩි, 'fruit'; ගෙ, 'house'; කුඹුරු, 'field'; අඟල්, 'ditch'; දෙඹිම්, 'orange'; රත්රන්, 'gold'; කෙරළි, 'jack.'

(4) රැසි වචන නාම, collective nouns :—

Examples.

පිරිස්, 'assembly'; සමූහ, 'multitude'; සේනා, 'army'; රැළ, 'flock'; රැස්වු, 'gang', 'band', 'herd'; සමූහය, 'a body of persons'; සෙනස, 'people', 'multitude'; පිරිවර, 'retinue'; උදව්, 'congregation', 'people.'

(5) භාව වචන නාම, abstract nouns, which are names of quality, action, and state :—

Examples.

a. ගුණ වචන නාම, names of quality :—සුද, 'white'; රක, 'redness'; කලුව, 'black'; මහන, 'size'; ගහකම, 'thickness'; හොඳ, 'good'; තරක, 'bad'; උස, 'height'; දිග, 'length'; සැබෑව, 'truth'; තදබව, 'hardness'; දදබැව්, 'ignorance'; මූඪ්භාවය, 'foolishness'; ගුරුකම, 'heaviness'; දුෂ්ඨතාවය, 'wickedness.'

NOTE.—These nouns are formed by adding the suffixes අ, බව or බැව්, භාවය, කම, නාව, කම, to the adjectives. Sometimes the adjectival form itself stands for the noun, as හොඳ, තරක.

b. අවස්ථා වචන නාම, names of state :—නින්ද, 'sleep'; සනීප, 'health'; පිස්සුව, 'madness'; කෝප, 'anger'; තරස, 'anger.'

c. භාවක්‍රියා, names of action, or verbal nouns :—තැට්ඨි, තැට්ඨිම, තැට්ඨිලි, කටයුතු, 'dancing'; දිවිම්, දිවුම්, දිවිලි, දුවනු, 'running'; සිටිම්.

සිටිම්, සිටිනු, 'standing'; කීම්, කියනු, 'saying,' 'telling'; වැටිම්, වැටෙනු, 'falling.'

NOTE.—These are formed by adding the suffixes ඊම්, උම්, ඇම්, ඉලි, අනු, ඉනු, එනු, etc., to the verbal bases. Such forms as ලියවන, කියවන, දීමනාව, are sometimes used for ලියුම, 'epistle'; කීම, 'saying,' 'word,' 'statement'; දීම, 'giving,' 'donation' respectively. (Vide §§ 172 and 251.)

(6) ගුණධාර නාම, concrete nouns denoting possessor of qualities :—

Examples.

සොරක, 'lame man'; කල්ලා, 'black man'; පිස්සා, 'mad man'; මුව්චා (masc.), 'dwarf'; මෝඩයා, 'foolish man'; රන්තී, 'red woman'; ලොබා, 'sick person'; අඤ්ඤා, 'foolish man'; දහවනා, 'rich man.'

(7) අභි ක්‍රියා, verbal nouns denoting agent or object :—

Examples.

තටන්සා, තටන්සේ, තටනුසේ (masc.), 'dancer' (තටන්තී fem.); දුවන්සා, දුවන්සේ, දුවනුසේ (masc.), 'runner' (දුවන්තී fem.); වැටුණේ, 'who or what fell'; කීවා, 'what was said.'

NOTE.—These are formed by suffixing the endings අන්සා, අන්තී, ඉන්සා, ඉන්තී, &c., to the verbal bases, or by adding the suffixes ආ, ඒ, ඊ, &c., to the verbal nouns ending in නු. The forms ending in සා are more common. (Vide § 172.)

(8) ශිල්ප ශාස්ත්‍ර නාම, names of arts and sciences :—

Examples.

විගරණ, 'grammar'; ගණිත, 'arithmetic,' 'mathematics'; නකී, 'logic'; ලකර, 'rhetoric'; සදස් or සදැස්, 'prosody'; ඉනුකල, 'jugglingery.'

(9) ප්‍රමාණ නාම, names of measurement :—

Examples.

සැතප්ම or සැතපත්ම, 'mile'; අඟල්, 'inch'; රත්තල්, 'pound'; පිසත්, 'cubit'; විසත්, 'span'; පැල්, සේරු, මණ, corn measures.

(For compound nouns, vide §§ 215 & 360.)

(ii.) Proper Nouns.

78. සත් නම් or සංඥ නාම, proper noun, is the name of some particular person, animal, place, or thing.

Examples.

ශක්‍ර, 'Śakra' (king of gods); සිරිසාගබෝ, 'Sirisaṅgabó' (a king of Ceylon); පොඩියා, 'Poḍiyá'; ලපයා, 'Lapayá'; ගාලු, 'Galle'; බරණැස්, 'Benares'; ඉන්දියාව, 'India.'

79. Proper nouns are sometimes used as common nouns, as in ශක්‍රයෙකුසේ, 'like a Śakra'; දෙවෙනි බරණැස්ක් වැන්න, 'like a second Benares.' Any proper name may, in like manner, be used as a common noun.

In colloquial language plural forms of proper names, formed by suffixing ලා, as පොඩියාලා, ජුවන්ලා, are used in the sense of "— (name of person) and others." Thus පොඩියාලා = 'Poḍiyá and others'; ජුවන්ලා = 'Juvan and others.' The plurals of common nouns, also formed by suffixing ලා, are sometimes used in like manner, as අයුරුලා = 'brother and others'; මාමාලා = 'uncle and others.'

Inflections of Nouns.

80. Nouns have four inflections :—

- (1) ලිඟු or ලිඟු, 'Gender.'
- (2) බස or වචන,* 'Number.'
- (3) කරු or කාරක, පුරිස් or පුරුෂ, 'Person.'
- (4) විචන් or විචකනි, 'Case.'

Giving the various inflections of nouns is called නාම වරනැගිල්ල, 'declension of nouns.'

GENDER.

Liṅgu or Liṅga.

81. There are three genders, namely, පුම ලිඟු or පුරුෂ (or පුං) ලිඟුය, masculine gender; ඉනිරි ලිඟු or සත්‍රී ලිඟුය, feminine gender; and නපුංසක ලිඟුය, neuter gender. A noun which may be either masculine or feminine is of the common or undetermined gender, සාමාන්‍ය or අනිශ්චිත ලිඟුය.

* This term, which properly means 'word,' is used as a grammatical term to denote "number."

Ancient Sinhalese recognized only two genders, the masculine and the feminine, the neuter gender having been included in the masculine, as in Hindi, Pañjābi, and Sindhi. Gradually the neuter crept in and with it the nominative case endings, අ,* ච්ඡ, peculiar to it, of which the *Siddhanta* makes no mention, because at the time it was composed all nouns of the neuter gender in Sanskrit and Pali were regarded as masculine when adopted into Sinhalese either by naturalization or derivation: the above case endings therefore did not then exist. Many even now contend that there is no neuter gender in Sinhalese, and support the ancient theory. The differences in the inflections of nouns and the occurrence of such neuter pronouns as ඒක, 'it' or 'that' (= Lat. 'id'); මෙක, 'it' or 'this' (= Lat. 'hoc'); ඒවා, 'they' or 'those' (= Lat. 'ea'); මේවා, 'they' or 'these' (= Lat. 'haec'); besides the masculine and feminine pronouns ඒ, 'he' or 'that man' (Lat. 'is'); ඇ, 'she' or 'that woman' (= Lat. 'ea'); මේ, 'he' or 'this man' (= Lat. 'hic'); මැ, 'she' or 'this woman' (= Lat. 'haec'), prove the existence of a neuter gender in Sinhalese.

It is the present tendency of the language to regard all inanimate objects as of the neuter gender.

Modes of denoting Gender.

82. The distinction of sex in living creatures is denoted in three ways:—

First mode.—Quite different words are used.

Examples.

Masculine.	Feminine.
අයුරු, 'elder brother.'	අක්කා, 'elder sister.'
අප්පුසාමි (applied to son of a native gentleman).	සාමියෝ.
අසු, } 'horse.'	වෙලඹ, } 'mare.'
අයුරුයා, } 'horse.'	ඵලෙමඹ, (or ලෙමඹ), } 'mare.'
ඉලන්දරියා, 'young man.'	ලමියයි, 'young woman.'
කෞශ, 'ox.'	දෙක, } 'cow.'
	ඵලදෙක, } 'cow.'
පාපායා, } 'father.'	අම්මා, 'mother.'
අප්පා, } 'father.'	
කසිද්ද (applied to smiths in general).	කාච්චිච්චි.

* Sometimes a feminine suffix, as in දෙක, කෙර.

Masculine.	Feminine.
පියා, 'father.'	මව්, 'mother.'
පුතා, 'son.'	දු, 'daughter.'
පුරුෂයා, 'husband,' 'man.'	සත්‍රී, 'wife,' 'woman.'
බැණා, 'son-in-law,' 'nephew.'	ලෙල්ලි, 'daughter-in-law,' 'niece.'
මලයා, } 'younger brother.'	කොටු, } 'younger sister.'
මැලු, } 'younger brother.'	කංචි, } 'younger sister.'
මහත්මයා, } 'gentleman.'	කෝපා, 'lady,' 'madam.'
සිංහයා, } 'gentleman.'	
මවුල, 'maternal uncle,' 'father-in-law.'	කැදි, 'aunt.'
මස්සියා, 'brother-in-law,' 'cousin.'	කැපා, 'sister-in-law,' 'cousin.'
මාමා, 'maternal uncle,' 'father-in-law.'	කැපා, 'sister-in-law,' 'cousin.'
මිනියා, } 'husband,' 'man.'	මැණි, } 'wife,' 'woman.'
මිනියා, } 'husband,' 'man.'	මැණි, } 'wife,' 'woman.'
මුත්තා, 'grandfather.'	ආප්පා, 'grandmother.'
මොහර, 'peacock.'	සෙබඩා, 'pea-hen' (rare, මොහරී being generally used).
රජ, 'king.'	කිසව්, } 'queen.'
සැම, 'husband.'	මෙහෙසි, } 'queen.'
	අමු, 'wife.'

Second mode.—(a) By inflection : gender is indicated by the termination of the word. Inflections are affixed to the bases of the nouns, which are common to both genders.

Masculine suffixes : ආ, අක(යා).

Feminine suffixes : ඇත්තී or ඇත්ති, ඊ or ඉ, ඉතී or ඉති, ඉත්තී or ඉත්ති, ඉස්සි or ඉස්සි, ඉසා(ව), ඉත්තී or ඉත්ති, ඉච්චි or ඉච්චි, තී, තීත්තී or තීත්ති.

Masculine.	Feminine.
ආචාර්ය, 'master,' 'tutor'	... ආචාරිණි.
ඇසා, 'elephant,' 'tusker'	... { ඇතින්තී, ඇතිනි.

* This word is in some parts of the Island, as the Western Province, applied to 'grandfather,' while the word අප අම්මා (meaning 'father's mother'?) is applied to 'grandmother.' This use of the word *attā* seems to be erroneous, as the Tamil word *attā* (ஆத்தா), from which it is most probably derived, is applied to the female. Sometimes the form *ආසා* is used for the male and *ආච්චි* as its feminine.

Masculine.	Feminine.
උපාධ්‍යාය, 'teacher,' 'preceptor'	උපාධ්‍යායි.
උරුමක්කාරයා, 'heir'	... උරුමක්කාරී.
උකුණ, 'louse'	... ඉකුණි.
උරු, 'boar'	... ජරු.
(එකා, 'one')	... එකී.)
කකවැන්නා, 'widower'	... කකවැන්නි.
කපුටා, 'crow'	... කපුටි.
කපුස්සා, 'blood-sucker,' 'lizard'	... කපුස්සි.
කාක්කා, 'crow'	... කාක්කී.
කාපිරියා, 'negro,' 'caffre'	... කාපිරිච්චි.
කිඹුලා, 'crocodile'	... කිඹුලි.
කුමර, } 'prince,' 'boy under	{ කුමරී, කුමාරයා, } five years of age' { කුමාරි, or කුමාරිකා(ව).
කුක්කා, 'puppy'	... කික්කී.
කුකුලා, 'cock'	... කිකුලි.
කුරුල්ලා, 'bird'	... කිරිල්ලි.
කුණ, 'niggard,' 'man covered with sores'	... කුණි.
කුඳ, 'humpback'	... කුඳි.
කොවුලා, 'fisherman'	... කොවුලි.
කොමලා, 'gentle boy or man'	... කොමලි.
කොල්ලා, 'lad'	... කෙල්ලි or කෙලි.
කොකා, 'crane'	... කෙකී, කෙකිනි, කෙකිත්තී.
ගැටයා, 'young man'	... ගැටිස්සි.
ගිරවා, 'parrot'	... ගිරව්.
ගොච්චා, 'dumb man'	... { ගොච්චි, ගෙලි.
ගෝණ, 'elk'	... ගෝණිත්තී.
ජනයා, 'man' (in general)	... ජනි.
තරුණයා, 'young man'	... තරුණි.
දස් or දස්, 'servant'	... දසි.
දරුවා, 'child'	... දරි.
දුගයා, 'servant'	... දුගි.
දේව, 'god,' 'king'	... දේවි.
දේවතාවා, 'god' (of an inferior order), 'deity'	... දේවතාවි.

° Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

Masculine.		Feminine.
කර, °ඉ 'man'	...	කාරී.
කල, °ඉ 'dancer'	...	කලී.
කසා, ° 'cobra de capello,' 'being of the "serpent world"'	...	කැසිනි.
කාමබා, ° 'young male animal' (chiefly of cattle)	...	කාමබි, කාමී.
පති, °ඉ 'husband'	...	පතිනි.
පරසා, 'pariah,' 'out-caste'	...	පරිච්චි.
පදුවා, } 'man of the Paduwa caste'	...	පදුවි, පැද්දි.
පැටවා, 'young one'	...	පැටවි.
පිස්සා, 'mad man'	...	පිස්සි.
පොඩියා, 'small boy,' 'lad'	...	පොඩිස්සි.
ප්‍රේතයා, 'sprite,' 'goblin'	...	ප්‍රේති.
බලලා, ° 'cat'	...	බැලලී.
බල්ලා, ° 'dog'	...	බැල්ලී.†
බවුණ, ° 'Brahmin'	...	බවුණි, බැණි.
බිහිර, 'deaf man'	...	බිහිරි.
බ්‍රාහ්මණයා, 'Brahmin'	...	බ්‍රාහ්මණි.
භික්ෂු, °ඉ 'Buddhist priest'	...	භික්ෂුණි.
මහණ, °ඉ 'Buddhist priest'	...	මෙහෙණි, මෙහෙණි.
මහල්ලා, ° 'old man'	...	මැහැල්ලී, මැහැලී.
මණමාලයා, } 'bridegroom'	...	මනමාලී, මනාලී.
මකුණ, 'bug'	...	මකුණි.
මාණවක(යා), 'boy,' 'youth'	...	මාණවිකා(ව).
මැස්සා, 'fly'	...	මැස්සි.
මැඩියා, 'frog'	...	මැඩිනි.
මිතුර, 'friend'	...	මිතුරි.
මුහුඹුර, } ° 'grandson'	...	මුනිඹුරි, මුනිඹුරි.
මුත්තා, 'grandfather'	...	මුත්තනි.
මුවා, 'deer'	...	මුවැනි.
මොහර, 'peacock'	...	මොහරි.
මෝඩියා, 'fool'	...	මෝඩි.

° Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

† Sometimes in classics බැලී.

Masculine.		Feminine.
කසා, 'demon,' 'fiend'	...	කසිනි.
කතච්චා or කාච්චා, ° 'friend'	...	කෙහෙලී.
කෝධියා, 'giant'	...	කෝධි.
කොච්චියා, 'youth'	...	කොච්චි.
රකුසා, 'fiend,' 'vampire'	...	රකුසි.
රදවා, 'washerman,' 'dhoby'	...	රදවි or රිදි.
රත්තා, 'red man'	...	රත්ති.
රක්ෂකයා, 'fiend,' 'vampire'	...	රක්ෂි.
රජ, } °ඉ 'king'	...	රජිනි, රැජි.
රිලවා, 'ape'	...	රිලවි.
රොඩියා, 'man of the Rodiyá caste'	...	රොඩිස්සි.
ලදරුවා, ° 'child,' 'infant'	...	ලදරි or ලදරි.
ලොකතා, 'great man'	...	ලොකනි.
වස්සා, ° 'heifer'	...	වැස්සි.
වලයා, ° 'bear'	...	වැලනිනි or වැලනිනි.
වවුලා, 'bat'	...	වවුලි.
වැඩකාරයා, 'servant'	...	වැඩකාරි.
වෙලෙඳා, 'merchant'	...	වෙලෙදි.
වේසාවා, 'adulterer,' 'whoremonger'	...	වේසාවි, වේසි.
කතුර, 'enemy,' 'foe'	...	කතුරි, කැතිරි.
සපා, ° 'serpent'	...	සැපිනිනි, සැපිනි.†
සුද්දා, 'white man'	...	සුද්දි.
සුරතලා, 'fondling'	...	සුරතලී.
කතුර, 'man of the jaggery caste'	...	කතුරි.
කසනියා, 'elephant'	...	කසනි.
කරකා, 'ox'	...	කරකි.
කින්නාවා, 'washerman' (for the Sáli, a class of Sinhalese)	...	කින්නාවි.
සුන්නා, 'lime-burner'	...	සුන්නි.

NOTE.—(1) The ending *රි* of the feminine forms also occurs short; (2) The endings *නිනි* and *ලී* of the feminine forms of words denoting animals also occur as *නින* and *ලී* respectively; (3) Words marked § are in their basal forms.

° Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

† Some ignorantly take this as the feminine of *සපා*.

(b) The feminine is also formed from the masculine by the substitution of vowel-sounds, especially in the initial, and final letters, without the feminine suffix ඊ or ඉ.

Examples.

Masculine.		Feminine.
කොල්ලා, 'lad'	...	කොල්ලි.
කොර, 'thief'	...	කොරි.
කොර, 'lame man'	...	කොරි.
(ඌ, 'he' [= Lat. 'is']	...	ඇ.)
(ඇ, 'he' [= Lat. 'ille']	...	ඇඹ.)
(ඹ, 'he' [= Lat. 'hic']	...	ඹ.)

(c) The endings ඒ and ආ in verbal appellatives of the masculine gender are changed into ඊ in the feminine.

Examples.

Masculine.		Feminine.
දුවන්නා, } 'runner'	...	දුවන්නි.
දුවන්නේ,		
දුවනුයේ,		
කන්නා, } 'eater'	...	කන්නි.
කන්නේ,		
කනුයේ,		
ආණ්ඩුකරන්නා,	} 'ruler,' 'governor'	ආණ්ඩුකරන්නි.
ආණ්ඩුකරන්නේ,		
ආණ්ඩුකරනුයේ,		

Third mode.—(a) By suffixing masculine and feminine nouns to the distinguishing adjectives or nouns used as adjectives.

Examples.

Masculine.		Feminine.
ඉංග්‍රීසිකාරයා, 'Englishman'	...	ඉංග්‍රීසිකාරි.
එළුකරකා, } 'country ox or bullock'	...	{ එළුකරකි.
එලගොණා,		{ එලදෙක.
දෙවපුත්, 'god's son,' 'deity'	...	දෙවද.
මිහරකා, } 'buffalo'	...	{ මිහරකි.
මිගොණා,		{ මිදෙක.
මමා,		
බාපයා, ^o } 'paternal younger uncle'	...	{ බාමමා.
බාලපයා, ^o }		{ බාලමමා.
කුඩපයා, ^o }		{ කුඩමමා.

^o Lit. 'younger father.' බාපයාච්චි is another term for බාපයා. කුඩපයා, lit. 'little father.'

ලොකුඅපයා,^o } 'paternal elder uncle' { ලොකු අමමා,
මහපයා,^o } මහමමා.
ලොකුමාමා,† 'maternal elder uncle' ලොකු නැන්දා.
ලොකුඅපයා,‡ 'elder brother' ... ලොකු අත්තා.
කොදඅපයා,§ 'paternal younger uncle' ... කොදඅමමා.

(b) By suffixing feminine nouns to crude forms of the masculine.

Examples.

Masculine.		Feminine.
අශ්වයා, 'horse'	...	අශ්ව ඵලෙමිඛ (or ලෙමිඛ.)
එඵව්, 'goat'	...	එඵදෙක.‖
මවුමා, 'camel'	...	මවුදෙක.
ගරඤ්ඤයා, 'rat snake'	...	ගරඤ්ඤක.
ගුරුලා,¶ a bird (the vehicle of Vishnu)	...	ගුරුඵලෙමිඛ.
මසුරයා, 'peacock'	...	මසුරබේභූමි.
මීයා, 'rat'	...	මීදෙක.
මුවා, 'deer'	...	මුවදෙක.
ව්‍යාඝ්‍රයා, 'tiger'	...	ව්‍යාඝ්‍රබේභූමි.
සිංහයා, 'lion'	...	සිංහබේභූමි.
හංසයා, 'swan'	...	හංසබේභූමි.

NOTE.—දෙක and බේභූ may be used indiscriminately.

Gender of Inanimate Objects.

83. This is the most difficult part of gender to acquire, and no stated rule can be given to assist the student. As Sinhalese gender is considered to have been derived from Sanskrit and Pali, a knowledge of the gender of words in

^o Lit. 'great (or elder) father.' ලොකුඅපයාච්චි is also used for ලොකුඅපයා.

† Lit. 'great (or elder) uncle.'

‡ Lit. 'great (or elder) brother.'

§ Lit. 'good' father.'

‖ Also එළු, in some classical writings.

¶ He is generally represented as being something between a man and a bird, and considered the sovereign of the feathered race.

those languages, especially in the former, is essential to determine the gender of Sinhalese words. If the Sanskrit or Pali equivalent of the Sinhalese word is in the masculine gender, then the Sinhalese word is in the same gender; and so with the other two genders. In Sanskrit, nearly all bases ending in ආ, ඊ, and those formed with the affix තී are feminine, and those ending in අන, ඩ, ය, භ, අස්, ඉස්, උස් and මත් are neuter. A few examples are given below with their equivalents in Sanskrit and Pali, as some aid in this direction.

(1) Examples of masculine nouns :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
අග්නි	- අග්නිනි, අග්නි	- ගිනි, අග	- fire.
අනන්තය	- අනන්තය	- අනතුරු	- danger.
ආදර	- ආදර	- අදර	- affection, love.
ආමු	- අමබ	- අඹ	- mango.
ආයුධ	- ආයුධ	- ආවුද, අවි	- weapon.
ආහාර	- ආහාර	- අහර	- food.
උපාය	- උපාය	- උපා	- stratagem, artifice
කණ්ණ	- කණ්ණ	- කන්	- ear.
කඩක	- කඩක	- කඩු, කක	- sword.
ගව්‍ය	- ගව්‍ය	- ගස්	- tree.
ග්‍රාම	- ග්‍රාම	- ගම	- village.
මසු	- මසු	- සඳ, හඳ	- moon.
දන්ත	- දන්ත	- දන්	- tooth.
දෝෂ	- දෝෂ	- දෝස්	- fault.
ධූම	- ධූම	- දුම්	- smoke.
ප්‍රාණ	- ප්‍රාණ	- පණ	- life.
මාර්ග	- මග්ග	- මග	- way, path.
මාස	- මාස	- මස්	- month.
රථ	- රථ	- රිය	- car, carriage.
රෝග	- රෝග	- රෝ, රෝග	- sickness.
ලෝක	- ලෝක	- ලෝ, ලොව	- world.
වෘක්ෂ	- වෘක්ෂ	- වෘක්ෂ	- tree.
සමුද්‍ර	- සමුද්‍ර	- සමුද්‍ර, මුහුදු	- sea, ocean.
සූර්‍ය	- සූර්‍ය	- හිර, ඉර	- sun.

(2) Examples of feminine nouns :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ආදා	- ආණ	- අණ	- order, command.
අඛණ්ඩ	- අඛණ්ඩ	- අඛණ්ඩ	- finger.
උපමා	- උපමා	- උමම	- parable, simile.
කථා	- කථා	- කතා	- story.
ක්‍රියා	- කිරියා	- කිරිය	- act, verb.
ගඬු	- ගඬු	- ගඬ	- Ganges, river.
තෘණය	- තණය	- තණ	- thirst, desire.
දංඤා	- දංඤා	- දඤ	- tusk, large tooth.
දකෂිණ	- දකෂිණ	- දකුණ	- south.
පුංඤ්ඤා	- පොඤ්ඤා	- පොඤ්ඤා, පොඤ්ඤා	- pond.
පෘථිවි	- පථිවි	- පොළොව	- earth.
ප්‍රඥා	- පඤ්ඤා	- පණ	- wisdom.
මුද්‍රිතා	- මුද්‍රිතා	- මුදුර	- smallpox.
මුක්තා	- මුක්තා	- මුතු	- pearl.
රත්‍රී	- රත්‍රී	- රැ	- night.
ලංකා	- ලංකා	- ලක්	- Lanka, Ceylon.
ලජා	- ලජා	- ලැජ්ජා, ලද	- shame.
මාපි	- මාපි	- මාව	- lake, pool.
විදුලලාසා	- විදුලලාසා	- විදුලිය	- lightning.
විභක්ති	- විභක්ති	- විඛන්	- case (of nouns, &c.)
විහාර	- විහාර	- විදි, මව	- street.
ශාලා	- ශාලා	- ශල්, ශල්	- hall.
සන්ධ්‍යා	- සන්ධ්‍යා	- සන්ධ්‍යා, සන්ධ්‍යා	- evening.
සභා	- සභා	- සබ, සබ	- assembly, meeting.
සන්ධි	- සන්ධි	- සන්ධි	- vein, muscle.

(3) Examples of neuter nouns :—

අක්ෂර	- අක්ෂර	- අකුරු	- letter.
අක්ෂි	- අක්ෂි	- අස්, අස්	- eye.
අධ්‍යාපය	- අධ්‍යාපය	- අදහස්	- purpose, intention.
ආභරණ	- ආභරණ	- අඹරණ	- jewelry, ornament.
ආයු(ස්)	- ආයු	- ආ, ආයු	- age.
උත්තර	- උත්තර	- උතුරු*	- reply.

* When it means 'north,' it is feminine.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
උදක	- උදක	- දිය	- water.
උදකභ	- උදකභ	- උසන්	- park, orchard.
කුසල	- කුසල	- කුසල්	- religious merit.
කෙත්තු	- බෙත්ත	- කෙත්	- field (of paddy, &c.)
ගෙතු, ගභ	- ගෙතු, ගභ	- ගේ	- house.
චාරිත්‍ර	- චාරිත්ත	- සිරිත්	- manners, customs.
චිත්ත	- චිත්ත	- සිත්, භිත්	mind.
ජීවිත	- ජීවිත	- දිවි	- life.
ඤාන	- ඤාණ	- ඤාණ	- wisdom, knowledge.
තෘණ	- තිණ	- තණ	- grass.
තෙතල	- තේල	- තෙල්	- oil.
දුඛ	- දුක්ඛ	- දුක්	- sorrow.
චාර	- චාර	- දොර	- door.
නාමන්	- නාම	- නම	- name.
පිත්තල	- පිත්තල	- පත්තල	- brass.
මරණ	- මරණ	- මරණ	- death.
මාංශක	- මාංශක	- මාංශක	- geel.
මංශ	- මංශ	- මස්	- flesh.
මුඛ	- මුඛ	- මුව	- mouth, face.
රජත	- රජත	- රිදී	- silver.
වස්ත්‍ර	- වස්	- වස්	- garment.
ව්‍යාකරණ	- ව්‍යාකරණ	- විකරණ	- grammar.
ශාස්ත්‍ර	- ශාස්	- ශාස්, ශස්	- science.
සිලප	- සිලප	- සිප්, සිල්ප	- art.
සප්තාහ	- සප්තාහ	- සති	- week.
හෘදය	- හෘදය	- හද, අද	- heart.

84. Although the language has now acquired a neuter gender, yet from the following example it will appear that in classical works the masculine gender is used, as observed above, in lieu of the neuter :—

කුස දේවචක්‍රයන් විසින් කුස රජපුරවණ්ට දුන් මෑණික නෙම අට නෙතකින් වක්වූයේය.—‘The gem that was given to king Kusa by Śakra, the lord of gods, was curved in eight places’ (i.e., was octagonal).

Here the word මෑණික, which is according to Sanskrit and Pali in the neuter gender, is used in the masculine.

It should be noted that the nominative suffixes නෙම and නෙමේ are attached to singular nouns in the masculine gender, නොම and නොමේ to those of the feminine gender, and කුමු to plural nouns of both the genders. When they are found attached to any nouns, their gender may be at once determined. They are used only with the nominative case, and their employment is optional with the writer. (Vide § 101.)

85. (a) An example of the names of inanimate objects used in the masculine gender :—

“ඒ හෙසින් ඒදේණ නැමති වහනිය නෙම නොපගේ විත්ත සනානානෙසි හටනොගණ්වා.”—‘Let not that fire of anger, therefore, be produced in thy train of thought.’ Here the word වහනිය is in the masculine gender.

(b) An example of the names of inanimate objects used in the feminine gender :—

“ඒ ශාලාව නොමේ සුධම්මා ව හා සමානවිය.”—‘That hall resembled Sudharmá.’* Here the word ශාලාව is in the feminine gender.

86. The gender of adjectives is determined by reference to the nouns which they qualify. They have no endings of their own to indicate gender.

Common or Undetermined Gender.

87. There are some nouns (and pronouns) which may stand for both masculine and feminine genders, in spite of the existence of separate forms (in the case of nouns) to mark the two genders :—

Examples.

Nouns—in sense only—මැස්සා, ‘fly’; මැඩියා, ‘frog’; කුරුල්ලා, ‘bird’; දරුවා, ‘child’; ලමයා, ‘child’; පණුවා, ‘worm’; කුඹියා, ‘ant’;

* Council hall of the gods.

සරව්‍ය, 'dove'; ගවයා, ගරකා, 'animal of the ox kind'; සතු, 'animal,' 'being'; ලොබා, 'sick person'; පැවියා, 'the young of any animal'; අසල්වැසියා, 'neighbour'; and a host of others whose sex cannot be easily known. Plurals of many nouns are also used likewise. All collective nouns are in the common gender.

Pronouns—මම, 'I'; අපි, 'we'; තෝ, ° 'thou,' 'you'; කොපි, 'you' (pl.); ඔවුන්, 'they'; කවුණේ, 'you' (respectful); උබ, 'you'; අය, 'person'; කෙනෙක්, 'a person'; etc.

NOTE.—The masculine and feminine of nouns of the common gender are generally expressed by prefixing the words පිරිමි, 'male,' and ගැණු, 'female' to them, as පිරිමි සතු, ගැණු සතු; පිරිමි ලමයා, ගැණු ලමයා.

88. The gerunds or verbal nouns are, in Sinhalese, put in the masculine gender. But if the neuter gender is adopted into the language, they should be regarded as neuter.

"Indeclinables" (අවිච්ඡි, අවච්ඡය) have no gender.

NUMBER.

Basa or Vachana.

89. There are two numbers, එක බස or එක වචන, the singular, and බහු බස or බහු වචන, the plural.

90. The singular and the plural of nouns are formed by adding certain suffixes to their crude forms, in conformity with the rules of combination given above.

Singular suffixes†	{ Masculine—අ, ඒ, ආ. Feminine—අ.
Plural suffixes	{ Masculine } ම, හු, උ, වරු‡, ලා. Feminine }

° Sometimes තෝ is used for males and පි for females.

† It should be observed that the suffixes above given are those proper to the nominative case only. The singular and plural forms of nouns in the other cases may be likewise known by suffixing their respective case endings to their bases. (*Vide* § 116 and Declensions § 118.)

‡ An honorific suffix. It is sometimes used as වරයා in the singular and වරයෝ in the plural, as ගුරුවරයා, 'teacher,' ගුරුවරයෝ, 'teachers.' වරු and ලා are generally used with the names of relations and persons of rank.

Suffixes added to the names of inanimate objects :—

Singular—අ, ඒ or එ.

Plural—වල්.

The nominative singular suffix අ strictly belongs to neuter nouns, though it is sometimes found added to masculine and feminine nouns, especially the latter.

91. The base of a noun (or pronoun) is its crude form to which the different suffixes are added, as මිනිස්, 'man'; ගොස්, 'ox'; ගල්, 'stone': the bases of the words මිනිස්හු, ගොණු, ගල. It is termed in Sinhalese සද or ගබ්ද, while the inflected word—i. e., the base and case suffix together is called පද.* The base of a noun may generally be ascertained by using it to qualify another noun, and the form it then takes is its base. *E. g.*, කඩදාසි පොත, 'paper book'; නස් පෙණේ, 'cobra's hood'; ඇඟිලි පුරුක, 'knuckle (of the finger)'; where කඩදාසි, නස්, and ඇඟිලි are used as adjectives and are the bases of කඩදාසිය, නසා, ඇඟිල්ල, respectively.

Bases of certain nouns are used for their singular and plural nominatives. (*Vide* § 93 and Declensions § 118.) It is important to observe that the base of a noun may be used both for the singular and plural, in all the cases, without the addition of any suffixes. This is frequent in ancient writings.

The majority of the nouns in this book are given in their crude forms.

* These two terms are sometimes used indiscriminately. සද or ගබ්ද is also applied to a word in general.

92. Modes of forming the singular and plural of nouns from their bases :—

(a) *Masculine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
	Suffix ආ, ඒ.*	Suffix ඹ.*	
අශව	- අශවයා	- අශවයෝ	- horse.
ඇමති	{ ඇමතියා ඇමතිනා	{ ඇමතියෝ ඇමතිනෝ	{ minister.
ඉඹි	- ඉඹිබා	- ඉඹිබෝ	- tortoise.
උරු	- උරු	- උරුරෝ	- hog.
කරණු	- කරණුයෝ	- කරණුවෝ	- one who does, doer.
කාක්	- කාක්කා	- කාක්කෝ	- crow.
කුකුල්	- කුකුලා	- කුකුලෝ	- cock.
ගෙඹි	- ගෙඹිබා	- ගෙඹිබෝ	- frog.
ගෝණුපු	- ගෝණුපුයා	- ගෝණුපුයෝ	- scorpion.
හටු	- හටුයෝ	- හටුවෝ	- one who dances, dancer.
හැටු	- හැටුයෝ or හේ-	හැටුවෝ	- one who danced, dancer.
පුත්‍ර	- පුත්‍රයා	- පුත්‍රයෝ	- son.
බේබදු	- බේබදු	- බේබදුයෝ	- drunkard.
මහලු	- මහලු	- මහලුරෝ	- old man.
මිතුරු	- මිතුරු	- මිතුරෝ	- friend.
ලියක	{ ලියකයා ලියකනා	{ ලියකයෝ	- clerk, writer.
වෙළෙඳ	{ වෙළෙඳා වෙළෙඳු	{ වෙළෙඳු වෙළෙඳුයෝ	{ trader, merchant.
සහෝදර	- සහෝදරයා	- සහෝදරයෝ	- brother.
	Suffix හු.		
ඇත්	- ඇත්තා	- ඇත්තු	- elephant.
ගොන	- ගොනා	- ගොනු	- ox.
බලල්	- බලලා	- බලල්ලු	- cat.
මිනිස්	- මිනිසා, මිනිසා-	මිනිස්සු	- man.
	Suffix වරු.		
ඇමති	- ඇමතියා	- ඇමතිවරු	- minister.
සාඪි	- සාඪියා	- සාඪිවරු	- sanctified sage, Rishi.

* The suffixes ඹ and ඒ also occur short, as in ඇමතියෝ, කෙල්ලෝ යියෝ. (Vide §§ 56 and 57.)

† The suffix is උ.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
ගුරු	- ගුරු	- ගුරුවරු	- teacher.
පියා	- පියා	- පියවරු	- father.
මහත්	- මහතා	- මහත්වරු	- gentleman.

Suffix ලා.

කාත්	- කාත්තා	- කාත්තාලා	- father.
මුතු	- මුත්තා	- මුත්තාලා	- grandfather.

Suffix ආ. Suffix වරු.

මුහන්දිරම්	- මුහන්දිරම්	- මුහන්දිරම්වරු	Muhandiram (native headman subordinate to a Mudaliyar).

ලේකම්	- ලේකම්	- ලේකම්වරු	- secretary.

(b) *Feminine Nouns.*

Suffix ආ. Suffixes ඹ,* හු, වරු, ලා.

කෙලි	- කෙලි	- කෙලිලෝ	- lass.
අමු	- අමුව	- අමුවෝ	- wife.
කිරිඳි	- කිරිඳි	- කිරිඳියෝ	- wife.
දි	- දුව	- දුවරු, දුලා	- daughter.
කිසෝ	- කිසව	- කිසවරු	- queen.
දෙත්	- දෙත්	- දෙත්තු	- cow, &c.
සත්‍රී	- සත්‍රිය	- සත්‍රියෝ	- woman, wife.

Plurals of most animate nouns may be formed by adding to their bases the suffix හු unelided, or වර (the crude form of the plural suffix වරු) with හු affixed thereto. These forms are generally found in classical works.

Examples.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
සාඪි	- සාඪියා	- සාඪිහු	- sanctified sage, Rishi.
කතී	- කතී	- කතීහු	- agent, author, editor.
ගුරු	- ගුරු, ගුරු	- ගුරුහු	- teacher.
පක්‍ෂි	- පක්‍ෂියා	- පක්‍ෂිහු	- bird.
මිනිස්	- මිනිසා	- මිනිස්සු	- man.
රජ	- රජ, රජ	- රජහු	- king.

* Vide footnote ° on p. 84.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
වෙද	- වෙද	- වෙදහු	- physician.
වෙළෙඳ	{ වෙළෙඳා වෙළෙඳන්ද }	- වෙළෙඳහු	- trader, merchant.
සත්‍රී	- සත්‍රී, සත්‍රිය	- සත්‍රීහු	- woman, wife.
සාමි	- සාමියා	- සාමිහු	- lord, master.
සාමි	- සාමියා	- සාමිවරහු ^o	- sanctified sage.
දෙවි	- දෙවියා	- දෙවිවරහු ^o	- god.
රජ	- රජ, රජ	- රජවරහු ^o	- king.

The plural suffix මි is added to the honorific terminations ආන, අනු, අනී, ඇනී, which are affixed to the bases of masculine and feminine nouns; nouns so formed, though plural in form, are singular in sense. (Vide § 284.) The honorifics ආන and අනු are added to masculine, අනී and ඇනී to feminine bases. They sometimes indicate endearment.

Examples.

Base.	Modified Base.	Plural Form.	Signification.
අම්මි	{ ඇමනී ඇමිබනී }	- ඇමනියෝ - ඇමිබනියෝ	- } wife.
දු	- දුවනී	- දුවනියෝ	- daughter.
තැදි	- තැන්දනී	- තැන්දනියෝ	- aunt.
පිය	- පියාන	- පියානෝ	- father.
පුත්	- පුතානු	- පුතානුවෝ	- son.
බැන	- බැනනු	- බැනනුවෝ	- nephew, son-in-law.
මල්	- මලනු	- මලනුවෝ	- younger brother.
මව්	- මැනී	- මැනියෝ	- mother.
රජ	- රජාන	- රජානෝ	- king.

(c) *Nouns applied to Inanimate Objects.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
	Suffixes අ, ඒ, †	Suffix වල්.	
කථා	- කථාව	- කථාවල්	- speech, story.
ගෙ	- ගෙය	- ගෙවල්	- house.
දේ	- දේය	- දේවල්	- thing.
පිහිය	- පිහියය, පිහියේ (පිහිය)	-	- knife.
භාෂා	- භාෂාව	- භාෂාවල්	- language.
හිත	- හිතය, හිතේ	- (හිත)	- dream.

^o These forms are not much used.
† Vide footnote ^o on p. 84.

93. The bases of a large number of nouns (particularly feminine nouns and those applied to inanimate objects) are used sometimes for the singular, sometimes for the plural, without the addition of any suffixes. In the case of feminine nouns it is generally the singular form that is identical with the base. (Vide § 91.)

Examples.

(a) *Masculine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
අපසා	- අපසා	- අපසාලා	- father.
කුඹි	- කුඹියා	- කුඹි	- ant.
කොටි	- කොටියා	- කොටි	- tiger.
කර්	- කරියා	- කර්	- jackal.
මාමා	- මාමා	- මාමාලා	- uncle.
වහන්සේ	- වහන්සේ	{ වහන්සේ, ^o වහන්සේලා }	(His, etc.) Honour.
හරක	- හරකා	- හරක	- ox.

(b) *Feminine Nouns.*

අක්කා	- අක්කා	{ අක්කාලා, අක්කාවරු }	- } elder sister.
අම්මා	- අම්මා	{ අම්මාලා, අම්මාවරු }	- } mother.
ආච්චි	- ආච්චි	- ආච්චිලා	- grandmother.
ඇනිනනී	{ ඇනිනනී ඇනිනනි }	{ ඇනිනනියෝ ඇනිනනි }	- she elephant.
කෙලි	- කෙලි	- කෙල්ලෝ	- lass.
ගැණි	- ගැණි	- ගැණු	- wife, woman.
වැස්සි	- වැස්සි, වැස්සි	- වැස්සියෝ	- heifer.

(c) *Nouns applied to Inanimate Objects.*

ඇඳ	- ඇඳ	- ඇඳවල්	- bed.
ඇණ	- ඇණය, ඇණේ	ඇණ	- nail.
කල	- කලය, කලේ	- කල	- waterpot.
කොඩි	- කොඩිය	- කොඩි	- flag.
ගස්	- ගස or ගස	- ගස්	- tree.
සාර	- සාර	- සාරවල්	- road.

^o Confined to classical works.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
පිහිය	- පිහියේ, පිහියා පිහිය		- knife.
බඩ	- බඩ	- බඩවල්	- belly, stomach.
මාලියා	- මාලියාව	- මාලියා	- palace.
රට	- රට	- රටවල්	- country.
රෙදි	- රෙදි	- රෙදි	- cloth.
විදි	- විදිය	- විදි	- street.
භෑදි	- භෑන්ද	- භෑදි	- spoon.

The plurals අං, ලීන්, of අඟ, 'horn,' ලීඳ, 'well' respectively, are formed by eliding the final vowel-consonants in the bases අඟ and ලීඳ, and converting the semi-nasals into full nasals. In the case of මං, plural of මග (written මග in some ólá books), 'road,' 'path,' a nasal is imported.

(See declensions of nouns and pronouns for the singular and plural forms of other nouns and pronouns.)

94. Names of natural productions—such as කිරි, 'milk'; වතුර, 'water'; රන්, 'gold'; රිදී, 'silver'; මිණරන්, 'plumbago'; මැටි, 'earth,' 'clay'; වැලි, 'sand' convey a plural idea. When kind or variety is spoken of, they sometimes admit of singular forms, as in රතු මැටිව, 'red earth'; කළු වැල්ල, 'black sand'; &c.

95. Abstract nouns denoting qualities and state do not generally admit of plural, as රත, 'redness,' 'red'; ගහකම, 'thickness'; මහන, 'size,' 'extent'; නිදිමත, 'sleepiness'; නින්ද, 'sleep.'

PERSON.

Kāraka or Purusha.

96. All nouns are in the third person unless they are in the vocative case, when they are put in the second person.

CASE.

Vibat or Vibhakti.

97. The term "*vibat*" or "*vibhakti*" literally means 'division,' i.e., division of a word (noun) by process of inflection into its different shades of meaning.

98. There are nine cases in Sinhalese, namely :—

1. පෙර විඛත් or ප්‍රථමා විඛකති,* Nominative case.
2. කම් විඛත් or කම් විඛකති, Accusative case.
3. කතු විඛත් or කතී විඛකති, Instrumental case.
4. කරණ විඛත් or කරණ විඛකති, Auxiliary case.
5. සපදන් විඛත් or සමප්‍රදාන විඛකති, Dative case.
6. අවදි විඛත් or අවධි විඛකති,† Ablative case.
7. සබද විඛත් or සමබක විඛකති, Genitive case.
8. අදර විඛත් or අධාර විඛකති, Locative case.
9. අලස් විඛත් or අලපන විඛකති,‡ Vocative case.

NOTE.—Examples to illustrate the different uses of these cases will be copiously given under Syntax.

NOMINATIVE CASE.

99. *Pera vibat* or *Prathamā vibhakti*, the nominative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it is the subject of a verb expressed or understood. Its case endings (විඛකති රූප or ප්‍රත්‍යය) are

Singular—අ, ආ, එ, ඒ.

Plural—ඔ, භූ, ට, වල්, වරු, ලා.

In the sentences ලමයා පොතක් කියවයි, 'the boy reads a book' (the-boy a-book reads §), බල්ලෝ බුරනි, 'dogs bark,' ලමයා and බල්ලෝ are in the nominative case.

If a verb be in the active voice, the subject of the verb stands for the doer of the action, as in the above sentences: if in the passive voice, its subject stands for the

* The nine cases are also known by the numbers they take when enumerated in order, as පළමුවෙනි විඛත්, 'first case,' දෙවෙනි විඛත් 'second case,' තෙවෙනි or තුන්වෙනි විඛත්, 'third case,' &c., as in Sanskrit and Pali.

† This case is also called අපාදන විඛකති.

‡ This is also called සමබන්ධන විඛකති and අමනුෂ්‍ය විඛකති.

§ To enable the student to easily understand the construction and idiom of the sentences used in this book, their verbatim translations are given within parentheses immediately after the idiomatic.

object of the action, as *ඔහු විසින් ගස කපන ලදී*, 'the tree was cut by him' (by-him the-tree cut-was), *මේ වැඩේ මා විසින් කරන ලදී*, 'this work was done by me' (this work by-me done-was), where *ගස* and *වැඩේ* are the subjects of the verbs and are therefore in the nominative case.

100. Isolated nouns used to express their simple ideas and unconnected with a verb, as *යෝධයා*, 'giant,' *ඇමතිවෝ*, 'ministers,' *ගොණු*, 'ox,' *චීනය*, 'China,' are in the nominative case. This use of the nominative is termed *ලිඛිතාචාර්යෙහි ප්‍රථමා*.

101. The nominative case is indicated by suffixing to nouns the particles *තෙම*, *තෙමේ*, in the masculine singular; *නොම*, *නොමෝ*, in the feminine singular; and *තුමු* in the plural of either gender. The first four particles are generally added to the basal forms of nouns and the last to the nominative plural forms. (*Vide* § 84.)

ACCUSATIVE CASE.

102. *Kam vibat* or *Karma vibhakti*, the accusative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it stands in the objective relation to a verb or when governed by certain prepositions. Its case endings are—

Singular—අ, ආ, උ, එ, ඒ, ට, ඉ.

Plural—අන්, ආන, උන්, නට, නන්, න්, න, ලා.*

In the sentences *වඩුලා පුටුවක් සාදයි*, 'the carpenter makes a chair' (the-carpenter a-chair makes), *ගොණු නණ කෑවේය*, 'the ox ate grass,' (the-ox grass ate), *පුටුවක්* and *නණ* are in the accusative case.

* In the western part of the Island the letter ට is used as an ending of the accusative, both singular and plural, as in *මම ඔහුව දක්කා*, 'I saw him' (I him saw), *කොර ගොණුව අරගෙන ගියා*, 'the thief took away the ox,' (the-thief the-ox having-taken went). It is found only in colloquial language, and is suffixed to the accusative, when its termination is liable to be misunderstood.

103. The prepositions *අරබ* (or *භ*) *සා*, 'about'; *ඇර* or *භර*, *විනා*, *මිස*, *මුත්*, 'save,' 'except'; *ගැණ*, 'about'; *උදෙසා*, *නිසා*, 'on account of,' &c.; *සන්දා*, *හන්දා*, *හින්දා*, 'on account of'; *සඳහා*, 'with a view to,' 'for the sake of'; *ලවා*, 'by'; and *පාසා*, *පතා*, 'from (one to another in succession),' govern nouns in the accusative case. (*Vide* § 208.)

The word *කර* (lit. 'hand') has the force of the preposition 'to' as in the sentence *ඔහු කර හිටෙමි*, 'I went to him' (of-him to-the-hand I-went). It is in reality a noun in the accusative case, the noun or pronoun which precedes it being put in the genitive case. (*Vide* §§ 111 and 113.)

This case is equivalent to the objective case in English grammar.

INSTRUMENTAL CASE.

104. *Katu vibat* or *Kartri vibhakti*, the instrumental case, is that form of a noun (or pronoun) which denotes the agent, when the subject of the verb stands for the object of the action and not for the doer, or when it is governed by certain prepositions. Its case endings are—

Singular—අ, ආ, උ, ඉ.

Plural—අන්, ආන, උන්, නන්, න, න්, ලා.

In the sentences *ගුරුවරයා දුන් අවවාදය ගෝලයන් විසින් පිළිගත යුතුය*, 'it is right that the advice given by the teacher should be accepted by the (or his) pupils' (by-the teacher given the-advice by-the-pupils if-accepted it-is-proper), *මේ පොත මා විසින් ලියන ලදී*, 'this book was written by me' (this book by-me written-was), *ගුරුවරයා*, *ගෝලයන්*, and *මා* are in the instrumental case.

105. The prepositions *සහ*, *සා*, *සමග*, *සා සමග*, *එක්ව* (or *එක්ක*), *කැවුම*, 'with,' and *විසින්* 'by,' govern this case.

AUXILIARY CASE.

106. *Karana vibat* or *Karana vibhakti*, the auxiliary case, is that form in which a noun (or pronoun) is used

when it denotes an auxiliary or assistance to the action of the agent, or when it expresses the manner of an action, or the mark by which an object is characterised. Its endings are—

Singular—ඉන්, ඉනි, එන්, එනි, ගෙන්, ගෙනි, නි, නෙන්, නෙනි.

Plural—ඉන්, ඉනි, එන්, එනි, නෙන්, නෙනි, අන්ගෙන්, අන්ගෙනි, උන්ගෙන්, උන්ගෙනි, වලින් (වල් + ඉන්).

In the sentences මම පිහියෙන් ගස කැපිමි, 'I cut the tree with the knife' (I with-the-knife the-tree cut), මිනියෙක් ඔහුට පොල්ලකින් පාරක් ගැසුවේය, 'a man struck him a blow with a club' (a-man to-him with-a-club a-blow struck), එනම ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණයෙක් වේ, 'he is a Brahmin by caste' (he by-caste a-Brahmin is), පිහියෙන්, පොල්ලකින්, and ජාතියෙන් are in the auxiliary case.

107. The expression කරණකොටගෙන or කරණකොට, which literally means 'having taken as the means or instrument,' is used paraphrastically in the sense of 'by' or 'through' to convey the sense of the auxiliary case.

DATIVE CASE.

108. *Sapadan vibat* or *Sampradāna vibhakti*, the dative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it denotes the recipient of anything. Its endings are—

Singular—අට, ආට, උට, හුට, ට, හට.

Plural—අණ්ට, අන්හට, අනට, ආනට, උණ්ට, උන්හට, ණ්ට, න්හට, නට, නණ්ට, වලට (වල් + අට), ලාට.

In the sentences ඔහුට පොතක් දුනිමි, 'I gave him a book' (to-him a-book I-gave); සිහන්තාට දන් දෙනු, 'give alms to the beggar' (to-the-beggar alms give), ඔහුට and සිහන්තාට are in the dative case.

The prepositions පිණිස and වස්,* 'for' are used with nouns (or pronouns) to convey the sense of the dative. (*Vide* § 310.)

* This word is now obsolete and පිණිස is generally used.

109. The ending අට is often used in the sense of පිණිස, 'for,' as in එනම කුලියට වැඩ කරයි, 'he works for wages' (he for-wages work does); සටනට නික්මුණේ, 'he departed for battle' (for-battle he-departed); මම දුවන්නට (or දුවණ්ට) වැයම් කෙලෙමි, 'I tried to run' (I for-running attempt made.)

ABLATIVE CASE.

110. *Avadi vibat* or *Avadhi vibhakti*, the ablative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it denotes limitation, separation of one object from another or the source from which anything proceeds. Its endings are—

Singular—අගෙන්, ආගෙන්, ඉන්, ඉනි, උගෙන්, හුගෙන්, එන්, එනි, නෙන්, නෙනි.

Plural—අන්ගෙන්, ආනගෙන්, උන්ගෙන්, න්ගෙන්, නගෙන්, නන්ගෙන්, නෙන්, වලින් (වල් + ඉන්), ලාගෙන්.

In the sentences වළරෙක් ගසකින් වැටුණේ, 'a monkey fell from a tree' (a-monkey from-a-tree fell), ලමයා ඔහුගෙන් පොතක් මිලේට ගත්තේය, 'the boy bought a book from him' (the-boy from-him a-book for-money took), මේ වතුර උල්පතකින් ගලා එයි, 'this water flows from a spring' (this water from-a-spring flowing comes), ගසකින්, ඔහුගෙන් and උල්පතකින් are in the ablative case.

111. The particles තෙක්, 'till' 'until' 'up to,' and දක්වා, 'as far as,' 'up to,' convey the sense of limitation expressed by the ablative. The word කෙරෙන් (lit. 'from the hand') 'from' is used with the force of a preposition; it is in fact a noun in the ablative case, formed by suffixing the ending එන් to the base කර 'hand,' the noun or pronoun which precedes it being put in the genitive case. (*Vide* §§ 103 and 113.)

GENITIVE CASE.

112. *Sabaṇḍa vibat* or *Sambandha vibhakti*, the genitive case, is that form in which a noun (or pronoun) is used to denote possession. Its endings are—

Singular—අගේ, ආගේ, උගේ, හුගේ, අ, ආ, අට, ආට,
උට, හට, හුට, ට, උ, හ, ඒ.

Plural—අන්ගේ, ආන්ගේ, උන්ගේ, හන්ගේ, නන්ගේ,
නගේ, අන්, ආන්, උන්, හ්, න, නන්, අන්ට, අන්
හට, අන්ට, ආන්ට, උන්ට, උන්හට, අන්ට, නන්හට
හට, නන්ට, වලට, ලාගේ, ලාට.

Of these endings, those terminating in ගේ are the most common at the present day.

In the sentences මම මහුගේ මිත්‍රයාගේ වත්තට ගියෙමි, 'I went to his friend's garden' (I his of-the-friend to-the-garden went), "මු අදපටන් ම පුතාහුටෝය," 'from to-day he is my son (this-one to-day-from my son), මහුගේ, මිත්‍රයාගේ and ම are in the genitive case.

This case is equivalent to the possessive case in English grammar.

LOCATIVE CASE.

113. *Adara vibat* or *Ádhára vibhakti*, the locative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it indicates place or time of an action. Its endings are—

Singular—අ, ඇ, එහි, ඒ, ගි.

Plural—අන්හි, වල, වලැ, වලෙහි, වල්හි.

In ancient writings the endings ඇ and වලැ mostly occur.

In the sentences ලදරුවා නොවිල්ලේ (or නොවිල්ලෙහි) නිදයි, 'the child sleeps in the cradle' (the-child in-the-cradle sleeps), මනුෂ්‍යයෝ ගෙවල (or ගෙවල්හි) වාසය කරති, 'people live in houses' (people in-houses live), මා කෙරෙහි (or කෙරේ) මහුගේ මහත් විශ්වාසයක් තිබේ, 'he has great confidence in me' (of-me in-the-hand of-him great confidence there-is), නොවිල්ලේ (or නොවිල්ලෙහි), ගෙවල (or ගෙවල්හි) and කෙරෙහි (or කෙරේ) are in the locative case.

It is a mistake to treat the words කෙරෙහි and කෙරේ as prepositions that govern this case. They are nouns in the locative case, with the endings හි and ඒ suffixed to the base කර, the noun or pronoun which precedes them being put in the genitive case. (*Vide* §§ 103 and 111.)

VOCATIVE CASE.

114. *Alap vibat* or *Alapana vibhakti*, the vocative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when a person or thing is addressed. Its endings are—

Singular—අ, ආ, ඇ, ඒ, ඔ.

Plural—ඉන්, එන්, නොන්, ඉති, එති, නෙති, හි, වරුණේ, අනේ, ඉනේ, එනේ, නෙනේ, යෝ, වරුණේ.

In the sentences පොඩියෝ (or පොඩියා), මෙහෙ වරු, Podiya, come here (Podiya, here come); දරුවෙහි, මා කියන දේ අසව්, 'children, hear what I say (children, by-me said the-things hear); පොඩියෝ (or පොඩියා) and දරුවෙහි are in the vocative case.

Explanation of the term "Kárika."

115. By the term කාරක in Sinhalese is meant the relation of six cases (කිරිසකරු පද සබඳ, ත්‍රියාකාරක පද සම්බන්ධ) to the verbs in a sentence: namely, the accusative, instrumental, auxiliary, dative, ablative, and the locative (generally known as ඡට් කාරකය, 'six kárakas'). Thus, in the sentence සොරු රුත්‍රියෙහි ගස්වලින් පොල් කඩා කරන් ගෙණ ගොස් වෙලෙදුණට දෙයි, 'the thief having plucked cocoanuts from the trees in the night, carries (them) on his shoulder and gives (them) to traders,' සොරු, 'thief,' being the subject of the verbs, is called the *instrumental relation* (කඩී කාරකය); රුත්‍රියෙහි, 'in the night,' indicating when the plucking of cocoanuts took place, the *locative relation* (ආධාර කාරකය); ගස්වලින්, 'from the trees,' indicating from what the nuts were plucked, the

ablative relation (අවධි කාරකය); පොල්, 'cocoanuts,' indicating what was plucked, *accusative relation* (කමී කාරකය); කරිත්, 'on the shoulder,' indicating with what the nuts were removed, the *auxiliary relation* (කරණ කාරකය); වෙළෙඳුන්ට, 'to traders,' indicating to whom the nuts are given, the *dative relation* (සම්ප්‍රදාන කාරකය). Of the remaining three cases, the genitive and the vocative cases are not included because they render no such assistance to verbs, and the nominative case because it is embodied in the *accusative* and *instrumental relations*, either of which is put in that case according as the verb is active or passive.*

116. A Table of Case-endings.

Case.	Singular Endings.	Plural Endings.	Particles denoting each Case.
Nominative case.	අ, ආ, එ, ඒ.	මි, හු, උ, වල්, වරු, ලා	කෙම or කෙමේ, කොම or කොමේ (sing.); තුමු (pl.)†
Accusative case.	අ, ආ, ඉ, උ, එ, ඒ, ට, හු.	අත්, ආත්, උත්, ත්, හ, හට, හත්, ලා.	අරඟයා, ඇර or හැර, උදෙසා, ගැණ, නිසා, පාසා, මස, මුත්, ලවා, විසා, සඳහා, සන්දා, හන්දා, හින්දා.
Instrumental case.	අ, ආ, උ, හු.	අත්, ආත්, උත්, ත්, හ, හත්, ලා.	එක්ව (or එක්ක), කැටුව, විසින්, සමඟ, සහ, හා, හා සමඟ.
Auxiliary case.	ඉන්, ඉති, එත්, එති, ගෙන්, ගෙනි, නි, ගෙන්, ගෙනි.	ඉන්, ඉති, එත්, එති, ගෙන්, ගෙනි, අත්ගෙන්, අත්ගෙනි, උත්ගෙන්, උත්ගෙනි, වලින්.	කරණකොටගෙණ, කරණකොට.

* It seems that in Hindi (and Hindustáni) the term කාරකය is used with all the cases.

† These particles are sometimes used in classical works as pronouns.

Case.	Singular Endings.	Plural Endings.	Particles denoting each Case.
Dative case.	අට, ආට, උට, ට, හට, හුට.	අන්ට, අත්හට, අහට, ආහට, උන්ට, උත්හට, ටන්ට, ටත්හට, හට, හන්ට, ලාට, වලට.	
Ablative case.	අගෙන්, ආගෙන්, උගෙන්, හුගෙන්, ඉන්, ඉති, එන්, එති, ගෙන්, ගෙනි.	අත්ගෙන්, ආගගෙන්, උත්ගෙන්, හගගෙන්, හගගෙන්, හගගෙන්, ගෙන්ගෙන්, වලින්.	
Genitive case.	අගේ, ආගේ, උගේ, හුගේ, අ, ආ, අට, ආට, උට, හට, හුට, ට, උ, හු, එ.	අත්ගේ, ආහගේ, උත්ගේ, හගේ, හත්ගේ, හගේ, අත්, ආහ, උත්, ත්, හ, හත්, අන්ට, අත්හට, අහට, ආහට, උන්ට, උත්හට, ටන්ට, ටත්හට, හට, හන්ට, ලාට, ලාගේ, වලට.	—
Locative case.	අ, ආ, එහි, ඒ, හි.	අන්හි, වල, වලා, වලෙහි, වල්හි.	—
Vocative case.	අ, ආ, ඇ, ඒ, ම.	ඉන්, ඉති, එත්, එති, ගෙන්, ගෙනි, නි, වරුණි, අගෙන්, ඉගෙන්, එගෙන්, ගෙගෙන්, ගේ, වරුගේ.	—

DECLENSION.

Nāma varanegilla.

117. Nouns may be divided into—

- (i) Those that have bases ending in vowels (සරඳත් සඳ or සරනනි අබඳ), as පුර, 'god'; මිතුරු, 'friend.'
- (ii) Those that have bases ending in consonants (හලත් සඳ or හලනනි අබඳ), as පුත්, 'son': ගොන්, 'ox.'

118. MASCULINE NOUNS.
(i) Bases ending in Vowels.

(1) සුර, 'god.'

	Singular.		Plural.
Nom.	සුර, 'god' ...	...	සුරෝ or සුරහු.
Acc.	{ සුර, } 'god' ...	...	සුරන්.
Ins.	{ සුර, } 'by god' ...	...	සුරන්.
Aux.	{ සුරගෙන්, } 'on account of,' { සුරහුගෙන්, } 'by,' 'from,' or { සුරහුගෙන්, } 'through god.'	...	සුරන්ගෙන්.
Dat.	{ සුරට, } 'to or for god'	{ සුරන්ට.	සුරන්හට.
Abl.	{ සුරගෙන්, } 'from god'	...	සුරන්ගෙන්.
Gen.	{ සුරගේ, } 'god's'	...	සුරන්ගේ.
[Loc.]	{ සුර } කෙරෙහි,* 'in god'	...	සුරන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ සුරෝ, } 'O god' ...	...	සුරෙනි.

Examples.

ගරුඬ, 'Garuḍa' (the bird vehicle of Vishṇu); පිය, 'father' (*vide* decl. 2); පුරුදර, an epithet of Śakra; විදුදර, a class of demi-gods (spirits of the air).

Remarks.

1. In declining nouns (and pronouns) denoting animals, the preposition විසින් 'by,' is sometimes suffixed to nouns (and pronouns) in the instrumental case; thus, සුර is declined in that case as සුරවිසින්, සුරහු විසින් in the singular, and සුරන් විසින් in the plural. Now-a-days විසින් is nearly always attached to the instrumental case.

2. The suffix ගෙන් added to the auxiliary case is properly a termination of the ablative case, and is used only with the names of animals, as is the suffix එන් with the names of things. The difference between the auxiliary and ablative cases when ගෙන් is used should be clearly

* Or කෙරේ, which can always be used in place of කෙරෙහි.

understood. Thus, (a) සුරන්ගෙන් ලොවට වැඩ සිදුවේ, 'from or on account of the gods prosperity attends the universe'; ඒ ශාලාව සුරන්ගෙන් පිරිනිසේය, 'that hall was full by reason of the gods'; (සුරන්ගෙන් in the auxiliary case); (b) සුරන්ගෙන් රැස් විහිදේ, 'from gods rays of light are emitted'; සුරන්ගෙන් ලොවට උපකාර තිබේ, 'from gods there is benefit to the world'; (සුරන්ගෙන් in the ablative case). If the expression කරණකොටගෙන, 'by means of,' 'by reason of,' 'on account of,' can be substituted for ගෙන් so as not to alter the sense, then the noun to which that suffix is added may be considered to be in the auxiliary case: if otherwise, it is in the ablative case.

3. There is no locative case to nouns (and pronouns) denoting animals. In its absence, the genitive form without the termination ගේ is used with කෙරෙහි (or contracted form කෙරේ) 'in the hand,' *i.e.*, 'in,' which then acquires the force of the locative; as සුරහු කෙරෙහි (කෙරේ), සුරන් කෙරෙහි (කෙරේ).* In lieu of කෙරෙහි, වෙත or වෙතෙහි is sometimes used.

4. Colloquially අන්ගෙන්, අන්ගේ, අන්ට, suffixes of the auxiliary, dative, ablative, and genitive cases, are usually corrupted into අන්තෙන්, අන්තේ, අන්ඩ or අන්ත, respectively: as සුරන්තෙන්, සුරන්තේ, සුරන්ඩ or සුරන්ත.

5. Some nouns have various inflections, of which only the principal ones are noticed in the declensions.

(2) වෙද, 'doctor,' 'physician.'

	Singular.		Plural.
Nom.	... වෙද	...	වෙද්ද or වෙදහු.
Acc. & Ins.	වෙද	...	වෙදන් or වෙද්දන්.
Aux. & Abl.	වෙදගෙන්	{	වෙදන්ගෙන් or වෙද්දන්ගෙන්.
Dat.	... වෙදට	...	වෙදන්ට or වෙද්දන්ට.
Gen.	... වෙදගේ	...	වෙදන්ගේ or වෙද්දන්ගේ.
[Loc.]	... වෙද කෙරෙහි	{	වෙදන් } කෙරෙහි.] වෙද්දන් }
Voc.	... වෙදෝ or වෙද.	...	වෙදනි or වෙද්දනි.

Examples.

කහවෙණ, කහවෙණ, 'unicorn'; ගෝණ, 'elk'; ලේක, ලෙහෙක, 'squirrel.'

* The forms of the locative case of masculine and feminine nouns have been put within square brackets.

NOTE.—Other plural forms of වෙද in use are made by suffixing වර with the endings proper to the respective cases, thus: Nom. වෙදවර, Acc. and Ins. වෙදවරන්, Aux. and Abl. වෙදවරන්ගෙන්, Dat. වෙදවරන්ට, [Loc. වෙදවරන් කෙරෙහි,] Voc. වෙදවරන්.

The word පිය, 'father' is also declined in the singular like වෙද, but its plural is commonly formed with වර as shown above. (Vide supra, declension of සුර.)

(3) වෙළඳ,* 'trader,' 'merchant.'

	Singular.	Plural.
Nom.	වෙළෙඳ	වෙළෙඳන්
Acc. & Ins.	වෙළඳ	වෙළඳන්
Aux. & Abl.	වෙළෙඳගෙන්	වෙළෙඳන්ගෙන්
Dat.	වෙළෙඳට	වෙළෙඳන්ට
Gen.	වෙළෙඳගේ	වෙළෙඳන්ගේ
[Loc.]	වෙළඳ කෙරෙහි	වෙළඳන් කෙරෙහි.
Voc.	වෙළෙඳ, වෙළඳේ,	වෙළඳනි or වෙළඳන්.

(Comp. decl. No. 29.)

(4) හොර, 'thief.'

	Singular.	Plural.
Nom.	හොර	හොරු.
Acc. & Ins.	හොර	හොරුන්.
Aux. & Abl.	හොරගෙන්	හොරුන්ගෙන්.
Dat.	හොරට	හොරුන්ට.
Gen.	හොරගේ	හොරුන්ගේ.
[Loc.]	හොර කෙරෙහි	හොරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	හොරේ or හොර	හොරුණි or හොරුණේ.

* Written also වෙළෙඳ. වෙළෙඳ and its cognate inflections are at the present day more commonly used.

Examples.

ආඳ, 'eel' (nom. pl. ආඳු); එකේර, 'herdsman'; කොර, 'cripple'; කෝර, 'seir-fish' (*Cybium guttatum*, scorpion, Linn.); දෙවර, 'hornet'; දෙවල, 'Tamil'; මොහර, 'peacock'; බමර, 'wasp'; මෝර, 'shark'; මෙළඳ, 'trader' (vide decl. 3); හෙවර, 'yak' (*Bos grunniens*.)

(5) මුව, 'deer,' 'beast.'

	Singular.	Plural.
Nom.	මුවා	මුවෝ.
Acc. & Ins.	මුවා	මුවන්.
Aux. & Abl.	මුවාගෙන්	මුවන්ගෙන්.
Dat.	මුවාට	මුවන්ට.
Gen.	මුවාගේ	මුවන්ගේ.
[Loc.]	මුවා කෙරෙහි	මුවන් කෙරෙහි.]
Voc.	මුවෝ or මුවා	මුවෙහි or මුවන්.

(Comp. No. 27.)

(6) පොලො, 'viper.'

	Singular.	Plural.
Nom.	පොලො	පොලොහු.
Acc. & Ins.	පොලො	පොලොහුන්.
Aux. & Abl.	පොලොගෙන්	පොලොහුන්ගෙන්.
Dat.	පොලොට	පොලොහුන්ට.
Gen.	පොලොගේ	පොලොහුන්ගේ.
[Loc.]	පොලො කෙරෙහි	පොලොහුන් කෙරෙහි.]
Voc.	පොලොහේ	පොලොහුනි or පොලොහු.

Examples.

උරහ, 'snake,' and තුරහ, 'horse,' are declined like the above, but their semi-nasals do not change in the plural, as උරහු, උරහුන්, &c.

(7) රජ, 'king.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	රජ*	... රජහු or රජවරු.†
Acc. & Ins.	රජ or රජු	... රජුන් or රජවරුන්.
Aux. & Abl.	{ රජුගෙන් රජහුගෙන්	{ රජුන්ගෙන් or රජවරුන්ගෙන්.
Dat. ...	රජුට or රජකට	... රජුන්ට or රජවරුන්ට.
Gen. ...	රජුගේ or රජහුගේ	රජුන්ගේ or රජවරුන්ගේ.
[Loc. ...	{ රජු } කෙරෙහි	{ රජුන් } කෙරෙහි.
Voc. ...	රජ ...	... රජුනි, රජුනේ, රජවරුණි, or රජවරුණේ.

(Comp. No. 31.)

(8) බැන, 'nephew.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. ...	බැන	... බැනලා.‡
Aux. & Abl.	බැනගෙන්	... බැනලාගෙන්.
Dat. ...	බැනට	... බැනලාට.
Gen. ...	බැනගේ	... බැනලාගේ.
[Loc. ...	බැන කෙරෙහි	... බැනලා කෙරෙහි.]
Voc. ...	බැනේ or බැනේ...	බැනලා.

Example.—මස්සික, 'cousin,' 'brother-in-law.'

(Comp. Nos. 14 & 48.)

(9) මෝඩ, 'fool.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	මෝඩයා	... මෝඩයෝ.
Acc. & Ins.	මෝඩයා	... මෝඩයන් or මෝඩසින්.
Aux. & Abl.	මෝඩයාගෙන්	{ මෝඩයන්ගෙන් or මෝඩසින්ගෙන්.

* Also රජ, රජගෙන්, &c., in the singular.

† The form රජුරුවෝ (= රජ + රුවෝ) is often used for රජ in the singular number, as more respectful.

‡ The forms බැනවරු, බැනවරුන්, &c., are also employed.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Dat. ...	මෝඩයාට	{ මෝඩයන්ට or මෝඩසින්ට.
Gen. ...	මෝඩයාගේ	{ මෝඩයන්ගේ or මෝඩසින්ගේ.
[Loc. ...	මෝඩයා කෙරෙහි	{ මෝඩයන් } කෙරෙහි.] { මෝඩසින් }
Voc. {	මෝඩයෝ මෝඩයා මෝඩය	{ මෝඩසින්, මෝඩයෙහි or මෝඩසිනේ.

Examples.

අසුර,^o 'demon,' 'Asur'; අශව, 'horse'; අමාත්‍ය, 'minister'; ආචාර්ය, 'teacher'; ගව, 'ox,' 'head of cattle'; ශිෂ්‍ය, 'pupil'; දුත, 'messenger,' 'envoy'; නාග, 'cobra de capello'; පණ්ඩිත, 'pandit'; පුත්‍ර, 'son'; පුරුෂ, 'husband,' 'man'; බ්‍රහ්ම, 'Brahma'; බ්‍රාහ්මණ, 'Brahmin'; මහමාල, මහාල, 'bridegroom'; මහසා, 'fish'; මනුෂ්‍ය, 'man'; මාග, 'deer,' 'beast'; යක්ෂ, 'devil'; යෝධ, 'giant'; රක්ෂක, 'fiend,' 'vampire'; මාකර, 'monkey'; මාක, 'wolf'; මාතෘ, 'tiger'; ශිෂ්‍ය, 'disciple,' 'pupil'; සමනල, 'butterfly'; සරී, 'snake'; සහෝදර 'brother'; සිංහ, 'lion'; හංස, 'swan.'

(Comp. Nos. 11, 15, 17, 24, 25, & 33.)

(10) ලියන, 'writer,' 'clerk.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	ලියන්නා ...	... ලියන්නෝ.
Acc. & Ins. {	ලියන්නා ලියන්නහු	{ ලියන්නන් or ලියන්නවුන්.†
Aux. & Abl. {	ලියන්නාගෙන් ලියන්නහුගෙන්	{ ලියන්නන්ගෙන් or ලියන්නවුන්ගෙන්.
Dat. {	ලියන්නාට ලියන්නහුට	{ ලියන්නන්ට or ලියන්නවුන්ට.
Gen. {	ලියන්නාගේ ලියන්නහුගේ	{ ලියන්නන්ගේ or ලියන්නවුන්ගේ.
[Loc. {	ලියන්නා } කෙරෙහි	{ ලියන්නන් කෙරෙහි or ලියන්නවුන් කෙරෙහි.]
Voc. {	ලියන්නේ ලියන්නා	{ ලියන්නෙහි or ලියන්නවුනි.

^o In the plural sometimes අසුරෝ, අසුරන්, &c.

† These second forms of the plural sometimes occur without the න් of the stem, as ලියනවුන්, ලියනවුන්ගෙන්, යනවුන්, යනවුන්ගෙන්, &c.

Examples.

උසක, 'cook'; එක, 'comer'; කක, 'eater'; කරණ, 'doer'; කියවක, 'reader'; දුවක, 'runner'; දෙක, 'giver'; පිසක, 'cook'; බොක, 'drinker'; මකක, 'tailor'; යක, 'goer'; වදික, 'worshipper'; සිටික, 'stander.' These are identical in form with the Present Participial Adjective.

(11) සේවා, 'servant,' 'soldier,' 'masker.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... සේවයා	... සේවයෝ.
Acc. & Ins.	සේවයා	... සේවයන් or සේවයින්.
Aux. & Abl.	සේවයාගෙන්	{ සේවයන්ගෙන් or සේවයින්ගෙන්.
Dat.	... සේවයාට	{ සේවයන්ට or සේවයින්ට.
Gen.	... සේවයාගේ	{ සේවයන්ගේ or සේවයින්ගේ.
[Loc.	... සේවයා කෙරෙහි	{ සේවයන් } කෙරෙහි. සේවයින් }
Voc.	{ සේවයෝ සේවයා	{ සේවයෙහි or සේවයිනි.

Example.—බෙරවා, 'tom-tom beater.'

(Comp. No. 9.)

(12) හා, 'hare.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... හාවා ...	... හාවෝ.
Acc. & Ins.	හාවා ...	... හාවුන්.*
Aux. & Abl.	හාවාගෙන්	... හාවුන්ගෙන්.
Dat.	... හාවාට	... හාවුන්ට.
Gen.	... හාවාගේ	... හාවුන්ගේ.
[Loc.	... හාවා කෙරෙහි	... හාවුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... හාවෝ or හාවා	... හාවුනි or හාවුන්.

Examples.

හා, 'moth'; කර, 'man of the Karáve caste'; කාර, 'duck'; දුර, 'man of the Duráva caste'; සිව්සා, 'quadruped.'

(Comp. Nos. 16 & 26.)

* Sometimes හාවන්, හාවන්ගෙන්, හාවන්ට, &c.

(13) ගීර, 'parrot.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... ගීරවා*	... ගීරව් or ගීරවු.
Acc. & Ins.	ගීරවා	... ගීරවුන්.
Aux. & Abl.	ගීරවාගෙන්	... ගීරවුන්ගෙන්.
Dat.	... ගීරවාට	... ගීරවුන්ට.
Gen.	... ගීරවාගේ	... ගීරවුන්ගේ.
[Loc.	... ගීරවා කෙරෙහි	... ගීරවුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ගීරවෝ or ගීරවා	... ගීරවුනි or ගීරවුන්.†

Examples.—රද, 'washerman'; රිලා, 'ape.'

NOTE.—The forms ගීරව්, රදව්, රිලව්, are sometimes taken as the bases and the different cases are formed by suffixing the usual endings according to the rules for the "combination of vowels."

(14) අස්සා, † 'elder brother.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	... අස්සා	... අස්සාලා.
Aux. & Abl.	අස්සාගෙන්	... අස්සාලාගෙන්.
Dat.	... අස්සාට	... අස්සාලාට.
Gen.	... අස්සාගේ	... අස්සාලාගේ.
[Loc.	... අස්සා කෙරෙහි	... අස්සාලා කෙරෙහි.]
Voc.	... අස්සේ or අස්සා	... අස්සාලා.

Examples.—අස්සා, 'father'; මාමා, 'uncle.'

NOTE.—The plural of these words is also formed with the suffix මර, as අස්සාමර, අස්සාමරන්, &c.

(Comp. Nos. 8 & 48.)

* Notice that the ආ that was inherent in ර of the base is shortened by the influence of the succeeding long vowel.

† The orthography of these (as well as some other words used in this book) is not strictly in accordance with the rule contained in § 46 (a). In Elu words and suffixes attached to Sanskrit and Pali words, when any letter intervenes between the cerebral and the nasal, the dental *n* is generally used.

‡ අස්සා is suffixed to proper names to indicate respect due to seniority, as දිකෙස්අස්සා, පිහිටස්සා, &c. Similarly මුත්තා, සීසා, අත්තා, &c., are used.

(15) නැ, 'relation.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	නැයා...	නැයෝ.
Acc. & Ins.	නැයා...	නැයන් or නැයින්.
Aux. & Abl.	නැයාගෙන්	{ නැයන්ගෙන් or නැයින්ගෙන්.
Dat. ...	නැයාට	... නැයන්ට or නැයින්ට.
Gen. ...	නැයාගේ	... නැයන්ගේ or නැයින්ගේ.
[Loc. ...	නැයා කෙරෙහි	{ නැයන් } කෙරෙහි.] { නැයින් }
Voc. ...	නැයා or නැයේ	... නැයනි, නැයීනි, or නැයෙනි.

Examples.

කන්තැ, 'earwig'; දත්තැ, a worm supposed to attack the teeth; නැදැ, 'relation and kinsman'; පත්තැ, 'centipede.'

(Comp. No. 9.)

(16) කැස්බැවැ, 'turtle.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	කැස්බැවැ*	... කැස්බැවෝ.
Acc. & Ins.	කැස්බැවැ	... කැස්බැවුන්.†
Aux. & Abl.	කැස්බැවැගෙන්	... කැස්බැවුන්ගෙන්.
Dat. ...	කැස්බැවැට	... කැස්බැවුන්ට.
Gen. ...	කැස්බැවැගේ	... කැස්බැවුන්ගේ.
[Loc. ...	කැස්බැවැ කෙරෙහි.	කැස්බැවුන් කෙරෙහි.]
Voc. {	කැස්බැවෝ	{ කැස්බැවුනි or
	කැස්බැවැ	{ කැස්බැවුනේ.

Examples.

ඉත්තැ, † 'porcupine'; උරුලැ, 'civet-cat'; කබල්ලැ, 'ant-eater'; කළුදැ, 'donkey.'

(Comp. No. 12.)

* The forms කැස්බැවැ, කැස්බැවෝ, &c., and කැස්බැ, කැස්බෝ, &c., are also used.

† Sometimes කැස්බැවුන්, කැස්බැවුන්ගෙන්, &c.

‡ The forms ඉත්තැයා, ඉත්තැයෝ; ඉත්තැයා, ඉත්තැයෝ; &c., are also sometimes used.

(17) ඇමනි, 'minister.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	ඇමනියා	... ඇමනියෝ.
Acc. & Ins.	ඇමනියා	... ඇමනියන්.
Aux. & Abl.	ඇමනියාගෙන්	... ඇමනියන්ගෙන්.
Dat. ...	ඇමනියාට	... ඇමනියන්ට.
Gen. ...	ඇමනියාගේ	... ඇමනියන්ගේ.
[Loc. ...	ඇමනියා කෙරෙහි...	ඇමනියන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	ඇමනියෝ or ඇමනියා	ඇමනියනි.

Examples.

කණමැදි, කලාමැදි, * 'fire-fly'; ජීවි, 'layman' (as opposed to an ascetic); ගොවි, 'cultivator'; දඟුමැනි, 'wise man'; දිවි, 'leopard,' 'tiger'; දිම්බ, the large arboreal red ant; දෙවි, 'god'; පරවි, 'dove'; පැවි, † the young of any animal; පොළොවැවි, 'grasshopper'; මැඩි, 'frog'; මුලාදැනි, 'headman,' 'officer'; වැසි, 'inhabitant,' 'resident'; ජිම්බ, 'lord,' 'master.'

(Comp. Nos. 9 & 19.)

NOTE.—ඇමනි is also declined by doubling the final consonant and suffixing the endings proper to the several cases, as ඇමනිනා, ඇමනිනෝ, &c. The plurals of ඇමනි, දෙවි and මුලාදැනි, are also formed by suffixing වර, as ඇමනිවර, දෙව්වර, මුලාදැනිවර, &c.

(18) වැද්දි, 'Veddá,' 'archer.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	වැද්දු...	... වැද්දෝ.
Acc. & Ins.	වැද්දු...	... වැද්දන්.
Aux. & Abl.	වැද්දුගෙන්	... වැද්දන්ගෙන්.
Dat. ...	වැද්දුට	... වැද්දන්ට.
Gen. ...	වැද්දුගේ	... වැද්දන්ගේ.
[Loc. ...	වැද්දු කෙරෙහි	... වැද්දන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	වැද්දෝ or වැද්දු	... වැද්දෙනි or වැද්දනි.

Examples.

ඉඩි, 'tortoise'; ඉසි, 'shrimp'; කැදැනි, a species of cuckoo (*Tookus gingalensis*); කුඩැලි, 'leech'; දඟුමැනි, 'adviser,' 'wise man' (vide decl. 17); මැසි, 'fly'; බෙලි, 'shell-fish'; වැසි, 'inhabitant,' 'resident' (vide decl. 17).

* කණමැදි is the usual classical form.

† This word is also declined like ජීවි, as පැව්වැ, පැව්වි. &c.

(19) පිරිමි, 'male,' 'man.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	පිරිමියා	පිරිමි.
Acc. & Ins.	පිරිමියා	පිරිමින් or පිරිමියන්.
Aux. & Abl.	පිරිමියාගෙන්	{ පිරිමින්ගෙන් or පිරිමියන්ගෙන්.
Dat. ...	පිරිමියාට	පිරිමිණ්ට or පිරිමියණ්ට.
Gen. ...	පිරිමියාගේ	පිරිමින්ගේ or පිරිමියන්ගේ.
[Loc. ...	පිරිමියා කෙරෙහි	{ පිරිමින් පිරිමියන් } කෙරෙහි.]
Voc. {	පිරිමියෝ පිරිමියා	{ පිරිමින්, පිරිමියන් or පිරිමියෙනි.

Examples.

අලි, 'elephant'; ඇමති, 'minister'; ඉලක්කර, 'young man'; කඩි, large black ant (a species of); කාවාලි, 'oyster'; කුඹි, කුඹුඹි, 'ant'; කොලි, 'leopard'; කොරළු, a fresh-water fish; ගරඬි, ගැරඬි, 'rat-snake' (*Ptyas mucosus*); ගෙරි, black ant (a species of), 'one of the bovine genus'; ගෙමඩි, 'frog'; හරි, 'jackal'; පණික්කි, 'barber'; මුගට්ටි, 'mongoose' (*Herpestes griseus*); මුලාදානි, 'headman,' 'officer' (*vide decl. 17*): රජුලි, name of the whole tribe of *Raptores*; ලිහිනි, 'swallow,' 'vulture'; සාලි, man of the Salágama caste; කෙට්ටි, 'chetty' (a class of merchants).

(Comp. No. 17.)

(20) ගෙමි, 'frog.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	ගෙමිබා	ගෙමිබෝ.
Acc. & Ins.	ගෙමිබා	ගෙමිබන්.
Aux. & Abl.	ගෙමිබාගෙන්	ගෙමිබන්ගෙන්.
Dat. ...	ගෙමිබාට	ගෙමිබණ්ට.
Gen. ...	ගෙමිබාගේ	ගෙමිබන්ගේ.
[Loc. ...	ගෙමිබා කෙරෙහි...	ගෙමිබන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	ගෙමිබෝ or ගෙමිබා	ගෙමිබෙති or ගෙමිබනි.

Example.—සාමු, 'young animal.'

(21) සාමි, 'sanctified sage.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	සාමියා	සාමිහු or සාමිවරු.
Acc. & Ins. {	සාමියා	සාමින් or සාමිවරුන්.
Aux. & Abl. {	සාමියාගෙන්	සාමින්ගෙන් or සාමිවරුන්ගෙන්.
Dat. ...	සාමියාට	සාමිණ්ට or සාමිවරුණ්ට.
Gen. ...	සාමියාගේ	සාමින්ගේ or සාමිවරුන්ගේ.
[Loc. ...	සාමියා කෙරෙහි.	සාමින් or සාමිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	සාමියා or සාමිය... සාමිණ්* or සාමිවරුණි.	

(22) සාමි, 'lord,' 'master.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	සාමියා	සාමියෝ, සාමිහු, or සාමිවරු.
Acc. & Ins. {	සාමියා	සාමින් or සාමිවරුන්.
Aux. & Abl. {	සාමියාගෙන්	{ සාමින්ගෙන් or සාමිවරුන්ගෙන්.
Dat. ...	සාමියාට	සාමිණ්ට or සාමිවරුණ්ට.
Gen. ...	සාමියාගේ	සාමින්ගේ or සාමිවරුන්ගේ.
[Loc. ...	සාමියා කෙරෙහි.	සාමින් or සාමිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	සාමියා	සාමිණි* or සාමිවරුණි.

Example.—මහත්, 'minister.'

(23) පසි, 'bird.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	පසියා	පසිහු or පසියෝ.
Acc. & Ins.	පසියා	පසින්.
Aux. & Abl.	පසියාගෙන්	පසින්ගෙන්.
Dat. ...	පසියාට	පසිණ්ට.
Gen. ...	පසියාගේ	පසින්ගේ.
[Loc. ...	පසියා කෙරෙහි	පසින් කෙරෙහි.]
Voc. ...	පසිය or පසියා	පසිණි

Example.—ගසි, 'elephant.'

* Sometimes used for the vocative singular out of respect. Other words are so used.

(24) මී, 'rat.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... මීයා ...	...	මීයෝ.
Acc. & Ins.	මීයා ...	...	මීයන්.
Aux. & Abl.	මීයාගෙන්	...	මීයන්ගෙන්.
Dat.	... මීයාට ...	...	මීයන්ට.
Gen.	... මීයාගේ	...	මීයන්ගේ.
[Loc.	... මීයා කෙරෙහි	...	මීයන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මීයෝ or මීයා	...	මීයනි or මීයෙනි.

(Comp. No. 9.)

(25) මහිය, 'wayfarer.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... මහියා*	...	මහියෝ.
Acc. & Ins.	මහියා	...	මහියන් or මහීන්.
Aux. & Abl.	මහියාගෙන්	{	මහියන්ගෙන් or මහීන්ගෙන්.
Dat.	... මහියාට	...	මහියන්ට or මහීන්ට.
Gen.	... මහියාගේ	...	මහියන්ගේ or මහීන්ගේ.
[Loc.	... මහියා කෙරෙහි	...	මහියන් කෙරෙහි or මහීන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මහියා or මහිය	...	මහියෙනි, මහීනි, or මහීනි.

Example.—දුභි, 'poor man.'

(Comp. No. 9.)

(26) සහඵ,† 'friend.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... සහඵවා	...	සහඵවෝ.
Acc. & Ins.	සහඵවා	...	සහඵවන්.
Aux. & Abl.	සහඵවාගෙන්	...	සහඵවන්ගෙන්.
Dat.	... සහඵවාට	...	සහඵවන්ට.
Gen.	... සහඵවාගේ	...	සහඵවන්ගේ.
[Loc.	... සහඵවා කෙරෙහි	...	සහඵවන් කෙරෙහි.]
Voc.	{	සහඵවෝ	සහඵවෙහි or සහඵවහි.
	{	සහඵවා	
	{	සහඵවේ	

* Vide foot-note (*) on page 105.

† The dental l may also be used.

Examples.

අගහරු, 'Mars'; අස්ගොවු, 'groom' (*pl.* අස්ගොවුවෝ); උලුඩු, 'wild or palm cat' (*Paradoxurus Zeylonicus*); උණ්ණපුටු, උණ්ණපුඵ, 'loris,' 'Indian sloth'; එළු, 'goat'; මවු, 'camel'; කකුළු, 'crab'; කපු, 'priest of a Déwála'; කපුටු, කවුටු, 'crow' (*vide decl. 27*); කොව්ටෝරු, 'Barbet' (*Megalæminæ*); කුමරු, 'prince,' 'boy'; කොටම, 'mule'; කොළ, 'lad,' 'boy'; කෝදුරු, 'eye-fly'; ගොළු, 'dumb man'; කැවිටු, 'dancer'; පණු, 'worm'; පඩු, 'pandit'; මකුළු, 'spider'; මදුරු, 'mosquito'; මාලු, 'fish'; මෙහෙකරු, 'servant'; බැටළු, 'sheep'; මුරු, 'ass'; සාලු, 'friend'; මඩු, 'carpenter'; හන්දුරු, 'vellala' (a man of the Goyigama caste); හිරළු, 'ex-Buddhist-priest.'

(Comp. No. 12.)

NOTE.—The word කොළු is also declined as follows: කොල්ලා, කොල්ලාගෙන්, &c. (*sing.*); කොල්ලෝ, කොල්ලන්, &c. (*pl.*) මකුළු sometimes takes the plural forms මකුලෝ, මකුලන්, &c.

(27) මිතුරු, 'friend.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... මිතුරු	...	මිතුරෝ.
Acc. & Ins.	මිතුරු	...	මිතුරන්.
Aux. & Abl.	මිතුරුගෙන්	...	මිතුරන්ගෙන්.
Dat.	... මිතුරුට	...	මිතුරන්ට.
Gen.	... මිතුරුගේ	...	මිතුරන්ගේ.
[Loc.	... මිතුරු කෙරෙහි	...	මිතුරන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මිතුර, මිතුරු, or මිතුරේ	...	මිතුරෝ or මිතුරණි.

Examples.

ඇදුරු, 'teacher'; උකුණු, 'louse'; උරු, 'pig'; කපුටු, කවුටු, 'crow' (*vide decl. 26*); කකුළු, 'cock' (*vide decl. 42*); පිඹුරු, 'python,' 'rock snake' (*Python molurus*); බකමුහුණු, බකමුහුණු, 'owl' (*Ketupa Ceylonensis*); බමුණු, 'Brahmin'; මකුණු, 'bug,' 'bed-bug'†; මුහුණුරු, මුහුණුරු, 'grandson'; රකුණු, 'fiend,' 'vampire'; මදුරු, 'monkey'; සතුරු, සතුරු, 'enemy'; සුණු, 'house lizard.'

(Comp. No. 5.)

NOTE.—The form කුකුල් is sometimes taken as the base, and the necessary suffixes are added to it by the rules for the "combination of vowels." The plural nominative form is sometimes කුකුල්ලු.

(Comp. No. 42.)

* Sometimes කපුටුවා, කපුටුවාගෙන්, &c. (*sing.*); කපුටුවෝ, කපුටුවන්, &c. (*pl.*)

† The term ඇද මකුණු, corresponding to this word, is also used.

(28) බේබදු, 'drunkard.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	බේබදු...	බේබදුයෝ.
Acc. & Ins. ...	බේබදු...	බේබදුන්.
Aux. & Abl. ...	බේබදුගෙන්	බේබදුන්ගෙන්.
Dat. ...	බේබදුට	බේබදුන්ට.
Gen. ...	බේබදුගේ	බේබදුන්ගේ.
[Loc. ...	බේබදු කෙරෙහි	බේබදුන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	{ බේබදු බේබදු	{ බේබදුදෙනි or බේබදුනි.

Examples.

කටුසු, 'hedge-lizard'; කළු, 'black man'; කැරපොතු, 'cockroach'; කුරුඹ, 'bird'; ගෝඡුසු, 'scorpion'; දහමුතු, 'wise man'; බලු, 'dog'; බසු, 'the night-jar'; මහලු, 'old man'; මුතු, 'grandfather'; රකුසු, 'fiend,' 'vampire'; රතු, 'red man'; වසු, 'calf'; සුදු, 'white man.'

(29) දිළිඳු, 'poor man.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	දිළිඳු or දිළිඳු	දිළිඳුයෝ.
Acc. & Ins. ...	{ දිළිඳු දිළිඳු	... දිළිඳුන්.
Aux. & Abl. ...	{ දිළිඳුගෙන් දිළිඳුගෙන්	... දිළිඳුන්ගෙන්.
Dat. ...	{ දිළිඳුට දිළිඳුට	... දිළිඳුන්ට.
Gen. ...	{ දිළිඳුගේ දිළිඳුගේ	... දිළිඳුන්ගේ.
[Loc. ...	{ දිළිඳු } කෙරෙහි	{ දිළිඳුන් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	{ දිළිඳු දිළිඳු	{ දිළිඳුදෙනි. ... දිළිඳුනි.

(Comp. No. 3.)

(30) මුත්තා, 'grandfather.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	මුත්තා	{ මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරු.
Acc. & Ins. ...	මුත්තා	{ මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරුන්.
Aux. & Abl. ...	මුත්තාගෙන්	{ මුත්තාලාගෙන්. මුත්තලාගෙන්. මුත්තාවරුන්ගෙන්.
Dat. ...	මුත්තාට	{ මුත්තාලාට. මුත්තලාට. මුත්තාවරුන්ට.
Gen. ...	මුත්තාගේ	{ මුත්තාලාගේ. මුත්තලාගේ. මුත්තාවරුන්ගේ.
[Loc. ...	මුත්තා කෙරෙහි	{ මුත්තාලා මුත්තලා } කෙරෙහි.] මුත්තාවරුන්
Voc. ...	මුත්තා or මුත්තා	{ මුත්තාලා, මුත්තලා or මුත්තාවරුන්.

(Comp. No. 39.)

(31) ගුරු, 'teacher.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	ගුරු or ගුරු	... ගුරුහු or ගුරුවරු.
Acc. & Ins. ...	ගුරු or ගුරු	... ගුරුන් or ගුරුවරුන්.
Aux. & Abl. ...	{ ගුරුගෙන් ගුරුගෙන්	{ ගුරුන්ගෙන් or ගුරුවරුන්ගෙන්.
Dat. ...	ගුරුට or ගුරුට	... ගුරුන්ට or ගුරුවරුන්ට.
Gen. ...	{ ගුරුගේ ගුරුගේ	{ ගුරුන්ගේ or ගුරුවරුන්ගේ.
[Loc. ...	{ ගුරු } කෙරෙහි	{ ගුරුන් } කෙරෙහි.] ගුරුවරුන්
Voc. ...	{ ගුරු, ගුරු, or ගුරු	{ ගුරුන් or ගුරුවරුන්.

(Comp. No. 7.)

(32) කඩී, 'agent,' 'doer.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	කඩී	කඩීහු or කඩීවරු.
Acc. & Ins. ...	කඩී	කඩීන් or කඩීවරුන්.
Aux. & Abl. ...	කඩීගෙන්	{ කඩීන්ගෙන්. කඩීවරුන්ගෙන්.
Dat. ...	කඩීට	කඩීන්ගේ or කඩීවරුන්ගේ.
Gen. ...	කඩීගේ	{ කඩීන්ගේ. කඩීවරුන්ගේ.
[Loc. ...	කඩී කෙරෙහි	{ කඩීන් කඩීවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	කඩී	කඩීන්ගේ or කඩීවරුන්ගේ.

Examples.—වකා, 'speaker,' 'teacher'; ශාසනා, 'teacher,' 'Buddha.'

(33) වේ, 'white-ant.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	වේයා	වේයෝ.
Acc. & Ins. ...	වේයා	වේයින් or වේයන්.
Aux. & Abl. ...	වේයාගෙන්	{ වේයින්ගෙන්. වේයන්ගෙන්.
Dat. ...	වේයාට	වේයින්ගේ or වේයන්ගේ.
Gen. ...	වේයාගේ	වේයින්ගේ or වේයන්ගේ.
[Loc. ...	වේයා කෙරෙහි	{ වේයින් වේයන් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	වේයෝ or වේයා.	වේයින් or වේයන්.

(Comp. No. 9.)

(34) වහන්සේ, honorific suffix, &c.

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins. }	වහන්සේ	... වහන්සේලා (or වහන්සේ.)
Aux. & Abl. ...	වහන්සේගෙන්	... වහන්සේලාගෙන්, &c.
Dat. ...	වහන්සේට	... වහන්සේලාට, &c.
Gen. ...	වහන්සේගේ	... වහන්සේලාගේ, &c.
[Loc. ...	වහන්සේ කෙරෙහි	වහන්සේලා කෙරෙහි, &c.]
Voc. {	වහන්ස	{ වහන්සේලා (or වහන්සේ.)

Examples.

හසිඳේ, a title of some respect, now suffixed particularly to the names of gold and silver smiths; මුද්දියන්සේ, 'Mudaliyár'; තිලමේ, a title applied to some Kandyan chiefs, 'officer.'

NOTE.—These examples take only one form of the Vocative, viz., the singular ending in ඒ, and the plural in ලා.

(ii) Bases ending in Consonants.

(35) හරක්, 'ox.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	හරකා	හරක්.
Acc. & Ins. ...	හරකා	හරක් or හරකුන්.
Aux. & Abl. ...	හරකාගෙන්	හරකුන්ගෙන්.
Dat. ...	හරකාට	හරකුන්ගේ.
Gen. ...	හරකාගේ	හරකුන්ගේ.
[Loc. ...	හරකා කෙරෙහි	හරකුන් කෙරෙහි.]
Voc. ...	හරකෝ or හරකා.	හරකුනි or හරකුගේ.

(36) කාක්ක, 'crow.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	කාක්කා	කාක්කෝ.
Acc. & Ins. ...	කාක්කා	කාක්කන්.
Aux. & Abl. ...	කාක්කාගෙන්	කාක්කන්ගෙන්.
Dat. ...	කාක්කාට	කාක්කන්ගේ.
Gen. ...	කාක්කාගේ	කාක්කන්ගේ.
[Loc. ...	කාක්කා කෙරෙහි	කාක්කන් කෙරෙහි.]
Voc. {	කාක්කෝ	{ කාක්කෙහි or කාක්කා

(37) යක්, 'devil.'

	Singular.	Plural.
Nom. ...	යකා	යක්කු.
Acc. & Ins. ...	යකා	යක්කුන් or යකුන්.
Aux. & Abl. ...	යකාගෙන්	යක්කුන්ගෙන් or යකුන්ගෙන්.
Dat. ...	යකාට	යක්කුන්ගේ or යකුන්ගේ.
Gen. ...	යකාගේ	යක්කුන්ගේ or යකුන්ගේ.
[Loc. ...	යකා කෙරෙහි	{ යක්කුන් යකුන් } කෙරෙහි.]
Voc. ...	යකෝ or යකා.	යක්කුනි or යකුනි.

Examples.

ඇස්, 'elephant'; උගස්, 'learned man'; කොක්, 'crane,' 'heron'; කැරල්, 'the Ceylon red woodpecker' (*Brachypterrus ceylonus*); කිරල්, 'red-wattled lap-wing' (*Lobivanellus indicus*); කිඹුල්, 'crocodile'; කැනහිල්, 'jackal'; කොරවස්, 'white-breasted waterfowl' (*Gallinula phaenicura*); කොස්, 'ox'; කිරිසත්, 'brute,' 'beast'; දුක්පත්, දුප්පත්, 'poor man'; පුත්, 'son'; පොකොසත්, 'rich man'; බලල්, 'cat'; මිනිස්, 'man'; සොස්, 'Bactrian,' 'Moorman'; ලුල්, a fresh water fish (*Ophicephalus striatus*); වලස්, 'bear'; වාල්, වහල්, 'slave'; සත්, 'creature,' 'being'; සිවල්, හිවල්, 'jackal.'

NOTE.—The *ත්* in *උගස්* is sometimes doubled in the singular, as *උගස්සා*, *උගස්සාගෙන්*, &c., and the nominative plural formed in *ම* as *උගස්සෝ*.

(38) මහන්, 'gentleman,' 'grandee.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මහතා	... මහන්වරු.
Acc. & Ins.	මහතා	... මහන්වරුන් or මහතුන්.
Aux. & Abl.	මහතාගෙන්	{ මහන්වරුන්ගෙන්. මහතුන්ගෙන්.
Dat.	... මහතාට	{ මහන්වරුන්ට. මහතුන්ට.
Gen.	... මහතාගේ	{ මහන්වරුන්ගේ. මහතුන්ගේ.
[Loc.]	... මහතා කෙරෙහි	{ මහන්වරුන් } කෙරෙහි. මහතුන් }
Voc.	... මහතා	... මහන්වරුන් or මහතුනි.

(39) තාන්, 'father.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	තාන්තා	... තාන්තාලා or තන්තලා.*
Aux. & Abl.	තාන්තාගෙන්	{ තාන්තාලාගෙන්. තාන්තලාගෙන්.
Dat.	... තාන්තාට	... තාන්තාලාට or තාන්තලාට.
Gen.	... තාන්තාගේ	{ තාන්තාලාගේ. තාන්තලාගේ.
[Loc.]	{ තාන්තා කෙරෙහි	{ තාන්තාලා } කෙරෙහි. { තාන්තලා }
Voc.	{ තාන්තේ තාන්තා	{ තාන්තාලා or තාන්තලා.

(Comp. No. 30.)

* Sometimes තාන්තාවරු, තාන්තාවරුන්, &c.

(40) මුහන්දිරම, 'Muhandiram.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරු.
Acc. & Ins.	මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරුන්.
Aux. & Abl.	මුහන්දිරමගෙන්	... මුහන්දිරම්වරුන්ගෙන්.
Dat.	... මුහන්දිරමට	... මුහන්දිරම්වරුන්ට.
Gen.	... මුහන්දිරමගේ	... මුහන්දිරම්වරුන්ගේ.
[Loc.]	... මුහන්දිරම කෙරෙහි	... මුහන්දිරම්වරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරුන්.

Examples.—අදිකාරම, 'adigar,' 'minister'; කන්කාණම, "kangāpi," 'overseer'; ලේකම්, 'secretary.'

(41) නස්, 'cobra de capella.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... නසා	... නස්.
Acc. & Ins.	නසා	... නස් or නසින්.
Aux. & Abl.	නසාගෙන්	... නසින්ගෙන්.
Dat.	... නසාට	... නසින්ට.
Gen.	... නසාගේ	... නසින්ගේ.
[Loc.]	... නසා කෙරෙහි	නසින් කෙරෙහි.]
Voc.	... නයෝ or නසා	... නසිනි or නසිගේ.

Examples.

කලගොස්, 'the iguana' (*Monitor Dracæna*); ඔටගොස්, 'orange-breasted green pigeon' (*Osmotreron bicinta*).

(42) කුකුල්, 'cock.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කුකුලා	... කුකුලෝ.
Acc. & Ins.	කුකුලා	... කුකුලෝ.
Aux. & Abl.	කුකුලාගෙන්	... කුකුලෝගෙන්.
Dat.	... කුකුලාට	... කුකුලෝට.
Gen.	... කුකුලාගේ	... කුකුලෝගේ.
[Loc.]	... කුකුලා කෙරෙහි	... කුකුලෝ කෙරෙහි.]
Voc.	... කුකුලෝ or කුකුලා.	කුකුලනි or කුකුලෙනි.

Examples.—කෙවුල්, 'fisherman'; කොවුල්, 'the coil or Indian cuckoo'; වවුල්, 'bat.'

(Comp. No. 27.)

(43) මල්,* 'younger brother.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ මල්යා	...	මල්යාලා.
Aux. & Abl.	මල්යාගෙන්	...	මල්යාලාගෙන්.
Dat.	... මල්යාට	...	මල්යාලාට.
Gen.	... මල්යාගේ	...	මල්යාලාගේ.
[Loc.	... මල්යා කෙරෙහි...	...	මල්යාලා කෙරෙහි.]
Voc.	... මල්යා	...	මල්යාලා.

Declension of nouns with the honorifics ආන and අනු added.

(44) පිය, 'father.' (Honorific ආන.)

Modified base—පියාන.

Nom.	... පියානෝ.
Acc. & Ins.	... පියානන්.
Aux. & Abl.	... පියානන්ගෙන්.
Dat.	... පියානන්ට.
Gen.	... පියානන්ගේ.
[Loc.	... පියානන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පියානෙහි or පියානනි.

Examples—රජ, 'king'; මහත්, 'grantee,' 'gentleman'; සිටු, 'nobleman (of the mercantile caste)'.
 _____

(45) පුත්, 'son.' (Honorific අනු.)

Modified base—පුතනු.

Nom.	... පුතනුවෝ.
Acc. & Ins.	... පුතනුවන්.
Aux. & Abl.	... පුතනුවන්ගෙන්.
Dat.	... පුතනුවන්ට.
Gen.	... පුතනුවන්ගේ.
[Loc.	... පුතනුවන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පුතනුවෙහි or පුතනුවනි.

Examples.—මල්, 'younger brother'; බැය, 'nephew'; කෙර, 'elderly Buddhist priest.'

* This may also be declined in the plural by suffixing වරු, as මල්යාවරු, මල්යාවරුන්, &c. The colloquial forms මල්ලී, මල්ලීලා, &c., and මැලෑ, මැලෑලා or මැලෑවරු, &c., (voc. *sing.* මල්ලියෝ, මල්ලී, මැලෝ, මැලෝ) are also in common use. In classical works the forms මලු, මලුගෙන්, &c. (*sing.*), and මල්ලු, මලුන්, &c. (*pl.*), are generally found.

FEMININE NOUNS.

(i) Bases ending in vowels.

(46) අභන, 'woman.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... අභන	...	අභනෝ.
Acc. & Ins.	අභන	...	අභනන්.
Aux. & Abl.	අභනගෙන්	...	අභනන්ගෙන්.
Dat.	... අභනට	...	අභනන්ට.
Gen.	... අභනගේ	...	අභනන්ගේ.
[Loc.	... අභන කෙරෙහි...	...	අභනන් කෙරෙහි.]
Voc.	... අභන or අභනෝ...	...	අභනෙහි or අභනනි.

Examples.—පිය, 'woman,' 'wife'; ලිය, 'woman.'

(47) ලද, 'young woman.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... ලද	...	ලන්ද.
Acc. & Ins.	ලද	...	ලන්.
Aux. & Abl.	ලදගෙන්	...	ලන්ගෙන්.
Dat.	... ලදට	...	ලන්ට.
Gen.	... ලදගේ	...	ලන්ගේ.
[Loc.	... ලද කෙරෙහි	...	ලන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ලද or ලදේ	...	ලනි or ලනෝ.

Example.—සෙබඩ, 'pea-hen' (*pl.* සෙබඩු, සෙබඩුන්, &c.)

(48) අම්මා, 'mother.'

	<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
Nom.	... අම්මා	{	අම්මාලා. අම්මලා. අම්මාවරු.
Acc. & Ins.	අම්මා	...	අම්මාලා, &c.
Aux. & Abl.	අම්මාගෙන්	...	අම්මාලාගෙන්, &c.
Dat.	... අම්මාට	...	අම්මාලාට, &c.
Gen.	... අම්මාගේ	...	අම්මාලාගේ, &c.
[Loc.	... අම්මා කෙරෙහි	...	අම්මාලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ අම්මේ අම්මා අම්ම	{	අම්මාලා, අම්මලා or අම්මාවරුණි.

Examples.

අක්ක, 'elder sister'; නො, 'younger sister' (vide decl. 50); නැන්ද, 'aunt,' 'mother-in-law'; නැන, 'sister-in-law,' 'female cousin.'

(Comp. No. 54.)

(49) විසාකා, 'Visáká' (name of a lady.)

	Singular.	Plural.
Nom.	... විසාකාව	... විසාකාවෝ.
Acc. & Ins.	විසාකාව	... විසාකාවුන් or විසාකාවන්.
Aux. & Abl.	විසාකාවගෙන්	{ විසාකාවුන්ගෙන්. විසාකාවන්ගෙන්.
Dat.	... විසාකාවට	{ විසාකාවුන්ට. විසාකාවන්ට.
Gen.	... විසාකාවගේ	{ විසාකාවුන්ගේ. විසාකාවන්ගේ.
[Loc.]	... විසාකාව කෙරෙහි	{ විසාකාවුන් } කෙරෙහි. { විසාකාවන් }
Voc.	{ විසාකාව විසාකාවෝ }	{ විසාකාවුනි or විසාකාවනි.

Examples.

අධ්‍යායා, 'woman'; උපාසිකා, 'female devotee'; කන්‍යා, 'virgin'; කාන්තා, 'woman,' 'wife'; භාණ්ඩා, 'wife'; මාතා, 'mother'; සිරිමා, 'Sirimá,' (name of a lady.)

NOTE.—Observe that the plural forms of proper nouns are used to denote respect.

(50) කිකිලි, 'hen.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කිකිලි or කිකිලි	... කිකිලියෝ.
Acc. & Ins.	කිකිලිය†	... කිකිලියන්.
Aux. & Abl.	කිකිලියගෙන්	... කිකිලියන්ගෙන්.
Dat.	... කිකිලියට	... කිකිලියන්ට.
Gen.	... කිකිලියගේ	... කිකිලියන්ගේ.
[Loc.]	... කිකිලිය කෙරෙහි.	කිකිලියන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කිකිලි, කිකිලි, කිකිලිය, or කිකිලියෝ }	කිකිලියෙනි or කිකිලියනි.

° The form නො is also used colloquially. It is declined like ආච්චි (decl. 54.) In classics the form නො is used attributively, as in "නො උපාසිකාව," 'the sister devotee.'

† Sometimes කිකිලි, කිකිලිගෙන්, &c

Examples.

ඊරි, 'sow'; කළුලී, 'black woman'; කාක්කි, 'female crow'; කිරිලී, 'hen bird'; කුමරි, 'princess,' 'young girl'; කොවුලී, 'fisher woman'; ගිරි, 'female parrot'; දිගාසි, 'woman'; නැනනි, 'younger sister' (vide decl. 48); නිලුපුලාසි, 'woman'; පිසසි, 'mad-woman'; බ්‍රාහ්මණි, 'Brahmin-woman'; බැලලී, 'bitch'; බැලලී, 'she-cat'; මකුණි, 'female bug'; මැස්සි, 'female fly'; මැහැලී, මැහැලලී, 'old woman'; මැනපිරි, මැනපිරි, 'grand-daughter'; මුලුලාසි, 'woman'; මෙහෙසි, 'queen'; මොහරි, 'pea hen'; රකුසි, 'female fiend or vampire'; රන්නි, 'red woman'; රදවි, 'dhoby woman'; ඊලවි, 'female ape'; මැදිරි, 'female monkey'; මැස්සි, 'heifer'; මේසි, 'whore'; පුද්දි, 'white woman'; පැනරි, පැනරි, 'female enemy'; පරකි 'cow.'

NOTE.—Observe that long ඊ, the base termination of some feminine nouns, may be shortened.

(51) සකිණි, සකිනිනි, 'she-demon.'

	Singular.	Plural.
Nom.	{ සකිණි සකිනිනි සකිනිනි†	... සකිණියෝ. සකිනිනියෝ.
Acc. & Ins.	{ සකිණිය සකිනිනිය සකිනිනි	... සකිණියන්. සකිනිනියන්.
Aux. & Abl.	{ සකිණියගෙන් සකිනිනිය සකිනිනි } ගෙන්	... සකිණියන්ගෙන්. සකිනිනියන්ගෙන්.
Dat.	{ සකිණියට සකිනිනියට සකිනිනිට	... සකිණියන්ට. සකිනිනියන්ට.
Gen.	{ සකිණියගේ සකිනිනියගේ සකිනිනිගේ	... සකිණියන්ගේ. සකිනිනියන්ගේ.
[Loc.]	{ සකිණියකෙරෙහි සකිනිනිය සකිනිනි }	... සකිණියන් } කෙ සකිනිනියන් } රෙහි.]
Voc.	{ සකිණියෝ සකිණි සකිනිනියෝ සකිනිනි සකිනිනි }	{ සකිණියෙනි or සකිණියනි. සකිනිනියෙනි or සකිනිනියනි.

° In classics generally බැලී (nom.), බැලලී, බැලලගෙන්, &c.

† Sometimes සකිණි, සකිණිගෙන්, &c., සකිනිනි, සකිනිනිගෙන්, &c.

Examples.

ඇතිනි, ඇතිනනි, 'she-elephant'; වැලඟිනනි, 'she-bear'; සැපිනනි, සැපිනනි, 'female snake.'

NOTE.—Verbal nouns such as උසනනි, 'female cook'; නටනනි, 'female-dancer'; දුවනනි, 'female-runner'; පිසනනි, 'female-cook'; මසනනි, 'seamstress, tailoress'; ලියනනි, 'female writer or clerk'; වදිනනි, 'female worshipper,' are also declined like ගනිනනි, as උසනනි, උසනනියගෙන්, &c., but not උසන, උසනගෙන්, &c.

(52) කෙලි, 'girl.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... කෙලි or කෙල්ල*	... කෙල්ලෝ.
Acc. & Ins.	... කෙලි or කෙල්ල	... කෙල්ලන්.
Aux. & Abl.	{ කෙලියෙන් කෙල්ලගෙන් }	කෙල්ලන්ගෙන්.
Dat.	{ කෙලිට කෙල්ලට }	කෙල්ලන්ට.
Gen.	{ කෙලියේ කෙල්ලගේ }	කෙල්ලන්ගේ.
[Loc.	{ කෙලි } කෙරෙහි.	කෙල්ලන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කෙලි කෙල්ල }	{ කෙල්ලෙනි or කෙල්ලනි.

(53) ගැණි, † 'woman,' 'wife.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... ගැණි	... ගැණු.
Acc. & Ins.	ගැණි	... ගැණුන්.
Aux. & Abl.	ගැණිගෙන්	... ගැණුන්ගෙන්.
Dat.	... ගැණිට	... ගැණුන්ට.
Gen.	... ගැණිගේ	... ගැණුන්ගේ.
[Loc.	... ගැණි කෙරෙහි	... ගැණුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ගැණිගේ or ගැණි	... ගැණුනි or ගැණුන්.

* Sometimes කෙල්ලි, කෙල්ලියගෙන් or කෙල්ලිගෙන්, &c. (sing.); කෙල්ලියේ, කෙල්ලියන්, &c. (pl.)

† The dental *n* may also be used.

(54) ආච්චි, 'grandmother.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	ආච්චි or ආච්චි	... ආච්චිලා.*
Aux. & Abl.	{ ආච්චිගෙන් ආච්චිගෙන් }	ආච්චිලාගෙන්.
Dat.	... ආච්චිට or ආච්චිට	... ආච්චිලාට.
Gen.	... ආච්චිගේ or ආච්චිගේ	ආච්චිලාගේ.
[Loc.	{ ආච්චි } කෙරෙහි	... ආච්චිලා කෙරෙහි.]
Voc.	... ආච්චිගේ or ආච්චි	... ආච්චිලා.

(Comp. No. 48.)

(55) සත්‍රී, 'wife,' 'woman.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... සත්‍රී or සත්‍රිය	... සත්‍රීහු or සත්‍රීයෝ.
Acc. & Ins.	සත්‍රිය†	... සත්‍රීන්.
Aux. & Abl.	සත්‍රියගෙන්	... සත්‍රීන්ගෙන්.
Dat.	... සත්‍රීට	... සත්‍රීන්ට.
Gen.	... සත්‍රීගේ	... සත්‍රීන්ගේ.
[Loc.	... සත්‍රිය කෙරෙහි	... සත්‍රීන් කෙරෙහි.]
Voc.	... සත්‍රිය	... සත්‍රීන් or සත්‍රීයෙනි.

Examples.

දැසි, දැසි, 'maid servant,' 'female slave'; දේවි, 'goddess,' 'queen' රජනි, 'queen.'

(56) අඹු, 'wife.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... අඹු or අඹුව	... අඹුවෝ.
Acc. & Ins.	අඹුව‡	... අඹුන් or අඹුවන්.
Aux. & Abl.	අඹුවගෙන්	... අඹුන්ගෙන් or අඹුවන්ගෙන්.
Dat.	... අඹුවට	... අඹුන්ට or අඹුවන්ට.
Gen.	... අඹුවගේ	... අඹුන්ගේ or අඹුවන්ගේ.
[Loc.	... අඹුව කෙරෙහි	{ අඹුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... අඹුව or අඹුවේ...	අඹුනි or අඹුවෙනි.

* Sometimes ආච්චිවරු, ආච්චිවරුන්; ආච්චිලා, ආච්චිලාගෙන්; &c.

† Sometimes සත්‍රී, සත්‍රීගෙන්, &c. ‡ Sometimes අඹු, අඹුගෙන්, &c.

(57) බිරිඳ, 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බිරිඳ	... බිරිඳ්ඳ.
Acc. & Ins.	... බිරිඳ	... බිරිඳ්ඳන්.
Aux. & Abl.	... බිරිඳ්ඳගෙන්	... බිරිඳ්ඳන්ගෙන්.
Dat.	... බිරිඳ්ඳට	... බිරිඳ්ඳන්ට.
Gen.	... බිරිඳ්ඳගේ	... බිරිඳ්ඳන්ගේ.
[Loc.	... බිරිඳ්ඳ කෙරෙහි	... බිරිඳ්ඳන් කෙරෙහි.]
Voc.	... බිරිඳ	... බිරිඳ්ඳනි or බිරිඳ්ඳෙනි.

(58) දු, 'daughter.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දු*	... දුවරු or දුලා.
Acc. & Ins.	... දුව	... දුන්, දුවරුන්, or දුලා.
Aux. & Abl.	... දුවගෙන්	{ දුන්ගෙන්. දුවරුන්ගෙන්. දුලාගෙන්.
Dat.	... දුවට	{ දුන්ට. දුවරුන්ට. දුලාට.
Gen.	... දුවගේ	{ දුන්ගේ. දුවරුන්ගේ. දුලාගේ.
[Loc.	... දුව කෙරෙහි	{ දුන් දුවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... දුවේ or දුව	... දුවරුණි or දුලා.

(59) මාතෘ, 'mother.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මාතෘ or මාතෘච	... මාතෘහු.
Acc. & Ins.	... මාතෘ or මාතෘච	... මාතෘන්.
Aux. & Abl.	... මාතෘචගෙන්	... මාතෘන්ගෙන්.
Dat.	... මාතෘචට	... මාතෘන්ට.
Gen.	... මාතෘචගේ	... මාතෘන්ගේ.
[Loc.	... මාතෘච කෙරෙහි	... මාතෘන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මාතෘච	... මාතෘණි.

Example.—දුභිකා, 'daughter.'

* Sometimes දුව, දුගෙන්, &c.

(60) භාමිනී, 'lady.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ භාමිනී	... භාමිනීලා.
Aux. & Abl.	... භාමිනීගෙන්	... භාමිනීලාගෙන්.
Dat.	... භාමිනීට	... භාමිනීලාට.
Gen.	... භාමිනීගේ	... භාමිනීලාගේ.
[Loc.	... භාමිනී කෙරෙහි	... භාමිනීලා කෙරෙහි.]
Voc.	... භාමිනී	... භාමිනීලා.

(61) බිසෝ, 'queen.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බිසෝ	... බිසව් or බිසෝවරු.
Acc. & Ins.	... බිසව	... බිසවුන් or බිසෝවරුන්.
Aux. & Abl.	... බිසවගෙන්	{ බිසවුන්ගෙන්. බිසෝවරුන්ගෙන්.
Dat.	... බිසවට	{ බිසවුන්ට. බිසෝවරුන්ට.
Gen.	... බිසවගේ	{ බිසවුන්ගේ. බිසෝවරුන්ගේ.
[Loc.	... බිසව කෙරෙහි	{ බිසවුන් බිසෝවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... බිසව	... බිසව්නි or බිසෝවරුණි.

(ii)—Bases ending in Consonants.

These are very few in number. One is declined as an example.

(62) දෙණ, 'cow.'*

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දෙණ or දෙන	... දෙණ්හු.
Acc. & Ins.	... දෙණ or දෙන	... දෙනුන්.†
Aux. & Abl.	... දෙනගෙන්	... දෙනුන්ගෙන්.
Dat.	... දෙනට	... දෙනුන්ට.
Gen.	... දෙනගේ	... දෙනුන්ගේ.
[Loc.	... දෙන කෙරෙහි	... දෙනුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... දෙන	... දෙනුනි.

* Also commonly used for the female of many animals (*vide* Gender—p. 77.)

† Sometimes දෙණ්හුන්, දෙණ්හුන්ගෙන්, &c.

Declension of nouns with the honorific අනි.

(63) දු, 'daughter.'

Modified base—දුවනි.

Nom	... දුවනියෝ.*
Acc. & Ins.	... දුවනියන්.
Aux. & Abl.	... දුවනියන්ගෙන්.
Dat.	... දුවනියන්ට.
Gen.	... දුවනියන්ගේ.
[Loc.	... දුවනියන් කෙරෙහි.]
Voc.	... දුවනියනී or දුවනියෙනි.

Examples.

අඹ, 'wife'; නැදි, නැදි, 'aunt,' 'mother-in law'; මව්, 'mother'; are declined like the above, as අඹනියෝ, &c.; නැන්දනියෝ, &c.; මැනියෝ, &c.

NOTE.—The word මව් itself is declined thus: Nom. මව්; Acc. and Ins. මව් or මව; Dat. මව්ට or මවට; Voc. මව් or මව; &c. (*sing.*); මව්වරු, මව්වරුන්, &c. (*pl.*) In colloquial usage මව් is sometimes corrupted into මව් in the singular, and its plural formed as මව්ලා, &c.

NOUNS DENOTING INANIMATE OBJECTS.

These comprise nouns of masculine, feminine, and neuter genders. (*Vide* § 83.)

(i) *Buses ending in vowels.*

(64) නුවර, 'town,' 'city.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	නුවර	... නුවරවල්.
Aux. & Abl.	නුවරින් නුවරෙන්	නුවරවලින්.
Dat.	... නුවරට	... නුවරවලට.
Loc. & Gen.	නුවරේ නුවරෙහි	නුවරවල.

Examples.

අඳ, 'body,' 'limb'; ඇඳ, 'bed'; ඇල, 'canal'; කට, 'mouth'; කඳ, 'trunk of a tree'; ගඟ, 'river'; ගොඩ, 'heap'; දොර, 'door'; නිකට, 'chin'; නිසර, 'dam or ridge (of a field)'; පාර, 'road'; පෙල, 'line'; බඩ, 'belly,' 'stomach'; රට, 'country'; වල, 'hole,' 'pit'; වැට, 'fence.'

* Sometimes, even in books, දියනියෝ, දියනියන්, &c.; also දෙයනියෝ, දෙයනියන්, &c.

Remarks.

1. Names of inanimate objects have no Instrumental and Genitive cases, except when personified. Thus such forms as ගර්භයා විසින්, 'by the body'; ගර්භයාගේ, 'of the body'; කැල්ලයා විසින්, 'by the worldly passions'; කැල්ලයාගේ, 'of the worldly passions'; කථාවගේ, 'of the story,' occur in classical works.

2. The forms of the Locative case are used when it bears the sense of the Genitive, as in the phrases අතේ ඇඟිල්ල, 'finger of the hand'; ගස් මුල, 'root of the tree.'

3. It is only when personified that names of inanimate objects have the Vocative case, which in form is generally the same as the Nominative case.

4. The forms ඇදන් and කදන් are sometimes used for the Nominative plural and the usual suffixes added to them in forming their oblique cases.

5. Inanimate nouns when personified (as frequently in classics) are declined like animate nouns, as කථාවගෙන්, කථාවගේ, &c. (*sing.*); කථාවෝ, කථාවන්, කථාවන්ට, &c. (*pl.*)

(65) කල, 'water jar or pot.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	කලය or කලේ	... කල.
Aux. & Abl.	... කලෙන්	... කලවලින්.
Dat.	... කලේට	... කලවලට.
Loc. & Gen.	... කලේ or කලෙහි	... කලවල.

Examples.

(a) අල, 'yam'; ඇට, 'seed,' 'stone of a fruit'; ඇණ, 'nail' (for fastening); ඇප, 'bail,' 'security'; ඇඩ, 'cork'; ඊකල, 'dart'; කම, 'rope'; කුම, 'mast'; කුර, 'hoof'; කොටට, 'pillow'; කොල, 'leaf'; ගැට, 'knot,' 'unripe fruit'; නිර, 'veil,' 'curtain'; දඩ, 'fine'; නිල, 'post,' 'office'; පණ්ඩුඩ, පණ්ඩුඩ, 'message'; පැල, 'plant'; පිළිම, 'idol,' 'image'; පෙයෙර, 'sieve'; බම, 'fathom'; බෙහ, 'hollow of a tree'; බෙර, 'drum'; මිල, 'price,' 'money'; මොල, 'brain'; ලෙඩ, 'sickness'; වණ, 'sore'; වැඩ, 'work'; සිව්පද, 'metrical verse consisting of four lines'; හැට්ට, 'jacket worn by native women'; ගීත, 'dream'; ගොස, 'thunder.'

(b) ඉරටා, "eakle," 'centre rib of the leaflets of cocoanut and other palms' (*vide* decl. 68 c); කුඩා, 'basket'; ගීර, 'areca-nut cutter'; පට්ටා, 'bast or inner bark' (of a tree); පිහියා, 'knife.'

NOTE.—The inflections of these are ඉරටය, ඉරටේ, ඉරටෙන්, &c. (*sing.*), and ඉරටා, ඉරටාවලින්, &c. (*pl.*)

(66) අඟ, 'horn.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	අඟ ...	... අං.
Aux. & Abl.	... අඟෙන්	... අංවලින්.
Dat.	... අඟට ...	... අංවලට.
Loc. & Gen.	... අඟේ or අඟෙහි	... අංවල.

Examples.

ලිද, 'well' is declined like the above, the plural forms being ලීන්, ලීන්වලින්, &c. So also සුලඟ, සුලඟ, 'wind'; මග, 'way'; විලුම, 'heel' (pl. විලුම); වැම, 'pillar' (pl. වැම). [Vide § 93—p. 88.]

(67) කඳ, 'pingo.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	කඳ ...	... කන්.
Aux. & Abl.	... කඳෙන්	... කන්වලින්.
Dat.	... කඳට ...	... කන්වලට.
Gen. & Loc.	... කඳේ or කඳෙහි	... කන්වල.

Examples.

අග, 'end' (pl. අක්); දිග, 'direction' (pl. දිග් or දික්, acc. sometimes දිගුන්). In colloquial language අග්හික්, the plural of අග්හික් is often used for අක්. the plural of අග.

(68) මාලිගා, 'palace.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	මාලිගාව ...	... මාලිගා or මාලිගාවල්.
Aux. & Abl.	... මාලිගාවෙන්	... මාලිගාවලින්.
Dat.	... මාලිගාවට ...	... මාලිගාවලට.
Loc. & Gen.	{ මාලිගාවේ මාලිගාවෙහි }	මාලිගාවල.

Examples.

(a) අවුමා, 'commentary'; ආඥා, 'order'; ලසමා, 'parable,' 'simile'; කතා, කථා, 'story'; කමා, 'pardon'; ක්‍රියා, 'action,' 'verb'; ගබඩා, 'store'; ගාථා, 'stanzas'; ගීතියා, 'song'; ගුහා, 'cave'; විකා, 'sub-commentary'; කන්කා, 'craving,' 'ardent desire'; දිශා, දිශා, 'direction,' 'quarter'; දොලා, 'litter,' 'palanquin'; කලා, 'flute'; පසා, 'comb'; ප්‍රතිමා, 'image'; භාෂා, 'language'; ගවඤ්ඤා, 'prayer'; කේසකා, 'proposal'; රේඛා, 'line'; ලහා, 'creeper'; වකා, 'time,' 'season'; වේලා, 'time,' 'opportunity'; වැසිවලා, 'shower (of rain)'; ශාලා, 'hall'; සඬා, සඬා, 'assembly,' 'meeting'; සහර, 'compilation,' 'periodical'; සීමා, 'limit,' 'boundary.'

(b) කැලෑ, 'wood,' 'jungle'; කුරුලෑ, 'pimple'; කොල්ලෑ, 'out-rigger'; කොරණෑ, 'Sinhalese flagiolet.'

(c) අටු, 'granary'; අඬු, 'pincers'; අරටු, 'heart of tree'; ඉරටු, 'eakle' (vide decl. 65); ඉරු, 'part torn or cut off'; ඝාතු, 'season'; මජු, 'bond,' 'deed'; මරු, 'boat,' 'canoe'; කටු, 'thorn'; කඬු, 'sword'; කඹු, 'post,' 'pillar'; කනප්පු, 'stand,' 'tea-poy'; කවුරු, 'window'; කොටු, 'fort'; ගුරුලේන්කු, 'goglet'; පේරුටු, 'pair'; තරවටු, 'threat'; තරු, 'star'; තීන්දු, 'decision'; තුටු, 'pice,' '1½ cent' (Ceylon); තුටු, 'cape'; දලු, 'tender leaf'; දොරටු, 'gate'; ධාතු, 'grammatical root,' 'relic'; කටු, 'case,' 'law suit'; නිකණ්ඩු, නිකණ්ඩු, 'vocabulary'; පන්කු, 'division,' a sort of liniment; පන්දු, a ball for playing with; පටු, 'chest'; පලු, 'part or half split'; පුටු, 'chair'; පුටු, 'noose'; බටු, 'merchandise,' 'goods'; බොටු, 'neck'; බොරු, 'lie'; මටු, an open shed, 'out-house'; ලිඟු, 'sex,' 'gender'; ලඟු, 'coir'; වකු, 'property,' 'riches'; කබුක්කු, කබුක්කු, 'whip'; සරු, 'shawl'; සෙරෙරු, 'sandal'; හේතු, 'cause.'

(d) පොරෝ, 'axe'; පොලෝ, 'stanza.'

NOTE.—1. In the plural nominative, accusative, and vocative, the words under (c) take only one form, which is identical with their bases, and do not admit of the form with the suffix වල.

2. In forming the different cases in the singular of words under (d) the long vowel inherent in the final letter is changed into its corresponding short vowel, as පොරෝව, † පොරෙවෙන්, &c.; but පොලෝ is sometimes inflected පොලෝව, පොලෝවෙන්, &c.

(69) කම්බා, a coloured cloth worn by Sinhalese women.

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	කම්බාය	... කම්බා.
Aux. & Abl.	... කම්බායෙන්	... කම්බාවලින්.
Dat.	... කම්බායට	... කම්බාවලට.
Loc. & Gen.	{ කම්බායේ or කම්බායෙහි }	කම්බාවල.

Examples.

(a) අකාර, 'letter'; ආසන, 'seat'; කම්, 'action,' 'deed'; කාවා, 'poem'; වාමර, 'chourie,' the tail of the Indian yak; කඩ, 'logic'; ධර්ම, 'law,' 'religious doctrine'; නගර, 'town,' 'city'; කේත, 'eye'; පත්‍ර, 'leaf'; පර්වත, 'mountain'; පාත්‍ර, 'bowl,' 'vase'; පාප, 'sin';

* The forms පන්දු, පන්දෙත්, &c., are colloquially used in the singular. For පන්දු, පන්දුගෙහි (ගෙහි, 'fruit,' 'ball') is often used.

† Generally spelt and pronounced as පොරව, පොරවෙන්, &c.

ප්‍රශ්න, 'question'; ප්‍රාණ, 'life'; බීජ, 'seed'; භාජන, 'vessel'; මනු, 'charm'; මාව, 'way'; මාව, 'road'; මුව, 'mouth'; යන්ත්‍ර, 'engine'; 'machine'; යුධ, 'war'; රත්න, 'gem'; රථ, 'carriage'; රූප, 'form,' 'image'; රෝග, 'sickness'; වර්ග, 'kind'; වස්ත්‍ර, 'cloth'; වංශ, 'family,' 'race'; වාක්‍ය, 'sentence'; විමාන, 'mansion,' 'palace'; වෘක්‍ෂ, 'tree'; ශබ්ද, 'sound'; ශරීර, 'body'; ශාස්ත්‍ර, 'science'; ශිල්ප, 'art'; සුත්‍ර, 'rule'; ස්ථාන, 'place'; ස්වර්ග, 'heaven'; සහස, 'hand.'

(b) උපා, 'artifice,' 'contrivance.'

(c) දරසැ, 'pile of wood' (generally for cremation); බැ, 'half' (of a nut); වැ, 'adze.'

(d) ඇස, 'eye'; ඇඩ, 'foot'; ඇතිලි, a wide-mouthed shallow chatty (earthen vessel); ඇවරි, 'comb of plantain'; කඩදැසි, 'paper'; කණි, 'mirror,' 'glass'; කවි, 'poem'; කුප්පි, 'vial'; කුරුණ, a grain measure; කුලී, 'wages'; කොඩි, 'flag'; ගුලි, 'ball'; ගෝණි, 'gunny bag,' 'sack'; ජනි, 'kind'; නරදි, 'pair of scales'; නීති, 'law'; පටි, 'belt'; පඩි, 'step,' 'stair,' 'salary'; පඩ්කනි, පනති, 'row,' 'line'; පසුඹි, පසුඹිඹ, 'purse'; පැලැවි, 'plant'; පිටිවණ, 'meadow,' 'esplanade'; පෙකණ, 'navel'; පෙට්ටි, 'box'; පේලි, 'line,' 'row'; පොට්ටණ, 'bundle'; පොලී, 'interest'; ප්‍රවානනි, 'news'; බරණ, 'jar'; භිකනි, 'wall'; මිටි, 'hammer,' 'parcel'; මුඛි, 'lid'; රජකාරි, 'government service,' 'feudal service'; වාටි, 'edge,' 'border'; විදි, 'manner,' 'mode'; විපකනි, 'calamity'; විදි, 'street'; විභසනි, 'case'; සති, 'week'; යනුනි, 'thanks'; හවිටි, a wide-mouthed shallow chatty; හන්දි, 'joint,' 'junction'; හවඹි, 'native waist-chain'; හැරසවි, හැරමිටි, හැරමිටි, 'walking-stick'; හැලි, 'water-pot'; හෝපි, 'alphabet.'

(e) පි, ඊ, * 'dart,' 'arrow'; පි, 'song,' 'blank verse'; ලී, 'wood.'

NOTE.—The nominative, accusative, and vocative plurals of some of the above words are also formed with the suffix වල, as ආසනවල, කම්මල. The singular inflections of කුලී and පොලී are කුලික, කුලිකෙන්, &c.; පොලික, පොලිකෙන්, &c. The form පාත්‍ර is now often used for පාත්‍ර.

(Comp. No. 65.)

(70) ලී, 'line.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	ලී ...	... ලී.
Aux. & Abl.	... ලීරෙන්	... ලීවලින්.
Dat.	... ලීට ...	... ලීවලට.
Loc. & Gen.	... ලීරේ or ලීරෙහි	... ලීවල.

* The words ඊකල and ඊකය are also used. (Vide decl. 65.)

Examples.

(a) මිටිටි, low land usually adjoining fields; කෙටිටි, 'goad'; පිඊ, 'file' (the instrument); වැලිමිටි, 'elbow'; ඊටි, 'long stick,' 'pole.'

(b) අකුණු, 'thunder'; අකුරු, 'letter'; අඟුරු, 'charcoal'; අනතුරු, 'danger'; අමුණු, a grain measure, 'dam'; ඉවුරු, 'bank' (of a river, &c.); උගුරු, 'throat'; කකුරු, 'scissors'; කඳවුරු, 'camp'; කරුණු, 'cause,' 'subject'; කුඹුරු, 'paddy field'; කුරු, 'hair-pin,' 'probe'; කොඳුරු, 'prey'; කනකුරු, 'office'; පමුරු, 'present'; පතුරු, 'chip,' 'bark' (of a tree); පඳුරු, 'bush'; පහුරු, පසුරු, 'raft'; පැදුරු, 'mat'; පොකුණු, 'pond'; පොකුරු, 'bunch'; මුගුරු, 'club'; මුහුරු, මුහුරු, 'sea'; මුහුරු, මුහුරු, 'face'; ගකුරු, 'lock,' 'machine'; ලකුණු, 'sign'; සිදුරු, 'hole'; සිවුරු, 'Buddhist sacerdotal robe.'

(71) අතු, 'branch.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	අත්ත...	... අතු.
Aux. & Abl.	... අත්තෙන්	... අතුවලින්.
Dat.	... අත්තට	... අතුවලට.
Loc. & Gen.	... අත්තේ or අත්තෙහි.	අතුවල.

Examples.

අකුණ, 'elephant goad'; අවුරුදු, 'year'; උවුකපු, 'hard inner shell of the cocoanut' (*sing.* also like decl. 68); උවුපු, 'door frame'; මවුනු, 'crown'; කවුණු, 'what is fit to be done,' 'business'; කවුණු, කවුණු, 'stale'; කුණු, 'winnow'; කොකු, 'hook'; කොකු, 'broom'; කොකු, 'rap'; දුණු, 'bow'; පිකාටු, 'feather'; පොකු, 'bark' (of a tree); පොලු, 'club'; බදු, 'lease,' 'rent'; මදු, 'bag'; මුදු, 'ring'; මුදු, 'corner'; සකු, 'carpenter's plane'; වතු, 'garden'; වදු, 'bunch'; වලු, 'bracelet'; හකු, 'jaw.'

උදු, 'hoe,' and සදු, 'upper-story,' are also declined like අතු, but in the singular අ in ද is changed into ඇ, as උදුල, සදුල, &c.

NOTE.—The forms කවුරුදු, කැවිඊදු, and ඇවිඊදු are also used in books for අවුරුදු.

(72) කඳු, 'mountain.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	කන්ද...	... කඳු.
Aux. & Abl.	... කන්දෙන්	... කඳුවලින්.
Dat.	... කන්දට	... කඳුවලට.
Loc. & Gen.	... කන්දේ or කන්දෙහි...	කඳුවල.

Examples.—කොඳු, 'fibre'; දඹු, 'staff,' 'stick.'

(73) දේ, 'thing.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	දේ or දෙය	... දේවල්.
Aux. & Abl.	... දෙසින්	... දේවලින්.*
Dat.	... දේට or දෙයට	... දේවලට.
Loc. & Gen.	... දෙසේ or දෙසෙහි...	දේවල.

(74) ගේ, 'house.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	ගේ or ගෙය	... ගෙවල්.
Aux. & Abl.	{ ගෙසින් ගෙන් }	{ ගෙවලින්.* ගෙවලිනි.* }
Dat.	... ගෙට	... ගෙවලට.*
Loc. & Gen.	... ගෙසි or ගෙහි	... ගෙවල.*

(ii.) Bases ending in Consonants.

(75) අත්, 'hand.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	අත	... අත්.
Aux. & Abl.	... අතෙන් or අතින්	... අත්වලින්.
Dat.	... අතට	... අත්වලට.
Loc. & Gen.	... අතේ or අතෙහි	... අත්වල.

Examples.

අඟල්, 'ditch.'	ඉලක්කම්, 'number,' 'figure.'
අතුල්, 'bolt.'	ඉස්, හිස්, 'head.'
අඟල්, 'inch.'	උතුල්, 'trap.'
අත්සන්, 'signature.'	උයන්, 'grove,' 'orchard.'
අදහස්, 'intention,' 'opinion.'	උල්, 'spike.'
අම්බලම්, 'native rest-house.'	උල්පත්, 'spring' (of water.)
ඇස්, 'eye.'	කකුල්, 'leg.'
ආගම්, 'religion.'	කවුක්කම්, 'ear-ring.'
ඉඩම්, 'land,' 'place.'	කන්, 'ear.'

* The forms ගෙවල්වලින්, ගෙවල්වලට, ගෙවල්වල, which seem to be pleonastic, occur in modern Sinhalese.

කරල්, 'pod,' 'ear' (of corn.)	පවුල්, 'family.'
කැබ්පත්, 'mirror.'	පකන්, පාන්, 'lamp.'
කැරල්, 'blemish,' 'scar.'	පාඩම්, 'lesson.'
කියන්, 'saw.'	පාලම්, 'bridge.'
කුච්චම්, 'pair,' 'set.'	පියන්, 'lid.'
කුලල්, 'neck.'	පුරුන්, 'knob.'
කුඹරම්, 'tent.'	පොත්, 'book.'
කොන්, 'field.'	බුබුල්, 'bubble.'
කොටස්, 'share.'	මගුල්, 'marriage.'
කෝවිල්, 'Hindu temple.'	මල්, 'flower.'
ගඩොල්, 'brick.'	මායිම්, 'boundary.'
ගම්, 'village.'	මාවන්, 'main road.'
ගමන්, 'journey.'	මිදුල්, 'compound' (i. e. house yard.)
ගල්, 'stone.'	මුල්, 'root.'
ගස්, 'tree.'	මෝල්, 'pestle.'
ගාල්, 'fold for cattle,' 'enclosure.'	යකන්, 'bed.'
සායායම්, 'resthouse.'	යොදුන්, ° a measure of distance (about 16 miles).
සොල්, 'lip.'	රහස්, 'secret.'
දඹුමම්, 'punishment.'	රිකන්, 'cubit.'
දන්, 'teeth.'	රුවල්, 'sail.'
දවස්, 'day.'	ලාඩම්, 'shoe' (of a horse, &c.)
දෑල්, 'net.'	ලීන්, 'almanac.'
දිවයින්, 'island.'	ලීප්, 'hearth.'
දූපත්, 'island.'	ලීපුම්, 'writing,' 'letter.'
දොස්, 'fault,' 'mistake.'	වලාකුල්, 'cloud.'
තතුල්, 'plough.'	වාසගම්, 'sentence.'
නම්, 'name.'	වැව්, 'lake,' 'pond.'
තලල්, 'forehead.'	විපත්, 'calamity.'
තැටුම්, 'dance,' 'dancing.'	විසන්, 'span.'
තැව්, 'ship.'	විපුම් (= විපුම), 'heel.' (Vide decl. [66.]
නියන්, 'chisel.'	සටන්, 'quarrel,' 'fight.'
නුල්, 'thread.'	සිත්, 'mind.'
පව්චම්, 'tire.'	හබල්, 'oar.'
පණන්, 'rule,' 'order.'	හුඹස්, } 'ant-hill.'
පන්දම්, 'torch.'	නුඹස්, }
පන්සල්, 'Buddhist temple.'	
පව්, 'sin.'	

* In books the singular inflections are sometimes යොත්ත, යොත්තෙත්, &c.; and යොදන, යොදනෙත්, &c.

(76) අසුන්, 'epistle,' 'message,' 'news,' 'seat.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc....	අස්න or අසුන	... අසුන්.
Aux. & Abl.	... අස්නෙන් or අසුනෙන්	... අසුන්වලින්.
Dat.	... අස්නට or අසුනට	... අසුන්වලට.
Loc. & Gen.	{ අස්නේ or අස්නෙහි අසුනේ or අසුනෙහි }	අසුන්වල.

Examples.—වසුන්, 'food'; සසුන්, 'scripture,' 'government,' 'edict'; කසුන්, 'epistle,' 'message,' 'news.'

GENERAL NOTE.—(1) In books the auxiliary and ablative cases of some nouns ending in ඉ or ඊ are sometimes formed in a simpler way without the augment ං, as ප්‍රීතීන්, ශක්තීන්, ශ්‍රීන්. Observe that the oblique cases plural of some animate nouns, as ශිෂි, කොළී, මුලාදානි, are also formed in this manner. (Vide Nos. 17 & 19.) It may be noticed here that some inanimate nouns, chiefly those naturalized from Sanskrit, are sometimes improperly inflected without the augment, as ලෝකේ for ලෝකය or ලෝකයේ, වර්ෂේ for වර්ෂය or වර්ෂයේ, විමානේ for විමානයක.

(2) The nominative form is sometimes used to do duty for the genitive and locative, as in අන ලමයා, lit. 'child in the hand,' i.e. 'babe'; "අන ඇඟිල්ල," 'finger (of the hand)'; ගෙවල් පේළිය, 'row of houses.'

(3) In the auxiliary, ablative, genitive, and locative singular of some nouns, especially of those naturalized from Sanskrit, the augment ං is sometimes used in books in preference to ව, as in කවුචියෙන්, ආඥයෙන්, ප්‍රඥයෙන්; කවුචියෙහි, ආඥයෙහි, ප්‍රඥයෙහි; &c.

(4) Observe that there is a large class of inanimates, generally proper nouns and names of things that cannot be touched or seen, which do not admit of plural inflections. However, such forms as පස්වලින්, පස්වලට, පස්වල; බන්වලින් බන්වලට, බන්වල; are often colloquially used, instead of පසෙන්, පසට, පසෙහි; බහෙන්, බහට, බහෙහි, respectively. (Vide §§ 94 & 95.)

Examples.

(a) තීන්ත, තික්ත, 'bitterness'; තැණ, 'wisdom'; නැගෙනහිර 'east'; තියග, තියග, 'drought'; තිරිත, 'south-west'; පිත්තල, 'brass'; බස්නාහිර, බටහිර, 'west'; වගම, 'north-west'; සීත, හීත, ශීත, ශීතල, 'cold'; සිංහල, 'Sinhalese'; සුවඳ, 'good smell.' [Like declension, No. 64.]

(b) ඉන්දියා, 'India'; එච්, ගෙච්, 'Elu'; පාණ්ඩු, 'jaundice'; ප්‍රඥා, 'wisdom'; මඩකලපු, 'Batticaloa'; මාසයා, 'luck.' [Like No. 68.]

(c) අග්නි, 'fire'; අජීණි, 'indigestion'; අකිකාර, 'darkness'; අරබි, 'Arabia'; ඥාන, ඥාණ, 'wisdom,' 'knowledge'; ශ්‍රීති, 'joy,' 'pleasure'; ජයම, 'affection,' 'love'; හසානි, 'faith,' 'belief'; මාංස, 'flesh'; මුදුරි, 'small-pox'; බාන, 'wind'; වියෝ, 'endeavour'; ශක්ති, 'strength'; ශ්‍රී, 'prosperity,' 'fortune'; සිති, 'recollection.' [Like No. 69.]

(d) අදුර, 'darkness'; උතුර, 'north'; දකුණු, 'south,' 'right' (as opposed to 'left'); සතුටු, 'pleasure.' [Like No. 70.]

(e) කැසි, කැසි, (nom. කැස්ස), 'cough'; කලු, 'Galle'; ගිනි, 'fire'; මැටි, 'earth,' 'clay'; දුම්බි, 'dust'; මැලි, 'sand.' [Like No. 71.]

(f) ලේ, 'blood.' [Like No. 73.]

(g) අරිසන්, අරිසන්, 'hæmorrhoids,' 'piles'; නිවන්, 'Nirvāna'; පස්, 'soil'; පවන්, 'wind'; පැන්, 'water'; පිනස්, 'catarrh'; බස්, 'boiled rice'; බරහැස්, 'Benarese'; මම්, 'left'; සොම්නස්, 'pleasure,' 'enjoyment.' [Like No. 75.]

Declension of Neuter Nouns formed from Adjectives.

They are declined only in the singular number. (Vide § 95.)

(77) සුදු, 'white,' 'white cloth.'

Nom., Acc., & Voc....	සුදු.
Aux. & Abl.	... සුදෙන්.
Dat.	... සුදට.
Loc. & Gen.	... සුදේ or සුදෙහි.

Examples.—උණු, 'warmth'; දිගු, 'length'; රතු, 'red,' 'red cloth.'

(Comp. No. 70.)

(78) කළු, 'black,' 'black cloth.'

Nom., Acc., & Voc....	කළුව.
Aux. & Abl.	... කළුවෙන්.
Dat.	... කළුවට.
Loc. & Gen.	... කළුවේ or කළුවෙහි.

Examples.—අඩු, 'deficiency'; ලුහුඹු, 'deficiency.'

(Comp. No. 68.)

(79) නිල්, 'blue,' 'blue cloth.'

Nom., Acc., & Voc....	නිල.
Aux. & Abl.	... නිලෙන්.
Dat.	... නිලට.
Loc. & Gen.	... නිලේ or නිලෙහි.

Examples.—උස්, 'height'; පලල්, පුළුල්, 'breadth'; මසය, 'size'; සහසය, 'goodness.'

(Comp. No. 75.)

NOTE.—The declension of nouns formed from adjectives and denoting persons, as සුදු, 'white man' (nom. සුදුදා); සුදුදී (*fem.*); රතු, 'red man' (nom. රතුකා); රතුනී (*fem.*); have been embodied in the declension of masculine and feminine nouns.

Declension of Verbal Nouns denoting Actions.

(80) නැවිලි, 'dancing.'

Singular.

Plural.

Nom. & Acc.	නැවිලිල	...	...	නැවිලි.
Aux. & Abl.	නැවිලිලෙන්		...	නැවිලිවලින්.
Dat.	...	නැවිලිලට	...	...
Loc. & Gen.	නැවිලිලේ	or	නැවිලිලෙහි.	නැවිලිවල.

Examples.

කෑවිලි, 'feeding,' 'sweetmeat'; ගැහිලි, 'beating'; දිවිලි, 'running'; දෙබවිලි, 'talking,' 'prating'; ලියවිලි, 'writing,' 'something written'; වැවිලි, 'planting,' 'plantation.'

(Comp. No. 71.)

(81) නටනු, 'dancing.'

Singular.

Nom. & Acc.	...	නටනු.
Aux.	...	නටන්නෙන්.
Dat.	...	නටන්ට or නටන්තට.
Abl., Gen., & Loc.	—	

Examples.

කටනු, 'feeding'; ගහනු, 'beating'; දුටනු, 'running'; දෙබනු, 'talking,' 'prating'; බොනු, 'drinking'; ගනු, 'going'; ලියනු, 'writing'; වටනු, 'planting.'

NOTE.—These nouns have only the singular number. The forms නටනුව, නටනුවට, &c., formed with the suffixes ව and වට (= පිණිස) are sometimes found in books in the sense of the dative case denoting purpose.

(82) නැටුම or නැටීම, 'dancing.'

Singular.

Plural.

Nom. & Acc.	{ නැටුම	...	නැටුම.
	{ නැටීම	...	නැටීම්.
Aux. & Abl.	{ නැටුමෙන්	...	නැටුම්වලින්.
	{ නැටීමෙන්	...	නැටීම්වලින්.
Dat.	...	{ නැටුමට	...
		{ නැටීමට	...
Loc. & Gen.	{ නැටුමේ or නැටුමෙහි	...	නැටුම්වල.
	{ නැටීමේ or නැටීමෙහි	...	නැටීම්වල.

Examples.

කීම or කියුම, 'saying,' 'telling'; ගැහුම or ගැහීම, 'beating'; දිටුම or දිවීම, 'running'; වැටුම or වැටීම, 'planting'; සිටුම or සිටීම, 'standing.'

(Comp. No. 75.)

NOTE.—The declension of verbal nouns denoting agency, as තටක, 'dancer' (nom. තටන්කා); තටන්කී, 'female dancer'; have been embodied in the declension of masculine and feminine nouns.

[The declensions of numerals and pronouns will be dealt with in the chapters on Adjectives and Pronouns.—*Vide* §§ 133 & 147.]

ADJECTIVE.

Vesesun or Viśeshana.

119. වෙසෙසුන් or විශේෂණ, adjective, denotes some quality or attribute of the noun (or pronoun), as in the phrases, උස් මිනසෙසක්, 'a tall man'; කළු ගොණෙක්, 'a black ox'; පළමුවෙනි පොත, 'the first book.' Here the adjectives උස්, 'tall'; කළු, 'black'; පළමුවෙනි, 'first,' respectively qualify the nouns මිනසෙසක්, ගොණෙක්, and පොත. An adjective is also called ගුණ වචන and ගුණ වාචක ශබ්ද, and the substantive that is qualified by it is termed වෙසෙස් or විශේෂ්‍ය. In Sinhalese, as shown in § 73, adjectives are treated as nouns, being names of attributes.

120. Adjectives are divided into two classes :—

1. Adjectives denoting qualities or attributes inherent in the object qualified. Hence they are termed *තුලාධිකරණ විශේෂණ* or *සමානාධිකරණ විශේෂණ*. In the phrases *සුදු එළඳෙන*, 'the white cow'; *ඇල් වතුර*, 'cold water'; *නපුරු මිනිසා*, 'the wicked man,' the adjectives *සුදු*, 'white'; *ඇල්*, 'cold'; *නපුරු*, 'wicked,' belong to this class.

2. Adjectives denoting merely a certain relationship to the objects qualified by them. They are in reality nouns in the different cases (except the nominative and the vocative) used as adjectives, whilst those of the first class are pure adjectives, which are presumed to take the cases of the nouns they qualify. These noun-adjectives are termed *භික්ෂාධිකරණ විශේෂණ*. The words *බුදු*, 'Buddha's,' 'belonging to Buddha'; *පොත්*, 'book'; *පොල්*, 'cocoanut,' in the phrases *බුදුගුණ*, 'Buddha's virtues'; *පොත් වෙළඳුම*, 'book trade'; *පොල්වෙල්*, 'cocoanut oil,' are adjectives of this class [*vide* compound nouns for more examples]. It will be observed that every noun may be used as an adjective of this class.*

Adjectives of the first class are sometimes used before nouns in their simple form and sometimes with the suffix *වු*, ('being,' 'become'), the employment of which is optional with the writer, as *දික්වු*, 'long'; *කලුවු*, 'black'; *මහත්වු*, 'great,' 'large'; *නටත්තාවු*, 'dancing.' The letter *වු* is often added when adjectives are used alone, and especially when they are employed to paraphrastically explain the meanings of other adjectives, and when several adjectives which qualify one noun occur in a sentence.

* Observe that these noun-adjectives are often used to express real adjectives in English, as *මනුෂ්‍ය ශරීරය*, 'human body'; *හොඳපාට*, 'green colour'; *ලීපාලම*, 'wooden bridge'; *මැටි බඳුන*, 'earthen vessel'; *මැලි පොළොව*, 'sandy earth or soil.'

121. Adjectives of the first class may be subdivided into :—

- (1) *සමානාවක විශේෂණ*—Qualitative adjective or adjective of quality.
- (2) *ප්‍රමාණාවක විශේෂණ*—Quantitative adjective or adjective of quantity.
- (3) *නිදේද්ශාවක විශේෂණ*—Demonstrative adjective or adjective of relation.

122. (1)—*Svabhāvachaka viśeṣhaṇa*, Qualitative adjective, is an adjective which denotes some quality or attribute.

Examples.

(a)

අදිපති, අභිපති, 'noble,' 'high-minded.'	තරුණ, 'young.'
අධම, 'mean.'	තද, දුඹි, 'hard.'
අලස, 'idle.'	තරක, 'bad.'
අලුත්, 'new.'	නීල්, 'blue.'
අසල, 'near.'	පහත්, 'low.'
ආදරණීය, 'worthy of respect or love.'	මොලොත්, 'soft,' 'mild.'
උතුම්, උසනම, 'great,' 'highly esteemed,' 'highest.'	මහලු, හාකි, 'old.'
උණු, 'hot.'	ඔටත්, 'subordinate.'
උස්, 'tall,' 'high.'	රතු, 'red.'
ක්ෂිපර, 'active.'	රඵ, රොදු, 'rough.'
ක්ෂමැලි, 'idle.'	ලග, ලං, 'near,' 'close.'
කලු, 'black.'	වනවර, 'barbarous.'
කුඩා, 'small.'	ජිලාවර, 'civilised,' 'polite.'
භූර, 'cruel.'	සුදු, හෙල, එල, 'white.'
	සුළු, 'small.'
	හොඳ, 'good.'

(b) Verbal adjectives (*ක්‍රියාවාවක ගුණ*) from the present tense.

එන, එන්නාවු, 'coming.'	නටන, නටන්නාවු, 'dancing.'
කන, කන්නාවු, 'eating.'	පනින, පනින්නාවු, 'jumping.'
කියවන, කියවන්නාවු, 'reading.'	මැරෙණ, මැරෙන්නාවු, 'dying.'
දුවන, දුවන්නාවු, 'running.'	භවන, භවන්නාවු, 'crying.'

* In classics this form is commonly used.

(c) Verbal adjectives from the past tense.

ආ, ආවාමු, 'that-came.'	සෙවු, සෙව්වාමු, සොයායු, 'searched, 'thatched' (as the roof of a house.)
කෑ, කෑවාමු, කෑයු, 'eaten' 'that-ate.'	සැවු, සැව්වාමු, සමසු, 'that-cried.'
වැටුණ, වැටුණාමු, වැටිලිව, 'fallen, 'that-fell.'	භිච්චි, භිච්චිය, භිච්චියාමු, භිටු, 'that-stood.'
සෑයු, සෑයුවාමු, සෑදුණ, 'made,' 'that-made.'	

[For further examples of (b) & (c) see chapter on Verbs.]

123. (2)—*Pramānavāchaka viśēṣhaṇa*, Quantitative adjective, is an adjective which denotes quantity.

Examples.

(a) මූලසංඛ්‍යා විශේෂණ, Cardinal numeral adjectives:—එක, එක, 'one'; දෙ, 'two,' 'both'; තුන්, 'three'; සතර, සතර, † 'four'; පස් 'five'; ස, ස, සය, සය, 'six'; සත්, සත්, 'seven'; අට, 'eight'; නව, 'nine'; දස, දස, 'ten'; එකොළොස්, 'eleven'; දොළොස්, 'twelve'; දහතුන්, 'thirteen'; දහහතර, 'fourteen'; පසළොස්, පහළොස්, 'fifteen'; විසි, 'twenty'; තිස්, 'thirty'; සිය, 'hundred'; දහස්, සහසු, (සහසු), 'thousand'; ලක්, 'lac,' '100,000'; කෝටි, 'krore,' 'ten millions'; &c. [Vide §§ 128 & 133.]

NOTE 1.—When these adjectives are used with reference to animate nouns, the word දෙන, 'people,' 'persons,' is used after them, as මිනිස්සු සියදෙනෙක්, 'a hundred men'; බැටළුවෝ පස්දෙනෙක්, 'a (flock of) five-sheep.'

2. In Sinhalese the adjective "both" is expressed by දෙදෙන or දෙදෙනා, දෙන්න or දෙන්නා in the case of animates, ‡ and දෙක in the case of inanimates, with the emphasising particle ම affixed; e.g., පක්ෂි දෙදෙනාම (දෙන්නාම), 'both the birds'; මරු දෙකම, 'both the boats.' The words උතස and sometimes දෙ are also used to express 'both,' as උතස පාඨිය, 'both sides or parties' (or 'the two sides or parties'); දෙ පස = උතස පාඨිය.

3. Observe the force of ම affixed to the word දෙන and numerals; e.g., (i) අපි පස්දෙනම, 'all we five'; හස් හතරම 'all the four trees'; (ii) මිනිස්සු දසදෙනෙක්ම ආවෝ, 'exactly ten men came' (men exactly-a-ten came); රුපියල් සියයක්ම දුනිම, 'I gave just a hundred rupees' (rupees just-a-hundred I-gave); මහුගේ එකම පුත්‍රයා මළේය, 'his only son died.' [Vide § 212.]

° Observe its forms in the following phrases, දොළොස්, '12'; දෙකොන, දෙක, 'two hands or handfuls'; දෑන (occurs also as දෙ අත and දෙයක), 'two hands'; දෑය, දෑයා, දෑයා, 'the two eyes.'

† Sometimes contracted into සාර, සාර, as in සාර සියය, සාර සියය, 'four hundred.'

‡ Sometimes used in classics also with the names of neuter objects when personified.

(b) අනිශ්චය සංඛ්‍යා විශේෂණ, Indefinite numeral adjectives:—අඩ, අඩ, 'half'; අනෙක, 'many,' 'various'; ඇතමි, 'some,' 'certain'; එක්තර, 'certain'; කිසි, 'any,' 'some'; කිසියම්. නොසියම්, සම්කිසි, 'any'; කීප, 'several'; නොසෙත්, 'various'; බොහෝ, 'many,' 'much,' 'most'; මුළු, සමුළුණ, 'whole,' 'complete'; යම්, 'any'; සම්කිසි, කිසියම්, 'some'; සමහර, 'some'; සම්, 'all'; සියලු, සතලු, 'all,' 'whole'; කලු, 'few,' 'little'; සෑම. සෑම. 'all.' (Vide § 146.)

124. (3)—*Nirdēṣavāchaka viśēṣhaṇa*, Demonstrative adjective, is an adjective which points out that which is spoken of.

Examples.

(a) නිශ්චය විශේෂණ, Definite article:—එ, 'the.' (Vide § 140.)

අනිශ්චය විශේෂණ, Indefinite article:—එක් or අක්, 'a or an.'

(b) සමානාම විශේෂණ, Pronominal adjectives:—මේ, 'this,' 'these' (near me; = Lat. *hic*, &c.); ඔය, 'that,' 'those' (near you; = Lat. *iste*, &c.); ඊර, 'that,' 'those' (yonder; = Lat. *ille*, &c.); ඒ, 'that,' 'those' (farthest; = Lat. *is*, &c.); කෙල, 'that,' 'those'; අන්, අනා, 'other'; අනික්, අනිත්, 'other'; වෙන, 'other,' 'another'; එම, 'same'; එවැනි (lit. 'like that or those'), 'such'; මවැනි (lit. 'like that or those'), 'such'; මෙවැනි (lit. 'like this or these'), 'such.'

(c) ප්‍රශ්නවාචක විශේෂණ, Interrogative adjectives:—කවර, කුමන, කොයි, මොන, 'which,' 'what.' The forms කව, කී, කී, කො, කො, කෝ, occur in a few expressions in the sense of 'what':— e.g., කවද, 'what day?' or 'when?'; කිකල, 'what time?' i.e., 'when?'; කෙතරම්, කොපමණ, කොපිතර, 'what extent?' i.e., 'how much?'; කෝකද (= කොයි + එකද), 'which or what one?' i.e., 'which?'; කීවසක්ද, 'what (number) of days?' i.e., 'how many days?'; කීවෙනිදද, 'what day?' (the suffix වෙනි implies that the number of the day in the month, and not the name of the day, is asked for).

(d) ක්‍රමවාචක සංඛ්‍යා විශේෂණ, Ordinal numeral adjectives:—පළමුවෙනි (—වන) or පළමු, 'first'; දෙවෙනි (—වන), 'second'; තුන්වෙනි (—වන) or තෙවෙනි, 'third'; &c.: ප්‍රථම, 'first'; ච්ඡිතිය, 'second'; තෘතීය, 'third'; චතුර්ථි, 'fourth'; පඤ්චම, 'fifth'; ඡෂ්ඨි, 'sixth'; සප්තම, 'seventh'; අෂ්ටම, 'eighth'; නවම, 'ninth'; දශම, 'tenth'; එකාදශ, 'eleventh'; විංශ, 'twentieth'; ත්‍රිංශ, 'thirtieth'; චතුර්ථිංශ, 'fortieth'; පඤ්චාදශ, 'fiftieth'; ඡෂ්ඨිනම, 'sixtieth'; &c. The rest of these adjectives may be formed by suffixing වෙනි or the old form වන in the case of Eḷu cardinals, and තම in the case of those naturalized from Sanskrit, to the bases of cardinal numerals. These adjectives naturalized from Sanskrit are used only in books.

125. Sinhalese adjectives are not inflected. They are presumed to have the gender, number, and case of the nouns which they qualify. Instances of inflected adjectives are sometimes met with in classical works. But cardinal numerals, used as nouns, are inflected to denote case. (*Vide* § 133.)

Comparison of Adjectives.

126. Sinhalese adjectives do not undergo any change in denoting comparison.

The comparative degree is expressed by using වඩා,* 'more,' before the simple form of the adjective. If the noun or pronoun, standing for the person or thing with which the comparison is made, is expressed, it is put in the genitive case with the termination ට. *Ex.* එය වඩා කළුය, 'it is blacker' (it more is-black); මේක අරකට වඩා හොඳයි, 'this is better than that' (this-one of-that-one more is-good); එතෙම මට වඩා පොහොසති, 'he is richer than I' (he of-me more is-rich); මෙය වත්තේ තිබෙන අනිත් සියලු ගස්වලට වඩා උසය, 'this is taller than all the other trees in the garden' (this in-the-garden that-are other all of-the-trees more is-tall); වැඩිමහලු සහෝදරයා (= අයියා), 'elder brother.' වඩා is sometimes omitted, as in එක මීට හොඳයි, 'it is better than this' (that-one of-this is-good); මම ඔහුට බාලයි, 'I am younger than he' (I of-him am-young). This usage is common in modern Sinhalese.

The superlative degree is expressed by the simple form of the adjective, the noun or pronoun which stands for the persons or things with which the comparison is made, being put in the ablative case or the genitive followed by කෙරෙන්න or අතුරෙන්, 'out of,' 'among,' as "එයින් මහලු පින් අහස නමි විස," 'the eldest of the sons was named Abhaya' (of-them old son Abhaya name-became); ඇතා

* The forms වැඩි and වැඩිය, sometimes වැඩියෙන්, are also used.

සිව්වැවුන්ගෙන් (or සිව්වැවුන් කෙරෙන් or අතුරෙන්) සවිබල ඇති සතාය, 'the elephant is the strongest of quadrupeds' (the-elephant out-of-quadrupeds strength having is-the-animal); මේ ගෙඩි හතරෙන් ලොකු කෝකද, 'which is the largest of these four fruits'? (these fruits out-of-four large which-one?); "රුවනතුරෙන්* මහගු රත්මැණ," 'the ruby is the most precious of gems' (gems-out-of-precious is-the-ruby.)†

Observe that such expressions as ඉතා හොඳ, 'very good'; ඉතා නරක, 'very bad'; අති දක්ෂ, 'very clever'—formed by prefixing ඉතා, අති, 'very,' to the simple forms of the adjectives—are sometimes regarded in modern Sinhalese as equivalent to the superlative forms of හොඳ, නරක, දක්ෂ.

The emphasising particle ම suffixed to the simple form of the adjective sometimes serves to express the sense of the superlative, as in (1) උම උන්ගෙන් නරකම එකාය,‡ 'you are the worst of them' (you of-them worst is-the-one); (2) ගහේ තිබුණ ලොකුම අඹ කැඩිමි, 'I plucked the largest mangoes that were in the tree' (in-the-tree that-were largest the-mangoes I-plucked); (3) මේ උමේ ලොකුම පුතාද,§ 'is this your eldest son' (this your eldest son?). This use is rather colloquial.

* රුවනතුරෙන් = රුවන් අතුරෙන්.

† Observe that chiefly with nouns denoting relationship simple forms of adjectives are used in the sense of the superlative, as ලොකු අයියා, 'eldest brother'; බාලයා, 'the youngest of elder-brothers.' (*Vide* pp. 76 & 77.)

‡ The superlative idea in this may also be expressed by the method of expressing the comparative, thus: උම උන් ගැමටම (or ගැමෝටම) නරක එකාය. Observe that the superlative idea may always be expressed by the comparative, as in English.

§ The above three sentences without the particle ම would mean (1) 'you are the bad one out of them'; (2) 'I plucked the large mangoes (not the small) that were in the tree'; (3) 'Is this your grown-up son?' (where though no comparison is made the eldest is implied.)

127. Adjectives naturalised from Sanskrit are sometimes intensified by suffixing තර (= 'more') and තම or ඉෂ්ඨ (= 'very,' 'most'). The forms with තම are however rarely used.

ප්‍රිය, 'dear'	ප්‍රියතර	ප්‍රියතම.
පාප, 'sinful'	පාපතර	පාපතම, පාපිෂ්ඨ.
සඵර, 'firm'	සඵරතර	සඵරතම.
උස්, 'up,' 'high.'	උසතර	උසතම.

Examples.

128. (a) Numerals†—සංඛ්‍යා නාම.

1, එක.	12, දොළහ, දොළොස.
2, දෙක.‡	13, දහතුණ, තෙලොස.
3, තුණ.	14, දහහතර, තුදුස.
4, හතර, සතර.§	15, පහලොහ, පහලස, පසලොස.
5, පහ, පස.	16, දහසය, සොලොස.
6, හය, සය.	17, දහහත, සතලොස.
7, හත, සත.	18, දහඅට, අටලොස.
8, අට.	19, දහනවය.¶
9, නවය.	20, විස්ස.
10, දහය, දසය.	21, විසිඑක.
11, එකොලහ, එකොලොස.	

° An upasarga (prefix).

† The nominative forms of the numerals are given as more commonly used than their basal forms—(vide § 133 for their bases).

‡ In classics බ also stands for 'two' in such words as බර, '12'; බතිස්, '32'; බතල්, '42.'

§ In books සිව්, සු, and සු, are also used, the last two especially before other numerals, as in සිව් පණස්, '54'; සිව් රැස්, 'four sides,' 'square'; සිව්සැට, සුසැට, සුසැට, '64'; සුළුසි, '24.' The form සිවුරු also sometimes occur. (Vide § 123a).

¶ In classics the word පණර is also used.

¶ In classics, numerals immediately preceding decimal multiples are formed by prefixing "එකුන්" to the latter, as එකුන් විස්ස, lit. 'twenty less one,' i. e., '19' (එකුන් = එක්, 'one' + උන්, 'diminished by'); එකුන් තිස, '29'; එකුන් සාලිස, '39.' [The Maldive numeration still retains these classical forms, e.g. *ona-vihi* (19); *ona-tiris* (29); *ona-salis* (39).]

Plate III.

၁	၂	၃	၄	၅	၆
1	2	3	4	5	6
၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
7	8	9	10	11	12
၁၃	၁၄	၁၅	၁၆		
13	14	15	16		
၁၇	၁၈	၁၉	၂၀	၃၀	
17	18	19	20	30	
၄၀	၅၀	၆၀	၇၀	၈၀	၉၀
40	50	60	70	80	90
၁၀၀	၂၀၀	၃၀၀	၄၀၀		
100	200	300	400		
၅၀၀	၆၀၀	၇၀၀			
500	600	700			
၈၀၀	၉၀၀	၁၀၀၀			
800	900	1000			

22, විසිදෙක.	80, අසූච.
23, විසිතුණ.	81, අසූඵක.
24, විසිහතර.	90, අනුව.
25, විසිපත.	91, අනුඵක.
26, විසිහස.	100, සියය,† එක්සියය.
27, විසිහත.	200, දෙසියය.
28, විසිඅට.	300, තුන්සියය.
29, විසිනවය.	400, හාරසියය (i. e., හතර සියය, vide § 48).
30, නිහ, නිස.	500, පන්සියය.‡
31, නිස්ඵක.	600, හයසියය, හසියය.
40, හතළිහ, සතළිස.*	700, හත්සියය.
41, හතළිස්ඵක, &c.	800, අටසියය.
50, පණහ, පණස.	900, නවසියය.
51, පණස්ඵක.	1,000, දහ, දහස, දස.
60, හැට, සැට.	10,000, දහදහ, දසදහස.
61, හැටඵක, &c.	100,000, ලක්ෂය, ලක.‡
70, හැත්තෑව, සැත්තෑව.	1,000,000, දශලක්ෂය, දසලක.
71, හැත්තෑඵක, &c.	
10,000,000, කෝටිය, කෙල.	
100,000,000,000, ප්‍රකෝටිය.	
1,000,000,000,000,000,000, කෝටිප්‍රකෝටිය.	
10,000,000,000,000,000,000,000,000, නහුත, නුනුව.	
&c.	&c.

It may be observed here that in classics by a reverse process, numbers after 100 are sometimes expressed by employing උතුර (contracted form, උර), 'exceeded by,' in the case of Elu words, and උහාර or අතිරේක in the case of Sanskrit, as අටතුරසිය, අවෑරසිය, අෂ්ටාහාරසත, '100 exceeded by 8,' i. e. 108; දශාතිරේකසත, '100 exceeded by 10,' i. e. 110.

* In classics sometimes contracted into සළිස, හල, අල.

† Sometimes contracted into සිය, and එක්සිය into එසිය or එසිය, as in "එසිය අටක්," '108'; "එ සියයක් රජදරුවෝ," '100 kings'; "එ සිය අටදෙනෙක්," '108 persons.'

‡ Notice this form පන් = පස්. It also occurs in පන්තිස්, '35'; පන්සාළිස්, '45'; පන්දහස්, '5,000'; පන්ලක්ෂ, '500,000'; &c.

§ In classics සුටහස් (= සියක්දහස්) and යහ සහසු are also used.

From ලක්ෂ downwards the first form is Sanskrit.

NOTE 1.—The numbers that fall between the cardinal numbers, 30, 40, &c., above given, may be easily known by adding other numbers to their bases, *e. g.*, if the Sinhalese term for 48 is required to be known, take the cardinal number 40, find from the above table කනලිය, its Sinhalese name, and add to base කනලිය, the word අට, 8. These together give the required term කනලියඅට. Again, if the Sinhalese term for 218 is desired, find out the words that stand for the cardinal numbers 200 and 10, viz., දෙසියය and දහය; their bases are දෙසිය and දහ; අට stands for 8; place the words corresponding to the three figures in consecutive order; they will then give the required term, දෙසියදහඅට.

2. In counting, the letter ස (= 'is') is repeated after each separate number, as කනරසි, තුන්සියඅටසි.

The bases of the numerals may be easily ascertained from the table given above. That form of the numeral which is added to the beginning of another numeral or to the suffix of the ordinal numerals, වෙනි, may be taken as its base: thus in දහඅට, විසිඑක, නිසිඑක, හැත්තැඑක, එක්සියය, දෙසියය, තුන්සියය, දහවෙනි, and විසිවෙනි, දහ, විසි, නිසි, හැත්තැ, එක්, දෙ, and තුන් are the bases of දහය, විසිය, නිය or නිය, හැත්තැ, එක, දෙක, and තුන respectively.

(b) In books the Sanskrit forms of numerals are also used, as ඒක, 1; වි,* 2; ත්‍රි,* 3; චතුර්, 4; පඤ්ච, 5; ෂ්ඡ, 6; සප්ත, 7; අෂ්ට, 8; නව, 9; දශ, 10; ඒකාදශ, 11; වාදශ, 12; ත්‍රයෝදශ, 13; චතුද්දශ, 14; පඤ්චදශ, 15; ෂ්ඡව්දශ, 16; සප්තදශ, 17; අෂ්ටාදශ, 18; උනව්දශ, 19; විංශති, 20; ඒකවිංශති, 21; වෘත්ති, 22; ත්‍රිංශති, 30; චතුර්විංශති, 40; පඤ්චවිංශති, 50; ෂ්ඡව්, 60; සප්තති, 70; අෂ්ටති, 80; නවති, 90; න, 100; සහස්‍ර (or දශලක්ෂ), 1,000; අසුත, 10,000; ප්‍රසුත, 1,000,000; &c.

Inflections of the above numerals (a few excepted) seldom occur. When these numerals are used as nouns denoting aggregate numbers, they are slightly modified, as වය, ත්‍රය, චතුෂ්වය, පඤ්චකය, &c.

129. It is important to observe that the method in which the numbers between 10 and 100 are expressed in the classics, is the reverse of the modern usage: *e. g.*,

* Sometimes වා (as in වෘත්ති) and ත්‍රෙ (as in ත්‍රෙලෝක, 'three worlds').

අටලොඝ, '18' (modern දහඅට); පන්සාලිය, '45' (modern කනලියපන); සිව්සැට, '64' (modern හැටකනර); දෙසිය අටවිස්ස, '228' (modern දෙසිය විසිඅට). [Vide § 55 (c).]

130. The Sinhalese had symbols of its own to represent the different numerals, which were in use until the beginning of the present century. Arabic figures are now universally used. For the benefit of the student the old symbols are given in the plate opposite (No. III.).

These are the only figures known in the language for making ordinary calculations, and may be used for expressing any number. But for making astronomical calculations different figures are employed.*

131. Fractions are expressed in Sinhalese thus:—

$\frac{1}{8}$ = අටෙන් පංගුව (lit. 'from eight one part'); sometimes අරික්කාල (from Tamil அரிக்கால்), කාලෙන් පංගුව or බාගය (lit. 'half of quarter').

$\frac{1}{4}$ = හතරෙන් පංගුව (lit. 'from four one part'); කාල (applied to quantity).

$\frac{1}{3}$ = තුනෙන් පංගුව (lit. 'from three one part').

$\frac{1}{2}$ = දෙකින් පංගුව (lit. 'from two one part'); බාගය; හමාර. බාගය (or හාගය) is sometimes used in the sense of පංගුව, 'portion,' 'part.' හමාර (or සමාර), which is sometimes contracted into මාර, is generally added to whole numbers, as දෙක හමාර, '2½'; දෙලකමාර, '12½.'

$\frac{3}{4}$ = හතරෙන් තුන්පංගුව (lit. 'from four three parts'); තුන්කාල.

$\frac{4}{5}$ = පහලොහෙන් හතරපංගුව (lit. 'from fifteen four parts').

$\frac{7}{25}$ = විසිපහෙන් පංගු හතහමාර (lit. 'from twenty-five seven and half parts').

* Vowel-consonants are even now employed in lieu of figures to indicate the number of leaves in චලිත books.

අසූ = එකොලහයෙන් පංඟු පහකුත් හතරෙන් පංඟුව
or කාල (lit. 'from eleven five parts and quarter').

අඩ and අඩිය are also used in books for "half." In classics, සෙල (modern Sinhalese සේල or ඒල) is used for "½," as in "සෙල ගවු පමණ," 'about one and half gav' (gavva = about 4 miles).

Declension of Numerals.

132. The numerals, like adjectives, are common to the three genders. Their gender must therefore be determined by reference to the nouns with which they are used, as in the phrase මිනිස්සු විස්සක් (lit. men a-twenty), where විස්සක් is in the masculine gender, because it has reference to මිනිස්සු, a noun in the masculine gender. (Vide § 125.)

133.—(1) හතර, 'four.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හතර.
Aux. & Abl. ...	හතරෙන් or හතරින්.
Dat. ...	හතරට.
Loc. & Gen. ...	හතරේ or හතරෙහි.

Examples.

අට, 'eight'; දහහතර, 'fourteen'; දහඅට, 'eighteen'; විසිහතර, 'twenty-four'; විසිඅට, 'twenty-eight'; සිය, 'hundred'; දෙසිය, 'two hundred'; අසූ, '10,000'; ප්‍රසූ, '1,000,000'; කෙල, '10,000,000'; කහුන (vide p. 145).

NOTE.—In the Auxiliary and Ablative cases සිය has but one form, viz., සියෙන්; its Dative is generally සියේට. The forms with the suffix එන් are more common. (Vide next decl.)

(2) හය, 'six.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හය.
Aux. & Abl. ...	හයෙන්.
Dat. ...	හයට.
Loc. & Gen. ...	හයේ or හයෙහි.

Examples.

නව, 'nine'; දස, දස, 'ten'; දහස, 'sixteen'; දහනව, 'nineteen'; විසිහ, 'twenty-six'; විසිනව, 'twenty-nine'; සිය, සහ, 'hundred'; දෙසිය, 'two-hundred' (Vide previous decl.); සහසූ, '1,000'; ලක්ෂ, '100,000'; දහලක්ෂ, '1,000,000'; කෝටි, ප්‍රකෝටි, කෝටිප්‍රකෝටි (vide p. 145).

(3) හැත්තෑ, 'seventy.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හැත්තෑව.
Aux. & Abl. ...	හැත්තෑවෙන්.
Dat. ...	හැත්තෑවට.
Loc. & Gen. ...	හැත්තෑවේ or හැත්තෑවෙහි.

Examples.—අසූ, 'eighty'; අනූ, 'ninety'; තුනු (vide p. 145).

(4) විසි, 'twenty.'

Nom., Acc., & Voc. ...	විස්ස.
Aux. & Abl. ...	විස්සෙන්.
Dat. ...	විස්සට.
Loc. & Gen. ...	විස්සේ or විස්සෙහි.

(5) එක්, 'one.'

Nom., Acc., & Voc. ...	එක.
Aux. & Abl. ...	එකෙන් or එකින්.
Dat. ...	එකට.
Loc. & Gen. ...	එකේ or එකෙහි.

Examples.

තුන්, 'three'; පස්, 'five'; හත්, 'seven'; එකොලොස්, 'eleven'; දෙලොස්, 'twelve'; තෙලොස්, 'thirteen'; හතළුත්, 'fourteen'; පසලොස්, 'fifteen'; සොලොස්, 'sixteen'; සතලොස්, 'seventeen'; අටලොස්, 'eighteen'; විසිඑක්, 'twenty-one'; විසිතුන්, 'twenty-three'; විසිපස්, 'twenty-five'; විසිහත්, 'twenty-seven'; තිස්, 'thirty'; හතළිස්, 'forty'; පනස්, 'fifty'; දහස්, සහස්, 'thousand'; ලක්, 'one hundred thousand,' 'lak.'

NOTE.—(1) The final ස් in the inflected forms of the numerals ending in ස් is interchangeable with ත්, as පස = පහ; එකොලොස් = එකොලොහ; දෙලොස් = දෙලහ; පසලොස් = පහලහ.

(2) The base දෙ, 'two,' is combined with the particle එක්, 'one,' and the compound දෙක් (දෙ + එක්) is declined like එක්.

134. Plurals of numerals may be formed by suffixing වල් to the nominative form, as එකවල්, 'ones'; දෙකවල්, 'twos'; සියවල්, 'hundreds.' The expressions එකේවා, දෙකේවා, සියේවා (වා suffixed to the genitive form of the numerals), are also used to convey the same idea.

[Vide § 253 for the uses of adjectives and numerals when reduplicated.]

ARTICLE.

135. The numeral එක්, 'one,' is used as the Indefinite article in Sinhalese. It is suffixed only to the bases of nouns denoting animate objects, while අක් (another for of එක්) is suffixed to the bases of nouns denoting inanim objects and sometimes to nouns in the feminine gender. e. g., ගෙයක්, 'a house'; ගැහැනියක්, 'a woman.*' Thus එක් or අක්, is equivalent to the English "a" or "an." Certain phonetic changes take place when the article coalesces with the bases of nouns, which the student should learn by the help of the phonetic rules laid down in §§ 60-69. A few examples are however given below in illustration.

- (a) රජ + එක් = රජෙක්, 'a king.
- අගන + එක් = අගනෙක්, 'a woman.'
- රට + අක් = රටක්, 'a country.'
- උරු + එක් = උරුමක්, 'a pig.'
- පිඊ + අක් = පිඊක්, 'a file.'
- (b) කිකිලි + එක් = කිකිලියෙක්, 'a hen.'
- කම + අක් = කමයක්, 'a rope.'
- සාර + එක් = සාරවෙක්, 'a duck.'
- පසා + අක් = පසාවක්, 'a comb.'

* Instances of අක් suffixed to nouns of the masculine gender also are occasionally met with in classical writings: e. g., පුතක්, 'a son'; මිනිසක්, 'a man'; රජක්, 'a king.'

- ගේ + අක් = ගෙයක්, 'a house.'
- දු + එක් = දුවෙක්, 'a daughter.'
- පොරෝ + අක් = පොරොවක් or පොරවක්, 'an axe.'
- (c) වෙලඳ + එක් = වෙලඳෙක් or වෙලෙන්නෙක්, 'a merchant.'
- දිලිඳු + එක් = දිලිඳෙක් or දිලින්නෙක්, 'a poor man.'
- (d) ලියන + එක් = ලියන්නෙක්, 'a writer,' 'clerk.'
- අතු + අක් = අත්තක්, 'a branch.'
- (e) කාක් + එක් = කාක්කෙක්, 'a crow.'
- (f) මිනිස් + එක් = මිනිසෙක්, 'a man.'
- බඩුල් } + එක් = බඩුලෙක්, 'a goldsmith.'
- බඩුල් }
- අත් + අක් = අතක්, 'a hand.'

These forms may be more easily determined by combining the article with the nominative singular form of the noun deprived of its final vowel. When there are more forms than one in the nominative, the augmented form (as අමුව දුව, කලය, ඉරටය) should be preferred.

Examples.

Base.	Nom.	Form with Article.	
රජ	- රජ	- රජ් + එක් = රජෙක්.	
මෝව	- මෝවයා	මෝව් + එක් = මෝවෙක්.	
පොරෝ	{ පොරොව පොරව }	{ පොරෙ (or ර) ව් }	+ අක් = පොරෙ (or ර) වක්.
වෙලඳ	{ වෙලඳ වෙලෙන්න }	{ වෙලඳ් වෙලෙන්න් }	{ + එක් = වෙලඳෙක්. + එක් = වෙලෙන්නෙක්.
ලියන	- ලියන්නා	- ලියන් + එක් = ලියන්නෙක්.	
කාක්	- කාක්කා	කාක් + එක් = කාක්කෙක්.	
මිනිස්	- මිනිසා	- මිනිස් + එක් = මිනිසෙක්.	

There are a few exceptions in the case of feminine nouns ending in ඊ or ඉ, as කිකිලි, මොනර්, කෙලි, බැල්ලි, which are combined with the article as කිකිලියෙක්, මොනරියෙක්, කෙලියෙක්, බැල්ලියෙක්.

136. When inanimate objects are personified, එක් is usually suffixed, as නුවරෙක්, 'a town'; ගමෙක්, 'a village.' In ancient times, names denoting inanimate objects in the masculine and feminine genders, generally admitted the form එක්.

137. The word කෙනෙක්* is sometimes used in lieu of එක්, for the sake of respect, as මුදලි කෙනෙක්, 'a Mudaliyār'; නිලම කෙනෙක්, 'a chief'; ආමාකෙනෙක්, 'a wet-nurse'; රජ කෙනෙක්, 'a king.' In classical works it is sometimes found suffixed also to names of inferior animals and objects, as පණු කෙනෙක්, 'a worm'; බලු කෙනෙක්, 'a dog'; ධර්ම කෙනෙක්, 'a law.' In books කෙනෙක් is sometimes used to convey a plural idea, as සමහර කෙනෙක්, 'some persons'; අනික් කෙනෙක්, 'other persons,' 'others.'

Like කෙනෙක්, the word නමක් (lit. 'a name') is used out of respect with nouns denoting Buddhist priests to do duty for එක්, as in මහණුන් නාන්සේ නමක්, භික්ෂුන් වහන්සේ නමක්, භාමුදුරු නමක්, 'a Buddhist priest'; සාමනේර නමක්, 'a novice Buddhist priest.' Observe that නමක් is also used with a plural idea, as in උන් නාන්සේලා කීනමක් වැඩියෝද, † 'how many (Buddhist) priests came?' (priests how-many a-name came?) On the other hand, නම and other inflections of නම are used in a definite sense to indicate respect, as භාමුදුරු නම, භාමුදුරු නමට, භාමුදුරු නමගේ, &c.

It is important to notice here a loose practice which has crept in, viz.: that with some nouns borrowed from foreign languages, especially English, එක is used as a definite article, and එකක් as its corresponding indefinite article, as කෝටි එක, 'the coat'; කෝටි එකක්, 'a coat'; කොලර් එක, 'the collar'; කොලර් එකක්, 'a collar'; ගැසට් එක, 'the gazette.' In the same manner the word පල, ‡ 'place,' is used, as in රේල්වේ ස්ටේෂන් පල, 'the

* Cf. එක්කෙනෙක්, 'one person,' 'one'; කිසි (or යම්) කෙනෙක්, 'any person.'

† A very respectful word. It may also mean 'went.'

‡ With Sinhalese words පල is used in the sense of 'place,' as වැඩපල, 'the working place'; ගොළි (or ගොසි) පල, 'the cultivated place,' 'field.' In වැඩපල, 'work' (වැඩපලක්, sometimes වැඩක් පලක්, 'a work'); දේපල, 'property' (දේපලක්, sometimes දේසක් පලක්, 'a property, &c.), පල has apparently lost all meaning.

railway station'; රේල්වේ ස්ටේෂන් පලක්, 'a railway station.' This corrupt usage is very common in the jargon spoken by natives who have a smattering of English.

138. When එක් or අක් is suffixed to a noun, the case-endings are affixed to the article, while the base of the noun stands unchanged throughout, as will be seen from the following examples:—

(i) Nom.	... මිනිසෙක්, 'a man.'
Acc. & Ins.	... මිනිසෙක් or මිනිසෙකු.
Aux. & Abl.	... මිනිසෙකුගෙන්.
Dat.	... මිනිසෙකුට.
Gen.	... මිනිසෙකුගේ.
[Loc.	... මිනිසෙකු කෙරෙහි.]
(ii) Nom. & Acc.	... ඇසක්, 'an eye.'
Aux. & Abl.	... ඇසකින්.
Dat.	... ඇසකට.
Loc. & Gen.	... ඇසක or ඇසකි.

139. Such redundant expressions as the following are countenanced by usage: එක් මිනිසෙක්, 'a one man'; එක් ගසක්, 'a one tree.' In these expressions එක් used before the nouns may be generally taken as equivalent to "certain," 'එක්තරා.' Notice the form දෙකක් = දෙ + එක් + අක්, 'a two' in ගෙඩි දෙකක්, 'two fruits.'

In මිසක්, which is sometimes used for මිස, 'save,' 'except,' අක් seems superfluous. There are other similar words.*

140. There is no definite article in Sinhalese, the form of the noun without the indefinite article එක් or අක්, being used in a definite sense, as මිනිසා, 'the man'; මිනිසාගේ, 'the man's'; බල්ලා, 'the dog'; බල්ලාට, 'to the dog.'

* Observe that in such pronouns as කවරෙක් (lit. 'which one?'), 'who?'; යමෙක් (lit. 'any one'), 'any' *m. & f.*; යමක් (lit. 'any one'), 'any' *n.*; කුමක්ද (lit. 'what one?'), 'what?'; අරක (lit. 'that one'), 'that,' 'it'; එක් and අක් or අක have the force of the indefinite pronoun "one."

The demonstrative adjective ඒ, 'that,' 'those,' is sometimes used to serve for the definite article, as in මම බහුට ඒ පොත දුනිමි, 'I gave him the book,' or 'I gave him that book'; "ඒ උකුසු භසපත්ව මස්වැදුල්ල හෙළිය," 'the kite being frightened dropped the lump of flesh.'

141. The forms මිනිසා, මිනිස්සු, &c., without the indefinite article, are sometimes used in a universal sense, as in the sentences මිනිසා (or මනුෂ්‍යයා) මරණයට යටත් සනියෙක, 'man is a being subject to death'; මිනිස්සු ගෙවල වාසයකරති, 'men live in houses'; කුරුල්ලෝ ගුවනේ පියාසරකරති, 'birds fly in the air.'

142. It is an important peculiarity in Sinhalese that the indefinite article එක් or අක් is affixed to numerals or other words denoting plurality, as in අඹගෙඩි විස්සක්, 'a twenty-mango-fruits'; මිනිස්සු අටදෙනෙක්, 'an eight-men'; රූපියල් දහසක්, 'a thousand-rupees.'

Observe, in this connection, that when the numeral is placed before a noun to qualify it the singular is often used to do duty for the plural, as නවදොර, 'the nine doors'; චතුෂේදය, 'the four Védas'; දෙලොස්මාසය, 'the twelve months'; විසි අවුරුද්දක්, 'twenty years.*' [Vide under compounds for additional examples.]

PRONOUN.

Sarva náma.

143. සච්චම් or සච්චාම, 'pronoun' (lit. 'name for all'), is a word used in place of a noun, as මම, 'I'; නුම or නුබ, 'you'; ඒ or හේ, 'he.'

* Compare the old English expressions "twelvemonth, "this seven year," "a fortnight, "a twopence," of which the last two are still used.

Classification of Pronouns.

144. (1) *Personal Pronouns*, නිසම සච්චාම or පුද්ගලික සච්චාම. They comprise pronouns of the 1st and 2nd persons, viz. :—

- (a) 1st person—මම,මම, 'I'; අපි, අප්, 'we.'
- (b) 2nd person—තෝ, 'thou'; තී, 'thou' (fem.), තොපි, තෙපි, තෙප්, 'you' (pl.); උඹ, නුඹ, නුබ, 'you' (sing.); උඹලා, නුබලා, 'you' (pl.); තමුසේ, 'your honour,' 'you' (respectful); &c. (Vide Possessive pronouns—p. 157 & § 147.)

(2) *Demonstrative Pronouns*, නිදේශ්ශවොචක සච්චාම:—

3rd person—ඒ, හේ, උඹ, ඒකා, 'he' (L. 'is'); ඇ, මී, තෝ, ඒකී, 'she' (L. 'ea'); මව්නු, මනු, උලා, ඇලා, ඒකාලා, ඒකීලා, 'they' (L. 'ii' or 'eæ'); අරයා, අරූ, අරකා, 'he' (L. 'ille'); ඇඳ, අඳ, අරකී, 'she' (L. 'illa'); අරයාලා, අරූලා, ඇඳලා, අඳලා, අරකාලා, අරකීලා, 'they' (L. 'illi' or 'illæ'); මයා, මිකා, 'he' (L. 'iste'); මයෑ, * මිකී, 'she' (L. 'ista'); මයාලා, මයෑලා, මිකාලා, මිකීලා, 'they' (L. 'isti' or 'istæ'); මේ, මු, මේකා, 'he' (L. 'hic'); මෑ, මේකී, 'she' (L. 'hæc'); මොව්නු, මොනු, මුලා, මෑලා, මේකාලා, මේකීලා, 'they' (L. 'hi' or 'hæ'); එය, ඒක, 'it' (L. 'id'); අර, අරක, 'it' (L. 'illud'); මය, මික, 'it' (L. 'istud'); මේය, මේක, 'it' (L. 'hoc'); ඒවා, 'they' (L. 'ea'); අරවා, 'they' (L. 'illa'); මවා, 'they' (L. 'ista'); මේවා, 'they' (L. 'hæc'). (Vide Possessive pronouns, foot-note to § 139 & § 147.)

(3) *Interrogative Pronouns*, ප්‍රශ්නවාවක සච්චාම :—

- (a) කව්ද, † කවරෙක්ද, කවරක්ද, 'who' (sing.); කව් රුද, කවරේද, කවරහුද, 'who' (pl.); මොකාද, මොකෙක්ද, 'who,' 'what' (-animal) m.; මොකීද,

* මයෑ is sometimes used for මය.

† Singular and plural. The form කොද is sometimes used in poetry for කව්ද.

මොකියෙක්ද, 'who,' 'what' (-animals) f.; මොක්කුද, (pl.) 'who,' 'what' (-animals); කෝකාද, 'which' m.; කෝකීද, 'which' f.; &c. (Vide infra decls. 18 to 21.)

(b) මොකද, මොකක්ද, කුමක්ද, කීමෙක්ද, 'what' (sing.); කවරක්ද, කවරේද, කිම, කිමද, or කිමද, * 'what' (sing. & pl.); මොනවාද, මක්කාද, 'what' (pl.); කෝකද, 'which' (sing.); &c. (Vide infra decls. 22 to 25.)

(c) කීයද, 'how much' (price or number); කොපමණද, කොච්චරද, කොච්චරද, 'how much' (quantity); &c. (Vide infra decls. 26 & 27.)

NOTE.—(1) Observe that ද in the above pronouns is merely an interrogative particle and often detached from them in composition and suffixed to some other word, generally the last, in the sentence. It does not undergo any change either in form or position when the pronouns are inflected. (Vide infra decls. 18 to 27.)

(2) The pronouns කවරෙක්ද, කවරක්ද, කවරුද, කුමක්ද, කීමෙක්ද, කිමද, කවරක්ද, කවරේද, කිම, කොච්චරද, are not used colloquially.

(3) The pronouns මොකාද, මොකීද, මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, and මොක්කුද, are usually applied to animals and sometimes (in contempt) to inferiors, as in මේ මොකාද: වල්ලාණ, 'What (animal) is this? A wild boar' (lit. 'the wild boar'); උම වෙහිනිබුච්චේ මොක්කුණ්ටද: කුරුඵ් රංචුවකට, 'At what (animals) did you shoot? At a flock of birds.'

(4) Indefinite Pronouns, අනියත සඵනාම:—

යමෙක්, කිසිවෙක්, කවුරුවත්, 'any' (-one) m. & f.; එකෙක්, 'one,' m.; එකියෙක්, 'one' f.; අනිකෙක්, 'another' m. & f.; අනිකා (definite form), 'the other'; සමහරෙක්, සමහරු, 'some' (pl.) m. & f.; මොකෙක් m., මොකියෙක් f., 'whoever,' 'whatever' (-animal); මොකෙක්වත් m., මොකියෙක්වත් f., 'some' or 'any' (-one or animal); කවීරු, 'whoever' (sing. & pl.); කවීරුන්, 'all whoever,' 'everybody'; සමක්, කිසිවක්, මොකක්, 'any' n.; මොකක්වත්, මොකවත්, මක්කාවත්,

* Or කීන්ද.

'some' (-thing), 'any' (-thing) n. (මොනවාවත්, pl.); සමහරක්, 'some' (pl.) n.; එකක්, 'one,' n.; අනිකක්, 'another' n. (definite form අනික); මොකක්, 'what-ever'; කුමක්, කීමෙක්, කෝක, 'what,' 'whatever'; &c. (Vide infra decls. 19, 20, 22, 23, 28, & 29.)

NOTE.—(1) The pronouns කුමක් and කීමෙක් are not used colloquially. In classics එකක් is sometimes feminine. Notice that යමෙක් cannot always be substituted for කිසිවෙක් or vice versa: e. g., මම කිසිවෙක් නාදනම, 'I do not know (or recognize) any one.' So with respect to their neuter forms, as මම කිසිවක් නොදනිම, 'I do not know anything.'

(2) The particle වත්, 'even,' affixed to some of the above pronouns tends to intensify this indefiniteness. So too the particle නමුත් (or නුමුත්) is used with මොකෙක්, මොකියෙක්, කවීරු, මොක, මොකක්, මොනවා, මක්කා, and කෝක. කවීරු නමුත් මෙය කරන්ට මිනා = 'some one (whoever he may be) must do this'; කවීරු නමුත් මේ අපරධය කළ නානාණා වගකියන්ට මිනා = 'whosoever or whoever (he may be) that did this injustice must answer (or be responsible)' for it; මොකක් නමුත් දියන්, 'give (me) something (whatever it may be).'

(3) The forms මොකා and මොකී are sometimes colloquially used for කවීරු, when inferior persons or animals are spoken of.

(5) Possessive Pronouns, සම්බන්ධ විභක්ති සඵනාම:—

මගේ, මාගේ, 'mine'; අපේ, අපගේ, 'ours'; තොගේ, තාගේ, නාගේ, 'thine,' m. & f.; තීගේ, තිගේ, 'thine,' f.; උමේ, නුබේ, 'yours' (sing.); උමලාගේ, නුබලාගේ, 'yours' (pl.); ඔබගේ, 'yours' (sing. & pl.); උගේ, උඟගේ, ඔහුගේ, එයාගේ, අරයාගේ, ඔයාගේ, මෙයාගේ, 'his'; ඇගේ, ඇගේ, ඇරුගේ, ඇරුගේ, ඔයෑගේ, මෑගේ, 'hers'; ඔවුන්ගේ, එයාලාගේ, අරයාලාගේ, ඔයාලාගේ, මෙයාලාගේ, 'theirs,' m.; ඔවුන්ගේ, ඇරුලාගේ, ඔයෑලාගේ, මෑලාගේ, 'theirs,' f.; එහි, ඒකේ, අරකේ, ඔකේ, මෙහි, මෙකේ, 'its'; ඒවායේ, අරවායේ, ඔවායේ, මෙවායේ, 'theirs' n.; &c. (Vide infra declensions 1 to 17.)

NOTE.—The pronouns මාගේ, අපගේ, තාගේ, නාගේ, තිගේ, තිගේ, නුබේ, නුබලාගේ, and ඔබගේ are not used colloquially.

(6) Definitive Pronouns, නියත සඵනාම:—

එම, 'same,' 'ditto.' This is an emphatic form of the demonstrative pronoun එ (or ඒ) and is seldom

used as a pronoun. In classics the feminine form මම sometimes occurs. The definitive idea is now commonly expressed by demonstrative pronouns with the particle ම suffixed to them, as මනුට ඒකම දීපත්, 'give the same to him.' එම is generally used as an adjective. (Vide § 124 b.)

(7) Reflective Pronouns ආත්මවාචක සඵනාම :—

තමා,* 'one's self,' 'one's own,' 'self.' Ex. එතෙම තමාගේ අඤ්ඤානාචය ප්‍රකාශකරයි, 'he displays his own ignorance'; තමාගේ වරද තමාට නොපෙනේ, 'one's fault is not perceptible to one's self.' In books සියම, 'self,' is sometimes used as a reflective pronoun in such phrases as සියඬකෘත, 'done by one's (or its) self,' 'self-formed'; සියකැප්පින 'cut by one's (or its) self,' 'self-cut.' The reflexive adjectives, සකීය, සම, and සිය, are also used in lieu of තම or තමාගේ,† as in සකීය (or සිය) පවුල, 'one's own family'; සිය කැමැත්තෙන්, 'by one's own wish'; සම හසනය, 'one's own hand.' It is worthy of note that in classics when the particles තෙමේ, නොමේ, and තුමු are used as pronouns, the reflexive pronoun තමා is often used after them. In classics තමා is used even with reference to neuter objects.

Observe the force of pronouns when strengthened by suffixing the emphasising particle ම, as මමම, 'I myself'; අපිම, 'we ourselves'; තුමම, 'you yourself'; මනුටම, 'to himself.'

* Cf. the force of the emphasising particle තම in මේ ලිපුම ගෙනෙමේ මුහු නමයි, 'He brought this letter himself'; ඒ මම නමයි, 'It is I myself'; ඇ එතෙම කීවා නමයි, 'She certainly said so'; ඒක බොරු නමයි, 'It is untrue,' i. e., 'it is untrue I know.'

† තමන් මරගැනීම (or සියපණි තසා (or හානිකර) ගැනීම (lit. 'taking one's own life' = committing suicide).

(8) Adjective Pronouns, විශේෂණ සඵනාම :—

බන්කොම, සැවොම, සැම, හැම, ඇම, සේරම or සේ රොම, සියලු, 'all,' m. f. & n.; සැලසුණ, විකක්, මදක්, 'little'; බොහෝමයක්, හුඟක්, 'much,' 'many,' m. f. & n.; කීපයක්, 'several' n.; බොහොම, 'much,' 'many,' m. f. & n.; &c. (Vide infra decls. 30 to 32.)

NOTE.—The pronouns සැවොම, සැම, හැම, and ඇම are not used colloquially. හැමෝම, සැමෝම, සැමදෙනාම, හැමදෙනාම, and සියලු දෙනාම, are often used in the sense of 'all persons,' 'all' (m. & f.). For 'several' with reference to persons, the phrase කීපදෙනෙක්, 'several persons,' is used. Similarly the phrases සැලසු (or වික) දෙනෙක්, 'a few persons,' and බොහෝ දෙනෙක්, 'many persons,' do duty for pronouns.

145. Relative Pronouns.—In Sinhalese there are no Relative Pronouns. Their place is supplied by changing the verbs in the relative clauses into participial adjectives qualifying the "antecedent." Thus the sentences: (1) මේ මා* දුටු මිනිසාය, 'this is the man whom I saw'; (2) මා* උමට දුන් පොත කෝ, 'where is the book that I gave you?' (3) මා* කී දේ (or මා කීවා) කරම, 'do what I said.' Notice that the participial adjective in Sinhalese takes the same tense as the verb in the relative clause, whether it be past, present, or future.

146. Distributive Pronouns.—There are also no Distributive Pronouns in Sinhalese, their idea being conveyed by equivalent adjectival expressions. For instance, (1) එක එක ළමයා, 'each (lit. one one) boy'; (2) එක එක

* These are in the instrumental case. The nominative case is used colloquially. කීවා in the last sentence is a verbal noun. Verbal nouns are often so employed advantageously in expressing the relative idea. Further examples: කියන්නක්, 'what is being said'; ආවක්, 'what came' (in කටට ආවක් කීය, 'he said what came to the mouth' i. e. 'he spoke at random'; ආවෝ (= ආ අගවල් or කැහැත්තෝ, 'the persons that came'), 'those that came,' 'comers'; ගෙස්සෝ (= ගෙසු අගවල්, 'the persons that remained'), 'those that remained,' 'the rest' (n. ගෙස්ස).

වචනය, 'each word.' 'In the presence of one another' and 'in the presence of each other' are generally rendered by the common phrase එකිනෙකා ඉදිරිපිටදී. 'Give each a fruit' may be rendered by එකාට (or එක්කෙනාට) ගෙඩියක් බැගින් දෙව (lit. 'to-one at-the-rate-of-a-fruit give'), where by the use of බැගින්, 'at the rate of,' එකාට (or එක්කෙනාට) has the force of 'each.' (Vide Idioms.)

The Pronominal Adjective 'every' may be rendered by the adjective සියලු or සෑම, 'all,' with the emphasizing particle ම affixed to the noun which it qualifies: e.g. 'Every man has a right to do it' = ඒක කිරීමට සියලු මිනිසුන්ටම* යුතුකමක් තිබේ (lit. 'it for-doing to-all-men a-right there-is). Such expressions as (1) 'Every man that went,' (2) 'Every thing I saw,' may be rendered either by (1) ගියහිස මිනිසා, or ගිය සියලු මිනිස්සුම; (2) මා දුටු දුටු දේ, or මා දුටු සියලු දේවල්ම. (Vide § 123 b.)

'Either' and 'neither' are usually expressed by දෙකින් එකක්, 'one of two,' and දෙකින් එකක්වත් නෑ, 'not even one of two,' respectively. 'Either' may be better rendered by කවරුවත් or කවරුහරි (lit. 'any whoever' m. & f.); කෝකවත්, කෝකත්, කෝකහරි, or කොයිඑකහරි (lit. 'any whatever' n.): 'neither' by the same expressions with a negative particle attached to the predicate. The sentences (1) 'Give him either of these two,' (2) 'I would do neither,' (3) 'Either of them is (i. e., both are) wrong,' (4) 'Neither of you were there,' may be respectively translated thus (1) මේ දෙකින් කෝකහරි දීපත්, (2) මම කෝකවත් නොකරමි, (3) ඉන් කෝකත් වැරදිසි, (4) උඹලාගෙන් කවුරුවත් එහි සිටියේ නෑ.

(Vide Chapters on Adverbs and Reduplication for the reciprocal and adverbial uses of some of the pronouns.)

* Observe that the noun in the singular in English is put in the plural in Sinhalese.

147. DECLENSION OF PRONOUNS.

FIRST PERSON.

Common Gender.

(1) Base ම, 'I.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මම or මමි	... අපි or අප්.*
Acc. & Ins.	... මා	... අප.
Aux. & Abl.	... මගෙන් or මාගෙන්	... අපෙන් or අපගෙන්.
Dat.	... මට	... අපට.
Gen.	... මගේ, මාගේ, or මා	... අපේ, අපගේ, or අප.
[Loc.	... මා කෙරෙහි	... අප කෙරෙහි.]

NOTE.—The forms මම විසින්, අපි විසින්, අපිට, මම කෙරෙහි, අපි කෙරෙහි, මගෙන් (for මගෙන්), මගේ (for මගේ), and මා (for මම) are often wrongly used by the illiterate colloquially. The inflections මාගෙන්, මාගේ, මා, අපගෙන්, අපගේ, and අප are now confined to books.

SECOND PERSON.

Masculine Gender.

(2) න, 'thou,' 'you.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... නෝ	... නොපි, නෙපි, or නෙප්.*
Acc. & Ins.	... තා	... නොප.
Aux. & Abl.	{ තාගෙන් තගෙන් නොගෙන්	{ නොපෙන් or නොපගෙන්.
Dat.	... තට or නොට	... නොපට.
Gen.	... තගේ, තාගේ, නොගේ, or තා	... නොපේ, නොපගේ, or නොප.
[Loc.	... තා කෙරෙහි	... නොප කෙරෙහි.]

NOTE.—The forms නෝ, නොගෙන්, නොට, නොගේ, නෝ කෙරෙහි, may be used both for males and females, in books generally for the former, ති being confined to females. නෝ and inflections beginning with නො or නෝ are now commonly used. (Vide next Decl.)

* An archaic form.

Feminine Gender.

(3) තී,* 'thou,' 'you.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	තී	තීලා or තොපි.
Acc. & Ins. ...	තී	තීලා or තොප.
Aux. & Abl. {	තීගෙත් තීගෙත්	{ තීලාගෙන්, තොපෙන්, or තොපගෙන්.
Dat. ...	තීට or තීට	තීලාට or තොපට.
Gen. ..	තීගේ or තීගේ	{ තීලාගේ, තොපේ, or තොපගේ.
[Loc. ...	තී කෙරෙහි	{ තීලා } කෙරෙහි.] තොප

Common Gender.

(4) උම, 'you.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. }	උම	... උමලා.
Aux. & Abl.	උමගේ or උමගෙන්...	උමලාගෙන්.
Dat. ...	උමට	... උමලාට.
Gen. ...	උමේ or උමගේ	... උමලාගේ.
[Loc. ...	උම කෙරෙහි	... උමලා කෙරෙහි.]

Examples.—භූම, භූම, 'you.'

NOTE.—මම, 'your worship or honour,' is declined only in the singular, and like උම, except in the auxiliary and ablative cases, where it has but one form, namely මමගෙන්. In classical works මම and its inflections are used both in the 2nd and 3rd persons, singular and plural. උමගෙන් and උමගේ are not much used.

(5) තමුසේ, 'your honour.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. }	තමුසේ	{ තමුසේලා.
Aux. & Abl.	තමුසේගෙන්	... තමුසේලාගෙන්.
Dat. ...	තමුසේට	... තමුසේලාට.
Gen. ...	තමුසේගේ	... තමුසේලාගේ.
[Loc. ...	තමුසේ කෙරෙහි...	තමුසේලා කෙරෙහි.]

* Not used colloquially.

Examples.—තමුත්තාන්සේ, මබ්වහන්සේ, 'your worship or honour'; උමගේ, 'you' (disrespectful); මසා or මසාසා, 'you' (respectful). (*Vide* § 149.)

NOTE.—තමුසේ may be a contraction of තමුත්තාන්සේ through the older form තමුත්තාන්සේ (still used in Kandyan districts), although according to the present usage it is a less respectful form. මබ්වහන්සේ is more respectful than තමුත්තාන්සේ. (*Vide* § 149.)

THIRD PERSON.

Masculine Gender.

(6) ඒ, උෟ, එසා, 'he' (= *Lat.* 'is').

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. {	ඒ or ගේ	... මහු, මව්වහු, or එව්වහු.*
	උෟ	... උෟලා.
	එසා	... එසාලා.
Acc. & Ins. {	මහු or උහු*	... මවුන් or එවුන්.*
	උෟ	... උන් or උෟලා.
	එසා	... එසාලා.
Aux. & Abl. {	මහුගෙන්	} මවුන්ගෙන් or එවුන්ගෙන්.*
	උහුගෙන්*	
	උෟගෙන්	
	එසාගෙන්	
Dat. {	මහුට	} මවුන්ට or එවුන්ට.*
	මහුට*	
	උෟට	
	එසාට	... උන්ට or උෟලාට.
Gen. {	මහුගේ	} මවුන්ගේ or එවුන්ගේ.*
	උහුගේ*	
	උෟගේ	
	එසාගේ	
[Loc. {	මහු } කෙරෙහි	} මවුන් } එවුන්* } උන් } කෙරෙහි.] උෟ } එසා } ... එසාලා
	උෟ " "	
	උෟ " "	
	එසා " "	

* An old form. එවුන්, එවුන්ගෙන්, and the other inflections of එව්වහු are still in use in some parts of the Island, but are considered less respectful than මව්වහු, මවුන්, &c. Note that එවුන්, a combination of එ + උන් found sometimes in classics as a participial adjective in the sense of ඒ උන්සාමු, 'who sat,' is distinct.

NOTE.—(1) ඒ and ජ are generally used in the nominative with the suffix කෙම or කෙමේ, as ඒ කෙම or ඒ කෙමේ, ජ කෙම or ජ කෙමේ, &c. Some other pronouns are also so used, as මේ කෙම or මේ කෙමේ, ඇ කෙම or ඇ කෙමේ, මා කෙම or මා කෙමේ; මේ කෙමේ, ඇ කෙම or ඔ කෙම, &c. Observe that the short forms ඒ, කෙ, and මෙ are also used.

(2) In colloquial language, මුහු and මුහුන් (forms of the accusative case), are commonly and erroneously used in the nominative case. Observe that මුහු, මවුහු, එවුහු, and their cognate inflections are epicene plural. Note the other similar pronouns. In classics උ is sometimes used in the common gender. It is less respectful than the other words.

(3) The bases ඒ, ඇ, මය, and මේ, which are common to the three genders, are often used subjectively thus: ඒ මගේ පුත්‍රයා, 'that (man) is my son'; ඒ කාගේ ගැණියා, 'whose wife is that (woman)?' ඒ උමේ කොපපියා, 'it is your hat'; &c.

Notice also that in classics pronouns applied to animate nouns are often used for the inanimate.

(7) ඇ, 'he' (= Lat. 'ille').

	Singular.	Plural.
Nom.	{ ඇයා ඇ	{ ... ඇයාලා. ... ඇලා.
Acc. & Ins.	{ ඇයා ඇ	{ ... ඇයාලා. ... ඇලා or ඇන්.
Aux. & Abl.	{ ඇයාගෙන් ඇගෙන්	{ ... ඇයාලාගෙන්. { ඇලාගෙන් or ඇන්ගෙන්.
Dat.	{ ඇයාට ඇට	{ ... ඇයාලාට. { ඇලාට or ඇන්ට.
Gen.	{ ඇයාගේ ඇගේ	{ ... ඇයාලාගේ. { ඇලාගේ or ඇන්ගේ.
[Loc.	{ ඇයා කෙරෙහි ඇ " "	{ ... ඇයාලා } { ඇලා } කෙරෙහි.] { ඇන් }

NOTE.—Observe that ඇ is contracted from ඇ + උ and is less respectful in modern usage than the form ඇයා. (Vide § 149.)

(8) ඒකා, 'he' (= Lat. 'is'). (Vide එයා—Decl. 6.)

	Singular.	Plural.
Nom.	... ඒකා	... ඒකාලා.*
Acc. & Ins.	... ඒකා	... ඒකාලා or ඒකුන්.
Aux. & Abl.	... ඒකාගෙන්	{ ඒකාලාගෙන් or ඒකුන්ගෙන්.
Dat.	... ඒකාට	... ඒකාලාට or ඒකුන්ට.
Gen.	... ඒකාගේ	{ ඒකාලාගේ or ඒකුන්ගේ.
[Loc.	... ඒකා කෙරෙහි	{ ඒකාලා } { ඒකුන් } කෙරෙහි.]

Examples.—ඇකා, මකා, මේකා. (Vide Decl. 7, 9, & 10.)

(9) මය, 'he' (= Lat. 'iste').

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ මයා	{ මයාලා.
Aux. & Abl.	... මයාගෙන්	... මයාලාගෙන්.
Dat.	... මයාට	... මයාලාට.
Gen.	... මයාගේ	... මයාලාගේ.
[Loc.	... මයා කෙරෙහි...	මයාලා කෙරෙහි.]

(Vide supra Decl. 5.)

(10) මේ, 'he' (= Lat. 'hic').

	Singular.	Plural.
Nom.	{ මේ† මේයා මු	{ ... මොවුහු, මෙවුහු, or මොහු. ... මේයාලා. ... මුලා.
Acc. & Ins.	{ මොහු මේයා මු	{ ... මොවුන් or මෙවුන්.‡ ... මේයාලා. ... මුලා or මුන්.

The rest of the forms are like those of ඒ. (Decl. 6.)

* The nominatives plural of ඒකා, මකා, and මේකා are sometimes colloquially expressed ඒක්කා, මක්කා, and මේක්කා, respectively.

† මේ (or මෙ) + කෙම = මේ කෙම or මෙකෙම. මු is considered at the present day less respectful than මේ and මෙයා.

‡ These forms are not much used.

Feminine Gender.

(11) ඇ, 'she' (Lat. 'ea'). (Vide next Decl.)

	Singular.	Plural.
Nom.	... ඇ or ඔ*	... ඔවුනු or ඔහු.
Acc. & Ins.	... ඇ or ඇය	... ඔවුන්.
Aux. & Abl.	... ඇගෙන් or ඇගෙන් ..	ඔවුන්ගෙන්.
Dat.	... ඇට	... ඔවුණට.
Gen.	... ඇගේ or ඇගේ	... ඔවුන්ගේ.
[Loc.	... ඇ කෙරෙ -	... ඔවුන් කෙරෙහි.]

Example.—ඔ, 'she' (feminine of ඔ): [Nom. ඔ or ඔ (sing.); ඔවුනු or ඔවුහු (pl.)].

NOTE.—The plural is also formed with ලා, as ඇලා, ඇලා ගෙන්; ඔලා, ඔලාගෙන්, &c. The form ඔවුන් is sometimes used in classics for the masculine. (Cf. the form ඔහු.)

(12) ඒකී, 'she' (= Lat. 'ea').

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	... ඒකී	... ඒකීලා.
Aux. & Abl.	... ඒකීගෙන්	... ඒකීලාගෙන්.
Dat.	... ඒකීට	... ඒකීලාට.
Gen.	... ඒකීගේ	... ඒකීලාගේ.
[Loc.	... ඒකී කෙරෙහි... ඒකීලා කෙරෙහි.]	

Examples.—අරකී, ඕකී, මේකී. (Vide next Decl.)

NOTE.—The 2nd forms of the oblique cases, plural, proper to Decl. 8, are also used for this declension.

(13) ඇය or ඇය, 'she' (Lat. 'illa').

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ ඇය or ඇය	... ඇයලා or ඇයලා.
Aux. & Abl.	{ ඇයගෙන් } { ඇයගෙන් }	{ ඇයලාගෙන් or ඇයලාගෙන්. }
Dat.	... ඇයට or ඇයට...	... ඇයලාට or ඇයලාට.
Gen.	{ ඇයගේ } { ඇයගේ }	{ ඇයලාගේ or ඇයලාගේ. }
[Loc.	{ ඇය } කෙරෙහි } { ඇය } කෙරෙහි }	{ ඇයලා } කෙරෙහි. }

* In classics sometimes යෝ.

Examples.

ඔයා, 'she' (feminine of ඔය) is declined like ඇය. In the plural it takes only the forms with ලා, as ඔයාලා, ඔයාලාගෙන්, &c. (Vide foot-note * on p. 155.)

The honorific forms උන්කායෝ, උන්කායෝ, උන්වහන්සේ, අරුන්කායෝ, උන්කායෝ, &c., are declined like කවුණෝ. (Decl. 5.)

Neuter Gender.

(14) ඒ* or ඒක, 'it' (Lat. 'id'). (Vide No. 6.)

	Singular.	Plural.
Nom. & Acc.	... එය or ඒක†	... ඒවා.
Aux. & Abl.	... එයින්, ඉන්, or ඒකින්	{ ඒවායින්, එයින්, or ඉන්. }
Dat.	... එයට, ඊට, or ඒකට	... ඒවාට.
Loc. & Gen.	... එහි or ඒකේ‡	... ඒවායේ.

NOTE.—The form එයේ (loc. & gen. sing.) is often used colloquially. Observe its adverbial force in the sentence උඹ එයේදී ගියාද, 'did you go there' (to-that-place)? The forms එයින් and ඉන් are also used in the masculine and feminine genders. These remarks equally apply to the Loc., Gen., and Abl. forms of අර, ඔය, and ඔ. (Vide Decl. 24.)

(15) අර or අරක, 'it' (= Lat 'illud'). (Vide No. 7.)

	Singular.	Plural.
Nom. & Acc.	... අර or අරක	... අරවා.
Aux. & Abl.	... අරින් or අරකින්	... අරවායින් or අරවින්.
Dat.	... අරට or අරකට	... අරවාට.
Loc. & Gen.	... අරෙහේ or අරකේ	... අරවායේ.

(Vide note to Decl. 14.)

* In classics sometimes යෝ or යෝ.

† ඒ (or එ) + එක = ඒක.

‡ In old classics the Locative is often ඊ.

§ එයට is also used. Similarly අරෙහාට, ඔයාට and මෙයාට. Sometimes යෝ is substituted for යෝ in these forms.

(16) **ඔය** or **ඔක**, 'it' (= *Lat.* 'istud'). (*Vide* No. 9.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	ඔය or ඔක	... ඔවා.
Aux. & Abl. ...	ඔසින් or ඔකින්	... ඔවාසින් or ඔසින්.
Dat. ...	ඔසිට or ඔකට	... ඔවාට.
Loc. & Gen. ...	ඔහේ or ඔකේ	... ඔවාහේ.

(*Vide* note to decl. 14.)

(17) **මේ** or **මේක**, 'it' (= *Lat.* 'hoc'). (*Vide* No. 10.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	මෙය or මේක	... මේවා.

The rest are like those of Declension 14.
(*Vide* note to Decl. 14.)

Masculine and Feminine.

(18) **කව්ද**, 'who?'

	<i>Sing. & Pl.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	කව්ද	{ කව්ද, කව්දු, or කව්දේ.
Acc. ...	කව්ද or කාද	... කව්දන්ද.
Ins. ...	කාද	... කව්දන්ද.
Aux. & Abl. ...	කාගෙන්ද	... කව්දන්ගෙන්ද.
Dat. ...	කාටද†	... කව්දන්ටද.
Gen. ...	කාගේද	... කව්දන්ගේද.
[Loc. ...	කා කෙරෙහිද	... කව්දන් කෙරෙහිද.]

NOTE.—*Vide* foot-note † on page 155 and Decl. 29.

(19) **කවරෙක්ද**, 'who?'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	කවරෙක්ද.	} (The same as the plural of කව්ද. <i>Vide</i> Decl. 18.)
Acc. & Ins. ...	කවරෙක්ද or කවරෙකුද.	
Aux. & Abl. ...	කවරෙකුගෙන්ද.	
Dat. ...	කවරෙකුටද.	
Gen. ...	කවරෙකුගේද.	
[Loc. ...	කවරෙකු කෙරෙහිද.]	

° In classics the dative is sometimes මේට.

† In classics sometimes කාගටද, කකටද.

Examples.

කවරක්ද, මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, යමෙක්, කිසිවෙක්, එකෙක්, එකියෙක්, අනිකෙක්, සමහරෙක්, මොකෙක්, මොකියෙක්, මොකෙක්වත්, මොකියෙක්වත්. (*Vide* Decl. 22 & 23.)

NOTE.—Of these examples only කවරක්ද is fully declined like the above. මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, and the last four examples are declined in the plural like the next declension. The rest are declined only in the singular.

(20) **මොකාද**, 'who,' 'what' (-animal)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	මොකාද	... මොක්කුද.
Acc. & Ins. ...	මොකාද	{ මොක්කුන්ද or මොකුන්ද.
Aux. & Abl. ...	මොකාගෙන්ද	{ මොක්කුන්ගෙන්ද or මොකුන්ගෙන්ද.
Dat. ...	මොකාටද	{ මොක්කුන්ටද or මොකුන්ටද.
Gen. ...	මොකාගේද	{ මොක්කුන්ගේද or මොකුන්ගේද.
[Loc. ...	මොකා කෙරෙහිද	{ මොක්කුන් or මොකුන් කෙරෙහිද.]

Examples.—මොකීද (the plural is sometimes formed with ලා as that of කෝකීද—Decl. 21); අනිකා (declined only in the singular).

(21) **කෝකාද**, 'who,' 'which' (-animal)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. ...	කෝකාද	... කෝකලාද.
Aux. & Abl. ...	කෝකාගෙන්ද	... කෝකලාගෙන්ද.
Dat. ...	කෝකාටද	... කෝකලාටද.
Gen. ...	කෝකාගේද	... කෝකලාගේද.
[Loc. ...	කෝකා කෙරෙහිද...	කෝකලා කෙරෙහිද.]

NOTE.—කෝකාද, though masculine, is sometimes used in the feminine gender. The proper feminine form, කෝකීද, is declined similarly. The fuller forms කොසිළිකාද *m.*, කොසිළිකීද *f.* (*sing.*); කොසිළිකලාද *m.*, කොසිළිකීලාද *f.* (*pl.*), &c., are now as (if not more) commonly used. (*Vide* Decl. 25 & 31.)

Neuter Gender.

(22) මොකද, 'what?'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	මොකද	මොනවාද or මක්කාද.
Aux. & Abl. ...	මොකින්ද	මොනවාසින්ද or මක්කාසින්ද.
Dat. ...	මොකටද	මොනවාටද or මක්කාටද.
Loc. & Gen. ...	මොකේද	මොනවායේද or මක්කායේද.

Examples.—මොකවත්, මොකත්වත්.

NOTE.—මොකත්වත් is declined in the singular like මොකක්ද, වත් being treated like ද.—Decl. 23.

(23) මොකක්ද, 'what?'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	මොකක්ද.	} (The same as the previous declension.)
Aux. & Abl. ...	මොකකින්ද.	
Dat. ...	මොකකටද.	
Loc. & Gen. ...	මොකකද.	

Examples.

කුමක්ද, කිමක්ද, කවරක්ද, අනිකක්, කිසිවක්, සමහරක්, එකක්, මොකක්, කුමක්, කිමක්, සඳුරයක්, පිකක්, මදක්, හුඟක්, කීපයක්, බොහොමයක්.

NOTE.—මොකක් is declined in the plural like මොකද, as මොනවා, මක්කා, මොනවාසින්, මක්කාසින්, &c. The rest are declined only in the singular. Plural of මොකක් serves for the plural of කුමක් and කිමක්.

(24) කිමද, කිමද, 'what?'

	<i>Singular and Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	කිමද, කිමද.
Aux. & Abl. ...	කොසින්ද.
Dat. ...	කිමටද or කුමටද.*
Loc. & Gen. ...	කොසිද or කොසේද.

NOTE.—කොසිද and කොසේද [lit. 'in or of what (-place)'] = 'where,' as in මගේ පොත කොසේද, 'where is my book?' උම කොසි ගියාද, 'where did you go?' (Vide Decl. 14.)

* This form is more commonly used.

(25) කෝකද, 'which' (-thing)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	කෝකද	... කෝවාද.
Aux. & Abl. ...	කෝකින්ද	... කෝවාසින්ද.
Dat. ...	කෝකටද	... කෝවාටද.
Loc. & Gen. ...	කෝකේද	... කෝවායේද.

NOTE.—The fuller forms කොසිඵකද, කොසි ඵවාද, &c., are now as (if not more) commonly used. (Vide note to Decl. 21.)

(26) කීසද, 'how much?'

Nom. & Acc. ...	කීසද.
Aux. & Abl. ...	කීසෙන්ද.
Dat. ...	කීසටද.
Loc. & Gen. ...	කීසේද.

(27) කොපමණද, 'how much?'

Nom. & Acc. ...	කොපමණද.
Aux. & Abl. ...	කොපමණින්ද.
Dat. ...	කොපමණටද.
Loc. & Gen. ...	කොපමණේද.

Examples.—කොච්චරද, කොච්චරද.

Common Gender.

(28) සමහරු, 'some.'

	<i>Plural.</i>
Nom. ...	සමහරු.
Acc. & Ins. ...	සමහරුන්.
Aux. & Abl. ...	සමහරුන්ගෙන්.
Dat. ...	සමහරුන්ට.
Gen. ...	සමහරුන්ගේ.
[Loc. ...	සමහරුන් කෙරෙහි.]

(Vide Decl. 19.)

(29) කවිරු, 'whoever.'

	Sing. & Pl.	Plural.
Nom.	... කවිරු	... කවිරු.
Acc. & Ins.	... කවිරු	... කවිරුන්.
Aux. & Abl.	... කාගෙන්	... කවිරුන්ගෙන්.
Dat.	... කාට	... කවිරුන්ට.
Gen.	... කාගේ	... කවිරුන්ගේ.
[Loc.	... කා කෙරෙහි.	... කවිරුන් කෙරෙහි.]

Examples.—කවිරුන්, කවිරුවන්.

NOTE.—In declension the endings *න්* and *වන්* are treated like *ඳ* in interrogative pronouns. But in the case of *කවිරුන්*, the vowel *උ* is inserted between the final *න්* of the inflection and *න්*, as in *කාගෙනුන්*, *කවිරුනුන්*, *කවිරුන්ගෙනුන්*.

Masculine, Feminine, and Neuter.

(30) ඔක්කොම, 'all.'

Nom., Acc., & Ins.	... ඔක්කොම.
Aux. & Abl.	... ඔක්කොගෙන්ම.*
Dat.	... ඔක්කොටම.*
Gen.	{ ඔක්කොගේම (<i>m. & f.</i>); ඔක්කොමටල (<i>n.</i>).
Loc.	{ [ඔක්කොම කෙරෙහි]; ඔක්කොමටල (<i>n.</i>).

Examples.—සැවොම, සේරම, සේරෙම.

NOTE.—*ඔක්කොගෙන්ම* is also used for the neuter in both genitive and locative cases. The other words are also similarly used.

(31) හැම, 'all.'

Nom., Acc., & Ins.	... හැම or හැමෝ.
Aux. & Abl.	{ හැමගෙන් (<i>m. & f.</i>), හැම(or මො)වායි (<i>n.</i>).
Dat.	... හැමට (or හැමෝට).
Gen.	{ හැමගේ (<i>m. & f.</i>); හැම(or මො)වායිගේ (<i>n.</i>).
Loc.	{ [හැම කෙරෙහි (<i>m. & f.</i>)] ; හැම(or මො)වායිගේ (<i>n.</i>).

Examples.—ආම, හැම.

* Sometimes *ඔක්කොමටලින්*, *ඔක්කොමටලට*, in the neuter.

NOTE.—The expressions *හැමළුවායිත්*, *හැමළුවට*, *හැමළුවාගේ* are often used to do duty for the oblique neuter forms of *හැම*. The emphasising particle *ම* is often used with *හැම* and *හැම*, as *හැමෝම*; *හැමෝගෙන්ම* or *හැමගෙන්ම*, *හැමො* (or *ම*) *වායිත්ම n.*; *හැමෝටම* or *හැමටම*; *හැමෝගේම* or *හැමගේම*, *හැමෝමටල n.*; *හැමෝම කෙරෙහි*, *හැමෝමටල n.* (*Vide Decl. 30.*)

(32) සියලු, 'all.'

	Masc. & Fem.	Neuter.
Nom.	... සියල්ලෝ.	
Acc. & Ins.	{ සියල්ලුන් or සියල්ලන්.	} Nom. & Acc. සියල්ල. Aux. & Abl. සියල්ලෙන්. Dat. ... සියල්ලට. Loc. & Gen. { සියල්ලෙහි or සියල්ලේ.
Aux. & Abl.	{ සියල්ලුන්ගෙන් or සියල්ලන්ගෙන්.	
Dat.	{ සියල්ලුන්ට or සියල්ලන්ට.	
Gen.	{ සියල්ලුන්ගේ or සියල්ලන්ගේ.	
[Loc.	{ සියල්ලුන් කෙරෙහි.]	

NOTE.—*කවරෙඳ*, *කිම*, *බොසොම* do not properly admit of inflections and are generally used in the nominative and accusative only.

(33) තම, 'self,' &c.

	Singular.	Plural.
Nom.	... තමා	... තමන් (Irregular.)
Acc. & Ins.	... තමා	... තමන්.
Aux. & Abl.	... තමාගෙන්	... තමන්ගෙන්.
Dat.	... තමාට	... තමන්ට.
Gen.	... තමාගේ	... තමන්ගේ.
[Loc.	... තමා කෙරෙහි	... තමන් කෙරෙහි.]

NOTE.—The singular inflections are also used for the plural and *vice versa*. Plural of *තම*, 'you,' which is declined in the singular like the above, is formed with *ලා*, as *තමාලා*, *තමාලාගෙන්*, &c.

[Pronouns not noticed above may be declined with the help of the foregoing examples.]

148. It will be seen from the above that the bases of some pronouns are very irregular or imperfect. In some instances the plural forms are not formed from the given bases. Bases of pronouns, as with nouns, are sometimes used in classics in nearly all the cases without the addition of any suffixes. (*Vide* § 91.)

APPLICATION OF PRONOUNS.

149. There are in Sinhalese different forms of Personal and Demonstrative Pronouns, conveying different grades of respect. These will be noticed below in ascending order of the respect each implies.

Second Person.

(1) For inferiors or "low caste" people :—

තෝ, තී, උමහේ, තමා.

NOTE.—In classical works තෝ and තී are found in use for equals and people of rank. Their plural forms have often been used for kings, ministers, and other high personages. තෝ sometimes expresses familiarity and endearment. උමහේ and තමා are often used by high officials to people of lower classes. This තමා, though declined like the reflective pronoun තමා, is quite distinct in usage. (*Vide* Decl. 33.)

(2) For equals or middle-class persons :—

උම, නුම, නුබ, මහා or මහභා, තමුසේ.

NOTE.—නුබ and නුම are sometimes applied in classics to persons of rank.

(3) For superiors and people of rank (terms of the highest respect) :—

තමුත්තැණේ, තමුත්තාත්තේ or තමුත්තහත්තේ, තුබවහත්තේ, තුමවහත්තේ, මබ, මබවහත්තේ.

Third Person.

(1) For inferiors or "low-caste" people :—

උ, ඇ, ඇර, ඇරු or ඇරු, මු, මෑ, ඒකා, ඒකී, ඇරකා, ඇරකී, මකා, මකී, මෙකා, මෙකී.

NOTE.—උ, ඇ, මු, and මෑ, are sometimes used in classical writings for equals or middle-class people.

(2) For equals or middle-class people :—

මනු, ම, එයා, එයැ, ඇරයා, ඇරයැ, මයා, මයැ, මොනු, මෝ, මෙයා, මෙයැ, එහා, මහා, මෙහා, උන්ද, ඇරන්ද, මුන්ද, තමන්ද.

NOTE.—In books තමන්ද, උන්ද, ඇරන්ද, and මුන්ද, are used also to denote respect, while the last three words are used colloquially to express familiarity or endearment. The above pronouns ending in ද are declined like ඇරු.

(3) For superiors and people of rank (terms of the highest respect) :—

උන්තැණේ,* ඇරන්තැණේ, මුත්තැණේ, උන්වහන්සේ or උන්තාත්තේ,* ඇරන්වහන්සේ or ඇරන්තාත්තේ, මුත්වහන්සේ or මුත්තාත්තේ, තමන්වහන්ද, තමන්වහන්සේ, මබ, මබවහන්සේ.

HONORIFICS.

150. These are suffixed to nouns and pronouns to indicate respect. Some of them, as ත්ද, අන්ද, උන්ද, උන්තැණේ, උන්තාත්තේ or උන්වහන්සේ, වහන්සේ, වහන්ද, occur with the above-mentioned pronouns. A few others are අන (in පියාන, 'father'); අනු (in පුතනු, 'son'); අනි (in දුවනි, 'daughter'); අණ්ඨි (in අම්මණ්ඨි = 'mother'; අස්සණ්ඨි = 'elder brother'); පල, sometimes පොල (in නිරුමෙලා දෙපල, 'the two chiefs'; පණ්ඨිතවරුන් කීපපලක්, 'several pandits'); කව්වුව (in රජ දෙකව්වුව, 'the two kings');

* Sometimes මවුත්තැණේ, මවුත්තහන්සේ, respectively.

තැන (in උපාසකතැන, 'lay devotee'); තැන් (or තැනන්) වහන්සේ (in නඩුකාරතැන් වහන්සේ, 'his honour the judge'); එතනී or තනී (in ලමාඑතනී or ලමාතනී, 'lady') වහන්සේ, &c., are affixed even to names of inanimate objects, as පොත්වහන්සේ, ධාතුන්තැන්සේ, බෝධිත්තැන්සේ. (Vide § 95.)

NOTE.—කවච්ච is not much used now. වහන්සේ වහන්ද, and තැන (sometimes තෙන; *pl.* තැන් or තැනලා) are sometimes used in books as nouns or semi-pronouns. උන් නාන්සේ (= his or her honour), පැමිණිතැන or පැමිණි තැනන්වහන්සේ, and පැමිණිඋන්නාන්සේ (=his, her, or your honour), are so used colloquially. In books තැන is sometimes a high honorific. Both පල and තැන literally mean 'place.' (Vide § 137.) Affixes such as රල, රලහාමි, මහත්මයා, තෙර, &c., express respect: *e. g.*, වෛදරල (lit. 'chief doctor'), 'Mr. doctor'; මුහන්දිරම් රලහාමි, 'his honour the Muhandiram'; ලියනමහාන්මයා (or මහනා), 'Mr. clerk'; මහානාම තෙර (තෙරහු, තෙරණුවෝ, or තෙරුන්වහන්සේ*), 'the venerable (Buddhist priest) Mahānāma'; පත්තිනීහාමි,† applied to priests of goddess Pattini. Notice the aggregation of honorifics in the expression මුදියන්සේ‡ රලහාමිත්තැන්සේ, often applied to a Mudaliyār.

(For honorific endings of Verbs *vide* next chapter.)

* Or ඤවිර, ඤවිරහු, ඤවිරයෝ, ඤවිරයන්වහන්සේ. When they are applied to a respected elderly priest, මහ or මහා, 'great,' and පාද, 'foot,' are sometimes added, as in ශ්‍රී රහුල මහාඤවිර (or මහතෙර, &c.), ශ්‍රී රහුල මහාඤවිර පාදයන්වහන්සේ.

† හාමි = සාමි, 'lord.' It is generally suffixed to names of women of some respectability, and men of the gold and silver smith caste. හාමියෝ is confined to women of respectable families. තෝසා and තෝසාමහත්මයා are sometimes substituted for හාමි and හාමියෝ, respectively. සාමි, හාමියෝ, වලච්චේමහත්මයා (or යෝ) or ලමාතනී are confined to the low-country rather, their corresponding Kandyan terms being nearly එතනා, මැණියෝ, කුමාරිහාමි respectively.

‡ This and උන්නාන්සේ, 'Buddhist priest' do not admit of being used without their honorific. The form මුදලි is however used for මුදියන්සේ.

VERB.

Kiriya or Kriyá.

151. කිරිය or ක්‍රියා,* verb, is that which expresses some state or action affecting some person or thing.

152. That which is spoken of is called කතු or කතී, the subject of the verb, and that to which something is done is called කම් or කම්ම, the object of the verb.

153. Verbs are divided into two general classes:—

- (1) සකම් කිරිය or සකම්ක ක්‍රියා, Transitive verb.
- (2) අකම් කිරිය or අකම්ක ක්‍රියා, Intransitive verb.

(1) *Sakam kiriya* or *Sakarmaka kriyá*, transitive verb, denotes an action passing from the doer to an object, as කඩයි and කැපීම් in the sentences එතෙම ගල් කඩයි, 'he breaks stone' (he stone breaks); මම ගසක් කැපීම්, 'I cut a tree' (I a-tree cut).

(2) *Akam kiriya* or *Akarmaka kriyá*, intransitive verb, expresses a state or condition, or an action or feeling that does not pass over to an object, as අඩයි, පෙරළනෝ, and සිටියෙම් in the sentences ලමයා අඩයි, 'the boy cries'; ලූරෝ බිම පෙරළනෝ, 'pigs rolled on the ground'; මම මෙහි සිටියෙම්, 'I was (or stood) here.'

154. Some transitive verbs are used as if intransitive.

Ex. මම හුඬ ගැණ කථාකෙලෙම්, 'I spoke about you'; වෙලඳු කා බී ඇඳගෙණ යන්ට නික්මුණේය, 'the-merchant ate his meal, dressed himself and started' (the merchant having-eaten, having-drunk, having-dressed, for-going started): here කථාකෙලෙම්, කා, බී, and ඇඳගෙණ are used intransitively. But in the sentences මම වචනයක් කථාකෙලෙම්, 'I spoke a word'; වෙලඳු බත් කා කිරි බී සෝමණක් ඇඳගෙණ යන්ට පිටත්විය, 'the merchant ate

* Also called අඛ්‍යාත. The word පද is often added to these terms (as with other parts of speech), thus කිරියපද. (Vide §§ 73 & 91.)

rice, drank milk, put on a sóman* cloth and started' (the -merchant rice having-eaten, milk having-drunk, a-sóman having-put-on, for-going started), the verbs are transitive and they govern the nouns, වචනයක්, බත්, කිරි, and සෝමණක් in the accusative case.

Observe that all intransitive verbs when changed into the causal form become transitive.

Inflection of Verbs.

155. Verbs are inflected for—

- (1) සාධන or කාරක, 'Voice.'
- (2) විදි or විධි, 'Mood.'
- (3) කල් or කාල, 'Tense.'
- (4) බස or වචන, 'Number.'
- (5) පුරුෂ or කාරක, 'Person.'

Conjugation of Verbs is called ක්‍රියා වර්තනිල්ල.

VOICE.

Sádhana or Káraka.

156. There are two voices :—

- (1) කතී සාධන (or කාරක), Active Voice.
- (2) කමී සාධන (or කාරක), Passive Voice.

(1) *Kartri sádhana* (or *káraka*), active voice, denotes that the subject of the verb does some act, as in ලමයා පොතක් කියවයි, 'the boy reads a book'; වඩුවා ඇඳක් සෑදුවේය, 'the carpenter made a bed'; here the verbs කියවයි and සෑදුවේ are in the active voice.

Observe that all intransitive verbs are in the active voice, and are conjugated like transitive verbs in that voice.

* A coloured cloth worn by Sinhalese men, as කමබා by women.

(2) *Karma sádhana* (or *káraka*), passive voice, denotes that the subject of the verb is acted upon, as in ලමයා විසින් පොතක් කියවනු ලැබේ. 'a book is read by the boy'; වඩුවා විසින් ඇඳක් සාදනලදී, 'a bed was made by the carpenter'; here කියවනු ලැබේ and සාදනලදී stand as passive forms of කියවයි and සෑදුවේ.

157. It is important to observe in this connection that, when the passive signification is required to be expressed in Sinhalese, the different parts of the verb ලබ, 'to obtain,' are suffixed to the gerundial form in නු,* as ගසනු ලබයි, 'he is beaten'; රවටනු ලදීම්, 'I was cheated'; දෙනු ලබන්නේ, 'it will be given.' Strictly these are not actual passive forms, for ගසනු, රවටනු, and දෙනු in the above sentences are really gerunds in the accusative case, governed by ලබයි, ලදීම්, and ලබන්නේ, inflections of the transitive verb ලබ, 'to obtain,' 'get'; but they pass for passive forms, as they serve the purpose. The forms ලැබෙමි, ලැබේ, ලැබෙන්නේ, &c., are sometimes used especially in classics, in preference to ලබමි, ලබයි, ලබන්නේ, &c., though they are in form identical with the involitive forms of the latter.

158. In modern literature the passive idea is also expressed by suffixing the inflections of යෙදෑ†, the involitive of යොද, 'to join,' to the dative form of the gerund ending in නු, as ඔහුට තලණ්ට යෙදුනා, 'he was beaten'; ඔහු එල්ලාදමණ්ට යෙදෙනවා ඇති, 'he will be hanged.' In colloquial language the active voice is nearly always used in preference to the passive, thus: 'my book was stolen by him' = ඔහු මගේ පොත තොරාගත්තා, 'he

* In the past tense the gerundial form ending in න is used before the past tense of ලබ formed with the letter ද, as සාදනලදී, කියවන or කියන ලදී. In classics නු is sometimes changed into කා.

† Observe that යෙදෙයි or යෙදේ is sometimes used in classics to express fitness or propriety.

stole my book.' (*Vide* note on p. 194.) Involitive forms of active verbs are sometimes employed where the passive voice is used in English, as අරගේ ඇස්කිසියක් පිට විකුණුවා, 'that house was sold under a writ.' Some intransitive verbs are also similarly used. (*Vide* Idioms and § 159.)

NOTE.—The inflections of කා, 'to eat,' are sometimes used with gerunds ending in මි to convey the sense of the passive, as in ලමයා කැමිමි කැවා, 'the boy was flogged' (the-boy beating ate). This usage is common in colloquial language. (*Vide* chapter on Idioms for other usages of this kind.)

159. Such words as ගැසුණේ, 'it (was) struck'; කැවුණේ, 'it (was) eaten'; කෙරුණේ, 'it (was) committed,' were used in olden times for the proper passive forms;* but in modern Sinhalese they are used as pure involitives, conveying no passive idea, as in මා අතින්ද පාරක් ගැසුණේය, 'I also (involuntarily) struck a blow' (by-my-hand also a-blow was-involuntarily-struck); මට විස කැවුණේය, 'I (involuntarily) ate poison' (to-me poison was-involuntarily-eaten); මා අතින් වැරද්දක් කෙරුණේ, 'I (involuntarily) committed a mistake' (at-my-hands a-mistake was-involuntarily-committed). These involitives form a separate class of verbs, and their conjugation differs from that of other verbs. (*Vide* §§ 188 & 189.)

160. Reflective and reciprocal verbs are formed by suffixing the inflections of the verb ගනී, 'to take,' to the past participial forms of other verbs. Reciprocal verbs are used with great advantage in Sinhalese and do not as in English require reflective, or indefinite and distributive pronouns to complete their sense. *Ex.* නුබ ප්‍රශංසා කරගත්තෙහිස, 'you praise yourself'; ගෙනම පිහියෙකින් ඇණකඩි, 'he stabbed himself with a knife'; ඔවුහු පොදු වලින් ගහගත්තු, 'they were beating (or beat) one another with sticks'; වැඩකරුවෝ බැණගත්තෝ, 'the servants were abusing (or abused) one another'; අපි ඒගැණ කඬාකර

* *Cf.* දිගෙ, 'was given,' in the inscription cited on page 4.

ගත්තෙමු, 'we will converse about it' (or 'we will talk among ourselves about it'). Observe the force of the inflection of ගනී, in such a sentence as අපි පොල් කඩා ගනිමු*, 'we plucked cocoanuts' (for ourselves), lit. 'we having plucked cocoanuts took (them)'. [*Vide* § 199.]

MOOD.

Kriyá Vidhi.

161. There are four moods† :—

- (1) නෙකල් කිරිස or නොකාලික ක්‍රියා‡, Indicative Mood.
- (2) අපි කිරිස or අභිචාද ක්‍රියා, Optative Mood.§
- (3) විද් කිරිස or විධි ක්‍රියා, Imperative Mood.
- (4) අසඹනම් කිරිස or අසමභාවිත ක්‍රියා, Conditional Mood.

(For පියඳු කිරිස or ප්‍රයෝජන ක්‍රියා, Causal Verb, *vide* § 169.)

THE INDICATIVE MOOD.

Tekal kiriya or Traikálíka kriyá.

162. නෙකල් කිරිස or නොකාලික ක්‍රියා, indicative mood, simply declares a fact or asks a question, as ගියෙමි, කරමි, and කීවෙහි, in the sentences මම ගමට ගියෙමි, 'I went to the (i.e. my) village'; මම ඊට කුමක් කරමිද, 'what shall I do about it or that?' (I for-it or that what do); නුබ එසේ කීවෙහිද, 'did you say so?'

* Colloquially අපි පොල් කඩා ගත්තා (or කඩාලා ගත්තා).

† කිරිස or ක්‍රියා in the following terms = "mood" in English.

‡ Literally 'verbs expressing the three tenses.'

§ The exact rendering of *A'si kiriya* (or *A'sirvādu kriyá*) would be "Benedictive Mood." But the term is not comprehensive enough, since it applies only to a good wish or blessing. The Sinhalese term, however, applies to verbs expressing curse as well as blessing. "Optative Mood" is, therefore, more applicable. The Sinhalese might be properly rendered by පැතුම් කිරිස or ප්‍රාභීයා ක්‍රියා.

Observe that in interrogative sentences, ද is generally suffixed to the final verb. This is the only mark of difference from an affirmative sentence, which generally terminates in ය or ව. (*Vide* §§ 144 (3) & 212.)

THE OPTATIVE MOOD.

A'si kiriya or A'strvāda kriyā.

163. අපි කිරිය or අපිච්චාද ක්‍රියා, optative mood, expresses a wish or desire, as in මම නිරෝගී වෙමිවා, 'may I be free from sickness'; භූඛ බොහෝ කාලයක් ජීවත් වෙතිවා, 'may you live long' (you long a-time may-live); එතෙම යුධයෙන් පැරදේවා, 'may he be defeated in the war' (he from-the-war may-be-defeated); here වෙමිවා, ජීවත්වෙතිවා, and පැරදේවා are in the optative mood.

The letter වා is suffixed to the verb as a sign of this mood.

The optative mood always expresses futurity.

THE IMPERATIVE MOOD.

Vidi kiriya or Vidhi kriyā.

164. විදි කිරිය or විධි ක්‍රියා, imperative mood, expresses a command, request, or exhortation, as in මෙහෙ වර (or වරෙන්), 'come here'; ඔහුට රුපියලක් දෙව (or දීපන්), 'give him a rupee' (to-him a-rupee give); සොරකම් නොකරව්, 'do not steal' (theft do-not-commit); here වර (or වරෙන්), දෙව (or දීපන්), and (නො)කරව් are in the imperative mood.

The imperative mood affects only the 2nd and 3rd persons—the latter rarely.

165. This mood is sometimes used with an optative force, as in අයු බෝ වන්,* 'may (your) age be prolonged';

* This expression is generally used as a term of salute, equivalent to 'good morning,' 'good day,' or 'good evening.' The proper optative

“සැර දේ,” ‘may he live long’ (long-time may-he-live); here වන් and දේ are in the imperative mood. Thus too are used colloquially the forms වෙසන්, ‘may (you) be’; වැටියන්, ‘may (you) fall’; දැකපන්, ‘may (you) see’; (නො) දකින්න*, ‘may (I not) see’; වෙසල්ලා, ‘may (you *pl.*) be’; උනාමේ (or එත්), ‘may (he *or* they) be’; in උඹ මට වාල් වෙසන්, ‘may you become my slave’; උඹ මේ ගහෙන් වැටියන්, ‘may you fall from this tree’; උඹ නිවන් දැකපන්, ‘may you see (*or* attain) Nirvāna’; උඹ නොදකින්න, ‘let me not see you’; උඹලා මට වාල්වෙසල්ලා, ‘may you become my slaves’; ඔහු (or ඔවුන්) මට වාල් උනාමේ (or එ), ‘may he (*or* they) become my slave (*or* slaves).’ (*Vide* § 187—iii., note 3.)

166. The permissive forms, such as ගියාමේ (or එත්), සිටියාමේ (or එ), ගෙනුවාමේ (or එ) in the sentences ලමයා ගෙදර ගියාමේ (or එ), ‘let the boy go home’; එතෙම මෙහි සිටියාමේ (or එ), ‘let him be (*or* stand) here’; වෙහෙ කරුවා එය ගෙනුවාමේ (or එ), ‘let the servant bring it,’ and their plurals ගියාමෙත් (or එත්), සිටියාමෙත් (or එත්), and ගෙනුවාමෙත් (or එත්) may be included under this mood. They are formed by suffixing මේ (or එ) and මෙත් (or එත්) to the colloquial form of the past tense of verbs. Other permissive forms are obtained by suffixing වාමේ or වාචි (*pl.* වාමෙත් or වාචිත්) and දෙන්න (*sing.* දී *pl.*), ‘let give,’ to past participial adjectives ending in පු—දෙන්න, sometimes to those ending otherwise—as කරපුවාමේ (or එ),

expression is අයු බෝ වේවා (sometimes contracted into අයු බෝ වා). This is often used when performing propitiatory incantations to gods, demons, &c., to prolong the lives of persons believed to be influenced by them.

* A corrupted form of (නො)දකිමි.

† This වී seems to be a corruption of මේ. The latter only occurs in books. They are colloquially used in either number, although their proper plural forms are මෙත් and එත්. The initial උ of the word උනාමේ (or එ) is a corruption of වූ.

'let him (or her) do' (*pl.* කරපුවාවෙත් or එත්); කරපුදෙත්; හියදෙත්, 'let him (or her or them) go'; කාපුදෙත්, කෑදෙත්, 'let him (or her or them) eat'; කාපුවාවේ or වි (*pl.* කාපුවාවෙත් or එත්); වැටුවදෙත්, වැටිවදෙත්, 'let him (or her or it or them) fall'; කැඩිවදෙත්, 'let it (or them) break'; සිටියදෙත්, සිටිදදෙත්, 'let him (or her or them) stand.' Permissive forms are used only in the 3rd person.

NOTE.—Observe the force of ඇරපත් and කියවා in මට යන්න ඇරපත්, 'let me go' (used when seized); දනිනොත් එය මට කියවා, 'let him tell it to me, if he knows.'

167. Verbs in the 1st person plural of the indicative mood, present tense, are sometimes used in a hortative sense and may, in such case, be regarded as in the imperative mood, as in නිදාගනිමු, 'let us sleep'; සෙල්ලම්කරමු, 'let us play.' (*Vide* notes in § 187—iii.)

THE CONDITIONAL MOOD.

Asabahav kiriya or *Asambhavanīya kriyā*.

168. අසඛනව කිරිය or අසමභාවනීය ක්‍රියා, conditional mood, states a fact conditionally or expresses uncertainty or the time when an action is done. Both the present and the past forms of verbs in this mood are strictly aorist or future. In this mood generally tense, number, and person are left indefinite. *Ex.* මම* නාවොත් පිටත්වෙන්නට එපා, 'should I fail to come, don't start' (I not-if-came to-start don't); තුම හෙට මිල ගෙවුවොත් පොත දෙමි, 'I will give (you) the book if you (shall) have paid its price (by) to-morrow' (you to-morrow the-price if-paid the-book I-will-give); ඔහු යනොත් මමත් යමි, 'if he goes I too will go'; here අවොත්, ගෙවුවොත්, and යනොත් are in the conditional

* In classics මා, instrumental case.

† නාවොත් = න + අවොත්.

mood. When the particles නම්, "if," and නමුත් or නුමුත් (sometimes නමුදු in classics),* "although," "though," are used with verbs, they give them conditional force, as හෙතෙම මෙහි ආවේනම් මට කියව, 'tell me if he comes here'; තුම එසේ කෙලෙහිනම් ඉතා යහපති, 'it is very good if you did so'; උඹ ඊයේ ඉල්ලුවානම් කාසි (or මුදල්) දෙන්නට තිබුනි, 'if you had asked yesterday, the money would (or could) have been paid (given)'; එතෙම එසේ කීයේනමුත් මම විශ්වාස නොකලෙමි, 'although he said so, I did not believe (it).'

It should be noted that නම් and නමුත් are employed with the forms of the indicative mood. But නමුත් is affixed in colloquial language to the participial forms, as කලනමුත්, හියනමුත්, කියනනමුත්, යනනමුත්.

They are likewise used with adjectives, &c., as උඹ කැමති නම් හෙට වරෙන්, 'If you are willing come to-morrow'; මේ මුද්ද උඹේනම් අරගෙණ පලයන්, 'if this ring be yours take (it) away'; ඒක මගේනම් කාටවත් නොදෙන්න, 'if it is mine, do not give (it) to anybody'; මේ ගෙඩිය කුඩා නමුත් ලාබයි, 'although this fruit is small yet it is cheap'; මේක උඹේනමුත් ඉල්ලන්නට එපා, 'although this is yours, don't ask.'

මැනව or මැනවි, 'it is good'; සුඟු, 'it is proper or right'; හැකි, ඇකි, ඇකි, හි, 'it is possible,' take the conditional mood before them. The form හි is used only in

* තත් in කියනත්, කතන්, &c., is equal to නමුත්, as in තුම එසේ කියනත් මම නොදෙකමි, 'although you say so, I do not believe (it).' වත් in කීවත්, කැවත්, &c., is used in the same way, as තුම එසේ කීවත් මම විශ්වාස නොකෙලෙමි, 'although you said so, I did not believe (it)'; but more generally now in the sense of "even if," as in තුම ඇත්ත කීවත් තුමට සමාවත් නොලැබේ, 'even if you tell (lit. told) the truth, you will not be pardoned.' තත් is also used similarly. Notice the rendering of "whether—or" in the following sentence: 'you will be punished whether you speak the truth or not' = තුම ඇත්ත කිය තත් නොකියනත් (or කීවත් නොකීවත් lit. 'whether spoke or not spoke') තුමට අවිටු (or දමුවම) ලැබේ.

Observe the force of වත් and නමුත් in කොල්ලකාලාවත් අරගනිත්, 'take (it) even by force'; වදකරලා නමුත් සල්ලි අරගනට මනා, 'the money must be got even at some pressure.'

classics and always attached to the negative particle *නො*, as *යානොනී* = *යා නොහැකිව*, 'not being able to go.'

[*Vide* § 187 for the inflectional endings proper to the different moods.]

THE CAUSAL VERB.

Piyadu kiriya or *Prayōjya kriyā*.

169. පියදු කිරිය or ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා, causal verb, expresses the mode of an action caused to be done by another. In the formation of this verb, *ව* is inserted between the base of the verb and the inflectional ending. The subsidiary agent is put in the accusative case governed by *ලවා*,* expressed or understood. *Ex.* මම කොළවා ලවා පොල් කැඩවිමි (or කැඩවුවෙමි), 'I got the cocoanuts plucked by the boy'; ඔහු ලවා කදිම සින්දුවක් කියවිමි (or කියවු වෙමි), 'I got him to sing a fine song'; එතෙම මෝඩයෙක් ලවා ඒ වැඩේ කරවයි, 'he gets that (or the) work done by a fool'; here කැඩවිමි (කැඩවුවෙමි), කියවිමි (කියවු වෙමි), and කරවයි are causal verbs. Colloquially කියාලා, 'having said,' in construction with the subsidiary agent in the dative case is often substituted for *ලවා*, as in ඔහුට කියාලා මේ ලියවිල්ල පිටපත් කරවාපත්, 'get this writing copied by him.' Casual verbs, like non-causal verbs, are conjugated throughout the several moods.

All verbs in the Sinhalese tongue are either causative or non-causative. Some verbs are causative in form, but not in sense. These should be carefully distinguished, by the help of the list of verbs given in §§ 195 & 196.

Most of the involitives and a few of the volitives do not admit of causal forms, while a few causal verbs are without their corresponding non-causal forms. (*Vide* §§ 188 & 195.)

170. In the formation of causal verbs from the non-

* Lit. 'having employed' = 'by'; sometimes *ලව්වා* colloquially.

causal, bases of the latter sometimes undergo certain phonetic changes, such as doubling the final consonant, augmenting semi-nasals attached to the final consonant, as fully shown in § 195. A few examples are given below for the sake of illustration :—

Base of non-causative (<i>Pres.</i>).	Causative (<i>3rd Pers.</i>).
දදි, 'to draw,' 'pull.'	දද්දවයි.
කප, 'to cut.'	කප්පවයි.
තබ, 'to place,' 'keep.'	තබ්බවයි.
දකි, 'to see.'	දක්වයි.
බදි, 'to bind.'	බන්දවයි.
ඝදි, 'to break.'	ඝන්දවයි.
සිච්, 'to stand.'	සිටුවයි.

The older forms of the causative are often without these changes, especially the doubling of the consonant and augmentation of the semi-nasals.

THE INFINITIVE MOOD.

171. The infinitive mood is strictly unknown in Sinhalese, its place being supplied by the dative forms of gerunds ending in *හු*. Thus, 'I wish to go' and 'tell him to come,' are rendered in Sinhalese by මම යන්නට කැමතියි (or කැමැත්තෙහි) and ඔහුට එන්නට කියාපත් (or කියව or කියනු) respectively; here යන්නට and එන්නට are dative cases of the gerunds, යනු and එනු. But when an infinitival phrase is the subject of a sentence, and equivalent to a verbal noun, it is rendered in Sinhalese by gerunds in the nominative case, as 'to err (erring) is human' = වැරදීම මනුෂ්‍ය ස්වභාවයකි*; 'to tell a lie (lying) is a sin' = බොරු කීම පාපයකි.* (*Cf.* the difference in construction between බොරු කීම නරකයි, 'lying is bad,' and බොරු කියන්නට නරකයි, 'it is bad to tell lies.')

NOTE.—The ending *න්නට* sometimes occurs in books as *නට*, as in කරන්නට, දුවනට, and sometimes as *න්නට*, as in කරන්නන්, දුවන්නන්. In colloquial language *ට* is corrupted into *ඔ*. (*Vide* 187—iii.)

* Or වරදකර්ම මනුෂ්‍ය ස්වභාවය; බොරුකියන එක පාපයකි (colloquial).

THE GERUND OR VERBAL NOUN.

172. Verbal nouns have been treated of under nouns. [Vide pp. 68 & 69—(5c. & 7)]. Since they are immediately derived from verbs, they deserve some notice in this place. They admit of different forms as shown in the chapter on nouns. The gerunds (භවිකිරිය, භවක්‍රියා) may be easily formed by suffixing to the bases of the present and past tenses of verbs the several endings proper to them, viz., the ending අනු to the base of the present tense and the other endings to that of the past tense, that is to the second principal part. (Vide § 193.)

Examples.

Base.	Ending.	Gerund.
දුව, 'to run' ° (Pres.)+	අනු ...	දුවනු.
දිවු, (Past) ... {	+ ජම ...	දිවිමි.
	+ උම ...	දිවුමි.
තට, 'to dance' (Pres.)+	+ ඉලි ...	දිවිලි.
	+ අනු ...	තටනු.
තැටු, (Past) ... {	+ ජම ...	තැටුමි.
	+ උම ...	තැටුමි.

It has also been shown already that verbal nouns denoting persons (අරුත් කරිය, අභි ක්‍රියා) are formed by suffixing the endings අත්තා, අත්තී, ඉත්තා, ඉත්තී, &c., to the verbal bases, or the personal inflectional endings to the gerunds ending in නු. Ex. දුව + අත්තා = දුවත්තා or දුවනු + අ = දුවත්තා, 'runner'; තට + අත්තී = තටත්තී or තටනු + ජ = තටත්තී, 'female dancer'; දිවු (base of the past tense) + ජ = දිවුමි, 'runner,' 'who ran'; දිවු + මි = දිවුමේ (pl.). [Vide p. 69.—(7).]

NOTE.—There are other forms of gerunds. In ගියාට (or ගනවාට) වැරද්දක් නෑ, 'there is no harm of going'; ගියාසිත් (or ගනවාසිත්) පලක් නෑ, 'there is no use of going'; කරන්නාක්මෙන්, 'like (or as if) doing'; "රක්කා පිණිස" = රකින or රකිනු පිණිස, 'for protecting'; ගියාට, ගනවාට, ගියාසිත්, ගනවාසිත්, කරන්නාක්, and රක්කා (or රකින) are gerunds: so too "කරණට," "කරණුවට" = කරණු පිණිස, 'for doing'; "දක්නට," "දකිනට" = දකිනු පිණිස, 'for seeing.' (Vide p. 136—Decl. 81 & note to § 178.)

° Verbal bases and roots are here rendered by the infinitive mood.

173. The suffix දදී or දී* 'whilst,' 'when,' 'during,' is sometimes added to the bases of the present tense of verbs to denote the continuation of an action, and is, in sense, equivalent to විට, කොට, or කල ('time'), 'when,' as දුවදදී, 'whilst (or when) running,' which may be equivalently expressed by දුවනවිට, දුවනකොට, දුවනකල (or දුවන කල්හි). These forms in දදී or දී may be taken as gerunds in the locative case expressive of time, and they are followed by verbs in the past tense, as in ලමයා දුවදදී වැටුණේය, 'the boy fell down when running.'

PARTICIPLE.

PRESENT PARTICIPLE.

Musu kiriyā or Miśra kriyā.

174. The present participle is formed by adding to the base of the present tense of the verb, the suffixes මින්, මින, මිනී, මිනී, මිනී, variants of one form, and equivalent to the termination "ing" in English participles. The most common form is මින්

Examples.

Base.	Endings.	Participle.
දුව, 'to run'	... මින්, මින, &c.	... දුවමින්, දුවමිනී, &c.
තට, 'to dance'	... do.	... තටමින්, තටමිනී, &c.
ඹ, 'to eat'	... do.	... ඹමින්, ඹමිනී, &c.

* දී is often used in classical writings, as in සිටියදී, 'whilst standing'; නිදියදී, 'whilst sleeping'; යාදී, 'whilst going'; &c. Compare the force of දී attached to nouns, e. g., in the sentence එකම මට මතදී යමකවිස, 'I met him on the road' (i. e. while on the road).

† Observe that such forms as ගියාම, 'when—went'; දුන්නාම දිවුමාම, 'when—given'; සිටියාම, සිටියුමාම, 'when—stood,' formed by suffixing ආම to the past participial adjective forms ending in අ or පු, are used, generally colloquially, in the sense of ගියවිට or ගියකල්හි; දුන්විට or දුන් කල්හි; සිටිය විට or සිටිය කල්හි. ආම seems to be a remnant of the word වයාම, 'instantly,' 'as soon as.' In some parts of the Island such forms as ගියාම (= ගියාම), කලයාම (= කලාම) are still used.

The term මුහු කිරීම or මිශ්‍ර ක්‍රියා, literally means "mixed verb." Present participles in Sinhalese are so called because the actions denoted by them are performed concurrently with the principal predicate of the subject, as in the sentences මම කතාකරමින් සිටිමි, 'I was speaking' or 'I stood speaking'; අපි සෙල්ලම් කරමින් ගියෙමු, 'we went playing.'

175. The present participle is not uncommonly expressed by reduplicating past participles. This is one of the most effective characteristics of the language.

Examples.—දුව දුව = දුවමින්: කට කට = කටමින්.

NOTE.—In වතුර ගලා එයි, 'water comes flowing,' ගලා, the past participial form is used in the sense of ගලමින්, 'flowing.' Other verbs also are so employed.

PAST PARTICIPLE.

Pera kiriya or Pūrva kriyā.

176. The predicates of the subject which precede its final predicate (අපර ක්‍රියා) are denoted by the term පෙර කිරීම (පූර්ව ක්‍රියා), literally 'the preceding verb or predicate.' *Ex.* මිනිසෙක් ගසකින් වැටී මළේය, 'a man fell from a tree and died' (a-man from-a-tree having-fallen died); ලමයා පාසලට ගොස් පාඩම් දී ගෙදර ආවේය, 'the boy went to the school, gave the lessons and came home' (the-boy to-school having-gone lessons having-given home came); here වැටී, ගොස්, and දී are past participles and they precede the final predicates මළේය and ආවේය. The usual endings are අ, ආ, ඇ, ඊ, and ඉන්. The ending ඇ is confined to old Sinhalese, and ඉන්, though modern, occurs only in a few words. The suffix ලා (lit. 'having taken') is sometimes added to make the participle more definite or emphatic. *Ex.* දුවලා (දුව + ලා), නවාලා (නවා + ලා), වැටිලා (වැටී + ලා), ගොස්ලා (ගොස් + ලා).

177. The past participle is formed from the base of the present tense in the following ways: By changing—

(1) අ in the first syllable of bases ending in ඉ into ඇ and the final ඉ into අ:—

Base.	<i>Examples.</i>	Past Participle.
අදි, 'to pull'	...	ඇද.
පනි, 'to jump'	...	පැන.
බදි, 'to bind'	...	බැද.
මැසි, 'to measure'	...	මැස.

(2) Final අ in the base into ආ If the base ends in ආ no change takes place. The majority of the participles are formed in this manner:—

Base.	<i>Examples.</i>	Past Participle.
ක, 'to eat'	...	කා.
කප, 'to cut'	...	කපා.
කලම, 'to agitate'	...	කලමා.
පුළුස්ස, 'to burn'	...	පුළුස්සා.
පොව, 'to cause to drink'	...	පොවා.
බෙද, 'to divide'	...	බෙද.
මිරිස, 'to squeeze'	...	මිරිසා.
නා, 'to bathe'	...	නා.
කා, 'to plough'	...	කා.

(3) Final ඉ into ඇ, when the vowel in the first syllable is other than අ:—

Base.	<i>Examples.</i>	Past Participle.
ඇවිදි, 'to walk'	...	ඇවිද.
සිටි, 'to stand'	...	සිට.

(4) Final එ into ඊ:—

Base.	<i>Examples.</i>	Past Participle.
ගිල, 'to sink in'	...	ගිලි.
පිපිර, 'to burst'	...	පිපිරි.
මැර, 'to die'	...	මැරි.
වේල, 'to dry'	...	වේලි.
සැකප, 'to sleep'	...	සැකපි.
සිනාස, 'to laugh'	...	සිනාසි.

[For more examples, &c., *vide* principal parts of verbs.]

178. There are past participles, which end in consonants, and do not come under the rules of § 177, as ගොස්, ගොස්, 'having gone'; ඇවිත්, අවුත්, අවුදු, ඇවිදිත්, 'having come'; අරන්, 'having taken.'* (Vide §§ 195 & 196.)

PARTICIPIAL ADJECTIVE.

Kriyá vâchaku Guṇa.

179. Participial adjectives are of two kinds, namely:—

- (1) මුහුණියා ගුණ—Present participial adjective.
- (2) පුඵණියා ගුණ—Past participial adjective.

The first is formed from the base of the present tense by adding the suffixes අන, න, or අන්නාමු: the second from that of the past tense by adding the suffixes ෆ, ට, ආමු, or ඉමව. The past participial adjectives with the termination පු are formed from bases of the present tense. Sometimes the base of the past tense itself stands for the adjective, as හිටි, හිටිය, 'that stood'; විදි, විද්ද, 'that-was-shot' (as an arrow); ඇවිදි, ඇවිද්ද, 'who walked.'

Examples.

- (1) දුවන, දුවන්නාමු, 'running'; නටන, නටන්නාමු, 'dancing.'
- (2) දිවු, දිවු, දිවුනාමු, දුවු, 'that ran'; නැටු, නැටු, නැටුනාමු, 'that danced.'

In books න is sometimes lengthened, as රක්කා or රක්කා, 'protecting,' 'who protects.' Notice the following peculiar forms which occur in classics: යනු, 'said' (in යනු හෙයින්, 'by the said reason or cause'); පලන් (= පැලැන් දමු), 'worn' (as ornaments); බන්, (= බැන්දුමු), 'bound'; බුන්, (= බිඳුනාමු; බිවාමු or බිසු), 'broken'; 'drunk.' (Vide § 122.)

* Such forms as කලෙන් or කෙලෙන්, 'as—did'; ගියෙන්, 'as—went'; ලදින්, 'as—received,' formed by suffixing ඉන්, එන්, &c., to the past participial adjective forms, are found in classical writings, and they seem to be either contracted forms of කලගෙයින්, ගියගෙයින්, or gerunds in the ablative case signifying 'from the fact of' or 'by reason of doing,' &c. They are sometimes used in the sense of past participles.

TENSE.

Kal or Kāla.

180. කල් or කාල, tense, is a change in a verb to express time. There are only three tenses in Sinhalese, namely:—

- (1) අයු කල් or අතීත කාල—Past tense.
- (2) වත්මන් කල් or වර්තමාන කාල—Present tense.
- (3) අනා කල් or අනාගත කාල—Future tense.

(1) Examples of the past tense—මම කැනැත්තක් දිවිමු (or දුටුවෙමු), 'I ran a mile' (I a-mile ran); මම බත් කෑමි (or කෑවෙමි), 'I ate rice' (I rice ate); ගහකින් ගෙඩියක් වැටුණේය, 'a fruit fell from a tree (from-a-tree a-fruit fell).

(2) Examples of the present tense—මම වෛද්‍යන් ගෙනෙන්නට දුවමි, 'I run (or am running) to bring a doctor' (I a-doctor for-bringing run or am-running); මම කෙසෙල් ගෙඩියක් කමි, 'I eat (or am eating) a plantain' (I a-plantain-fruit eat or am eating); ගෙඩියක් බිම (or බිමට) වැටෙයි, 'a fruit falls (or is falling) to the ground' (a-fruit to-the-ground falls or is-falling).

(3) Examples of the future tense—මම වඩා හයියෙන් දුවන්නෙමි, 'I will run faster' (I faster will-run); හුබ ගෙනේ කෑම මම කන් කෙමි, 'I shall eat the food that you brought' (you brought food I shall-eat); ගහෙන් කොලුවා වැටෙන්නේයයි එකෙම කීය, 'he said that the boy would fall from the tree' (from-the-tree the-boy will-fall-that he said).

181. These tenses may be employed to express the other minor divisions of time recognised in English by the use of participles with the verbs in the three tenses, e.g.

(1) THE PAST IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(Act.) 'I was writing' = ලියමින් (or ලියලියා) උනිමි or සිටිමි; † (colloq.) මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා.

(Pas.) 'I was being advised' = අවවාදකරණු ලබමින් උනිමි; (colloq.) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) උන්නා.

o ගෙනෙන්නට = ගෙන එන්නට, lit. 'having taken to-come.'

† ගෙන = ගෙන ආ, lit. 'having-taken that-came.'

‡ සිටිමි, &c., may be substituted for උනිමි in this and other sentences.

NOTE.—In the last sentence අවවාද ලබලබා (or ලබමින්), which is an active construction, literally means 'receiving advice.' This mode of expression is adopted in composition also. It may be noticed here that the construction of a sentence with regard to voice sometimes differs in English and Sinhalese, thus : 'I was being advised by him' may sometimes be expressed by එකෙම මට අවවාද කරමින් (or කරකර) උත්තෝසා; (colloq.) ඔහු මට අවවාද කරකර (or කරමින්) උත්තෝසා, lit. 'he was advising me.' In colloquial language the active construction is often preferred for the sake of its simplicity and clearness. (Vide § 158.)

(2) THE PRESENT IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(Act.) 'I am writing' = ලියමින් (or ලියලියා) ඉදිමි; (colloq.) මම ලියලියා (or ලියමින්) ඉන්නවා.

(Pas.) 'I am being advised' = අවවාදකරණු ලබමින් ඉදිමි; (colloq.) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) ඉන්නවා.

NOTE.—The present tense in Sinhalese has different uses. ලියමි (or මම ලියනවා) may mean, 'I write,' 'I am writing,' or 'I will write.' (Vide Syntax.)

(3) THE FUTURE IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(Act.) 'I shall be writing' = ලියමින් (or ලියලියා) ඉන්නෙමි; (colloq.) මම ලියලියා (or ලියමින්) ඉස්සැ.

(Pas.) 'I shall be being advised' = අවවාදකරණු ලබමින් (or ලබලබා) ඉන්නෙමි; (colloq.) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) ඉස්සැ.

These are nearly all the tenses recognised in classics. (Vide next note.)

The past or past indefinite, the present or present indefinite, and future or future indefinite, are chiefly used. On the other hand, colloquial Sinhalese employs nearly as many tenses as the English. Thus :—

(4) THE PAST PERFECT.

(Act.) 'I had written' = මම ලියලා තිබුනා, as in උඹ එනකොට මම ලියුම ලියලා තිබුනා, 'I had written the letter when you came' (lit. 'are coming'); මම එනකොට ඔහු ගොස්, 'he had gone when I came' (lit. 'am coming').

(Pas.) 'It had been written' = ඒක ලියලා තිබුනා.*

NOTE.—Observe that, like the present indefinite, the past indefinite is sometimes used in classics in the sense of the past and present perfect tenses.

(5) THE PAST PERFECT CONTINUOUS.

(Act.) 'I had been writing' = මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, as in ඔහු එනකොට මම ලියලියා උන්නා, 'I had been writing when he came.'

NOTE.—The past imperfect is also expressed in this manner, as shown before. The tense should be determined from the context.

(6) THE PRESENT PERFECT.

(Act.) 'I have written' = මම ලියලා තියෙනවා,† as in මම ඔහුට දෙකුන්වරක් (or විටක් or වතාවක්) ලියලා තියෙනවා, 'I have written to him two or three times.'

(Pas.) 'It has been written' = ඒක ලියලා තියෙනවා, as in මගේ නම පොතේ ලියලා (or ලියවලා) තියෙනවා, 'my name has been written on (or in) the book.'

(7) THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS.

(Act.) 'I have been writing' = මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, as in දවස නිස්සේම මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, 'I have been writing the whole day.'

NOTE.—The above note to past perfect continuous applies to this tense also.

(8) THE FUTURE PERFECT.

(Act.) 'I shall have written' = මම ලියලා තම්බුණුවෙලා ඇති (or තියේව්), as in උඹ හෙට එනකොට මම ලියුම

* මම ඒක ලියලා තිබුනා = 'I had written it'; මා විසින් ඒක ලියලා තිබුනා = 'it had been written by me.' Notice this difference in the other subsequent examples.

† The colloquial form of the present tense : its past and future tenses are තිබුනා and තියේව් respectively. In books the original බ, which is changed into ධ in some of the colloquial forms, is retained, as තිබුනේ, තිබේ, තිබෙනේ.

ලියාලා කමිමුතු (or අහවර) වෙලා ඇති (or තියෙව්), 'I shall have written the letter when you come to-morrow' (you to-morrow when-come I the-letter having-written having-been-finished will-be).

(Pas.) 'It will have been written' = ඒක ලියාලා කමිමුතු වෙලා ඇති (or තියෙව්), as in මම ගෙදර යනකොට ලියුම් ලියාලා කමිමුතු (or අහවර) වෙලා ඇති (or තියෙව්), 'the letter will have been written when (by the time) I go home.'

(9) THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS.

(Act.) 'I shall have been writing' = මම ලියලියා ඉඳලා ඇති, as in අපි හෙට ගෙදර යනකොට ඔහු ලියලියා ඉඳලා ඇති, 'he will have been writing, when we go home to-morrow.'

182. Observe that in colloquial language ඇති,* 'is,' added to the general affirmative form ending in නවා, and the suffix ව්, are used to denote futurity, as in ඔහු ඒක දෙනවා ඇති, 'he will give it'; කරෝලිස් අද ස්කෝලයට යාව්, 'Carolus will go to school to-day.' The future tense of the third person employed in books is also used colloquially without reference to person, as in මම හෙට එන්නේ නෑ, 'I shall (or will) not come to-morrow.' (Vide § 184.)

183. The following expressions in English may be rendered in Sinhalese thus :—

'I must go home' } = මම ගෙදර යන්න ඕනෑ (or the
'I ought to go home' } emphatic form මම ගෙදර
'I should go home' } යන්නම ඕනෑ).

'This should be done by me' = මේක මා විසින් කල යුතුය ; (colloq.) මේක මම (or මා විසින්) කරන්න ඕනෑ : or මේක මා විසින් (or මම) කරන්න සෑහේ or වව්.

* When ඇති is added to the dative form of gerunds ending in යු it does not denote futurity, as ඔහු යන්න ඇති, 'he may (or must) have gone'; ඒක දෙයට ඇති, 'it may (or must) have been given.'

'I will not (or would not) do it' = මම ඒක නොකරමි : (colloq.) මම ඒක කරන්නේ නෑ.

'I should like to see it' = මම ඒක දකින්නට (or බලන්නට) කැමැත්තෙමි (or කැමතියි).

'I can do it' = මම ඒක කරන්නට පුළුවනි or මම ඒක කරන්නට ඇති (or කලැකි or කරනැකි).

'I cannot do it' = මම ඒක කරන්නට නුපුළුවනි (or නොහැකිය) or මම ඒක කරන්නට බැහැ.

'I may go home to-day' } = මම අද ගෙදර යන්නට වේව්
'I might go home to-day' } or මම අද ගෙදර යැවේව්.

'You may go home' = උඹට ගෙදර යන්නට පුළුවනි* or උඹ ගෙදර යනවාට වැරද්දක් නෑ, the latter lit. 'there is no harm in (or objection to) your going home.'

'He must have gone home' = ඔහු ගෙදර යන්නට ඇති.

'You should (or ought to) have gone' = උඹට යන්නට යුතු ව් තිබුනා.

'I could not have gone' = මම යන්නට බැරිඋනා or මම යන්නට ලැබුනේ නෑ, the latter lit. 'I did not get (an opportunity) to go.'

[For more examples, vide chapter on Idioms.]

184. In colloquial Sinhalese the past tense ends in ආ, as in ගියා, 'went'; ආවා, 'came'; සිටියා, 'stood'; and the present tense in නවා, as in යනවා, 'go'; එනවා, 'come'; සිටිනවා, 'stand.' These forms are used for all numbers and persons. The colloquial form of the 1st person future tense ends in යැය්, in the singular and යැය්මු in the plural as in උඹට ඒක දෙයැය්, 'I shall (or will) give it to you'; උඹ සමඟවෙන්නට අපි හෙට එයැය්මු, 'we shall (or will) come to-morrow to meet you.' (Vide § 182.)

* In the sense of අවසරයි or අවසර තිබෙනවා, 'there is permission. This use of පුළුවනි seems to be quite modern.

NUMBER.

Basa or Vachana.

185. Verbs have two numbers—එකඟය, the singular, and බහුඟය, the plural, which correspond to the two numbers in nouns (*q. v.*).

PERSON.

Kāraka or Purusha.

186. Verbs have three persons, namely—

- (1) මසඳ කරු* or උකතම පුරුෂ, first person.
- (2) තසඳ කරු† or මබ්‍රම පුරුෂ, second person.
- (3) අන් කරු‡ or ප්‍රථම පුරුෂ, third person.

These correspond to the three persons in pronouns (*q. v.*).

187. TABLES OF INFLECTIONAL ENDINGS OF VERBS.

(i) *Indicative Mood.*

Tense.	Person.	Active Voice.	Passive Voice.
		Past Tense.	
Past Tense.	1st Person.	S. ඉමි, ඉමි, ජමි, ජමි, එමි, එමි. P. අමික, අමිහු, අමු, අමෝ, ඉමික, ඉමිහු, ඉමු, ඉමෝ, ජමික, ජමිහු, ජමු, ජමෝ, උමික, උමිහු, උමු, උමෝ, එමික, එමිහු, එමු, එමෝ.	S. ලදිමි, ලදිමි, ලද්දෙමි, ලද්දෙමි, ලැබිමි, ලැබිමි, ලැබුමි, ලැබුමි. P. ලදිමු, ලදුමික, ලදුමෝ, ලද්දෙමු, ලැබිමු, ලැබුමෝ, ලැබුමු.
	2nd Per.	S. ඉති, උති, එති. P. ආහු, උහු, උාහු, උන්හු.	S. ලද්දෙති, ලැබුමෙති. P. ලද්දහු, ලැබුමාහු.
	3rd Person.	S. අ, ආ, ඉ, ඊ, උ, ඒ. P. උ, උා, උන්, උන්හ, උන්හු, උහ, උහු, උාහ, උාහු, මි, හ, හු.	S. ලදී, ලද්දේ, ලැබී, ලැබුමේ. P. ලදහ, ලද්දහ, ලද්දහු, ලද්දෝ, ලැබුමෝ, ලැබුමහ, ලැබුමු, ලැබුමාහ. ලැබුමාහු.
Present Tense.			
Present Tense.	1st Person.	S. අමි, අමි, ඉමි, ඉමි, එමි, එමි, එමි, ඔමි, ඔමි, මි (rare). P. අමික, අමිහු, අමු, අමෝ, ඉමික, ඉමිහු, ඉමු, ඉමෝ, එමික, එමිහු, එමු, එමෝ, ඔමික, ඔමිහු, ඔමු, ඔමෝ, මෝ (rare).	S. ලබමි, ලබමි, ලැබෙමි, ලැබෙමි. P. ලබමික, ලබමිහු, ලබමු, ලබමෝ, ලැබෙමික, ලැබෙමිහු, ලැබෙමු, ලැබෙමෝ.
	2nd Per.	S. අසි, ඉසි, එසි, එසි, ඔසි, ඔසි, හි (rare). P. අපු, අහු, ඉපු, ඉහු, එපු, එහු, ඔපු, ඔහු.	S. ලබසි, ලැබෙසි. P. ලබපු, ලබහු, ලැබෙපු, ලැබෙහු.
	3rd Per.	S. ආ, ඉ, ඒ, මි. P. අන්, අති, ඉන්, ඉති, එන්, එති, ඔන්, ඔති.	S. ලබසි, ලැබෙසි, ලැබේ. P. ලබන්, ලබති, ලැබෙන්න, ලැබෙති.
Future Tense.			
Future Tense.	1st Person.	S. අන්තෙමි, අන්තෙමි, ඉන්තෙමි, ඉන්තෙමි, එන්තෙමි, එන්තෙමි, ඔන්තෙමි, ඔන්තෙමි. P. අන්තමික, අන්තමිහු, අන්තෙමු, අන්තමෝ, ඉන්තමික, ඉන්තමිහු, ඉන්තෙමු, ඉන්තමෝ, එන්තමික, එන්තමිහු, එන්තෙමු, එන්තමෝ, ඔන්තමික, ඔන්තමිහු, ඔන්තෙමු, ඔන්තමෝ, (තමික, තමිහු, තමෝ, තෙමු—rare).	S. ලබන්තෙමි, ලබන්තෙමි, ලැබෙන්නෙමි, ලැබෙන්නෙමි. P. ලබන්තමික, ලබන්තමිහු, ලබන්තෙමු, ලබන්තමෝ, ලැබෙන්නමික, ලැබෙන්නමිහු, ලැබෙන්නෙමු, ලැබෙන්නමෝ.
	2nd Person.	S. අන්තෙහි, ඉන්තෙහි, එන්තෙහි, ඔන්තෙහි, තෙහි (rare). P. අන්තාහු, ඉන්තාහු, එන්තාහු, ඔන්තාහු, තාහු (rare), අන්තහු, ඉන්තහු, එන්තහු, ඔන්තහු.	S. ලබන්තෙහි, ලැබෙන්නෙහි. P. ලබන්තාහු, ලැබෙන්නාහු, ලබන්තහු, ලැබෙන්නහු.
	3rd Person.	S. අන්තෝ, ඉන්තෝ, එන්තෝ, ඔන්තෝ, තෝ (rare). P. අන්තෝ, අන්තාහ (or හු), ඉන්තෝ, ඉන්තාහ (or හු), එන්තෝ, එන්තාහ (or හු), ඔන්තෝ, ඔන්තාහ (or හු). (තාහ, තාහු—rare).	S. ලබන්තෝ, ලැබෙන්නෝ. P. ලබන්තාහ, ලබන්තාහු, ලබන්තෝ.

* Or මසඳි කාරක. † Or තසඳි කාරක. ‡ Or අන්‍ය කාරක.

Tense.	Person.	Active Voice.	Passive Voice.
		Past Tense.	
Past Tense.	1st Person.	S. අමි, අමි, ඉමි, ඉමි, එමි, එමි, එමි, ඔමි, ඔමි, මි (rare). P. අමික, අමිහු, අමු, අමෝ, ඉමික, ඉමිහු, ඉමු, ඉමෝ, එමික, එමිහු, එමු, එමෝ, ඔමික, ඔමිහු, ඔමු, ඔමෝ, මෝ (rare).	S. ලබමි, ලබමි, ලැබෙමි, ලැබෙමි. P. ලබමික, ලබමිහු, ලබමු, ලබමෝ, ලැබෙමික, ලැබෙමිහු, ලැබෙමු, ලැබෙමෝ.
	2nd Per.	S. අසි, ඉසි, එසි, එසි, ඔසි, ඔසි, හි (rare). P. අපු, අහු, ඉපු, ඉහු, එපු, එහු, ඔපු, ඔහු.	S. ලබසි, ලැබෙසි. P. ලබපු, ලබහු, ලැබෙපු, ලැබෙහු.
	3rd Per.	S. ආ, ඉ, ඒ, මි. P. අන්, අති, ඉන්, ඉති, එන්, එති, ඔන්, ඔති.	S. ලබසි, ලැබෙසි, ලැබේ. P. ලබන්, ලබති, ලැබෙන්න, ලැබෙති.
Future Tense.			
Future Tense.	1st Person.	S. අන්තෙමි, අන්තෙමි, ඉන්තෙමි, ඉන්තෙමි, එන්තෙමි, එන්තෙමි, ඔන්තෙමි, ඔන්තෙමි. P. අන්තමික, අන්තමිහු, අන්තෙමු, අන්තමෝ, ඉන්තමික, ඉන්තමිහු, ඉන්තෙමු, ඉන්තමෝ, එන්තමික, එන්තමිහු, එන්තෙමු, එන්තමෝ, ඔන්තමික, ඔන්තමිහු, ඔන්තෙමු, ඔන්තමෝ, (තමික, තමිහු, තමෝ, තෙමු—rare).	S. ලබන්තෙමි, ලබන්තෙමි, ලැබෙන්නෙමි, ලැබෙන්නෙමි. P. ලබන්තමික, ලබන්තමිහු, ලබන්තෙමු, ලබන්තමෝ, ලැබෙන්නමික, ලැබෙන්නමිහු, ලැබෙන්නෙමු, ලැබෙන්නමෝ.
	2nd Person.	S. අන්තෙහි, ඉන්තෙහි, එන්තෙහි, ඔන්තෙහි, තෙහි (rare). P. අන්තාහු, ඉන්තාහු, එන්තාහු, ඔන්තාහු, තාහු (rare), අන්තහු, ඉන්තහු, එන්තහු, ඔන්තහු.	S. ලබන්තෙහි, ලැබෙන්නෙහි. P. ලබන්තාහු, ලැබෙන්නාහු, ලබන්තහු, ලැබෙන්නහු.
	3rd Person.	S. අන්තෝ, ඉන්තෝ, එන්තෝ, ඔන්තෝ, තෝ (rare). P. අන්තෝ, අන්තාහ (or හු), ඉන්තෝ, ඉන්තාහ (or හු), එන්තෝ, එන්තාහ (or හු), ඔන්තෝ, ඔන්තාහ (or හු). (තාහ, තාහු—rare).	S. ලබන්තෝ, ලැබෙන්නෝ. P. ලබන්තාහ, ලබන්තාහු, ලබන්තෝ.

NOTE. — In classics ත් in the endings of the future tense is sometimes dropped, as අනෙමි, අනෙමි.

(ii) *Optative Mood.*

The endings of this mood are those proper to the present tense of the Indicative Mood, with වා, the sign of this mood, affixed to them, with the exception of a few, which do not euphoniously admit වා, and are therefore not used in the Optative Mood. They are :—

Person.	Active Voice.	Passive Voice.
1st Person.	S. අම්වා, ඉම්වා, එම්වා, මම්වා. P. අමෝවා, ඉමෝවා, එමෝවා, මමෝවා.	S. ලබම්වා, ලැබෙම්වා. P. ලබමෝවා, ලැබෙමෝවා.
2nd Person.	S. අසිවා, ඉසිවා, එසිවා, එහිවා, මසිවා, මහිවා. P. අවුවා, අහුවා, ඉවුවා, ඉහුවා, එවුවා, එහුවා, මවුවා, මහුවා.	S. ලබහිවා, ලැබෙහිවා. P. ලබහුවා, ලැබෙහුවා.
3rd Person.	S. ආවා, ඊවා, එවා, මවා. P. අත්වා, ඉත්වා, එත්වා, මත්වා.	S. ලබවා, ලැබේවා. P. ලබත්වා, ලැබෙත්වා.

NOTE.—Verbs of this mood have only the present tense, which in sense has the force of the future. සි and වු in the endings of the 2nd person in the above tables are substitutions for හි and හු respectively.

(iii) *Imperative Mood.*

Person.	Active Voice.	Passive Voice.
2nd Per.	S. අ, ආ, ඊ, උ, අත්, අත්තා, ඉත්, අව, ලව, එව, මව. P. අච්චි, ඉච්චි, එච්චි, මච්චි.	S. ලබ, ලබව, ලැබ, ලැබෙව. P. ලබච්චි, ලැබෙච්චි.
3rd Person.	S. අත්තෝ, ඉත්තෝ, එත්තෝ, ඊ, මත්තෝ. P. අත්තෝ, ඉත්තෝ, එත්තෝ, මත්තෝ.	S. ලබත්තෝ, ලැබෙත්තෝ. P. ලබත්තෝ, ලැබෙත්තෝ.

NOTE 1.—Verbs of this mood partake of the sense of the present and future tenses. In books forms of the 2nd person ending in ච and ච්චි are more common.

2. The particle පිය, 'leave,' is sometimes affixed to the past participial form of verbs when giving orders to menials and inferiors, as (*sing.*) මේ වැඩේ කරපිය, 'do this work'; (*pl.*) ගෙදර දුටපියච්චි, 'run home,' which may be equally well expressed without පිය, thus මේ වැඩේ කර, and නොපි ගෙදර දුවච්චි. In books the form පියව is generally found.

3. The particle පත්* (sometimes changed into යත්) is likewise affixed when ordering equals or inferiors, as (*sing.*) පොත දීපත්†, 'give the book'; (*pl.*) පොත දීපල්ලා.† The plural form පල්ලා is a combination of පත් and ලා (the plural suffix).

4. There is another colloquial form of the imperative, which is more respectful than the last, and is used to equals and superiors. It is formed by suffixing ඡ්ච or ඡ්ච (sing. & pl.), to the base of the present tense of verbs, as in මේ ලිපුම ලියඡ්ච, 'write this letter'; මේක කරඡ්ච, 'do this.' ඡ්ච may be a corruption of ත්ත, an ending of the imperative mood.

Forms of the colloquial present tense of the indicative mood are similarly used, as (*sing.*) මෙහෙ එනවා, (please) 'come here'; (*pl.*) මෙහෙ එනවාලා. These forms are sometimes out of politeness used by superiors even to their subordinates, as when elderly Buddhist priests give orders to novitiates, &c.

* පත් is sometimes corrupted into තත්, as කරතත් (for කරපත්), 'do'; කියතත් (for කියපත්), 'say.' In modern Sinhalese ත්ත in පත් or යත් is sometimes doubled, as කරපත්ත (for කරපත්ත), සිටපත්ත (for සිටපත්ත), පලපත්ත (for පලපත්ත) :—මහු මට මේක කරපත්ත (or කරපත්) කීනිසා කලා, "As he said 'do this,' I did it." The *oratio obliqua* is often used in preference to such forms: thus the above sentence would be මහු මට මේක කරඡ්ච කී නිසා කලා. In books when the particle සි is suffixed to such forms, they undergo a change, as කරපත්තැයි, සිටපත්තැයි, පලපත්තැයි.

† Here the expressions have reference to a third party and would mean, 'give (him, her, or them) the book'; but if it was required to refer to the speaker, the expressions would be (*sing.*) පොත දියත්, 'give (me or us) the book'; (*pl.*) පොත දීපල්ලා. These expressions are generally used with the pronouns denoting the recipient.

5. Forms identical with gerunds ending in නු are used in books in the sense of the passive imperative, as මගේ වචනය පිහිකරණු, 'remember my word' (lit. 'let my word be remembered'); මේබව මනුට කියනු, 'tell this circumstance to him' (lit. 'let this circumstance be told to him').

6. The adjective මැනව or මැනවී, 'is good,' is used with a verb to express a very humble and respectful request or command, as in මෙහි වැඩිය මැනව, 'pray come hither,' lit. 'it is good if (you, &c.) come here'; අනුභව කල මැනව, 'pray eat,' lit. 'it is good if (you, &c.) eat.' The adjective හොඳයි, 'is good,' is used in the same way, as in මෙහි වඩින්නට හොඳයි, 'be pleased to come here' (lit. 'it is good to come here'); අනුභවකරන්නට හොඳයි, 'Be pleased to eat' (lit. 'it is good to eat'). The words සොඳේ* and සහපති, 'is good,' are likewise used: e. g., මෙහි වඩිනවා සොඳේ, 'be pleased to come here' (lit. 'it is good to come here'); අනුභව කරණු (or colloquially කරණවා) සහපති, 'be pleased to eat' (lit. 'it is good to eat' or 'eating is good').

7. In old classics the letter හ, like ව, is suffixed to the simple forms of the imperative, as කියහ, 'say'; දියහ, 'give'; බලහ, 'see.' [Cf. the colloquial forms කියකෝ (or කියාපන්නෝ), දියකෝ (or දීපන්නෝ or දියන්නෝ), and බලකෝ (or බලාපන්නෝ)].

8. දුව, 'run'; නොසිත, 'don't think'; කර, 'do'; අඳු, 'dress,' 'draw' (as pictures, &c.); දනු, 'know'; පවතු, 'behave'; සිටු, 'stand'; are a few examples ending in අ, ආ, and උ. In classics such forms as සැලකරන්, 'say' or 'state' (respectfully); අසන්, 'hear'; සදින්න, 'pray,' 'beseech'; කරන්න or කරන්නැ, 'do,' also occur.

9. Roots of verbs often serve as forms of the imperative: e. g. කිය, 'say'; කප, 'cut'; කඩ, 'break'; දුව, 'run'; තෙම, 'wet.' But these forms are not respectful.

(iv) Conditional Mood.

	Active Voice.	Passive Voice.
Past. Tense.	අ, අත්, මත්, ගොත්.	ලැබුව, ලැබුවත්, ලැබුවොත්.
Present.	ත්, හ, ධ, ගොත්. තත්.	ලබ ගොත්, ලැබෙ හ, ලැබෙ ගොත්, ලබ හ, ලබ හත්, ලැබෙ හත්.

* Not much used now. (Vide හොඳේ, a variant of සොඳේ, under Particles.)

NOTE.—The endings අ, ත්, හ, ධ, ලැබුව, ලැබෙ හ, and ලබ හ are confined to classics. Some of them occur in the following words: ගත් (in කුමක්ද ගත්, 'if I should say what' = 'namely'); කියත් = කිය ගොත්, 'if said'; ඇත = ඇත්තම or ඇගොත්, 'if there is'; දුන = දුන්නොත් or දුනගොත්, 'if given'; කියතු = කිය හ කල්හි, 'whilst said'; කෙළිතු = කෙළි හ කල්හි, 'whilst playing.' The ending ඉන් (sometimes ඉති in classics) is suffixed to මන් (in which case ම is lengthened), as ලැබුමේතින්, "ලැබුනිනි," 'if obtained.' (Cf. some of the endings of the imperative mood common to this mood.)

NOTE 1 —Observe that the endings of the active voice of (volitive) verbs as shown in the above tables are used as endings of the involitive verbs (identical with old passive forms alluded to in § 159).

2. One verb does not admit of all the above endings and their use should, therefore, be carefully studied. (Vide §§ 193, 197.)

3. The expletive letter ස suffixed to verbs, &c., terminating an affirmative sentence and ද affixed to interrogative sentences, are not to be considered as verbal endings.

188. Verbs are also divided into ඉවතින ක්‍රියා, 'Volitive verbs,' i. e., verbs expressing actions that are performed with the exertion and will of the doer, and අනිවතින ක්‍රියා, 'Involitive verbs.' The formation of involitives from volitives will be explained in the next section.* Verbs in the third person are given therein as examples, as the involitives are generally used in that person. (Vide § 196.)

Formation of Involitives from Volitives.

189. (a) Involitives from volitives of one syllable.†

The vowels අ and ආ are respectively changed into ඇ and ඇ, and the personal ending මේ or මෙයි is affixed to the form so obtained.

* Passive verbs derived from active verbs without the addition of ලබ are included under involitives, as their formation and character are alike.

† The personal ending යි should not be taken into consideration in all the examples of this section when determining the number of syllables.

<i>Examples.</i>		
<i>Volitive.</i>	<i>Basal ending.</i>	<i>Involitive.</i>
කයි, 'eats'	අ	කැවෙයි, කැවෙයි.
යයි, 'goes'	"	යැවෙයි, යැවෙයි.
සායි, 'smears'	ආ	සැවෙයි, සැවෙයි.
සායි, 'bathes'	"	සැවෙයි, සැවෙයි.

Observe that in the formation of the involitives දෙවෙයි and එවෙයි from the volitives දෙයි, 'gives,' and එයි, 'comes,' no change in the vowels takes place.

(b) Involitives from volitives of two syllables.

The first vowel, අ or ආ is respectively changed into ඇ or ආ.

"	උ or උ ^ආ	"	ඉ or ඊ.
"	ඔ or ඔ	"	එ or ඒ.

The final vowel is changed into ඒ† or එ.

<i>Examples.</i>	
<i>Volitive.</i>	<i>Involitive.</i>
අවයි, 'cries.'	ඇවෙයි, ඇවෙයි.
දුවයි, 'runs.'	දුවෙයි, දුවෙයි.
පොවයි, 'causes to drink.'	පොවෙයි, පොවෙයි.
මරයි, 'kills.'	මැරෙයි, මැරෙයි.
සාදයි, 'makes.'	සාදෙයි, සාදෙයි.
සුරයි, 'scrapes,' 'scratches off.'	සුරෙයි, සුරෙයි.
සෝදයි, 'washes.'	සෝදෙයි, සෝදෙයි.
සාරයි, 'digs.'	සාරෙයි, සාරෙයි.

But in bases whose first vowel is ඉ, ඊ, එ, or ඒ, only the final vowel is changed into ඒ or එ.

<i>Examples.</i>	
<i>Volitive.</i>	<i>Involitive.</i>
පිසයි, 'cooks.'	පිසෙයි, පිසෙයි.
පිනයි, 'swims.'	පිනෙයි, පිනෙයි.
පිරයි, 'combs.'	පිරෙයි, පිරෙයි.
පෙරයි, 'filters.'	පෙරෙයි, පෙරෙයි.
බෙදයි, 'divides.'	බෙදෙයි, බෙදෙයි.
චේලයි, 'dries.'	චේලෙයි, චේලෙයි.

* කයි may mean, 'he eats,' 'she eats,' or 'it eats.' So in the other verbs.

† When changed into this, the letter ය is omitted, as in ඇවෙයි, which = ඇවෙ + යි.

(c) Involitives from volitives of three syllables.

The first and final vowels undergo changes similar to those of the volitives with two syllables. The second vowel is not generally changed; but if ආ or උ, it is changed respectively into ඇ or ඉ.

<i>Examples.</i>	
<i>Volitive.</i>	<i>Involitive.</i>
අඹරයි, 'grinds.'	ඇඹරෙයි, ඇඹරෙයි.
පුපුරයි, 'bursts.'	පිපිරෙයි, පිපිරෙයි.
පුලුස්සයි, 'burns.'	පිලිස්සෙයි, පිලිස්සෙයි.
බබලයි, 'shines.'	බැබලෙයි, බැබලෙයි.
රචවයි, 'cheats.'	රැචවෙයි, රැචවෙයි.
වනසයි, 'destroys.'	වැනසෙයි, වැනසෙයි.

The Formation of Tenses.

190. The base of a verb (ක්‍රියාඛිත*) is its crude form to which the different terminations are added. It may be easily determined by taking an inflected verb and separating its suffix or termination from the base, as :--

Inflected verb.	Suffix.	Base.
කරමි, 'I do'	... අමි	කර (pres.).
දුවමි, 'I run'	... අමි	දුව (,,).
කළෙමි, } 'I did'	... එමි	කළ (past).
කෙළෙමි, }		
දිවුවෙමි, } 'I ran'	... එමි	දිවු(වු) (..).
දිවුමි, }	... ඊමි	
කරන්නෙමි, 'I shall do'	... අන්නෙමි...	කර (fut.).
දුවන්නෙමි, 'I shall run'	... අන්නෙමි...	දුව (,,).

The bases may be more easily determined from the present and past participial adjectives without the termination වු or යු. The former, without the final ට (or ණ), is identical

* ක්‍රියා + ඛිත, 'base.' The term ඛිත is also applicable to bases of nouns. It literally means 'body.'

with the base of the present and future tenses of the verb, and the latter with that of the past tense, as :—

Inflected verb.	Participial adjective.	Base.
කරමි, 'I do'	- කරණ (pres.)	- කර
දුවමි, 'I run'	- දුවන („)	- දුව.
සිටිමි, 'I stand'	- සිටින („)	- සිටි.
කලෙමි, 'I did'	- කල (past)	- කල.
දිවිමි, } 'I ran'	දිවු („)	- දිවු.
දිවුබෙමි, }		
සිටිමි, } 'I stood'	{ සිටි or }	{ - සිටි or }
සිටිබෙමි, }	{ සිටිය }	{ - සිටිය. }
කරන්නෙමි, 'I shall do'	- කරණ (pres.)	- කර.
දුවන්නෙමි, 'I shall run'	- දුවන („)	- දුව.
සිටින්නෙමි, 'I shall stand'	- සිටින („)	- සිටි.

191. From the above it will appear that the bases of the present and the past tenses differ vastly, and that the base of the future is the same as that of the present tense. By affixing to these bases the different inflectional endings already given in § 187, the different tenses, moods, participles, &c., may be formed. (Vide § 193.)

Observe that අන්නෙමි, an ending of the future tense, might be taken as being composed of අන්න + එම and that the base of the present tense + අන්න would seem to be the proper base of the future; but since there are in classics such future forms as කරණෙමි, දුවනෙමි for කරන්නෙමි, දුවන්නෙමි, the more modern forms, it will not be correct to take either කරන්න and දුවන්න or කරණ and දුවන as the bases of the future tense of the verb. The base of the present tense is therefore given as the base of the future.

192. As the bases of the present and the past tenses differ, the changes that take place in the formation of the past tense from the present will be here explained. In the following examples the personal terminations are put within parentheses, when not combined with the base, to mark the changes more clearly.

(a) Bases of one syllable.

අ or ආ is changed into ඇ.
 ඉ, ඊ, or ඵ   "   උ.
 ඔ   "   ඌ.

Examples.

Present.		Past.
ඉඳි, ඉඳි(සි), 'is' or 'sits.'	... උභි.	
ඉ(න්නෙ), ඉ(න්නෙසි) ,,	... උ(න්නෙ), උ(න්නෙසි).	
ක(සි), 'eats.'	... කා, කා(ච්චි), කා(ඤ්ඤ).	
දෙ(සි), 'gives.'	... දු(නි), දු(නිසි), දු(න්නෙ).	
කා(සි), 'bathes.'	... කා, කා(ච්චි), කා(ඤ්ඤ).	
බො(සි), 'drinks.'	... බී, බී(ච්චි), බී(ඤ්ඤ).	

Exception.

එ(සි), 'comes'   ... ආ(ච්චි), ආ(ඤ්ඤ).

(b) Bases of two syllables.

අ or ආ is respectively changed into ඇ or ඈ.
 උ or උආ   "   ඉ or ඊ.
 ඔ or ඔආ   "   ඵ or ඵආ.
 The final vowel   "   ඊ or උ.

If the final vowel is ඉ, it is changed into ඊ, or is elided, and the consonant doubled.

Examples.

(i)

Present.		Past.
අඹ(සි), 'cries.'	... ඇඹි, ඇඹු(ච්චි), ඇඹු(ඤ්ඤ).	
කාර(සි), 'hawks.'	... කාරී, කාරු(ච්චි), කාරු(ඤ්ඤ).	
කොට(සි), 'chops,' 'pounds.'	... කොච්චි, කොටු(ච්චි), කොටු(ඤ්ඤ).	
පුද(සි), 'offers.'	... පිදී, පිදු(ච්චි), පිදු(ඤ්ඤ).	
සුර(සි), 'scrapes,' 'scratches off'	සිරි, සිරු(ච්චි), සිරු(ඤ්ඤ).	
කෝද(සි), 'washes.'	... කේදී, කේදු(ච්චි), කේදු(ඤ්ඤ).	

ඤ්ඤ and ච්චි in the terminations of verbs in the indicative mood often admit of being interchanged. ඤ්ඤ is more frequent in books. (Vide p. 134, note 3.)

(ii)

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇණි(යි), 'pierces,' thrusts in.'	...	ඇණී, ඇණ්ණේ.
ගණි(යි), 'counts.'	...	ගැණී, ගැණ්ණේ.
පති(යි), 'jumps.'	...	පැතී, පැත්තේ.
පදි(යි), 'paddles.'	...	පැදී, පැද්දේ.
මනි(යි), 'measures.'	...	මැනී, මැත්තේ.

But when the first vowel is ඉ, ඊ, එ, ඒ, ඇ, or ඇ, only the final vowel is changed.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇඳ(යි), 'couples.'	...	ඇඳී, ඇඳ(වේ), ඇඳ(යේ).
කිර(යි), 'weighs.'	...	කීරී, කීර(වේ), කීර(යේ).
කෙම(යි), 'wets.'	...	කෙමී, කෙමු(වේ), කෙමු(යේ).
දින(යි), 'wins.'	...	දිනී, දිනු(වේ), දිනු(යේ).
පිස(යි), 'cooks.'	...	පිසී, පිස(වේ), පිස(යේ).
පින(යි), 'swims.'	...	පිනී, පිනු(වේ), පිනු(යේ).
ලිහ(යි), 'unties.'	...	ලීහී, ලීහු(වේ), ලීහු(යේ).
වේල(යි), 'dries.'	...	වේලී, වේලු(වේ), වේලු(යේ).

(c) *Bases of three syllables.*

The first and final vowels undergo changes similar to those of the verbs with two syllables above noticed. The second vowel generally remains unaltered, but when it is ආ or ඌ, it is generally changed into ඇ or ඉ respectively.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
අකුල(යි), 'rolls up.'	...	ඇකුලී, ඇකුලු(වේ), ඇකුලු(යේ).
ගොරව(යි), 'grows.'	...	ගොරවී, ගොරවු(වේ), ගොරවු(යේ).
පුපුර(යි), 'bursts.'	...	පිපිරී, පිපුර(වේ), පිපුර(යේ).
මතුර(යි), 'charms.'	...	මැතිරී, මැතුර(වේ), මැතුර(යේ).
රවට(යි), 'cheats.'	...	රවටී, රවටු(වේ), රවටු(යේ).
වමාර(යි), 'vomits.'	...	වැමාරී, වැමාර(වේ), වැමාර(යේ).

The Principal Parts of Verbs.

193. The (1) base of the present tense (which is identical with the simple form of the imperative mood formed

without the suffixes ච, &c.*) and (2) the past participial adjective may be taken as the principal parts of a verb, from which the other parts thereof are formed, viz. :—

From the *first* (1) principal part,

Present and future tenses (*Ind. Md.*),

Optative Mood,

Imperative Mood,

Permissive forms ending in පුච්චේ, පුච්චෙත්, and පුදෙත් (*vide* § 166),

Conditional Mood (*pres. form*),

Present and past participles,

Present participial adjective and past participial adjective ending in පු, and

Verbal nouns ending in නු or නි (including those denoting agency) and those ending in මි and ලී of verbs of the fourth conjugation :

From the *second* (2) principal part,

Past tense (*Ind. Md.*),

Permissive forms ending in යා (or චා) වේ, යා (or චා) වෙත්, and දෙත් (*vide* § 166),

Conditional Mood (*past form*),

The other forms of the past participial adjective, and

Verbal nouns ending in මි and ලී of verbs of the other three conjugations and other kinds of verbal nouns.

But in the case of verbs of the third conjugation (b), nearly all the inflections may be formed from the second principal part (*vide infra* example III). A few examples showing the manner in which the different inflections of a verb may be formed from its principal parts are given below.

* Except in the case of the involitives, and a few of the volitives, especially those whose bases end in ඉ, this form of the imperative serves as the base of the present tense, i.e., the first principal part.

Example I.

Verb කරමි, 'I do'—Principal parts කර කල.

(1) From the 1st principal part කර.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)මි* = කරමි.
 2nd „ කර + (අ)හි or (අ)සි = (කරහි =) කෙරෙහි or කරසි.
 3rd „ කර + (අ)සි or ඒ = කරසි or (කරේ =) කෙරේ.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)මු = කරමු.
 2nd „ කර + (අ)හු or (අ)චු = කරහු or කරචු.
 3rd „ කර + (අ)හි or එහි = කරහි or (කරෙහි =) කෙරෙහි.

(Colloq.) කර + නවා = කරනවා (sing. & pl.).

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)ත්තෙමි = කරත්තෙමි.
 2nd „ කර + (අ)ත්තෙහි = කරත්තෙහි.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරත්තේ.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)ත්තෙමු = කරත්තෙමු.
 2nd „ කර + (අ)ත්තෙහු = කරත්තෙහු.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරත්තේ.

(Colloq.) 1st pers. කර + කැකු = කරකැකු (sing.);
 කර + කැකුමු = කරකැකුමු (pl.).

2nd & 3rd pers. කර + ආවි = කරවි (sing.); කර + අවි = කරවි (pl.).

* The suffixes should be combined with the bases in accordance with the rules of combination (Sandhi).

When the combination can be effected by simply eliding the initial vowel of the suffixes and affixing the remainder to the base, the vowel is put within parentheses.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)මිවා = කරමිවා.
 2nd „ කර + (අ)හිවා or (අ)සිවා = (කරහිවා =) කෙරෙහිවා or කරසිවා.
 3rd „ කර + ආවා or ඒවා = කරවා or කෙරේවා.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)මෝවා = කරමෝවා.
 2nd „ කර + (අ)හුවා = කරහුවා.
 3rd „ කර + (අ)වෝවා = කරවෝවා or කෙරෙවෝවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කර + (අ)ව = කරව.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරත්තේ.

Plural.

- 2nd pers. කර + (අ)ව් = කරව්.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරත්තේ.

(Colloq.) 2nd pers. කර + පිය or පන් = කරපිය or කරපන් (sing.); කර + පල්ලා = කරපල්ලා (pl.); කර + (අ)ණ්ඩ = කරණ්ඩ; &c.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

කර + පුවාමේ (or කරපු + වාමේ) = කරපුවාමේ; &c.

Plural.

කර + පුවාමෙත් (or කරපු + වාමෙත්) = කරපුවාමෙත්;
 කර + පුදෙත් (or කරපු + දෙත්) = කරපුදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (Pres. form).

කර + ත, තත්, or තොත් = කරත, කරතත්, or කරතොත්; කල; කට; &c.

PRESENT PARTICIPLE.

කර + මිත් = කරමිත්.

PAST PARTICIPLE.

කර; කොට; කොටින් (rare).

කර + ලා = කරලා; කර + ඇ = කරැ; &c.

PRES. PART. ADJ. AND PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION ඩු.

කර + න = කරණ; කර - (අ)ත්තාඩු = කරත්තාඩු.

කර + ඩු = කරඬු.

VERBAL NOUNS.

කර + නු = කරණු; කරණු + ආ or ඒ = කරත්තා, කරණුයේ or කරත්තේ, or කර + (අ)ත්තා, (අ)නුයේ, or (අ)ත්තේ = කරත්තා, කරණුයේ, කරත්තේ; &c.

කර + ඊම් = (කරීම් =) කිරීම් or කෙරීම්.

කර + උම් = (කරුම් =) කෙරුම්.

(2) From the 2nd principal part කල.

INDICATIVE MOOD.

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. කල + එම් = කලෙම් or කෙලෙම්.

2nd „ කල + එහි (or සි) = කලෙහි (or සි) or කෙලෙහි (or සි)

3rd „ කල + ඒ = කලේ or කෙලේ.

Plural.

1st pers. කල + එමු = කලෙමු or කෙලෙමු.

2nd „ කල + ආඬු = කලාඬු.

3rd „ කල + ඕ = කලෝ.

(Colloq.) කල + ආ = කලා (sing. & pl.).

PERMISSIVE FORMS.

කල + ආවේ (or කලා + වේ) = කලාවේ (sing.);

කල + දෙත් = කලදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Past form*).

කල; කල + ඔත්, or (අ)ත් = කලොත්, or කලත්.

PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION ඩු.

කල + ආඩු = කලාඩු.

OTHER VERBAL NOUNS.

කල + ඒ = කලේ or කෙලේ;

කල + ඕ = කලෝ or කෙලෝ;

කල + (ආ)ඬු = කලාඬු; &c.

Example II.

Causal verb කරවමි, 'I cause to do'—Principal parts කරව; කරවු or කරවු, කෙරෙවු or කෙරෙවු.*

(1) From the 1st principal part කරව.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. කරව + (අ)ම් = කරවමි; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)මු = කරවමු; &c.

(Colloq.) කරව + නවා = කරවනවා (sing. & pl.).

*Future Tense.**Singular.*

1st pers. කරව + (අ)ත්තෙමි = කරවත්තෙමි; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)ත්තෙමු = කරවත්තෙමු; &c.

(Colloq.) 1st pers. කරව + ක්කු = කරවක්කු (sing.);

කරව + ක්කුමු = කරවක්කුමු (pl.).

2nd & 3rd pers. කරව + ආවි = කරවාවි (sing.);

කරව + ආව් = කරවාව් (pl.).

* The final උ of the 2nd principal part is used both long and short: in the inflections it generally becomes short.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. කරව + (අ)මවා = කරවමවා; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)මෝවා = කරවමෝවා; &c.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කරව + (අ)ව = කරවව; &c.

Plural.

2nd pers. කරව + (අ)ව් = කරවව්; &c.

(Colloq.) 2nd pers. කරව + පිය, or පන් = කරවපිය or කරවාපිය, or කරවපන් or කරවාපන් (*sing.*);කරව + පල්ලා = කරවපල්ලා or කරවාපල්ලා (*pl.*);
කරව + (අ)ණ්ඩ = කරවණ්ඩ; &c.

PERMISSIVE FORMS.

කරව + පුමාවේ (or කරවාපු + වාවේ) = කරවාපුමාවේ
(*sing.*);

කරව + පුදෙත් (or කරවාපු + දෙත්) = කරවාපුදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Pres. form.*).

කරව + ත, තත්, or තොත් = කරවත, කරවතත්, or කරවතොත්; &c.

PRESENT PARTICIPLE.

කරව + මින් = කරවමින්.

PAST PARTICIPLE.

කරව + ආ = කරවා; කරවා + ලා = කරවාලා; &c.

PRES. PART. ADJ. AND PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION පු.

කරව + න = කරවන; කරව + (අ)ත්තාපු = කරවත්තාපු;
කරව + පු = කරවපු or කරවාපු.

VERBAL NOUNS.

කරව + නු = කරවනු; කරව + ඊම or උම = කරවීම or කරවුම; &c.

NOTE.—In forming causative verbal nouns ending in ම and ලී, ඵ in the penult of the second principal part is changed into අ, as ඇඹවීම, ඇපල්ලවීම, හික්වවීම, &c.

(2) From the 2nd principal part කරවු or කෙරෙවු.

INDICATIVE MOOD.

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. කරවු, or කෙරෙවු + ඊම, or එම = කරවීම, or කෙරෙවුවීම.*

2nd „ කරවු, or කෙරෙවු + එහි = කරවුයෙහි, or කෙරෙවුවෙහි.

3rd „ කරවු, or කෙරෙවු + ඊ, or ඒ = කරවී, කරවුයේ or කෙරෙවුවේ.

Plural.

1st pers. කරවු, or කෙරෙවු + ඊමු, or එමු = කරවීමු, or කෙරෙවුවීමු.

2nd „ කරවු, or කෙරෙවු + උහු, or අහු = කරවුහු, or කෙරෙවුවහු.

3rd „ කරවු, or කෙරෙවු + උහ, හ, or මි = කරවුහ, කරවුහ, or කෙරෙවුවෝ.

(Colloq.) කෙරෙවු + ආ = කෙරෙවුවා (*sing. & pl.*).

PERMISSIVE FORMS.

කෙරෙවු + වාවේ (or කෙරෙවුවාව + වේ) = කෙරෙවුවාවේ
(*sing.*);

කෙරෙවු + දෙත් = කෙරෙවුදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Past form.*).

කෙරෙවු + මත්, or අත් = කෙරෙවුවොත්, or කෙරෙවුවත්.

PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION වු.

කෙරෙවු + ආවු = කෙරෙවුවාවු.

* ම may be used for short වු in the inflections.

Example III.

Verb ඇවිදීම, 'I walk'—Principal parts ඇවිදි,
ඇවිද්ද or ඇවිදි.

(1) From the 2nd principal part ඇවිද්ද or ඇවිදි.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මි = ඇවිදිමි; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මු = ඇවිදිමු; &c.

(Colloq.) ඇවිදි + නවා = ඇවිදිනවා (sing. & pl.).

Past Tense.

Singular.

1st pers. { ඇවිදි + ඊමි = ඇවිදිමි; &c.
ඇවිද්ද + එමි = ඇවිද්දෙමි; &c.

Plural.

1st pers. { ඇවිදි + ඊමු = ඇවිදිමු; &c.
ඇවිද්ද + එමු = ඇවිද්දෙමු; &c.

(Colloq.) ඇවිද්ද + ආ = ඇවිද්ද (sing. & pl.).

FUTURE TENSE.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)ත්තෙමි = ඇවිදිත්තෙමි; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)ත්තෙමු = ඇවිදිත්තෙමු; &c.

(Colloq.) 1st pers. ඇවිදි + සැසැසු = ඇවිදිසැසැසු (sing.);

ඇවිදි + සැසැසුමු = ඇවිදිසැසැසුමු (pl.).

2nd & 3rd pers. ඇවිදි + ඊවි = ඇවිදිවි (sing.);

ඇවිදි + ඊවිත් = ඇවිදිවිත් (pl.).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මවා = ඇවිදිමවා; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මෝවා = ඇවිදිමෝවා; &c.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. ඇවිදි + (ඉ)ව or උව = ඇවිදිව or ඇවිදුව; &c.

Plural.

2nd pers. ඇවිදි + (ඉ)ව් = ඇවිදිව්; &c.

PERMISSIVE FORMS.

ඇවිද්ද + ආවේ (or ඇවිද්ද + වේ) = ඇවිද්දවේ (sing.);

ඇවිද්ද + දෙත් = ඇවිද්දදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD.

ඇවිදි + න, තත්, or තොත් = ඇවිදින, ඇවිදිතත්, or ඇවිදි
තොත්; &c.

ඇවිද්ද + (අ)ත් or මත් = ඇවිද්දත් or ඇවිද්දෙත්.

PRESENT PART.

ඇවිදි + මිත් = ඇවිදිමිත්;

PRESENT PARTICIPIAL ADJECTIVE.

ඇවිදි + න = ඇවිදින; ඇවිදි + (ඉ)ත්තාමු = ඇවිදිත්තාමු.

VERBAL NOUNS.

ඇවිදි + නු = ඇවිදිනු; ඇවිදි + ඊම, උම, or ඉමි = ඇවිදිම,
ඇවිදුම, or ඇවිදිමි; &c.

The remaining inflections are formed from the second form of the 2nd principal part by changing the final ඉ into ආ and adding the necessary suffixes, thus :—

IMPERATIVE MOOD.

(Colloq.) ඇවිද + පිය, or පන් = ඇවිදපිය, or ඇවිදපන් (sing.);
ඇවිද + පල්ලා = ඇවිදපල්ලා (pl.); &c.

PERMISSIVE FORM.

ඇවිද + පුදෙත් (or ඇවිදපු + දෙත්) = ඇවිදපුදෙත්.

PAST PARTICIPLES ENDING IN ආ AND ලා.

ඇවිද (Vide § 177); ඇවිද + ලා = ඇවිදලා.

PAST PARTICIPIAL ADJECTIVE WITH TERMINATION පු.

ඇවිද + පු = ඇවිදපු.

Careful study of this section, §§ 177, 189, 192, & 195, and the paradigms of conjugations given at the end of this chapter, should enable the student to form any of the inflections at once with accuracy.

194. Verbs may be divided into four conjugations according to the different ways in which their principal parts are formed. The second conjugation contains causatives and a large proportion of non-causatives, and the fourth conjugation involitive verbs. The principal parts of verbs of the four conjugations are given in the next two sections. It should be noticed that in compound verbs, such as කර්කස්ස, සැරිසර, and අන්වද්ද, the first part undergoes no change, while the second part is conjugated according to one of the conjugations. Compound verbs, of which only a few are noticed, will, however, appear under "Exceptions."

195.

FIRST CONJUGATION.

Bases consist of one syllable. Changes : ආ or ආ, is changed into ඇ in past participial adjective. Past participle ends in ආ, as කා, ගා, ද. Gerunds generally terminate in න and මි only; those ending in ඇමි are more common and may be easily formed by suffixing මි to the 2nd principal part.

Base (Pres. tense).		Past Part. Adj.
ක,° 'eat' (vide p. 239.)	...	... කැ.
ගා, 'smear,' 'play' (a stringed musical instrument)	... ..	... ගැ.
ද, 'burn' (invol.)	... ..	... දැ.
ල, 'lay,' 'place'	... ..	... ලැ.
ස,† 'bathe' (one's self)	... ..	... සැ.
පා, 'display,' 'put forth to view'	... ..	... පැ.
බා, 'let down,' 'unload'	... ..	... බැ.
වා, 'endure,' 'suffer'	... ..	... වැ.
සා,‡ 'plough'	... ..	... සැ.

SECOND CONJUGATION.

Characteristics—Final vowel ආ of the base is changed into ළා (ළ) in the past participial adjective. Past participle ends in ආ, as අකුලා, අඹා.

* The gerundial forms කැවුමි and කැවිලි are now commonly used in the sense of 'pan-cake' and 'sweet-meal' respectively. Observe that gerunds are often used where pure nouns are used in English, e.g., ඇසීමි, ඇඳුමි, 'cry'; ඇතිරිලි, 'cloth' (for spreading, &c.); ඇල්ලීමි, 'seizure'; ඇසීමි, ඇහීමි, &c., 'question,' 'query'; ඇඳුමි, 'dress'; කැවුම, කැවීම, 'fracture'; කඹාල, කවුලු (from කැවිලි), 'gap,' 'stile'; කැවීම, කැවුම, 'cut'; ගොඩනැගිලි, 'building,' 'structure'; දන්වීම, 'notice,' 'advertisement'; නැවුම, නැවීම, 'dance'; පිටුම (from පන), 'leap,' 'summersault'; මැවීම, 'creation'; ලිපුම, ලිපිලි, 'letter,' 'document'; මැලිලි, 'burial.'

† In classics sometimes සක (past part. adj. සැසැ).

‡ භිය is a peculiar gerundial form of this verb. The regular form වැමි is also used, though not so frequently.

(i) *Non-Causal Verbs.*

(a) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 ජ or ආ in the first syllable is changed into ජෑ or ජැ respectively.*

Base (<i>Pres. tense</i>).		Past Part. Adj.
ජුලු, 'roll up' ...	...	ජෑලු.
ජබ, 'cry,' 'weep' (<i>vide</i> p. 248.)	...	ජෑබ.
ජබල, 'crow,' 'cry' (of birds generally)...	...	ජෑබල.
ජුලුල, 'rub' (with the hand)	...	ජෑලුල.
ජබ, 'mould' (images)	...	ජෑබ.

Examples.

ජදක, 'believe'; ජක, 'knead'; ජුලුල, 'wash' (clothes); ජබර, 'twist' (of ropes, &c.), 'grind'; ජුලුක, ජුලුක, † 'string together,' 'thread'; ජලල, 'seize,' 'hold'; ජුලු, 'pick up'; ජුලුස, † 'stir up' (as a heap of things, &c.), 'excite'; ජස, ජස, § 'hear,' 'question'; ජුර, 'block up,' 'pile together'; ජාක, 'yawn'; කබ, 'break'; කප, 'cut'; කලබ, 'agitate'; කස, කස, 'scratch'; කාර, 'hawk' (with the throat); ගර, 'sift' (in gemming, &c.), 'wash'; ගරක, 'abuse'; ගල, 'flow,' 'rise' (of water), 'dip in'; ගලප, 'join'; ගවස, 'surround,' 'adorn'; ගස, ගස, 'strike'; ගාට, 'waddle'; ගක, 'regard,' 'esteem'; ගක, 'make'; තබ, ‖ 'place'; තබබ, 'seethe,' 'boil'; තල, 'flog,' 'bruise'; තව, 'foment,' 'warm'; තවර, තරව, ¶ 'rub or smear on,' 'touch'; දකක, 'drive'; දකල, 'struggle,' 'wind' (as a thread); දර, 'bear,' 'suffer'; දවට, 'wrap'; තස, 'raise,'; තට, 'dance'; තම, තව, 'bend'; තස, තස, 'kill,' 'destroy'; පටල, 'confuse,' 'entangle'; පක, 'hope for'; පරද, ° 'defeat'; පලද, 'put on' (dress or ornaments); පල, 'split,' 'cleave'; පවර, 'impose,' 'thrust upon'; පවස, 'declare,' 'say'; පාස, 'trample,' 'thresh'; පාද, 'clear up'; පාසක, පාස, 'solder,' 'weld'; බද, 'embrace'; බබල, 'shine'; බල, 'look at,' 'see'; බස, 'insert,' 'put in'; මක, 'blot out,' 'obliterate,' 'melt' (metals, &c.); මර, 'kill'; මව, 'create'; මස, මස, 'stitch'; මාක, 'aim at'; රද, 'stop,' 'delay'; රව, 'frown,' 'scowl'; රවට, 'deceive,'

* When the vowel in the first syllable is ජෑ, ජෑ, ජෑ, ජෑ, ජෑ, or ජෑ, no change takes place except in the final vowel. [*Vide infra* (d).]

† The form ජුලුක is commonly used.

‡ Past participial adjective ජෑලුක or ජෑබක.

§ Colloquially ග takes the place of ස generally.

‖ Colloquially තස, තබ (past part. adj. තබු, තබබ).

¶ Colloquial form.

°° The causal forms පරදද and පරදව are generally used now for පරද: in old classics the form පරස (past part. adj. පරසු) is found.

'beguile'; වබ, 'nurse and foster,' 'take or carry' (a child in the arms); වද, 'give birth to'; වක, 'wave,' 'spread or lay out,' 'describe'; වකස, 'destroy,' 'lay waste'; වර, 'cease' (to yield fruit, milk, &c.); වලක, 'avoid,' 'evade'; වලද, 'eat' (respectful); වලල, 'bury'; වව, 'grow' (plants, &c.); වස, වස, 'cover,' 'close'; සකස, සකස, 'comfort,' 'console'; සසස, † 'provide,' 'supply'; සරස, සරස, 'adorn,' 'array'; සලක, 'regard,' 'think'; සලස, ‡ 'cause'; සාද. සද, සද, 'make'; සද, සද, 'decorate,' 'bring up' (children, &c.); සස, සස, 'chew,' 'bite'; සම, 'blow' (as wind); සල, සල, 'pour or empty out,' 'shake,' 'sift' (flour, &c.); සාර, සාර, 'dig.'

Exceptions.

When the vowel in the second syllable is ආ it is generally changed into ජෑ. The change of final ජ into ල is common in classics. (*Vide* § 194.)

Base (<i>Pres. tense</i>).		Past Part. Adj.
ජුරුද, 'spread out'	...	ජෑරුරු, ජෑරුල.
ජුරුක, ‖ 'know,' 'recognize'	...	ජෑරුකු, ජෑරුක.
ජෑවදද, 'cultivate' (ground)	...	ජෑවදද.
කකාර, 'decoct'	...	කකාරු.
කරකව, 'twirl'	...	කරකවු.
කරක, 'castrate'	...	කරකු.
කලක, } 'stir up,' 'mix' (a liquid) {		කලකු.
කලක, } 'stir up,' 'mix' (a liquid) {		කලකු.
ගොඩකස, 'build,' 'bring to land'	...	ගොඩකල.
දම, 'cast down,' 'put'	...	දමු, දමම.
පාස, 'shine forth,' 'clear up'	...	පාලු.
පිරිවර, 'surround'	...	පිරිවරු.
පියාම, 'fly' ...	...	පියාමු.
මතුරු, § 'charm,' 'mutter'	...	මතුරු, මතුල.
ලබ, ¶ 'obtain,' 'receive'	...	ලබු, ලද.
වතුර, 'pour out,' 'shed'	...	වතුරු, වතුල.
වදර, 'say' (respectful) ...	...	වදරු, වදල (or වදකල).
වජුරු, § 'sow'	...	වජුරු, වජුල.

* The causal form වලකව is also used.

† Past participial adjective සරසු or සරසෙවු.

‡ The causal forms සලසව and සලසස are often used for සලක (කලක colloquially). (*Vide* principal parts of causal verbs.)

§ In classics the past part. is sometimes ජෑරුට, මතුට, වජුට respectively.

‖ Past part. ජෑරුක or ජෑරුකල. The older form සකස is also used in books for ජුරුක.

¶ Past part. ලබ, ලබ, ලබල, ලබල, or ලදි

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
වමාර, 'vomit' ...	... වැමැර.
වරකත, 'decline,' 'conjugate' ...	... වරකැග.
වස,° 'dwell,' 'live' ...	... විස.
කැරිකර, 'go from place to place' ...	... කැරිකැර.
කරිකස්ස, 'rectify,' 'amend' ...	... කරිකැස්ස.

(b) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 ට or ටෑ in the first syllable is changed into ඉ or ජ් respectively. The vowel in the second syllable of bases consisting of three syllables is also generally changed into ඉ by assimilation. Assimilation of vowels is common in gerunds ending in මි, e. g., ඉගුළුමි, ඉහිලිමි; ඉතුරුමි, ඉතිරිමි.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
උගුල, 'pull out' ...	... ඉගුළු, ඉහිළු.
උතුර, 'overflow' ...	... ඉතුරු, ඉතිරු, උතුරු†
උදුර, 'pluck up,' 'wrest' ...	... ඉදුරු, ඉදිරු.
උස, 'issue' (as from a spring)	ඉස.
උසස, 'earn,' 'supply' ...	... ඉසස, ඉසෙවු.‡
උසුට, 'pull up,' 'extract' ...	... ඉසුටු, ඉසිටු.
උස, 'cook' ...	... ඉස, ඉසි.‡
උර, 'suck,' 'absorb' ...	... ඉරු.
උඋ, 'rub' ...	... ඉඋ.
උඋස්ස, 'scoop out' ...	... ඉඋස්ස.
උස්ස, 'lift up,' 'raise' ...	... ඉස්ස.
උසුඋ, උසුඋ, 'bear' (a burden)	ඉසිඋ, ඉසසු, ඉහිඋ.
ඉගුර, 'roar,' 'thunder' ...	... හිහිරු, හිතුරු, ගුගුලු.†
උවු,‡ 'run' ...	... උවු.
උසු, 'offer' (a gift) ...	... උසු.
උසුස, 'swell out' ...	... උසුස.
උසුර, 'burst' (<i>intrans.</i>) ...	... උසුරු, උසුරු.
උර, 'fill,' 'commence' ...	... උරු.

° Forms such as වෙසේ, වෙසෙයි, &c., of the present tense are often used in books. Past part. වැස, which is identical with that of වසි, 'rain.' In classics past part. adj. is sometimes වුස.

† This form occurs in classics.

‡ This form is more euphonious. Gerunds ending in මි : ඉසෙමි; ඉවුමි, ඉවිමි.

§ Past participle උවු or උවුලා. In classics sometimes උවු (both base and past part.)

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
සුරුදු, 'link,' 'splice,' 'weld' ...	පිඳිදු.
සුළස්ස, 'burn,' 'bake' ...	පිලිස්ස.
බුර,° 'bark' (as a dog) ...	බිරු.
මුද, 'release' ...	මුදු.
රුස්ස, 'endure,' 'tolerate' ...	රිස්ස.
සුර, සුර, 'scratch,' 'scrape off' ...	සිරු, සිරු.

(c) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 ම or මි in the first syllable is changed into ඵ or ඵ් respectively.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
මක, } 'wrap round' ...	{ ඵක.
මක, }	{ ඵක.
මක, 'press down' ...	... ඵක.
කොට, 'chop,' 'pound,' 'peck' ...	... කොටු.
කොණ, † 'pinch' ...	... කොණ්ඪු.

Examples.

කොක, 'plat,' 'knit'; කොර, 'choose,' 'solve'; දෙඩ, 'chatter,' 'speak'; දෙව, 'milk,' † 'wash' (*past part. adj.* දෙවු); සොස, 'soak'; සොල, 'winnow'; සොලමි, 'incite,' 'instigate'; මෝර, 'mature,' 'become hard' (*intrans.*); කොද, 'join,' 'contrive,' 'employ'; කොස, කොස, 'seek,' 'thatch' (*past part. adj.* කෙවු, කෙවු); කෝද, කෝද, 'wash.'

(d) Bases consist of two or three syllables. Changes : none, except the characteristic change of the final vowel.

[*Vide supra* (a).]

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ආද, 'couple,' 'yoke' ...	... ආඳ.
ඉර, 'tear,' 'saw' ...	... ඉරු.
ඉවස, 'endure' (with patience) ...	... ඉවසු.
එද, } 'mix' (as curry stuffs in cooking) ...	{ එඳ.
එද, }	{ එඳ.
එලව, එලල, 'hang,' 'suspend' ...	... එලවු, එලලු.
එල, 'spread out' (of a cloth, mat, &c.), 'cast down' ...	... එළු.

° උබුබුරුල. උබුබුරුලල, 'whine,' 'howl' [Past part. adj. උබුබුරුළු, උබුබුරු(රු)ලු].

† The forms කොණ්ඪක (*past part. adj.* කොණ්ඪකු) and කොණු (or කෝ)ස්ස (*past part. adj.* කොණ්ඪස්ස) are also used colloquially.

‡ The noun කිරි, 'milk,' is generally prefixed to the verb. The forms දෙ and දෙවි (*past part. adj.* දෙවු or දෙවිස) are also very common. Past participle දෙවු (or දෙව) or දෙවලා (or දෙවලා).

Examples.

එලල, 'darn'; කිඳ, 'sink' (intrans.); කිය, 'say' (past part. adj. කී, කියූ or කීවූ); කීර, 'weigh'; කෙලස, කෙලස, 'soil,' 'profane'; ගිවිස, 'covenant,' 'consent'; ගෙව, 'pay off,' 'spend' (as time); ගෙවල, 'say'; ගෙව, 'wet,' 'damp'; හෙරප, 'press upon,' 'throng'; දින, 'win' (a race, lawsuit, &c.); දිර, 'rot,' 'digest'; දිවුර, † 'swear'; දෙදර, 'totter,' 'splinter'; දෙස, † 'preach'; කිඳ, 'sleep'; කිව, කිව, 'extinguish,' 'cool'; කිව, 'finish'; නෙර, 'protrude'; නෙරප, 'drive away,' 'expel'; නෙල, 'pluck' (fruit, &c.), 'pluck off' (as cotton, coir fibre, &c.); පෙර, 'strain,' 'distil'; පෙරල, 'overturn,' 'roll'; පෙල, 'trouble' 'agitate'; පික, 'rejoice'; පිස, 'shut,' 'close' (past part. adj. පිසූ or පිවූ); පිස, පිස, § 'cook'; පිස, 'swim'; පිර, 'comb'; බෙද, 'divide'; බේර, 'separate,' 'settle' (accounts, disputes, &c.); මිය, || 'die'; මිරික, 'squeeze'; රිංග, 'creep through'; ලිය, 'write,' 'turn' (on a lathe), 'mince' (past part. adj. ලියූ or ලිවූ); ලියල, 'sprout'; ලිස්ස, 'slip,' 'slide'; ලිය, 'untie,' 'loosen'; වික, 'bite,' 'chew'; විදක, 'expand,' 'spread out'; විමස, 'examine,' 'inquire into'; විස, ¶ 'weave'; විසල, වේල, 'dry'; විසද, විසද, 'explain,' 'solve,' 'spend'; විසිද, 'spread out'; වෙවිල, 'shake,' 'tremble' (intrans.); සිය, හිය, 'beg' (alms, &c.); සිත, හිත, 'think'; සිපද, හිපද, 'boil down'; ගෙල, එල, 'cast down,' 'spread out.'

Exception.

පිරිනෙල, 'contemn,' 'treat disrespectfully' (past part. adj. පිරිනෙරී).

NOTE.—Some verbs, causal only in form but not in sense, will be found under causal verbs. The verbs අපුලල, අවුස්ස, ගල්ල, දක්ක, අස්වද්ද, කරකව, කලනක, හරිගස්ස, උලුපප, උස්ස, පුරුද්ද, පුලුස්ස, රුස්ස, ලිස්ස, which have become non-causal in sense, but seem to be variants of causal forms now seldom used, have been noticed above. A few more of these will be found below under causal verbs

° Past part. ගිවිස or ගිවිසලා. Past part. adj. ගිවිසූ or ගිවිස්ස.

† Past part. adj. දිවුල in classics. In the expression දිවිදෙස, 'evil effects of swearing' (falsely), දිවි stands for (බොරු) දිවුල or දිවිවිමේ ('of swearing'). Contrast දිවුල, sometimes ජිවුල (base දිවුල්, ජිවුල්), 'wood apple' (Feronia elephantum).

‡ This word is now loosely used in colloquial language, e.g., බොරු දෙසක්ක එසා, 'don't tell lies'; මටත් ලැබුණු විටක (or අහුලනාව) උමට හරිගට දෙසක්ක, 'when I too get the chance (or when I catch you) I will pay you off' (lit. 'lecture you properly').

§ Past part. පිස, පිස, පිසලා, or පිසලා

|| Past part. මිය. (Vide § 196.)

¶ Past part. විස or විසලා. Past part. adj. විසූ or විවූ.

(ii) Causal Verbs.

Characteristic—Vowel in the penult of the base (consisting of three or four syllables) is changed into එ in the past part. adjective.

Bases consist of two, three, or four syllables.

For the benefit of beginners, bases of the corresponding non-causal forms are given after the 2nd principal part and, under "Examples," within parentheses after the English explanations, except when such forms are either not extant or not common. In explanations where the words "cause to" are necessary, they are omitted to gain space by placing an ellipsis before the succeeding verb, as 'eat' for "cause to eat." Observe that, owing to the difference of idioms in the two languages, some of the explanations do not admit of "cause to" being prefixed to them. (Vide notes on pp. 224 & 229.)

(a) Other changes: Same as those under (i) (a). But in bases of three or four syllables, if උ occurs in the 2nd syllable, it is changed into ඉ [vide supra (i) (b).]; and if ජ occurs in the 2nd syllable consisting of a vowel-consonant and a consonant, it is changed into ජෑ.

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.	Non-causative.
අටව, 'set' (a spring or trap) ...	අෑටවු.	—
අඬව, '-weep,' '-cry' (vide p. 249) ...	අෑඬවු.	අඬ.
අතුරුව, } '-spread out,' '-open out'	අෑතිරෙවු.	අතුර.
අදව, } '-pull,' '-draw' (vide p. 255)	{ අෑද්වු.	} අදි.
අද්ද, }	{ අෑද්දි.	
අද්දව, }	{ අෑද්දෙවු.	
අපුලලව, '-wash' (clothes) ...	අෑපිලලෙවු.	අපුල්ල.
කව, '-feed,' '-eat' (vide p. 241) ...	කෑවු.	ක.
කලමව, } '-agitate' ...	{ කෑලමෙවු.	කලම.
කලමිමව, }	{ කෑලෑමිමෙවු.	කලමිම.
ගාව, '-smear,' '-play' (on a stringed musical instrument).	ගෑවු.	ගා.

Examples.

අකුල(රලු)ව, '-roll,' '-shrivel up' (අකුල); අඟව, ගඟව, '-understand,' 'intimate' (අඟී, ගඟී); අන්ව, අන්ක, අන්කව, '-pierce,' '-thrust,' '-butt' (අනි); අන්දව (or අන්ද), 'dress' (another), 'get a drawing made' (අදි); අදන්ව, අදන්ක, අදන්කව, '-know,' 'introduce' (අදක);

අඹව, 'mould' (images), 'chase away' (අඹ); අරව, 'send' (to 3rd person), 'open' (අරි); අල්ලව, 'seize,' 'hold' (අල්ල); අලව, 'paste,' 'stick'; අවුලව, 'pick up' (අවුල); අවුලුව, අවුලුව, 'kindle,' 'incite' quarrels, &c.; අවුස්සව, 'stir up,' 'excite' (අවුස්ස); අස්ව, අස්ස, අස්සව, 'hear,' 'inquire' (අස); කඩව, 'break,' 'pluck' (කඩ); කපව, කප්ප, කප්පව, 'cut' (කප); කලන්ව, කලන්ත, කලන්තව, 'stir up,' 'mix' by stirring (කලක); ගන්ව, ගන්ත, ගන්තව, 'take' (ගනි); ගලව, 'save,' 'unfasten,' 'redeem'; ගස්ව, ගස්ස, ගස්සව, 'strike' (ගස); තබව, තබබ, තබව, තබබව, † 'keep,' 'place' (තබ); තලව, -bruise,' 'flog' (තල); දක්ව, දක්ක, දක්කව, 'show,' 'exhibit' (දකි); දන්ව, දන්ත, ‡ 'inform' (දනි); දව, 'burn' (ද); නග්ව, නග්ත, නග්තව, 'raise,' § 'ascend' (නග); නලව, 'cease crying,' 'soothe'; නවන්ව, නවන්ත, නවන්තව, 'stop' (නවන); නස්ව, නස්ස, නස්සව, 'kill,' 'destroy' (නස); නාව, 'give bath' (නා); පටලව, 'twine or wrap round,' 'entangle' (=පටල); පටව, 'load' (goods, &c.); පණව, 'order,' 'pass' (laws, &c.), 'set up' (a seat, &c.); පතුරව, 'spread,' 'extend' (පතුර); පන්ව, පන්ත, පන්තව, 'jump,' 'drive away' (පනි); පලදව, පලන්දව, (or පලන්ද), 'adorn' another (පලදි); පරද(රද්)ව, පරද්ද, පරද්දව, 'defeat,' 'defeat' (පරදි); පවන්ව, පවන්ත, පවන්තව, 'observe,' 'maintain' (පවනි); බබලව, 'shine' (බබල); බස්ව, බස්ස, බස්සව, 'let or take down,' 'descend,' 'flow' (බස); බාව, 'get let down or unloaded,' 'lay down' (බා); මබව, 'make muddy'—e. g., fields by the trampling of oxen, 'tread' (මහි); මද්ව, මද්ද, මද්දව, 'polish,' 'smoothen,' 'draw toddy' from trees (මදි); මන්ව, මන්ත, මන්තව, 'measure' (මනි); මරව, 'kill' (මර); මලව, 'dry up' sauce in cooking, (generally) 'wither' vegetables by slightly cooking with scraped coconut; || මස්ව, මස්ස, මස්සව, 'sew' (මස); යව, 'send'—to a third person (ය); ලග්ව, ලග්ත, ලග්තව, 'roost,' 'lie down' (ලගි); වගුරව, 'shed,' 'scatter' (වගුර); වද්ව, වද්ද, වද්දව, 'strike,' 'force in' by striking (වදි); වන්දව (or වන්ද), වදව, 'worship' (වදි); වරද(රද්)ව, වරද්ද, වරද්දව, 'make a mistake,' 'fail' (වරදි); වලක්ව, වලක්ක, වලක්කව, 'avoid' (වලකි); වස්ව, වස්ස, වස්සව, 'close,' 'shut' (වස), 'rain' (වසි); විද්ව, විද්ද, විද්දව, 'pierce,'

° Observe that the explanations apply to the first two forms, which have now almost lost the causal sense, and "cause to" should be employed in explaining the third (double causal) form, which is now used as the proper causative. This should be borne in mind in connection with the explanations in other similar cases. (Vide § 154.)

† Colloquially නිබබ, නිබබව, නිසව (rare). Vide තබ—p. 220.

‡ The double causative දන්තව is sometimes colloquially used.

§ The form නව (past part. adj. නැවු) is also used in this sense.

|| What is prepared in this manner is called මැල්ලුම, a gerundial form. The form මැලවීම is also used.

-shoot' with an arrow (විදි); සදව, සදව, 'make,' 'decorate' (සද, සද); සලස්ව, සලස්ස, සලස්සව, 'cause,' 'effect,' 'bring about' (සලස); සාදව, 'make' (සාද); සඟව, සඟව, සංඟව (past part. adj. සැඟව, සැඟව, සැඟව), 'hide' (=සංඟ); සරව, 'turn round' (සැර); සපුරව, 'act or move,' 'regulate' (සැසිර); භාව, 'plough' (භා).

Exceptions.

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.	Non-causative.
අස්වද්දව, 'cultivate' (ground)...	අස්වැද්දෙවු.	අස්වද්ද. කර.
කරව, 'do' (vide p. 213) ...	කෙරෙවු.	කරකව.
කරකවව, 'twirl' ...	කරකැවෙවු.	කරකව.
ගොඩනග්ව, } ගොඩනග්ත, } ගොඩනග්තව, } ගොඩනංව, }	{ ගොඩනැග්වු. ගොඩනැග්වු. ගොඩනැග්වෙවු. ගොඩනැග්වු.	{ ගොඩනග.
පහදව, 'clear up,' 'be pleased with' ...	පැහැදෙවු.	පහද.
සරිගස්ව, } සරිගස්ස, } සරිගස්සව, }	{ සරිගැස්වු. සරිගැස්සු. සරිගැස්සෙවු.	{ —

(b) Vide supra remarks at (b) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (Pres. tense).	Past Part. Adj.	Non-causative.
උපදව, 'produce,' 'cause' ...	ඉපදෙවු.	උපදි.
උතුරව, 'overflow,' 'boil over'	ඉතිරෙවු.	උතුර.
උලුප්පව, 'scoop out,' 'float' ...	ඉලිප්පෙවු.	උලුප්ප.
උස්සව, 'lift up' ...	ඉස්සෙවු.	උස්ස.
ගුගුරව, } ගුගුරව, }	{ 'thunder,' 'roar' ... ගිගිරෙවු.	ගුගුර.
දුවව, 'run' ...	දිවෙවු.	දුව.
පුප්පව, 'swell out'	පිප්පෙවු.	පුප්ප.
පුපුරව, 'blast,' 'burst'	පිපිරෙවු.	පුපුර.
පිබුදුව, 'awaken,' † 'open' (as a flower) ...	පිබ්දෙවු.	පිබුදි.
පුරුද්දව, 'link,' 'splice,' 'weld'	පිරිද්දෙවු.	පුරුද්ද.
බුරව, 'bark' ...	බිරෙවු.	බුර.
පුලුස්සව, 'burn,' 'bake'	පිලිස්සෙවු.	පුලුස්ස.
මුදව, 'set free,' 'freeze'	මිදෙවු.	මුද.

Exceptions.

උගන්ව, උගන්ත, උගන්තව (past part. adj. ඉගැන්වු, ඉගැන්වු, ඉගැන්කෙවු), 'teach' (උගනි); උගුල්ව, උගුල්ල, උගුල්ලව (past part. adj. ඉගිල්වු, ඉගිල්ලු, ඉගිල්ලෙවු), 'pull out' (උගල).

° Vide note 3 on page 229.

† In this sense the corrupted form කුබුද්ද is colloquially used.

(c) *Vide supra* remarks at (c) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative.
ඔකව, } '-wrap round' ...	{ එකෙවු.	ඔක.
මකව, }	{ එකෙවු.	මක.
මරව, 'stare' ...	එරෙවු.	—
මසව, 'lift up,' 'erect' ...	එසෙවු.	—
කොටව, '-chop,' '-pound,' '-peck,' 'instigate' ...	කෙටෙවු.	කොට.
ගොරව, 'roar,' 'growl,' 'thunder' ...	ගෙරෙවු.	—
දෙබව, 'prate,' 'chatter' ...	දෙබෙවු.	දෙබ.
පොහව, 'soak,' 'saturate' ...	පෙහෙවු.	පොහ.
පොලමව, '-incite' ...	පෙලමෙවු.	පොලම.
පොව, '-drink,' '-absorb' ...	පෙවු.	බො. ^o
මොලව, 'kindle' (fire), 'double' (the fist) ...	මෙලෙවු.	—
යොදව, '-contrive,' '-employ' ...	යෙදෙවු.	යොද.

(d) *Vide Supra* remarks at (d) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative
ඇදව, '-couple,' '-yoke' ...	ඇදෙවු.	ඇද.
ඉරව, '-tear,' '-saw' ...	ඉරෙවු.	ඉර.
ඉල්ලව, '-ask' ...	ඉල්ලෙවු.	ඉල්ල.
ඉතිරව, ඉතිරව, 'spill' ...	ඉතිරෙවු.	—
එල්ලව, '-hang,' '-suspend' ...	එල්ලෙවු.	එල්ල.
එලව, 'drive away' ...	එලෙවු.	—
එලුව, '-fall,' 'give' ...	එලෙවු.	එල.
එව, 'send' (to 1st & 2nd persons) එවු.	එවු.	එ.
කැඳව, 'invite' ...	කැඳෙවු.	—
කිඳව, '-sink' ...	කිඳෙවු.	කිඳ.
කියව, '-say,' 'read' ...	කියෙවු.	කිය.
ගිල්ව, ගිල්ල, ගිල්ලව, 'immerse,' 'inlay,' '-swallow' ...	ගිල්වු, ගිල්ලු, ගිල්ලෙවු.	ගිලි.
ගිවිස්ව, ගිවිස්ස, ගිවිස්සව, '-cove- nant,' '-consent' ...	ගිවිස්වු, ගිවිස්සු, ගිවිස්සෙවු.	ගිවිස.
ගෙනව, ගෙන, ගෙනව, ගෙනව, '-bring,' 'get brought' ...	ගෙනවු, ගන්සු, ගෙනෙවු.	ගෙන.
දව්වරව, '-swear,' 'take oath of' ...	දව්වරෙවු.	දව්වර.

Examples.

දෙව, 'give' (දෙ); නිමව, '-finish,' 'finish' (නිම); නිසව, 'shew (teeth)', 'grim'; ගොරව, '-drive away,' '-expel' (ගොරව); පිණව,

^o Old form is පො (root පා).

rejoice,' 'exult' (පිණ); පිසව, '-shut,' '-close' (පස); පිහිටුව, පිහිටව (*past part. adj.* පිහිටෙවු), 'establish,' 'found' (පිහිට); පෙන්න, පෙන්නව (*past part. adj.* පෙන්නෙවු, පෙන්නු, පෙන්නෙවු), 'show,' 'exhibit' (පෙණෙ); පෙරව, '-filter' (පෙර); පෙරව, පොරව (*past part. adj.* පෙරෙවු), 'enrobe,' 'wrap round'; ලියව, '-write,' '-turn on a lathe' (ලිය); ලෙලව, 'brandish,' '-vibrate' (ලෙලෙ); විසලව (=වේලව), '-dry' (විසල); විසුරුව, 'spread about,' 'scatter' (විසිර); වේලව, '-dry' (වේල); වෙව්ලව (වෙව්ලව), '-tremble,' '-shake' (වෙව්ල); හික්ව, 'subdue,' 'train' (හික්ව).

Exceptions.

සංසි(රෙහි)ඳව, සංසි(රෙහි)ඳුව [*past part. adj.* සංසි(රෙහි)ඳෙවු], appease,' 'satisfy' (සංසිඳෙ, සංසිඳෙ).

NOTE.—(1) Observe that some verbs admit of double causal forms, which are often used colloquially in preference to the older and more correct causatives, e. g., ගස්සව (for ගස්ව or ගස්ස), කස්සව (for කස්ව or කස්ස), පන්නව (for පන්ව or පන්න), and others given under the second conjugation (ii) *supra*. Of these the original and less euphonic forms such as ගස්ව, කස්ව, first given, are now rarely used.

(2) Sometimes verbs which are causative in form are now used as non-causative, as අඹව, අඹව. ඉතිර(රු)ව, කැඳව, ගලව, කලව, නිසව, පටව, පණව, එලව. Similarly causal forms are sometimes used in classics in a non-causal sense, e. g., "කැකැරවී" for කැකැරවී (he, &c.) 'stirred'; "අකුලවා" for අකුලවා, 'having rolled up.' (*Vide* p. 224.)

(3) සලස්ව, සලස්ස, or සලස්සව is also used after other verbs to express the sense of procuring or causing, as in ඒ වැනි කරණව සලස්වන්න. 'cause that (or the) work to be done'; ඔහුට උමවෙකට එන්නට සලස්සම, 'I will cause (persuade) him to come to you.' (*Vide* Chapter on Idioms.)

THIRD CONJUGATION.

Characteristics.—Bases end in ඉ and the past part. adj. in අ or ඉ. Past participles end in අ, as ඇඳ, පැලඳ, නැඟිට.

(a) Bases consist of two or three syllables. Changes : අ or ආ in the first syllable is, as usual, respectively changed into ඇ or ආ. The last consonant is doubled in forming the past participial adjective ending in අ, but if a semi-nasal is attached to the consonant it is augmented into its corresponding full nasal and the consonant is not doubled. These forms are now more frequently used than those ending in ඉ. In the formation of the latter the final syllable does not undergo any change. When these forms

are rare or not extant, forms that may be justified by analogy are given within parentheses to enable the beginner to form the inflections (*e.g.*, ඇදීම්, බැදීම්, as distinguished from ඇද්දෙම්, බැන්දෙම්) which are derived from the 2nd form of the second principal part and which are confined to books. In bases of three syllables the vowel in the second syllable is generally changed into ඇ in forming the first form of the second principal part. The consonant ජ in the second syllable is when doubled changed into its original ස්. Past participles may be easily formed by changing the final ඉ of the 2nd principal part into අ; but if ඉ is combined with ජ, it is changed into ඇ. (*Vide* § 177.)

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
අදි, 'draw,' 'pull' (<i>vide</i> p. 253)	ඇද්ද. (ඇදි).
අනි, 'pierce,' 'butt' ...	ඇන්ත, (ඇනි)
අදි, ° 'dress' (one's-self), 'make a drawing' ...	ඇන්ද, ඇදි.
අමදි, † 'sweep' ...	ඇමැද්ද, ඇමදි.
කපි, 'spin' (thread) ...	කැපිට, (කැපි).
කහි, 'cough' ...	කැස්ස, (කැහි). ‡
ගණි, § 'count,' 'enumerate' ...	ගැන්ත, (ගැණි).
කපි, 'warm' (one's-self), 'bask' ...	කැප්ප, (කැපි).
නගි, 'ascend' (<i>vide</i> කෘත) ...	නැග්ත, නැගි.
නමදි, 'bow,' 'worship' ...	නැමැද්ද, නැමදි.
පදි, 'row,' 'paddle,' 'swing' ...	පැද්ද, පැදි.
පනි, 'jump,' 'spring' (<i>vide</i> p. 219) ...	පැන්ත, (පැනි).
පලදි, ° 'put on' (dress or ornaments) ...	පැලැන්ද, පැලදි.
පාහි, 'pound and clean' (grain), 'prune' ...	පැස්ස, (පැහි). ‡
බදි, 'fry,' 'grill,' 'roast' ...	බැද්ද, (බැදි).

° The gerunds ඇදුම් and පැලදුම් are now generally used in the sense of 'garment' and 'ornamental dress' respectively.

† In classics sometimes කමදි. The expressions අතුතා and පිහදම are commonly used in lieu of අමදි.

‡ Past part. කැපැ(or කැප), -ලා; පැපැ(or පැප), -ලා.

§ Note the classical form 'භිණ්ණ' in the expression භිණ්ණ සුතුස, 'should be calculated,' for ගැණිස.

|| In classics sometimes පලන්.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
බදි, 'bind' ...	බැන්ද, බැදි. °
බණ, 'revile,' 'scold,' 'speak' ...	බැන්ත, (බැණ).
බසි, බහි, 'descend' ...	බැස්ස, (බැසි, බැහි). †
මපි, 'trample down,' 'press out' ...	මැපිට, මැපි.
මදි, 'polish,' 'draw toddy' (from cocoanut tree, &c.) ...	මැද්ද, (මැදි).
මනි, 'measure' ...	මැන්ත, (මැනි).
යදි, 'pray,' 'imprecate' (good or evil) ...	යැද්ද, (යැදි).
රකි, 'guard,' 'protect' ...	රැක්ක, රැකි.
ලහි, 'roost,' 'perch,' 'lie down' (of animals in general) ...	ලැහ්ත, (ලැහි).
වදි, 'worship' ...	වැන්ද, (වැදි).
වලදි, 'embrace' ...	වැලැන්ද, (වැලදි).
වසි, වහි, 'rain' ...	වැස්ස, වැසි (or වැපි). ‡
සහි, සහි, 'pare,' 'chip' ...	සැස්ස, (සැසි or සැපි).

Exceptions.

අයදි, 'beseech,' 'request' ...	අයැදි.
අරි, } 'send' (to 3rd person). }	අරිත, (අරි).
ගරි, } 'leave,' 'open' ... }	ගැරිත, (ගැරි).
කවති, 'stop,' 'stay' ...	කැවති, කැවතුනු (ක). ‡
කපි, කහි, 'die,' 'perish' ...	කැපු(or කු)නු(ක), කව. ‡
පරදි, 'lose' in game, &c. ...	පැරදි, පැරදුනු (ක).
පවති, 'prevail,' 'last,' 'behave' ...	පැවති, පැවතුනු (ක).
පුබුදි, 'awake,' 'open' (as a flower) ...	පුබුදු, පුබුදුනු(ක).
පුදි, 'bear fruit or flower' (for the first time) ...	පුදුනු (ක).
වඩි, 'proceed'—go or come (respectful) ...	වැඩිස, (වැඩි).
වදි, 'strike against,' 'rush in,' ...	වැදුනු(ක), වන්. ‡
වරදි, 'err,' 'fail' ...	වැරදුනු (ක).
වලකි, 'refrain' ...	වැලකුනු (ක).
හනි, 'think' ...	හැනි.

(b) Bases consist of two or three syllables. Changes: Vowel in the first syllable being ඇ, (ඇ), ඉ, (ඊ), එ, or (ඒ),

° In classics sometimes බන්. Gerunds in මි : බැදීම්, බැදුම්, බැමීම.

† Past part. බැපැ (or බැප), -ලා. In classics the past part. adj. is sometimes බට or බටු. Cf. the form in the expression ඉරබටු නැරඹව, 'evening star' [lit. 'the star (that rises) when the sun sets'].

‡ Past part. වැපැ (or වැප), -ලා; කැවත, -ලා. කැවති, -ලා; කැපි (or කැපි), -ලා; වැද, -ලා, වැදි, -ලා.

no changes take place in the first and second syllables. Changes in the final syllable are the same as those noticed under (a) *supra*.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ඇවිදි, 'walk' (<i>vide p. 216</i>) ...	ඇවිද්ද, (ඇවිදි).
ඇතිදි, 'pick up,' 'pick out' ...	ඇතින්ද, (ඇතිදි).
ඉසි, } 'sprinkle,' 'bale out'	... } ඉස්ස, (ඉසි).
ඉති, } (water) ...	
කිමදි, 'dive' ...	කිමද්ද, (කිමදි).
කිකි, 'sneeze' ...	කිකිස්ස, (කිකිසි).
යිලි, 'swallow' ...	යිල්ල, (යිලි).
හිච්චි, 'covenant,' 'consent' ...	හිච්චස්ස, (හිච්චි).
තැහිටි, 'get up,' 'rise from' ...	තැහිට්ට, (තැහිටි).
පිඹ, 'blow' (with mouth, pipe or tube) ...	පිඹබ, (පිඹ).
පිසි, } 'wipe,' 'cleanse' ...	... } පිස්ස, (පිසි).
ඔසි, } ...	
ඔදි, 'break,' 'crack' (brittle things) ...	ඔන්ද, (ඔදි).
විදි, 'bore,' 'pierce,' 'shoot' (arrow) ...	විද්ද, (විදි).
විදි, 'suffer,' 'undergo' ...	වින්ද, (විදි).
සිදි, } 'cut off,' 'exterminate' ...	{ සින්ද, (සිදි).
තිදි, } 'prepare or express' (oil) ...	
සිඹ, } 'kiss,' 'sniff' ...	{ සිඹබ, (සිඹ).
ඉඹ, } ...	

Exceptions.

කෙලි, 'play' ...	කෙලිස්ස, (කෙලි).
ලෙච්, 'lick' ...	ලෙච්ස්ස, (ලෙච්).
සිච්, } 'stand,' 'stay,' 'be' (of persons), 'dwell' ...	{ සිච්ස්ස, (සිච්).
තිච්, } ...	

FOURTH CONJUGATION.

Involutive Verbs.

Characteristics.—Vowel in the first syllable is ඇ, ඇ, ඉ, ඊ, එ, or ඒ, and it is immutable. Past part. adj. ends in උතු (or උන). † Past participles end in ඊ, as ඇදි, ඇඳි, ඇඹරි.

° Imp. mood, 2nd pers. *sing.* සිටු, සිටිය, සිටස, සිටිස් (*colq.*).

† Cf. the ending ත of present participial adjectives. The endings උතු or උන and ඉච්ච of the past part. adj. are peculiar to involutive verbs. ඉච්ච is used only colloquially. (*Vide* § 179.)

(a) Bases generally consist of two or three syllables. Changes: the final vowel is changed into උ, and තු or න is suffixed to the vowel-consonant formed by its combination.

The corresponding volitive forms are given in the manner in which non-causal verbs were given under causal verbs, and the words "be" and "become" (which are often employed to convey the involutive sense) are omitted in the explanations as "cause to" was omitted in those of causal verbs. The involutive idea should always be kept in view in order to comprehend the explanations correctly. When a word has departed from its involutive sense (as එබෙ in its sense of 'peep'), the explanations are marked with an asterisk (*); and when an involutive form of a word admits of being used in the sense of both a volitive and an involutive, as in the sentences ලමයා ගනේ එල්ලවෙස්ස (volitive), 'the boy hanged on the tree'; ගනේ අත්ත එල්ලවෙස්ස (involutive), 'the branch of the tree was hanging,' such words or their explanations are marked with two asterisks (**).

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
ඇඳ, ° 'drag (one's-self or its-self),'** 'wheeze' (<i>vide p. 253</i>)	ඇඳුන (න).	අදි.
ඇඹ, 'pierce' ...	ඇඹුන (න).	අති.
ඇඹ, '-mixed up' ...	ඇඹුන (න).	අත.
ඇඹර, '-twisted,' 'grind' ...	ඇඹරුණු (න).	අඹර.
ඇර, 'quit,'** 'pass off,' '-opened' ...	ඇරුණු (න).	අරි.
ඇල, 'adhere,' 'stick' ...	ඇලුන (න).	—
ඇඹ, ඇඹ, 'hear,' 'overhear' ...	ඇඹ(රන)න (න).	අඹ, අඹ.
ඇඳ, '-united' ...	ඇඳුන (න).	ඇඳ.
ඉක්ම, 'pass away' ...	ඉක්මුන (න).	—
ඉඳ, '-mellow' ...	ඉඳුන (න).	—
ඉපඳ, '-born,' 'arise' ...	ඉපඳුන (න).	උපදි. †
ඉර, '-torn,' '-sawn' ...	ඉරුණු (න).	ඉර.
ඉස, } '-sprinkled' ...	{ ඉසුන (න).	{ ඉසි.
ඉස, } ...		
ඉස්ස, 'lifted up' ...	ඉස්සුන (න).	උස්ස.
ඒඹ, } '-wrapped round' ...	{ ඒඹුන (න).	{ ඹත.
එඹ, } ...		

° Verbal nouns ඇඳුම and ඇඳීම are also used in the sense of 'asthma.' In some parts of the Island අදි is used in the sense of 'wheeze.'

† This form is also used as an involutive, when it takes the same past part. adj. as ඉපඳ.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
එබේ, 'bend down,' 'peep'*	එබුණු (ක).	බබ.
එරේ, 'sink in' (mud, &c.)	එරුණු (ක).	එර.
එවේ, 'come' ...	එවුණු (ක).	එ.
එලඹේ,** 'approach' ...	එලඹුණු (ක).	—
එල්ලේ,** 'hang on or from' ...	එල්ලුණු (ක).	එල්ල.

Examples.

ඉහිලේ, 'start'* (as a bird or planet), 'drawn out'^o (උගුල); ඉතිරේ, 'overflow' (උතුර, *q. v.*); ඉදිමේ, 'swell,' 'bloat'; ඉදිරේ, 'up-rooted' (උදුර); ඉලිප්පේ, 'scooped,' 'rise to the surface'^o (උලිප්ප); ඉහිරේ, 'spilled'; කැබේ, 'break' (කබ); කැපේ, 'cut' (කප); කැලමේ, 'agitated,' 'stirred' (කලම); කැලකේ, කැලැත්තේ, 'stirred up' (කලක, කලැත්ත); කැවේ, 'eaten,' 'eat' (ක); කිඳේ (or කිද), 'sink' (*past part.* කිදා); කිපේ,** 'excited,' 'angry'; කියවේ, 'read,' 'say' (කිය); කිරේ, 'weighed' (කිර); කෙරේ, 'done' (කර); ගැණේ, 'reckoned,' 'taken' (ගණි); ගැරකේ, 'vilified' (ගරක); ගැරේ, 'sifted' (ගර); ගැලපේ, 'agree,' 'fit together' (ගලප); ගැලේ,** 'sink in' (ගල); ගැහේ, 'tremble,' 'crack,' 'struck' (ගහ); ගැස්සේ, 'quake,' 'startled,' 'sprung' as a trap (ගස්ස); ගිලේ, 'sink in,' 'dip' one's-self in* (ගල); ගෙකේ, 'platted,' 'knitted' (ගෙක); ගෙවේ, 'get paid off,' 'pass or wear away' (ගෙව); කැකේ, 'made,' 'formed' (කක); කැමිබේ, 'sodden' (කමිබ); කැමුලේ, 'bruised,' 'crushed' (කමුල); කැවරේ, කැරබේ, 'rub against,' 'smeared on' (කවර, කරව); කැවේ, 'distressed' (කර මඟ),* 'heated' (කව); කිබේ,† 'be' —of things (කබ); කෙමේ, 'wet' (කෙම); කෙරේ, 'intelligible to,' 'sorted out' (කෙර); දකේ, 'feel,' 'perceive' (දකි); දවවේ, 'wrapped round' (දවව); දබේ, 'burn,' 'inflamed' (දව); දිලිසේ, දිලිසේ, දිලිසේ,** 'glitter,' 'shine'; කැවකේ (= කවකි), 'stop,'* 'cease' (කවක); කැකේ, කැකේ (= කකි, කකි), 'die,' 'perish' (කක, කක); කැකේ,** 'ascend' (කක); කැමේ,** 'bend' (කම); කික්මේ,** 'issue forth,' 'start'; නිමේ, 'end,' 'terminate' (නිම); නිවේ, 'extinguished,' 'cold' (නිව); පැටලේ** 'entangled,' 'confused' (පටල); පැරදේ = පරදි, 'defeated' (පරද); පැලලේ, 'crack,' 'split' (පල); පැවකේ (= පවකි), 'continue,' 'exist'; පැසේ, පැසේ, 'mature,' 'ripen,' 'grey' (as hair); පැහැදේ, පැහැදේ, 'clear,' 'pleased or satisfied with' (පහද, පාද); පැතේ, 'trampled on' (පත); පැස්සේ, පැසේ, 'welded or united,' 'agree' (පස්ස, පාස); පිපිරේ, 'burst,' 'crack' (පුපුර); පිපේ, 'expand,' 'bloat'; පිබිඳේ (= පුබුදි), 'awake'; පරිකේ, 'decline,' 'diminish'; පිරේ, 'full' (පුර); පිලිසේසේ, 'burn,' 'consumed with fire' (පුලිසස); පිඳේ (= පුදි *quid vide*); පෙඹේ, 'soaked or saturated' (පෙඹ); පෙණේ, 'appear,' 'see' (*vide note on p. 238*); පෙරලේ,** 'roll'

^o Also ඉහිල්ලේ and ඉල්ලේ (rare) respectively.
 † Past part. adj. කිබුණු (ක): in classics sometimes තුබු, තුබුණු (ක).

(පෙරල); පෙරේ, 'strained,' 'filter through' (පෙර); පෙලේ, 'tossed about,' 'suffer from' (පෙල); පෙලමේ, 'instigated,' 'incited' (පෙලම); පෙවේ, 'taken in' (as a liquor), 'absorbed,' (බෙව); බැඳේ, 'grilled or roasted' (බදි); බැඳේ, 'bound' (බදි); බැබලේ, 'shine,' 'glitter' (බබල); බිඳේ, 'break,' 'crack' (බිදි); බෙඳේ, 'divided' (බෙද); මැකේ, 'obliterated' (මක); මැබේ, 'trampled down,' 'pressed between' (මබ); මැඳේ, 'polished,' 'smoothed' (මදි); මැකේ, 'measured' (මක); මැරේ, 'die' (මර); මැවේ, 'created' (by itself), 'formed' (මව); මැකේ, 'sewed' (මක); මුඳේ, 'get free' (මුද), 'congeal'; මුරිකේ, 'pressed,' 'squeezed' (මුරික); සෙඳේ, 'engaged in,' 'contrived' (සෙද); රැකේ,** 'get a living,' 'maintained' (රක); රඳේ, 'rest,' 'stopped' (රද); රැවමේ, 'deceived' (රවම); රිඳේ, 'ache,' 'pain'; ලැබේ, 'received' (ලබ); ලියවේ, 'write,' 'turned' on a lathe (ලිය); ලිඹේ, 'untied or -loose' (ලිඹ); වැජමේ, 'live prosperously'*; වැටේ,** 'fall'; වැටකේ, 'convinced,' 'understood'; වැබේ, 'increase,' 'grow' (වබ); වැඳේ (= වදි), 'strike against,' 'rush in';* වැණේ, 'spread,' 'reel,' 'stagger'*** (වණ); වැකකේ, 'perish,' 'desolate' (වකක); වැරඳේ (= වරදි), 'mistake,' 'err' (වරද); වැලකේ** (= වලකි), 'refrain' (වලක); වැලඳේ, 'attacked with' (as a disease); වැලපේ,** 'wail,' 'lament'; වැලලේ, 'buried' (වලල); වැවේ, 'grow' —vegetation, &c. (වව); වැසේ, වැසේ, 'covered,' 'closed' (වස, වක); වැස්සේ, 'ooze,' 'flow out' (වැස්ස); විකිණේ, 'sell,' 'sold' (විකුණ); විඳේ, 'pierced' (විදි); විසලේ, 'dry' (විසල); විසිරේ, 'scattered,' 'dispersed'; විහිඳේ, 'spread' (විහිද); වේ (*past part. adj.* වුනු or වුක), 'become' (*vide p.* 238); වෙලේ, 'entwined' (වෙල); වේලේ (= විසලේ), 'dry' (වේල); සැකපේ,** 'sleep' (සකප); සැකසේ,** 'consoled,' 'console' (සකස); සැරසේ, සැරසේ** 'adorned,' 'adorn' one's-self, 'prepare' one's-self (සරස, සරක); සැලේ, සැලේ, 'shake,' 'sift'—as in sieve, 'fall or run out' (සල, සල); සැඳේ, සැඳේ, 'formed,' 'made' (සාද, සද); සැසේ, 'suffice,' 'suitable'; සිකේ, 'think,' 'occur to mind' (සික, හික); සිකාසේ, 'laugh'* (*vide p.* 261.); සිඳේ, හිඳේ, 'cut off,' 'dry up' by evaporation (සිදි, හිදි); සිරේ, හිරේ, 'scratched,' 'scraped off' (සුර, හුර); සැංගේ, සැංගේ, 'hide'* one's-self, 'lie concealed' (සංග, සඟව); සැංගේ, ආභේ, 'understand,' 'perceive' (සැහි, අහි); සැඳේ (*vide සැඳේ supra*), 'formed,' 'made,' 'grow' (සද); සැපේ, 'strike against,'** 'chewed' (සප); සැරේ,** 'turned,' 'turn'; සැරේ, 'dug or cut out,' 'excavated' (සාර); හික්මේ,** 'submissive,' 'trained'; හික්ඳේ, හිඳේ, සිඳේ, 'dry up' by evaporation (හික්ද, හිදි, සිදි).

Exceptions.

කලකිරේ,** 'discouraged,' 'dissatisfied'; පටලැවේ** (*vide පැටලේ*). 'complicated,' 'entangled' (පටලව); සංසිඳේ, සංසිඳේ, 'satisfied,' 'appeased' [*past part. adj.* සංසි(orහි)ඳුණු (ක), සංසුත්, සානුත්]; කර්ගැස්සේ, කර්ගැසේ, 'rectified' (කර්ගස්ස).

(b) Bases consist of three syllables with vowels ඇ and ඉ in the 1st and 2nd syllables respectively. Changes : the vowel in the 2nd syllable is assimilated to උ in the 3rd syllable of the past participial adjective. The other changes in the final syllable, &c., are similar to those of (a) *supra*.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
ඇකිලෙ, 'shrivel,' 'curl up' ...	ඇකුලුනු (ක).	අකුල.
ඇපිල්ලෙ, '-washed' (of clothes)	ඇපුල්ලුනු (න).	අපුල්ල.
ඇමුණෙ, '-strung or threaded' ...	ඇමුණුනු (ක).	අමුණ.
ඇවිලෙ, 'pain,' 'take fire' ..	ඇවුලුනු (ක).	අවුල.
ඇවිස්සෙ, '-stirred up,' '-excited'	ඇවුස්සුනු (ක).	අවුස්ස.
ඇහිරෙ, '-stopped,' '-blocked up'	ඇහුරුණු (ක).	අහුර.
නැගිටෙ, 'get up' ...	නැගුටුනු (ක).	නැගිටි.
පැකිලෙ, 'trip,' '-hindered' ...	පැකුලුනු (ක).	—
පැතිරෙ, 'spread,' '-diffused' ...	පැතුරුණු (ක).	පතුර.
පැමිණෙ, ** 'arrive,' 'come' ...	පැමුණුනු (ක).†	පමුණ.
වැහිරෙ, '-shed' ...	වැහුරුණු (ක).	වතුර.
වැතිරෙ, 'lie prostrate,* dormant, or half done' (of work, &c.) ...	වැතුරුණු (ක).	—
වැපිරෙ, '-sown' ...	වැපුරුණු (ක).	වපුර.
සැසිරෙ, 'behave,* 'move' ...	සැසුරුණු (ක).	—

[*Vide* next section for the principal parts of defective verbs.]

Remarks.

1. Additional meanings of some of the involitives may be gathered from those given for their corresponding volitives, as in the case of causal and non-causal verbs.
2. Compound verbs are sometimes used to convey the sense of some of the above-mentioned verbs. *Vide* § 201, Idioms, and Index B.
3. Observe that involitives generally do not take gerunds in ලී, and that their gerunds in මී are identical in form with those of volitives.
4. The involitive verbs ඇවිලෙ, ඉක්මව, ඉතිලෙ, ඉතිරෙ, ඉදිරෙ, ඉපදෙ, එලඹෙ, නික්මව, පැකිලෙ, පැතිරෙ, පැමිණෙ, පැරදෙ, පැවසෙ, පැසැරෙ, පිහිඳ, වැහිරෙ, වැතිරෙ, වැපිරෙ, වැලඹෙ, වැලපෙ, and විසිරෙ also take past part. forms ending in අ, as ඇවිල, ඉක්ම, ඉතිල, &c.

* The gerund ඇවිලීලී is generally used in the sense of 'side pain.'
† පැමිණි, පැමිණික, and පත් are also used.

Irregular and Defective Verbs.

196. These are few in number, but in common use and should be carefully studied. Some of these verbs have already been noticed in the previous section. The gerunds ending in ලී are rare.

Present (<i>3rd pers. sing.</i>).	Past Part. Adj.	Past Part.	Imperative (<i>sing.</i>).	Gerund in මී.
අගී, අගීසි,* 'is worth'	—	—	—	—
ඇති, ඇත, 'is' (<i>vide</i> p. 268)	—	—	—	—
ඉඳී, ඉඳීසි,† 'is' (of persons), 'sits' (<i>vide</i> p. 269)	උන්, උන්කු (ක)	ඉඳ	ඉඳ, ඉඳව, ඉඳන්, ඉඳසි	ඉඳිමි, ඉඳමි.
{ උපදී, } { උපදීසි, } { ඉපදේ, } { ඉපදෙයි, } { 'is born,' 'arises' }	{ උපන්, } { උපන්ක } { ඉපදුනු (ක)	ඉපද, ඉපිඳ ඉපඳි	උපදව, ඉපදිස	ඉපදිමි, ඉපදුමි.
එයි, එ, 'comes' ...	ආ	අවුත්, ඇවිත්, ඇවිදිත්‡	එව,වර,වරෙන්, වරෙන් (<i>sing. & pl.</i>)	එමි, එමි.
ඔබි, ඔබිසි,§ 'is becoming or proper'	—	—	—	—
කැකිසි, 'aches' ...	කැකිසා	කැකිසා	—	කැකිසුමි.
කරයි,කෙරේ 'does' (<i>vide</i> p. 210)	කල	කර, කෙට	කර, කරපත්, කරසි	කරිමි,කෙරිමි, කෙර,මි.
ගනී, ගනීසි,† 'takes'	ගත්, ගත්ක	ගෙණ	ගනු, ගනිත්, ගන්	ගැනීමි, ගැනුමි.

* Present participial adjective අගකා. The future අගින්නේ assumes the form අගනේ in books ; so වටනේ is used for වටින්නේ, the future of වටී (*q. v.* next page).

† The colloquial forms (of the present tense) are ඉන්නවා, ගන්නවා, and දන්නවා (of දනී on next page), respectively. Present participial adjectives : ඉඳික or ඉන්න, ගන්න, දන්න. The form හිඳී or හිඳීසි also occurs in books for ඉඳී or ඉඳීසි. The past part. අර (sometimes සැර, ඇර or ර—remnant of a verb now extinct), 'having taken' always requires ගනි and its inflections after it, as අරගනි, අරගෙණ (also අරන්), &c. (*Vide* § 160.)

‡ In classics sometimes අවුදිත් and rarely අවුදි. The form ඇවිල්ලා (*i. e.*, ඇවිත්ලා) is also used colloquially. (*Vide* § 178.)

§ Pres. part. adj. ඔබික or ඔබිකා. ඔබි is a contracted form of ඔහාබි, which, like අභී and වටී, often takes the form සොබනේ in the future.

|| The form කැකියෙවු is also used, and the past tense is formed from it, as කැකියෙවුවේ, කැකියෙවුවා, &c. Similarly ලෙලියෙයි (on next page) takes the forms ලෙලියෙවු, ලෙලියෙවුවේ, &c.

Present (3rd pers. sing.).	Past Part. Adj.	Past Part.	Imperative (sing.).	Gerunds in මි.
දකී, දකිසි, 'sees' (vide p. 276)	දුටු, දක්ක	දක	දකු, දකපන, දකපිස	දකිමි, දකුමි.*
දනී, දනිසි, 'knows' දෙයි, දෙයි, 'gives'...	දන් (ක) දුන්, දුන්හු	දන දී	දෙන, දිසන්, දීපන්, දීපිස	දනිමි, දෙනුමි. දීමි.
බොයි, 'drinks' ...	බිටු	බි	බොව, බිපන්, බිපිස	බිමි.†
යයි, යේ, 'goes' ... (vide p. 280)	ගිය	ගොස්, ගොසින්‡	යව, (පල, පලයන්), යා	යාමි, යාමි.
මියයි, 'dies' ...	මියුහු (ක), මියව්ව	මිය	මිය, මියපන්	මියිමි.§
ලෙලියයි, 'wiggles' වටි, වටිනි, 'is worth' විකුණයි, 'sells' ...	ලෙලියාපු	ලෙලියා	—	ලෙලියාමි.
	විකුණු, විකුණන, විකුණුපු, or විකික	විකුණ, විකුණා, විකුණව	විකුණ, විකුණා, පන්, පිස	විකිණිමි, විකුණුමි.
වේ, වෙයි, 'is,' 'be-comes' (v. p. 285)	වූ, වූහු, වෙව්ව, වන්	වී, ව, වෙලා	වෙව, වෙයන්	විමි.

NOTE.—The verbs දකී, දැනී, උපදී, ඉපදේ, එයි, ඔබ්, ගණී, දනී, යයි, මියයි, වටි, and වේ do not admit of the adjectival forms in පු, and දකී, දැනී, ඔබ්, ගණීයි, and වටි past participial forms in ලා.

යේ, 'says' (past part. adj. යු) is another irregular and defective verb. It is now obsolete, excepting the inflections යන් (cond. mood), යි (past part.), and යන (pres. part. adj.).

A few more of the irregular verbs will be found in the preceding section. [Vide § 199 for Auxiliary Verbs.]

* දකුමි, when used as a pure noun, means 'a present' taken with one visiting a person of consequence. In some parts of the Island පෙනුමි (lit. 'sight') is similarly used.

† බිමි, as a pure noun, means 'drink,' 'liquor.' The form බුන් is sometimes found in classical writings for බිටු. බුන්කා ('drank'), &c., are still used in the Kandyan country. The causal form of this verb is පොවයි.

‡ Also ගොසින්, ගිහින්, ගොතිල්ලා (i. e., ගොහින් ලා), and ගිහිල්ලා colloquially.

§ The expression මිය යාම is more commonly used.

|| වූහු, වූනේ, &c. are often spelled and pronounced as උහු, උනේ, &c. Pres. part. adj. වෙක, වක, වෙත්තාටු, &c.

197. PARADIGMS OF CONJUGATION.

FIRST CONJUGATION.

Root කා, 'to eat'; principal parts කා, කෑ.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කමි,* කමි, 'I eat.'
- 2nd ,, කසි, කසි, 'thou eatest.'
- 3rd ,, කසි, කා,† 'he (or she, or it) eats.'

Plural.

- 1st pers. කමු, කමෝ, කමිහ (or හු), 'we eat.'
- 2nd ,, කවු, කහු, 'you eat.'
- 3rd ,, කසි, කන්,‡ 'they eat.'

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. කෑවෙමි (or මි), කෑයෙමි (or මි), කෑමි, 'I ate.'
- 2nd ,, කෑවෙහි, කෑයෙහි,‡ 'thou atest.'
- 3rd ,, කෑවේ, කෑයේ, කෑය (or ව), 'he (or she, or it) ate.'

Plural.

- 1st pers. කෑවෙ(රයෙ)මු, කෑමු, කෑමෝ, කෑමිහ (or හු) 'we ate.'
- 2nd ,, කෑවාහු, කෑවහු, 'you ate.'
- 3rd ,, කෑවෝ, කෑහ, කෑහු, කෑවාහ (or හු), 'they ate.'

* The more common forms are first given. Those ending in මි and මෝ are seldom used in prose at the end of a sentence. (Vide next Conjugation.)

† In books these forms ending in ආ and න් are used with කමි, කමුන්, and the interrogative particle ද. (Vide p. 185.)

‡ Observe that පි and වූ are often respectively substituted for සි and හු of the endings of the second person. (Vide note on p. 200.)

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කන්තෙමි (or මි), 'I shall (or will) eat.'
- 2nd ,, * කන්තෙහි, 'thou shalt (or wilt) eat.'
- 3rd ,, කන්තේ, 'he (or she, or it) shall (or will) eat.'

Plural.

- 1st pers. කන්තෙමු, කන්තමෝ, කන්තමහ (or හු), 'we shall (or will) eat.'
- 2nd ,, කන්ත(or තා)හු, 'you shall (or will) eat.'
- 3rd ,, කන්තෝ, කන්තාහ (or හු), 'they shall (or will) eat.'

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කමිවා, 'may I eat.'
- 2nd ,, කසිවා, කතිවා, 'mayest thou eat.'
- 3rd ,, කාවා, කසිවා, 'may he (or she, or it) eat.'

Plural.

- 1st pers. කමෝවා, 'may we eat.'
- 2nd ,, කවුවා, කහුවා, 'may you eat.'
- 3rd ,, කත්වා, 'may they eat.'

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කව, කාපන්, කාපිය, කාපියව, කා, 'eat thou.'
- 3rd ,, කන්තේ, 'let him (or her, or it) eat.'

Plural.

- 2nd ,, කව්, කාපල්ලා, කාපියව්, 'eat you.'
  - 3rd ,, කන්තෝ, 'let them eat.'
- කහු. (Vide page 202, note 5.)

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කැවාවේ, කාපුවාවේ, 'let him (or her, or it) eat.'

Plural.

- .. කැවාවෙත්, කාපුවාවෙත්, 'let them eat.'
- (Vide § 166.)

* This sometimes assumes the form of the 3rd person.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{	කතොත්, කතෝතිත්, කත,* 'if I, &c., eat;'
		කතත්, 'although I, &c., eat,' or 'even if I, &c., eat.'		
{	(Past form)	{	කැවොත්, කැවෝතිත්, කැව,‡ කැ,¶ 'if I, &c., ate or were to eat;'	
			කැවත්, 'although I, &c., ate' or 'even if I, &c., ate.'	

(Vide § 168 and note 4 on p. 248.)

PRESENT PARTICIPLE.

කමින්, කමිනි, 'eating.'

PAST PARTICIPLE.

කා, කාලා, 'having eaten.'

Causal Form.†

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කවමි, කවමි.
- 2nd ,, කවසි, කවති.
- 3rd ,, කවසි, කවා.

Plural.

- කවමු, කවමහ(or හු), කවමෝ.
- කවමු, කවහු.
- කවති, කවත්.

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. කැවුවෙමි (or මි), කැවිමි (or මි).
- 2nd ,, කැවුවෙසි (or ති), කැවි, කැවිති.
- 3rd ,, කැවුවේ, කැවි.

* In classics this and similar forms of other verbs are also used with the force of a continuative participle, thus කත = 'while or when (I, &c., was, &c.) eating.' In modern Sinhalese these have been displaced by forms ending in දී, e. g., කද්දී, &c. (Vide § 173.)

† Meanings are omitted in the subsequent conjugations, as they can be easily determined from those given previously.

Plural.

- 1st pers. කැවුවෙමු, කැවීමු, කැවීමහ (or හු).
 2nd ,, කැවුව(or වා)හු, කැවූ, කැවූහ.
 3rd ,, කැවුවෝ, කැවූ, කැවූහ (or හු), කැවුවාහ (or හු).

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. කවන්නෙමි (or මි).	කවන්නෙමු, කවන්නමහ (or හු), කවන්නමෝ.
2nd ,, කවන්නෙහි.	කවන්න (or නා)හු.
3rd ,, කවන්නේ.	කවන්නෝ, කවන්නාහ (or හු).

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. කවමවා.	කවමෝවා.
2nd ,, කවහිවා, කවසිවා.	කවහුවා, කවවුවා.
3rd ,, කවාවා, කවසිවා.	කවන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

- Singular.*
 2nd pers. කවව, කවාපන්, කවාපිය, කවාපියව.
 3rd ,, කවන්නේ.
Plural.
 2nd pers. කවව්, කවාපල්ලා, කවාපියව්.
 3rd ,, කවන්නෝ.
 කවහු. (Vide p. 202, note 5.)

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. කැවුවාණේ, කවාසු වාණේ.	කැවුවාලෙත්, කවාසුවාලෙත්.
- (Vide § 166.)

CONDITIONAL MOOD.

- Singular and Plural.*
 1st, 2nd, & { (Pres. } කවනොත්, කවනෝතින්, කවන
 3rd pers. { form } කවනත්.

- 1st, 2nd, & { (Past } කැවුවොත්, කැවුවෝතින්, කැවුවෝ,
 3rd pers. { form } කැවියෝ; කැවුවත්.

(Vide § 168.)

PRESENT PARTICIPLE.

කවමින්, කවමිනි.

PAST PARTICIPLE.

කවා, කවාලා.

Passive Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කහු ලබමි, කහු ලැබෙමි, කහු ලබමි, කහු ලැබෙමි;
 (කැවෙමි, කැවෙමි*);
 2nd ,, කහු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලබහි, -ලැබෙහි; (කැවෙහි,
 කැවෙසි).
 3rd ,, කහු ලබසි, -ලැබෙ, -ලැබෙසි; (කැවෙ, කැවෙසි).

Plural.

- 1st pers. කහු ලබමු, කහු ලැබෙමු, කහු ලබමහ (or හු), කහු
 ලබමෝ, කහු ලැබෙමහ (or හු); (කැවෙමු,
 කැවෙමහ, කැවෙමහු).
 2nd ,, කහු ලබවු, -ලැබෙවු, -ලබහු, -ලැබෙහු; (කැවෙහු).
 3rd ,, කහු ලබති, -ලැබෙති, -ලබත්, -ලැබෙත්; (කැවෙති,
 කැවෙත්).

* These old forms of the passive voice formed by changing the vowels in the volitives, stand also for the involitive forms. Hence the conjugation of some of the involitive verbs will appear under the passive voice. These verbs do not properly admit of causal forms. (Vide § 159.)

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. කනු ලැබුවෙමි (or මි), -ලැබීමි (or මි), කන* ලද්දෙමි (or මි), -ලදීමි (or මි); [කැවුනෙමි (or මි)].
- 2nd ,, කනු ලැබුවෙහි, -ලැබී, කන ලද්දෙහි, -ලද්දේ; (කැවුනෙහි).
- 3rd ,, කනු ලැබුවේ, -ලැබී, කන ලද්දේ, -ලදී; (කැවුනේ, කැවුණී).

Plural.

- 1st pers. කනු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, කන ලද්දෙමු, -ලදීමු, -ලදුමහ, කනු ලැබුවමෝ; (කැවුනෙමු, කැවුනෙමහ).
- 2nd ,, කනු ලැබුව(or වා)හු, -ලැබූ, -ලැබූහ, කන ලද්ද(or ද)හු, -ලදහු; (කැවුනහු).
- 3rd ,, කනු ලැබුවෝ, කන ලද්දෝ, -ලද්දහ (or හු), -ලදහ, කනු ලැබුවාහ (or හු), -ලැබූහ (or හු), -ලැබූ; [කැවුනෝ, කැවුනාහ (or හු)].

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කනු ලබන්නෙමි (or මි), -ලැබෙන්නෙමි (or මි); [කැවෙන්නෙමි (or මි)].
- 2nd ,, කනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (කැවෙන්නෙහි).
- 3rd ,, කනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (කැවෙන්නේ).

Plural.

- 1st pers. කනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු, -ලබන්නමිහ, -ලැබෙන්නමිහ, -ලබන්නමෝ, -ලබන්නමිහු; (කැවෙන්නෙමු, කැවෙන්නමිහ).
- 2nd ,, කනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු; [කැවෙන්න(or නා)හු].
- 3rd ,, කනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ, -ලබන්නාහ (or හු); (කැවෙන්නෝ, කැවෙන්නාහ).

* Vide foot-note ° on page 179. The form ending in හු is not, however, to be considered as incorrect.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (කැවෙමිවා).
- 2nd ,, කනු ලබසි (or හි)වා, -ලැබෙසි (or හි)වා; [කැවෙසි (or හි)වා].
- 3rd ,, කනු ලබාවා, -ලැබෙවා; (කැවෙවා).

Plural.

- 1st pers. කනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (කැවෙමෝවා).
- 2nd ,, කනු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා; (කැවෙහුවා).
- 3rd ,, කනු ලබන්වා, -ලැබෙන්වා; (කැවෙන්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව; (කැවෙව).
- 3rd ,, කනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (කැවෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. කනු ලබවී, -ලැබෙවී; (කැවෙවී).
- 3rd ,, කනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (කැවෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කනු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ; (කැවුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. කනු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්; (කැවුනාවෙත්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	කනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්, -ලබත, -ලැබෙත; (කැවෙතොත්, කැවෙත): කනු ලබතත්, -ලැබෙතත්; (කැවෙතත්).
		(Past form)	කනු ලැබුවොත්, -ලැබුව්, -ලැබීත්; (කැවුනොත්): කනු ලැබුවත්; (කැවුනත්).

PRESENT PARTICIPLE.

කඳු ලබමින්, -ලැබෙමින්, -ලබමිනි, -ලැබෙමිනි; (කැවෙමින්, කැවෙමිනි).

PAST PARTICIPLE.

කඳු ලැබ, -ලැබී; (කැවී).

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබමි (or මි), -ලැබෙමි (or මි).
- 2nd ,, කවනු ලබසි (or හි), -ලැබෙසි (or හි).
- 3rd ,, කවනු ලබසි, -ලැබේ, -ලැබෙසි.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබමු, -ලැබෙමු, -ලබමිහ (or හු), -ලැබෙමිහ (or හු).
- 2nd ,, කවනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).
- 3rd ,, කවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලැබුවෙමි (or මි), -ලැබීමි (or මි), කවන ලද්දෙමි (or මි), -ලදීමි (or මි).
- 2nd ,, කවනු ලැබුවෙහි, -ලැබී, කවන ලද්දෙහි, -ලද්දේ.
- 3rd ,, කවනු ලැබුවේ, -ලැබී, කවන ලද්දේ, -ලදී.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, කවන ලද්දෙමු, -ලදීමු, -ලදුමිහ.
- 2nd ,, කවනු ලැබුව(or වා)හු, -ලැබු, -ලැබුහ, කවන ලද්ද (or ද)හු.
- 3rd ,, කවනු ලැබුවෝ, -ලැබුවාහ, -ලැබුහ (or හු), ලැබු, කවන ලද්දෝ, -ලද්දහ, -ලදහ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබන්නෙමි (or මි), -ලැබෙන්නෙමි (or මි).
- 2nd ,, කවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
- 3rd ,, කවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු, -ලබන්නමෝ -ලබන්නමිහ (or හු).
- 2nd ,, කවනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
- 3rd ,, කවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ, -ලබන්නාහ (or හු), -ලැබෙන්නාහ (or හු).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
- 2nd ,, කවනු ලබසි (or හි)වා, -ලැබෙසි (or හි)වා.
- 3rd ,, කවනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
- 2nd ,, කවනු ලබමු (or හු)වා, -ලැබෙමු (or හු)වා.
- 3rd ,, කවනු ලබතිවා, -ලැබෙතිවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කවනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව.
- 3rd ,, කවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. කවනු ලබව්, -ලැබෙව්.
- 3rd ,, කවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කවනු ලැබුවාවේ, -ලබාපුවාවේ.

Plural.

- 3rd pers. කවනු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ <i>Pres.</i> { කවනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්, -ලබන, (form) { -ලැබෙන; -ලබනත්, -ලැබෙනත්. { <i>Past</i> { කවනු ලැබුවොත්, -ලැබුවද, -ලැබීය෦; (form) { -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්, -ලබමිනි, -ලැබෙමිනි.

PAST PARTICIPLE.

කවනු ලැබ, -ලැබී.

NOTE 1.—The above conjugation exhibits the majority of the variations. Inflections and inflectional endings of verbs, as of nouns, are multifarious, and may be best studied by the perusal of standard writings.

2. In the following conjugations only the forms in general use are given. Other forms may be easily determined by the help of those given in the preceding conjugation, &c.

3. For forms of verbal nouns and participial adjectives *vide* pp. 68, 69, 136, 137, 139, 140, 188, 192, & § 193.

4. The forms of the conditional mood ending in ක are used in modern Sinhalese generally with ඇති or හැකි, as කනැකි or කනහැකි, 'can eat'; සිටිනැකි or සිටිනහැකි, 'can stand'; and those marked § and ¶ with මැනව and යුතු respectively, as කෑම (or කෑව) මැනව, 'pray eat'; කෑ යුතුය, 'should be eaten.' (*Vide* § 168.)

SECOND CONJUGATION.

Root හැනි* = ඇනි, 'to cry'; princ. parts අඬ, ඇඬ.

(*Intransitive.*)

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	අඬමි.†	අඬමු, අඬමහ.
2nd „	අඬයි (or හි).	අඬවු (or හු).
3rd „	අඬයි.	අඬති (or ත්).

* හැනි is conjugated exactly like ඇනි. This is the form of root given in the *Sidat-sañgará*. The form හබ (= අඬ) may also be accepted as the root.

† The personal endings මි and මු of the first person always admit of being changed into මි and මෙ respectively.

Past Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	ඇඬුවෙ (or යෙ)මි, ඇඬිමි.	ඇඬුවෙ (or යෙ)මු, ඇඬිමු.
2nd „	ඇඬුවෙ (or යෙ)හි, ඇඬි, ඇඬිනි.	ඇඬුව (or වා)හු, ඇඬු, ඇඬුහු.
3rd „	ඇඬුවේ (or යේ), ඇඬි.	ඇඬුවෝ, ඇඬුහ.

Future Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	අඬන්නෙමි.	අඬන්නෙමු.
2nd „	අඬන්නෙහි.	අඬන්න (or නා)හු.
3rd „	අඬන්නේ.	අඬන්නෝ, අඬන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	අඬමවා.	අඬමෝවා.
2nd „	අඬයි (or හි)වා.	අඬවු (or හු)වා.
3rd „	අඬාවා, අඬයිවා.	අඬන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers.	අඬව, අඬාපිය, අඬ.	අඬව්ව, අඬාපියව්.
3rd „	අඬන්නේ.	අඬන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers.	ඇඬුවාමේ, අඬායු වාමේ.	ඇඬුවාමෙත්, අඬායු වාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ <i>Pres.</i> { අඬතොත්, අඬන; අඬතත්. (form) { { <i>Past</i> { ඇඬුවොත්, ඇඬුව, § ඇඬිය෦; ඇඬුවත්. (form) {

PRESENT PARTICIPLE.

අඔමිත්.

PAST PARTICIPLE.

අඔවා, අඔවාලා.

Causal Form.

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඔවමි.	අඔවමු, අඔවමිහ.
2nd „ අඔවසි (or භි).	අඔවවු (or හු).
3rd „ අඔවසි.	අඔවති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇඔවුවෙමි, ඇඔවුමි.	ඇඔවුවෙමු, ඇඔවුමු.
2nd „ ඇඔවුවෙසි, ඇඔවුසි, ඇඔවුසි.	ඇඔවුව(or වා)හු, ඇඔවුහු, ඇඔවුහු.
3rd „ ඇඔවුවෙහි, ඇඔවුහි.	ඇඔවුවෝ, ඇඔවුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඔවන්තෙමි.	අඔවන්තෙමු.
2nd „ අඔවන්තෙසි.	අඔවන්ත(or නා)හු.
3rd „ අඔවන්තේ.	අඔවන්තෝ, අඔවන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඔවමිවා.	අඔවමෝවා.
2nd „ අඔවසි (or භි)වා.	අඔවවු (or හු)වා.
3rd „ අඔවසිවා, අඔවසිවා.	අඔවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අඔව, අඔවව.	අඔවු.
3rd „ අඔවන්තේ.	අඔවන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇඔවුවාවේ, අඔවු වාපුවාවේ.	ඇඔවුවාවෝ, අඔවු වාපුවාවෝ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">(Pres. form)</td> <td>අඔවතොත්, අඔවත; අඔවතත්.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">(Past form)</td> <td>ඇඔවුවොත්, ඇඔවුවු, ඇඔවුසි; ඇඔවුවත්.</td> </tr> </table>	{	(Pres. form)	අඔවතොත්, අඔවත; අඔවතත්.	}	(Past form)	ඇඔවුවොත්, ඇඔවුවු, ඇඔවුසි; ඇඔවුවත්.
{	(Pres. form)	අඔවතොත්, අඔවත; අඔවතත්.					
}	(Past form)	ඇඔවුවොත්, ඇඔවුවු, ඇඔවුසි; ඇඔවුවත්.					

PRESENT PARTICIPLE.

අඔවමිත්.

PAST PARTICIPLE.

අඔවා, අඔවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. අඔවනු ලබමි, -ලැබෙමි.
2nd „ අඔවනු ලබසි (or භි), -ලැබෙසි (or භි).
3rd „ අඔවනු ලබති, -ලැබෙති, -ලැබේ.

Plural.

1st pers. අඔවනු ලබමු, -ලැබෙමු.
2nd „ අඔවනු ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු).
3rd „ අඔවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

Past Tense.

	Singular.	Plural.
1st pers.	ඇද්දෙමි, ඇදිමි.	ඇද්දෙමු, ඇදිමු.
2nd „	ඇද්දෙකි, ඇදී, ඇදිනි.	ඇද්දෙකු, ඇදු, ඇදුනු.
3rd „	ඇද්දේ, ඇදී.	ඇද්දෝ, ඇදුහ.

Future Tense.

	Singular.	Plural.
1st pers.	අදින්නෙමි.	අදින්නෙමු.
2nd „	අදින්නෙකි.	අදින්න(or නා)හු.
3rd „	අදින්නේ.	අදින්නෝ, අදින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

	Singular.	Plural.
1st pers.	අදිමවා.	අදිමෝවා.
2nd „	අදිසි (or කි)වා.	අදිවු (or හු)වා.
3rd „	අදිවා, අදිසිවා.	අදිවෝ.

IMPERATIVE MOOD.

	Singular.	Plural.
2nd pers.	අදුව, ඇදපිස, අදු.	අදිවි, ඇදපිසවි.
3rd „	අදින්නේ.	අදින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

	Singular.	Plural.
3rd pers.	ඇද්දෙමේ, ඇදුපු වාමේ.	ඇද්දෙමෝ, ඇදුපුවාමෝ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	{ (Pres. form) } අදිනොත්, අදින; අදිනත්. { (Past form) } ඇද්දොත්, ඇද්දේ & ¶; ඇද්දත්.
3rd pers.	

PRESENT PARTICIPLE.

අදිමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඇද, ඇදූ.

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

	Singular.	Plural.
1st pers.	අද්දවමි.*	අද්දවමු.
2nd „	අද්දවසි (or කි).	අද්දවවු (or හු).
3rd „	අද්දවසි.	අද්දවති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

1st pers.	ඇද්දෙවුමෙමි, ඇද්දෙවිමි.
2nd „	ඇද්දෙවුමෙකි, ඇද්දෙවි, ඇද්දෙවිකි.
3rd „	ඇද්දෙවුමේ, ඇද්දෙවි.

Plural.

1st pers.	ඇද්දෙවුමෙමු, ඇද්දෙවිමු.
2nd „	ඇද්දෙවුමෙ(or වා)හු, ඇද්දෙවු, ඇද්දෙවුහු.
3rd „	ඇද්දෙවුමෝ, ඇද්දෙවුහ.

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers.	අද්දවන්නෙමි.	අද්දවන්නෙමු.
2nd „	අද්දවන්නෙකි.	අද්දවන්න(or නා)හු.
3rd „	අද්දවන්නේ.	අද්දවන්නෝ, අද්දවන්නාහ.

* Note that the forms අද්දමි, අද්දමු, ඇද්දෙමෙමි, &c., which are modifications of අද්දමි, අද්දමු, ඇද්දෙමෙමි, &c., are also now commonly used. (Vide p. 225.)

OPTATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	අද්දවමවා.	අද්දවමෝවා.
2nd „	අද්දවසි (or කී)වා.	අද්දවසු (or කු)වා.
3rd „	අද්දවාවා.	අද්දවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers.	අද්දව, අද්දවව.	අද්දවච්චි.
3rd „	අද්දවත්තේ.	අද්දවත්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers.	ඇද්දෙවුවාවේ, අද්දවාසුවාවේ.	ඇද්දෙවුවාවෝ, අද්දවාසුවෝ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	}	(Pres. form)	අද්දවතෝත්, අද්දවත; අද්දවතත්.
3rd pers.			

PRESENT PARTICIPLE.

අද්දවමින්.

PAST PARTICIPLE.

අද්දවා, අද්දවාලා.

Passive Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Singular.

1st pers.	අද්දනු ලබමි, -ලැබෙමි; (ඇදෙමි).
2nd „	අද්දනු ලබසි (or කී), -ලැබෙසි (or කී); (ඇදෙසි or කී).
3rd „	අද්දනු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබේ; (ඇදේ, ඇදෙසි).

Plural.

1st pers.	අද්දනු ලබමු, -ලැබෙමු; (ඇදෙමු).
2nd „	අද්දනු ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු); [ඇදෙවු (or හු)].
3rd „	අද්දනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [ඇදෙති (or ත්)].

Past Tense.

Singular.

1st pers.	අද්දනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අද්දන ලද්දෙමි, -ලදිමි; (ඇදුනෙමි).
2nd „	අද්දනු ලැබුවෙහි, අද්දන ලද්දෙහි; (ඇදුනෙහි).
3rd „	අද්දනු ලැබුවේ, -ලැබි, අද්දන ලද්දේ, -ලදි; (ඇදුනේ).

Plural.

1st pers.	අද්දනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අද්දන ලද්දෙමු, -ලදිමු; (ඇදුනෙමු).
2nd „	අද්දනු ලැබුව (or වා)හු, අද්දන ලද්ද (or ඳ)හු; (ඇදුනහු).
3rd „	අද්දනු ලැබුවෝ, -ලැබුහ, අද්දන ලද්දෝ; (ඇදුනෝ).

Future Tense.

Singular.

1st pers.	අද්දනු ලබන්තෙමි, -ලැබෙන්නෙමි; (ඇදෙන්නෙමි).
2nd „	අද්දනු ලබන්තෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (ඇදෙන්නෙහි).
3rd „	අද්දනු ලබන්තේ, -ලැබෙන්නේ; (ඇදෙන්නේ).

Plural.

1st pers.	අද්දනු ලබන්තෙමු, -ලැබෙන්නෙමු; (ඇදෙන්නෙමු).
2nd „	අද්දනු ලබන්ත (or නා)හු, -ලැබෙන්න (or නා)හු; [ඇදෙන්න (or නා)හු].
3rd „	අද්දනු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ; (ඇදෙන්නෝ).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers.	අද්දනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (ඇදෙමිවා).
2nd „	අද්දනු ලබසි (or කී)වා, -ලැබෙසි (or කී)වා; [ඇදෙසි (or කී)වා].
3rd „	අද්දනු ලබාවා, -ලැබෙවා; (ඇදේවා).

Plural.

- 1st pers. අදිනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (ඇදෙමෝවා).
- 2nd ,, අදිනු ලබවු (or කු)වා, -ලැබෙවු (or කු)වා; [ඇදෙකු (or වු)වා].
- 3rd ,, අදිනු ලබන්වා, -ලැබෙන්වා; (ඇදෙන්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. අදිනු ලබව, -ලබ; (ඇදෙව).
- 3rd ,, අදිනු ලබන්කේ, -ලැබෙන්කේ; (ඇදෙන්කේ).

Plural.

- 2nd pers. අදිනු ලබව්, -ලැබෙව්; (ඇදෙව්).
- 3rd ,, අදිනු ලබන්කෝ, -ලැබෙන්කෝ; (ඇදෙන්කෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. අදිනු ලැබුවාවේ, -ලබාපුවාවේ; (ඇදුනාවේ).

Plural.

- 3rd pers. අදිනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්; (ඇදුනාවෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	අදිනු ලබනෝ, -ලැබෙනෝ;
			(ඇදෙනෝ);
	{	අදිනු ලබනන්,	-ලැබෙනන්;
			(ඇදෙනන්).
	{	(Past form)	අදිනු ලැබුවෝ; (ඇදුනෝ);
			අදිනු ලැබුවන්; (ඇදුනන්).

PRESENT PARTICIPLE.

අදිනු ලබමින්, -ලැබෙමින්; (ඇදෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

අදිනු ලැබ, -ලැබී; (ඇදී, ඇදීලා).

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමි, -ලැබෙමි.
- 2nd ,, අද්දවනු ලබසි (or හි), -ලැබෙසි (or හි).
- 3rd ,, අද්දවනු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබේ.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමු, -ලැබෙමු.
- 2nd ,, අද්දවනු ලබවු (or කු), -ලැබෙවු (or කු).
- 3rd ,, අද්දවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අද්දවන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
- 2nd ,, අද්දවනු ලැබුවෙසි, අද්දවන ලද්දෙසි.
- 3rd ,, අද්දවනු ලැබුවේ, -ලැබී, අද්දවන ලද්දේ, -ලදී.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අද්දවන ලද්දෙමු, -ලදිමු.
- 2nd ,, අද්දවනු ලැබුව (or වා)කු, අද්දවන ලද්ද (or ආ)කු.
- 3rd ,, අද්දවනු ලැබුවේ, -ලැබූහ, අද්දවන ලද්දේ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
- 2nd ,, අද්දවනු ලබන්නෙසි, -ලැබෙන්නෙසි.
- 3rd ,, අද්දවනු ලබන්කේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
- 2nd ,, අද්දවනු ලබන්න (or නා)කු, -ලැබෙන්න (or නා)කු.
- 3rd ,, අද්දවනු ලබන්කෝ, -ලැබෙන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමවා, -ලැබෙමවා.
- 2nd ,, අද්දවනු ලබසි(රනි)වා, -ලැබෙසි(රනි)වා.
- 3rd ,, අද්දවනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
- 2nd ,, අද්දවනු ලබවු(රනු)වා, -ලැබෙවු(රනු)වා.
- 3rd ,, අද්දවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. අද්දවනු ලබව, -ලබ.
- 3rd ,, අද්දවනු ලබන්යෝ, -ලැබෙන්යෝ.

Plural.

- 2nd pers. අද්දවනු ලබව්, -ලැබෙව්.
- 3rd ,, අද්දවනු ලබන්යෝ, -ලැබෙන්යෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. අද්දවනු ලැබුවාවේ, -ලබාපුවාවේ.

Plural.

- 3rd pers. අද්දවනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	}	අද්දවනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්;
				-ලබතත්, -ලැබෙතත්.
3rd pers.	{	(Past form)	}	අද්දවනු ලැබුවොත්; -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අද්දවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

අද්දවනු ලැබ, -ලැබි.

FOURTH CONJUGATION.

(i) Root සි (= කී*), 'to laugh'—Princ. part සිනාසෙ.

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	සිනාසෙමි.	සිනාසෙමු, සිනාසෙමිහ.
2nd ,,	සිනාසෙසි (or කී).	සිනාසෙවු (or හු).
3rd ,,	සිනාසෙසි, සිනාසේ.	සිනාසෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. සිනාසුනෙමි, සිනාසිමි.
- 2nd ,, සිනාසුනෙසි, සිනාසි, සිනාසිහි.
- 3rd ,, සිනාසුනේ, සිනාසි.

Plural.

- 1st pers. සිනාසුනෙමු, සිනාසිමු.
- 2nd ,, සිනාසුනෙහු, සිනාසි(රහු)හු.
- 3rd ,, සිනාසුනෝ, සිනාසුනාහ, සිනාසුහ.

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers.	සිනාසෙන්නෙමි.	සිනාසෙන්නෙමු.
2nd ,,	සිනාසෙන්නෙසි.	සිනාසෙන්න(රනා)හු.
3rd ,,	සිනාසෙන්නේ.	සිනාසෙන්නෝ, සිනාසෙන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

1st pers.	සිනාසෙමිවා.	සිනාසෙමෝවා.
2nd ,,	සිනාසෙසි(රනි)වා.	සිනාසෙවු (or හු)වා.
3rd ,,	සිනාසෙසිවා, සිනාසේවා.	සිනාසෙත්වා.

* සි is changed into කී, from which the forms කීනාවෙමි, කීතසාවෙමි, &c., are formed. (Colloquially present කීනාවෙනවා, past කීනාඋතා.) In conjugation only the second part (base වෙ) of the word undergoes change. Observe that the second form of the past tense, viz., සිනාසිමි, සිනාසිහි, &c., is peculiar to this verb and generally occurs in classics. The shorter forms such as සෙමි, සෙසි, සෙන (pres. part. adj.), &c., immediately derived from the root, are also found in classics.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. සිතාසෙව.	සිතාසෙව්.
3rd ,, සිතාසෙන්නේ.	සිතාසෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. සිතාසුනාවේ.	සිතාසුනාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ form) form)	(<i>Pres.</i>) සිතාසෙතොත්, සිතාසෙන; සිතාසෙනත්.
		(<i>Past</i>) සිතාසුනොත්, සිතාසුනන්, සිතාසිඤ්ඤා; සිතාසුනත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිතාසෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිතාසි, සිතාසිලා.

Causal Form.*

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. සිතාස්සමි.	සිතාස්සමු.
2nd ,, සිතාස්සසි (or හි).	සිතාස්සවු (or හු).
3rd ,, සිතාස්සති.	සිතාස්සති (or ත්).

* The expressions සිතාකරමි ('I make laugh'), සිතාකෙලෙමි ('I made laugh'), &c., are used to denote a causative signification. The colloquial causal forms are සිතාස්සකවා (*pres.*), සිතාස්සුවා (*past*). Cf. the expression සිතා අවුස්සමි. 'I excite laughter.'

Past Tense.

Singular.

1st pers. සිතාස්සුවෙ(රෙය)මි, සිතාස්සිමි.
2nd ,, සිතාස්සුවෙහි (or සි), සිතාස්සි, සිතාස්සිහි.
3rd ,, සිතාස්සුවේ (or ජේ), සිතාස්සි.

Plural.

1st pers. සිතාස්සුවෙ(රෙය)මු, සිතාස්සිමු.
2nd ,, සිතාස්සුවාහු, සිතාස්සු, සිතාස්සුහු.
3rd ,, සිතාස්සුවෝ, සිතාස්සුහ.

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. සිතාස්සන්තෙමි.	සිතාස්සන්තෙමු.
2nd ,, සිතාස්සන්තෙහි.	සිතාස්සන්ත(රනා)හු.
3rd ,, සිතාස්සන්තේ.	සිතාස්සන්තෝ, සිතාස්සන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

1st pers. සිතාස්සමිවා.	සිතාස්සමෝවා.
2nd ,, සිතාස්සසි (or හි)වා.	සිතාස්සවු (or හු)වා.
3rd ,, සිතාස්සාවා, සිතාස්සසිවා.	සිතාස්සන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

2nd pers. සිතාස්සව.	සිතාස්සව්.
3rd ,, සිතාස්සන්නේ.	සිතාස්සන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. සිතාස්සුවාවේ, සිතාස්සාවුවාවේ.

Plural.

3rd pers. සිතාස්සුවාවෙන්, සිතාස්සාවුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

- 1st, 2nd, & 3rd pers. } (Pres. form) } සිනාස්සතොත්, සිනාස්සන ; සිනාස්සත්.
- } (Past form) } සිනාස්සුවොත්, සිනාස්සුව, § සිනාස්සියා; සිනාස්සුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිනාස්සමිත්.

PAST PARTICIPLE.

සිනාස්සා, සිනාස්සාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමි, -ලැබෙමි.*
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලබසි (or සී), -ලැබෙසි (or සී).
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබේ.

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමු, -ලැබෙමු.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, සිනාස්සන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලැබුවෙහි, සිනාස්සන ලද්දෙහි.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලැබුවේ, -ලැබී, සිනාස්සන ලද්දේ, -ලදී.

* The expressions සිනා එසි, සිනා යයි, සිනාප කළුවෙයි, සිනා ආමේ, සිනා ගියේ, සිනා පහලවුණේ, &c., formed by suffixing the inflections of එ, 'to come,' යා, 'to go,' පහලවු, 'to appear,' are used with the dative of person, to do duty for the involitive forms. The expression සිනා පහලකර = 'to laugh' (vol. and respectful).

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, සිනාස්සන ලද්දෙමු, -ලදිමු.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලැබුව(orවා)හු, සිනාස්සන ලද්ද(or ද)හු.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලැබුවෝ, -ලැබූහ, සිනාස්සන ලද්දෝ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබන්තෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලබන්තෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ.

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබන්තෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලබන්ත(orනා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලබසි(orසී)වා, -ලැබෙසි(orසී)වා.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. සිනාස්සනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
- 2nd ,, සිනාස්සනු ලබමු(orහු)වා, -ලැබෙමු(orහු)වා.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබන්වා, -ලැබෙන්නෝවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. සිනාස්සනු ලබව, -ලබව.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ.

Plural.

- 2nd pers. සිනාස්සනු ලබව්, -ලැබෙව්.
- 3rd ,, සිනාස්සනු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. සිනාස්සනු ලැබුවාවේ, -ලබායුවාවේ.

Plural.

3rd pers. සිනාස්සනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\}$ සිනාස්සනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්; -ලබනත්, -ලැබෙනත්.
 සිනාස්සනු ලැබුවොත්; -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිනාස්සනු ලබමින්, -ලැබෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිනාස්සනු ලැබ, -ලැබි.

(ii) Root පැමිණි, 'to arrive,' 'come'; princ. parts පැමිණේ, පැමිණුණු (න) or පැමිණි.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. පැමිණෙමි.
2nd ,, පැමිණෙයි (or හි).
3rd ,, පැමිණේ, පැමිණෙයි.

Plural.

1st pers. පැමිණෙමු, පැමිණෙමහ.
2nd ,, පැමිණෙවු (or හු).
3rd ,, පැමිණෙති (or ත්).

Past Tense.*

Singular.

1st pers. පැමිණුවෙමි, පැමිණියෙමි.
2nd ,, පැමිණුවෙහි, පැමිණියෙහි.
3rd ,, පැමිණුවේ, පැමිණියේ.

* The forms පැමිණුවෙමි, පැමිණියෙමි, &c., are also sometimes used Cf. the forms පැවැත්තේ (from පවති), කැවැත්තේ (from කවති), &c. sometimes used for පැවතුනේ, කැවතුනේ, &c.

Plural.

1st pers. පැමිණුවෙමු, පැමිණියෙමු.
2nd ,, පැමිණුවෙහි, පැමිණියෙහි.
3rd ,, පැමිණුවේ, පැමිණියේ.

Future Tense.

Singular.

1st pers. පැමිණෙන්නෙමි.
2nd ,, පැමිණෙන්නෙහි.
3rd ,, පැමිණෙන්නේ.

Plural.

1st pers. පැමිණෙන්නෙමු.
2nd ,, පැමිණෙන්නෙහි (or හා)හු.
3rd ,, පැමිණෙන්නෙහි, පැමිණෙන්නෙහි.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

1st pers. පැමිණෙමිවා.	පැමිණෙමෝවා.
2nd ,, පැමිණෙයි (or හි)වා.	පැමිණෙවු (or හු)වා.
3rd ,, පැමිණේවා.	පැමිණෙන්නවා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. පැමිණෙව, පැමිණෙයි.
3rd ,, පැමිණෙන්නේ.

Plural.

2nd pers. පැමිණෙව්, පැමිණෙයි.
3rd ,, පැමිණෙන්නේ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. පැමිණුවාවේ, පැමිණියාවේ.

Plural.

3rd pers. පැමිණුවාවේ, පැමිණියාවේ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	} (Pres. form) {	පැමිණෙනොත්, පැමිණෙන; පැමිණෙනත්.
		} (Past form) {

NOTE.—Involitive verbs do not take causal forms. පැමිණෙන, when used as a volitive, admits of causal forms, as පැමුණුව^o (base), පැමිණෙනු (past part. adj.); so are the other quasi-involitive verbs. (Vide p. 233.)

CONJUGATION OF IRREGULAR AND DEFECTIVE VERBS.

(i) Root ඇති, 'to be,' 'have'; principal part ඇති.

Non-Causal.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇත්තෙමි.	ඇත්තෙමු, ඇත්තමහ.
2nd „ ඇත්තෙහි.	ඇත්තාහු.
3rd „ ඇත්තේ, ඇති, ඇත.	ඇත්තෝ, ඇත්තාහ, ඇතිහ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, and 3rd pers. (Pres. form) ඇතොත්; ඇතත්.
(In ancient classics sometimes ඇත.)

^o Or පැමුණුව. These may also be regarded as forms derived from the transitive verb පැමුණ, which is, however, often used in lieu of them. It is also possible that පැමුණ is only a contraction of පැමුණුව, as ඉන්දු, 'plant,' is a contraction of ඉන්දුව.

PAST PARTICIPLE.

ඇතුට, ඇතිට, (= 'having').

NOTE.—(1) This verb admits of the above inflections only. Observe its forms in the expressions: ඇත්තමි, (or ඇතිතමි), ඇති තමුත්, තමුත් ඇති (pres. part. adj.) මිනිසා, 'the person having wisdom,' 'the wise man.' The noun ඇත්ත, 'truth' (lit. 'what is') and ඇත්තා, 'possessor,' 'owner' (lit. 'who has'), are derived from this verb. The negative of ඇති is නැති, sometimes නොමැති.

(2) ඇතිවීම, a gerund of the compound verb ඇතිවේ, which means 'to be,' 'be sufficient,' 'grow' is used to serve as the gerund of ඇති, and the compound verb ඇතිකර, meaning 'to cause to be or exist,' 'rear,' is used to express the causal sense of ඇති. Hence the inflections of ඇතිවේ and ඇතිකර may be used in place of the deficient inflections of ඇති.

(ii) Root ඉඳ, 'to sit,' 'be,' 'be present'; princ. parts ඉඳි.

උන් or උන්හු (හ).

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඉඳිමි.	ඉඳිමු, ඉඳිමහ.
2nd „ ඉඳිහි (or හි).	ඉඳිහු (or හු).
3rd „ ඉඳි, ඉඳිහි.	ඉඳිහි (or හි).

Past Tense.

Singular.

1st pers. උනිමි, උන්ගෙමි.
2nd „ උනිහි (or හි), උන්ගෙහි, උනි.
3rd „ උනි, උනිහි, උන්ගේ.

Plural.

1st pers. උනිමු, උන්ගෙමු.
2nd „ උනිහු (or හු), උන්ගොහු, උන්හු.
3rd „ උන්ගෝ, උන්හු, උන්ගොහ.

Future Tense.*Singular.*

- 1st pers. ඉන්නෙමි, ඉදින්නෙමි.
 2nd ,, ඉන්නෙහි, ඉදින්නෙහි.
 3rd ,, ඉන්නේ, ඉදින්නේ.

Plural.

- 1st pers. ඉන්නෙමු, ඉදින්නෙමු.
 2nd ,, ඉන්න(orනා)හු, ඉදින්න(orනා)හු.
 3rd ,, ඉන්නෝ, ඉදින්නෝ.

OPTATIVE MOOD.*Singular.*

- 1st pers. ඉදිමවා, ඉන්නෙමවා.
 2nd ,, ඉදිවා, ඉදිතිවා, ඉන්නෙහිවා.
 3rd ,, ඉදිවා, ඉන්නේවා.

Plural.

- 1st pers. ඉදිමෝවා, ඉන්නමෝවා.
 2nd ,, ඉදිතුවා, ඉන්නතුවා.
 3rd ,, ඉදිත්වා, ඉන්නෝත්වා.

IMPERATIVE MOOD.*Singular.*

- 2nd pers. ඉඳුව, ඉඳපිය, ඉඳ.
 3rd ,, ඉන්නේ, ඉදින්නේ.

Plural.

- 2nd pers. ඉදිව්, ඉඳපියව්.
 3rd ,, ඉන්නෝ, ඉදින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.*Singular.*

- 3rd pers. උන්නාමේ, ඉඳපුවාමේ.

Plural.

- 3rd pers. උන්නාමෙත්, ඉඳපුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.*Singular and Plural.*

- 1st, 2nd, & 3rd pers. } (Pres. form) } ඉදිනොත්, ඉදිත; ඉදිතත්.
 } (Past form) } උන්නොත්, උන්නත්, ඉදිකෑ; උන්නත්.

PRESENT PARTICIPLE.

ඉදිමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඉඳ, ඉඳලා.

*Causal Form.**Active Voice.***INDICATIVE MOOD.***Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවමි, ඉන්දමි, ඉඳවමි.*
 2nd ,, ඉන්දවයි (or හි), ඉන්දයි (or හි), ඉඳවයි (or හි).
 3rd ,, ඉන්දවයි, ඉන්දයි, ඉඳවයි.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවමු, ඉන්දමු, ඉඳවමු.
 2nd ,, ඉන්දවමු (or හු), ඉන්දමු (or හු), ඉඳවමු (or හු).
 3rd ,, ඉන්දවති (or ත්), ඉන්දති (or ත්), ඉඳවති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දෙවුමෙමි, ඉන්දුමෙමි, ඉඳවමි.
 2nd ,, ඉන්දෙවුමෙහි, ඉන්දුමෙහි, ඉඳවමි, ඉඳවමි.
 3rd ,, ඉන්දෙවුමේ, ඉන්දුමේ, ඉඳවමි.

* These causative forms also mean 'plant. ඉන්දමි. &c.. seem to be contractions of ඉන්දවමි, &c.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දෙවුවෙමු, ඉන්දුවෙමු, ඉඳුවිමු.
- 2nd ,, ඉන්දෙවුවාහු, ඉන්දුවාහු, ඉඳුවු, ඉඳුවුහු.
- 3rd ,, ඉන්දෙවුවෝ, ඉන්දුවෝ, ඉඳුවහ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවන්තෙමි, ඉන්දන්තෙමි, ඉඳවන්තෙමි.
- 2nd ,, ඉන්දවන්තෙහි, ඉන්දන්තෙහි, ඉඳවන්තෙහි.
- 3rd ,, ඉන්දවන්තේ, ඉන්දන්තේ, ඉඳවන්තේ.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවන්තෙමු, ඉන්දන්තෙමු, ඉඳවන්තෙමු.
- 2nd ,, ඉන්දවන්ත(රනා)හු, ඉන්දන්ත(රනා)හු, ඉඳවන්ත(රනා)හු.
- 3rd ,, ඉන්දවන්තෝ, ඉන්දන්තෝ, ඉඳවන්තෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවමවා, ඉන්දමවා, ඉඳවමවා.
- 2nd ,, ඉන්දවහි(රසි)වා, ඉන්දහි(රසි)වා, ඉඳවහි(රසි)වා.
- 3rd ,, ඉන්දවා, ඉන්දවා, ඉඳවා.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවමෝවා, ඉන්දමෝවා, ඉඳවමෝවා.
- 2nd ,, ඉන්දවහු(රවු)වා, ඉන්දහු(රවු)වා, ඉඳවහු(රවු)වා.
- 3rd ,, ඉන්දවන්වා, ඉන්දන්වා, ඉඳවන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉන්දව, ඉන්ද, ඉඳව, ඉන්දවාපිය, ඉන්දපිය.
- 3rd ,, ඉන්දවන්තේ, ඉන්දන්තේ, ඉඳවන්තේ.

Plural.

- 2nd pers. ඉන්දවහි, ඉන්දහි, ඉඳවහි, ඉන්දවාපියහි, ඉන්දපියහි, ඉඳවාපියහි.
- 3rd ,, ඉන්දවන්තෝ, ඉන්දන්තෝ, ඉඳවන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. ඉන්දෙවුවාමේ, ඉන්දුවාමේ, ඉඳවාපුවාමේ.

Plural.

3rd pers. ඉන්දෙවුවාමෙත්, ඉන්දුවාමෙත්, ඉඳවාපුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ (Pres. form) { { (Past form) { }	ඉන්දවතොත්, ඉන්දතොත්, ඉඳවතොත්, ඉන්දවත, ඉන්දත, ඉඳවත; ඉන්දවතත්, ඉන්දතත්, ඉඳවතත්.
		ඉන්දෙවුවොත්, ඉන්දුවොත්, ඉඳෙවුවොත්, ඉන්දෙවුවු, ඉන්දුවු, ඉඳෙවුවු, ඉන්දෙවු, ඉන්දවු, ඉඳෙවු, ඉන්දෙවුත්, ඉන්දුවුත්, ඉඳෙවුත්.

PRESENT PARTICIPLE.

ඉන්දවමින්, ඉන්දමින්, ඉඳවමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඉන්දවා, ඉන්ද, ඉඳවා, ඉන්දවාලා, ඉන්දලා, ඉඳවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමි, -ලැබෙමි;* (ඉන්දෙමි).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබසි (or හි), -ලැබෙසි (or හි); [ඉන්දෙසි (or හි)].
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබෙ; (ඉන්දේ, ඉන්දෙසි).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමු, -ලැබෙමු; (ඉන්දෙමු).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු); [ඉන්දෙවු (or හු)].
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [ඉන්දෙති (or ත්)].

* I. e., ඉන්දවනු ලබමි (or ලැබෙමි), ඉන්දනු ලබමි (or ලැබෙමි), &c.

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු,* -ලැබිමි,† -ලදිමි ; (ඉන්දුනෙමි).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවෙහි, -ලද් දෙහි ; (ඉන්දුනෙහි).
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවේ, -ලැබි, -ලදී ; (ඉන්දුනේ).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබිමු, -ලදිමු ; (ඉන්දුනෙමු).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුව (or වා) හු, -ලද්ද (or ද) හු ; (ඉන්දුනාහු).
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවෝ, -ලැබූහ, -ලද්දෝ ; (ඉන්දුනෝ).

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි ; (ඉන්දෙන්නෙමි).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි ; (ඉන්දෙන්නෙහි).
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ ; (ඉන්දෙන්නේ).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු ; (ඉන්දෙන්නෙමු).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්න (or නා)හු, -ලැබෙන්න (or නා)හු ; [ඉන්දෙන්න (or නා)හු].
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ ; (ඉන්දෙන්නෝ).

* Notice that the forms ending in න are generally used with ලදිමි, ලද්දෙහි, &c.

† Also ලැබුවෙමි, ලද්දෙමි ; ලද්දේ ; &c.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමිවා, -ලැබෙමිවා ; (ඉන්දෙමිවා).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබයි (or හි)වා, -ලැබෙයි (or හි)වා ; [ඉන්දෙයි (or හි)වා].
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබාවා, -ලැබේවා ; (ඉන්දේවා).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා ; (ඉන්දෙමෝවා).
- 2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබාහු (or වු)වා, -ලැබෙහු (or වු)වා ; [ඉන්දෙහු (or වු)වා].
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්වා, -ලැබෙත්වා ; (ඉන්දෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ, -ලබව ; (ඉන්දෙව).
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ ; (ඉන්දෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබි, -ලැබෙච්චි ; (ඉන්දෙච්චි).
- 3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ ; (ඉන්දෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවාමේ, -ලබාපු වාමේ ; (ඉන්දුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවාවන්, -ලබාපු වාවන් ; (ඉන්දුනාවන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ (Pres. form) { { (Past form) {	{ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ තොත්, -ලැබෙතොත්, -ලබතත්, -ලැබෙතත්; (ඉන්දෙතොත්, ඉන් දෙනත්).	{ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබු වොත්, -ලැබුවත්; (ඉන්දුතොත්, ඉන්දුතත්).

PRESENT PARTICIPLE.

ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමින්, -ලැබෙමින්;
(ඉන්දෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබා, -ලැබ, -ලැබී; (ඉන්දී).

(iii) Root දස = දක, 'to see'; princ. parts දකී, දුටු or දක්ක.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	දකමි.	දකිමු, දකි(orකු)මිහ, දකි(orකු)මෝ.
2nd „	දකී, දකිනි.	දකිමු (or හු).
3rd „	දකී.	දකිනි (or ත්).

Past Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	දුටුවෙමි, දුටිමි,* දක්කෙමි.	දුටුවෙමු, දුටිමු, දක්කෙමු.
2nd „	දුටුවෙති, දක්කෙ ති.	දුටුවාහු, දක්කාහු.
3rd „	දුටුවේ, දක්කේ.	දුටුවෝ, දක්කෝ.

* Occasionally දුටිමි, දුටි, දුටුවා, &c.

Future Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	දකින්නෙමි.*	දකින්නෙමු.
2nd „	දකින්නෙහි.	දකින්න(orකා)හු.
3rd „	දකින්නේ.	දකින්නෝ, දකින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	දකිමිවා.	දකුමෝවා.
2nd „	දකිනිවා, දකිවා.	දකිනු(orවු)වා.
3rd „	දකීවා.	දකිත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers.	දකුව, දකපිය, දකු.	දකිව්, දකපියව්.
3rd „	දකින්නේ.	දකින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers.	දුටුවාමේ, දක්කා මේ, දකුටුවාමේ.	දුටුවාමෙත්, දක්කාමෙත්, දකුටුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ (Pres. form) { { (Past form) {	{ දකිනොත්, දකින; දකිතත්.
		{ දුටු (or දිටු)වොත්, දක්කොත්, දක්කන් & ා, දුටු; දුටු (or දිටු)වත්, දක් කත්.

PRESENT PARTICIPLE.

දකිමින්.

* In classics sometimes දක්කෙමි, දක්කෙහි, &c.; and (*passive*) දක්කාලබමි, -ලැබෙපි, &c. The pres. part. adj. is sometimes දක්කා for දකින. (Cf. the similar forms තස්සා, පවත්තා, පුළුසා, බස්සා වලප්පා, වස්සා, සාප්පා of the verbs හසී, පවති, පිපෙ, බසී, වැලපෙ, වසී, සෑහපෙ, respectively. Vide § 179.)

PAST PARTICIPLE.

දක, දකලා.

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්වමි.*	දක්වමු.
2nd „ දක්වසි (or හි).	දක්වවු (or හු).
3rd „ දක්වසි, දක්වා.	දක්වති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්විමි, දක්වුවෙමි.	දක්විමු, දක්වුවෙමු.
2nd „ දක්වි, දක්වුවෙහි.	දක්වු, දක්වුවාහු.
3rd „ දක්වි, දක්වුවේ.	දක්වු, දක්වුවෝ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්වන්තෙමි.	දක්වන්තෙමු.
2nd „ දක්වන්තෙහි.	දක්වන්න(orනා)හු.
3rd „ දක්වන්තේ.	දක්වන්තෝ, දක්වන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්වමවා.	දක්වමෝවා.
2nd „ දක්වසි(orහි)වා.	දක්වවු(orහු)වා.
3rd „ දක්වාවා.	දක්වන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. දක්වව, දක්ව.	දක්වව්.
3rd „ දක්වන්තේ.	දක්වන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>
3rd pers. දක්වුවාවේ, දක්වාවුවාවේ.

* Only one of the causal forms is given here.

Plural.

3rd pers. දක්වුවාවෙත්, දක්වාවුවාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ form) form)	(Pres. { දක්වතොත්, දක්වන ; දක්වතත්.
		(Past { දක්වුවොත්, දක්වුව, දක්විය ; දක්වුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

දක්වමින්.

PAST PARTICIPLE.

දක්වා, දක්වාලා.

Passive Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. දකිනු ලබමි, -ලැබෙමි.*
2nd „ දකිනු ලබසි (or හි), -ලැබෙසි (or හි).
3rd „ දකිනු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබේ.

Plural.

1st pers. දකිනු ලබමු, -ලැබෙමු.
2nd „ දකිනු ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු).
3rd „ දකිනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

(The remaining moods, tenses, &c., are formed in the ordinary way. Vide foot-note on p. 238.)

* The verb දකි does not admit of an involitive form. To supply the deficiency, ලැබෙති, 'to appear' is often used.

(iv) Root යා, 'to go'; principal parts ය, ගිය.

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යමි.	යමු, යමිහ.
2nd „ යයි, යහි.	යවු, යහු.
3rd „ යයි, යේ, යා.	යති, යත්, යෙති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ගියෙමි.	ගියෙමු.
2nd „ ගියෙහි (or යි).	ගියාහු (or වු).
3rd „ ගියේ.	ගියෝ, ගියාහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යන්නෙමි.	යන්නෙමු.
2nd „ යන්නෙහි.	යන්න(orනා)හු.
3rd „ යන්නේ.	යන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යම්වා.	යමෝවා.
2nd „ යසිවා, යහිවා.	යවුවා, යහුවා.
3rd „ යයිවා, යේවා.	යතිවා, යෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. යව, යා, යත්.*	යව්.
3rd „ යන්නේ.	යන්නෝ.

* The words පල, පලයන් (*sing.*); පලයව්, පලයල්ලා (*pl.*) are used colloquially in lieu of යව, &c., which are confined to books. The former are derived from the root පල, 'to go.'

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ගියාමේ.	3rd pers. ගියාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ (Pres. form) (Past form)	යනොත්, යන; යත්.
		ගියොත්, ගියෝ, යා; ගියත්.

PRESENT PARTICIPLE.

යමිත.

PAST PARTICIPLE.

ගොස්, ගොසින්, ගොහින්.

Causal Form.

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යවමි.	යවමු, යවමිහ.
2nd „ යවයි (or හි).	යවවු (or හු).
3rd „ යවයි, යවා.	යවති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යැවුවෙමි, යැවිමි.	යැවුවෙමු, යව්වු.
2nd „ යැවුවෙහි, යැවිහි.	යැවුව(orවා)හු, යැව්වුහ, යැව්වු.
3rd „ යැවුවේ, යැවි.	යැවුවෝ, යැව්වුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යවන්නෙමි.	යවන්නෙමු.
2nd „ යවන්නෙහි.	යවන්න(orනා)හු.
3rd „ යවන්නේ.	යවන්නෝ, යවන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. සවමවා.	සවමෝවා.
2nd „ සවති(රසී)වා.	සවත(රවු)වා.
3rd „ සවාවා, සවසිවා.	සවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. සවච, සවාපිස.	සවචී, සවාපිසචී.
3rd „ සවත්තේ.	සවත්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.
3rd pers. සැවුවාමේ, සවාපුවාමේ.

Plural.
3rd pers. සැවුවාමෙත්, සවාපුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(Pres. form)} \\ \text{(Past form)} \end{array} \right\}$ සවතොත්, සවත; සවතත්.
 සැවුවොත්, සැවුවව්, සැවිසෝ; සැවුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සවමිත්.

PAST PARTICIPLE.

සවා, සවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. සවතූ ලබමි, -ලැබෙමි; (සැවෙමි).
 2nd „ සවතූ ලබසි (or සී), -ලැබෙසි (or සී); [සැවෙසි (or සී)].
 3rd „ සවතූ ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබේ; (සැවෙසි, සැවේ).

Plural.

1st pers. සවතූ ලබමු, -ලැබෙමු; (සැවෙමු).
 2nd „ සවතූ ලබවු (or තු), -ලැබෙවු (or තු); [සැවෙවු (or තු)].
 3rd „ සවතූ ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [සැවෙති (or ත්)].

Past Tense.

Singular.

1st pers. සවතූ ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, සවත ලද්දෙමි, -ලදිමි; (සැවුනෙමි).
 2nd „ සවතූ ලැබුවෙහි, සවත ලද්දෙහි; (සැවුනෙහි).
 3rd „ සවතූ ලැබුවේ, -ලැබි, සවත ලද්දේ, -ලදී; (සැවුනේ).

Plural.

1st pers. සවතූ ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, සවත ලද්දෙමු, -ලදිමු; (සැවුනෙමු).
 2nd „ සවතූ ලැබුව(රවා)තූ, සවත ලද්ද(රද)තූ; (සැවුනාතූ).
 3rd „ සවතූ ලැබුවෝ, -ලැබුහ, සවතලද්දෝ; (සැවුනෝ).

Future Tense.

Singular.

1st pers. සවතූ ලබන්තෙමි, -ලැබෙන්නෙමි; (සැවෙන්නෙමි).
 2nd „ සවතූ ලබන්තෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (සැවෙන්නෙහි).
 3rd „ සවතූ ලබන්තේ, -ලැබෙන්නේ; (සැවෙන්නේ).

Plural.

1st pers. සවතූ ලබන්තෙමු, -ලැබෙන්නෙමු; (සැවෙන්නෙමු).
 2nd „ සවතූ ලබන්ත(ර තා)තූ, -ලැබෙන්න(ර තා)තූ; [සැවෙන්න(ර තා)තූ].
 3rd „ සවතූ ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ; (සැවෙන්නෝ).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. සවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (යැවෙමිවා).
- 2nd „ සවනු ලබයි(රකි)වා, -ලැබෙයි(රකි)වා; [යැවෙති(රකි)වා].
- 3rd „ සවනු ලබාවා, -ලැබේවා; (යැවේවා).

Plural.

- 1st pers. සවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (යැවෙමෝවා).
- 2nd „ සවනු ලබවු(රහු)වා, -ලැබෙවු(රහු)වා; [යැවෙවු(රහු)වා].
- 3rd „ සවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා; (යැවෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. සවනු ලබ, -ලබව; (යැවෙව).
- 3rd „ සවනු ලබන්තෝ, ලැබෙත්තෝ; (යැවෙත්තෝ).

Plural.

- 2nd pers. සවනු ලබ්ඵ, -ලැබෙඵ්; (යැවෙඵ්).
- 3rd „ සවනු ලබන්තෝ, -ලැබෙත්තෝ; (යැවෙත්තෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. සවනු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ; (යැවුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. සවනු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්; (යැවුනාවෙත්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{	සවනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්; -ලබනත්, -ලැබෙනත්; (යැවෙනොත්, යැවෙනත්).
				(Past form)

PRESENT PARTICIPLE.

සවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්; (යැවෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

සවනු ලබා, -ලැබ, -ලැබී; (යැවී).

(v) Root වු, 'to be' 'become'; principal parts වෙ, වුනු or වූ.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. වෙමි.	වෙමු, වමිඟ.
2nd „ වෙයි (or භි).	වෙවු (or හු).
3rd „ වෙයි, වේ.	වෙති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. වුනෙමි, විමි, වූ යෙමි.	වුනෙමු, විමු, වූමිඟ.
2nd „ වුනෙති (or සි), වුයෙති (or සි).	වුනාහු, වූවාහු.
3rd „ වුනේ, වුයේ, වි, විස.	වුනෝ, වූවෝ, වූහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. වෙත්තෙමි.	වෙත්තෙමු.
2nd „ වෙත්තෙති.	වෙත්ත(රනා)හු.
3rd „ වෙත්තේ.	වෙත්තෝ, වෙත්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. වෙමිවා.	වෙමෝවා.
2nd „ වෙති(රකි)වා.	වෙහු(රවු)වා.
3rd „ වේවා, වා.	වෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. වෙව, වෙය, වෙ යන්.	වෙච්චි, වෙයච්චි, වෙයච්චුලා.
3rd „ වෙන්නේ.	වෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. වුනාමේ.	වුනාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

<i>Singular and Plural.</i>							
1st, 2nd, & 3rd pers.	<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">(Pres. form)</td> <td style="vertical-align: middle;">} වෙතොත්, වෙන; වෙතත්.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em; vertical-align: middle;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">(Past form)</td> <td style="vertical-align: middle;">} වුනොත්, වුමොත්, වුව, † විය; † වුනත්, වුවත්*</td> </tr> </table>	{	(Pres. form)	} වෙතොත්, වෙන; වෙතත්.	{	(Past form)	} වුනොත්, වුමොත්, වුව, † විය; † වුනත්, වුවත්*
{	(Pres. form)	} වෙතොත්, වෙන; වෙතත්.					
{	(Past form)	} වුනොත්, වුමොත්, වුව, † විය; † වුනත්, වුවත්*					

PRESENT PARTICIPLE.

වෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

ච්චි, ච්ච, වෙලා†.

[*Vide* next section for the colloquial conjugation of verbs.]

198. Only a very few of the inflections of verbs quoted above are used in colloquial Sinhalese now-a-days. As a knowledge of the various forms colloquially used is essential to a correct understanding of the modern vernacular, the verb කා, 'to eat,' is conjugated below as an example, to illustrate such forms.

* In classics sometimes චන්, as in චන්චන් = චන්චුවන්.

† In classics sometimes චලා. This should be pronounced giving a in ච its secondary sound, and not the primary which alters its meaning into 'uncivil and turbulent fellow.' (*Vide* § 33.) චෙ in some of the other inflections also occur as ච in classics, e.g., චමි, චන්නේ, චක, චණ්ච, &c.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.*

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කනවා.

Past Tense.

Singular.

1st & 2nd pers. කෑවා, කෑමේ.
3rd pers. කෑවා, කෑමේ, කෑමි.†

Plural.

1st & 2nd pers. කෑවා, කෑමේ.
3rd pers. කෑවා, කෑමේ, කෑමු, † කෑමෝ.†

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. කැක්කූ. | 1st pers. කැක්කූමු.

Singular and Plural.

2nd & 3rd pers. කාච්චි, කනවා ඇති, or (*plural*) කාච්චන්.

* The forms of the first person ending in මි and මු are sometimes colloquially used, and then the ending මි is carelessly pronounced like • ඊ, as in මම එකට කරන එක දැනි, 'I know what I will do for it'; එකෙමවෙතබව මම කලීමම නි, 'I said in time that it would so happen'; අපි මහුව වෙක එවා දනිමු, 'we know what will happen to him.' (*Vide* § 184.)

† These forms are generally used in the sense of 'he, she, or it was eating' (*Sing.*) = කකා උන්නා (or භිච්චා); 'they were eating' (*pl.*) = කකා උන්නු (or භිච්චෝ), e.g., මම එහේ යකකොට මිනිසෙක් බන් කෑපි (or මිනිස්සු බන් කෑමු or කෑමෝ), 'when I went (lit. 'am-going') there, a man was eating rice (or men were eating rice)'. The forms of the past tense ending in චා and චා, as in කෑවා, භිච්චා, are used in classics when the subject is in the feminine gender and in the 3rd person singular.

OPTATIVE MOOD*.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කැවැවේ, or (*plural*) කැවැවෙත්.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කාපන්, කාපිය, කණ්ඩ (or ට), කනවා.

Plural.

2nd pers. කාපල්ලා, කාපියච්චි, කණ්ඩ (or ට), කනවාලා.
කඳු (*rarely. Vide page 202, Note 5.*)

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කැවැවේ, කාපුවාවේ, කැවැව්, කාපුවාව්, කැදෙන්.

Plural.

3rd pers. කැවැවේ or කැවැවෙත්, කාපුවාවේ or කාපුවා
වෙත්, කැවැව් or කැවැව්ත්, කාපුවාව් or කාපු
වාව්ත්, කැදෙන්, කාපුදෙන්.

[*Vide § 166.*]

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} \text{((Pres. form)} \\ \text{form)} \end{array} \right\}$ කතොත් ; කතත්.
 $\left\{ \begin{array}{l} \text{((Past form)} \\ \text{form)} \end{array} \right\}$ කැවෙත් ; කැවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කමින්, (more commonly) කකා. (*vide § 175.*)

* This is generally expressed by employing the expression සිඬ
ලකවේ, 'let or may it happen,' e. g., මට කණ්ඩ සිඬලකවේ, 'may I
eat' (lit. 'may it happen for me to eat'); මවුණ්ට කණ්ඩ සිඬලකවේ,
'may they eat'; මහුට යණ්ට සිඬලකවේ, 'may he go.' Notice that the
subject of the verb is put in the dative case, and the verb itself assumes
the dative gerundial form. Note also that the optative forms are
identical with the permissive forms, from which they seem to have
been borrowed.

PAST PARTICIPLE.

කාලා, කා.

Causal Form.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කවනවා.

Past Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කැවුවා.†

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. කවෙණ්ණ. | කවෙණ්ණු.

Singular and Plural.

2nd & 3rd pers. කවාච්ච, කවනවා දැනි.

OPTATIVE MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කැවුලාවේ, or (*plural*) කැවුලාවෙත්.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කවාපන්, කවාපිය, කවණ්ඩ (or ට), කවනවා.

Plural.

2nd pers. කවාපල්ලා, කවාපියච්චි, කවණ්ඩ (or ට), කවන
වාලා.

* Like the word යලක්ක the compound verb සිඬකර is sometimes
used colloquially, as well as in composition, to express the sense of the
causative, as in මහුට යණ්ට සිඬකරන්න, 'cause him to go'; මට හිට
මකට බහිණ්ට සිඬකරණ්ට එපා, 'don't cause me to go begging.
(*Vide footnote on p. 288.*)

† The forms කැව් (3rd pers. *sing.*) and කැවුමෝ (3rd pers. *pl.*) are
also used similarly to the forms කැප්, කැවු, කැවෝ, above noticed.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කැවුවාමේ, කවාපුවාමේ.

Plural.

3rd pers. කැවුවාමේ, කවාපුවාමේ, කැවුවාමෙත්, &c.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \\ form) \end{array} \right\}$ කවතොත් ; කවතත්.
 $\left\{ \begin{array}{l} (Past \\ form) \end{array} \right\}$ කැවුවොත් ; කැවුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කවමින්, (more commonly) කවකවා.

PAST PARTICIPLE.

කවාලා, කවා.

Passive Voice.

Passive idea is seldom used colloquially, the active construction being generally preferred for the sake of its brevity and clearness. (*Vide* § 158.)

When the passive signification is required to be expressed, the gerundial form in the dative case of the verb to be conjugated is used with the verb යෙදෙනවා (= ලබ in books), thus :—

Non-causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට* යෙදෙනවා.

* Or කණ්ට or කන්ට in this and other places.

Past Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට යෙදුවා.

Future Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට යෙදෙනවා ඇති.

OPTATIVE MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට යෙදුවාමේ, or (*plural*)-යෙදුවාමෙත්, &c.

IMPERATIVE MOOD. (*Rare.*)

Singular.

Plural.

3rd pers. කණ්ට යෙදෙව. | කණ්ට යෙදෙව්.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

Plural.

3rd pers. කණ්ට යෙදුවාමේ. | කණ්ට යෙදුවාමේ (or යෙදුවාමෙත්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \\ form) \end{array} \right\}$ කණ්ට යෙදෙතොත් ; -යෙදෙනත්.
 $\left\{ \begin{array}{l} (Past \\ form) \end{array} \right\}$ කණ්ට යෙදුවොත් ; -යෙදුවත්.

PRESENT PARTICIPLE. (*Rare.*)

PAST PARTICIPLE.

කණ්ට යෙදී.

The causal passive inflections are similarly formed by substituting the causative form for the non-causative, as කවණ්ට for කණ්ට. The formation of colloquial or modern

forms being quite simple, the single example above given will be sufficient to guide the student.

AUXILIARY VERBS.

Adara Kiriya or A'dhāra Kriyā.

199. The verbs ඇති, 'to be'; ගන, 'take'; තිබ, 'be'; දම, 'put'; පිය, 'put'; සෙද, (=) 'be'; ල, 'put,' and ලබ, 'obtain,' 'be,' noticed in §§ 195 and 196, are also used as auxiliary verbs (අදර කිරිය, ආධාර ක්‍රියා), i. e., verbs which have lost their own original significations and help to mark some modification of the ideas expressed by other verbs. Except සෙද and ලබ which are suffixed to the gerundial forms, the rest are used with the past participial forms of other verbs, to which, unlike English auxiliary verbs, they are affixed. දම, පිය, and ල indicate completeness of action. A few sentences will illustrate their use.

- (1) මහත්මයා දැන් ඇවිත් (or එන්නට) ඇති, 'the gentleman may have come by this time' (the-gentleman now having-come is); උම මගෙන් යන විසිපහක් අරන් ඇති, 'you have (previously) taken twenty-five cents from me' (you from-me cents a-twenty-five having-taken it-is); මා විසින් මුහුට තැන්ගත් දී ඇත්තේය, 'I have given him a present' (by-me to-him a-present having-given it-is).
- (2) වෙදරුල අබගහගන වරෙන්, 'bring the doctor' (the-doctor having-called come); පොලුවට වතුර උරගනී, 'the earth sucks up water' (to-the-earth the-water absorbs-itself); බල්ලෝ කාගත්තු, 'the dogs bit each other.' (*Vide* § 160.)
- (3) මුහුට කොපමණ මුදල් දී තිබෙනවාද, 'how much money have (you) given him?' (to-him how-much money having - given it - is?); මුහු මගේ පිහියේ අරගන තිබුනා, 'he had taken my knife' (he my the-knife having-taken it-was).

- (4) උ ට වැට කඩාදමා ගියේය, 'he left after breaking the fence' (he the-fence having-broken went); කොළ වා මිදුල පියදමයි, 'the boy sweeps the compound.'
- (5) ඔව්හු සොහොනට මලකුණ දමාපියා ගියේය, 'they cast the corpse into the burial-ground and went away' (they to-the-burial-ground the-dead-body having-cast went).*
- (6) මේ වැඩේ කරන්නට යෙදුනේ කවදද, 'when was this work done' (this work was-done what-day)?
- (7) දුතනම මෙසේ කියාලයි, 'the messenger says thus.' එවැලම්, දන්වාලිය (*past*), බලාලු (*past part. adj.*), and තවත්වාලුව (මැනව), ('pray stop,' are other examples.†
- (8) ගසක් කපනු ලැබේ, 'a tree is cut'; මගේ මේ විකුණනලදී, 'my house was sold.'

In the sentences මේ රෙද්ද පරණවී (or ව) ගියේය, 'this cloth became (or got) old'; මම මවුන් එන කල් බලාසිටිමි (or ඉදිමි), 'I am waiting for their arrival' (I them till-come looking-for am), ගියේ, සිටිමි, and ඉදිමි are used with the force of auxiliary verbs.

200. Impersonal verbs are scarcely known in the Sinhalese language. In the sentence ඉංග්‍රීසි මහනෙකුට වැඩකරා වෙත් ඔහුකර තිබේ, 'a servant is wanted by an English gentleman' (English to - a - gentleman a - servant it - is - wanted or there-is-need-of), ඔහුකර තිබේ has the force of an impersonal verb.‡

* In modern Sinhalese the simple verb without the auxiliary is used, as දමා or දමාලා for දමාපියා, දැමීම for දමාපිමි. In දමාපියා, දමාපත් (imperative mood), පිය and පත් are to be treated as mere affixes.

† The use of the auxiliary verb ල is confined to old Sinhalese. Hence in modern Sinhalese කියයි is used for කියාලයි, දන්වුයේය for දන්වාලිය, &c.

‡ Sentences such as 'it rains' and 'it thunders' may be rendered in Sinhalese by වැසි වසි and අහස ගොරවසි respectively: the words වැසි and අහස are, however, often omitted for the sake of brevity.

COMPOUND VERBS.

Samas Kiriya or Samāsa Kriyā.

201. Compound verbs (සමස් කිරීම, සමාස ක්‍රියා) may be divided into two kinds, viz., (1) those composed of Eḷu words only and (2) those made up of an imported word and an Eḷu word—the more extensive class. In either case the second part is always an Eḷu verb, the first part being either Eḷu itself or a foreign word naturalised into the tongue. Foreign verbs are never used in Sinhalese composition by themselves as predicates;* hence all the simple verbs in the language are Eḷu. Compound verbs are very numerous, and a large number of them will be found in the Index B. In conjugating them only the second part is subject to variations.

The verbs generally used as the second part of compounds are කර, 'to do,' and වූ, 'to be,' 'become.' The first part of the compound is generally a noun† or an adjective, especially the latter when වූ or its inflections are used. Compounds with කර are usually transitive and those with වූ always intransitive or involitive; the compounds of one class are convertible to the other by the interchange of these two verbs, as අසකරයි (or කෙරේ) into අසවෙයි (or වේ), වදවෙයි (or වේ) into වදකරයි (or කෙරේ): those that are not so convertible in the following examples are indicated by an asterisk (*).

* But in the title pages of books, &c., where brevity of expression is desirable, Sanskrit past participial adjectives are sometimes used predicatively without an Eḷu verb attached to them, as in මේ ග්‍රන්ථය ආණ්ඩුවේ අලිච්ඡ කන්තෝරුවේ මුද්‍රිතයි (or ය), 'this book was printed at the Government Printing Office'; මේඝදූතය කාලිදාස කවිච්ඡ විසින් චරචිතයි (or ය), 'the *Mēghadūta* was composed by the eminent poet Kālidāsa.' (Vide § 202.)

† The basal form is generally used. Notice the exceptions, such as අරෝම-, මෙහෙය-, මුද්‍රණය-, මුද්‍රාධිකණය-, ග්‍රවණය-.

Examples.

i.—Eḷu words.

(1) Compounds with කර :

- අඩු-, 'decrease,' 'subtract.'
- අණ-,* 'order,' 'command.'
- අය-, 'charge,' 'collect' (fees, &c.).
- අරෝම-, 'dispute.'
- අලුත්-, 'renew.'
- අලුත්වැඩියා-,* 'repair.'
- අවදි-, 'awake,' 'rouse' (from sleep).
- අවුල්-, 'confuse.'
- අපු (or අපු), 'cause to be caught.'
- අස්-, 'put aside or in order.'
- අහක්-, 'remove.'
- ආරවුල්-, 'dispute.'
- ඇති-, 'rear' (animals, &c.), 'cause to have or exist.'
- ඇතුල්-, 'cause to enter,' 'put in.'
- ඇතුලත්-, 'include.'
- උණු-, 'heat' (generally liquids).
- එළි-, 'clear' (jungle, rubbish, &c.).
- එළි-, 'disclose' (facts, &c.), 'sit up till morning' (= පාන් or පහන්-).
- කඩ-, 'infringe' (laws, promises, &c.).
- කතා-, 'speak,' 'talk.'
- කතනාව-, 'grieve,' 'bore.'
- කරදර-, 'trouble' (= සිසිසා-colloa.).
- කෙලවර-, 'finish.'
- ගණන්-, 'count.'
- ගමන්-,* 'travel.'
- තැන්-,* 'attempt.'
- දඹර or ධබර-, 'quarrel.'
- දඹුවම-,* 'punish.'
- දික්-, 'lengthen,' 'stretch forth.'
- දිය-, 'dissolve.'
- දියු (or වූ)ණු-, 'improve.'
- හරක්-, 'spoil.'
- හැනි-, 'lose,' 'destroy.'
- පත්-, 'appoint' (to a post, &c.).

- පඵ-,* 'sin.'
- පල-, 'publish' (news, books, &c.).
- පසු (or හු), 'pass,' 'go beyond.'
- පහ-, 'eject.'
- පැමිණිලි-,* 'complain.'
- පිට-, 'expel,' 'send out.'
- බෙහෙත්-,* 'treat' (medically).
- බෝ-, 'rear,' 'grow,' 'introduce' (new species of animals, trees, &c.).
- මත්-, 'intoxicate.'
- මතක්-, 'remind,' 'inform' (*respectful*).
- මහත්-, 'enlarge' (= මොතු-).
- මෙහෙය-,* 'think,' 'contemplate.'
- මෙහෙ-,* 'serve.'
- රජ-, 'reign' (also 'make king' : රජවෙ, 'become king').
- රත්-, 'warm,' 'heat.'
- ලං-, 'bring near.'
- වද-, 'tease,' 'torment,' 'worry.'
- වද-, 'destroy' (life utterly).
- වමහෙ-, 'vomit.'
- වැඩ-,* 'work,' 'serve.' [Vide i(2).]
- වැඩි-, 'increase,' 'multiply.'
- වැයම-,* 'endeavour.'
- වෙන්ස්-, 'separate.'
- වෙදකම-,* 'practise' (as a doctor), 'treat' (medically).
- වෙලදාම-, 'trade.'
- සම-, 'compare,' 'equalise.'
- සිහි-, 'call to mind,' 'recollect.'
- සිහිල්-, 'cool.'
- සමාර-, 'finish,' 'conclude' (= අහවර- or ඉවර-).
- සිල්-, } 'make a hole through.'
- සිදුර-, }
- සිස්-, 'empty.'

(2) Compounds with වූ (*base වෙ*) :

- අහක්-, 'get out of the way,' 'quit.'
- ඇති-, 'grow up,' 'be,' 'be sufficient.'

- ඇතුල්-, 'enter.'
- ඇල-, 'incline' (*intrans.*).
- එළි-, 'dawn,' 'be cleared.'

කතා-, 'speak' (mutually), 'come to words.'
 කය-, 'be indebted,' 'get into debt.'
 සත්-, 'be appointed.'
 පර-,* 'fade' (as flowers).
 පා-, 'float.'

පැළ-, 'sprout,' 'germinate.'
 ලක-,* 'lament over.'
 වාඩි-, 'sit.'
 වැඩ-,* 'prosper.' [Vide i (1).]
 වෙලදාම-, 'sell' (intrans.).
 සමා-, 'pardon.'

ii.—Mixed words.

Compounds with කර.

(1) Sanskrit (or Pali) and Eḷu : *

අවසාන-, 'finish.'
 අදෘශ්‍ය-,* 'cremate' (= Eḷu අධා පුලුස්ස, —more common).
 ආධාර-, 'assist.'
 ඊෂ්ඨා-,* 'envy.'
 කථා-, 'speak.'
 කලාපා-, 'consider.'
 කාලක්‍රීය-,* 'die' (of persons).
 ක්‍රීඩා-,* 'play.'
 ක්‍රියා-,* 'act.'
 ගත-, 'spend' (time; &c.).
 වුණ-, 'make into powder.'
 චෝදනා-,* 'charge' (with an offence).
 නමකාර-,* 'worship.'
 නිග්‍රහ-, 'disgrace,' 'despise.'
 නිසඳ-, 'despise.'
 නියෝග-,* 'order,' 'command.'
 පවිත්‍ර-, 'purify,' 'clean.'
 ප්‍රකාශ-, 'proclaim.'
 ප්‍රමාද-, 'delay.'

ප්‍රශංසා-,* 'praise.'
 ප්‍රසිද්ධ-, 'publish' (= පල).
 ප්‍රේම-, 'love.'
 මුද්‍රණය-,* මුද්‍රාඛිකණය-,* 'print' (books, &c.).
 වසඳවා-,* 'defraud.'
 විණිසා-,* 'describe' (graphically), 'praise.'
 වාද-, 'controvert.'
 විනාශ-, 'ruin,' 'destroy.'
 විශ්වාස-, 'believe,' 'trust.'
 විෂි-,* විශාසාම-,* 'endeavour,' 'exert.'
 ශබ්දා-,* 'doubt,' 'suspect.'
 ශුඛ-, 'purify,' 'expurgate.'
 ශ්‍රවණය-,* 'hear.'
 සමෘක්‍ෂණ-,* 'shorten,' 'abridge.'
 සන්තෝෂ-, 'please,' 'delight.'
 සිද්ධ-, 'accomplish.'
 සතුනි-, 'thank.'
 හිංසා-, 'molest,' 'vex.'

(2) Tamil and Eḷu :

අඛණ්ඩනවටම-,* 'assault.'
 ආණ්ඩු-, 'rule,' 'govern.'
 කවිටු-, 'tap,' 'knock.'
 කල්ලු-, 'push.'

කුමාල-, 'wound.'
 පත්තු-, 'light' (lamps, &c.).
 පාඩම-, 'learn' (a lesson, &c.).
 විසි-, 'throw.'

(3) Portuguese, &c., and Eḷu :

කපලාරු-,* 'plaster' (with mortar).
 කෝවැ (or වෙ)ල්-,* 'haggle' (intrans.).

කොනිසි-,* 'notice.'
 පින්තාරු-,* 'paint.'
 රෙපරේරු-,* 'repair.'
 ස්ත්‍රික්ක-,* 'iron' (cloth, &c.).

* This is a very numerous class.

NOTE.—In this way many English words are used by persons acquainted with English, e.g., පාස්-, 'pass' (an examination, &c.); බ්‍රෑෂ්-, 'brush'; රූල්-, 'rule'; රිජිස්ටර්-, 'register'; පෝස්ට්-, 'post' (letters, &c.); ඩිස්මිස්-, 'dismiss.' This habit, carried to excess in low-country towns, such as Colombo, is tending to revolutionise colloquial Sinhalese, not altogether for the better. When, however, an appropriate Sinhalese equivalent of a foreign word is not available, it is well to adopt the foreign term itself.

iii.—Compounds with Eḷu verbs other than කර and ඩි.

අවිච්ඡාය, 'print.'
 අවගණ, 'be produced.'
 අඛල, 'crow.'
 අතුනා, 'sweep.'
 ගෙණිය, ගෙණිය,° 'carry away.'
 ගෙණිඵ, ගෙණිඵ, † 'bring.'
 කප්පල, 'bellow.'
 නිද්‍රාණ, 'sleep.'

පිටදම, 'expel.'
 පිළිසිදුගණ, 'conceive' (in womb).
 පිඵයා, 'scrape' (with file).
 බඩගා, 'creep.'
 වගනිය, † 'answer,' 'hold responsible.'
 වෙඩිනිය, 'fire' (a gun).

NOTE.—In this way ගා (= 'apply,' 'touch') plays an important part in compound verbs. This verb is often employed in expressing the cry of animals, sounds, &c., as in බලලා කැඵගානවා, 'the cat purrs' (lit. 'makes-ඵáv-sound'); ගඟලා මොකක්ද වැටුනා, 'something dropped making the sound රාඵ.' (Vide § 241.)

[For verbal compounds otherwise formed, vide § 195. The other species of compounds are separately treated in §§ 214–220, q. v.]

202. The mode in which Sanskrit verbs are utilised in Sinhalese composition is explained in the previous section. Of the inflections of Sanskrit (and Pali) verbs only the present and past participial adjectives are used in Sinhalese. They generally occur in classics, and the suffix ඩු is sometimes added to them according to the pleasure of the writer.

Of the present participial adjectives only a few have found their way into Sinhalese, such as those ending in මාන, සදෘශ්‍යමාන, 'being visible'; ධරමාණ, living, 'flourishing' (of a great person); විරජමාන, 'shining'; ඉයමාණ, 'being

° Past part. adj. ගෙණිවිට, ගෙණිය.

† Past part. ගෙණිඅවුත් or ගෙණිවුත්, ගෙණිඵවිත් or ගෙණිඵවිත්, ගෙණිඵත්; ගෙණිඵල්ලා (i. e., ගෙණි ඵාඵල්ලා), ගෙණිඵදිත් (colloq.).

‡ This also means 'scold,' when the expression is more commonly වගපල කිය.

heard'; while past participial adjectives have been introduced in great abundance. A few examples of these are given below :—

Examples.

ආරභික, 'invited,' 'solicited.'	පතික, 'fallen.'
උකත, 'said,' 'spoken.'	පීඩිත, 'afflicted.'
කවිත, 'shaken,' 'agitated.'	නිගත, 'broken.'
කෘත, 'done.'	භූත, 'been,' 'become.'
ජනිත, 'produced.'	මත්ත, 'intoxicated.'
ජන, ජනක, 'born.'	යාත, 'gone.'
දේශිත, 'preached.'	වෘධ, 'grown.'
නිගදිත, 'disgraced.'	සංඤ්ජන, 'produced,' 'born.'
පුලු, 'blown' (as a flower).	සිධ, 'done,' 'accomplished.'

VERBAL HONORIFICS.

203. When the subject has an honorific suffix attached to it, an adequate honorific is generally affixed to its predicate. This practice is more regularly followed in classics than in modern writings. Sometimes even when no honorific is attached to the subject, an honorific is affixed to the predicate, if the subject is a venerable person or thing.

සේක (or සේකී, which is less formal) and දෑය (or දෑ) are the only verbal honorifics in the language. They are affixed to forms of verbs identical with present and past participial adjectives.

Examples.

Pres. Part. Adj.	Past Part. Adj.	Verb with the honorific.
කරණ, 'doing'	... කල	... කරණසේක, කලසේක ; කරණදෑය or කරණ දෑය, කලදෑය.
කරවන, 'causing to do'	... කෙරෙවු	... කරවනසේක, කෙරෙවු සේක ; කරවනදෑය or කරවනදෑය, කෙරෙවුදෑය.
වඩින, 'proceeding,' 'going'	... වැඩින, වැඩි...	වඩිනසේක, වැඩිය (or වැඩි)සේක ; වඩිනදෑය or වඩිනදෑය, වැඩියදෑය.

The verbs so formed are invariably used in the 2nd and 3rd persons singular and plural. Those formed from the present participial adjective are in the present tense and those from the past participial adjective are in the past tense. The future tense is expressed by the present. The

affix සේක expresses the highest respect ; it is now usually omitted even when the honorific වහන්සේ is attached to the subject. The affix දෑය (or දෑ) is seldom used, and when used hardly indicates any respect. The forms කරන්දෑය, වඩින්දෑය, &c., are more modern than කරණදෑය, වඩිනදෑය, &c.

The plural suffix ලා with the expletive ය affixed to it is sometimes added to සේක, generally when the subject has that plural ending, as in සඩ්ධසාවහන්සේලා පෙරලා වඩිනසේක්ලාය,* 'the (Buddhist) priests are returning'; උන්වහන්සේලා විහාරයට වැඩියසේක්ලාය, 'they (very respectful) proceeded to the temple.'

The imperative and optative moods are formed by suffixing වා, as කරණසේක්වා, වඩිනසේක්වා, and the conditional mood by suffixing නම්, as කරණසේක්නම්, වඩිනසේක්නම්. When other forms of these moods are desired, සේක is omitted and the usual suffixes are added to the verb singly or in conjunction with some word indicative of respect, as වැඩිවදුලොත්, වැඩිසිටියොත්, වැඩිවදුල මෑනව, දූනවදුල හොත්, &c.

The honorifics, chiefly සේක, are sometimes affixed to nouns and adjectives used predicatively, as in "නන්ද තෙරුන්වහන්සේ නම් බුදුන්ගේ කුඩා මෑනියන්දෑගේ පුත් සේක," 'now (= නම්), the venerable priest Nanda is the son of Buddha's younger-maternal-aunt'; "රජ්ජරුවන් වහන්සේ තුබ දක්නා කැමතිසේක," 'his majesty the king is desirous to see you.'

* Observe that සේක loses its ආ when ලාය or any other suffix is added to it. ආ is also dropped in verbal nouns of agency used in attributive relation to the subject, as in the sentences "සාවකුමාරයන්වහන්සේ මෘගසමුකසාවකීන් පිරිවරණලදුව වනයෙහි හැසිරෙණසේක් පිලියකඩ රජ්ජරුවන් විසින් විපභෙවු භියකින් විදිනලද්දේය," 'the esteemed-young-Sāma, while-moving-about in the forest surrounded by multitudes of deer, was shot by king Piliyakkha with an arrow imbued with poison'; "නැවතත් රජ්ජරුවෝ විවාරණසේක් සාමිනි නාගසේන සච්චිර යන්වහන්ස භුබවකන්සේ පෑවිදිව කිහවුරුද්දෙක් දුසි විවාලේය," 'and again the king asked, "lord and venerable Nāgasēna, how many years (have elapsed) since you entered priesthood?'"

ADVERB.

Kiriya-Vesesan or Kriyá-Viśéshana.*

204. කිරියවෙසෙසුන් or ක්‍රියාවිශේෂණ, adverb, is a word which modifies a verb, adjective, or other adverb. In the sentences ඉක්මණින් (or ඉක්මණට)වර, 'come quickly' (quickly come); උම හසියෙන් කී වචන කාටත් ඇසුරා, 'everybody heard the words you uttered loud' (you loudly uttered words to-every-body were-heard); මීට වැඩිය (or වඩා) දිග රෙදි නැද්ද, 'are there no longer cloths than this?' (to-this more long cloths are-there-not?); උම බොහොම (or ඉතා) කම්මැලි ලමයෙක්, 'you are a very lazy boy' (you very lazy a-boy); මම ඔහුට ඉතා (or බොහොම or මහ) තදින් පාරක් දුනිමි (or ගැසුණෙමි), 'I gave him a very strong blow' (I to-him very strongly/a-blow gave or struck), ඉක්මණින්, ඉක්මණට, හසියෙන්, වැඩිය, වඩා, බොහොම, ඉතා, මහ, and තදින් are adverbs, and they modify the verb, adjective, or other adverb which follows them.

Observe that in Sinhalese the adverb is generally placed before the word which it modifies.

205. The particles ලෙස ('like,' 'as'), සේ ('like,' 'as'), ව ('become') = ලෙස, කොට† ('having done'), ඉන්, and ට are generally suffixed to adjectives and nouns to form adverbs or adverbial phrases.

Examples.		
Adjective or Noun.	Particle.	Adverb.
කඩිසර, 'diligent'	... ලෙස ...	කඩිසරලෙස, 'diligently.'
පිරිසිදු, 'clean'	... ,, ...	පිරිසිදුලෙස, 'cleanly.'
මහා, 'good'	... ,, ...	මහාලෙස, 'well.'
මෘදු, 'soft,' 'mild'	... ,, ...	මෘදුලෙස, 'softly,' 'mildly.'
මොලොක්, 'soft,' 'mild'	... ,, ...	මොලොක්ලෙස, 'softly,' 'mildly.'
රොදු, 'rough,' 'harsh'	... ,, ...	රොදුලෙස, 'roughly,' 'harshly.'

* Adverbs are also called නිසාන and ක්‍රියාදාන. කිරියවෙසෙසුන් or ක්‍රියාදාන literally means 'attributes of verbs.'

† The form කරලා is also colloquially used, as ඉක්මන්කරලා වරෙන්, 'come quickly'; හොඳකරලා හේවතුර කෝප්පයක් හරිගස්සාපත්, 'prepare a good cup of tea' (lit. 'prepare well').

Adjective or Noun.	Particle.	Adverb.
වැරදි, 'incorrect'	... ලෙස ...	වැරදිලෙස, 'incorrectly.'
විශාල, 'extensive'	... ,, ...	විශාලලෙස, 'extensively.'
සඳුර, 'firm'	... ,, ...	සඳුරලෙස, 'firmly.'
දුක, 'sorrow,' 'pain,' 'difficultly.'	සේ ...	දුකසේ, 'inconveniently,' 'difficultly.'
බොහෝ, 'much,' 'many'	... ,, ...	බොහෝසේ, 'much,' 'largely.'
මහා, 'good'	... ,, ...	මහාසේ, 'well.'
සුව, 'health,' 'ease'	... ,, ...	සුවසේ, 'healthily,' 'easily.'
මහා, 'good'	... ව ...	මහාව, 'well.'
බහුල, 'abundant'	... ,, ...	බහුලව, 'abundantly.'
මහා, 'good'	... කොට ...	මහාකොට, 'well.'
හොඳ, 'good'	... ඉන් ...	හොඳින්, 'well,' 'by good means.'
හොඳ, 'good'	... ට ...	හොඳට, 'well.'

Adverbs ending in ඉන් and ට are more commonly used colloquially.

In the manner above shown almost every adjective may be turned into an adverb by the addition of ලෙස or සේ, which corresponds to '-ly' (= 'like') in English adverbs.*

It should be noticed that most of the adverbs with the terminations ඉන්, එන්, අට, ට, &c., given in the next section, are really nouns or pronouns having those case-endings, but equivalent to and standing for adverbs. Those that may be treated as pure adverbs are marked with an asterisk (*).

206. CLASSIFICATION OF ADVERBS.

(i) Adverbs of Time.

අද,*† 'to-day.'	අනිද්ද, 'day-after-to-morrow.'	
අදට,* 'for to-day.'		අනිද්දට, 'for day-after-to-morrow.'
අදින්,* 'from to-day.'		

* ලෙස or සේ, literally means 'form,' 'manner' (= ආකාර). ලෙස is declinable. When suffixed to the pres. part. adj. they usually have the force of 'to,' as ගත ලෙස (or සේ) විඩානකොට (= ගන්ව &c.), 'having ordered to go'; but with past part. adj. they are used in their original sense, as කී ලෙස (or සේ) කරනු, 'do as (or in the manner) said.'

† The word දවස or දින, 'day' is sometimes affixed to අද, ඊසේ, and කොට to render them more emphatic, as අද දවස, ඊසේ දවස. It is, however, redundant when used with අනිද්ද, ඉංඅනිද්ද, පළමුද, and පෙරේද, as ද, means 'day,' දවස (or දින). Cf. ද in සතිය (or සතියදින), 'Monday' (lit. 'Moon's day'); අඟහරුවාද (or අඟහරුදින or අඟහරුවා දවස), 'Tuesday' (lit. 'Mar's or Tuisco's day').

අනිද්දාදිත්, 'from day-after-to-morrow.'
 අයේ, අයෙ,* 'again,' 'anew.'
 අලුත,* 'lately.'
 ඉක්කිනි,* } 'after,' 'after-
 ඉක්කිනිව,* } wards,' 'there-
 ඉක්කිනිනෙත්,* } after.'
 ඉංඉනිද්දා, 'second day after to-morrow.'
 ඉස්සර,* 'of old,' 'before.'
 ඉස්සරිත්,* 'at first,' 'before.'
 ඉස්සරව,* 'before,' 'than before.'
 ඊයේ,* 'yesterday.'
 ඊයේව,* 'for yesterday.'
 එකකල්,* † 'until then.'
 එකකොට,* 'then.'
 එදා, 'the other day.'
 එදාව, 'for or on that day.'
 එවකට,* 'then,' 'at that time.'
 එවර, 'then,' 'at that time.'
 එවරට,* 'then,' 'at that time,' 'for that time.'
 එවිට,* 'then.'
 කල්, † 'until.'
 කලාතුරකින්, 'after an interval (of time).'
 කවදා, 'when.'
 කවදාව, කවදාව, 'for when,' 'for what day.'
 කොට, 'when.'
 තුරු, තෙක්, § 'until.'
 දවල්, 'in the day time,' 'at noon.'
 දවාලාව, 'for the day time,' 'at noon.'

දැන්,* 'now.'
 දැනට,* 'for the present.'
 දෙවනු,* 'afterwards,' 'at the second time.'
 තාවත,* 'again.'
 නිනි,* නිනිත්,* නිත්තෙත්,* නිතර,* නිරතුරු,* තරතුරු,* නිරන්තරයෙන්,* නිලතුරු,* 'always,' 'continually.'
 නොයෙක්විට, 'often,' 'very often.'
 නොකඩව,* නිබඳු,* නිසැදි,* 'always,' 'continuously.'
 පලමු,* 'first,' 'at first,' 'before.'
 පලමුව,* පලමුකොට,* 'at first,' 'first,' 'before.'
 පලමුවෙන්,* 'first,' 'at first.'
 පලමුදා, 'the third day back.'
 පසු,* 'after,' 'afterwards.'
 පසුව,* 'afterwards.'
 පස්සට,* පසුවට,* 'for after time,' 'hereafter.'
 පස්සේ,* 'after,' 'afterwards.'
 පුන,* 'again.'
 පෙරේදා, පෙරෙයිදා, 'day-before-yesterday.'
 ප්‍රථම,* 'first,' 'at first,' 'before.'
 ප්‍රථමයෙන්,* 'first,' 'at first,' 'before.'
 බාතවෙලාවට, 'sometimes.'
 මතුමත්තට, 'in time to come.'
 මත්තෙන්, 'before,' 'beforehand.'
 මතු, මත්තට, මතුට, 'in or for the future.'
 මැන,* මැනදී,* 'lately.'

° The conjunction ත් is affixed to render these words more emphatic. The forms තාවතත් and යලිත් are also sometimes similarly used.
 † Often corrupted into එකකල්. The form එකකල්ට is also sometimes used.
 ‡ Often corrupted into තත්, as in මුහු එකකත් හිටපත්, 'wait (lit. stand) until he comes.' කල and කල්හි are used with the force of 'when,' as in හඳ පැමු කල (or කල්හි), 'when the moon has risen' (lit. shone). The form කෙලියෙන් is colloquially used in the sense of 'before.'
 § The forms තුර, තුරවට, and තෙක් are also occasionally used.

මැනකදී,* 'latterly.'
 මෙලකකට, මෙලකට, මෙලාව, 'by this time.'
 මෙවිට, 'at this time,' 'now.'
 මෙවර, 'at this time,' 'now.'
 මෙවරට, මෙවරට, 'for this time,' 'at this time.'
 යලි,* යලි,* 'again,' 'moreover.'
 ය, 'in the night.'
 යට, 'for the night.'
 යැයිත්, 'while night,' 'before dawn.'
 ලකදී,* 'lately.'
 වරින්වර, 'from time to time.'
 වහා,* වහාම,* ° 'forthwith,' 'directly.'

විට, 'when.'
 විවිත්විට, 'occasionally,' 'now and then,' 'from time to time.'
 විස්සල්,* 'always,' 'continually.'
 වේලාසක,* වේලාසනින්,* † 'early.'
 යනනින්,* 'continually,' 'always.'
 යමකරවිට, 'sometimes,' 'perhaps.'
 සැමදාම, 'every day.'
 සෙදසල්,* 'soon.'
 සැමදා, සැමදා, 'every day.'
 සැමදාම, සැමදාම, 'every day,' 'ever.'
 සෙට,* සෙට,* 'to-morrow.'
 සෙටට,* 'for to-morrow.'

NOTE 1.—It should be observed that කල්, කොට, තුරු, තෙක්, and විට above-given, are used after the present part. adj. forms of verbs, as මා එකකල්, 'until I come;' මුහු එකකොට, 'when he comes;' උඹ මුදල් දෙන තුරු, 'until you give money'; and කොට and විට are also similarly used after the past part. adjectives. When so used they have the same force as the English adverbs by which they are explained. (Vide chapter on Idioms.)

2. All ordinal numeral adjectives may be turned into adverbs by suffixing the letter ව to them, as දෙවනුව, 'secondly'; තුන්වෙනුව, 'thirdly'; හතරවෙනුව, 'fourthly.' (Vide class iii of adverbs—p. 305.)

(ii) Adverbs of Place.

අතක, 'there.'
 අතකට, 'thither.'
 අතනින්, 'thence,' 'by that way.'
 අරෙහෙ, අරෙහා, 'there.'
 අරෙහට, අරෙහේට, 'thither.'
 අරෙහෙන්, 'thence,' 'by that way.'
 අසල, අහල, 'near.'
 අසලට, අහලට, ,,
 අසලින්, අහලින්, 'near.'
 අතක, 'aside.'
 අතකට, ,,

අතකින්, 'aside.'
 ඇතුල, 'inside.'
 ඇතුලක, ,,
 ඇතුලේ, ,,
 ඇතුලට, ,,
 ඇතුලෙන්, 'from inside,' 'inwardly.'
 ඇතුලකින්, 'from inside,' 'inwardly.'
 ඇත, 'aloof,' 'afar.'
 ඇතට, 'aloof,' 'afar.'

° Note that වහාම is more forcible.
 † The form වේලාසක (or ක) and වේලාසනින් are also colloquially used.

ආකීන්, 'aloof,' 'afar,' 'from afar.'
 ඉහල, 'above,' 'up.'
 ඉහලට, " "
 ඉහලින්, 'from above.'
 ඉස්සරක, 'in front.'
 ඉස්සරට, ඉස්සරකට, 'to the front.'
 ඉස්සරින්, ඉස්සරකින්, 'in front.'
 ඉවත, 'away,' 'aside.'
 ඉවතට, " "
 ඉවතින්, 'away,' 'aside,' 'from
 aside.'
 උඩ, 'above,' 'up.'
 උඩට, 'above,' 'up.'
 උඩින්, 'from above.'
 එතන, 'there.'
 එතනට, 'thither.'
 එතනින්, 'thence,' 'by that way.'
 එහි, එහේ, එහා, 'there.'
 එහාට, එහේට, 'thither.'
 එහෙන්, 'thence,' 'by that way.'
 මතන, 'there.'
 මතනට, 'thither.'
 මතනින්, 'thence,' 'by that way.'
 මබ, 'there,' 'yonder.'
 මබට, 'thither,' 'yonder.'
 මබින්, 'thence,' 'from yonder.'
 මබමෙබ, 'here and there,' lit.
 'there (and) here.'
 මහාට, මහේට, 'thither.'
 මහේ, මහා, 'there.'
 මහෙන්, 'thence,' 'by that way.'
 කො, 'where?'
 කොයිද, 'where' (is it)?
 කොයිත්, 'whence?'
 කොයිත්ද, 'whence?'
 කොතන, 'in which place?'
 කොතනද, 'in which place?'
 'where?'

කොතනත්, 'anywhere at all,
 'everywhere.'
 කොතනට, 'withersoever,' 'where.'
 කොතනක, 'in whatever place,'
 'wherever,' 'where.'
 කොතනකින්, 'whence,' 'by which
 way.'
 කොතනකකින්, 'from whatever
 place,' 'whence.'
 කොතනකවත්, } 'anywhere,'
 කොතනකවත්, } 'somewhere.'
 කොතනකමුත්, † } 'somewhere,'
 කොතනකමුත් } 'in either
 place.'
 කොහේ, කොයි, ‡ 'where?'
 කොහේට, 'whither?'
 කොහේද, 'in which place?'
 'somewhere.'
 කොහෙන්, කොහෙන්ද, 'whence?'
 'by which way?'
 කොහේවත්, 'somewhere,' 'any-
 where.'
 කොහේකමුත්, 'somewhere,' 'in
 either place.'
 පසු, 'behind,' 'in rear,' 'after.'
 පස්සේ, " " " "
 පස්සෙන්, 'behind,' 'in rear,'
 'after,' 'from behind.'
 පස්සට, 'backwards.'
 පහල, 'below,' 'down.'
 පහලට, " " "
 පහලින්, 'from beneath or be-
 low.'
 පහ, පහත, 'below.' 'down.'
 පහට, පහකට, 'beneath,' 'below.'
 පහතින්, පහතින්, 'from beneath or
 below.'
 පිට, 'out,' 'abroad,' 'outside.'
 පිටක, " " "

° වත් in this and other words is the same as වුවත්. (Vide pp. and 286.)
 † This is a contracted form of කොතන එතමුත්. All expressions with කමුත් (not preceded by any form of verb) may be treated similarly.
 ‡ කොයිබ (sometimes කොබ in classics) is similarly used.

පිටකට, 'out,' 'abroad,' 'outside.'
 පිටකින්, පිටින්, 'from without,'
 'outwardly.'
 මෙතන, 'in this place,' 'here.'
 මෙතනට, 'hither.'
 මෙතනින්, 'hence,' 'by this way.'
 මෙහි, මෙහේ, මෙසේ, මෙහා, 'here.'
 මෙහාට, 'hither.'
 මෙහෙන්, 'hence,' 'by this way.'
 මොබ, 'here.'
 මොබට, 'hither.'
 මොබින්, 'hence,' 'by this way.'
 යට, ° 'below,' 'beneath.'
 යටට, 'below,' 'beneath.'
 යටින්, 'from beneath or below.'
 යටෙන්, 'below,' 'under.'
 ලග, 'near.'
 ලගට, " "
 ලගින්, 'near,' 'from near.'
 වට, 'around.'
 වටේ, වටේට, 'around.'
 වටින්, 'from around.'
 සාත්පසින්, 'from all sides,' 'en-
 tirely.'
 සාත්පසි, සාත්පස, 'on all sides.'

NOTE.—None of these are real adverbs. Some of them when rendered in English have the force of prepositions. (Vide pp. 310 & 311.)

(iii) Adverbs of Arrangement.

පළමුව (or පළමුකොට or එක්වෙනුව), 'firstly'; දෙවනුව, 'secondly'; තුන්වෙනුව, තෙවනුව, 'thirdly'; හතරවෙනුව, 'fourthly'; පස්වෙනුව, 'fifthly'; &c.

Any numeral may in like manner be converted into an adverb by affixing වෙනුව to its base.

(iv) Adverbs of Repetition.

These adverbs are expressed in Sinhalese by suffixing the noun වරක් (or වාරයක්), සැරයක් or වතාවක්, † 'a time,' to the bases of numerals, as එක් (or එක) වරක්, or එක් (or එක) සැරයක්, 'once'; දෙවරක්, දෙසැරයක්, or දෙසැරයක්, 'twice'; තුන්වරක් or තුන්සැරයක්, 'thrice'; ‡ &c.

° Note that යට in යට කියනලද (= Sk. යථෙක්ඛන), 'aforesaid,' is quite distinct and means 'before,' 'previously.'

† විටක් is another synonym. වරක් is the word commonly used in the multiplication tables, as පස් වරක්පහ විසිපහයි, '5 times 5 is 25'; හත්වරක් අට පණස්හයයි, '7 times 8 is 56.' Here පස් වරක් and හත් වරක් are really adjectives qualifying පහ and අට respectively.

‡ In auctions the 'once,' 'twice,' and 'thrice' are expressed by ඇවරයි (or එකැවරයි), දැවරයි, and තුන් ඇවරයි respectively. එකැවර is used in other connections also, as in සේරම එකැවර දෙකැකැ, 'I will give all at once' (i. e., 'at one time').

(v) Adverbs of Manner.

ඉක්මණට, } 'soon,' 'quickly.'	නිකමි,* 'quiet,' 'without work or object.'
ඉති,* 'in this manner,' 'thus.'	{කොමලයේ,* 'gratis.'
ඉඳුරු,* 'well.'	{පොදුවට, } 'in common.'
ඉබේ,* } 'by chance,' 'of itself.'	පොදුවේ, }
ඉබේට,* } 'by force.'	බලෙන්, }
එකුව,* 'together.'	බලෙන්ට,* 'strongly,' 'earnestly.'
එකලාව,* 'alone.'	මදින්නමද, විකෙන්වික, මදමද, වික වික, 'little by little,' 'by degrees,' 'gradually.'
එලෙස, 'so,' 'in that manner.'	මෙකෙම,* 'thus,' 'in this manner.'
එසේ, " " "	යම්සේ, 'in any manner.'
එකෙම,* 'so,' 'in that manner.'	ඉහුව,* 'quickly,' 'rapidly.'
මෙකෙම,* 'so,' 'in that manner.'	වැරෙන්, } 'strongly,' 'forcibly.'
කෙලෙස, } 'how,' 'in what or whatever manner.'	වැරෙන්ට, }
කෙසේ,* }	වෙනම,* 'separately.'
කෙලෙසද, } 'how?' 'in what manner?'	සකසා,* 'well.'
කෙසේද,* }	සැබවින්, සැබැවට,* 'truly.'
කෙලෙසවත්, } 'in whatever manner,' 'any how.'	සැරෙන්, }
කෙසේවත්, }	සැරෙන්ට, }
කෙලෙසකමුත්, }	සෙමින්,*† කෙමින්,* 'සිනි,' 'slowly.'
කෙසේකමුත්, }	සොරු, කොරු, කොරෙන්, කොරෙන්, 'thievishly,' 'secretly.'
කොහොවනත්, }	සීන්සැරේ,* 'slowly.'
කෙලෙසකමුත්, }	ඉදකලා,* ඉදකලාව,* 'උදකලා,* 'alone,' 'singly.'
කොහොවනමුත්, }	උදකලාව,* 'alone,' 'singly.'
කදි (or දෙ)න්,* } 'strongly,' 'forcibly.'	කොදට,* 'කොදින්,* &c., 'well.'
කදිට,* }	
කනිව,* 'කනියම,* 'alone.'	
දඩාවෙන්,* 'astray.'	
කැවහිල්ලේ,* 'slowly.'	

(vi) Adverbs of Time, &c., expressive of Doubt, &c.

සමහරවිට, 'sometimes'; බාහවෙලාවට, 'perhaps,' 'sometimes'; සාමාන්‍යයෙන්, 'generally'; විවිධවිට, 'from time to time,' 'occasionally'; නොසෙක්විට, 'often'; අලුතෙන්,* 'newly'; &c.

(vii) Adverbs of Quantity or Degree.

අති,* 'very,' 'very much.'	ඉසා,* 'utmost,' 'very.'
අතිශයින්,* 'exceedingly.'	ඉනාම,* 'utmost,' 'most,' 'too much.'

° The shorter form සැබැවට is sometimes colloquially used.
 † Sometimes කෙමෙන් in classics, as in "කෙමෙන්සිට කොස්," 'having gone slowly.' Observe that the colloquial phrase කෙමිනිට, as well as කෙමෙන් සිට quoted above, has the force of the adverb 'slowly.'

උඩන්පිරිසෙයින්, 'the most.'	බොහෝ,* 'much,' 'very.'
එසමණ, 'that much,' 'so much.'	බොහොම,* 'very much,' 'most.'
මෙසමණ, 'that much,' 'so much.'	බොහොසේ,* 'much,' 'chiefly.'
කොපමණ, 'how much.'	මදක්, 'little.'
කොහෙන්, 'at all.'	මදකට, 'for a while.'
ගහසැරේ,* 'thickly,' 'abundantly.'	මුලුමනින්, 'entirely.'
තව,* 'more.'	මෙසමණ, 'this much.'
තවත්,* 'besides,' 'moreover.'	යටන්පිරිසෙයින්, 'the least.'
තුනීම(or ව)නේ,* 'thinly.'	යන්කම්* (or යමකම්*), 'narrowly,' 'slightly.'
විකක්, 'little.'	යහමින්,* 'abundantly.'
විකකට, 'for a while.'	වඩා,* 'more.'
පමණක්, } 'to some extent.'	වැඩිපුර,* 'over and above,' 'extra.'
පමණකට, }	වැඩිය,* 'much,' 'more.'
පමණට, 'to the extent.'	විශේෂයෙන්, 'chiefly,' 'particularly.'
ප්‍රධානකොට,* } 'chiefly.'	සමුද්‍රණයෙන්, සපුර,* 'fully,' 'completely.'
ප්‍රධානවශයෙන්, }	
බහුලව,* 'plentifully.'	
බොහෙවින්,* } 'much,' 'at length.'	
බොහෝකොට,* }	

(viii) Adverbs of Affirmation and Negation.

Affirmative.	
ඇත්තට, 'truly.'	නිරසාරයෙන් or නිරසාරෙන්, 'most assuredly.'
ඇත්තටම, 'very truly.'	සත්තකට, }
එසේය, එසෙයි,† 'even so,' 'yes.'	සත්තවාදියෙන්, }
එසේමයි, එසෙමයි,† 'quite so,' 'yes.'	සත්තවාදියෙන්, }
එසා,* එසා,* 'don't,' 'don't want.'	Negative.
මවි,* මි,* 'yes.'	නැ,* නැහැ,*† 'no,' 'not.'

° This is also used as an adverb of time in the sense of 'still,' 'yet.'
 † These are used when replying to superiors, especially Buddhist priests. එසෙයි is more commonly used than the others. මවි is generally used for equals and inferiors. In some parts of the Island it is used as මි, which is identical with one of the Tamil words for 'yes.' A peculiar nasal sound combined with the letter සැ, which may be written සැහි, is often used colloquially in the sense of 'yes,' 'all right,' 'well,' as in -සැහි පලයන්, 'yes (or all right or well) go'; මගේ පණිවිඩේ කියපන්; සැහි, 'tell my message; yes (or all right)'. This is not so respectful as its equivalent කොදයි. (Cf. Marāṭhi & Pāñjābi සා, 'yes,' and vide foot-note on p. 319).

‡ Note that in the colloquial expression මන්දන් (a contraction of මම දන්නේනැ, which is also commonly used) නැ or නැහැ is suppressed. The words බැ and බැරි, 'cannot,' are peculiar in that the negative idea in them is innate, e.g. උමට යන්නට බැරිද? මට බැ, 'can't you go? I cannot.' Their original meaning was probably 'heavy,' 'difficult.' (Cf. the Hindi privative බේ.)

(ix) *Adverbs of Cause and Effect.*

එමෙන්,* 'in that way,' 'so.'	<table border="0"> <tr> <td>ඇයි*† or ඇයිද,*</td> <td rowspan="4">} 'why?'</td> </tr> <tr> <td>මන්ද,*</td> <td rowspan="4">} 'where-fore?'</td> </tr> <tr> <td>එහිසා,</td> <td rowspan="2">} නිසා or නිසාද,</td> </tr> <tr> <td>ඉන්නිසා.°</td> <td></td> </tr> </table>	ඇයි*† or ඇයිද,*	} 'why?'	මන්ද,*	} 'where-fore?'	එහිසා,	} නිසා or නිසාද,	ඉන්නිසා.°	
ඇයි*† or ඇයිද,*		} 'why?'							
මන්ද,*				} 'where-fore?'					
එහිසා,						} නිසා or නිසාද,			
ඉන්නිසා.°									
එමෙන්ම,* 'just so.'									
එහිසා, 'therefore,' 'where-fore.'									
ඉන්නිසා.°									

NOTE.—Any English adverb may be expressed in Sinhalese by a noun, especially in the accusative, auxiliary, or locative case (as are most of the above) and by adverbial phrases. For instance, the English adverbs 'afoot,' 'instantly,' 'suddenly,' 'secretly,' 'safely,' 'namely,' 'nevertheless,' 'doubtless,' 'hereafter,' 'annually,' 'daily,' 'next,' may be expressed by පයින්, සැණකින් or ඇසිල්ලකින්, හ(or අ)දිස්සියෙන් or අහමිබෙන්, රහසින් or රහසිගතව, ප්‍රවේසමින්, ඒනම්, එසේ විනමුත්, අනුමානනැතුව, මිටපසු (or මින්පසු or මින් මතු), අවුරුදු පතා, දිනපතා or දවස්පතා, ඊලඟට respectively. The English adverb 'ever' may be expressed by කවදාවත් (or කිසිකලක) and 'never' by the same word with a negative particle affixed to the verb qualified by it. Thus "Did you ever see him?" = කුබ කවදාවත් (or කිසි කලක) ඔහු දුටුවෙහිද? and "I never saw him" = මම කවදාවත් (or කිසිකලක) ඔහු නුදුටුවෙමි.

Comparison of Adverbs.

207. Adverbs are compared like adjectives. (*Vide* § 126.) The comparative degree, which is more frequently used than the superlative, is expressed by prefixing වඩා, 'more,' to the adverb, as වඩාහොඳට (or හොඳින්), 'better'; වඩා සැරෙන්, 'faster.' As in the case of adjectives, simple adverbs are used to express the sense of the superlative degree, as in උමලාගෙන් (or අතරෙන් or අතුරෙන්) ඉක් මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද, 'of you who came most quickly?' But more commonly the comparative form, as උමලාගෙන්, &c., වඩා ඉක්මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද, 'of you who came more quickly?' The word ඉතා, 'most,' is sometimes prefixed to adverbs to bring out the sense of the superlative more explicitly, as උමලාගෙන්, &c., ඉතා ඉක් මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද; not usually to indicate any

* This is an irregular form of එහිසා. † In classics sometimes හැයි.

comparison, but to express a very high degree of the quality denoted by them, as එතෙම කුළුගෙඩියකින් කලුගලට ඉතා තදින් ගැසුවේය, 'he struck the granite very hard with a sledge hammer' (he with a-sledge-hammer to-the-black-stone very hard struck).

PREPOSITION.

Vibhakti Nipāta.

208. Prepositions (විභක්ති නිපාත) in Sinhalese perform the same functions as in English, but unlike them they are always placed after the words which they govern.* The prepositions and cases which they govern are given below:—

Prepositions.	Case governed.
(i) හෙම, හෙමේ (m.); හොම, හොමේ (f.); තුමු (pl. c.).	Nominative.
(ii) අර්බයා or අරහසා, 'concerning': ඇර, හැර, 'except'; උදෙසා, 'on account of.' for the sake of; ගැන, † 'concerning': නිසා, 'on account of'; පාසා, පතා, ‡ 'from (one to another in succession)'; ටෙස, මුත්, විතා, 'except'; ලවා, 'by': සඳහා, 'for the sake of,' 'with a view to'; සන්ද, හන්ද, හින්ද, § 'on account of.'	Accusative.
(iii) එක්ව or එක්ක, කැටුව, සමග, § සහ, හා, හා සමග, 'with'; විසින්, ¶ 'by.'	Instrumental.

The words (1) කරණකොටගෙන or කරණකොට, (2) විණිස or වස්, and (3) තෙක් or දක්වා are used after nouns (or pronouns) to convey the sense of the (1) auxiliary, (2) dative, and (3) ablative respectively. (*Vide* §§ 107, 108, & 111.)

* Hence some writers have called them postpositions, restricting the term 'preposition' to *upasargas*.
 † In classics sometimes ගෙණ.
 ‡ The word හාගෙන් is also sometimes used colloquially.
 § Sometimes සමයින් in poetry.
 || හා and හාසමග are also used in the sense of 'instantaneously with,' as එසේ වන්නා හා (or හා සමග), 'instantaneously with so happening.' හා in this sense is confined to old classics.
 ¶ Or විනිස, which is the form generally used colloquially. විනිස is sometimes colloquially used in the sense of 'by self,' as in විනිස කරගත්ත එවට මට කරව්වල් කරණව එපා, 'don't trouble me on account of things done by (your) self.'

The prepositions නෙම, &c., which take the nominative case before them, are used chiefly to render that case more prominent. (*Vide* §§ 84 & 101.)

Of the above prepositions only ඇර, ගැණ, නිසා, පතා, මිස, ලවා, හන්ද, or හින්ද, එක්ක, කැවුම, සමග, and විසින් are used colloquially. නිසා, සඳහා, and පිණිස are sometimes used in classics as synonyms. (*Vide* § 310.)

Some prepositions, such as ඇර, හැර, ගැණ, නිසා, මිස, මුත්, ලවා, සඳහා, &c., were originally past participles, which governed the same cases as those governed by the prepositions. Thus originally ඇර or හැර = 'having left'; ගැණ = 'having taken'; නිසා = 'having associated with'; මිස or මුත් = 'having liberated'; ලවා = 'having put'; සඳහා = 'having kept in view'; අරඹ(or හ)සා = 'having begun.'

ඇර or හැර is also used as a pure participle. It is then followed by another verb, and admits of an alternative form ඇරලා or හැරලා, not admissible when it is a preposition. Note that in classics the word විසින් (= *Sk.* වශයෙන්) is also used in the sense of 'by way of,' 'as,' 'because.'

Observe that කර, කෙරෙත් or අතින්, and කෙරෙහි have the force of the English prepositions 'to,' 'from,' and 'in' respectively, although they are not in themselves prepositions (*vide* §§ 103, 111, and 113), as in the sentences තුබ්බු කර හිසෙහිද, 'did you go to him?' (you to-his-hand, *i. e.* to him, went); මම මහකෙරෙත් පලාගියෙමි, 'I fled from him' (I from-his-hand, *i. e.* from him, having-fled went); මම මහ කෙරෙහි විශ්වාසය තැබිමි, 'I trusted him' (I in-his-hand, *i. e.* in him, trust kept); එතෙම මා අතින් ප්‍රශ්නයක් විචාලේය, 'he asked me a question' (he from-my-hand, *i. e.* from me, a-question asked). The adjectives බඳු, වැනි, වාගේ (or වගේ), = the English "like," as in මෙ බඳු (or වැනි) දෙයක් මම කිසි කලක නුදුටුවෙමි, 'I never saw a thing like this'; මහ වාගේ (or වගේ) මිනිස්සු නැද්ද, 'are there no men like him?' (*Vide* § 304.)

There are other words having the force of prepositions when rendered in English, and a few of them are given below : එදිරිව, 'against'; බැගින්, 'at the rate of'; නැතුව or නැතිව, 'without'; සා, මෙන්, සේ, සෙසින්, 'like'; හිට, හිටත්, පටන්, 'from'; මස්සේ, දිගේ, 'along,' 'through'; අස්සේ, 'inside';* අතරේ, 'between'; ඉක්බිති, පසු, පස්සේ, 'after'; පිට, 'upon'; පිටින්, 'with'; වටේ, 'round'; ලඟ, 'near'; මෙහුවට, නිසාවට, 'for,' 'for the sake of'; උඩ, 'on,' 'upon'; යට, 'below,' 'beneath'; ඇතුළේ, 'in'; ඇතුළට, 'into'; සහිතව, 'with'; රහිතව, 'without.' In classics the particle ව is sometimes affixed to verbal nouns with the force of the preposition පිණිස, 'for,' as in බොහුවට ගොසින්, 'having gone to drink' (lit. 'for drinking'—බොහ වීණිස). *Vide* chapter on Idioms.

CONJUNCTION.

Sandhi Nipāta.

209. Conjunctions (සකි නිපාත) unite words, phrases, and sentences. Those of one letter, such as ද, ත්, හෝ, are often affixed to words, and not written separately. Thus බල්ලාහෝ බැල්ලීහෝ, 'the dog or the bitch'; නැන්දත් මාමත්, 'the aunt and the uncle'; තුබ්බ මමද, 'you and I.' A list of conjunctions is given below :—

Conjunction.	Equivalent in English.
සහ, හා, ද, † ත්, ඉත් (or ඉඳු), උත් (or උඳු) ...	and, also, even.
පවා ...	even, also.
වත් ‡ ...	even.
තවද, තවත් ...	and, moreover, besides.

* Lit. 'in a corner,' and implies concealment.

† In very ancient writings the word ඉසා is also used for ද. ද් is sometimes used in them for ත්. In books ද is occasionally changed into උ, as in මමඳ, 'and I' (or 'even I'); තවතුඳ, 'and while dancing.' Observe that in ගෙවලුත්, 'and houses,' මලුත්, 'and flowers,' the conjunction is උත්.

‡ *Vide* footnote ° on p. 304.

Conjunction.	Equivalent in English.
හෙවත් ...	... or, <i>alias</i> . (Used when the connected words refer to one and the same object.)
හොහොත්, හෝ, එක්කෝ	... or.
හෝ-හෝ, වත්-වත්, හොන-හොන ^o	... either—or.
නම්, කොත්, මත්, කොහ, &c.†	... if.
ඉතින් ...	... then, next, after that. (Used generally to make the speaker continue what he narrates.)
ඉරන් ...	... besides, moreover.
එකෙන් ...	... yet, but.
නමුත්, නුමුත්	... but, although, nevertheless.‡
සලි, සල, වැලි	... again. (වැලි also = 'but.')
සලින්, සලිඳ, වැලින්, වැලිඳ	... and again, &c.
එකකොට ...	... so, if so, then.

INTERJECTION.

Vismayārtha Nipāta.

210. An Interjection (විසමසාඝී නීපාත) expresses some sudden emotion of the mind, as අපොසි, 'alas!' 'fy!' Thus අපොසි! මහුට වූ විපත, 'alas! the calamity that befell him'; වි! එසේ නොකරව, 'fy! don't do so.' A list of interjections is given below:—

Interjection.	Equivalent in English.
අ, උ ^a , ...	... hum! (expressing deliberation).
අ, අහ, වෑ	... tut! (expressing disappointment or rebuke).

^a An archaic form. These are coupled by a hyphen to indicate that they are used in pairs, as ත් in the example given above. The word හරි is also used colloquially in the sense of හෝ or වත්, as අදහරි හෙට හරි දියත්, 'give [me] either to-day or to-morrow.' Cf. the force of හරි in මොනවා හරි දියත්, 'give [me] something or other'; කවද හරි පලයත්, 'go any day you please'; පුළුවන් නම් රුපියලක් හරි (or නමුත් or වත්) කෙමාපත්, 'pay even a rupee, if (you) can.' Notice also the force of නමුත් and වත් used in this manner.

† These are suffixes expressive of the conditional mood.

‡ This is often expressed in books by එකකුඳු වුවත් (*i. e.*, එකක් = එකකන් + උඳු + වුවත්), lit. 'although it happened so far,' or එසේ විනමුත්, lit. 'although it happened so.'

Interjection.	Equivalent in English.
අපොසි, අපෝ, අප්පේ, අපේ, අම් මම්, අප්පෝ, අපෝ, අප්, අහ, අහ, අනිවිච්චන්, උ, උයි	... ah! alas! (expressing grief or pain).
අහෝ, මි, ආයි, අනිවිච්චන්	... oh! ah! (expressing surprise).
ඉඳු	... (used in calling dogs.)
ඉඳු	... here! here it is! (used also in calling cattle).
උලවුමේ, ඉලවුමේ†	... death! (expressing horror).
උවෑ, වි, සි, විචි, සිසි, වි, විකේ, ධ, ස, ඊප් or ඉප්, කොදකිත්, කො වාහනාවන්, අඳෝමයි	... pshaw! pugh! fy! (expressing dislike or contempt).
උයි	... (used in setting a dog on.)
එම්බා,‡ එම්බල, කොල, හේ, ඒ, ඒයි, මියි, අඹෝ or අඹේ (<i>mas.</i>), අඹි (<i>fem.</i>), බල, බොල, බලං, බොලං, බාං	... (used in invocation.)
මහෝ, අහ	... ehe! hey!
හහ, හත්, හහා, හිහි, අත්, හහ	... ha! ha! (expressing laughter).
වත්, සත්	... (used in driving oxen, &c., under restraint.)
දු	... (used in calling pigs.)
බාදු	... (used in calling pigeons and such other birds.)
වච්චයි	... (a word indicative of prohibition and used in games.)
කොකො, හෝ	... (used in driving away birds.)
සාදු, සාදු	... excellent! bravo!
සු, සු, වොඳ	... hush! (expressing desire of silence).
සෙ or සැ	... (used in calling cats.)
සා, සාසා	... hold! (expressing prevention).
හුරු, හුරේ, හොරේ	... hurrah!
කෙයි, හුයි, හේ, හෙක්	... (used in driving away cattle.)
හෝපියා¶	... hurrah! (expressive of triumph).
කොච්ච	... stop! (applied to cattle. &c.)

^a Also used in speaking of something re-called to mind suddenly. The word අප්පෝ is similarly used in some parts of the Island.

† These words in the forms උලවුම and ඉලවුම are also used colloquially in the sense of 'funeral.'

‡ In classics sometimes කෙම්බා.

§ Cf. Canarese *bá* (=Tamil *vá*), 'come.'

|| The word අපු (a modification of අපෝ) is sometimes used in the sense of සා.

¶ Cf. Pañiáhi හෝ හෙ. which seems to be identical.

Skt.	Pali.	Elu.	Signification.	Examples.
	ඉ	ඉ	'forth,' 'forward,' 'before'	පමණ, ප්‍රමාණ, 'about,' 'extent'; පසිඳු, ප්‍රසිඳු, 'famous'; පබ, ප්‍රභා, 'radiance.'
ප්‍රති	{ පති (පති) (පති)	{ පති පිලි පස්	{ back,'re-' 'before,' 'against,' 'towards'	{ පිලිවෙල, පවිපාටි, 'order,' 'me- thod'; පසක්, ප්‍රකාශ, 'per- ceptible'; පිලිතුරු or පසුතුරු, ප්‍රකාශකර, 'rejoinder,' 'reply.'
	චි	චි	'apart,' 'asunder'	විලස, විලාස, 'form,' 'mode'; විඛන්, විඛකති, 'case.'
	සා	සා (or සු)	'with,' 'together' 'with,' 'con-'	සබද, සමබන්ධ, 'connected'; සසර, සංසාර, 'metempsychosis'; සුදු සු, සදාශ, 'fit,' or සදසි, සදාශ, 'similar.'
	සු	සු	'well,' 'easily,' 'good' (opposed to දු)	සුසිරි, සුචරිත, 'good conduct'; සුවද, සුගන්ධ, 'fragrance'; සුකර, 'easy to be done.'

NOTE.—These are the only particles treated by native grammarians as *upasargas*. Some of them such as සු, දු, &c., imply adverbial significations. සු has sometimes the force of 'very': e. g., සුමනි, සුමධුර, 'very sweet'; සුනිල්, සුනිල, 'very blue.' අති often implies 'very or excessively': e. g., අතිරක්ක, 'very red'; අතිරස, 'very sweet,' a kind of pancake; it has then the same force as its Elu equivalent ඉතා. අප (or අච), අච, and චි are also used in a negative sense: e. g., අපකීන්, අපකීනි, 'infamy,' 'disgrace'; අචමන්, අචමාන, 'disrespect'; විසෝ, විසෝභ, 'disunion,' 'separation.' (Vide footnote on චි). අප or අච is sometimes used to imply 'ill,' 'badly,' as in අචලාද, අචවාද, 'speaking badly or aversely,' 'censure'; අපරධ, 'offence.'

[For other adverbial prefixes such as න, නි, අ, කු, යන, &c., vide §§ 212 and 219.]

PARTICLES.

Nipá or *Nipáta*.

212. There are other particles besides those already noticed, which do not admit of being classed with any of them. Many of these are noticed below :—

(1) අ or (before a vowel) අන්; න, නැ, නි or (before a vowel) නිර්, නු, නෙ, නො. Negative particles used as prefixes, as අපිරිසිදු, 'unclean'; අකමැති (i. e. අ + කැමති), or නොකැමති, 'unwilling'; අනන් (i. e., අ + අන්) or අනන්ත (i. e., අ + අනන්), 'endless'; අනති (i. e., අ + අති) or අනභී (i. e., අ + අභී), 'very valuable,' 'priceless'; නාරු (i. e., න + අරු), 'don't leave off,' 'don't open'; නැහැදී (i. e., න + හැදී), 'without growing or being made'; නැර (i. e., නැ + ඇර) or නොහැර, 'without leaving off or opening'; නැවිත් (i. e., නැ + ඇවිත්), 'without coming'; නිකම්, 'without work,' 'gratis'; නිවරදී, 'faultless'; නිරවුල් (i. e., නි + අවුල්) or නිරකුල (i. e., නි + අකුල), 'without confusion,' 'undisputed'; නුදුරු, 'not distant,' 'close'; නුගන් (i. e., නු + උගන්), 'unlearned'; නුපුරුදු, 'unaccustomed'; නෙතවා (or නොගෙවා), 'without paying'; නේවා (i. e., නෙ + ඒවා), 'without sending'; නෙදී (or නොදී), 'without giving'; නොදක (or නෙදක), 'without seeing'; නොකම්මැලි, 'not lazy'; නොමර, 'don't kill.'

The employment of these privatives should be studied from usage.

NOTE.—The particle නිර් is also used in the case of Sanskrit words before consonants, as නිර්දෙශ, 'guiltless,' 'faultless,' 'without error'; නිර්නාමක, 'without name,' 'anonymous'; නිර්ලජ්ජා, 'shameless.' In ancient classics the words නකමන් and නොද are used as negative particles, as නකමන් සිකව (= නොසිකව), 'don't think'; නොදකිසි (= නොකිසි), 'they do not say.' (Vide foot-note † on p. 315.)

(2) කලී,* නම්, වනාහි. Expletives which scarcely add anything to the sense. They are generally employed when something explanatory of the

* Also වුකලී, i. e., වු prefixed to කලී. කලී is evidently a short form of කලීති. Cf. Sk. and Pali වු.

subject is introduced, or when a word requires to be emphasised, in which case they are placed after such word : *e. g.* “මමකලී උවමක් අන් මේ කිලෝකි නොදිස්නෙමි,” ‘for my part I have not seen another similitude in this three-fold world’; මමනමි ඉතා දිලිඳු කෙනෙක්, ‘as for me I am a very poor person’; “ඒ විහාරමකාදේවිනමි කැලණි තිස්ස මහරජහුගේ දියතියෝය,” ‘Now, the queen Vihāramahā Dévi was the daughter of king Kēḷaṇi Tissa’; “තොපගේ වනානි උපන් නුවර කොතැන්හිදැයි විචාලසේක,” ‘he inquired, And thy birth-place, where is it?’ “මම වනානි ඉතා මහල්ලෙමි,” ‘as for me, I am very old.’ කලී is archaic. වනානි is more modern and is still used occasionally in composition, and colloquially in the corrupted form වන්තා. නමි is used in books as well as colloquially.

- (3) තාක්, ‘as many as’: *e. g.* මේ ලෝකයෙහිව සනාතාක් මනුෂ්‍යයෝ මරණයට සටන්ය, ‘as many people as (all who) live in this world are subject to death.’ පමණ is sometimes substituted for තාක්, and both of them when so used are equivalent to සියලු, ‘all.’
- (4) ද. This is an interrogative particle and is used at the end of a sentence or phrase, as in ඒ නුබද, ‘is it you?’; උඹට කොපමණ ඕනෑද, ‘how much (or many) do you want?’ This often forms the last letter of interrogative pronouns. (*Vide* § 144 (3)). In ancient classics this particle is sometimes omitted, as in “මේකවරසිපිළිවිස” for මේ කවරේදැයි පිළිවිස, ‘having asked, Who is this?’ දො* or

* This is also used when a question is put to a person at a distance. Cf. the force of the final මි sound, used under similar circumstances, in හරක් ගොසමි කනවෝ, ‘the cattle are eating up the paddy plants’; මිනි මරණවෝ, ‘murder’ (lit. ‘killing men’).

දොඟො (confined to books) is sometimes used in lieu of ද when a question involving a doubt is put, as in “ඇද්දො නැද්දොගොයි සැකයෙන්,” ‘in doubt as to whether there is or there is not’ (lit. ඇද්දො, ‘is there?’ and නැද්දො, ‘is there not?’); ඔහු මෙහේ නැත්තේ ගෙදර ගියාදො, ‘is it because he has gone home that he is not here?’ ව and ය are sometimes used in colloquial language to do duty for ද, as in ඒගොල්ල සනී පෙන් උන්නුව (or ය), ‘were they in good health?’; උඹට බොහොම දැවැද්ද ලැබුනාය, ‘did you get much dowry?’ This mode of interrogation is more indirect and is common in English also. යැයි or යැ is also used colloquially for ද in putting questions to which a reply in the negative is expected, as ඔහු ගමට ගියායැයි (or යැ)? නෑ, ‘did he go to his village? he did not;’ මම එතෙම කීවායැ = ‘I did not say so, did I?’* ද is also used for the sake of emphasis, as මෙහි එකද මනුෂ්‍යයෙක් නො සිටියේය, ‘there was not a single person here.’ (*Vide* § 209 for the use of ද as a conjunction.)

- (5) දී and ද්දී. These are suffixed to verbs to denote a continuation of the action, and have the force of ‘whilst,’ ‘while,’ ‘when’ : *e. g.* ගඟේ නාද්දී, ‘when bathing in the river’; ගස කපද්දී, ‘when cutting the tree.’ The use of දී is confined to classics. (*Vide* § 173.) දී is also suffixed to nouns and then it has the force of ‘while on or in,’ ‘at,’ ‘in’ : *e. g.*, ලමයාවතුරේදීමමළේය, ‘the boy expired in the water itself’; නුවරදී මහත් සටනක් විය, ‘a great quarrel (or fight) took place in the town.’

* A particle, which may be written ටො ඉද, is colloquially used in the sense of ‘what did you say?’ ‘I did not hear,’ ‘what?’ (*Vide* footnote † on p. 307.)

(6) ම. This particle is suffixed to words to emphasise them, as in එක දිලාම පලයන්, 'go having (positively) given it'; දුමම (i. e., දන් + ම) දීපන්, 'give immediately (or at once)'; මමම එමි, 'I myself will come'; මෙය ඉතා ආශ්ච්ඡිමය, 'this is exceedingly wonderful'; නොමැරෙණ සතියෙක් මේ ලෝකයෙහි නැත්තේමය, 'there is not a single being in this world that will not die'; "මහණ, තෙහි ජ්ජේදවස අපගේ ගෙසිදී කිසිවක් නොලැබූ සේම ලුණුමසි බොරු ක්වානුය," 'O priest! without having received anything at my (lit. 'our') house yesterday you told a lie saying, I (lit. 'we') received;' එතෙම උදෑසනම (or "උදෑසනක් සේම") ගමන යන්නට පිටත්වූවේය, 'early in the morning he started to go the journey'; ඉර පායන වෙලාවටම වසින්නට පටන්ගත්තේය, 'it commenced to rain just at sun-rise'; එම මාගීයෙන්ම, 'by the very same road'; "මවුනු මෙය ඉදුරුම දනිත්මය," 'they certainly know this very well'; එකණෙහිම or එකණයෙහිම, 'at that very instant.'* (Vide § 123 & pp. 158 & 160.)

ම sometimes has no intensive meaning, as in the expressions නොමදනී, 'they do not know'; නොමැනී, 'which does not exist'; නොමකීය, 'he did not say.' It is a poetic usage, which should be avoided in prose compositions.

ම is also used after verbs with the force of 'when,' as in වැස්ස පෑවුනාම වරෙන්, 'come when it (lit. rain) clears.' (Vide foot-note † to § 173).

(7) ය and සි. These are generally used at the end of an affirmative sentence and sometimes of a phrase

* In කරමමය, 'I am doing'; සිටිමමය, 'I am standing,' the letter ම is generally an augment necessitated by the use of the expletive ය; but in the corresponding plural forms the ම is not doubled, as කරමුම (or ය), සිටිමුම (or ය).

or single word as expletives. ය is more formal and common.* In very ancient writings they are seldom found.

සි is often used at the end of a direct quotation in the sense of 'saying' (lit. 'having said.' Vide p. 238), and it is then quite distinct from the expletive ය or සි: e. g., බොරු නොකියවසි මනුට අවවාද කෙලෙමි, 'I advised him saying Don't tell lies.' But colloquially සි is replaced by කියා and other inflections of කිය, 'to say,' and the expletive ය is generally affixed to the last word of the quotation, which then assumes a quasi-direct form of speech, as in මනු එතැනට ය කියාලා ගියා, 'he went away having said he (or I) would come (back);' උම මනු ගෙන් ඉල්ලුවාය කීවේ මොනවාද, 'what did you say you (or I) asked from him?' In books, however, සි followed by the inflections of කිය, &c., is often used after direct quotations, and then සි should be taken as a mere expletive: e. g., 'මා කී යුක්තියෙහි සිටුදැ'සි කියා 'සිටුමක'සි කී කල්හි, 'having asked, Will you abide by the decision given by me? (and) when they said, We will abide.' Note that සි or සසි is used in composition after substantive clauses with the same force as the conjunction 'that' used in English before such clauses. (Vide Syntax—Reported Speech.)

(8) ල and ලු. These are used in reciting what has been said by others, as in මම කාගේ දරුවෝල, නෝ මාගේ පියෝල, 'it-is-said that I am thy son, it-is-said thou art my father'; සොදුර, රජුරුවන් වහන්සේ අද මේ මාලිගාවට වඩකාසේක්ල, 'dear

* In phrases or sentences with the emphasising ම affixed to the last word, the vowel ශ in ම is sometimes changed into ශෑ before සි, as මෙය ඉතා එවුනුමැසි, 'this is indeed exceedingly beautiful.' The form මෑසි, though equal to මසි or මය, is rather more emphatic.

one, it-is-said that his majesty the king will come to this palace to-day.' එකම අද නැවතැගේලු, 'it-is-said that he embarked to-day.' ල is now archaic and was generally used in reciting present and future events, ල being confined to the past. ල is now universally used of past, present, and future events.

- (9) ල. This is affixed to past participles to indicate definiteness or emphasis, and has already been noticed. (*Vide* § 176.)
- (10) වන and වෙනි. These particles are affixed to cardinal numbers to form ordinal numeral adjectives and are equivalent to the endings 'st,' 'nd,' 'rd,' 'th' of English adjectives. වන is now archaic. The forms වෙනුව, වනුව, and වෙනිව (the last less formal) are used to form adverbs of arrangement. (*Vide* § 124 and p. 305.)
- (11) හේම.* This is confined to modern usage and is equivalent to 'also,' 'et cetera,' as in එතොල්ල නසකැරේ හේම ගෙණුවාද, 'did they bring the debt bond also?' උඹට තැන්ගත් හේම ලැබුවේ නැද්ද, 'did you not get a present, &c.?'

The form හේමයි (or හේමා, which is less formal) is also used colloquially at the end of a sentence to imply doubt, as උඹට එක මතක නැතිවුනා හේමයි, 'you forgot it perhaps'; හෙට ඔහු වැඩේ පටන් ගනිවි හේමයි, 'he will perhaps commence the work to-morrow'; ඔහු උපන්නේ හිස අවුරුද්දේ හේමයි = 'I think he was born last (lit. past) year.'

- (12) හොඳේ. This word literally means 'is it good?' (= හොඳද) and is used colloquially in that sense, as මෙහෙම හොඳේ (or හොඳද), = 'this way (or method) is good, is not it?' and sarcastically

* Cf. the Hindi affix *है* = 'also.'

හොඳේ (or හොඳද), එ මිනිසා උඹ රැවටුනැරි, 'good, is not it, the way that man deceived you?' It is also employed at the end of a sentence for the purpose of impressing on the mind of the hearer what has been said, as in ඔහුට එනිට කියාපන්, හොඳේ = 'tell him to come, you-understand' (or, 'do you hear?'). (*Vide* p. 202.)

A few other particles will be noticed in the chapter on Idioms, where illustrations of the use of these and other important words in the language will be given. (*Vide* also chapter on suffixes.)

COMPOSITION.

Samas or *Samāsa*.

213. A word that is made up of two or more parts, each of which is a true word by itself, is called සමාස පදය or වචනය, compound word, as මිපල් (= මි, 'earth' + පල්, 'nourisher or governor'), 'king'; දසබල (= දස, 'ten' + බල, 'one possessed of power'), 'Buddha.'

A knowledge of composition will enable the student thoroughly to understand the meanings of compound words and to form new compounds. Compounds should, if possible, consist of words of one language, which must be combined according to the rules of *Sandhi*.

CLASSIFICATION OF COMPOUNDS.

214. According to native grammarians compounds are divided into five classes, viz.

- i. විබන් සමස් or විභක්ති සමාස, case compounds.
- ii. වෙසෙසුන් සමස් or විශේෂණ සමාස, adjectival compounds.
- iii. දඅරුත් සමස් or දකාරභී සමාස, collective compounds.
- iv. අවිස සමස් or අවිස සමාස, indeclinable compounds or compounds with indeclinable particles as their 1st part.

- v. අන්අරුත් සමස් or අනන්ති සමාස, relative compounds or compounds bearing a signification different from that of the component words.

[For කිරිස සමස් or ක්‍රියා සමාස, verbal compounds, vide § 201.]

(1.) CASE COMPOUNDS.

Vibat samas or *Vibhakti samasa*.

215. Case compounds are those formed of two words, of which the first is a crude noun, whose case relation is implied by the second word, which is also generally a noun. (Vide § 216.) Nouns in all the nine cases (except the nominative and the vocative) enter into the formation of these compounds.

(1) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE ACCUSATIVE CASE.

Kam vibat samas or *Karma vibhakti samasa*.

Examples.

(E|u.)

- මීසා (= මී, 'honey' extracted from flowers, etc. + සා, 'drinker') = 'honey-drinker,' i. e. 'bee.'
 නිරවරණ (= නිර, 'sun' + අවරණ, 'screen') = 'sun-screen,' i. e. 'parasol,'^o 'umbrella.'
 ක්‍රීඩකර (= ක්‍රීඩ, 'sport,' 'play' + කර = කර, 'performer') = 'sportsman,' i. e. ' juggler.'
 නිසඟුරු (= නිස, 'night' + ගුරු = කරු, 'doer') = 'night-maker,' i. e. 'moon.'
 මෙහෙකරු (= මෙහෙ, 'work,' 'service' + කරු, 'doer,' 'performer') = 'workman,' i. e. 'servant.'

(Sanskrit.)

- මධුස (= මධු, 'honey' + ස, 'drinker') = 'honey-drinker,' i. e. 'bee.'
 (Vide මීසා.)
 ගෝභාල (= ගෝ, 'cow,' 'earth' + භාල, 'preserver,' 'protector') = 'protector of cows or the earth,' i. e. 'cow-herd,' 'king.'
 ආම්බකර (= ආම්බ, 'water jar or pot' + කර, 'maker') = 'maker of pots, &c.,' i. e. 'potter.'

^o Cf. the derivation of this word: *Para* = (Fr.) parer, 'to ward off,' 'parry,' and (Fr.) sol, 'sun.'

(2.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE INSTRUMENTAL CASE.

Katu vibat samas or *Kartṛi vibhakti samasa*.

Examples.

(E|u.)

- පරපුටු (= පර, 'by-stranger' + පුටු, 'who-is-nourished') = 'who is nourished by a stranger,' i. e. 'cuckoo,'^o 'beggar.'
 දෙව්දන්† (= දෙව්, 'by-gods' + දන්, 'given') = 'given by the gods,' i. e. 'god-given.' (Vide දෙව්දන්.)
 බ්‍රහ්මදන්‡ (= බ්‍රහ්ම, 'by-Brahma' + දන්, 'given') = 'given by Brahma,' i. e. 'Brahma-given.' (Vide බ්‍රහ්මදන්.)

(Sanskrit.)

- දෙව්දන් (= දෙව්, 'by-gods' + දන්, 'given')—Vide "දෙව්දන්."
 බ්‍රහ්මදන් (= බ්‍රහ්ම, 'by-Brahma' + දන්, 'given')—Vide "බ්‍රහ්මදන්."

(3.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE AUXILIARY CASE.

Karana vibat samas or *Karana vibhakti samasa*.

Examples.

(E|u.)

- කිරිබත් (= කිරි, 'with-milk' + බත්, 'boiled-rice') = 'rice cooked with or boiled in milk,' i. e. 'milk-rice.'
 දිබත්‡ (= දී, 'with-curdled-milk' + බත්, 'boiled-rice') = 'rice mixed up with curdled milk.'
 බාහුරු (= බා, 'by-means-of-the-arm' + හුරු, 'who-is-valiant') = 'who is valiant by means of the arm,' i. e. 'lion.'
 බමරාභූෂණ (= බමර, 'by-reason-of-bees' + භූෂණ, 'what-shines') = 'what shines by reason of bees,' i. e. 'cluster of flowers.'

^o The cuckoo lays her eggs in the nests of other birds, to be hatched by them.

† These also mean 'anything given by the gods or by Brahma' respectively. They are also used as proper nouns.

‡ Cf. the word දිබත්, which is applied to a preparation made by mixing boiled rice with cocoanut juice, salt, chillies, and onions on the previous evening and taken on the following morning in place of coffee. It is considered to be very cooling and nutritious.

කැපුඩු (= කැප = කැපු, 'by-means-of-the-side or arm-pit' + ඩු, 'drinker')^o = 'that which drinks by means of its sides or arm-pits,' i. e. 'turtle.'

(Sanskrit.)

කබභිකක (= කබ, 'with-nail' + භිකක, 'divided,' 'torn off') = 'torn off with the nail.'

ධානාපී (= ධාන, 'by-means-of-grain' + අපී, 'wealth') = 'wealth acquired by grain,' i. e. 'wealth in grain.'

පාදප (= පාද, 'by-means-of-root' + ප, 'which-is-nourished') = 'that which is nourished by means of its roots,' i. e. 'tree.'

(4.) COMPOUNDS: FIRST MEMBER IN THE
DATIVE CASE.

Sapadan vibat samas or Sampradāna vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

බ්‍රහ්මදන් (= බ්‍රහ්ම, 'for-brahmans' + දන්, 'gift') = 'gift to brahmans.'

සිවුරුපිළි (= සිවුරු, 'for-sacerdotal-ropes' + පිළි, 'clothes') = 'clothes set apart for sacerdotal robes.'

(Sanskrit.)

ධනලෝභ (= ධන, 'for-wealth' + ලෝභ, 'avarice') = 'greed of wealth.'

දේවදාන (= දේව, 'to-gods' + දාන, 'offering') = 'offering made to gods.'

ජනකීය (= ජන, 'to-men' + කීය, 'friendly') = 'friendly to men.'

(5.) COMPOUNDS: FIRST MEMBER IN THE
ABLATIVE CASE.

Avadi vibat samas or Avadhi vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

සොරබිය (= සොර, 'from-thieves' + බිය, 'fear') = 'fear arising from thieves.'

^o This derivation of the word කැපුඩු, though supported by the learned for a long time, yet seems to be erroneous. The proper derivation seems to be කැප or කැපු, 'morass' + ඩු (= ඩු), 'who cherishes,' i. e. 'who cherishes or inhabits morasses or watery places.' It then becomes an example of the compounds of the accusative case. Note also that the Sanskrit equivalent of කැපුඩු is කච්ඡප and that it means 'tortoise, as well as 'turtle.' In Sinhalese 'tortoise' = ඉච්චා, in books sometimes ඉඳුච්චා.

මිණිමුතු (= මිණි, 'from-the-sheath' + මුතු, 'liberated') = 'liberated from the sheath,' i. e., 'blown or expanded' (as a flower).

රහුමුත්^o (= රහු, 'from-Rahu' + මුත්, 'liberated') = 'liberated from Rahu.'

(Sanskrit.)

වෝරභය (= වෝර, 'from-thieves' + භය, 'fear') = 'fear arising from thieves.' (*Vide සොරබිය.*)

වෘකභය (= වෘක, 'from-wolves' + භය, 'fear') = 'fear arising from wolves.'

සෙවිපනික (= සෙවි, 'from-heaven' + පනික, 'fallen') = 'fallen from heaven.'

(6.) COMPOUNDS: FIRST MEMBER IN THE
GENITIVE CASE.

Sabañda vibat samas or Sambandha vibhakti samāsa.

Examples.

(E|u.)

එළුවස් (= එළු, 'of-the-goat' + මස්, 'flesh') = 'flesh of the goat.'

භරත්මස් (= භරත්, 'of-the-ox or cow' + මස්, 'flesh') = 'flesh of the ox or cow,' 'beef.'

දුරදුර (= දුර, 'of-gods' + දුර, 'city') = 'city of gods,' i. e. 'heaven.'

බුද්ධගුණ (= බුද්ධ, 'of-Buddha' + ගුණ, 'virtues') = 'virtues of Buddha.'

දුරසතුරු (= දුර, 'of-gods' + සතුරු, 'enemies') = 'enemies of gods,' i. e. 'Asuras' (a class of demons).

ඊයකිමි (= ඊය, 'of-the-goddess-of-love' + කිමි, 'lord') = 'lord or husband of the goddess of love,' i. e. 'Ananāga' (the Indian Cupid).

දෙවිදුහු (= දෙවි, 'of-god' + දුහු, 'bow') = 'rainbow.'

(Sanskrit.)

රජකෝපක (= රජ, 'of-king' + කෝපක, 'food') = 'kings' food.'

වෘක්කශාඛ (= වෘක්ක, 'of-the-tree' + ශාඛ, 'branch') = 'branch of tree.'

මුර්ඛයක (= මුර්ඛ, 'of-fools' + යක, 'hundred') = 'hundred of fools.' (*Vide Syntax of the Genitive Case.*)

^o This word has reference to the belief that the eclipses of the sun and moon are caused by the planet Rāhu devouring them. Rāhu is the ascending node called the Dragon's-head. Hence රහුමුත් means also 'sun' or 'moon.'

† I. e., Indra, the chief of the Hindu gods. The form දේවදුහු is colloquially used.

(7.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE LOCATIVE CASE.

Adara vibat samas or *A'dhāra vibhakti samāsa.*

Examples.

(E|u.)

උරද (= උර, 'in or on-the-bosom' + ද, 'who or which-is-cherished or produced') = 'who is cherished at the bosom,' i. e. 'child'; or 'what is produced on the bosom,' i. e. 'female breast.'

රසොඛ (= ර 'in-toddy' + සොඛ, 'who-is-delighted') = 'who is delighted (takes pleasure) in toddy,' i. e. 'drunkard.'

සොල්කෙල් (= සොල්, 'in or of-cocoanut' + කෙල්, 'oil') = 'oil in cocoanut,' i. e. 'cocoanut oil.'

සරසඳ (= සර, 'in-autumn' + සඳ, 'moon') = 'moon in autumn.'

(Sanskrit.)

ගෘහස්ථ (= ගෘහ, 'in-the-house' + ස්ථ, 'who-stays or abides') = 'who stays or abides in the house' (family) without entering the priesthood, i. e. 'layman.' Its E|u equivalent is ගීඤ්ඤ (nom. ගීඤ්ඤ).

වනවර (= වන, 'in-the-wood' + වර, 'who-moves or rambles') = 'who moves or rambles in the wood,' i. e. 'savage.' †

උරෝඡ (= උරෝ, 'on-the-bosom' + ඡ, 'what-is-produced') = 'what is produced on the bosom,' i. e. 'female breast.' (Vide උරද.)

NOTE.—(1) There are compounds of this class, the order of whose components is the reverse of those of the above examples. The first word in them may be rendered in English by an adjective qualifying the second word. The number of these compounds in the language is however very small.

Examples.

(E|u.)

රජදන්ත (= රජ, 'king' + දන්ත, 'of-teeth') = 'king tooth,' i. e. front tooth, of which there are two in the upper row. (දම්භුරු and ජන්තුරු on p. 335 are other examples.)

(Sanskrit.)

ප්‍රථමාංශ (= ප්‍රථම, 'first-part' + ශාංශ, 'of-the-body') = 'first or fore part of the body.'

° This may well be treated as an example under the Genitive case, although the *Sidatsañgarā* places words of this kind under the Locative.

† Cf. the derivation of this word.

මධ්‍යහන (= මධ්‍ය, 'middle' + අහන, 'of-day') = 'middle of day,' i. e. 'midday.'

රජදන්ත (= රජ, 'king' + දන්ත, 'of-teeth') = 'king of teeth,' i. e. 'front tooth.' (Vide රජදන්ත.)

(2) An unclassified collection of case compounds, most of which are in daily use, is given below to serve as an exercise for the student in classifying them under the different cases as shown above :—

අණ (or ඛ)බෙර, 'drum' (used in publishing an order, &c.).

අත්මේස්, 'glove.'

අ (or ඛ)කුඳුච්චි, පිටතැස්ම, 'lock-jaw.'

අස්තොවු, අශවතෝපක, † 'horse-keeper.'

ඇගබද, 'poll-tax.'

ඇත්තාල්, 'elephant kraal.'

ඇත්තොවු, ගසත්තෝපක, 'elephant-keeper.'

ඉච්චන්දම්, (wax) 'candle.'

ඉශ්මත, 'ladder.'

උසන්පල, උදානපාල, 'park-keeper.'

කන්කාක්කුම්, 'ear-ache.'

කාලතුට්ටු, 'cannon.'

ගල්ලැලි, 'slate,' 'stone-slab.'

ගල්ලියවිලි, 'rock inscription.'

ගීරසදෙස්, title of an E|u poem (lit. 'epistle per parrot').

ගුරුපවුරු, 'gift for teacher.'

ගොවි (or ජ)පල්, 'field,' 'farm.'

ගොපොල, ගෝපාල, 'cowherd.'

තේපෝච්චි, 'tea-pot.'

තොටුපල්, 'landing place.'

දැගැබ්, දැගොබ්, 'relic mound.'

දුම්නැච්චි, 'steamer.'

කඩුසාලා, 'court house.'

පාසල්, පාඨශාලා, 'school.'

පින්පඩි, 'pension.'

මිනිවල, 'grave.'

වවුච්චි, 'carpentry.'

වෙඩිබෙහෙත්, 'gunpowder.'

හඳපාන්, 'moonlight.'

Alup samas or *Alupta samāsa.*

216. There are certain compounds, in which the case terminations of the first component noun are retained, thus differing from the examples given above. Such compounds are called අලුප් සමස් or අලුප්පා සමාස, which literally means 'unelided compounds.'

° Colloquially මද්දහන, or ඉරමුදුන් වෙලාව (lit. 'time when the sun is at the meridian').

† කුදිරකාර, a naturalised Tamil word, is colloquially used. The verb බලනවා, is also used in the sense of 'take care of or look after,' as අශවයා බලනවා, ඇතුන් බලනවා; hence such compounds as අශවයා බලන්නා, 'horse-keeper'; ඇතා බලන්නා, 'elephant-keeper'; හරක් බලන්නා, 'cowherd'; උසන බලන්නා, 'park-keeper'; වත්ත බලන්නා, 'gardener,' are also common.

Examples.

(E|u.)

කරනිඳු (= කරන, 'of men' + ඉඳු, 'lord') = 'lord of men,' i. e. 'king.'

ගොවියා පුත් (= ගොවියා, 'of the farmer' + පුත්, 'son') = 'son of the farmer.'

අනුවැසි^o (= අනු, 'in the-proximity,' 'near' + වැසි, 'who-abides') = 'who abides in the proximity or near,' i. e. 'scholar,' 'servant.'

පිස්සන් කොටුව (= පිස්සන්, 'of mad-men' + කොටුව, 'enclosure,' 'asylum') = 'lunatic asylum.'

(Sanskrit.)

ප්‍රවිඤ්චර්ඡ (= ප්‍රවි, 'in war' + ඤ්චර් = ඤ්චර, 'firm or steady') = 'firm or steady in war.'

දේවතාමව්‍යුඤ්ච (= දේවතාම, 'of the-gods' + ව්‍යුඤ්ච, 'beloved') = 'beloved of the gods.'

වාචස්පතී (= වාචස්, 'of speech' + පතී, 'lord') = 'lord of speech,' i. e. 'Vrihaspati' (the regent of the planet Jupiter and preceptor of the gods).

සරසිජ (= සරසි, 'in pool' + ජ, 'what-is-born') = 'what is born in a pool,' i. e. 'lotus.'

Other examples are අතකොළ, 'hand-mallet'; අතලමස්, 'babe'; ඉසරද, ඉසෙරුණ, ඉසකාකුම, ඉසෙආමම (*nom.*), 'headache'; ඉසකෙස්, 'hair in the head'; බඩේරුණ, 'stomach-ache.'

(ii.) ADJECTIVAL COMPOUNDS.

Vesusun samas or Viśéshana samása.

217. When the first word of a compound is a *Tulyádhi-karāṇa*‡ adjective qualifying the second member, such a compound is called an Adjectival Compound. But if the first member is a *Bhinnádhi-karāṇa*‡ adjective, the compound generally becomes an example of the case compound.

Examples.

(E|u.)

රතුමල|| (= රතු, 'red' + මල, 'flower') = 'red flower.'

^o This word is more commonly spelt අනුවැසි.

† This is also the name of the eldest of the five Páṇḍava princes.

‡ In Sanskrit this word also means 'goat,' 'ascetic.' It is also the name of a king of Ceylon.

§ Vide § 120.

|| The word රත්මල, a modification of රතුමල, is now used as a specific term for the red flower *izora*. රතමලා is another form.

සුදුමල (= සුදු, 'white' + මල, 'flower') = 'white flower.'

නිලුසල (= නිල, 'blue' + උසල, 'lotus') = 'blue lotus.'

කරසී (= කර, 'man' + සී, 'lion') = 'man-lion,' i. e. 'king,' &c.

දෙවිදාම (= දෙවි, 'god' + උදාම, 'supreme-one') = 'God the supreme,' i. e. 'Supreme God.'

(Sanskrit.)

ගජේන්ද්‍ර^o (= ගජ, 'elephant' + ඉන්ද්‍ර, 'chief') = 'elephant-chief,' i. e. 'chief elephant' (or 'best or excellent elephant').

මහානම (= මහා, 'great' + ආනම, 'soul') = 'great soul,' i. e. 'great man,' 'gentleman.' (E|u මහන්.)

නිලෝසල (= නිල, 'blue' + උසල, 'lotus') = 'blue lotus.' (*Vide* නිලුසල.)

මහාරජ (= මහා, 'great' + රජ, 'king') = 'great king.'

Numeral Compounds of this Class.

(E|u.)

දෙලෝ (= දෙ, 'two' + ලෝ, 'world') = 'aggregate of two worlds,' 'the two worlds.'

සිව්‍යසුරා (= සිව්, 'four' + සුරා, 'ocean') = 'aggregate of four oceans,' 'the four oceans.'

සරස (= ස, 'six' + රස, 'taste') = 'aggregate of six tastes,' 'the six tastes.'

තිසරණ or තෙසරණ (= ති or තෙ, 'three' + සරණ, 'help or refuge') = 'aggregate of three helps or refuges' (in Buddhism, viz., Buddha, the Doctrines, and the Priesthood).

(Sanskrit.)

ත්‍රිලොක (= ත්‍රි, 'three' + ලොක, 'world') = 'aggregate of three worlds,' 'the three worlds.'

චතුර්ව්‍යය (= චතුර්, 'four' + ව්‍යය, 'an age') = 'aggregate of four ages' (of the Hindus, viz., *Krita*, *Tretá*, *Dvápára* and *Kali*).

චතුර්බල (= චතුර්, 'four' + බල, 'member') = a complete army comprising four members or kinds of forces, viz., elephants, chariots, horse, and foot.

පඤ්චායුධ (= පඤ්ච, 'five' + ආයුධ, 'organ of sense') = aggregate of five senses, 'the five senses.'

(iii.) COLLECTIVE COMPOUNDS.

Da-arut samas or *Dakárártha samása*.

218. Collective compounds are those whose components are simply joined together in their crude state without any connective particles, such as ත්, ද, &c. (*Vide* note 6). This is a very numerous class.

^o Indra's elephant is called ගජේන්ද්‍ර.

Examples.

(Etu.)

- අත්පා (= අත්, 'hands' + පා, 'feet'), 'hands (and) feet' (= අත්ද පාද).
- හිරසඳ (= හිර, 'sun' + සඳ, 'moon'), 'sun (and) moon' (= හිරද සඳද).
- කිරිතෙල් (= කිරි, 'milk' + තෙල්, 'oil'), 'milk (and) oil' (= කිරිද තෙල්ද).
- රන් රිදී (= රන්, 'gold' + රිදී, 'silver'), 'gold (and) silver' (= රන්ද රිදීද).
- බ්‍රහ්මඥාන (= බ්‍රහ්ම, 'Brahma' + ඥාන, 'gods' + ඥාන, 'men'), 'Brahma, gods, (and) men' (= බ්‍රහ්මද ඥානද ඥානද).
- ඇත්අළුරියපද (= ඇත්, 'elephants' + අළු, 'cavalry' + රිය, 'chariots' + පද, 'infantry'), 'elephants, cavalry, chariots, (and) infantry' (= ඇත්ද අළුද රියද පදද).

(Sanskrit.)

- ගඤ්ඤාසව (= ගඤ්ඤ, 'elephants' + අසව, 'horses'), 'elephants (and) horses' (= ගඤ්ඤද අසවද).
- මාතෘපියා (= මාතෘ, 'mother' + පියා, 'father'), 'mother (and) father' = 'father (and) mother' (= මාතෘද පියාද).
- ශීතෝෂ්ණ (= ශීත, 'cold' + ශ්ණ, 'hot'), 'cold (and) heat' (= ශීතද ශ්ණද).
- දිවාරත්‍රි (= දිවා, 'day' + රත්‍රි, 'night'), 'day (and) night' (= දිවාද රත්‍රිද).

NOTE.—(1) The first part of the compounds of this class is generally determined by one of the following considerations. It contains :

- a. Fewer syllables than the other (or others).
- b. A word of greater importance.
- c. A word ending in ඉ or උ.
- d. A word beginning with a vowel and ending in අ.

(2) In declining compounds of this class, as well as those of other classes, having a noun for the last component, this alone undergoes variation, the preceding component or components, which remain unaltered, being understood to be in the same case as the latter noun. In the modern vernacular this is not always the case, thus : දෙවියන් බුදුන් සිහිකර ගෙණ, 'having thought of gods and Buddha'; උෆරන් කුකුලන් ඇතිකරන්නෙක්, 'a rearer of pigs and fowls'; උමලාව* අපට මොන තොප්පිද, 'what hats for you (pl.) and me (or us)?'; මබවහන්සේලාව* අපට මිවා ඇයි, 'why are those for your honours and me (or us)?' These

* Or උමලා and මබවහන්සේලා respectively.

sentences may also be expressed by inserting a conjunction after each member, as දෙවියන්හු බුදුහුත්, උෆරන් කුකුලන්, උමලාවන් අපටත්, මබවහන්සේලාවන් අපටත්.

In writing, the necessity for declining the last member of a compound is also dispensed with by the use of some such word as සහ, 'said,' 'called'; සකාදි or ආදී, 'et cetera' when admissible, as in රජ බමුණු වෙලඳ ගොවි සහ ජනි සකරට, 'to the four castes called the kingly, brahmin, mercantile and agricultural'; එළු, බැටළු, බලුල්, ආදීන්ගේ කෑම, 'the food of goats, sheep, cats, &c.'

(3) The last member of a compound generally takes plural terminations, even when it is singular in sense, as මව් පියෝ, 'mother and father'; නෑදී මසිලුණ්ට, 'to mother-in-law and father-in-law'; රජ බමුණන්ගේ, 'of kings and brahmins'; බලු කපුටු මැසි මදුරුවන් විසින්, 'by dogs, crows, flies, and mosquitos.'

(4) When each person or thing denoted by the members of a compound is indefinite, the article එක් is suffixed to each member, as අතක් පයක්, 'a hand or a foot'; නෑයෙක්, දූයෙක්, සහඵවෙක්, 'a relative, a kinsman, or a friend.' Each word is then separately declined.

(5) Some compounds of this class are ambiguous when they are identical with case compounds, as ගස්මුල්, 'trees and roots' or 'roots of trees'; අඤ්ඤාසව, 'horses and carriages' or 'horse carriage'; ගල්ගෙවල්, 'stones and houses' or 'stone houses' (i. e., 'houses formed under rocks').

(6) In certain colloquial compounds the conjunction understood is හෝහෝත් or හෝ, 'or,' as මහු අදහෙට එළු, 'he will come to-day or to-morrow'; දවසින් දෙකින් උම එණ්ට මනෑ, 'you must come in a day or two'; මහුට ගස දහසක් දෙලකක් දීපත්, 'give him ten or twelve cents.' The context generally helps to remove any doubt regarding the conjunction understood.

(7) Some of these compounds constitute a large class of the idiotisms treated of under the chapter on Idioms.

(iv.) INDECLINABLE COMPOUNDS.

Aviya samas or Avyaya samāsa.*

219. Compounds formed by joining an indeclinable particle to another word, the former being the first member.

* This class of compounds is sometimes termed "Adverbial Compounds."

Examples.

(Eļu.)

- සකලබ (= සක, 'as much as' + ලබ, 'profit,' 'that which is received') = 'whatever is received,' &c.
- සකවිදි (= සක, 'according to' + විදි, 'method') = 'according to method.'
- අනුබල (= අනු, 'after' + බල, 'power') = 'after power,' i. e. 'secondary power,' 'support.'
- කුද්දි (= කු, 'bad' + ද්දි, 'sight') = 'bad sight' (i. e. 'faith') = 'heterodox doctrine.'
- දුදක (= දු, 'bad,' 'wicked' + දක, 'man') = 'bad or wicked man.'
- සුවද (= සු, 'good,' 'pleasant' + වද = යද, 'smell') = 'good or pleasant smell.'
- ලපවක (= ලප, 'neighbouring' + වක, 'forest') = 'neighbouring forest,' or (ලප, 'like' + වක, 'wood') = 'garden,' 'grove.'
- අනිටු (= අ, 'not' + ඉටු, 'wished') = 'unwished,' 'undesirable,' or 'unlucky.'
- අනෙ (= අ, 'not' + ඒ, 'one') = 'not one,' i. e. 'many.'
- සකපිරිවර or සපිරිවර (= සක or ස, 'with' + පිරිවර, 'retinue') = 'with retinue.'

(Sanskrit.)

- සඵාක්‍රම (= සඵා, 'agreeable to' + ක්‍රම, 'order') = 'agreeable or according to order.'
- සඵාවකාස (= සඵා, 'according to' + අවකාස, 'season,' 'opportunity') = 'according to opportunity or season.'
- අනුදින (= අනු, 'severally' + දින, 'day') = 'daily.'
- ලපසකාස (= ලප, 'near' + සකාස, 'evening') = 'near evening.'
- දුර්ලභ (= දුර්, 'difficult' + ලභ, 'to gain or obtain') = 'difficult to gain,' i. e. 'scarce.'
- දුර්ලබ්ධි (= දුර්, 'bad,' 'wrong' + ලබ්ධි, 'faith') = 'bad or wrong faith,' i. e. 'heathenism or heresy.'
- සාදර (= ස = සක, 'with' + අදර, 'love,' 'respect') = 'with love or respect.'

සඵාලාස, සඵාච්චි, අනුබල, කුද්දි, දුර්ජක, සුකක, ලපවක, අනිභ, අනෙක are other examples. (Vide Eļu examples given above for their equivalents in Eļu and explanations of their components.)

(v.) RELATIVE COMPOUNDS.

An-arut samas or Anyārtha samāsa.*

220. Compounds of this class are so called because they bear a signification different from that of the component words.

* 'Attributive compounds' and 'Possessive compounds' are other terms used for this class.

Examples.

(Eļu.)

- සකකරුවල (= සක, (associated) 'with' + කරුවල, 'string of stars') = 'what is associated with the string of stars,' i. e. 'sky.'
- සොභාවුරු (= සක, (associated) 'with' + උදර, 'belly') = 'who is associated with the same belly or womb,' i. e. 'brother.'
- දද (= ද, 'twice' + ද, 'who or what-is-born') = 'who or what is born twice,' i. e. 'brahman,' 'tooth,' 'oviparous animal' as birds and fishes.
- දැමිදුරු (= දැමි, 'by-whom-subjugated' + ඉදුරු, 'senses') = 'he by whom the senses were subjugated,' i. e., 'Buddha.'
- සුන්තුරු (= සුන්, 'with-which-cut' + තුරු, 'trees') = 'that by means of which trees are cut,' i. e. 'axe.'
- සඳවත් (= සඳ, 'like-the-moon' + වත්, 'to-whom-a-face-is') = 'one to whom there is a face like the moon,' i. e. 'moon-faced,' 'fair-faced.'
- මන්මෙහෙර (= මන්, 'furious' + මෙ, 'many' + හෙර, 'where-there-are-elephants') = 'where there are many furious elephants,' i. e. 'forest.'
- කන්සුරවිරුබල (= කන්, 'many' + සුර, 'heroic' + විරු, 'mighty' + බල, 'where-there-are-warriors') = 'where there are many heroic and mighty warriors,' i. e. 'battle field.'

(Sanskrit.)

- පිතාඛර (= පිත, 'yellow' + අඛර, 'to-whom-a-vesture-is') = 'he to whom there is a yellow vesture or garment' = 'who is dressed in a yellow vesture or garment,' i. e. 'Vishnu.'
- චතුර්මුඛ (= චතුර්, 'four' + මුඛ, 'to-whom-a-face-is') = 'he to whom there are four faces' = 'who has four faces,' i. e. 'Brahma.'
- ත්‍රිලෝචන (= ත්‍රි, 'three' + ලෝචන, 'to-whom-an-eye-is') = 'he to whom there are three eyes,' i. e. 'Śiva.'
- බහුවර්ෂි (= බහු, 'much' + වර්ෂි, 'where-paddy-or-grain-is') = 'where there is much paddy or grain,' i. e. 'country.'

NOTE.—This class of compounds is sub-divided into :

1. තනුණ or තද්දණ, Compounds denoting some inherent attribute or quality of the object signified, as සකකරුවල, සඳවත්, &c.

2. අතනුණ or අතද්දණ, Compounds that do not denote any such attribute or quality of the object signified, as සොභාවුරු, සුන්තුරු, &c.

DERIVATION.

Piyavi or Prakriti—Radicals.

221. පිසව් or ප්‍රකාසි, radical, is the crude or simplest form of a word to which prefixes and suffixes are added.

These original elements or words are divided into :

- (1) ද or ධාතු (or, දූපිසඵ or ධාතුප්‍රකෘති), roots of verbs, &
- (2) සද or ඔබ්ද (or, සදූපිසඵ or ඔබ්දප්‍රකෘති), bases of nouns (and pronouns).

222. Nearly every word in the language may be derived from verbal roots, which may be termed the vital principle of words. In some words the root is very obscure owing to mutilations and corruptions, and sometimes does not admit of being separated from the word. An attempt to extract the root is made in § 227, where examples of bases of nouns are given ; but the result cannot be considered as entirely free of error.

The Sinhalese language no doubt possesses as large a number of roots as the Sanskrit and Pali,* but many of them are deeply buried and have now passed into oblivion owing to the want of any record. These have to be exhumed before the philologist can hope to succeed in tracing too many words in the language to verbal roots.

Verbs, nouns, and pronouns being the only words in the language which always undergo inflection, the treatment of radicals will chiefly be confined to them.

223. Roots of verbs (a) and bases of nouns (b) are each divided into three classes, namely.

- (a) 1. නිපන්දු or නිෂ්පන්න ධාතු,† indigenious Elu roots of verbs not derived from any foreign source, *i. e.* native verbal roots.
2. තසම ද or තත්සම ධාතු, roots of verbs common to Elu and other languages, *i. e.* homogeneous verbal roots.‡

* In Sk. and Pali there are about 2,000 roots each.

† This is also called දේශජ (lit. 'country-born') or දේශජ ධාතු.

‡ These radicals which are undoubtedly borrowed from Sanskrit and other languages without change of form and incorporated, may properly be called naturalised roots or bases.

3. තබව ද or නදහව ධාතු, roots of verbs derived from foreign languages, as Sanskrit, Prakrit, Tamil, &c. : *i. e.*, derived verbal roots.

- (b) 1. නිපන් සද or නිෂ්පන්න ඔබ්ද,* native bases of nouns.
2. තසම සද or තත්සම ඔබ්ද, homogeneous bases of nouns.†
3. තබව සද or නදහව ඔබ්ද, derived bases of nouns.

NOTE.—The word පිසඵ or ප්‍රකෘති may be affixed to the above terms as in the case of දූ පිසඵ or ධාතු ප්‍රකෘති, &c. (*Vide* § 221.)

Native words are very few in number, and may perhaps prove to be fewer still as the study of Sinhalese philology advances. The number of homogeneous words is also small. (For examples of each class of radicals, *vide* §§ 226 & 227.)

224. As no stated rule can be given for ascertaining the roots of verbs, a short list will be given so that the student may commit them to memory. But bases of nouns can be easily determined, as shown in § 91. It is peculiar to the Elu language to have verbal roots and bases of nouns acquired in the three ways referred to. For the purpose of derivation words appertaining to other parts of speech than the verb, noun, or pronoun will be included in the examples, and words of other Indian languages bearing a close affinity to some of the examples will be noticed by footnotes. (*Vide* examples on pp. 78–80.)

225. Examples of radicals will be given side by side with their Sanskrit and Pali equivalents. This will enable the student to notice at once the degree of affinity and difference existing among the elements of words in the three languages. As a further aid, some of the characteristic

* This is also called දේශජ (lit. 'country-born') or දේශජ ඔබ්ද. (*Vide* foot-note † on p. 336).

† The foot-note ‡ on p. 336 is applicable to these radicals also.

features of Eḷu words as compared with those of Sanskrit and Pali follow :—

(a) Unaspirated letters take the place of corresponding aspirates, as කඩ for ඛඩ, 'to break'; පල for ඵල, 'to split.'

(b) An aspirated consonant may be softened into ස්, as බිහිරි for ඛධිර, 'deaf'; මිහිරි for මධුර, 'sweet.'

(c) Aspirated letters softened into their components, as දහමි for ධමම, 'doctrine'; සටහන් for සඡහන, 'mark,' 'note.'

(d) Single letters for double letters, as අඟ for අඟඟ, 'end'; ගට for ගටට, 'to rub or strike against.'

(e) Semi-nasals for full nasals, as බඳ for ඛක, 'to bind'; ගඳ for ගක, 'smell,' 'stench.'

(f) ස් for ම් or ඡ්, as සිත් for මිත්ත, 'mind'; සිදුරු for ඡිදු, 'hole.'

(g) ද් for ඡ් or ක්, as මඳ for මිජ, 'juice'; මද්දීම for මජ්ඣම, 'middle.'

(h) ර, ඊ, රු, අ, or ඉ for සා and ඊ for ෙ and ේ (symbols of ඊ) in compound letters, as හර for හා, 'to leave'; රුසි for සාඡී, 'sage'; ඉදුර or ඉරිදු for සාඡ්, 'straight'; තණ for තාණ, 'grass'; අරුත් for අඡී, 'meaning'; පිවිතුරු for පවිත්ත, 'clean.'

(i) ස් for ේ and ඡ්, as බස for බුඟ, 'to descend'; සිටි for ඡඡඡ, 'to stand.'

(j) Short vowels for long, as ගම for ගාම, 'village'; දෙවි for දේව, 'god.'

(k) Omission of letters, as අද for අඡ, 'to-day'; කිරි for කිර, 'milk'; පස් for පාඡ or පංඡ, 'earth,' 'soil.'

Other minor peculiarities of Eḷu words, are chiefly governed by phonetic rules, and are multifarious. These should be studied from the examples that will be given below. (V. §45).

VERBAL ROOTS.

Examples.

226. (a) Native (verbal) roots: නරඹ, 'to see'; රුකුර, 'to weigh.'

(b) Homogeneous roots :—

Sanskrit.	Pali.	Eḷu.	Signification.
කුප	- කුප	- ක්ඡ	- To be angry or irritated.
කා	- කර	- කර	- do.
ගණ	- ගණ	- ගණ	- count.
ගර්භ	- ගර්භ	- ගර්භ	- abuse, revile.
කුච	- කච	- කච	- dance.
කුම	- කම	- කම, කව	- bend.
කුඡ	- කඡ	- කඡ (කඡ)	- destroy, kill.
කුඡ	- කුඡ	- කුඡ	- flog.
කප	- කප	- කප, කව	- bask, warm.
දා	- දා	- දා ^o	- give.
දූඡ	- ද්දඡ	- ද්දඡ, දක†	- see.
පා	- පා	- පා	- drink.
මා	- මර (මඡ)	- 1 මර, 2 මඡ	- 1 kill, 2 die.
වස	- වස	- වස	- dwell, live.
වස	- වස	- වස (වඡ)	- cover.
හා	- හර	- හර	- leave.

(c) Derived roots :—

අස (අසඡ)	- අස (අසඡ)	- අඡ	- be.
කඡ	- කඡ	- ක්ඡ†	- say.
කාඡ	- කාඡ	- කඡඡ	- cut.
කුඡ, කුඡ	- ක්ඡ	- කුඡ	- play.
ඛඡ	- ඛඡ	- කඡ	- break.
ඛඳ	- ඛඳ	- කා	- eat.
ගෞ	- ගෞ	- ගා	- play on a musical instrument.
ගුකඡ	- ගකඡ	- ගෞඡ	- knit, plat, compose.
ගුඡ (ගුඡඡ)	- ගඡ (ගඡඡ)	- ගඡ	- take.
ඡට	- ඡට	- ගච	- strike against, clash.
චඡ	- චඡඡ	- ඡප (ඡප)	- chew.
චිඡ	- චිඡ	- ඡිඡ (ඡිඡ)	- think.
චුඡ	- චුඡ	- ඡිඡ (ඡිඡ, ඉඡ)	- kiss.
ඡ්ද	- ඡ්ද	- ඡිද (ඡිද)	- cut.
ඡල	- ඡඡ	- දඡ	- enchant, invoke demons.
ඡ	- ඡ	- ද් (ද්ඡ, දඡ)	- win, conquer.
ඡඡ	- ඡර	- ද්ඡර	- decay.
ඡු	- ඡු	- දඡ ^o	- feel, know.
ඡඡ	- ඡඡ	- දඡ (ද්ඡ)	- shine.

^o In Pr., H., &c., the form දේ also occurs. † Cf. H. &c., දේඛ.
 ‡ Cf. Pr., H., &c., කඡ. § Cf. M., කාඡ. || Cf. H. and M. කුඡ.
 ¶ Cf. H. & M., ඛා. ^o Cf. H. & M. ඡක.
 [Pr. = Prakrit; H. = Hindi or Hundustáni; M. = Maráthi.]

Sanskrit.	Pali.	E u.	Signification.
කිම	- කිමු	- කෙම	To wet.
දහ	- දහ	- දව, ද	burn (<i>trans.</i>).
දුග	- දුග	- දෙව, දෙව	milk.
ධාව	- ධාව	- දව (දව, ද්ව)	run.
ධා	- ධර	- දර	possess, retain, &c.
ච	- ච	- චස (චස, පිස, පිස)	cook.
චන	- චන	- චට්	fall.
පිබ	- පිල	- පෙල	suffer (from a disease, &c.).
පුස	- පුච්ච	- පුජ (පිස)	expand (as flower).
පුජ	- පුජ	- පුජ	offer.
පුර	- පුර	- පුර	fill.
පුඤ්ඤ	- පුඤ්ඤ	- පන†	jump.
පුලුක	- පුලුක	- පලුක, පුලුක	burn (<i>trans.</i>).
ඵල	- ඵල	- පල	cleave, split.
බන්ධ	- බධ	- බද	bind.
භාජ	- භාජ	- බෙද	divide.
භිද	- භිද	- බිද	break.
භු	- භු	- වු	be.
භුම	- භස	- බස (බහ)	descend.
භුසුර	- භජ	- බද	fry, grill.
මක	- මක	- මන	rub off, erase, melt.
මනුෂ්‍ය	- මනුෂ්‍ය	- මතුර	charm.
මජ්ඣිම	- මජ්ඣ	- මද	polish.
මුච	- මුච	- මුස, මුද	release, liberate.
සාව	- සාව	- සද	pray, beseech.
පුජ	- පුජ	- යොද	join, yoke.
රක්ෂ	- රකු	- රක්	preserve.
රක්ෂක	- රක්ෂක	- රද	stop, tinge.
රුජ	- රුජ	- රුද	pain, ac'e.
ලභ	- ලභ	- ලබ	obtain.
ලිඛ	- ලිඛ	- ලිඝ†	write.
ලිභ	- ලිභ	- ලොව, ලොවද	lick.
වද	- වද	- වද	worship.
වණ	- වණ	- වණ	spread, describe, praise.
විද	- විද	- විද	suffer (as pain, &c.).
විධ	- විධි	- වධ	increase.
විස	- විස	- විස (විස)	rain.
වේච්ච	- වේච්ච	- වේච්ච	entwine, wrap round.
විධ	- විධ	- විද	shoot (as an arrow).

° Cf. M. චබ. † Cf. H. එක. ‡ Cf. M. ලිභ. § Cf. M. ලෙච.

Sanskrit.	Pali.	E u.	Signification.
ශ්‍රී	- ශ්‍රී	- ශ්‍රී (ඉස, ඉස) } ශ්‍රීණ, ශ්‍රීණ°	hear.
කාම	- කාම	- කාද, කද (කද)	make.
සිච	- සිච	- සිස (භිස, ඉස)	sprinkle, scatter.
ඝඩා	- ඝා	- සිච (භිච)	stand.
හස	- හස	- හි (හි)†	laugh.

NOMINAL BASES, &c.

227. (a) Native radicals: කරළි, 'new cloth'; කොලුබ, 'Colombo'; පොල්, † 'cocoanut'; දෙල්, 'bread-fruit'; ලිහිණි, 'swallow,' 'vulture'; සරක්, හරක්, ‡ 'head of cattle'; කෙරළි, 'jack fruit'.

(b) Homogeneous radicals:—

Sanskrit.	Pali.	E u.	Signification.	Sk. Verbal root.¶
අලස	- අලස	- අලස	- idle.	ලස, 'work.'
ලජ	- ලජ	- ලජ (මර)	- breast, bosom.	ලජ, 'go.'
භජ	- භජ	- භජ	- elephant.	භජ, 'roar' 'sound.'
කර	- කර	- කර	- hand.	කර, 'do.'
කිරණ	- කිරණ	- කිරණ	- ray, beam of light.	ක, 'scatter.'
කීර	- කීර	- කීර, භීර	- parrot.	ඵර (ඉර), 'send,' 'order.'
කුල	- කුල	- කුල	- family.	කුල, 'accumulate.'
ගණිත	- ගණිත	- ගණිත	- arithmetic.	ගණ, 'count.'
ගති	- ගති	- ගති	- condition, state.	ගම, 'go.'
ගුණ	- ගුණ	- ගුණ	- good quality, virtue.	ගුණ, 'invite,' 'advise.'
භරු	- භරු	- 1 භරු, 2 භරු	- 1 parents, Jupiter, 2 heavy, honourable.	භර (භර), 'sound,' 'speak.'
ගුහා	- ගුහා	- ගුහා	- cavern, cave.	ගුහ, 'conceal.'
ජන	- ජන	- ජන, දන	- people.	ජන (දන), 'be born.'

° H. also ශ්‍රීණ.

† Vide p. 261.

‡ Cf. Tamil புல், 'palmyra tree.' The word පුලුපු is an E|u synonym for 'cocoanut tree.'

§ Cf. Sk. ගහර. ගහරි is an E|u synonym for 'cattle.'

¶ The corresponding E|u roots are given within parentheses, except when they are identical with the Sanskrit. They are mostly determined by the help of these and Pali roots. Observe that the prefixes, suffixes, &c., added to the roots in forming the words have been omitted here.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
ජමබ්බු	- ජමබ්බු	- ජමබ්බු, දමබ්	- a kind of apple, rose apple.	ජම (දම), 'eat.'
ජය	- ජය	- ජය, දිස	- victory.	ජ (ද), 'conquer.'
කාල	- කාල	- කාල	- tune.	කල, 'fix.'
දින	- දින	- දින	- day, date.	දී, 'waste.'
දිශ	- දිසා	- දිසා (දිසා), දෙස, දස	} direction, quarter.	{ දිශ (දිස or දස), 'show.'
සාද	- සාද	- සාද, සාද	- sound.	සාද, 'sound.'
නීති	- නීති	- නීති (නීස), නී	law.	නී, 'guide,' 'gain.'
පදවි	- පදවි	- පදවි	- rank, office.	පද, 'go,' 'move.'
පර	- පර	- පර	- other, different, subsequent.	පර, 'nourish,' 'fill.'
පිහකල	- පිහකල	- පිහකල	- brass.	පිහක, 'bile' and ල, 'resemble.'
බල	- බල	- බල	- power.	බල, 'live,' 'support.'
බලි	- බලි	- බලි	- sacrifice, a planetary performance.	(do.)
බාල	- බාල	- බාල	- young.	(do.)
බිත්ථු	- බිත්ථු	- බිත්ථු, බිඳු	- dot, zero.	බිද, 'be apart.'
බිල	- බිල	- බිල†	- hollow in a tree, &c.	බිල, 'divide.'
මත	- මත	- මත	- opinion.	මත, 'think.'
මද	- මද	- මද	- passion, intoxication.	මද, 'rejoice.'
මදන	- මදන	- මදන	- Ananiga, the Indian Cupid.	(do.)
මරණ	- මරණ	- මරණ	- death.	මා (මර), 'die.'
මල	- මල	- මල	- dirt, filth, rust.	මල, 'hold,' 'stick.'
මුනි	- මුනි	- මුනි	- a sanctified sage.	මන, 'be revered.'
මාග	- මාග	- මාග, මුව	- deer, beast.	මාග (මාග), 'seek,' 'pursue.'
මෘදු	- මුදු	- මුදු	- mild, soft.	මුද, (මද), 'rub.'
සව	- සව	- සව	- barley.	ස, 'join or mix.'
සශස්	- සස	- සස, සසස්	- prosperity, glory.	සශ (සස), 'per-vade.'
සුග	- සුග	- සුග	- an age, pair.	සුජ (= ශාද), 'join.'

° The ordinary Elu form is පිහ.

† The form බෙහ is also colloquially used.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
රස	- රස	- රස	- taste.	රස, 'taste.'
රූප	- රූප	- රූප, රූ	- image, form.	රූ, 'sound,' 'move.'
රේවති	- රේවති	- රේවති	- the 27th lunar asterism.	රේව, 'go by leaps and jumps.'
රෝග	- රෝග	- රෝග, රෝ	- disease.	රූජ (= රූජ), 'afflict.'
වන	- වන	- වන, වල්	- forest, wood.	වන, 'seek,' 'sound.'
වර	- වර	- වර	- privilege, right.	වර, 'desire,' 'ask.'
වාද	- වාද	- වාද	- discussion, controversy.	වාද, 'speak.'
වාහර	- වාහර	- වාහර, වඳුරූ°	- monkey. †	වා(හර), 'lead,' 'guide.'
වාර	- වාර	- වාර, වර	- time.	වා (වර), 'cover,' 'choose.'
වාසනා	- වාසනා	- වාසනා	- luck.	වාස, 'dwell.'
විජය	- විජය	- විජය	- conquest, triumph.	ජ (= දී), 'conquer.'
විලාප	- විලාප	- විලාප, විලප්	- lamentation.	ලප, 'speak.'
විෂ	- විෂ	- විෂ, වස (වස)	- poison.	විෂ (විස), 'per-vade.'
විණ	- විණ	- විණ, වෙණ	- lute.	වි, 'go,' 'per-vade.'
වුණ	- වුණ	- වුණ	- sore.	වුණ (වුණ), 'wound.'
සරණ	- සරණ	- සරණ	- protection, refuge.	සා (සර), 'in-jure.'
සහ	- සහ	- සහ, සා (සා)	- hare.	සහ (සස), 'go by leaps and jumps.'
සීත	- සීත	- සීත (සීත)	- cold.	සෙසා (සී), 'go.'
සුමණ	- සමණ	- සමණ, මහණ	- Buddhist priest.	සුම (සම), 'undergo penance.'
සුවණ	- සවණ	- 1 සවණ } 2 සුවණ }	- 1 ear, 2 the 22nd lunar-asterism.	සු, (සු) 'hear'; &c.
සකක	- සකක	- සකක	- always, continually.	කක, 'spread.'
සම	- සම	- සම	- like, equal.	සම, 'be mixed up.'
සාර	- සාර	- සාර, සරු (සර)	- essence, heart-wood, fertile.	සර, 'go.'

° Cf. H. වඳුර.

Sanskrit.	Pali.	Eju.	Signification.	Sk. Verbal roots.
හික්කා	හික්කා	හික්කා	හික්කා, ඉක්කා hiccup.	හික්ක, 'hic-cough.'
හිත	හිත	හිත (ඉත), හිත	benefit, beneficial.	හි (from Sk. ධා, 'have or hold').
(c) Derived radicals :				
අගනි	අගනි, හිනි, අගනි	හිනි, අග	fire.	අග, 'mark.'
අටවි	අටවි	අටවි	wood, forest.	අට or අඞ, 'go,' 'roam.'
අදා	අදා	අද	to-day.	ඉද = අද, 'have power.'
අඩි	අඩි	අඩ	half.	අඩ, 'increase.'
අසී	අසී	අසු	eighty.	(?)
අසව	අසව	අස	horse.	අස (අස), 'per-vade.'
ආකාශ	ආකාශ	අභය	sky.	කාශා (කාස), 'shine.'
ඉක්කා	උච්ඡ	උච්ඡ, ඉක්ක (ඉඞ)†	sugar-cane.	ඉඞ (ඉඞ) 'desire.'
ඉඞකා	ඉඞකා	උච්ඡ	tile, brick.	(do.)
උච්ඡ	උච්ඡ	උච්ඡ (උඞ)‡	high, tall.	ච් (ච්), 'gather.'
උඞකුණි	උඞකුණි	උඞකුණි	louse.	කුණ, 'call,' 'cherish.'
උඞච්ඡ	උඞච්ඡ	උඞච්ඡ	camel.	උඞ (උඞ?), 'burn.'
එක	එක	එක	one.	ඉ, 'go.'
කදලි	කදලි	කදලි (කදලි)	plantain.	{ දල, 'divide,' 'pierce.'
කකුරු	කකුරු	කකුරු	kind of cucumber.	සා (ඉර), 'go,' 'be.'
කණ	කණ	කණ	ear.	කණ (කණ), 'hear,' 'pierce.'
කකුරු	කකුරු	කකුරු	scissors.	කක (කක), 'cut.'
කපුරු	කපුරු	කපුරු	camphor.	කප (කප), 'be able.'
කිරි	කිරි	කිරි	milk.	කිරි (කිරි), 'waste.'
ඉරි	ඉරි	ඉරි	excrement.	ඉ, 'void by stool.'
චන්ද	චන්ද	චන්ද, (චන්ද)	moon.	චන්ද (චන්ද) 'shine.'

° T. also ආඞ. † Cf. H. උඞ. ‡ Cf. H. උඞ.
 § Cf. B. උඞකුණි. || Cf. T. ඉඞකුණි. ¶ Bihári also එක.
 °° Cf. H. උඞකුණි. †† Cf. M. කකුරු. ‡‡ M., &c., also ඉ.
 [T. = Tamil ; B. = Baigáli.]

Sanskrit.	Pali.	Eju.	Signification.	Sk. Verbal root.
චුණි	චුණි	චුණි (චුණි)°	lime, powder.	චුණි (චුණි). 'grind.'
ජල	ජල	ජල	net.	ජල (ජල). 'encompass,' 'cover.'
කාමු	කාමු	කාමු	copper.	කාම. 'desire.'
කණ	කණ	කණ	grass.	කණ (කණ), 'eat,' 'graze.'
ත්‍රි, ත්‍රිණි-කි, ත්‍රිණි-කි, ත්‍රි, ත්‍රිණි-කි, ත්‍රිණි-කි	ත්‍රි, ත්‍රිණි-කි, ත්‍රිණි-කි	ත්‍රි, ත්‍රිණි-කි, ත්‍රිණි-කි	three.	ත්‍රි (ත්‍රි). 'pass.'
ත්‍රිංශත	ත්‍රිංශත	ත්‍රිංශත	thirty.	(?)
දහත	දහත	දහත	tooth.	දහ. 'subdue.'
චී	චී	චී (චී, චී)	two.	(?)
නවති	නවති	නවති	ninety.	(?)
නව	නව	නව	ship.	නව. 'send.'
පත්‍ර	පත්‍ර	පත්‍ර	leaf.	පත්. 'go,' 'move.'
පාද, පද	පාද, පද	පා, †† පද } (පා), පද }	foot.	{ පද, 'go,' 'move.'
පියා	පියා	පියා	father.	පා, 'nourish.'
පුත්‍ර	පුත්‍ර	පුත්‍ර (පුත්)	son.	පුත් (පු), 'pu-rify.'
පුස්තක	පුස්තක	පුස්තක	book.	පුස්ත (පුස්ත), 'bind.'
ප්‍රේම	ප්‍රේම	ප්‍රේම	love.	ප්‍රී (ප්‍රී), 'please.'
බන්ධ	බන්ධ	බන්ධ	deaf.	බන්ධ (බන්ධ), 'bind.'
භක්ත	භක්ත	භක්ත	boiled rice.	භක්ත (බන්ධ), 'serve.'
භිතති	භිතති	භිතති, භිත	wall (generally of a house).	භිත (භිත), 'di-vide,' 'break.'
මකුණ	මකුණ	මකුණ	fly.	මකුණ (මකුණ), 'be angry,' 'fill.'
මත්ස්‍ය	මත්ස්‍ය	මත්ස්‍ය	fish.	මත්ස්‍ය, 'be pleas-ed.'
මාතෘ	මාතෘ	මාතෘ	mother.	මාත (මා), 'respect.'

° Cf. H. චුණි. † Pr. & M. also කණ.
 ‡ Cf. M. කි, H. කේ, H., M., &c., කිණි. § Cf. H. and M. කිස.
 || Cf. H. චී. ¶ Cf. T. චී. °° H. also පත්. †† H. also පා.
 ‡‡ Cf. Pr. පිණ, of which පිසා (nom.) may be taken as a phonetic form. §§ Cf. Pr. පොත්භි, H. පොත්භි. ¶¶ Cf. H. ප්‍රේම.
 ¶¶ Cf. Pr. මාලා, H. and S. මාල. [S. = Sindhi.]

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
මාර්ග	- මග	- මග	- path, way.	මංච (මච), 'inquire.'
මාලා	- මාලා	- මල්	- flower.	මා (ම), 'measure.'
මිත්‍ර	- මිත්‍ර	- මිතුරු, මිත්	- friend.	මුද (මුද), 'be soft or affectionate.'
යක්ෂ	- යක්ඛ	- යක්	- devil, fiend.	යක්ෂ (යක්), 'worship.'
රහස්	- රහස්	- රහස්	- secret.	රහ, 'abandon.'
රාත්‍රී	- රාත්‍රී	- ර	- night.	ර, 'give' (rest).
ලිඛිත	- ලිඛිත	- ලිඛ	- gender, sex.	ලිඛ, 'go.'
වෘත	- වෘත	- වද	- barren.	බන්ධ (බද), 'bind.'
වග්‍ය	- වග්‍ය	- 1 වතු, 2 වත්	- 1 garden, 2 wealth.	වස, 'abide.'
වස්ත්‍ර	- වස්	- වස්	- cloth, garment.	වස්, 'wear' (as clothes).
වාලුකා	- වාලුකා, වාලුකා	චාලි	- sand.	චල = චල, 'live.'
විංසති	- විංසති, විස	විසි	- twenty.	(?)
විහාර	- විහාර	- විදි, † වේ	- street.	විච්චි (විච), 'ask.'
වෛද්‍ය	- වෛද්‍ය	- වෛද	- doctor, physician.	විද or විද (විද), 'know.'
වෛර	- වේර	- වරි, වේර	- wrath, enmity.	විර, 'be powerful.'
ශක්ඛ	- ශක්ඛ	- ශක් (කක්)	- conch.	ශම, 'pacify.'
ශත	- ශත	- සීඝ	- hundred.	(?)
ශීඝ්‍ර	- සීඝ	- සීඝ (කීඝ, ඉඝ)	head.	ශ්‍රි (ඝර), 'honour.'
සකල	- සකල	- සිඤ්ඤ, සිඤ්ඤ	- all.	කල, 'count.'
සත්‍ව	- සත්‍ව	- සත්	- being, animal.	ඉස = සත්, 'be.'
සත්තන්	- සත්‍තන්	- සත් (කත්)	- seven.	(?)
සත්තාභ	- සත්‍තාභ	- සති	- week.	(සත්‍තා, 'seven' + ඉභ, 'day.')
සහස්‍ර	- සහස්‍ර	- සහස්	- thousand.	(?)
සුව	- සුව	- සුව	- ease, happiness.	සුව (සුභ), 'make happy.'
සුක්ෂ්ම	- සුක්ෂ්ම	- සුක්ෂ්ම	- fine, minute.	සුච (සුභ), 'make known.'
සූර්‍ය	- සූර්‍ය	- සිර (ඉර), සිර (ඉර)	- sun.	සා (සර), 'go.'
ස්ත්‍රී	- ඵල	- තත්	- female breast, pap.	ස්ත්‍රී (තත්), 'sound.'

° Cf. H. මග. † Cf. M. විස. ‡ Cf. T. වේරි.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
ස්ථාන	- ස්ථාන	- තැන්	- place.	ස්ථා (ස්ථ), 'stand.'
භසා	- භසා	- 1 අත්, 2 කත්	- 1 hand, 2 the 13th lunar asterism.	භස (ස්ථ), 'laugh.'

228. Derivation (ලපන, ලපනනීය) of Elu words has as yet received but little attention at the hands of scholars. It is a study of much importance and requires great labour and research. The general practice is to derive nearly all the words in the language from Sanskrit, too often overlooking the claims of Pali, which flourished almost on the frontiers of the original home of Elu, and has consequently a striking affinity to it.* This is regrettable, as Sanskrit does not faithfully represent the Vedic language (known as ජද්‍යාභි), from which with Prakrit it is considered to have sprung.†

Modern Elu is a development of the language brought over by Vijaya, the first historical king of Ceylon (*circa* 543 B. C.) and his retinue, who made it the vernacular of the land. The language, however, grew up, we may say almost side by side with the parent tongue and its other offsprings in India though isolated from them, in consequence of the intercourse that existed between the two

* Cf. the following Pali alphabet with the Elu : ආ, ආ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, ඬ (or ථ), ඹ (or ම) ; ක්, ඛ, ග්, ඝ, ඞ, ච, ජ, ඣ, ඤ, ඪ, ණ, භ, ට, ඨ, ඩ, ධ, න, ඳ, ඵ, ඹ, ප, ඹ, ඹ, ඹ, ඹ, ඹ, ඹ, ඹ. In Ceylon Pali is also known by the name of මගද or මගඛි, but it is different from the dialect of that name now prevailing in Gayá and Patna in India, which is evidently a corruption of the pure and original dialect. It was introduced to the Island about 307 B. C.

† Prakrit means 'natural' (ප්‍ර = 'preeminently' and ඉක්කා, 'not done,' = 'not artificial') and Sanskrit 'symmetrically or perfectly done' (සා, 'together' or 'perfectly' and කා, 'done'). Hence Prakrit is the inartificial language or that which remained in its natural state, as contrasted with Sanskrit which was methodically or thoroughly elaborated for literary purposes. It is worthy of note that the forms 'Prākṛit' and Śaṅskṛit' represent the pronunciation in Hindi, &c., of the words ප්‍රාකෘත and සංකෘත respectively.

countries for a long time after the conquest of the Island by Vijaya. From time to time persons from the mother-country visited the Island and many settled here. Some were Buddhist missionaries : others famous scholars, some of whom came to serve at the king's court, &c. They acquired the Eḷu language with the utmost facility, it being then almost identical with their own, and enriched it by their writings, doubtless introducing into Eḷu new forms of words and idioms current in their several vernaculars.

The language spoken by Vijaya and his men was undoubtedly Prakrit, of which many dialects were in existence in India at the time they took possession of the Island. These Prakrit dialects began to disappear about the tenth century of the present era, giving rise to the modern languages, such as Hindi (the principal of them, including its offspring Hindustāni, or Urdú), Baṅgāli, Marāṭhi (representative of the Mahārāshṭri Prakrit), Pañjābi, Gujarāṭi, Sindhi, O'riya (*i. e.*, the language of Orissa or O'dra-désa), &c., which now retain many Prakrit words either in their original or slightly modified form. Pali, which in Ceylon still retains nearly its original purity, is an immediate descendant of Prakrit and contains a large number of Prakrit words. (*Vide* chapter on Idioms.)

Hence in deriving Eḷu words, the endeavour should be to find out the corresponding words in the modern Indian vernaculars and, if possible, in original Prakrit, and derive from those which present the closest affinity to the Eḷu. This is indeed a laborious task and not to be carried through in haste, but it seems to be the only sure way of arriving at correct derivations. The examples in the preceding section afford many illustrations of this system. (*Vide* footnotes there.) A few additional examples are given below, with a view to render the method more explicit and to show the affinity of Indian (Aryan) languages to the Eḷu :—

Sanskrit	කථික	පෘෂ්ඨ	බවිර	දුබල	ෂ්ඨ	ෂෂ්ඨි	අෂ්ඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨද	පුෂ්ඨද
Prakrit	කපාස	පුඨී, පුඨි	බචිරෝ, බවිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂි, රකෂි	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Pali	කපාස	පුඨී	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Hindi	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Marāṭhi	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Pañjābi	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Gujarāṭi	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Baṅgāli	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
O'riya	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Sindhi	කපාස	පුඨ	බචිර	දුබල	ඡ	ෂඨී	අඨ	වල	බාද	රකෂ	අෂ්ඨ	පුෂ්ඨ
Eḷu	කපා, 'cotton'	පුඨ, පුඨ, 'back'	බචිර, 'deaf'	දුබල, 'weak'	ඡ, ඡ, 'six'	ෂඨ, 'sixty'	අඨ, 'eight'	වල, 'to move'	බා, 'to eat'	රකෂ, 'to keep'	අෂ්ඨ, 'eight'	පුෂ්ඨ, 'eight'

NOTE.—At the present day the final ḷ of words in H., Pañj., M., and G. is not pronounced. In Sk., Pr., and Pa. ḷ is the genitive form, while the form ḷ is used in B., O., and S. for some of the oblique cases. In Naipāli, the language of Nepal, ḷ and ḷ stand for 'I' and 'thou' respectively. (*Vide* § 229.)

Hindi (including Hindustáni) seems to possess a closer affinity to Eḷu than the other vernaculars.

229. A few additional derivations and affinities which have casually engaged the author's attention, will be noticed in this section as of possible interest to students of Sinhalese philology.

The short ඵ and ම are extant in the Bihári (a dialect of the Hindi) and Baṅgáli. These sounds are known to Prakrit and Pali also. (*Vide* § 41.)

The suffixes ආ and ඡ, characterising the masculine and feminine respectively, are common to almost every Indian language. The plural suffixes ම, උ, and හු exist in Pr. ඤ is the pl. nom. and oblique case ending in Bihári, &c. (*Cf.* the colloq. nom. උන්—identical with the Bihári form—and මවුන්, 'they,' used in some of the oblique cases also.) The modern pl. suffixes වල්* and වරු are most probably derived from the Tamil கள் and வர் similarly used. (*Cf.* the honorific වර in ගම්වරය, 'valuable village'; පතිවරයා, 'eminent pandit or scholar,' which is distinct.) The nom. endings ආ and ආ (sometimes changed into ඵ or ඵ) are Pr. (and Hindi). The common genitive ending ඤ is a modification of the corresponding ending ඤ in Hindi, and the classical (gen.) ending හ (with its variations ආ, ආ, හු, and උ) of the Pr. and Pali ස (Sk. स). The suffixes ආ, † ඵ, &c., ending in ඵ of the dative case, are from the Pr. and Pali ආභාය (Sk. ਆਭਾਯ), 'for,' 'for the purpose

* The pl. ending උ is perhaps derived from the Hindi लोको ('people'), affixed to animate nouns to denote plurality. (*Cf.* ගොල්ල in the Sinhalese දෙවිගොල්ල, 'gods'; ඵගොල්ල, 'those-people,' 'they.') The Tamil கள் is considered to be a contraction of සකල (pronounced sakal in Hindi, &c.), 'all.'

† An older form සඵ is also extant (*vide* p. 97). The letter ස is perhaps the ending of the genitive case. It may be observed that in Prakrit (as well as in very old Sinhalese) the genitive case did duty for the dative, which was wanting in them; hence perhaps the reason for the endings of the latter case being common to those of the former.

of, 'to,' 'in order to.' The ablative suffixes ending in ඤ are probably connected with the similar endings of that case in Tamil. The locative endings ඵ, හි (with or without a vowel before them), ආ, and ආ correspond to the Pr. ඵ, හි or හි, ආ, and ආ. The vocative endings ආ, ආ, (ආ), ඵ, and ම are nearly all Pr. The Hindi වා is connected with මවනි, &c., suffixes of ordinal numeral adjectives. The particle ආක් (the indefinite article 'a' or 'an') is in Bihári a shortened form of ඵක්, 'one.'

The personal terminations of verbs have their origin in Pr., in which they are—*Sing.* 1. ම, 2. හි, 3. ඉ, ඵ, ආ; *Pl.* 1. මෝ, මු, මහ, 2. හ, 3. කි.* The causal sign ඵ is in Pr. මේ (or ආමේ). The Pr. pres. part. ending මාන is perhaps the origin of the Eḷu pres. part. ending මන්, &c. The Hindi past part. ending උ seems to be connected with the letter උ affixed to Eḷu past participles.

මම or මම, 'I' is probably from the Pr., acc. sing. මම or ම. The genitive sing. in Pr., Pali, and Sk. is exactly මම. The shifting of cases is not improbable.† The Sk. acc. sing., මා is identical with that of Eḷu. Pr. gen. මහ = මා in Eḷu. The Eḷu අපි (or අප්), 'we' is connected with the Hindi, Pañjābi, &c. අප (Pr. අප්පා, අපා), 'self.' The fem. තී, 'thou,' is ත with the fem. suffix ඡ attached. (*Cf.* තී in Sindhi, in which තෝ is one of the oblique cases of the mas.) Pl. තොපි (or තෙපි or තෙප්) is compounded of තො or ත and අපි.‡ The modern උම is a contraction of හුම = හුම, which is in turn a shortened form of මුම. (*Cf.* මුර, 'bank,' 'border,' changed into නියර.) මුම = ම or මේ + මම 'there.' The Pr. තුම, 'thou,' is perhaps identical with තමා, 'thou,' colloquially used by high officials in addressing lower classes of people. (*Cf.* the reflexive pronoun තමා.)

* The colloquial forms of verbs ending in මා or හා and ආ, as පනවා සිටියා, හිසා, කලා, are verbal nouns. (*Vide* § 249.)

† *E.g.*, the acc. forms මහු and මවුන් are colloquially used for the nom.

‡ In Hindi අප means also 'you.'

The demonstrative pronoun ඒ or ඔ corresponds to ඒ or ඔ in Pr.; the fem. ඔ or මි is perhaps from the Pr. ඔස. Hindi त् or मी, 'that,' 'he' and Pl. त् or त्. The Elu එවුන් = එ + උන් and මවුන් = ම + උන්. In Hindi the Acc. sing. is මහ or මහි (Cf. Elu මහ); ඊ, 'this' is identical with an archaic form in Elu. Pr. ඉම = Elu මේ, 'this.' The interrogatives කී and ක are identical in Pr., කෙ = the O., B. & G. කේ, and කෝ is identical in G.

- Pr. ලෝක = ලෝ, 'world.'
 ,, සඵල or H සම = සම, 'all.'
 ,, කප්ප, කරක = (do.), 'work,' 'affair.'
 H. & M. බට්ටා = බට්ටා or බට්ටා, 'batta' (subsistence money paid for extra services).
 H. නිද්ද, M. නිද්ද = නිද්ද, 'sleep.'
 Panj. නරේඵ, S. නරේඵ, & M. කාරල = නරේඵ, 'cocoanut.'
 G. ගෝ = ගෝ, 'guana.'
 G. & Panj. ගාම, S. ගාම = ගම, ගම, 'village.'
 G. වා = වා, 'wind.'
 H. & M. දද, Panj. දද = දද, 'letter.'
 M. පස = පස, 'five.'
 H., B., G., & O. මාඵ = මාඵ, 'earth,' 'soil,' 'clay.'
 H^o:—ඡාප = මාඵප, 'stamp.'
 පටන or නා = පටුන්, 'town.'
 මාලිස = සාලිස, 'forty.'
 සමුදර = සමුදර, 'ocean.'
 මාමා = (do.), 'maternal uncle.'
 නක = කෙක්, 'until.'
 බංගලා = බංගලා, 'bangalow.'
 මුත්ත = මුහු, මුහු, 'face.'
 තහනා = තාත(මා) or තහන (මා), 'to bathe.'
 තමානා = තමන(මා), 'to bend.'

- H:—පස් = පස් (in පස්සිය), 'five.'
 පඩිතා = පංකා, 'fan,' 'pan-kah.'
 රබලාලා = රකවලා, 'keeper,' 'guard.'
 රුපලාලා = රුපියල, 'rupee.'
 සක = සත්, 'truth.'
 සිපාසි = සිපසි, 'sepoy,' 'soldier.'
 කේල = කේල, 'oil.'
 ත, කා, තනි = තා, තානා, 'not.'
 කො = නව, 'new.'
 උජ්ජර, 'splendour,' or උජ්ජරා, 'squandering' = උජ්ජරා, 'pumpous show.'
 මාර = සාර, සාර† (in සාර or සාර සිය), 'four.'
 මො = සිවු, හු, 'four.'
 බාබා = බාබා, 'child.'
 බරමුස = කරුබුසි, 'musk-melon.'
 බෝප්පා = කොප්පර (or රු), 'dried kernel of cocoanut.'
 කෝඵ, කිසි = කොසි, කිසි, 'any,' 'some.'
 කුඵ = කොපු, කොපු, 'broom,' 'brush,' 'coir.'
 කෝට = කොටු, 'fort.'
 කෝටත = කොට, 'short.'
 ෂාල = සාඵ, 'shawl.'

^o Some of the following words may be traced to other sources also.
 † Or contractions of සාර and සාර respectively. (Vide § 48d.)

230. Some Elu words have two different derivatives, which are respectively derived either from two different languages or from two different words of one language.

Corresponding words in Sanskrit and Pali akin to each derivative are given as usual.

Examples.

Sanskrit.	Elu.	Pali.	Elu.
ඉඵ, 'meaning'	... අරුත්	... අඵ	... අත්.
සාඵ, 'sanctified sage'	... රුසි	... ඉසි	... ඉසි.
මිජස්, 'juice'	... මදස්	... මිජ	... මද.
කාරී, 'agent,' 'doer'	... කතුරු	... කකු	... කතු.
කම්, 'action'	... කරම	... කමම	... කම.
බඩන, 'sword'	... කවු	... බන	... බන.
ඊද, 'hole'	... සිදුරු	... ඊදු	... සිදු.
දුඵ, 'hard,' 'course'	... දුඵ	... දලක	... දල.
ධම්, 'doctrine,' 'scripture'	... දරුම	... ධමම	... දහම්, දම්.
ප්‍රසිධ, 'public,' 'famous'	... පරසිදු	... පසිධ	... පසිදු.
මිත්‍ර, 'friend'	... මිතුරු	... මිත්ත	... මිත්.
මිශ්‍ර, 'mixed'	... මිසිර	... මිස	... මිසු, මිසු.
මුඵ, 'foolish'	... මොඵ	... මුලක	... මුලා.
රොදු, 'rough'	... රුදුරු	... රුදු	... රුදු.
වේර, 'enmity'	... වසිර	... වේර	... වේර.
විද්‍යා, 'science'	... සකර	... සඵ	... සත්.
කේශ, 'gold'	... රත්	... සුවණණ	... සුවත්.

Similarly, in the case of words derived or naturalised from Sanskrit, Hindi, and other North-Indian languages, the Tamil language possesses two sets of words, of which one generally has a great resemblance to the Elu :-

Examples.

Elu.	Sanskrit.	Tamil.
අත්, 'hand'	... හත	... අත්තම,* අභ්තම.
කල or කලස, 'pot'	... කලස	... කලයම, කලසම.
කක, 'udder,' 'breast'	... කක	... තනම, භ්තනම.
කුඵ, 'praise'	... කුඵ	... කුඵ, භ්කුඵ.
මුද, 'mild,' 'soft'	... මාදු	... මෙකු, මිභුකු.
කේශ, 'moment'	... කේශ	... ජනම, භ්කුඵ.

The Tamil classical forms කම, 'action'; මා, 'great'; කලයම, 'simile,' 'proverb' (Elu උමම); ජමන(ඵ), 'Buddhist priest,' are also nearly identical with the Elu.

^o The final ම in this and other words is the singular nominative ending.

231. In the derivation of Elu words the original form should always be ascertained, for there are sometimes several forms, mere modifications of a pristine form which alone is derived from the foreign source. Study of ancient writings will enable the student to trace these original forms. A few specimens are given below with their modifications :—

Original form.	Modifications.	Original form.	Modifications.
අගි, 'fire'	... අග.	වපි, 'pond'	... වච්ච, වැව්චි.
අස්, 'eye'	... ඇස්.	ලසුනු, 'garlic'	... ලිසුනු, ලියුනු.
අකර, 'letter'	... අකුරු.	සිස්, 'head'	... හිස්, ඉස්.
අවමන්, 'disrespect'	වමන්.	සිහල, 'Sinhalese'	... හෙල, හෙළි, එළි.
අලි, 'light'	... එළි.	වණිඳු, 'merchant'	වෙණිඳු, වෙ.
කුඩු, 'small'	... කුඩු, කුඩා.		ලඳ.
කෙස්, 'hair'	... කෙසෙ, කෙස්.	පිළිවන්, 'able'	... පිළිවන්, ප.
දිසා, 'direction'	... දිසා, දෙස.		එවන්.
දුව, 'to run'	... දිව, දුව.	සිත්තරු, 'painter'	සිත්වරු, සිත්තරු.
ඉම, 'this'	... මේ.		
පව, 'five'	... පස, පහ.		

Words with Elu semi-nasals are generally derived from other forms having full nasals, as :

- කඳු from කන්ද, 'mountain.'
- ගඟ ,, ගංගා, 'river.'
- බිඳු ,, බිත්දු, 'dot,' 'cipher.'

Many of the words in common use at the present day have gone through several stages of modification before assuming their present forms; and their study is, therefore, very important to students of the philology of the tongue. (Vide § 70.)

232. Words of the Maldivé tongue present so great an affinity to the Elu that it may be asserted that both Ceylon and the Maldivé islands were colonised by people of one and the same race—either by a detachment of Vijaya's followers, who are said to have been dispersed at sea by a storm

° In Sinhalese, garlic and onion are respectively denoted by පුදුසුනු and රකුලුනු.

when Vijaya, with some of his men, was drifted to this island, and the rest to the neighbouring islands, or by a band of emigrants from Ceylon subsequently :—

Examples.

Elu.	Maldivé.	Elu.	Maldivé.
අකුරු, 'letter'	... අකුරු.	ගස්, 'tree'	... ගස්.
අස්, 'horse'	... අස්.	ගෙස්, 'house'	... ගෙස්.
ඉර, ඉරු, 'sun'	... ඉරු.	කහර, 'vein'	... කාරු.
එළි, අලු, 'light'	... අලි.	මස්, 'fish'	... මස්.
කොල, 'saliva'	... කුලු.	මුහුද, මුසු, 'sea'	... මුසු.

(Vide § 41.)

233. Ceylon began to be visited by the people of Southern India speaking Tamil, Telagu, Malayalam, and other Dravidian languages thereof, about the third century before Christ. They carried on constant warfare with the Sinhalese, at times establishing their supremacy, and have continued to hold a close connection with the Island in various ways. In 1505 the Portuguese visited Ceylon and held power until they were ousted by the Dutch in 1658. The Dutch in turn gave way to the English in 1796, who in 1815 took possession of the entire Colony. These foreigners spoke of things and actions unknown to the Sinhalese with whom they came in contact. When native equivalent terms were not easily forthcoming the foreign words themselves were adopted into Sinhalese. The study of medicine and astrology from Tamil treatises, and the writing of books in Sinhalese by persons acquainted with the Dravidian languages, also contributed a large quota of words. Hence the Sinhalese tongue has now come to possess a large stock of words derived or borrowed from the Dravidian, Portuguese,* Dutch, and English languages. Lists of the

* Some of the Portuguese words seem to have been borrowed through the Tamil and occasionally through some of the Indian languages, such as Hindi.

principal words thus borrowed are given in the succeeding sections. Nearly all the words from the last three sources are confined to colloquial Sinhalese. Dravidian words have had a strong hold on the language. The majority have been derived from Tamil. Employment of these foreign words should always be avoided where native equivalents are readily available.

234. *Naturalised and derived words from Tamil, &c.*

- අක්ක* (அக்கை or அக்காள்†), 'elder sister.'
 අගල් (அகழ்), 'ditch.'
 අච්චු (அச்சு), 'mould,' 'printing.'
 අඩංගුකර (அடங்குகிற), 'include.'
 අඩයාලுම් (அடையாளம்), 'sign,' 'mark.'
 අඩි (அடி), 'foot,' 'base.'
 අඩුක්ක-කර (அடுக்குகிற), 'to place one thing upon another.'
 අඩුවது (அடுத்த), 'appertaining.'
 අඩව් or අඩේ (அடா or அடே), a term used in calling lads of low grade.
 අත්තිக்காய் (அத்திக்காய்), 'fig.'
 අත්තිකාරම් (அச்சகாரம்), 'earnest money,' 'advance.'
 அத்திவாரம் (அத்திவாரம்), 'foundation.'
 அதிக்காரம் (அதிகாரம்), 'prime minister,' 'adigar.'
 අප්පා (அப்பா), 'father,' (or අප්පවේ), 'alas!' 'ah!'

* Cf. Sk. අත්තා, 'mother.'

† Tamil Alphabet:—அ a, ஆ á; இ i, ஈ í; உ u, ஊ ú; எ e, ஏ é, ஐ ai; ஒ o, ஓ ó, ஔ au: க் k (g), ங் ñ; ச் ch (s), ஞ் ñ; ட் d, ண் n; த் t (d), ந் or ண் n; ப் p (b), ம் m; ய் y, ர் r, ல் l, ழ் l, வ் v, ள் l; ற் r (t); ன் n; ஜ் j; ஷ் sh; ழ் h; ஃ ð.

Vowel Signs: ா = ஆ; ி = இ; ூ = ஈ; ு, ௃, or ே = உ; ை, ொ or ோ = ஊ; ௌ = எ; ் = ஏ; ் or ் = ஐ; ்-ா = ஒ; ்-ஹ = ஓ; ்-ஊ = ஔ.

Observe that in some words, such as அக்காள், அலியன், ஆடம்பரம், அம்பட்டன், the final letter, without which they are in the above and a few other instances nearly identical with the Sinhalese forms, is a distinguishing nom. case affix appertaining to the three genders.

- අප්පවේ (அப்பாச்சி), 'father.'
 අම්බලම් or அறுலை (அம்பலம்), 'inn,' 'resthouse.'
 අප්පா (ஐயா), 'elder brother,' 'Mr.,' 'Sir.'
 අரலீச or அலீச (அலரி), a species of oleander.
 අලி (அலியன்), 'elephant.'
 අවரீ (அவுரி), 'indigo.'
 අසමෝදயම් (அசமோதம்), a sort of parsley (*Lison annui*).
 අංගாණி (அங்காடி), 'stall' (in a market).
 අධாவைවා (ஆடாதோடை), a medicinal shrub (*Justicia adhatoda*).
 අඩி (ஆண்டி), 'religious beggar' (of the Siva sect).
 அண்டி (ஆண்டு, from ஆளுகிற, 'to govern'), 'government.'
 அந்தா (ஆத்தான்), 'grand-mother.'
 அடையம் (ஆதாயம்), 'income.'
 அடவாල or அடவால (ஆனைவாழை), a species of large plantain (lit. 'elephant plantain').
 அப்பம் (அப்பம்), 'hopper' (a sort of thin rice cake).
 அணை* (ஆணி), 'nail.'
 அம்பட்டன் (அம்பட்டன்), 'barber.'
 அபி (இச்சை), 'flattery.'
 அடம் (இடம்), 'place,' 'room,' 'land.'
 அந்தா (இந்தா), 'here it is, take it.'
 அலக்கு (இலக்கு), 'target,' 'mark to aim at.'
 அலக்கம் (இலக்கம்), 'number,' 'figure.'
 அலத்தி (இலத்தி), 'dung' (of elephants, &c.).
 அழவு (இழவு), 'funeral.'
 அர (ஈர்), 'to saw.'
 அரட்டை (இரட்டை), 'double,' 'even number.'
 அளந்தாரி (இளந்தாரி), 'youth,' 'young man.'
 அடம் (ஈயம்), 'lead.'
 அடிகை or அடிகை (உடுக்கை), a small hand-drum.
 அடவ (உதவி), 'help.'
 அட (உளுந்து), a kind of pea (seed of *Phaseolus radiatus*).
 அரை (உறை), 'case,' 'outward covering of a pillow,' &c.
 அட (உறிஞ்ச), 'to suck up.'

* Cf. Sk. அணி or அணி, 'linch-pin.'

උරුම (உரிமை), 'right,' 'heirdom.'
 උරුමක්කාර (உரிமைக்காரன்), 'heir,' 'parcener.'
 උළුක්කු (சூளுக்கு), 'sprain.'
 උලියක්කාර (ஊழியக்காரன்), a menial class of Sinhalese.
 උලියම් (ஊழியம்), 'service,' 'work.'
 එදිරි (எதிரி), 'opposed,' 'opposition.'
 එල්ල or ලේ (எல்லை), 'straight line or course,' 'direction.'
 මක්කොම (ஒக்க), 'all.'
 මඬොක්කු (ஒடுக்கு), 'waist pocket.'
 මත්තු (ஒந்து), 'act of spying,' 'information given by a spy.'
 මත්ත or මේ (ஒற்றை), 'odd number.'
 මප්පුකර (ஒப்பிக்கிற), 'to prove;' hence මප්පු,* 'deed.'
 මනැ (வேண்டும் = வேணும்), 'is necessary,' 'must.'
 මීය (ஓய்), 'hollo!' (used in calling a person at a distance).
 කව්වි† (கச்ச or சை), 'web or roll of cloth.'
 කව්වෙරි‡ (கச்சேரி), 'office,' 'Kachechi' (i. e. a revenue officer's office).
 කව්වරම (கட்டுமரம்), 'fishing raft of timber,' 'Cata-maran.'
 කඩ (கடை), 'boutique,' 'end.'‡
 කඩල (கடை), 'Bengal gram.'
 කඩසරක්කු|| (கடைச்சரக்கு), 'curry stuffs, spices, drugs, &c., sold in the bazaar.'
 කඩනම් (கடினம்), 'haste.'
 කඩ්වලම් or කළියා¶ (கடிவாளம்), 'bridle,' 'bit.'
 කඩක්කම් (கடுக்கன்), 'earring.'
 කණ්ණඩි** (கண்ணடி), 'mirror,' 'spectacles.'

* Sometimes මප්පිත්ත. † Cf. Port. 'cácha.'
 ‡ Cf. M. කව්වෙරි, B. and H. කජාරි.
 § E. g., කඩඳිණි, 'linch-pin'; කඩවත, 'gravets.'
 || සරක්කු (சரக்கு), alone means 'substance,' 'commodities.'
 ¶ The word කව, 'mouth,' is always prefixed to this word, as කව කළියා.
 ** Mirror and spectacles are distinguished by using the adjectival expressions මුඛ බලන and ඇඟේ දමන before the word, as මුඛ බලන කණ්ණඩිය, 'mirror'; ඇඟේ දමන කණ්ණඩිය, 'spectacles.'

කණක්කු (கணக்கு), 'rate,' 'account.'
 කණිසම් (கணிசம்), 'size,' 'extent.'
 කන් (கண்), 'eye' (rare).
 කප්පම් (கப்பம்), 'tribute.'
 කප්පල් (கப்பல்), 'ship,' a kind of sailing vessel.
 කප්පි* (கப்பி), 'pulley,' 'grain half ground.'
 කම්බ (கம்பை), 'side board' (of a book).
 කම්බි (கம்பி), 'wire.'
 කප්පිප්පි (கயிலி), a sort of semi-coloured cloth.
 කප්පිප්පි (கைத்தாளம்), 'pair of small cymbals.'
 කප්පිප්පු (கைப்பு), a bitter wax-like article chewed with betel, 'catechu.'
 කප්පිවරු (கைவாரம்), 'flattery, coaxing.'
 කර (கரை), 'bank,' 'shore,' 'border.'
 කරවල (கருவாடி), 'dried fish.'
 කරුවල (கருள்), 'darkness.'
 කලඳ (கழுஞ்ச), a weight (= ½ oz.).
 කලඳු (கழுதை), 'ass.'
 කව්වි† (கவடி), 'cowry,' a little sea-shell.
 කව්ණි (கவணி), a sort of muslin.
 කසකසා (கசகசா), 'seed of poppy.'
 කලවම් (களவம்), 'mixture.'
 කංකාණම්‡ (கண்காணி), 'superintendent,' 'overseer.'
 කාඩි (காடி), 'vinegar.'
 කාන්දම් (காந்தம்), 'magnet.'
 කාප්පු (காப்பு), 'bracelet.'
 කාරම් (காரம்), 'caustic.'
 කාල් (கால்), 'quarter.'
 කාසි (காச), 'money,' 'coin piece.'
 කැරි (கட்டி), 'piece,' 'clod.'
 කැති (கத்தி), a knife with a long handle, 'bill-hook.'
 කැඳු (கஞ்சி), 'rice-gruel.'
 කැරපි|| (கொப்பான்), 'cockroach.'

* Maráthi also කප්පි. † Cf. Maráthi and Hindi कंबी.
 ‡ The Tamil கண்காணி means 'supervising,' 'inspecting.'
 § Port. 'cánja.' Cf. Baṅgáli কড়কী, Pali कड़किया.
 || Also කැරපොතු (nom. කැරපොත්තා) from the Tamil கரப்பான பூச்சி.

කැලෑ (காடு), 'jungle,' 'forest.'
 කිව්ව (கிட்ட), 'near.'
 කිත්තන් (கித்தான்), 'tow,' 'oakum.'
 කුඩ (குடை), 'umbrella.'
 කුඩ(ර) වුමිනි or කුඩ(ර) වුකි (குடும்பி), 'lock or tuft of hair' (on the head).
 කුඩකෙඩු (குடிக்கேடு), 'malicious.'
 කුදිරකාර (குதிரைக்காரன்), 'horse-keeper.'
 කුන්තානි (குந்தாணி), 'pick-axe,' 'mattock.'
 කුන්ත-ගහ (குந்தகிற), 'to leap or go on one leg.'
 කුප්පි* (குப்பி), 'vial.'
 කුමු† (கும்பு), 'mast.'
 කුරු (குறு), 'dwarfish,' 'short,' 'little.'
 කුරුණි (குறுணி), a corn measure (= ½ bushel nearly).
 කුරුමිබා (குரும்பை), 'tender cocoanut.'
 කුලපපම or කුලප්පු (குழப்பம்), 'stir,' 'agitation.'
 කුලේ (குழல்), 'neck,' 'flute.'
 කුලී‡ (கூலி), 'hire,' 'wages.'
 කුලීකාර (கூலிக்காரன்), 'one who works for wages.'
 කු(or කු)විටමි (கூட்டம்), 'pair,' 'set of articles.'
 කුට්ටු (கூட்டு), 'friendly.'
 කුඩා or කුඩේ (கூடை), 'basket.'
 කුඩාරමි (கூடாரம்), 'tent.'
 කුඩු (கூடு), 'nest,' 'cage.'
 කුනි (கூனி), a very small species of shrimps.
 කුරු (கூர்), 'hairpin,' 'probe.'
 කෙණ්ඩ (கெண்டை), 'calf' (of the leg).
 කෙණ්ඩි (கெண்டி), a pot with a nozzle.
 කෙන්දගමි or ගෙන්දගමි (கெந்தகம்), 'sulphur.'
 කොක්, pl. කොක්ක (கொக்கு), 'stork,' 'crane.'
 කොකු, nom. s. කොක්ක (கொக்கி), 'hook.' §
 කොலி (கொச்சி), 'Cochin,' 'native of Cochin,' 'Cochin chilly.'
 කොලිට (கொட்டை), 'pillow.'

* Cf. Hindi कूपि. † Cf. Sk. and Pali कुम्भ, Pali कुम्भा.

‡ In Hindi कुल्लि or कुल्लि, 'labourer.'

§ A stick with a hook attached to its end used in plucking fruit is called கைக்க (கைக்கை).

කොඩි (கொடி), 'flag,' 'banner.'
 කොණ්ඩා or කොණ්ඩි (கொண்டை), 'hair tied into a knot,' 'crest of bird.'
 කොත්තමලී (கொத்தமல்லி), 'coriander.'
 කොමඩු (கொம்பு), 'cornet,' the vowel sign ௐ.
 කොමඩු (கொம்மட்டி*), 'water-melon.'
 කොල්ල (கொள்ளை), 'pillage,' 'plunder.'
 කොල්ලி (கொள்ளூ), 'Madras gram' (*Dolichos biflorus*).
 කෝටු (கோட்டு), 'thin stick.'
 කෝඩි† (கோடி), 'twenty,' 'score.'
 කෝඩු (கோடு), 'new,' 'rude,' 'wild.'
 කෝණමி (கோமணம் or கோவணம்), a piece of cloth for covering the privities of men.
 කෝණ්ඩி (கோணங்கி), 'buffoon.'
 කෝලමி (கோலம்), 'ludicrous gestures,' 'nonsense.'
 කෝලிகුට්ටி (கொழிக்கூடு), a species of plantain.
 කෝවිල් (கோவில்), 'temple,' 'fane.'
 ගල්කණ්ඩු (கற்கண்டு = கல் கண்டு), 'sugar-candy.'
 ගෙජ්ජ (கெச்சை), 'little tinkling bell.'
 වණ්ඩි‡ (சண்டி), 'bully.'
 චින්ත‡ (சித்தை), 'chintz.'
 ජඩි|| (சாடி or ஜாடி), 'jar.'
 ජෝඩු¶ (சோடு or ஜோடு), 'pair,' 'brace.'
 තක්කඩි (தக்கடி), 'deceitful,' 'deceitful man.'
 තට්ට (தட்டை), 'baldness.'
 තට්ටු (தட்டு), 'deck'; (-කර), 'to tap.'
 තන්දිරමි (தந்திரம்), 'trick.'
 තනි (தனி), 'single,' 'unmixed.'
 තපල් or තපල්** (தபால்), 'post,' 'post office.'
 තමිනි (தம்பி, 'younger brother'), a term applied to Moormen.
 තරම (தரம்), 'fit,' 'quantity.'
 තරුදි†† (தராசு), 'pair of scales.'

* Cf. Sk. कुम्भ, Pali कुम्भा. † Cf. Hindi कौडि.

‡ Cf. Sk. and Pali कुम्भा. § Cf. Port. 'Chita' and Maráthi चिठ.

|| This word is often used in the sense of 'salt fish' which is generally kept in "jars." Port. 'járra.'

¶ Cf. Hindi जोड़ी. ** Cf. Maráthi तपल, Hindi तपल.

†† Cf. Hindi तराजू.

තලක්කව්ව (தலைக்கட்டு), 'top.'
 තලප්පා (தலைப்பாக்கை), 'turban.'
 තවු (தவ்வு), 'hole,' 'perforation.'
 තහවු (தகடு), 'thin flat piece of metal.'
 තල්පිකර (தள்ளுகிற), 'to push.'
 තාර (தாரா), 'duck.'
 තැරුව (தரவு), 'brokerage,' 'commission.'
 තැරුවකාර (தரவுக்காரன்), 'broker.'
 තැලி (தாலி), a neck ornament (for women).
 තීප්පிලி* (தீப்பிலி), 'long pepper.'
 තුවி (துட்டு), a copper coin, 'pice' (= 1½ farthing).
 துண்டி (துண்டு), 'piece,' 'chit.'
 துத்தையாணி (துத்தநாகம்), 'zinc.'
 துப்சகி (துபாசி or துப்பாசி), 'interpreter.'
 துவிதது (துபாக்கி or துப்பாக்கு), 'gun,' 'firearm.'
 துலா (துவாலை), 'wound.'
 துரல் (துறல்), 'small or drizzling rain.'
 தேக்க (தேக்கு), 'teak tree' (*Tectona grandis*).
 தோலி (தொட்டில்), 'cradle.'
 தோலி (தொழில்), 'occupation,' 'work,' 'ceremony to demons.'
 தோலி (தொங்கல்), 'end,' 'margin.'
 தோலி (தோடி), a jewel for the ears.
 தேவமி (தோடை), 'orange.'
 தாய (தங்கை or தங்கை), 'younger sister.'
 தை (தடை), 'outer verandah of an upper story' (used as a walk).
 தை (தாடா), 'weaver's shuttle.'
 தை (தம்ப), 'respect;' (-කර), 'to respect,' 'to trust.'
 தை (தரை), 'gray hair.'
 தை (தரி), 'jackal,' 'fox.'
 தைசாரமி (தவசாரம்), 'solder,' a metallic cement.
 தைவமி (நாகவட்டம்), 'earring' (worn by females, bearing the figure of a serpent).
 தைமி (நாடகம்), 'dramatic performance.'
 தைமீ (நங்கூரம்), 'anchor.'

° Cf. Sanskrit and Pali පියලි. † This is also a naturalised word.

නිල (நிலை), 'post,' 'rank.'
 නුල් (நூல்), 'thread.'
 තෙල්ල (தெல்லி); a tree and its fruit (*Phyllanthus emblica*).
 තොණ්ඩ* (தொண்டி), 'lame,' 'lame man.'
 තෝක්ක (or ක) වූ (தோக்காடு), 'grievance.'
 තෝක්ක (தோக்கல்), 'feeble,' 'unsteady.'
 පව්ව (பச்சை), 'green': (-சல்), 'emerald.'
 පව්ව (பச்சவட்டம்), 'Turkey red cloth.'
 පව්ව (பட்டடை), 'workshop' (especially of a carpenter).
 පව්ව (பட்டை), 'bast.'
 පව්ව (பட்டி), 'cattle fold,' 'loose woman,' 'wanton.'
 පඩි (படி), 'step,' 'sill,' 'salary,' 'weight.'
 පඩිකම් (படிக்கம்), 'spittoon.'
 පණ (பணம்), 'fanam (= 1½d.),' 'money.'
 පණ (பணம்), 'wages or hire' (of a prostitute).
 පණිකி (பணிக்கன்), 'barber.'
 පණி (பணிவிடை), 'message.'
 පත්ත-කර (பற்ற in பற்றப்பண்ணுகிற), 'to light.'
 පදකම් (பதக்கம்), 'medal.'
 පදනම් (பதணம்), 'terrace' (on a wall).
 පද (பதவி), 'rank,' 'post.'
 පන්දම් (பந்தம்), a kind of torches.
 පන්දම් (பந்தல்), 'shed,' 'pendal.'
 පන්දු (பந்து), 'ball.'
 පරත (பராக்கு), 'inattention,' 'delay.'
 පරිපු (பருப்பு), 'pease,' 'pulse.'
 පල්ල (பல்லக்கு) or පල්ල (பல்லக்கு), 'palanquin,' 'litter.'
 පල (பலம்), a weight of twelve kalangies.
 පල (பழி), 'guilt,' 'revenge.'
 පල (பழுது), 'faut,' 'blemish,' 'flaw.'
 පල්ල (பள்ளம்), 'descent of a hill,' 'hallow.'
 පල්ල (பள்ளி), 'church,' 'school.'
 පල්ල (பளிங்கு), 'crystal.'
 පංශ (பங்கு), 'share,' 'portion.'

Sometimes corrupted into ලොණ්ඩ. Cf. Sk. & Pali පලි, 'house.'

† Cf. Sk. and Pali கையக. § Cf. Pali சிகை.

- පාක්කුඩම් (பாசுடம்), 'tribute from a subordinate king.'
 පාඩගම් (பாடகம்), 'ankle-ring' (worn by women).
 පාඩම (பாடம்), 'lesson.'
 පාත්තී (பாத்தி), 'garden-bed.'
 පාරට්ටු (பாராட்டு), 'praise.'
 පාරම් (பாரம்), '500 lbs.,' 'candy.'
 පාරු (பாறு) } a large flat boat, 'pāda boat.'
 පාද (பாட) }
 පාලම (பாலம்), 'bridge.'
 පාලාඩ (பாலாடை), 'cloth spread on the path' (at a great occasion).
 පාවිච්චිකර (பாவிச்சிற; பாவித்த, 'used'), 'to use.'
 පාසාණම්* (பாஷாணம்), 'arsenic.'
 පැණි (பாணி), 'syrup' (prepared from the sap of palm trees).
 පිතාන් (பிங்கான்), 'plate,' 'chinaware.'
 පිට්ටු (பிட்டு), 'meal-cake boiled by steam.'
 පිනී (பனி), 'dew.'
 පුසුච්චි (புச்சுச்சி), 'small,' 'little.'
 පුදුම (புதுமை), 'wonder,' 'strange thing.'
 පුරප්පාඩු (புரப்பாடு), 'vacant,' 'vacancy.'
 පුළුළி (புள்ளி), 'dot,' 'spot.'
 පුට්ටුකර (புட்டுகற), 'fasten together.'
 පු (or පු) ණක්කු (புண்ணாக்கு), 'cake formed of the refuse of beaten oil fruit.'
 පුලාල (புலாலை), a kind of plantain.
 පෙට්ටි† (பெட்டி), 'box,' 'chest.'
 පෙට්ටිගම (பெட்டகம்), 'chest,' 'trunk.'
 පෙරල (பரளுகற), 'to roll.'
 පෙරුකායම් (பெருங்காயம்), 'asafœtida.'
 පොඩි (பொடி), 'small,' 'boy.'
 පොද්දි (பொதி), 'sack or bag' (of goods carried by bullocks), 'baggage.†
 පොදු (பொது), 'common.'
 පොර (பொரி), 'fight.'
 පොරි (பொரி), 'parched corn.'

* Cf. Sk. पाशाण.

† Cf. Hindi पेली.

‡ This is better known as கைலி, which is also of Tamil origin.

- පොරොන්දු (பொறுத்தல்), 'waiting,' 'residing.'
 පොරොන්දු (பொருந்தி), 'promise,' 'condition.'
 පොලී (பொலிவு or பொலிசை*), 'interest.'
 බණ්ඩක්කා (பண்டக்காய்), 'okro' (a kind of vegetable).
 බරණි (பரணி), 'jar.'
 බොරළු (பரல்), 'gravel.'
 මසුල්ලාඩි (மஞ்சாடி), a red seed weighing 4 grains.
 මට්ටම් (மட்டம்), 'level.'
 මඩිසල් (மடிச்சீலை), 'purse' (carried in the girdle).
 මණ්ඩි (மணடி), 'dregs,' 'sediment.'
 මණමාල or මණල (மணவாளன் or மணாளன்), 'bridegroom.'
 මයිල් (மயிர்), 'hair.'
 මරක්කල (மரக்கலன்), 'Moorman' (lit. 'skipper,' 'ship-master').
 මල, මල් (மழ, 'young'), 'younger brother.'
 මල (உமல்), 'bag.'
 මස්සිකා (மச்சான்), 'cousin.'
 මාසුට්ටු (மாச்சு), 'manacle,' 'handcuff.'
 මාත්ත (மாற்று or மாத்து), 'quality of metal.'
 මාදිලි or මාදිරි† (மாதிரி), 'sample,' 'pattern.'
 මාන්දම් (மந்தம்), 'rickets.'
 මායම් (மாயம்), 'trick,' 'hypocrisy.'
 මාරු (மாறு), 'change.'
 මාලி (மாலி), 'pilot,' 'skipper.'
 මැණික්කටු or මැණික්කට්ටු (மணிக்கட்டு), 'wrist.'
 මිනි (மிடி), 'poor woman,' 'female servant.'
 මිරිවැඩි (மிதியடி?), 'slippers.'
 මුக்கාල් (முக்கால்), 'three-fourths.'
 මුට්ටி (முட்டி), an earthen pot.
 මුඩුකු (முடுக்கு), 'lane.'
 මුදලி (முதலி), 'chieftain,' 'Mudaliyar.'
 මුදலාලி (முதலாளி), 'capitalist,' 'chief.'
 මුන (முனை), 'end,' 'point.'
 මුර (முறை), 'turn' (for work, &c.).
 මුරණ්ඩු (முரண்டு), 'obstinacy.'
 මුරුංගා (முருங்கை), 'horse-radish.'

* From the root பொலி, 'to increase.'

† Cf. Sk. मृदुल.

මුල (முலை), 'corner,' 'angle'; (முழு), 'whole,' 'entire.'
 මුවට (முட்டை), 'bale,' 'load carried in a sack.'
 මුවට-කර (முட்டு), 'to join' (by sewing, &c.).
 මුඛ (முடி), 'cover.'
 මෙල්ල (மெல்ல), 'gentle,' 'obedient.'
 මොටට (மொட்டை), 'blunt.'
 මොටටු (மொட்டு), 'flower-bud.'
 මෝරු (மோர்), 'butter-milk.'
 රොටி or රොටි* (ரொட்டி), 'bread' (unleavened), 'burnt rice cake.'
 ලාඛි (இலாடம்), 'horse-shoe.'
 වච්චනාව (பச்சநாவி), a strong vegetable poison.
 වට්ටක්කා (வட்டக்காய்), a round species of pumpkin.
 වට්ටම (வட்டம்), 'discount.'
 වට්ටි (வட்டி), a flat basket made of split reed or bamboo.
 වඩම (வடம்), 'string,' 'chaplet.'
 වඩිමි (வடிம்பு), 'border' (of a roof).
 වමි (வம்பு), 'insolence,' 'insult.'
 වරකා (வருக்கை), a species of jack.
 වරුගම (வராகம்), a coin, 'pagoda' (= 7s.).
 වර්ච්චි (வரிச்சு), 'transverse rods' (tied to hold mud in a wall).
 වර්ජනම (வரிப்பணம்), 'tax-money.'
 වලංගු (வழங்கு), 'current,' 'being in use,' 'fit.'
 වසාවාසි (வசவாசி), 'mace.'
 වල (வளை), 'hole,' 'pit.'
 වාදම (வாதம்), 'flatulence,' 'gout.'
 වාරණ (வாரநாமம்), 'invoice.'
 වාසනම (வாசகம்), 'sentence,' 'prose.'
 වාසි (வாசி), 'space,' 'advantage.'
 වික්කල් (விக்කල්), 'stammering.'
 විට්ටම (விட்டம்), 'cross beam' (of a bed, &c).
 විඩවු (or හු) (விடவு), 'fissure.'
 විඩා (விடாய்), 'weariness.'
 විනාසි (விநாடி), 'minute.'
 විලංගු (வில்ங்கு), 'fetter.'

* Cf. Hindi रोटी

විලක්කු (விளக்கு), 'lamp,' a sort of small torch.
 විදි (வீதி), 'street.'
 විසිකර (வீசுகிற), 'to throw.'
 වෙඩි (வெடி), }
 වෙඩිලි (வெடில்), } 'report of a gun.'
 වෙරි (வெறி), 'intoxication.'
 වෙල (வயல்), 'corn field,' 'low land.'
 වේලි (வேலி), 'wall,' 'ridge.'
 සට්ටමි (சட்டம்), 'ventricle.'
 සට්ටමි (சட்டாம்பிள்ளை), 'monitor.'
 සණ්ඩු (சண்டை), 'quarrel.'*
 සන්නාසි (சந்திரியாசி), a Hindu ascetic.
 සබ්-කුඹු (சம்பங்கோளி), 'woodcock' (a species of).
 සම්බා (சம்பா), a white superior kind of rice (*oryza sativa*).
 සමුක්කා or සමුක්කා (சமுக்கா), 'telescope.'
 සරච්චි (சருவு), 'quarrel.'
 සරුවපිත්තල (சருகுபித்தலை), 'tinsel.'
 සල්ලි (சல்லி), 'money,' a coin (= ½d.).
 සවාරි (சவாரி), 'drive,' 'promenade.'
 සංග, nom. sing. සංගේ (சங்கை), 'honour.'
 සංගිලියම (சங்கிலியம்), 'chain.'
 සාදික්කා (சாதிக்காய்), 'nutmeg.'
 සාමි (சாம்பு), a piece containing several cloths.
 සායමි (சாயம்), 'die,' 'colour.'
 සායල් (சாயல்), 'likeness,' 'form.'
 සැවුල් (சாவல்), 'cock.'
 සින්නම (சின்னம்), 'trumpet' (a kind of).
 සිප්පම (சிப்பம்), 'bale,' 'bundle.'
 සිට්ට† (சீட்டு), 'note,' 'small letter,' 'chit.'
 සිනක්කාරම (சினக்காரம்), 'alum.'
 සිනි‡ (சீனி), 'sugar.'
 සියා§ (சீயான்), 'grandfather.'
 සුක්කානම (சுக்கான்), 'helm,' 'rudder.'
 සුණංගු (சுணங்கு), 'dilatatory.'

* The word සඩංගු is also used in this sense.

† Cf. Hindi சிபி.

‡ Cf. Hindi சீனி.

§ This is applied in Tamil to 'great-grandfather.'

- සුරුවල (සුරුදු), 'roll,' 'cigar.'
- සුලි (සුළු), 'whirlpool,' 'curl' (in the hair).
- සුගම (සහකම), 'tax' (on merchandise, &c.).
- සුදනම (සුදානම), 'preparation.'
- සුදු (සුදු), 'gambling.'
- සුනියම or හුනියම (සුනියම), a sort of witchery.
- සෙක්කු* (සෙක්කු), 'oil-press.'
- සෙට්ටි or හෙට්ටි (සෙට්ටි), a class of merchants, 'Chetty.'
- සෙරෙප්පු† (සෙරුප්පු), 'sandals.'
- සෙල්ලම (සෙල්ලම), 'sport,' 'play.'
- සෙංකොට්ටම (සෙංකොට්ටම), a nut whose black juice is used for marking linen, &c. (*Semecarpus anacardium*).
- සෙංගමාල (සෙංගමාල), 'jaundice.'
- සේරු (සේරු), a grain measure (= 1/2 bushel).
- සොව්වම (සොව්වම), 'balance,' 'remainder.'
- සෝමන් (සෝමන්), a coloured cloth worn by men.
- හට්ට (හට්ට), a flat pan.
- හකු } පුවට (හකුපුවට), 'lock-jaw.'
- හකු }
- හමිබන් (හමිබන්), a small kind of ships.
- හමිබාර (හමිබාර), a coast Moorman.
- හරි or සරි (හරි), 'right,' 'exact,' 'equal,' 'true.'
- හැට්ට or සැට්ට (හැට්ට), a jacket, a short coat.
- හිර or සිර (හිර), 'prison,' 'prisoner,' 'slave.'
- හිරමණ (හිරමණ), 'cocoanut scraper.'
- හුණ්ඩු (හුණ්ඩු), a small measure of capacity.
- හෙප්පු or සෙප්පු (හෙප්පු), a small box.

NOTE.—Some of the words in this list may have been borrowed or derived from the Maráthi, Hindi, and other modern languages of Northern India or from other sources.

235. *Naturalised and derived words from Portuguese.* §

- අගෝස්තු (Agósto), 'August' (month).
- අච්චාරු (achár), 'pickle.' (Persian 'achār.')

° Cf. Hindi වකසි. † Cf. Pali සෙට්ටි. ‡ Cf. Port. 'chiripos.'

§ The Portuguese words are given within parentheses. The curved dash (~) placed over a vowel, indicates that a nasal sound follows its pronunciation. The letters *d* and *t* are pronounced like *ද* and *ඨ*.

- අජුද (ajúda), a game at cards.
- අත්ත or අත්ත (ácto), 'act of appointment.'
- අන්තපි or අන්තපි† (ananás), 'pineapple.'
- අනෝනා (or අ) (anóna), 'custard apple.'
- අපොන්තමේන්තු (apoutamento), 'copy decree (in law).'
- අමතේස්ත (ametista), 'amethyst.'
- අරු (or ඊ) මේස්ම (armacão), 'fancy goods,' 'furniture.'
- අල්මරි (almário), 'almirah,' 'wardrobe.'
- අල්පෙනෙති or අල්පෙනෙති (alfinêta), 'pin.'
- අලවංගු (or ගු) (alavãca), 'handspike,' 'crow-bar,' 'axle-tree.'
- අලකු (or ගු) තේරු (alcovitêiro), 'pimp.'
- අලමුසු (almôço), 'breakfast.'
- අලගෝසු (algôz), 'hangman.'
- අවාන (avãno), 'woman's fan.'
- අමා (áma), 'wet nurse,' 'nurse.'
- අයා (áia or áya), 'waiting-maid,' 'dry nurse.'
- අබර්තු (aberta), 'opening,' 'vacancy' (of a post).
- අස්සිසි (escrito), 'writ' (in law).
- අඳුරු (êndro), 'dill,' 'fennel.'
- ඉන්තේරු (intêiro), 'entire.'
- ඉස්කෝල (escóla), 'school.'
- ඉස්කෝන්තු or ඉස්කෝන්තු (biscouto), 'biscuit.'
- ඉස්තාල (estalla), 'stable.' (Dutch 'stal.')
- ඉස්පාසු (espaço), 'space,' 'leisure,' 'rest.'
- ඵමප්පෙරු (emperadór), 'emperor.'
- ඵරොප්පා or ඵරොප්පා (Europa), 'Europe.'
- ඵර්ලිය-අතු† (orêlha, 'ear'), 'earring.'
- කජු (cajú), 'cashew-nut.'
- කඩදැසි or කරදැසි (cartáz), 'paper.'
- කතීකීස්ම (catecismo), 'catechism.'
- කප්පාදු-කර (capádo, 'castrated,' 'gelded'), 'to castrate,' 'geld,' 'lop' (branches).
- කපිතී (capitão), 'captain' (of a ship).

° Or from the Dutch 'acte.'

† T. also අනුමාන.

‡ Cf. Dutch 'oriljet.'

§ Cf. T. කප්පාසි, Malay kartás.

කබා (cápa or cabaya), 'tail coat.' (Arabic 'kabā.')

කබාකුර්තු (cápa or cabáya cúrta: cúrta, 'short'),
woman's jacket.

කබුක්-ගල් (cabóuco), 'cabook (stone)', 'laterite.'

කමිස (camisa), 'shirt.' (Arabic 'kamīš.')

කර්තන (carrêto), 'carriage,' 'cart.'

කරවු* (crávo), 'clove.'

කර්දමුංගු (cardamómo), 'cardamom.'

කල්දේරම් (caldeiráo), 'copper still' (used in distilling
arrack).

කලිසම් (calçóens), 'trousers,' 'breeches.'

කස්කිස්ස (casquinha), 'gold shell in a necklace.'

කස්තාන† (catána), 'sword.'

කසාද (casádo, 'married'), 'marriage.'

කානු (cáno), 'conduit,' 'drain.'

කාමර (cámara), 'room,' 'chamber.'

කාර්තු (quárto), 'quarter.'

කුමේර (cúme), 'top ridge of a roof.'

කුරුසි (crúz), 'cross.'

කුස්තුර (costúra), 'seam' (in flooring).

කුස්සි (cozinha), 'kitchen.'

කුස්ස (cúinha), 'wedge.'

කේජ (quéijo), 'cheese.'

කේන්ති (quênte), 'heat of anger.'

කේවැ(රෙවෙ)ල්-කර (cavillár, Dutch 'kevelen'), 'to
haggle.'

කොන්ත (cônta), 'rosary of beads.'

කොන්දේසි (condiçáo), 'conditions' (of sale, &c.).

කොම්පස්ස (compánha), 'company.'

කොම්පාසු (compáссо), 'mariner's compass.'

කොරල් (corál), 'coral.' (Dutch 'koraal.')

කොරසම් (coraçáo), 'heart.'

කොපි (cópia; Dutch 'copie'), 'copy.'

කෝන්තර (cônta, 'against'), 'cross-examination,'
'ill-feeling.'

කෝව (côva), 'pipe (for smoking),' 'crucible.'

කෝප (côpa), 'cup.'

* Also means 'eardrop.' (Vide § 239.)

† Applied to that worn by Mudaliyars, Mubandirams, &c.

ග්‍රෑඩ් or ගර්දි* (gráde), 'grate,' 'rail.'

ගලප්පත්ති-කර† (calafetár), 'to caulk.'

ගාස්සු (gánccho), 'hook' (of a belt, &c.).

ගාර්දු or ගැරුප්දු (gárfo), 'fork.'

ගාස්තු (gásto), 'cost,' 'expense,' 'fees.'

ගැස්බර (gaspá), 'waist belt' (generally fastened with
a buckle). (Dutch 'gesp.')

ගුදිරි or බුදුරි, ගුදිරිස්ස (godrífm), 'quilt,' 'mattress.'

ගුරුදුර or ගුරුදුර (gordúra), 'grease' (used for the axle).

ගොරෝස or ග්‍රෝස (gróssso), 'coarse,' 'thick,' 'rough.'

ගෝවා or කෝවි (côuve), 'cabbage.'

චිනේල (chinéla), 'slipper.'

ජනේල (janélla), 'window.'

ජනේරු (janéiro), 'January,' 'New year.'

ජලසි (gelosía), 'venetian blind' (of a door).

තක්සේරු-කර (taxár), 'to rate,' 'appraise.'

තඹාක්ක (tambáca), 'pinchbeck.'

තම්බෝරු (tambór), a drum.

තාච්චි (tácho, Dutch 'taatje'), 'large metal pan.'

තාප්ප (taípa), 'mud-wall,' 'parapet.'

තාර (tára), 'tare or tret.'

තැබෑ (or වෑ)රුම් (tavérna), 'tavern.'

තින්ත or තින්ත (tínta), 'paint,' 'ink.'

තිරිඟු (trigo), 'wheat.'

තිර or තිර (tira), 'strip of cloth,' 'wick' (of a lamp).

තිරු (tiro), 'customs duty.'†

තුවාය or තුවාප (toálha), 'towel.'

තෙම්පරදු (temperádo), a process in cooking.

තෙස්තමේන්තු (testamento), 'testament,' 'last will.'

තොප්පිසු (chapéo), 'hat.'

තෝම්බු (tômbó), 'register' (of marriages or lands).

දදු (dádo), 'die' (for gaming).

දිදුල (didál or dedál), 'thimble.'

දියමන්ති (diamánte), 'diamond.' (Dutch 'dimant.')

දොසි (dóce), a kind of sweetmeat, 'preserve.'

නව්නල් (natál), Christmas.'

* දි is sometimes nasalised. † Cf. T. கலப்பத்தி, Arabic 'káláfat.'

† Cf. T. திரைவ. § Cf. T. தொப்பி.

නිස්කාංඝ or දිස්කාංඝ (descânço), 'rest,' 'leisure.'
 නොනීසි (notícia), 'notice.'
 නොමිමර (número), 'number.'
 නොවැම්බු or නොවැම්බර් (Novembro), 'November.'
 නෝනා (nôna), 'lady.'
 ප්‍රතිකාල් or පුර්තුගීස් (Portugal, Portugêis), 'Portuguese.'
 ප්‍රාස්කු or පරස්කු (frásco), 'square glass bottle,' 'flask.'
 පගෝදි (pagóde), 'pagoda' (a gold coin = 3½ rupees).
 පරඵ (farelo), 'wheat bran.'
 පරල (parallélo or Dutch 'paralel?'), 'rafter.'
 පස්තැල (pastél), 'pie,' 'tart.'
 පාත්ත (páto), 'goose.'
 පාදිරි or පාදිලි (pádre), 'priest,' 'clergyman.'
 පාන් (pañ), 'bread.'
 පාප්ප* (pápa), 'poultice.'
 පාස්කු (páscoa), 'Easter.'
 පැපොලේ (papóula), 'papaw.'
 පින්තාරු-කර (pintar), 'to paint.'
 පින්තූර (pintúra), 'picture,' 'painting.'
 පිපිස්සු (pepíno), 'cucumber.'
 පිස්තෝල (pistóla), 'pistol.'
 පිකුදු (figado), 'liver' (of animals).
 පිත්ත (fita), 'ribbon.'
 පිප්ප (pípa), 'pipe,' 'cask.' [Vide පිප්ප on p. 377.]
 පිරිප්පි (píres), 'saucer.'
 පුනීල (funíl), 'funnel.'
 පුසර් (poéira), 'hair-powder.' [Dutch 'poeyer.']
 පෙත්සම් or පෙත්තිස්සම් (peti-áo), 'petition.'
 පෙදරේරු (pedrêiro), 'mason.'
 පෙවේර (penêira), 'sieve.'
 පෙරකඥේරු (procuradór), 'proctor.'
 පෙරකලාසි (procuraçáo), 'proxy.'
 පෙරගම් (or පෙරනම්) (pregáo), 'hanns.'
 පේර† (pêra), 'guava,' 'pear.'
 පෝර්ම (fórma), 'form,' 'mould.'
 පෝරණ or පෝර්ණු (fórno), 'kiln,' 'oven.'
 පෝරක (fórca), 'gallows,' 'gibbet.'

* Cf. Dutch 'pap' or 'papje.' † Cf. Maráthi පේර.

බත්තල් (batél), 'cargo boat,' 'lighter.'
 බතල (batáta), 'sweet-potato.'
 බත්දේසි (bandéja), 'tray,' 'salver.'
 බම්බු (bambú), 'bamboo,' 'large reed.'
 බයිනෝන් (bayonêta), 'bayonet.'
 බරද (varánda), 'verandah.'
 බලන්ස (balança), 'balance.' [Dutch 'balans.']
 බස්තම් (bastáo), 'walking stick.'
 බංකු (bânco), 'bench.' [Dutch 'bank.']
 බාල් (báile, or Dutch 'bal,' 'dance'), 'ball,' 'banquet.'
 බාල්දි (báide), 'bucket,' 'tub.'
 බිබ්ලි (bíblea), 'Bible.*'
 බික්කු (bíco), a kind of point lace.
 බිරඵ (bíro), 'bobbin.'
 බිස්පු (bispo), 'bishop.'
 බුජම් or ඉජම් (bujañ), 'jar.'
 බුරු (búrru), 'donkey,' 'ass.'
 බුලි (búle), a small round earthen jar (used for keeping money in).
 බුසි (búxa), 'wad' (of a gun).
 බේබදු (bébado), 'drunkard.'
 බොන්ජේ (bonje, D. 'boontje'), 'bean.'
 බොත්තම් (botáo), 'button.'
 බොර (bórra), 'dregs,' 'lees.'
 බෝක්කු (bóca), 'culvert,' 'archway.' [Dutch 'boog.']
 බෝනික්කා (bonéca), 'doll.'
 බෝර්ද (bórda), 'border,' 'edge.' [Dutch 'boord.']
 බෝල† (bóla), 'ball,' 'bowl.'
 මසස් (maçãñ), a kind of apple (*xizyphus jujuba*).
 මායා (maia), 'old woman,' 'wife.'
 මාස‡ (máça), 'dough.'
 මිනිඥේරු or මිනිස්ඥේරු (medidór), 'surveyor.'
 මුදු or මුද්දර‡ (mútra), 'seal,' 'stamp.'

* බිබ්ලි, from the English, is more common.

† Some consider this to be a corruption of the Sanskrit and Pali බෝල, which is confined to books.

‡ Commonly called මාස, which is likely a corruption of මස.

§ Cf. Sk. මුද්‍ර, T. முத்திரை.

- මුනිස්සම් (muniçáð), 'small shot.'
 මෙත්තිස්ස (mestiço), a class of mixed European and Indian descent.
 මෙර්ස or මෙරස (mercê), 'thanks.'
 මේස (mêsa), 'socks.'
 මේස්තර් or මේස්ත්‍රී (mêstre), 'master'; applied also to 'barbers.' (*Vide* මාස්තර on p. 378).
 මේස (mêsa), 'table.'
 මෝස්තර or මෝස්ත්‍රා* (amóstra), 'sample,' 'state.'
 රක්කු (ráncho), 'flock.'
 රතික්කු (ratínha), 'Chinese cracker.'
 රබෙක්කු (rabecáð), 'fiddle.'
 රත්තල් (arrátel), 'pound' (weight).
 රාබු (rábo), 'radish.'
 රීප (ripa), 'lath.'
 රීස්ස (rísca), 'stripe,' 'striped cloth.'
 රුලන් (roláð), 'pollard.'
 රෙගුලාසි (regulaçáð), 'regulation,' 'ordinance.'
 රෙජිමේන්තු (regimênto), 'regiment.'
 රෙටෝර්න (retórno), 'return.'
 රේගෝ (régua?), 'custom-house.'
 රේන්ද (rênda), 'lace,' 'rent.'
 රෝද (róda), 'wheel.'
 රෝස or රෝස්ස (rósa), 'rose.'
 ලන්තරි (lantérna), 'lantern.'
 ලන්ස (lánça), 'lance.' [Dutch 'lans.']
 ලන්ඩ් or ලන්දේසි (Hollandêz = landêz), 'Hollander,' 'Dutch descendant.'
 ලන්සු (lánço), 'bid' (in auction).
 ලන්සේල (lançól), 'bed-sheet.'
 ලාකඩ or ලාකිරි (lácre), 'sealing-wax.'
 ලැයිස්තු (lístu), 'list.'
 ලැස්ති (lésto), 'ready.'
 ලිස්ස (liso), 'to glide.'
 ලිංගුස (linguiça), 'sausage.'
 ලිස්තර (lístu), 'fringe' (of wood, &c.).

* Or from the Dutch 'monstra.' † Cf. T. ලක්කු.

‡ Cf. Dutch 'regulatie.' § Or from the Dutch 'regaal.' T. ලැග.

|| Dutch 'lak,' Malay lákri, and Hindi ලබ.

- ලෙන්සු (lenço), 'handkerchief.'
 ලේඩ් (lêndea), 'nit.'
 ලොතරෙති (or සී) (loteria), 'lottery.'
 විනාකිරි or විනාකිරි (vinágre), 'vinegar.'
 විශෝල (vióla), 'violin,' 'fiddle.'
 විල්ලුද (velúdo), 'velvet.'
 විස්කෝන්තු, *vide* ඉස්කෝන්තු.
 විදුරු* (vidro), 'glass.'
 ස්කෝල, *vide* ඉස්කෝල.
 සපත්තු or සපාත්තු (sapáto), 'shoe.'
 සබන් (sabão), 'soap.'
 සරම්ප (sarámpo), 'measles.'
 සලාද (saláda), 'salad.'
 සාක්කු (sácco), 'sack,' 'pocket.'
 සාය (sáya), 'woman's petticoat.'
 සාවාල (savêlha or sável), 'ribbon fish.'
 සික්කෝ (senhór), 'sir,' 'master.'
 සිතාසි (citaçáð), 'summons.'
 සිද්දි (cidáde), 'city,' 'town.'
 සිප්පි (chípo), 'mother-of-pearl.'
 සිමේන්ති (cimênto), 'cement.'
 සිලිම් (xelím), 'shilling.'
 සිනු (sino), 'bell.'
 සුමාන (semána), 'week.'
 සේද (sêda), 'silk.'
 සොල්දාදු (soldádo), 'soldier.'
 සෝර්ති (sórte), 'kind,' 'sort.'

236.—*Naturalised and derived words from Dutch.*||

- අගස්ති or අගත්ති (agaat), 'agate.'
 අද්වකාත් (advokaat), 'advocate.'
 අප්‍රේල් (april), 'April.'
 අපෝස්තල (apostel), 'apostle.'

* Note that the Eñu word විදුරු (= Sk. वज्र), 'diamond,' is distinct.

† Cf. Dutch 'citate.' ‡ Cf. Tamil சிப்பி.

§ Or from the English word. *Pl.* is phonetically සිලි. The *pl.* of all inanimate nouns ending in මි is similarly pronounced in speaking and sometimes written.

|| The Dutch words are given within parentheses.

අර්තාපල් or අර්තාපැල් (aardappel), 'potato.'
 අරක්කු* (arak), 'arrack.' (Arabic 'arak,')
 අවහාර (avegaar), 'anger.'
 අසි (aas), 'ace' (in cards).
 ඇපැල් (appel), 'appeal' (in law).
 ඉස්කාකර (stokerij), 'distillery.'
 ඉස්කුරුපු (schroef), 'screw.'
 ඉස්කෝප (schop), 'spade,' 'spade' (in cards).
 ඉස්කිරික්ක or ඉස්කිරික්ක (strijkijzer), 'smoothing iron.'
 ඉස්තෝපු (stoep), 'outer verandah.'
 ඉස්පිටි(or හිතාල (hospitaal), 'hospital.'
 එවැන්දැලිස්ත (evangelist), 'Evangelist.'
 ඔක්තෝබර or ඔක්තෝම්බර† (October), 'October.'
 මර්ලෝසු (or සි)‡ (orlozi), 'clock,' 'watch.'
 ක්ලාසි (classe), 'class.'
 කකුස්සි or කක්කුස්සි (kakhuis), 'latrine,' 'water closet.'
 කන්තෝරු (kantoor), 'office.'
 කනප (or පු) (knaap), 'stand,' 'teapoy.'
 කලම්ප (klamp), 'clamp.'
 කලාවර (klaver), 'club' (in cards).
 කල්කුම් (kalkoen), 'turkey.'
 කැරකෝපු (kerkhof), 'cemetery.'
 කුසිතන්සි or කොසිතන්සි (quitancie), 'receipt.'
 කුලුන් (kolom), 'pillar.'
 කේතල (ketel), 'kettle.'
 කොකිස් (kokis, coek, or coekje), a kind of cake.
 කොමසාරිස් (commissaris), 'commissioner.'
 කොමිස් (commissie), 'commission' (fee).
 කොරොම් (kroon), 'crown' (coin).
 කොලීජ් (collegie), 'college.'
 කෝකි (kok), 'cook.'
 ජනවාරි (Januarij), 'January.'
 ජුනි (Junij), 'June.'
 ජුලි or ජුලිසි (Julij), 'July.'

* Cf. Port. 'araca,' and Malay *arak*. † Cf. Port. 'Outubro.'
 ‡ A watch is called අත් මර්ලෝසුව, and a clock මර්ලෝසුව or පුරු මර්ලෝසුව. [බර = 'weight'; පුරු = 'spring.']

නුත්සලාත්-කර (translaat), 'to translate.'
 ත්‍රෙසේරි, රෙසේරි, or ත්‍රෙසුරි (tresorie), 'treasury.'
 තක්සේරු-කර (taxeren), 'to appraise.'
 තරප (trap), 'stair,' 'staircase,' 'ladder.'
 තුරුපු (troef) 'trump' (at cards).
 තේ (thee), 'tea.'
 තේර* (teer), 'tar.'
 තෝල්ක (tolk), 'interpreter.'
 දාතම් (datum), 'date,' 'term.'
 දාසි (das or dasje), 'necktie.'
 දා (dam), 'draughts' (game).
 දෙසැම්බර or දෙසැම්බු† (December), 'December.'
 දෙයිතු (duit or duitje), 'doit,' 'quarter farthing.'
 නොතාරිස් (notaris), 'notary.'
 නොවැම්බර or නොවැම්බු‡ (November), 'November.'
 පතොර(or රොම් (patroon), 'cartridge.'
 පපිප (pyp), 'pipe' (for smoking, &c.).
 පලක්කාරතු (plakkart), 'placard.'
 පෑනමස්-පිනියා (pennemes), 'penknife.'
 පිරිකිදල (frikadellen), 'fricassee.'
 පුස්ප (pœspas), 'medley,' 'jumble.'
 පෙබරවාරි (Februarij), 'February.'
 පොන්සු (pons), 'punch' (a drink).
 පොරො (vrouw), 'queen' (in cards).
 පොල්මා-කාර (volmagt), 'executor' (of an estate).
 පෝච්චි (potje), 'little pot' (of tea-pot, &c.).
 පෝරු (voering), 'lining' (of a garment).
 බක්කර (bakker), 'baker.'
 බක්කි (bakje), 'trough.'
 බංකලොත් (bankerot), 'bankrupt.'
 බාච්චි (baaitje), 'jacket.'
 බාල්ක (balk), 'beam,' 'joist.'
 බාස් (baas), 'master-carpenter,' 'master.'
 බුරුදල්(or ඊ) (broeder), a Dutch cake.
 බුරුම (boor; booren, 'to pierce'), 'gimlet.'
 බුදල් (boedel), 'estate' (in law).

* Also කර, from the English. † Cf. Port. 'Dezembro.'
 ‡ Cf. Port. 'Novembro.' § From Hindi through Dutch

බු (or බු)න්දල (bondel or bundel), 'bundle' (especially of a case file); බු (or බු)න්දල (boender), 'shoe-brush.' බුරු (boer), 'knave' (in cards). [Vide බුරු on p. 373.]

- බෙලිසන් (biljet), 'placard,' 'notice of sale.'
- බෙලෙක් (blik), 'tin.'
- බොස්-ගෙඩි (bos), 'oil-box' (in which an axle moves).
- බොස්නෙක්ක (borstrok), 'waistcoat.'
- බෝතල (bottel), 'bottle.'
- බෝ. (or බෝබු)-ලි (boom), 'shaft' (of a carriage).
- මාර්තු (Maart), 'March.'
- මාස්තර, මෙස්තර, or මෙස්ත්‍රී (master), 'master.'
- මැයි (Mei or May), 'May.'
- මෝල් (molen), 'mill.'
- රපෝර්ත or තු (raport), 'report.'
- රක්ක (rak), 'rack,' 'cupboard.'
- රාමු (raam), 'frame.'
- රූපිත (ruit), 'diamond' (in cards).
- ලාක්ක (laken), 'broad cloth.'
- ලාච්චු (laadje), 'drawer' (of a table, &c.).
- ලෑපිත් (lym), 'glue.'
- වාපන (wapen), 'coat-of-arms,' 'peon's belt.'
- විත්කල or බිත්කල (winkel), 'workshop.'
- වෙත්දෙසි (venditie), 'auction.'
- සබත් (Sabbat), 'Sabbath.'
- සැප්තැම්බර් (or බු) or සැන්තැම්බර (or බු) (September), 'September.' (Port. 'Septembro.')
- සැල්දිරි (selderij), 'celery.'
- සැදල (zadel), 'saddle.'
- සිපිරි (cipier), 'gaoler.'
- සිමෙන්ති (cement or ciment), 'cement.'
- සුකිරි (suiker = sugar), 'sugar candy.'
- සෙකරතාරිස් or සෙත්‍රතාරිස් (secretaris), 'secretary.'
- සෙංකල (schinkel), 'shin or shank of beef.'
- සොල්දර (zolder), 'upstair.'
- සෝප්පි (zoopje), 'dram of spirituous liquor.'
- හරණල් or අරණල්-කටු (haarnaald), 'hairpin.'
- හාක්ක (haak or hakje), 'hook.'
- හාර්චි (gerchi), 'brooch.'

හාර්ත (hart), 'heart' (in cards).
හේර (heer), 'king' (in cards).

237. Naturalised and derived words from English.*

අක්කර, 'acre.'	දැන්ඩි, දැන්ඩි, or බැන්ඩි, 'dandy.'
අකෝර්ණි, 'attorney.'	ජර්ඛ or ජාර, 'yard.'
අද්මිනිස්ත්‍රාසි-කාර, 'adminis- trator.'	ජුබිලි, 'jubilee.'
අයිස්, 'ice.'	ටැලිග්‍රැම්, 'telegram.'
අරරුළ or ටි, 'arrowroot.'	ටිකට්, 'ticket.'
ඉජ්නේරු, 'engineer.'	තබලේරු, 'tumbler.'
ඉංග්‍රීසි, † 'English.'	ත්‍රිසුර් or ත්‍රෙසුර, 'treasury.'
ඔපිසි, ‡ 'office.'	දිස්ත්‍රික්ක, 'district.'
කච්චි, 'couch.'	දිසි, 'dish.'
කස්තුරුළු, 'corkscrew.'	දුසිමි, ** 'dozen.'
කොක්, 'cock' (of a gun).	දොස්තර, 'doctor.'
කොන්දොස්තර, 'conductor.'	නෝට්ටු, 'note' (promissory note or bank).
කොම්පැනි, 'company.'	පලාන් or පැලැන්, 'plan' (figure of survey).
කොරනර් (or ල්), 'coroner.'	පනේල or පනෙල් ††, 'panel' (of a door).
කෝච්චි, § 'coach.'	පර්චස් or පාර්චස්, 'perches.'
කෝට්, 'coat.'	පවුම or පවුණ්ඩි, 'pound' (money).
කෝපි, 'coffee.'	පැන්ස, 'pence.'
ක්‍රිමිනේල්, 'criminal.'	පැන්සල්, 'pencil.'
ගවුම, 'gown.'	පැනල්, 'flannel.'
ගෑස්, 'gas.'	පැනි, 'penny.'
ගොලො, 'globe' (lamp). (Port. 'glóbo,' D. 'globe.')	පැන් †† 'pen.'
ගොවුර්ණමේන්තු or ගෝර් ණමේන්තු, 'government.'	
චක්, 'cheque.'	
චීස්, 'cheese.'	

* This is only a very short list. Others may be easily collected.
 † Cf. Hindi 'अंग्रेज़ि,' Marathi, 'इंग्लेज़.'
 ‡ The word උසාවි, 'court' (of law) is perhaps a corruption of this.
 § Cf. Port. 'côche.' || Cf. Fr. 'gouvernement.'
 ¶ Probably from Port. 'jarda.' Observe that the letter ජ is some-
 times substituted for ස. This is often done in Pr., H., Pañj., M. &c.,
 and regularly in B. & O., in pronouncing and (sometimes) writing Sk.
 words containing ස.
 ** Port. 'dúzia.' †† Cf. Dutch 'paneel.' ‡‡ Cf. Port. 'penna.'

පිඳුරු,* පිඳුරු, or පිඳුරු, 'figure' (of survey).
 පිසුන්, 'peon.'
 පිස්කාල්, 'fiscal.' (D. 'fiscaal.')

පොලීසි, 'police.' (P. 'policia.')

පෝනි, 'pony.'
 බටර්, 'butter.'
 බයිබල, 'Bible.'
 බැරැක්ක, 'barrack.'
 බිරෝ, 'bureau.'
 බිල්, 'bill.'
 බිෂොප්, 'bishop.'
 බෙර්ලියන්තු, 'brilliant' (gem).
 මහෙස්ත්‍රාත්, 'magistrate.'
 මැංගුස්ටීන් or මැංගුස්, † 'mangosteen or mangostan.'
 මීටිම, 'meeting,' 'assembly.'

මුස්ලින්, 'muslin.'
 මේල්, 'mail' (of letters).
 රමරෝට්ට, 'ramrod.'
 රිකුච්ඡි-ලසාචි, (Court of) 'Requests.'
 රූඩ්, 'rood.'
 රූල, 'ruler,' 'rule' (in law).
 ලයිබ්‍රේරි, 'library.'
 ලාම්පු, ‡ 'lamp.'
 වයින් or වැයින්, § 'wine.'
 වරෙන්තු, 'warrant.'
 සර්කස්, 'circus.'
 සරයන් ||, 'serjeant.'
 සාප්පු, 'shop.'
 සිවිල්, 'civil.'
 සුප්, 'soup.'
 සුලුපු, 'sloop.'

NOTE.—Owing to the similarity of words it is sometimes difficult to determine from which languages certain naturalised and derived words given in the above three lists are introduced into the Sinhalese tongue, without a careful study of the history of their introduction.

238. These and other words borrowed and derived from foreign tongues are extensively used, especially in the colloquial language, and their number is daily increasing. This is only natural in an age of constant striving at practical adaptability to modern requirements. But the scholar cannot but regret the disuse of the Eļu or Sanskrit terms that might be employed, now gradually falling into oblivion. The every day talk, particularly of natives acquainted with English, is too often a miserable conglomeration of Sinhalese, English, Portuguese, Dutch, and Tamil unintelligible

* Or from Port. 'figúra.' The form පිඳුරු is now more common.
 † Or from Malay 'mangusta' or 'mangis.' (Vide § 239.)
 ‡ Dutch also 'lamp.' § Cf. Dutch 'wijn.'
 || Cf. Port. 'sargento,' Dutch 'serjeant.' සරයන්තු is another form now rarely used.

in great part save to those familiar with the jargon.* It should be the constant endeavour of the student, as far as practicable, to use Eļu and Sanskrit words in writing and speaking and to dispense with the foreign importations. Almost the entire vocabulary of Sanskrit words is used in Sinhalese composition. This is due to the study of Sanskrit and the arts and sciences embodied in its literature, and to the adoption of the practice common in the 'modern' languages of India to introduce Sanskrit words to paraphrases and verbatim translations of their own literature for the sake of elegance and dignity of style. There is also a small proportion of Pali words, generally religious terms, of which the most common are given below :—

අත්තයෝමනි, 'one's own opinion.'
 අරතනා, 'appertaining to Arats.' †
 ආනිසංඝ, 'efficacy,' 'influence.'
 ආභුතාව, 'authority.'
 කේවලි, 'fisherman.'
 කොට්ඨාස, 'division.'
 ගණ්ඨි, 'knot.'
 චුළ, 'small,' 'minor.'
 ජිහ්වා, 'tongue.'
 ඤාණ, 'wisdom.'
 ඤාණවතා, 'wise.'
 ඤාති, 'relative,' 'relation.'
 ධාතනාර, 'office,' 'post.'
 තණ්හා, 'craving,' 'desire.'
 ථේර, a respectful term for an aged ordained priest.
 දළභ, 'hard,' 'coarse,' 'large.'
 දුඨා, a large tooth.
 දුක්ඛ, 'sorrow.'
 ධජ, 'banner,' 'flag.'

නිලෝධ, 'the Indian figtree' (*ficus Indica*).
 නිගණ්ඨි, a class of nude ascetics.
 නිසංක්‍ර, 'vocabulary.'
 පඨවි, 'earth.'
 පටිපාටි, 'order,' 'arrangement.'
 පන්ඨි, 'order,' 'class.'
 පච්චුසනා, 'present.'
 පාණනිපාන, 'taking away life,' 'killing.'
 පෙයාලම්, ‡ 'abridgement.'
 මජ්ඣම, 'middle.'
 මුසාවාද, 'lie,' 'falsehood.'
 රජනී, 'queen.'
 වසල, a man of the lowest caste.
 විඤ්ඤාණ, 'consciousness.'
 සණ්ඨාන, 'mark,' 'sign.'
 සමපජාන මුසාවාද, 'deliberate lie.'
 සාම, 'lord.'
 සුසාන, 'cemetery.'

* These remarks apply almost entirely to the colloquial language of the sea-board and towns. Happily the inland villages, and especially the Kandyan districts, are still free of the reproach.
 † Sanctified Buddhist priests endowed with the power of going through the air. The word is rarely used.
 ‡ "ප," the first letter of this word, is often used to indicate the omission of a phrase or sentence which is repeated in the same words. It is equivalent to "&c." in English.

239. A few words in the language have been derived or naturalised from other sources than those already mentioned, such as Malay, Arabic, Persian. The majority of them would seem to come from the Malay language (කර්මසාම, කවිසි). A few examples are given below. The Malay has borrowed largely from Arabic and Persian. Some of the words in the list may therefore have passed into Sinhalese direct or through Malay. The Malay words are given within parentheses :—

මුල (ulu or hulu), 'head.'	පිසා (pisau), 'knife.'
කරඬු (krābu), 'ear-drop' (fastened with a screw and nut).	මංගුස් (maṅgis or maṅgusta), 'mangostine' (a delicious fruit).
කාපිරි or කාබේ (or බේ)රි° (kapiri) 'Caffre.'	රජකුල (rājawāli), 'eagle.'
කිරිසි or කිරිවිළි† (kris), 'creese,' 'Malay dagger.'	ලබු (lābū),§ 'gourd.'
කුරං or කුරන් (korān), 'Koran.'	සමුක්කු, (chūbuk), 'whip.'
ගංජ (ganja), 'hemp,' 'bhang.'	සරමි (sarong), a cloth whose ends are stitched together and worn by men.
ගුදමි (godōng), 'godown,' 'store.'	සරුවන් (sharbat), 'sherbet' (drink).
චාන්ඩු (chāndu), 'opium preserved for smoking.'	සලාමි (salām, lit 'peace'), a salutation.
පිහන් (pihgan), ‡ 'plate,' 'crockery.'	සවි (sāgū), 'sago.'
	සුල්තන් (sultān), 'Sultan.'

240a. The language that was spoken in Ceylon at the arrival of king Vijaya was that of the Vēddās (lit. 'archers,' 'hunters'), the aborigines of the Island, who still linger in secluded parts of the up-country. The Vēddās are in all probability descendants of bands of some rude race that migrated to Ceylon from Southern India. Their barbarous mode of life, combined with the worship of devils, earned for them the appellation of 'Yakku' (lit. 'devils') at the hands of the more civilised people who accompanied Vijaya, and were worshippers of gods. The Vēddās have a peculiar speech of their own, perhaps of Dravidian origin. Some words have without doubt been incorporated into Sinhalese,

° Cf. Port. 'cáfre.' † T. கிரிசு. ‡ Cf. T. பிங்கான்.
§ Sk. අලාබු, Pali (& Sk.) අලාබු.
|| Tamil சவுக்கු, Telugu చివుక్కు, and Hindi चिबुक.

while the Vedda dialect has itself borrowed freely in return, as may be seen from the annexed list of some of the principal words at present in use among the Vēddās given here :—

Ape, ඊලාපකයා, හිල්බදුර, හිලවා, කොස්සා, &c.	Head, ඉස, ඉසි, ඉව, ඊව.
Axe, හරියන්කැන්ව.	Here, මොබ්බ, මෙන්යන්.
Babe, කිලිදා, පැව්වා.°	Honey, මිව්ව, මිප්ප, මෙව්වන්, මිප්පක, පැකි.
Bear (animal), කැරියා, වලා, බලා, හැව්වා, කලුදවා, අර්වි, බර්වි.	Hungry (to be), දලහක.
Before, ඉව්වට.	Jump (to), බොවදම, පරන්දෙය, පැක, දුව.
Behind, පව්වට.	Lizard, වොමිබා, කව්වොමිබා.
Buffalo, වල්වන්හස.	Monkey, කැරිබදුර, මාබදුර. (Vide 'Ape.')
Honey bee, මැව්වා.	Moon, පාහපොප්ප.
Bumble bee, පෙදලලි, වුම්බෙලි.	Pain, රුද.
Bird, වප්පි, සප්පි.	Piece, කොවේ.
Blade (of knife, &c.), කැන්ව.	Pig, කොව්බරියා, දෙල්ලා, කොස්ස ලල්ලා.
Body, බොපක.	Quickly, හනිකා, පෙරුමාන්.
Born, පැලිල.	Rain, වැව්ව.
Breast, කිරුල.	Rain (to), දියපොම්පක, දියපොම් බක.
Call (to), කිලාප, අඬනලාප.	Rice (husked), පුබ්බුර, වටුකුරු.
Cloth, කෝකම.	Rice (unhusked), or paddy, දෙපු රුල්, දෙපැනුලං.
Cow, කොණ්. (Bull, කොණ්.)	River, දියගම, මිස.
Crow, කළුපිකා, කටුබා.	Run (to), පැහලව්වා, දුව.
Dead, පෙරෙලිමෙ, බොහදම, මිසල.	See (to), රෙව්ග, පෙණ, දකික.
Die (to), මිය, සලයා, මිසලයා.	She, එකි.
Dog, කුක්ක, කොට්ට, බලො.	Shoot (to), විද, පෙත්තකක.
Drink (to), දියකා, ලකා.	Sleep (to), හිද.
Earth, හිමි.	Speak (to), ගුවා, ගුවකර, කැවි ලිලා, කතන්කිස, බිකිකිස.
Eat (to), කාප, කාපන්ඵක.	Star, කාරුකා, ගප්ප.
Elephant, මෝලා, බොවන්කන්ද, අල්ලියා, ඇකා, &c.	Sun, ඉරපොප්ප.
Eye, එව්විල.	There, මබ්බ, මකක.
Foot, පතුල.	Where, කෝදෙ, කෝස්දෙ.
Forest, බැද්දේ, ගාල.	Wild-beast, හිපා, සිපා, හතුර.
Go (to), පලව්ව, පලාපස, ක.	You, කොප, කොපං, කොබ, කොබං.
Go (Imp.), ගාප, කප, කුමා, පලව්ව.	Young, එලම.
Hair, ඉසකා, ඊවකොල.	
He, ලා, එකා.	

240b. The outcast Rodiyas† (lit. 'refuse' of men),

° පැව්වා, 'lad, (fem. පැව්), is commonly used in the Kandyan districts. පිංව, 'little thing,' is common even in the low-country.
† The term *Gūḍi* is also used as more respectful.

who form the lowest class among the Sinhalese and are probably descendants of persons expelled from the pale of society under the fiat of the native government which required them to live in secluded hamlets (කුළුපාසම්) for particular offences committed by them, have, like the Veddás, a peculiar vocabulary. A few words are given below :—

Bad, පාසයි.
 Belly, පෙණිරින්න.
 Betel, කෙබල.
 Bitch, බිජපි.
 Blood, ලත.
 Boy or child, බිලින්න.
 Brother, එකආංගේ ගාඩියා.
 Cat, බුලාකවන්නා.
 Cook, පතිලියා.
 Come (to), දිස්සෙතවා, නැවිතවා.
 Cook (to), කවන්නවා.
 Darkness, කලුමැල්ල.
 Daughter, ගාඩිබිලින්නදී, බිලින්නදුගැවි.
 Day, ගිහිරිය.
 Die (to), ලික්කෙනතවා.
 Dog, බුජයා.
 Door, මතිල්ල, මතිල.
 Earth, බිත්තලටුආංගේ.
 Eat (to), මිගතවා.
 Elephant, පලානුවා.
 Eye, ලාවචේ.
 Father, ගිදුලුගැව.
 Fire, දුලුමු.
 Girl, බිලින්නදී.
 Give (to), සප්පතවා.
 Go or walk (to), දිස්සෙතවා.
 God, බකුර.
 Good, ආංගේ.
 Hair, කලුමැලි.
 Hand, දකුල.
 Head, තෙරච්ඡ, තෙරණ්චිය.
 Hen, පතිලිකෙත.
 House, දුමත.

Husband, පල, ගාඩියා.
 Jungle, රඵව, ගලුව.
 Kill (to), රඵකරණවා, ගලු කරණවා.
 Laugh (to), ගඵපාහිතවා.
 Man, ගැවා, ආංගයා.
 Moon, ගාපතෙරියන්ගේ.
 Mother, ගිදුලුගැවි.
 Mouth, ගල්ල.
 No or cannot, තවති.
 Oil, මඩුවු.
 Paddy, ආනුමදු.
 Plaintain tree, පබ්බු රුක්කන්.
 Rice (unboiled), මදු.
 Rice (boiled), මිගිටි.
 Salt, හුරබු.
 Sea, තෙරිලානු.
 See (to), පෙකතවා.
 Sister, එකආංගේගාඩියා.
 Sit (to), සැපින්නතවා.
 Snake, ඉලයා.
 Son, ගාඩිබිලින්නදී, බිලින්නදුගැව.
 Speak (to), ගඵකරණවා.
 Stars, සාපන්ගවල්.
 Sun, ඊලසතතෙරියන්ගේ.
 Tobacco, දුලුමු, රෙබොන්.
 Tree, උකැල්ල.
 Village, දුමුත.
 Water, නිලානු.
 Wife, ගාඩිකෙවෙන්නී.
 Woman, ගැවි.
 Year, ලවත.

240c. Euphemistic words form another large class. They are used in connection with matters associated with solemnity, reverence, superstition, or fear. The phraseology employed in paddy fields (ගොසි බස) during tillage and

harvest operations, and in the jungle (කැලෑ බස) in some parts of the Island is replete with such words, and is hardly intelligible to the ordinary hearer. The origin of this disguised talk is found in the belief that the usual words are not pleasing to the devils and guardian deities, and may therefore affect the outturn of the harvest, the safety of those traversing jungles infested with wild beasts and snakes, &c. A few of these words are noticed below with the corresponding words in ordinary use. These are placed within parentheses after the English meanings. Words used in one part of the Island generally differ from those of another : in some districts, words in regular use are employed. (Cf. some of the Veddá words in the list given in the preceding section.)

(i.) Agricultural Terms.

Arrack (ආරක්කු)	... පැදිස, කලුවනුර, සකඩ.
Ashes (ආඵ)	... දඵවා, ආඵගන්, ආඵබෝස.
Bag (මල්ල)	... පුරන්නේ, කටුපත, පැලැල්ල, පුර වන්නවා.
Betel (බුලන්)	... පැහිරිවා, බෝල්කොල, පැහිරි කොල.
Cakes (rice) (කැටුම්)	... දිසපිටපියා, පුප, පු, රත්කබල.
Chaff (බොල්)	... කාටු, පලිගන්කෝ, ඇගිටි, මැලිය.
Chunam or Lime* (හුණු)	... කටුවන්, පුදුවා.
Cloth (මසහුස, රෙද්ද)	... ආහුර, වටබදන්නා.
Cocoonut (young) (කුරුම්බා)	... උගන්, උගන්නා, උගන්ගෙහි.
Cook (කුකුලා)	... බිත්පහුර, පහුරුගාන්නා, ආබ ලන්නා.
Drink, to (බොතවා)	... පුරවතවා, ජසකරණවා.
Dung (of cattle) (ගොම)	... ගොන්පස්.
Eat, to (කතවා)	... උදඵකරණවා, කොවාබාතවා, වැඩ විඳිතවා, ජසකරණවා.
Elephant (ආලියා, ඇසා)	... මසබෝලා, පතුබරියා, ඇන්ඇමියා, මගආමියා.
Fire (ගිහි, ගින්නදර)	... රත්තා, රත්තබෝස.
Fish (මාලු)	... කටුගොස්ගන්, ගොසතගන්ගන්, ගොහුස්සන්කෝ.
Goad (කෙඵ්ව)†	... ගොන්කෝටුව, ගොන්පොල්ල, කැඵ්ඵබෝස.
Hare (සාවා)	... කන්ගොටුවා, සාආමියා.
House (ගේ)	... කුඩුව, නිවහනබෝස.

* The preparation used with a quid of betel.

† කෝටුව, 'small stick,' is also common.

Jaggery (කකුරු)	... රහනියා, රසබෝස.
Little (ඵකක්)	... බෝසක්.
Measure, to (මනිනවා)	... යාල්ලනවා, ගොසිනමකරණවා.
Monkey (grey) (වදුර)	... කලුගෙඩියා, ගස්ගෝණ.
Not (there is) (නැ)	... බෝස්.
Oil (තෙල්)	... වඩුදියවර, වඩුදිය.
Paddy (ඵ)	... බැස.
Pig (උර)	... හතරයා, හොටබරියා.
Reap, to (පානවා)	... ලියාබානවා, උහන්බානවා.
Rice (raw) (හාල්)	... පැහියන්, පැහියා.
Rice (cooked) (බන්)	... පුඛ්බරුවන්, පුඛ්බරු.
Rice (pounded) (හබලපෙති)	... වාඛ්හාල්, පවාඛ්හාල්.
Salt (පුඵු)	... ඵරියා, මිහිරියා.
Sickle (දකුන්ත)	... ලියන්තාව.
Sow, to (වපුරනවා)	... බිත්තර (or බිජු) වඩනවා.
Stack, to (ගොඩගසනවා)	... රහිකරණවා, කඳුකරණවා.
Straw (පිපුරු)	... මැඩුවන්, මැඩුගන්.
Sunshine (අඩුව)	... දඬියාව, දඬියා.
Toddy (ර)	... බොරදිය, බොරගඟුලා, පුපුවතුර.
Water (වතුර)	... ගඟුලා.
Winnow (කුල්ල)	... සතුර.

(ii.) Forest Terms.

Bear (වලසා)	... කලුවා, කලිදුවා, ගමරල.
Betel (වුලන්)	... පැහිරි, බෝල්, බෝල්පණ.
Dig, to (පාරනවා)	... බිදිනවා.
Dog (බල්ලා)	... ඇපුර, බිදින්නා, හතරබාගසා.
Drink or eat, to (බොනවා or කනවා)	... බලනවා, තරකරණවා.
Elephant (අලියා, ඇසා)	... උසල්ලා, මහළියා.
Fire (හිනි, හින්දර)	... රන්තා.
Food (කෑම)	... පස්.
Go, to (යනවා)	... හැරෙණවා, ඉස්සරබලනවා.
Gun (තුඩක්කුව)	... හු, කටපුංජ, ගුගුරන්නා, මාරය.
Honey (wild) (ඵපැණි, &c.)	... බොර, මිරියා.
Monkey (වදුර)	... ගස්ගෝණ.
Pig (උර)	... හොටබරියා, තඬියා.
Porcupine (ඉන්නාවා)	... කටුවා.
Rice (raw) (හාල්)	... ලවල්ඇස.
Sleep, to (හිඳගන්නවා)	... බෝසිකරණවා.
Tree (ගස)	... හොඩ, හොඩෙයි.
Water (වතුර)	... පැදිය, පැහැසිය, හොඩ.

NOTE.— Words of this nature are often used in connection with Buddhist priests, people suffering from dire epidemics such as small-pox, and with ceremonies to demi-gods and devils. Thus වඩිනවා, 'to go' or 'come;' වැඩ හිටිනවා or

වසනවා, 'reside'; වලඳනවා, 'eat' or 'drink'; වදුරනවා, 'say'; සැනපෙනවා, 'sleep'; අවසරලැබෙනවා, 'he said': අපන් වෙනවා,* 'die' are terms commonly used colloquially as well as in books in connection with Buddhist priests.

The use of euphemistic words is, however, on the decline.

ONOMATOPÆTIC WORDS.

241. These are mimetic words formed from the imitation of sounds. Some words of onomatopætic origin look like derivatives, owing to the existence in other languages of words resembling them. A few of them are included in the short list of onomatopætic words given below:—

කාන්කා,*† 'crow.'	චිචිචිවා, චිචිචිවා, 'sound produced when water is sprinkled on boiling oil, &c.'
කුක්කා,*‡ 'puppy,' 'young dog.'	වුරුස්, 'slushy sound of mud.'
කුරුමිණියා,* කුරුබෙණියා,* 'beetle.'	කූචි, 'mewing sound' (of the cat).
ගබ්ගබ්, 'gurgling sound.'	ටංටං, 'barking of the elk.'
ගජ්ජය, 'sound of waves.'	චිංචි, 'cry of the squirrel.'
ගලගල, 'roaring sound.'	කටකට, 'sound of burning.'
හිඬිහිඬි, 'rustling of footsteps.'	දඬිඬිඬි, 'sound of the interchange of blows or of the falling of some heavy things in succession.'
හිහිරි,* 'jingling little bell.'	දඬිරිං, දඬිරිං, 'sound of falling from a height.'
ගුඩුගුඩු,§ 'drinking sound.'	දොංකාර,*¶ 'echo.'
ගුඩුස්, 'sound of drinking at one draught.'	පට, පටස්, සටස්, වස්,°° 'sound of sudden ruption,' 'sound indicative of sudden action.'
තෙජ්ජ*, 'little tinkling bell.'	
ගොරව,* 'to thunder,' 'roar,' 'snore.'	
වච්චි, වච්චච්චි, 'sound made when eating greedily,' 'sound of chewing.'	

* This word is generally used when a smallpox patient dies. It is a shortened form of අපවන්වෙනවා. ඉකුන්වෙනවා, 'die' is also respectful.

† Sk. and Pali කාකා, Tamil කාකුක. ‡ Hindi කුකා. කු කු is used in calling a puppy.

§ In the sport called වක්කුඩු played by boys, වක්කුඩු or ගුඩුගුඩු is repeated during each player's turn without stopping the breath.

|| Tamil ටෙජ්ජය.

¶ In books පුහිරව is used. It also means the vibration of sound.

°° E. g. මහු පට(or වස්)ගලා උසාරපුන්නා, 'he answered at once.' (Vide footnote ‡ on p. 388.)

පබෝරිං, 'crashing sound.'
 බකබක,^o 'croaking' (of frogs).
 බරබර, බිඊබිඊ, 'sound of breaking
 or crashing.'
 බල්ලා, * 'dog.'
 බාඡ, 'sound of sudden fall or
 blow.'
 බැ, † 'bleating sound.'
 බුර, * 'to bark.'
 ජං, 'clink.'
 රං, 'hum' of bees, &c.

රං.පෙන්න,* a toy made of the
 cocoanut leaf and whirled by
 wind, 'whirl-bat.'
 ලවපට,* 'knicknack.'
 සටසට, 'sound of striking to-
 gether,' &c.
 සරසර, 'rustling.'
 සඡ, සරඡ, සරබර, ‡ 'sound indica-
 tive of sudden and prompt action.'
 හුව*, § 'shout' (constituted of
 the sound *hú*).

NOTE.—A part of the verb හා or the expression සහ අනුකරණයෙන්, 'by imitation (of the sound) called' (which is confined to books) is used after each word in the above list, excepting those to which an asterisk (*) is affixed. (*Vide* p. 297.) Observe that some of the words are reduplicated. (*Vide* § 253.)

242. A few additional words (some of onomatopœtic origin) expressing the cries of animals are given here to supplement the above list: බෙරිහන්දෙයි or නාදකරයි. roars' (of lion); හොරවයි, 'growls' (tiger, bear, dog); උඩුබුරුලයි or උඩබුරුල්ලයි, 'whines,' 'howls' (dog); හුකියයි, 'howls' (jackal); තඡ්ඡුලයි, 'bellows' (ox); කෙකරහායි, 'clucks,' 'cackles' (hen, goose, pea-fowl); කාකාහායි, 'caws' (crow); කොළුරයි, 'hums' (fly); පිඹිපි, 'hisses' (snake); අඹලයි, 'crows' (cock). In books, the cries of the elephant and the horse are often termed කුඤ්චනාදය and හේහා or හේහාරවය (රවය = 'sound') respectively; hence the verbs are කුඤ්චනාදකරයි and හේහාරවයකරයි. In books රච්චෙයි is sometimes used of birds. The expression කපුටුවෙන් (or කපුටුවෙන්) රවනවා is colloquially used when a crow makes a protracted shrilling cry.

The words නාදකරයි (lit. 'makes sound'), කෑහස(or හ) යි (lit. 'makes a loud cry'), and අඹයි (lit. 'makes (a

^o Sk. බකෝබකෝ. † Cf. Maráthi බේ, 'bleating.'
 ‡ E. g. බහු සඡ හාලා නැගිටලා ගියා, 'he got up abruptly and went.'
 (*Vide* foot-note ^{oo} on p. 387.)
 § This is used in calling, &c., a person at a distance; verb is හුකියනවා.

weeping) sound') may be employed to denote the cry of any animal. කෑහසයි is more universal and generally represents a coarse or sharp sound; අඹයි is often used with reference to birds and snakes.

SUFFIXES.

Pasa or Pratyaya.

243. පස (or ප්‍රත්‍යය), suffixes, are particles, generally composed of one or two letters, added to the end of nominal bases, verbal roots, &c., to modify their significations. As the inflectional suffixes of nouns and verbs have been given in preceding chapters relating to them they will not be specially noticed here.

244. There are other suffixes in the language which are added to nominal bases and verbal roots to form other words called පසරුන් සද or ප්‍රත්‍යසාඪී ශබ්ද, lit. 'words with significant suffixes.' These will be treated of below. Some of the suffixes noticed in this chapter have occasionally been referred to in previous chapters.

245. The words so formed are of two kinds, namely:—

1. නද්ධින, or words formed by adding suffixes to bases of nouns and adjectives,
2. කෘදන්ත, or words formed by adding suffixes to roots of verbs.

246. (i).—TADDHITA SUFFIXES AND DERIVATIVES.

(*Elu*).

Suffix.	Nominal Base.	Derivative.
අ ^o	... අඩු, 'deficient'	... අඩුව, 'state of being deficient,' i. e., 'deficiency.'
,,	... මහත්, 'large'	... මහත, 'state of being large,' i. e., 'magnitude,' 'size.'

^o The explanations of the derivatives will enable the student to determine the force of the suffixes. Observe that the suffixes අ and ආ in the above six examples are the nominative endings.

Suffix.	Nominal Base.	Derivatives.
ආ	... කේලම, 'slander'	... කේලමා, 'one who backbites or slanders,' i. e., 'slanderer.'
"	... බහමුහු, 'large face'	... බහමුහා, 'one who has a large face,' i. e., 'owl.'
"	... උතුමි, 'supreme'	... උතුමා, 'one who is supreme,' i. e., 'noble person.'
"	... සුදු, 'white'	... සුද්දා, 'one who is white,' i. e., 'whiteman.'
ඉ	... තැනැත්තා, 'star'	... තැනැත්තා, 'one who knows the movements of stars,' i. e., 'astronomer' (තැනැත්තා = තැනැත්තා).
"	... නැව්, 'ship'	... නැව්, 'one who sails a ship,' i. e., 'sailor.'
"	... බල, 'power'	... බලි, 'one who has power,' i. e., 'powerful man' (බලි = බලි).
"	... ගම, 'village'	... ගමි, 'one who is of the village,' i. e., 'villager' (ගමි = ගමි).
"	... මග, 'way,' 'road'	... මගි, 'one who is on the way,' i. e., 'wayfarer,' 'passenger.'
"	... නොට, 'ferry'	... නොටි, 'one who is engaged at the ferry,' i. e., 'ferryman.'
"	... තර, 'trunk'	... තරි, 'one who has a trunk,' i. e., 'elephant' (තරි = තරි).
කරු or කරුණ	රුවන්, 'gold'	... රුවන්කරු, 'goldsmith.'
	භීර, 'prison'	... භීරකර, 'prisoner.'
තා	දහ, 'people'	... දෙනතා, 'multitude of people' (දෙනතා = දෙනතා).
"	ලෝ, 'world'	... ලෝකා, 'people of the whole world,' 'the world.'
මුඛ	රුවන්, 'gold'	... රුවන්මුඛ, 'made of gold,' 'golden.'

° The modern form is ගමය (*nom. sing.*), *pl.* ගමමු.

† කර is more correctly the Sanskrit form which occurs in such words as කුමකාර, 'potter'; සවිකාර, 'goldsmith'; මාලාකාර, 'florist.' This suffix, which literally means 'doer,' is frequently used in forming compound nouns denoting agency, profession, &c. Other derivatives in frequent use are බොරුකාර, 'liar'; වතුකාර, 'gardner,' 'planter'; ගැලවුම්කාර, 'saviour'; පවිකාර, 'sinner'; මෙහෙකරු, වැඩ කරු (or කාර), 'servant'; කඩකාර, 'boutique-keeper'; කපුකාර, 'shopkeeper'; ඉංග්ලිසිකාර, 'Englishman'; පාර්සිකාර, 'Persian.' කාර, when not affixed to a Sanskrit word as in the above examples, is (if it is not the Sanskrit suffix itself) a naturalised form of the Tamil காரன். (*Cf.* கடைக்காரன் = කඩකාර, කැවිකාර = කුලිකාර.) It is worthy of notice that the use of කර with nouns of nationality implies some respect and is optional, while some nouns do not admit of it, *e. g.*, චීනා, 'Chinaman'; සිංහලයා, 'Sinhalese'; මලායා, 'Malayman'; බංගාලියා, 'Bengali' (occasionally also බංගාලිකාර).

Suffix.	Nominal Base.	Derivatives.
ආ	... වා, 'wind'	... වයඹ = වයඹ, 'that direction for which the deity Vá is regent,' i. e., 'north-west.'
මන්	... සිරි, 'fortune'	... සිරිමන්, 'prosperous,' &c.
වන්	... නිස, තැන, 'wisdom'	... නිසවන්, තැනවන්, 'one who has wisdom,' i. e., 'wise-man.'
මා	... මනු, 'Manu'	... මන්මා, 'son of Manu,' 'men.'
"	... දනු, 'Danu'	... දන්මා, 'son of Danu,' 'demons.'

(Sanskrit.)

ආ	... පුත්, 'youth'	... යෞවන, 'young age.'
"	... පුත්, 'son'	... පොත්, 'grandson.'
"	... ව්‍යාකරණ, 'grammar'	... වෛයාකරණ, 'grammarian.'
"	... කුරු, 'Kuru'	... කෞරව, 'descendant of Kuru.'
ආනන්ධ	... ප්‍රේම, 'love'	... ප්‍රේමානන්ධ, 'combined with or possessed of love or affection.'
ඉන් or ඊ	... ධන, 'riches'	... ධනීන්, ධනී, 'rich man.'
ඉත	... ධර්ම, 'justice'	... ධර්මික, 'just,' 'righteous.'
"	... කාය, 'body'	... කායික, 'corporeal.'
"	... නගර, 'city'	... නාගරික, 'citizen.'
ඉත	... දුඃඛ, 'sorrow'	... දුඃඛික, 'sorrowful,' 'painful.'
ඉත	... පාප, 'sinful'	... පාපික, 'most or very sinful.'
"	... ධර්ම, 'law,' 'virtue'	... ධර්මික, 'very virtuous,' 'righteous.'
ඊ or ඊන්	... තපස්, 'religious austerities'	... තපස්චීන් or තපස්චී, † 'ascetic.'
ක	... කපු, 'pungent'	... කපුක, 'sharp to the taste.'
"	... මධු, 'honey'	... මධුක, 'sweet.'
කීය	... රජ, 'king'	... රජකීය, 'kingly,' 'royal.'
"	... ස්ව, 'self'	... ස්වකීය, 'one's own.'
කම	... ක්‍රූර, 'cruel'	... ක්‍රූරතම, 'most or very cruel.'
තර	... ක්‍රූර, 'cruel'	... ක්‍රූරතර, 'more cruel.'
ක, ත	... දෘඪ, 'firm'	... දෘඪතම, දෘඪතා, 'firmness.'
මන්	... ශ්‍රී, 'fortune,' &c.	... ශ්‍රීමන්, 'fortunate,' 'prosperous.'
"	... ප්‍රීති, 'joy'	... ප්‍රීතිමන්, 'joyful,' 'gladsome.'
මන්	... ධන, 'wealth'	... ධනමන්, 'wealthy.'
"	... ගුණ, 'virtue'	... ගුණමන්, 'virtuous.'
මය	... දැරු, 'wood'	... දැරුමය, 'made of wood,' 'wooden.'

° Nom. form of ධනීන්.

† Nom. form of තපස්චීන්.

‡ මන් and මන් have the same force. The former is added to bases ending in ඉ, ඊ or උ, and the latter to those ending in ආ or ආ, and occasionally in ජ and ජ.

Suffix.	Nominal Base.	Derivative.
මස	... අයස්, 'iron'	... අයෝමස, 'made of iron.'
ස	... හීර, 'hero'	... හීසි, 'strength,' 'power.'
..	... ග්‍රාම, 'village'	... ග්‍රාමා, 'belonging to village, 'rustic.'
වයන	... ඥාන, 'wisdom'	... ඥානවයන, 'wise.'
ඊ	... ඉන්ද්‍ර, 'Indra'	... ඵෙභ්‍ර, 'east' (of which Indra is regent).
..	... වරුණ, 'Varuṇa'	... වරුණේ, 'west' (of which Varuṇa is regent).
..	... කුචේර, 'Kuwéra'	... කොචේරී, 'north' (of which Kuwéra is regent).
..	... ජිකාක, 'Śiva'	... ඵෙභ්‍රාජී, 'north-east' (of which Śiva is regent).
..	... නිර්ඝනි, 'Nirṛiti'	... නෙර්ඝනි, 'south-west' (of which Nirṛiti is regent).
ඵසි	... අගනි, 'fire,' 'its deity'	... අගනෙර්ඝනි, 'south-east' (of which Agni is regent).
යා	... යම, 'Yama'	... යාමා, 'south' (of which Yama is regent).
වි	... වායු, 'wind,' 'its deity'	... වායවි, 'north-west' (of which Vāyu is regent).

247. The Eḷu suffix කම්, which literally means 'action,' is commonly added to adjectives to form abstract nouns, e.g., හොඳකම්, සහසත්කම්, 'goodness'; සෘජුකම්, 'straight-forwardness,' 'honesty'; විශාලකම්, 'extent'; අසුකුකම්, 'injustice.' (For other suffixes of this kind, vide page 68.)

248. It is important to notice in this connection that certain specific names of trees, &c., are used without any suffixes to denote different parts of the same things, e.g. :—

- මම පොල් පිටවම් = I plant *cocoanut plants*.
- මම පොල් කඩම් = I pluck *cocoanuts (with husk)*.
- මම පොල් බිඳම් = I split (*husked*) *cocoanuts*.
- මම පොල් කම් = I eat *cocoanut kernel*.

In such cases the appropriate meaning can be gathered from the particular verb used.

* Or හීර, 'to be strong,' + වායු + යම = වායමය, 'north-western.'

249. (ii.)—KRĪDANTA SUFFIXES AND DERIVATIVES.

(Eḷu.)

Suffixes having the signification of—

(a) *The Accusative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... ගන or ගොන, } 'to tie together'	{ ගන = ගන්, 'that which is composed,' i. e., 'composition,' 'book.'
අන්	... ද, 'to give'	... දන්, 'that which is given,' i. e., 'donation,' 'gift of charity.'
අන්	... පා, 'to drink'	... පාන්, 'that which is drunk,' i. e., 'water.'
උන්	... බොජ, } 'to eat'	{ බොජන් or බොජන්, 'that which is eaten,' i. e., 'food.'
කී	... කර, 'to do'	... කරණි, 'that which should be done,' i. e., 'duty.'

(b) *Of the Instrumental Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ඉ	... ගණ, 'to calculate'	... ගණි, 'he who calculates,' i. e., 'accountant' (ගණි = ගණි).
..	... විද, 'to shoot'	... විද්දී, 'he who shoots,' i. e., 'archer' (විද්දී = විද්දී).
..	... බද, 'to beg'	... බද්දී, 'he who begs,' i. e., 'beggar.'
උ	... කර, 'to do'	... කරු or කතු, 'he who does an action,' i. e., 'agent' (කරු = කතු).
ඵන්කා	... ද, 'to give'	... දෙන්නා, 'he who gives,' i. e., 'giver.'
ආ	... දවා, 'to run'	... දවා, 'he who runs,' i. e., 'runner' (දවා = දවා).
අන්ති	... පා, 'to drink'	... පාති, 'he who is thirsty.'

(Vide § 251.)

(c) *Of the Auxiliary Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... කර, 'to do'	... කර, 'that by which anything is done,' i. e., 'hand,' 'arm.'
අන්	... යා, 'to go'	... යන්, 'that by means of which one goes,' i. e., 'conveyance.'
..	... වස, 'to cover'	... වසන්, 'that by means of which nakedness is covered,' 'garment.'
අභු	... භා, 'to bathe'	... භාභු or භාභු, 'that by which the head is bathed or anointed.'

(d) Of the Dative Agent.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
නී	දා, 'to give'	දානී, 'he to whom anything is given,' i. e., 'donee.'

(e) Of the Ablative Agent.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
එම	බා, 'to fear'	බෙම, 'he from whom fear results.'

(f) Of the Locative Agent.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	පුර, 'to teem,' 'fill'	පුර, 'that wherein prosperity teems,' i. e., 'city.'
ඉම	වූ = වු, 'to be,' 'happen'	බිම, 'that upon which anything happens,' i. e., 'ground,' 'earth.'

250. Derived Verbal Adjectives and their Suffixes.

(1) From intransitive verbs by the addition of suffixes having active signification :—

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	ලද, 'to shine'	ලදල, 'that-shone,' 'shining.'
අහ or හ	බබල, 'to shine'	බබලන, 'that-shines,' 'shining.'
ඉ	සිට, 'to stand'	සිටි, 'that-stood.'
අත්තාඩු	යා, 'to go'	යත්තාඩු, 'that-is-going.'
උ or ඌ	සබ, 'to cry'	සබ්බ, 'that cried' (සබ්බ = සබ්බ).
සා	තුස, 'to be pleased.'	තුසසා, 'pleasing.'

(2) From transitive verbs by the addition of suffixes having active or passive signification :—

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	කර, 'to do'	කළ, 'that-did' or 'that-was-done.'
අහ or හ	" "	කරණ, 'that-does' or 'that-is done.'
අත්තාඩු	" "	කරන්නාඩු, 'that-is-doing' or 'that-is-being-done.'
පු†	" "	කරපු = කළ.
උත් or උත්තාඩු	දා, 'to give'	දුන් or දුන්නාඩු, 'that-gave' or 'that-was-given.'

NOTE.—The initial vowel in the suffixes අහ and අත්තාඩු is sometimes replaced by ඉ, එ, and ම, as in සිටින or

† Upasarga.

‡ ම, of which පු seems to be a modification, occurs in classics and is perhaps connected with the auxiliary verb පිස, 'to put.'

සිටින්නාඩු, දෙන or දෙන්නාඩු, බොන or බොන්නාඩු, &c. (Vide §§ 122 and 179.)

251. Verbal Nouns formed by means of Suffixes.

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අත්තා අත්තේ අනුයේ අනුචා අනුචා	කර, 'to do'	කරන්නා කරන්නේ කරනුයේ කරනුචා කරණචා
අත්තී		කරන්නී, 'she who does,' 'doer' (fem.).
අත්තෝ		කරන්නෝ, 'those who do,' 'doers' (m. or com.).
අත්තියෝ		කරන්නියෝ, 'those who do,' 'doers' (fem.).
ආ or ඵ		(= කළ) කර. කෙරේ, කළා, කෙළේ, 'one who did,' 'doer.'
අභු	" "	කරභු, 'doing.'
උම	" "	කෙරුම, 'doing.'
ඊම	" "	කරීම or කෙරීම, 'doing.'
ඉලී	තට, 'to dance'	තැලීලී, 'dancing.'
ආ or ඵ	" "	(= තැටු) තැටුවා, තැටුවේ, 'one who danced,' 'dancer.'

NOTE.—There are a few verbal nouns, formed with the suffixes මන and මනාව, as ලියමන, 'writing,' 'letter'; කියමන, 'saying,' 'statement'; දීමනාව, 'giving,' 'donation'; භික්මන, 'begging,' 'beggary'; විදමන, 'hole' (bored); විසමන, 'weaving.' They are now used as common nouns. (Vide p. 69.)

252. A few examples of Sanskrit (i) verbal adjectives, and (ii) nouns formed by means of suffixes appear below :—

(i.)

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අයිස	කා, 'to do'	කරණීය, 'proper or fit to be done.'
කමා	" "	කර්තමා, 'proper or fit to be done.'
ක	" "	කත, 'which was done.'
ඉහ	පුජ, 'to offer,' 'adore'	පුජන, 'offered,' 'adored.'
අයිස	ශ්‍ර, 'to hear'	ශ්‍රවණීය, 'proper or fit to be heard.'
කමා	" "	ශ්‍රවණමා, 'proper or fit to be heard.'

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ඔ	... ශ්‍රී, 'to hear'	... ශ්‍රීවන, 'proper or fit to be heard.'
ඛ	... " "	... ශ්‍රීඛ, 'which was heard.'

(ii.)

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ආ	... පඨ, 'to read'	... පඨ, 'lesson.'
"	... භී, 'to fear'	... භය, 'fear.'
ආක	... කා, 'to do'	... කාරක, 'doer,' 'agent.'
ආදා	... දා, 'to give'	... දාන, 'gift,' 'alms.'
යක	... " "	... දායක, 'giver,' 'subscriber.'
ඉන්	... කා, 'to do'	... කාරීන් (කාරී ^o), 'doer.'
"	... වස, 'to dwell'	... වාසීන් (වාසී ^o), 'dweller.'
ගා	... ගම, 'to go'	... ගමන, 'going,' 'journey.'
"	... භුජ, 'to eat'	... භෝජන, 'that which is eaten, i. e., 'food.'
කා	... කා, 'to do'	... කාරී, 'doer,' 'agent,' 'author.'
"	... දා, 'to give'	... දායක, 'giver.'
ධු	... ධා, 'to support'	... ධාතු, 'that which supports, 'root.'
ඝ	... කා, 'to do'	... කාරී, කාරක, 'that which is pro- per to be done,' 'business.'

Suffixes not treated of here may be gathered from foregoing chapters. Of Sanskrit suffixes only the most common are given.

Prefixes are few in number, and have been enumerated under Nipátas and Upasargas. (*Vide* §§ 211 and 212.)

REDUPLICATION OF WORDS.

Derú or Dvitrarúpa.

253. The reduplication (දෙරු or විචරුප) of words is an important element in the Sinhalese language and deserves some notice here. Some examples are given below to direct the student's attention thereto (*vide* §§ 54 and 69):—

(a) Past participles are often doubled to denote continuation of action, and they then usually have stronger force than present participles, *e. g.* ලියලියා = ලියමින්, 'writing';

^o These are the Nom. forms of කාරීන් and වාසීන්. They are the forms generally used in Sinhalese compositions.

දීදී = දෙමින්, 'giving'; බලබලා = බලමින්, 'seeing,' 'looking'; බැණබැණ, 'abusing.' Note that in reduplication the first past participle, if ending in a long vowel, is changed into its corresponding short vowel. This, however, is not the case when past participles to which ලා is added are doubled, *e. g.*, කාලා කාලා, 'having eaten (heartily or continuedly)'; අඩාලා අඩාලා, 'having cried (incessantly).'

(b) Verbs in the imperative mood are reduplicated to imply urgency as දුවදුව, 'run run'; වරවර, 'come come'; හිටපිය හිටපිය, 'stand stand' or 'stop stop.'

(c) Verbal nouns in the dative case are reduplicated to denote the repetition or continuation of the action, as කණ්ට කණ්ට = 'as eating went on,' දුවණ්ට දුවණ්ට = 'as running went on.' The expression කණ්ට කණ්ට රසයි may be rendered by 'the more eaten, the better it tastes.'

(d) Verbal adjectives are doubled to indicate individuality, as කියන කියන = 'that is said'; බැලූ බැලූ = 'that looked.' Thus කියන කියන වචනේ and බැලූ බැලූ මිනිසා may be respectively rendered in English by 'every word that is (or is being) said' and 'every man that looked.'

(e) The adverbs බැහැ or බෑ = 'cannot'; නැහැ or නෑ, 'no,' 'not'; අද, 'to-day'; හෙට, 'to-morrow'; දැන්, 'now'; &c., when reduplicated, denote determination or positiveness.

(f) Adjectives are doubled to intensify the quality expressed, as හොඳ හොඳ, 'good good' (= very good); මිසුරු මිසුරු, 'sweet sweet' (= very sweet); මහත් මහත්, 'large large' (= very large).

(g) Interjections are commonly reduplicated for emphasis, as චීචී, 'fie! fie!'; සාඩු සාඩු, 'bravo! bravo!' They are sometimes repeated more than twice. (*Vide* p. 314.)

(h) Nouns are sometimes reduplicated, chiefly in books, to indicate succession, as ගම ගම, 'from village to village'; දවස දවස, 'from day to day,' 'daily'; රටෙක්කි රටෙක්කි, 'from country to country.' Such expressions are better

expressed by using the particle පාසා after the single noun,* as ගමක් පාසා, දවසක් පාසා, රටක් පාසා.†

The following sentences illustrate some of the uses of reduplication: අපි නොයෙක් නොයෙක් බඩු ගෙන වෙළඳුමට ගියෙමු, 'we went to trade taking many and various goods'; ලහලහදීම ඔබර (or දබර) දෙකක් වූහ, 'there were two quarrels within short intervals'; "මේ ලෙඩට මේමේ දෙය නපුරුය"‡ (or නරකය more commonly), 'these things and these (i. e. such and such things) are bad for this disease'; රුපියල් දෙකක් දෙකේ මුද්දර දෙකක් මිලේට ගත්තෙමි, 'I bought two stamps of two rupees each'; අට දෙනෙකුට රුපියල් දෙක දෙක දුන්නේය, 'he paid eight persons two rupees each'; එක එක හිඟන්නාට වහුයක් බැගින් දුනිමි (or එක එක වහුය දුනිමි, වහු එක එක දුනිමි or වහුය වහුය දුනිමි),§ 'I gave a cloth (lit. 'each cloth') to each beggar'; "මෙසේ එකඑකිගෙන් දවස දවස බැගින් දන් දෙන කල්හි" (or දවස දවස දන් &c.), 'while thus giving alms at the rate of one day from each house': "අප වෙන වෙනම විසුවමුනව: පසලොස්දවසින් පසලොස් දවස|| එක්වමින," 'it is better (lit. 'good') that we should (each) live separately: we will meet once in every fifteen

* Reduplication of nouns before the particle පාසා is also sanctioned by usage.

† The expression දවසපාසා, which is now very commonly used, is equivalent to දවසක් පාසා. The same idea is also commonly expressed by putting the first noun in the ablative case, as ගමින්ගමට, දවසින් දවසට (or දවස), රටින් රටට. ගොනෙට (= ගෙයින් ගෙට), 'from house to house' is a common expression and sometimes carries the sense of 'commonly,' 'everywhere.'

‡ In classics නපුරු is the word generally used for 'bad,' while නරක (Eḷu නිරක) is treated as a noun signifying 'hell,' in which sense it is used even now. නරකාදිය (lit. 'Naraka, &c.' i. e., referring to the other three hells) is the word colloquially used for 'hell.' නරක in the sense of 'bad' seems to be modern.

§ Or sometimes in classics එක එක වහුයක් බැගින් දුනිමි. This idea is also expressed thus: හිඟන්නන්ට එක එක වහුය බැගින් (or එක එක වහුය, &c.) දුනිමි. In classics එක එක used in such cases often occurs as එකි එකි.

|| Or පසලොස්දවසකට වරක්.

days'; ලෙඩේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් අසාධාරීය, 'the disease became gradually (lit. 'degree by degree') incurable'; මතකයා* කඩකඩකොට කපා කැබැල්ල කැබැල්ල (or කැල්ල කැල්ල) වික්කෙමි, 'I cut up the fish and sold it piece meal'; දුනදුන බොරු කීම මහා පාපයකි, 'the telling of lies wilfully is a great sin'; ඒනෙම පිටපිට හතරදවසක් මා බලන්නට අවේය, 'he came to see me four days consecutively'; මම කඩදැසි කාටකාටත් බෙද දුනිමි, 'I distributed (lit. 'having divided gave') paper among everybody irrespectively'; "ඒ දෙදෙනාම සමසමවූහ"; 'they were both equal (one to the other)'; "ඒනියායෙන් මහතෙරහුද දවස දවස බත්ගෙණ සෙනි," 'and the great priest was in that manner conveying boiled rice day by day (i. e., daily)'; ඕවා එකඑක දියන්, 'give them one by one'; "අම්මේ දෙයක් ඉල්ලනකල ඒඒ† දෙයම දියයුත්තේය," 'when anything (whatever) is asked, that very thing should be given.' ඔවු තොවුන් = 'them (they) individually'; එකිනෙකා = 'one another'; නමනමන් = 'each one separately'; පික පික or පිකෙන්පික, 'little by little,' 'gradually'; පරසපර or අනෙක්නා, 'from one to another,' hence 'mutually.'

SYNONYMS.

Paryyāya Vachana.

254. As a knowledge of Eḷu synonyms (පසනිය වචන) will be interesting to the student of the language, a few examples have been selected.‡ Each synonym has a signification of its own, characteristic of a certain quality in or attribute of, the object designated; but no material distinction is made in their use as in the case of English synonyms. The majority occur in poetry, and are the creations of poets.

* Or colloquially මාලුවා or මාලු කුරියා (or කුරියකා).

† Notice the correlative expressions සම සම and ඒ ඒ.

‡ For a thesaurus of synonyms the Nāmarāliya, &c., should be consulted.

The more common synonyms are marked with an asterisk (*). A few of the Sanskrit synonyms in common use are given parenthetically after Eḷu words. The inherent significations of the epithets for Buddha are explained by way of illustration.

(1) For the *Buddhas* (in general).

අනදිවර.	දිසනා.	මහඉසි.	සවණ.
ඉසුරු.	දිනිසුරු or දින	මරරුපු.	සවැණි.
තිලෝකා.	ඉසුරු.	මුනි.	සමකැස්.
තිලෝගුරු.*	තරසි.	මුනිදු.*	සමන් බදුරු or
දසබල* or දසමුල්.	තරපවර.	මොකැදුරු.	සමන්බහදුරු.
දමරද or දමරජ.	තරදම්සැරි.	ලොවත.	සිරිතන.
දිනිදු.	පසැස්.	ලොවිදු.	සිදු.
දිනින්දු.	පැණැස්.	විනා.	සිරිමන්.
දිසබජ.	බිතවන්.*	විනාසක.	සුගත්.*
දිසැස්.	බුදු.*	සතර.	සුගතිදු.*

(Vide § 255.)

Explanation of the Inherent Significations.

- අනදිවර, 'nobler than or superior to others.'
- ඉසුරු, 'the lord,' 'the chief.'
- තිලෝකා, 'chief of the three worlds.'
- තිලෝගුරු, තිලොආදුරු, 'teacher of the three worlds.'
- දසබල or දසමුල්, 'possessed of ten powers.'
- දමරද or දමරජ, 'king of justice or righteousness.'
- දිනිදු, දිනින්දු, 'supreme conqueror,' 'supreme Jina or Buddha,' 'chief among men.' (දින + ඉදු or ඉන්දු.)
- දිසබජ, 'father of the world.'
- දිසැස්, 'eye of the world.' (දිස + ඇස්.)
- දිසනා, 'lord of the world.'
- දිනිසුරු or දිනඉසුරු, 'chief conqueror,' 'supreme Jina or Buddha,' 'chief among men.'
- තරසි, 'the man lion,' i. e., 'chief,' 'king.'
- තරපවර, 'supreme or noble among men.'
- තරදම්සැරි, 'trainer (lit. 'driver') of men who are to be subdued.'*

* This has reference to Buddha's power of subduing those who rose against him and his doctrines, and converting them to his religion.

- පසැස්, 'the five-eyed' (i.e. the bodily eyes (මසැස්), the mind's eye (පැණැස් or පැණැස්), the godly eye (දිව ඇස්, දිවැස්, or දිවස්), universal (omniscient) eye (සම තැස්), and Buddha's eye (බුදු ඇස්). (පස් + ඇස්.)
- පැණැස්, 'possessor of the eye of wisdom.' (පැණ + ඇස්.)
- බිතවන්, 'supreme or adorable,' 'destroyer of all worldly passions,' 'the fortunate,' 'the blessed one.'
- බුදු, 'the enlightened or omniscient.'
- මහඉසි, 'the great Rishi.'
- මරරුපු, 'enemy of Māra.'*
- මුනි, 'holy sage or devotee.'
- මුනිදු, 'supreme or chief Muni.' (මුනි + ඉදු.)
- මොකැදුරු, 'teacher of Nirvāna.' (මොක් + ඇදුරු.)
- ලොවත, 'the chief of the world.' (ලො + අත.)
- ලොවිදු, 'the chief of the world.' (ලො + ඉදු.)
- විනා or විනාසක, 'peerless.'
- සතර, 'teacher or ruler.'
- සවණ, 'omniscient.'
- සවැණි, 'surrounded by six rays of glory.'
- සමකැස්, 'possessor of an universal eye.'
- සමන්බදුරු or සමන්බහදුරු, 'the all-auspicious or all-fortunate.'
- සිරිතන, 'possessor of rich bodily splendour,' 'one full of prosperity.'
- සිදු, 'the successful.'
- සිරිමන්, 'the prosperous or fortunate.'
- සුගත්, 'he who has reached perfection of wisdom,' or 'who has a fair form.'
- සුගතිදු, 'the supreme or noble Sugat' (q. v.).

(2) Special epithets for (Gautama) Buddha.

ගොසුම්ගොත් | මහමාසානෙත් | සැසි | සැමුහි | සිදුගත්.

Explanation.

- ගොසුම්ගොත්, 'of the race of Gautama.'
- මහමාසානෙත්, 'the son of Maha Māyā.'

* The Hindu Cupid and god of death.

සෑසි, 'chief of the Śākya tribe.'
 සෑමුනි, 'Muni or sage of the Śākya tribe.'
 සිදුසත්, 'accomplisher of his purpose.'

3. *Nirvāna*.—අසංකත, අපවග*, අනාසව, අමත, අමා, දිප, නිවන්*, නිරෝද, පරියන්, පද, මොක්*, සිව, සුදුද්දස, සෙත්. (Sk. නිවෘණ, මෝක්ෂ, අපවගි.)
4. *Heaven (the world of gods)*.—අමර, අවරෝහ, කිදසපුර, දිව, දිවවස්, දෙවිලෝ*, දෙවිනිවෙස්, නාක, සුරනිවෙස්, මන්දර, සග*, සක්පුර*, සසිරික, සගවස, සුරලෝ*. (Sk. දිව්‍යලෝක, ස්වර්ග.)
5. *God*—අමර*, අනිමස, අමපා, ආදිත්තදන, කතුබුජ, කිදස්, දිත්රැපු, දිවි, දෙවි*, නිදර or නීරර, බුන්දුරක, මුරු*, විබුදු, සගවැසි, සුගත්, සුර*, සොබන. (Sk. දේව, සුර.)
6. *Sun*.—අරුණ, ඉරු* or හිරු*, උස්ණදර, කමලකර, ගහමිණි, හිමිරැස්, හමරැපු, තපනකර, කික්මෙරද, දවස්හිමි, දිනපති*, දියනෙන්, දිවාකර*, දිනමිණි, දිනිඳු, දිනකර, දිවසුරු, දිනිසුරු, නුබමිණි, ජබාකර, පහග, බානු, බාසුරු, බාස්කර, මිතුරු, මිහිර, රවි* or රවි, රැස්හිමි, විබාකර, විරෝචන, සත්තුරග, සහස්රස්, සවිතු, සැබරැස්. (Sk. සුර්‍ය, රවි.)
7. *Moon*.—ඉඳු, උලිඳු, කලානි, වන්ද, නරිඳු*, කුසරකර, කුරැපති*, දදරද, නිසසුරු, නිසපිය, පිනිපා, මා, රජ, රෙහෙණිසුරු, සසල, සසක්, සසදර, සද*, සිසිර කර, සිසි, සේකර, සොම්, හිමරැස්. (Sk. චන්ද්‍ර, සොම්.)
8. *Star*.—උඵ, ගහ, ජෝති*, තරු* or තුරු*, දදු, දියතු, දෝ, නකත්*. (Sk. තාරකා, තක්ෂක, ග්‍රහ.)
9. *Devil*.—පිසස්, පේ, පේත, බු*, සක්, සක්ස, රතැස් දරු. (Sk. යක්ෂ, ජේත, පිඤ්ච.)
10. *Sky*.—අඹර, අහස්, කා, ගුවන්*, ගහන්මග, ගුවන් මග, දිවි, දෙවිගමන්මග, නුබ, රිච්චන්, වලාමග, වාපිටු, විසත්, වෙන්පද, සියොත්පියෙස්, සුරමග. (Sk. ආකාශ, අඹර, ගහණ.)
11. *Maha Mera*.—හිරිරද, මදුරු*, මහමෙර*, මුදලිඳු, මෙර*, රත්හිරි, සුතෙර, ගෙමිකුඵ. (Sk. මහා මෙරු.)
12. *Cloud*.—අඹ or අබ, ගහබ, ගන, දලදර, දෙවි, පියවුරු or පියසුරු, පැදුම්, මේ, වලා*, වලාකුල්, සිදුවන්, සිලිල්, සිලිල්ද (Sk. මේඝ.)

13. *Rain*.—වට, වහරේ, වැසි, විචි, පොදු* (වකී.)
14. *Lightning*.—අක, අකණ, අකුණු*, වපල, වැවල, දෝ, විදු, විදුලිය, විදුකර, සම්පා. (Sk. විදුලුකා.)
15. *Day*.—අහනි, දහ, දවස්* or දිවස්, දු*, දින, මුලුඉරු, වර, වාසර. (දිවස, දින, වාර.)
16. *Morning*.—අලු, අලුසම්, උදය, පබා, පහන්, පන් දර*. (Sk. උදය.)
17. *Evening*.—රැමුම, සවස්*, සැදෑ, සැන්දෑ* or හැන්දෑ*. (Sk. සඝ්‍ර.)
18. *Night*.—උසායනි, නිසම්, නිසා*, යාමිනි, රජනි, රති*, රූ*, සන්වරි. (Sk. රාත්‍රි, නිශා.)
19. *Year*.—අවුරැදු, වස්*, වසර*, සන්වසර, සන්වත් සර*. (Sk. වකී, සංවතසර.)
20. *Fire*.—අග, අනල, කිණුමග, කේතු, හිනි*, හින්දර*, ජෝති, දල, දහන්, දුම්කෙහෙළි, දුම්සොත්, නල, පවක, බානු, සොත්, සහ, සිකි, සුතැස්. (Sk. අගනි, වහනි.)
21. *Wind or Air*.—අනිල, දහන්සැරි, දියපණ, නල*, පවන්*, මරු, මාරුත*, වා, වාසු*, වාන, සමරණ, සමර, සුලක*, සුතැස්සහ. (Sk. වාත, වාසු, මාරුත.)
22. *Earth*.—ඉල්, කුඳුරු, ගජපිටු, ජහනි, දර, දරණි*, දෙරණ* or දෙරණි*, පට්චි, පුතුචි, පොලෝ*, බිම්*, මනි*, මිකි*, මා මි, වසුන්දර, වසුමනි, වසුදර, සමාදර. (Sk. පෘථිවි, භූමි.)
23. *Man*.—ජන, දන, නර, පිරිස්, පිරිමි, පුරිස්*, පුරුස, පුම, පුමන්, පුභුල්, පෝරිස, මනුස්, මන්, මානුස, මානව, මිනිස්, මිනි*. (Sk. මනුෂ්‍ය, ජන, පුරුෂ.)
24. *Woman*.—අහන, අඹු, අඹ, ඉතිරි*, ඉභු, කල්, කම, කත්, ගෑණි* or ගැහැණි*, තුනුවග, දිගැසි, නිඳු පුලැසි, පමා, පිය, පියබද, බිරිඳු*, මලග, මාගම්*, මෙහෙළි, යෙහෙඹි, යොන, ලද* or ලද, ලිය, වලග, වනිනි, වම්, විලසි, සදකැත්, සොදුර*. (Sk. ස්ත්‍රී, අභිගතා, කාන්තා.)
25. *King*.—කැත්*, දෙරණිසුරු, නරපා, නරණ, තරපති, නරදිපති, නරඉසුර, නරනිඳු, නරදෙවෙර,

* පොදු is applied to 'drizzle.' It also means 'little.'
 † Vide foot-note † on p. 410.

- කරදෙවු, නිරිඳු,* බුච්ඤා, බුචා, මිහිපල්* or මිපල්,* මිහිඳු, මිහිපති or මිපති, රජ* or රද,* රජපුරු.* (Sk. රජ, තර්ජු.)
- 26. *Learned or wise man.**—කවි or කවි,* කවිඳු,* දදු, නියවක්, නැණසර, පඬි,* පැණසර, පැණවක්,* බා, වැක්ක,* විඳු, විසක්,* විසකුණු. (Sk. පණ්ඩිත, වෘක්ක, ඥානවතා, ප්‍රඥවතා.)
- 27. *Friend.*—මිත්,* මිතුරු,* සහල, සහළු,* සහලා, සබද,* සහ, සකි,* සිසි, පුත්‍රු. (Sk. මිත්‍ර, සවි.)
- 28. *Enemy.*—අමිතුරු,* අරිවු or අරිව, අරි, අභිත,* දුව, දුහු, නොමිතුරු, පර, පසමිතුරු, පිළිමල්, රුඳු,* විරිඳු, විපක්, විපත්, සතුරු.* (Sk. ශත්‍රු.)
- 29. *Forest.*—අරන්,* අවචි or අවචි,* අඳු, ඉඳු, කැලෑ,* ගහණ, දඩ,* න, බැදි,* රන්, වල්,* වන,* වලනා, හිම.* (Sk. අරණ්‍ය, වන, අවචි.)
- 30. *Bó-tree (Ficus religiosa).*—ඇසතු, ගජසන, දුමරද,* දුමිඳු, බෝ,* බෝදුම,* මඩලපත්, සලදල. (Sk. බෝධි.)
- 31. *Cocoanut tree.*—කස,* ජලපල, නාළිකේර,* නෙරළු,* පුලුපු,* පොල්,* මාරුක්* or මහරුක්.* (Sk. නාළිකේර.)
- 32. *Tree.*†—ගස්,* තුරු,* දුමි, පා, රුක්* or රික්, විටප, වෙලෙප්, සල්. (Sk. දුමි, වෘක්ෂ.)
- 33. *Lion.*—කෙසරු,* පසවත්, පසවත්, මිහිඳු,* මුච්ඳු,* මුවරද,* සිහ* or සි, සිර ද හරි. (Sk. සිංහ.)
- 34. *Elephant.*—අලි,* ඇත්,* කිරි, ගජ,* දිරද, නා, පිනිසා, මහත, වරණ, සරහ, සිඳුරු. (Sk. හසනි, ගජ.)
- 35. *Horse.*—අස්,* තිදස්, තුරහ,* දිවන, මිසුරුඳු, සවිද,* සිදු, හස. (අශ්ව.)
- 36. *Bird.*—තුරුළු,* තුරු, දද, රිස, ලිහිණි, වි, විහත, සන පත්, සියොත්.* (Sk. පක්ෂි.)
- 37. *Snake.*‡—අසිච්ඤ, අභි,* උරහ,* උරපත්, උරපා, දරණ, දිත්ඳු, දෙදිවු, නස්,* නා,* පාදදර, බරණ, බුජ්ඤ, වාබොජුත්, විසදර, සජ.* (Sk. සර්පි, නාග, අභි.)

° The first three words are generally used in the sense of 'poet.'
 † සල් (or හල්) is generally applied to the particular tree, *Shorea robusta*.
 ‡ නස්, නා and නාග are generally applied to 'cobra-de-capella.'

- 38. *Sea.*—අණව, අණවුරු, උදදි, නිඳු, ජලනිදි, දලනිදු, දල රුස්, මුහුදු* or මුදු,* රුවනකර, සමුදු,* සමුදුර,* සසුර,* සාර, සිඳු,* සිලිලාර. (Sk. සමුදු, සාගර.)
- 39. *Fish.*—දලසර, දියදිනි, නිපන, පිනිසා, මස්,* මාලු,* මත්.* (Sk. මත්ස්‍ය, මින.)
- 40. *Gold.*—කනක,* කන or කනා,* කසුත්,* කසු, රත්,* රත්රන්,* රසුවත්, රුවත්,* සුවත්, හරි, හෙමි. (Sk. සංඝී, කනක, කාසුචන.)
- 41. *White.*—ඇලි,* එල,* ගොර, දවල,* පඬු, පඬුරු, පබෙර, සින, සුදු,* සේ, හෙල.* (Sk. ධවල, සෙවිත, අභ.)
- 42. *Couple.*—දුවසම, දෙ,* දෙසො, සුග,* සුගල* or සුවල,* සම, සහල.* (Sk. සුගල, සුගම.)
- 43. *Great or large.*—අලි,* ඇත්,* උරු, උරුරු, මලුරු, ගජ,* තුල්, තුමුල, දල,* දඩ,* නැබල or නැබුළු,* පතර, මහරු, මහ,* මහත්,* මා,* ලොකු,* විපුල් or ල, විසල්* or විසල, විසරු. (Sk. මහා, මහත්, දඬු, විපුල, විශාල.)
- 44. *Small or little.*—අණු, අලුප්, කුදු, කුටු, කුඩා,* කුහු, මදු,* සිඟු, සිහිත්,* සිසුමි,* සුළු,* සුහත්, හිණි. (Sk. කුණු, අලු, මදු, ක්ෂීණ.)
- 45. *Near.*—අසත්,* අසල්,* අභියස, උව, කිවිවු,* නිකව, නිසත්, පස, ලහ,* වැලහත්, වෙත්.* (අසනන.)
- 46. *Always.*—අනුබද, අනවරත,* අරියොර, අරද, එක් වත්, ගනසර, ගන, ගහන, දවහ, නරතුරු or නිරතුරු,* නිතර,* නිබද,* නිසැදි, නිති,* නොකඩ,* නොසරස්, යොර, විස්සල්, සතක.* (Sk. නිරන්තර, අනවරත.)
- 47. *Quickly.*—ඉඟු, ඉක්මන්,* තුමුටු, සුහු,* ලුහු, වහා,* විස්සල්, වෙලෙවි, වේ, සකුස්, සහසා, සෙදල්, සේ, හත්, හම, හිඟු, හුද. (Sk. ඝිෂු.)
- 48. *To arrive.*—එලඹෙ,* පත්වෙ,* පැමිණේ,* ලඟාවෙ,* සපැමිණේ. (Sk. සමප්‍රාප්තවෙ.)
- 49. *To say.*—කිය,* තෙපල,* දෙස,* බණි, සෙ, විස. (Sk. කථනස (or කථා)කර.)
- 50. *To see.*—දකි,* තරඹ, බල,* මග, ලක. (Sk. දභි නසකර.)

NOTE.—Elu verbs have few synonyms ; hence they are disregarded in books on synonyms. (Vide § 256.)
 255. The majority of Sanskrit equivalents of Elu synonyms are adopted in the high Sinhalese, e.g., (for Buddha)

ඊඤ්චර (= ඉසුරු), ත්‍රේඛ්‍යෝක්කානාසක (= තිලෝනා), ත්‍රේඛ්‍යෝක්කාගරු (= තිලෝගරු), ත්‍රේඛ්‍යෝක්කාචාසකී (= තිලෝආදරු), දඹල (= දසබල), ධම්මජන් (= දමරද), ජ්‍යෙෂ්ඨ (= දිනිඳු), ජගත්පිතා (= දිසබජ), ජගදක්ඛි (= දියැස්), ජගත්නාසක (= දියනා), භගවත් (= බවවත්), බුඛ් (= බුදු), මුනී (= මුනි), ලෝකාග්‍ර (= ලොවග), විනාසක (= විනාසක or විනා), ආසනා, (= සතර), සඵල (= සවණ), සමනනාක්ඛි (= සමනැස්), සමනනගද (= සමත්බහදරු), ශ්‍රීඝ්‍ර (= සිරිගන), සුගත (= සුගත්), ආකාසිංහ (= සැසි), ආකාමුනී (= සැමුනි), සිඛාඵී (= සිදුහත්), &c.

256. There are certain synonyms which are used with reference to degree of respectability or courtesy. They may be divided into those used (1) to ministers of religion, (2) to kings and nobles, and (3) to common people. (Vide p. 386.)

Examples.

i.	ii.	iii.
චඛි ... සහසත්ථේ, යසි, ජේ	... යසි, ජේ, 'goes,' 'proceeds.'	
චඛි ... සහසත්ථේ, එසි	... එසි, 'comes.'	
චලදසි ... සත්ථාසත්ථේසි, අනුභව කරසි	... කසි, 'eats.'	
චදුරසි ^o ... සැලකරසි, ^o කිසසි	... කිසසි, 'says.'	
චැබ්චසසි, චැබ්චසසි ... වසසි, වාසසකරසි	... සිච්චිසි, ඉච්චිසි, 'lives.'	
සැනපෙසි ... සැනපෙසි, නිදගණ්	... නිදගණ්, බුද්දිසෙසි, 'sleeps.'	
දසැත් ... බුලත්, හුණු පුවත්	... බුලත්, හුණු පුවත්, 'betel, arecanut, &c., used for chewing.'	
පැත් ... පැත්, චතුර	... චතුර, 'water.'	

NOTE.—Words of the first class are often applied to kings, who, in oriental countries, are addressed and respected as gods.

HOMONYMS.

Nanarut sada or Nānārtha śabda.

257. Homonyms (නනරුත් සද or නානාර්ථ ශබ්ද) or words having the same sound as another, but different in

^o The expression අචසර ලැබෙනවා (lit. 'receiving permission') is also used in the sense of 'saying.'

meaning, are very numerous. Only a few of them are given below. The more common meanings are stated first.

1. අකුර.—1, letter ; 2, sprout ; 3, pebble.
2. අග.—1, end ; 2, value ; 3, sky ; 4, demerit, calamity ; 5 body.
3. අදුස්.—1, collyrium, eye-salve ; 2, dust ; 3, a tree (*Terminalia alata*) ; 4, antimony.
4. අම.—1, mango ; 2, to mould images ; 3, water ; 4, woman ; 5, sky.
5. අසි.—1, to sprinkle ; 2, shrimps ; 3, ascetic, Rishi ; 4, Śiva ; 5, wish ; 6, envy.
6. යා.—1, to eat ; 2, whom ; 3, water ; 4, vessel ; 5, sky ; 6, head.
7. ගුම.—1, heat ; 2, roaring, noise ; 3, wave ; 4, speech, word ; 5, bush ; 6, peak of a mountain.
8. ගුරු.—1, parents ; 2, teacher ; 3, reddish ; 4, heavy, long.
9. තිත්ත.—1, bitter ; 2, landing place ; 3, good water ; 4, stratagem ; 5, religion ; 6, teacher.
10. තුරු.—1, until ; 2, tree ; 3, star ; 4, drum ; 5, joy, pleasure ; 6, bird.
11. තෙර.—1, bank, shore ; 2, elderly Buddhist priest ; 3, thirteen ; 4, old.
12. දල.—1, rough, large ; 2, tooth, tusk ; 3, matted hair ; (දල), 4, water ; 5, to shine ; 6, leaf ; 7, fire, flame.
13. ස.—1, foot ; 2, put forth ; 3, alms-bowl ; 4, recital, lesson, scripture ; 5, milk ; 6, tree ; 7, ray ; 8, share.
14. පිලි.—1, clothes ; 2, bird's tail ; 3, tree ; 4, fruit ; 5, demon.
15. මරු.—1, Māra, death ; 2, wind ; 3, sand ; 4, country.
16. මුසි.—1, Buddha ; 2, devotee, ascetic ; 3, quick silver ; 4, mind ; 5, moment.
17. මුල.—1, the 19th asterism ; 2, root of trees ; 3, near ; 4, seed ; 5, avarice ; 6, price (= modern මුල).
18. වස්.—1, year ; 2, rain, rainy season, year, water ; 3, evil effect ; 4, race, lineage ; 5, bamboo, reed.
19. වා.—1, wind ; 2, word ; 3, to endure ; 4, rain.
20. විය.—1, age ; 2, paddy ; 3, it-happened ; 4, sickness ; 5, sky ; 6, yoke.
21. සත්.—1, seven ; 2, truth ; 3, umbrella ; 4, creature ; 5, good people ; 6, science.
22. සද.—1, moon ; 2, joint, combination ; 3, prosody ; 4, epistle ; 5, noble ; 6, time.
23. සර.—1, to go, move ; 2, rustling sound, &c., 3, vowel, sound ; 4, lotus ; 5, across.
24. සෝ.—1, ear ; 2, grief ; 3, perspiration.
25. ශිඊ.—1, shame ; 2, lime-stone ; 3, numbness ; 4, line ; 5, sun.

Elevation and Degeneration of Words.

258. To attract the student's attention to a study of the changes in meaning many words have undergone, a few instances are here noticed :—

කඔ, originally meant 'throat': it is colloquially used in the sense of 'mouth.'

කම්මල, literally means 'workshop' of any kind, and was so understood in ancient times; it is now applied solely to a 'blacksmith's forge.'

ගණිතයා, originally meant 'one who knows the science of (astronomical or astrological) calculations'; it now means 'a man of the tom-tom beater caste.' (Vide නැකනියා.)

ගණිත්තාත්තේ, was originally applied to the 'chief or head Buddhist priest of a community': it is now used in a disrespectful sense of a priest of improper conduct.

ගඳ, formerly meant 'smell' (whether good or bad, generally the former): it is now applied exclusively to 'bad smell,' while 'good smell' is termed සුවඳ (i. e., සුගඳ) or පුඬ (colloq.) lit. 'flower.'

ගස්, 'tree,' originally meant 'plant.'

ගෙදර (or ගෙදෙර), was originally used in its literal sense of 'the door of the house': it is now always used in the sense of 'home or house.'

සන්ධාර, which is now applied to a 'large bell,'* seems to be a contraction of සන්ධාරම = 'sound of bell.' The Sk. සන්ධාර is however used in classics.

නැකනියා, originally meant 'astrologer': it now means 'a man of the tom-tom beater caste' (බෙරවායා), the members of which have for a long time made astrology their study.

කණ ගැලවීම, was originally used in the sense of 'taking away life,' i. e., 'killing': it is now used in the opposite sense, namely 'saving life.' Cf. the classical expression දවස් ගලවා, 'having passed or spent days.'

ජනිතා, originally meant any 'animate being': it is now restricted to 'worm.'

පත්සල, originally meant "a leafy hut," whether occupied by a priest or a layman: it is now applied only to

* A small hand bell is called ගඟ්ඟ or ගඟ්ඟේ.

a Buddhist monastery, without any reference to the materials of which it is built.

ප්‍රයෝග, 'construction,' is always colloquially used in the sense of 'stratagem,' 'trick.'

බැණීම, originally meant 'speaking' or 'preaching': the meaning is now corrupted into 'insulting' or 'abusing.'

විජ්ජා, identical with the Prakrit (and Pali) form of the Sk. විද්‍යා, originally meant 'knowledge,' 'science': it now means 'jugglery,' 'illusion.'

සුඟ, originally meant 'little': it now means 'much.'

NOTE.—සුඟ, another form of සුඟ, is more common now.

259. SOME USEFUL WORDS.

January, ජනවාරි (පුරාතන).	Monday, සඳුදා (සොම්දින).
February, පෙබරවාරි (තවමි).	Tuesday, අඟහරුවාදා (කුරදින).
March, මාර්තු (මැදිනදින†).	Wednesday, බදාදා (බුදදින).
April, අප්‍රේල් (බක්).	Thursday, බාහසනිනදා (ගුරුදින).
May, මැයි (වෙසක්).	Friday, සිකුනදා (නිවිදින).
June, ජුනි (පොසොන්).	Saturday, සෙනසුරුදා (නෙවිදින).
July, ජූලි or ජූලිසි (ඇසල).	Year, අවුරුද්ද, වර්ෂය.
August, අගෝස්තු (නිකුණි).	Century, සියවස්වරුදා, ශතවර්ෂය.
September, සැප්තැම්බර (භිෂර).	Month, මාසය, මස.
October, ඔක්තෝබර (වජ්ථ).	Week, සතිය, සුමාසය.
November, නොවැම්බර (ඉල්).	Fortnight, දෙසතිය, පක්කය.
December, දෙසැම්බර (ලදුවජ්ථ).	Day, දවස, දින, දා.
Sunday, ඉරිදා (විවිදින).‡	

* The words within parentheses are the names of native months most nearly corresponding. The following stanza may help the student to remember the former and the latter corresponding to them :

"පුරාතන ජනවාරිදා තවමි පෙබරවාරි මැදිනදිනට නිස මාර්තු මසේ
බක්මස අප්‍රේල් වෙසක් මැයිමස පොසොන්මසට නිස ජුනි මසේ
ඇසලට ජූලිද නිකුණි අගෝස්තුද භිෂර සැප්තැම්බර තව මාසේ
වක් ඔක්තෝබර ඉල්ද නොවැම්බර ලදුව දෙසැම්බර දෙසැම්බර මසේ"

It should be remembered that the native and European months do not begin on the same day, and only approximately correspond.

† Or මැදින. ‡ Often corrupted into වක් and ලදුවක් respectively.

§ The words within parentheses are used only in books.

Hour, පැය.*
 Minute, විනාඩිය, මිනිවිටුව.
 Second, තත්පරය.
 Moment, මොහොත, කැණිය.
 Daytime, දවල්.
 Morning, පාන්දර, උදය.†
 Noon, දවල්.†
 Evening, සවස, හවස. හැන්දෑව.†
 Night, රැ, රත්ති.†
 Mid-day, ඉරමුදුන් වෙලාව, මද්ද හත.
 Midnight, මධ්‍යමරත්තිය, (පහලොස් පැවෙලාව, colq.), මහරැ.
 Ante-meridian, පෙරවරු, උදය කාලයේ.
 Post-meridian, පස්වරු, හවස් කාලයේ.
 Instant (of month), මේ මාසේ.
 Ultimo (of month), හිස මාසේ, පසු හිස මාසේ.
 Proximo (of month), එය මාසේ, ලබන මාසේ.
 North, උතුර.‡
 East, නැගෙනහිර, පෙරදිග.
 South, දකුණ.
 West, බස්නාහිර, අපරදිග.
 North-east, ඉසාය.
 North-west, වයඹ.

South-east, ගිනිකොණ, අහැකිදිග.
 South-west, හිරික.
 Zenith, උෂ්ණිකාව.
 Nadir, අධෝදිගාව.‡
 Rupee, රුපියල.
 Cent, යහය, සහය.
 ½ cent, සතබාගය.
 ¼ cent, සහකාල.
 Pound(money), පවුම (or පවුණ්ඩ).
 Shilling, ෂිලිම, (pl. ෂිලිය).
 Penny, පැන්සය, පැනිය.
 Half penny, හමසල්ලි හතර.
 Farthing, හමසල්ලි දෙක.
 ½ Farthing, හමසල්ලිය.
 Fanam, (1½d.) පණම.
 ¼ Fanam, තුට්ටුව.
 6 Tuttu (or 1½ fanams), සත්කලිය.
 Executive Council, කාරකසභාව, නීතිවිධායක මහත්‍යාණසභාව.
 Legislative Council, වාචස්ථායක (or නීතිදායක) මහත්‍යාණසභාව.
 Agent (Government), දිසාපති, ඒජන්ත.‖
 Judge, නඩුකාරයා, විනිශ්චයකාරයා.

* A Sinhalese hour is equal to 24 minutes ; hence the distinguishing words ලංසි (or ඉංග්‍රීසි) and සිංහල are necessary to be used before පැය.
 † පාන්දර (lit. 'light-bearer') and උදය (lit. 'rising' of sun) are used indiscriminately, yet the former would imply a time little earlier than that indicated by the latter ; හවස, හවස, and හැන්දෑව all refer to time about sunset and up to dusk, after which රැ or රත්ති begins ; the time about mid-day is called දවල්. අලුයම (sometimes අලියම), and ගිම්බිදිග are other words for 'morning' ; the former refers to time of day break and the latter to that of twilight, which is followed by ඉලුයම.
 ‡ දිසාව and දිග (or දෙස), 'direction,' are sometimes suffixed, as උතුරු දිසාව (or දිග), නැගෙනහිර දිසාව (or දිග), &c. In the case of the four minor directions කොණ, 'angle,' 'corner' is also suffixed, as ඉසාය කොණ (or දිසාව or දිග), &c.
 § The above ten directions are referred to in the expressions දස දිසාව or දසදිග.
 ‖ Honorific titles such as උත්තමයන්, &c., are affixed to these and other words applied to respectable persons.

Police magistrate, පොලීසි නඩු කාරයා, පොලීස් මහේස්ත්‍රාත්.
 Courthouse, නඩු ශාලාව, උසාවිය.
 Village Tribunal, ගංසබාව.
 Case, නඩුව.
 Complaint, පැමිණිල්ල.
 Complainant, පැමිණිලිකාරයා.
 Defendant, විත්තිකාරයා.
 Agreement (Deed), පොරොන්දු මුද්‍රාව.*
 Bill of sale, සිත්තක්කරමුද්‍රාව, සිත්තක්කරයා.
 Debt Bond, කසමුද්‍රාව.
 Gift (Deed), හැගිමුද්‍රාව.
 Lease (Deed), බිදුමුද්‍රාව.
 Mortgage (Bond), උස (or ග) ස් මුද්‍රාව.
 Examination (in learning), (පාඨම) විභාගය, විභාගය.
 Gravets (four), කඩවත් (හතර).

High road, මහපාර, මාවත (i. e., මහවත).
 Holiday, නිවාඩු දවස.
 Levée, රජදන්ම.
 Library, පොත්ගේ, පුස්තකාලය, ලයිබ්රේරිය.
 Newspaper, ආරක්‍ෂවිපත්‍රය, පුවත්තනි පත්‍රය.
 Museum, කවුගේ, කොතුකාගාරය.
 Municipality, නාගරිකය.
 Peace officer, සමාදානමුද්‍රා දැනියා.
 Police headman, පොලීසි මූලා දැනියා.
 Petitioner, පෙත්සම්කාරයා.
 Photograph, ඡායාරූපය.
 Railway train, දුම්රියය, දුම්රියෝච්චිය.
 Steamer, පුම්කැවි.
 Resthouse, නානාසම.
 Witness, සාක්‍ෂිකාරයා.

SYNTAX.

260. මාතෘසෛෂ්ට්‍රිනා, Syntax, † teaches how sentences are constructed in conformity to the rules of grammar.

261. Every ordinary sentence consists of two essential parts :—

- (1) කතු or කතී, ‡ subject : i. e., that about which some affirmation is made ;
- (2) කිරීය or ක්‍රියා, predicate : i. e., that which is affirmed of the subject.

Thus in the sentence සඳ බබලයි, 'the moon shines,' සඳ is called *katu* or *hartṛi* and බබලයි, *kiriya* or *kriyá*.

* පත්‍රය, 'leaf,' 'sheet,' is also occasionally used for මුද්‍රාව. කැරයා or කරයා is also similarly used.
 † Some writers have designated this 'by කිරීයකරුපදසබද (ක්‍රියාකාරක පදසමබකය). Vide § 115.
 ‡ This term is generally restricted to the subject of an active verb, i. e. when the subject stands for the doer of the action : it is also termed උතුකතු or උත්තකතී. Subject of the passive verb is called උතුකමි or උත්තකමි.

262. When the subject is a pronoun it is often suppressed, being implied by the verbal ending. Thus a single verb may be a sentence, as ගියෙමි, 'I went' for මම ගියෙමි; අඩකි, 'you cry' for තුම (or තෝ) අඩකි; දුවයි, 'he runs' for එතෙම (or උ, &c.) දුවයි. The subject is not expressed also in imperative sentences, as මේ වැඩේ කර, 'do this work' for තුම (or තෝ) මේ වැඩේ කර; කථානොකරව or කථා කරන්නට එපා, 'do not speak' for තුම (or තෝ) කථා නොකරව or තුම (or තෝ) කථාකරන්නට එපා. (Vide § 3.)

When the subject is indefinite, it is sometimes omitted, as "මට දුටාසේනයි කියනි," '(they or the world, ලොව වැස්සෝ) call me Dāthāsēna'; මේ දිලිසෙන වසුවට ගඳ යන නාමය වෘථකාරකරති, '(they) give the name moon to to this shining object.'

263. The predicate is also omitted and some word other than a verb is used predicatively generally with the expletive ය or සි affixed to it, as මේ පොත මගේය (or මගෙයි), 'this book is mine'; මේ මගේ පොතය (or පොතයි), 'this is my book'; උඔට දන් භෞදද, 'are you well now?' උමේ ඉදිකවුව* කෝ, 'where is your needle?' ඒ මගේ පුතා, 'that (or he) is my son.' (Vide § 286.)

Classification of Sentences.

264. Sentences may be divided into six kinds, viz. :—

- (a) Simple, (b) Complex, (c) Contracted, (d) Collateral, (e) Compound, and (f) Elliptical.

265. (a) A sentence containing only one subject and one finite verb is called a *simple* sentence. It may contain participial clauses. Ex. භෞරු ගෙයක් බිඳ බඩු ගෙන ගියේය, 'thieves broke into a house and took away goods' (thieves a-house having-broken things having-taken went); කඩුව ගොස් එලවලු ආදියත් අරගෙන වර, 'go to the market and bring vegetables, &c.' (to-the-boutique or

* The form ඉදිකවුව is also colloquially used.
 † කාරිය is often used colloquially in the sense of අදාය, 'et cetera.'

market having-gone vegetables, &c., having-taken come); ලිපුම තැපෑලෙන් ඇරියෙමි, 'I sent the letter by post.'

266. (b) A sentence which consists of a principal sentence with one or more dependent or subordinate clauses is called a *complex* sentence. Observe that the subject and predicate are generally represented in these clauses by nouns or pronouns in an oblique case* and participial adjective forms respectively. Ex. ඔහු මල (or මැරුණු) බව නොදන සිටියෙමි, 'I was not aware that he had died'; උම කියන කතාව මමත් දනිමි, 'I too know the story that you are relating'; ඉර උදාවූ කල අපුරු දුරුවේ, 'when the sun rises the darkness vanishes'; මා එතකල් ගෙදර නොයව, 'until I come do not go home'; මට පණි විඩයක් ලැබුනනිසා දන් ආවෙමි (or ආමි), 'as I received a message I have come now' (to-me a-message having-been-received as now I-came); සිඛවිම බොරුය කියන නමුත් තව සොයාබලන්නට (or බැලීම) වටී, 'although (they) say that the occurrence is false, it would be as well to inquire further'; බොරුසාසි කීවොත් උඔට අවිච්චි ලැබේ, 'if (you) give (lit. 'said') false evidence you will be punished'; යමෙක් උඔට අභියා (or අභියසයි) නමි† මෙසේ කියව, 'if any one call you, tell (him or her) thus.' (Vide next section.)

267. Subordinate clauses may be divided into—

- (1) Substantive clauses; (2) Adjective clauses; and (3) Adverbial clauses.

(1) A substantive clause has the power of a substantive, as "ප්‍රාණඝාත නොකරව" සි බුදුහු† අණකලසේක, 'Buddha commanded, Do not destroy life'; ඔහු විසින් බොරුවක් නොකියනලද (or ඔහු බොරුවක් නොකී) බව මම දනිමි, 'I know that he did not tell a lie.'

* Colloquially in the nominative case. (Vide §§ 299, 302, & 303.)

† Past tense අභියාසි (or අභියාසුවේ) නමි.

‡ This is pl. nom. of බුදු. It is the form generally used for the sake of respect. The pl. acc. form බුදුන් is always colloquially used for the nominative.

(2) An adjective clause has the power of an adjective. These clauses are always placed before the substantives which they qualify. Ex.: උම කියන දේ විකාසනොකරම, 'I do not believe what you say'; මා කියවන පොත උම කවදුවත් කියවුවෙහිද, 'did you ever read the book which I am reading?'

(3) An adverbial clause has the power of an adverb, as නුබේ ගුරුවරයා කියනලෙස (or ආකාර) කරපත්, 'do as your teacher says'; උම වැඩේ කලොත් කුලී ගෙවමි, 'if you do the work I will pay the hire.' The last six sentences in § 266 contain these clauses.

268. (c) A sentence in which the repetition of subject or predicate or any other part thereof is avoided, is called a *contracted* sentence, as එනම කථාවෙහිද ලීමෙහිද දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever (lit. 'a clever one') in speaking and writing' (= එනම කථාවෙහි දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever in speaking' + එනම ලීමෙහි දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever in writing'); උමට එළුවක් හෝ (or නොහොත්) බැටළුවක් දෙමි, 'I will give you a goat or a sheep' (= උමට එළුවක් දෙමි, 'I will give you a goat' + නොහොත් (or නැත්නම්) උමට බැටළුවක් දෙමි, 'or I will give you a sheep'); පියාසරකරණ (or පියාඹන) පක්‍ෂියා කොබෙයිගෙක්ද පරවියෙක්ද, 'is the bird that is flying a pigeon or a dove?' (= පියාසරකරණ පක්‍ෂියා කොබෙයිගෙක්ද + නොහොත් (නැත්නම් or නැතහොත්) පියාසරකරණ පක්‍ෂියා පරවියෙක්ද).†

269. (d) Sentences placed side by side with no connective particle or clause are called *collateral* sentences. These are very common in Sinhalese. Ex.: මව්හු අඬති, සුසුම්ලති, වැලපෙති, 'they cry, they sigh, they lament'; "පොකුණෙහි මැණිකක් පෙනෙන්නේය, සේනකගේ"

* Colloquially කථාවට and ලීමට respectively.

† Sentences in which the actual predicate is not expressed may be treated as contracted sentences and parts of the verb වු, 'to be,' may be employed in such cases as predicates. Thus in the above sentence the form මේ, 'is,' may be inserted before the final "ද."

දියත් මඩත් අරවා තිම තිද මැණික හුදුවුවාහ ; පොකුණෙහි දියපිරී ගියකල නැවත පෙනෙයි, මෙය ගණිට පොහොසත්ද ; දේවයන්වකන්ස, ඒ බැරි නොවෙයි, වැඩියමැනව, නුවවකන් සේට මැණික පාමි," 'in the pond a ruby is seen ; Sēnaka did not find (lit. 'see') the ruby after having caused the water and the mud to be removed and the earth to be dug up ; when the pond is filled with water it is seen again ; are you able to take it? "Your majesty, it is not impossible; proceed, I will produce the ruby before your majesty."'

270. (e) *Compound* sentences are scarce in the Sinhalese language. English compound sentences are rendered in Sinhalese by simple and complex sentences, e. g., 'He came here and went home,' ගෙනම මෙහි ඇවිත් ගෙදරගියේය (lit. 'he having come here went home'); 'I will buy and send you a toy,' කෙළිබඩුවක් මිලේට (or මිලදී) ගෙන නුබට එවමි (lit. 'I having bought a toy will send you'); 'He came here, but did not speak to me,' ගෙනම මෙහිආවේ නමුත් මාහා කථානොකළේය or ගෙනම මෙහි ආවේය නමුත් මාහා කථානොකළේය (lit. 'although he came here he did not speak with me,' (or) 'he came here, but he did not speak with me'). Compound sentences connected by *and* or *but* are common, as මිනිගෙක් මාටෙ කට ගොරබඩුවක් ගෙනවේය නමුත් එය භාරනොගනිමි, 'a man brought to me a stolen article, but I did not accept it.' Collateral sentences are virtually of the compound class.

271. (f) *Elliptical* sentences* are common in Sinhalese. Ex. (1) ගෙනම මටවඩා පොහොසති, 'he is richer than

* Mark the difference between contracted and elliptical sentences. The following extract from Mason's English Grammar justly serves to explain the difference:—"In contracted sentences a certain portion which is common to the sentences is expressed only once in one of them, and has to be repeated in the others. In Elliptical sentences the part to be supplied in one clause, although suggested by what is expressed in the other, is not necessarily exactly the same in form. Moreover, contracted sentences or clauses are always co-ordinate ; an elliptical clause is usually a subordinate clause, the portion to be supplied being suggested by the principal clause."

I'; (2) පොළොව හඳට වඩා ලොකුය, 'the earth is larger than the moon'; (3) උඹට වඩා (or උඹව වඩා හොඳට or හොඳින්) මම දනිමි,* 'I know more (or better) than you'; (4) "මෙතෙම අනාගතයෙහි මා සේම (= වශේම or මෙන්) මුදුවන්නේය," 'he will in-time-to-come become Buddha like myself' (lit. 'me'); (5) ඒ බව මා වශේ (or මෙන්) තමුසේත් දන්නවා ඇති, 'you too will know it (or that fact) as I do'; (6) මට මිස (ඇර or මුත්) ඔහුට ගෙයක් නැත, 'I have a house and not he' (to-me except to-him a-house is-not). These may be expressed without ellipses thus: (1) හෙතෙම මා පොහොසත්වට වඩා පොහොසති, (2) පොළොව හඳ ලොකුවට වඩා ලොකුය or හඳ ලොකුවට වඩා පොළොව ලොකුය, (3) උඹ දන්නවාට වඩා මම දනිමි, (4) මෙතෙම අනාගතයෙහි මා මුදුවන සේම මුදුවන්නේය, (5) ඒක එතෙම බව මා දන්නවා මෙන් තමුසේත් දන්නවා ඇති, (6) මට ගෙයක් ඇතුවා මිස ඔහුට ගෙයක් නැත (or ඇත්තේ නැත). Notice the case of the noun or pronoun in the elliptical clause. (*Vide* Syntax of the instrumental and genitive cases).

272. Sentences may also be arranged as Declarative, Interrogative, Optative, Imperative, Permissive, Hortative, and Conditional sentences.

- (a) Declarative sentences declare something, as මම පිට රටකට ගියෙමි, 'I went to a foreign country'; වඩුවා කඳක් ඉරුවේය, 'the carpenter sawed a log (or trunk)'.
 (b) Interrogative sentences ask a question, as ලමයා කුමක් කෙරේද, 'what is the boy doing?' උඹ ඔහුට කුමක් කීවෙහිද, 'what did you tell him?'

* The ideas in the above three sentences are sometimes thus expressed, especially for the sake of emphasis: (1) මම ගම් පමණි (පමණක්, or පමණකට: or ගම් කරමි, කරමක් or කරමකට) පොහොසත්ද හෙතෙම ඊටවඩා පොහොසති (lit. 'to whatever extent I am rich, he is richer than that'), (2) හඳ ගම්පමණි ලොකුද පොළොව ඊටවඩා ලොකුය, (3) උඹ ගම්පමණි දන්නෙහිද ඊට වඩා මම දනිමි.

(c) Optative sentences express a wish or desire, as හුඹට වැඩ සිබේවා, 'may you be prosperous'; මම ඔබගේ කලක් ජීවත්වෙමිවා, 'may I live long' (lit. 'long time').

(d) Imperative sentences express a command, request, or exhortation, as ගොණුට වතුරදෙව, 'give the ox water'; බල මට යන්න මග ඇරපිය (or ඇර), 'fellow, get out of the way (lit. 'open or leave the way') so that I may go'; කිසිකලක බොරු නොකියව, 'never tell lies.'

(e) Permissive sentences express permission, as එතෙම ගස කැපුවාළේ, 'let him cut the tree'; බල්ලා එහි උත්තාළේ, 'let the dog be there.'

(f) Hortative sentences express incitement, as අපි නිදාගනිමු යමු, 'let us go to bed' (we to-sleep or for-sleeping let-go); වැස්ස පායනකල් මෙහි සිටිමු,* 'until the rain ceases let us be here.'

(g) Conditional sentences express condition, as උඹ යනොත් මමත් යමි, 'if you go, I also will go'; වැයම් කලොත් ඒක හුඹට බැරිනොළේ, 'if (you) try, it will not be impossible with you.' (*Vide* § 266.)

Subject and Agreement.

273. The subject of a finite verb in an independent sentence or clause or in a direct quotation should always be in the nominative case, as ඉර බසි, 'the sun sets'; ගොත්තු තණ කති, 'oxen eat grass'; "හෙපි කුමක්ගෙසින් වචර කරව්දහි විවාලසේක," '(his honour) inquired, Wherefore are you quarrelling?' (*Vide* §§ 298 & 335.)

274. When a verbal noun is the subject, the verb that agrees with it is put in the 3rd person, as ඒසේ කිරීම ඉතා සේයාළේ, 'the doing so is very proper'; ගැහිම් නැවතුණේය, 'the crying stopped.'

* In books other forms such as those ending in මග are also used.

275. The subject is omitted in imperative sentences, as මෙහි සිටුව (or සිටුව), 'stand here ;' කාලය නිරතීක නොකරව, 'do not waste time.' (Vide § 262.)

276. The subject and predicate must agree in number and person. If the subject is in the 3rd person singular and feminine, the predicate (generally when it is a verbal noun) admits of suffixes expressive of the feminine gender, e. g. "සඳනම් හෙළිල්ලු මු එන්නී" (mas. එන්නේ), 'the fair (or white) woman named Sañda is coming'; ඈ බත් පිසුවාය (mas. පිසුවේය), 'she cooked rice'; forms ending in ඈ, such as කෑව, (she) 'ate'; කීව, (she) 'said'; උපන, (she) 'was born,' are also sometimes used in such cases.

277. All isolated nouns (or pronouns), as මිනිසා, 'man'; ගැණි, 'woman'; හිතෝපදේශය, 'Hitópadésha' (a book), without predicates, are in the nominative case. Hence nouns denoting title of a book, newspaper, &c., the heading of a writing, &c., are in the nominative case. (Vide § 100.)

278. Two or more singular nominatives joined by the conjunction ද or ත්, require a verb in the plural. Ex. පියන් පුතන් වෙල කොටනි, 'the father and son are digging the field'; ජේම්ස්ද පුට්න්ද මාසමග සටන් කිරීමට (or සටනට) සැරසුනෝ, 'James and Juvan prepared themselves to quarrel (or fight) with me.'

279. Two or more singular nominatives joined by the conjunction හෝ* require a verb in the singular, as මිනිසෙක් හෝ ගැණියෙක් හෝ කන්ද මුදුනේ සිටී, 'either a man or a woman is standing on the top of the mountain (or hill).'

* වන්, නොහොත්, හෙවත්, and එක්කෝ are also used similarly in modern Sinhalese, but the last three are not repeated after each word joined as හෝ and වන් : e. g., උඹ නොහොත් මම නොහොත් වෙන නොහොත්, 'you or I or another ;' උඹවත් මමවත්, 'either you or I.' හෝ may also be used singly like නොහොත්, &c.

280. If two or more nominatives of different persons are joined by the conjunction ද or ත්, the verb is made to agree with the first person in preference to the second, and with the second in preference to the third. The three persons should be in the order of 3, 2, and 1,* as in English. Ex. උඹද මමද එය බලා සිටියෙමු, 'you and I were looking at it'; ලමයන් උඹන් කුමක් කලාහුද, 'what did you and the boy do?' (Vide § 347 m.)

281. When two or more nominatives of different numbers are joined by හෝ, the verb is made to agree with the nominative next it, and the order of persons is determined by the preceding rule, as නුබි හෝ මම හෝ එසේ නොකිවෙමි, 'neither you nor I said so.'

282. Collective nouns generally take a plural predicate, as "මුළු දඹදිව සේනාව ඈවිදිත් අප දසදෙනා ජයගත නොහෙති," 'the army of the whole of Dañbadiva will not be able to come and conquer us ten persons'; "ඉක් බිහි දෙමළ සේනාව බිඳී ඒ ඒ දිග දිවැණට වන්න," 'afterwards the Tamil army being broken began to fly in all directions ;' "බෝධිසකියන්ගේ පිරිස ඒ දැකත් වඩ වඩා කෝලාහල පැවැත්වූහ," 'the retinue of Bódhisatva† seeing that also continued the clamour more and more.' When the particle අක් ('a' or 'an') is affixed to a collective noun, the predicate agreeing with it is put in the singular number, as "සේනාවක් වන්නේය," 'there will be an army.' When the simple base of a collective noun is used as the subject, its predicate is put in the singular. නෙම or කෙමේ and නොමෝ are generally affixed to the subject in such cases. Ex. "ලෝවැසි ජන කෙම මෙසේ කියන්නේය," 'the people of the world say

* The order however varies (as in English) in such cases as මමත් මගේ මිත්‍රයන්, 'I and my friend ;' උඹවත් උඹේ පියාවන්, 'either you or your father.'

† An aspirant for Buddhahood.

as follows; 'දෙවිපිරිස් යොජනක් තත්ති වී,' 'the assembly of gods occupied a space of one yoduna.'

283. Inanimate nouns in the plural number standing in their basal forms generally take a singular predicate. Ex. 'රැ මාගේ මඟුල්* අවි දිලිහින,' 'at night my royal arms glittered'; 'අපගේ දර පැත් නිමා හිසේය,' 'our firewood and water were exhausted'; 'විසිදහසක් පමණ මාලිගා ඇත,' 'there are about twenty-thousand palaces'; 'මෙතැන පෙළහර පසක් වී,' 'here were (or occurred) five miracles.'

284. If a singular noun with a plural termination (added for the sake of respect) is the subject of a verb, the verb is also generally put in the plural, as 'සේනකගේ මුල් අසනෙහි හුන්හ,' 'Sénaka was sitting in the first seat.' But sometimes the verb is put in the singular to agree with the subject in sense, as 'රජපුරුවෝ සිසුම් පැණියක් විමාලේය,' 'the king asked a searching question'; this is identical with the modern practice. In the same way the verb is sometimes put in the plural for the sake of respect while the subject is in the singular both in sense and form, as 'එවිට දෙවි රජපුරුවන්ට කීහ,' 'then the queen (or her majesty) told the king'; 'රජතෙම ඒ උපාය ඉතා යහපත, එසේම කෙරෙමි, ආචාරිණි, කීහ,' 'the king said, Teacher, that (or the) device is very good, I will act exactly in that way.'

285. The honorific වහන්සේ is added to both singular and plural nouns (or pronouns), and the verb is put in the singular or plural according to the number of the nouns (or pronouns), the honorific suffix සේක being attached to

* මඟුල්, literally means 'auspicious.' It is often prefixed to words denoting articles, &c., used by a king, such as elephant, horse, sword, park.

† Observe that වහන්සේ is affixed to the plural acc. form, as උච්ච වහන්සේ, මුත්තවහන්සේ, තමන්වහන්සේ, මහඤ්ඤත්තවහන්සේ, මැණික්වහන්සේ, පිසානත්තවහන්සේ, බෝධිත්තවහන්සේ. (Vide §§ 150 and 203.)

the verb, which then assumes the form of a verbal adjective (vide § 203.) When no plural suffixes as ලා, &c., are added to the honorific වහන්සේ, the number of the subject is decided from the context. Ex. 'ඒ රහතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑසේක,' 'the (or that) Rahat priest attained Nirvána'; හුබවහන්සේලා මෙහි වඩිනසේක්වා, 'may your honours be pleased to proceed hither'; 'දෙ දහසක් පමණ රහතුන්වහන්සේ වැඩියසේක,' 'about two thousand Rahat priests came'; 'භික්ෂුන්වහන්සේලා බොහෝසෙයින් හිමාලයටම වඩනාසේක්ලාය,' 'most of the priests are proceeding to the Himálaya itself.'

286. Sometimes the copula or predicative verb is omitted and some noun, adjective, interrogative pronoun, or adverb is used predicatively, as මේක හොඳයි, 'this is good' (this good); හෙතෙම උසයි, 'he is tall' (he tall); මම ලිපිකරුවෙක්ය, 'I am a clerk' (I a-clerk); 'මු අදපටන් ම පුතා හුවෝය,' 'from to-day he is my son' (he from-to-day my son); මු උද, 'is this he?' (this he?); උම කවුද, 'who are you?' (who you?); මගේ තොප්පිය කොන්ද (කෝ or කොතැන්හිද), 'where is my hat?' (my hat where?); 'අත ඇරසිටින්හි මවිය,' 'the one (fem.) that stands leaving hold of the hand is the mother'; 'මහු පින් අබය නමි,' 'his son is named Abaya.' (Vide 263.)

287. The endings of the three persons are sometimes suffixed to nouns and adjectives so used predicatively, as 'අපිත් පණ්ඩිතයම්හ,' 'we are also pandits' (we also pandits); 'නෝ සෙරෙහිද නොසෙරෙහිද,' 'are you the thief (fem.)? are you not the thief (fem.)?' (thou thief? not thief?); එතෙම 'සොරෙමි' කීය, 'he said "I am the thief"' (he "I thief" said); ඒක හොඳ බෙහෙතකි, 'it is a good (or efficacious) medicine.'

288. The practice of putting one word in apposition with another, though common in the Sinhalese language, is different from the English usage chiefly in the order of words,

as in the phrases වික්ටෝරියා රජනී, 'the Queen Victoria'; උදුම්බර දේවී, 'the queen consort Udumbarā'; රජසිංහ රජපුරුවණ්ට, 'to king Rájasingha.' Here the order of words is the reverse of the English and the first word (which stands in its *basal* form) is in the attributive relation to the second. The above are also expressed thus, වික්ටෝරියා නම්වූ (නම් or නමැති) රජනී, උදුම්බර නම්වූ (නම් or නමැති) දේවී, and රජසිංහ නම්වූ (නම් or නමැති) රජපුරුවණ්ට respectively. In the same way 'the river Thames,' 'James the son of a farmer,' and 'John the tailor' should be rendered in Sinhalese by නැමිස් ගඟ or නැමිස් නම්වූ (නම් or නමැති) ගඟ (lit. 'the river named Thames'), ගොවියෙකුගේ පුත්වූ (or පුත්) ජේමිස්, and ජෝන් නම්වූ (නම් or නමැති) මහත්තා respectively. In books, however, the words in apposition are sometimes found in the English order, as "ම පියානෙහි මේ මා නැගහිගේ කෘෂණජනාවෝ කිසි දුකක් නොදන්නීය," 'my father, my younger sister here, Krishṇajinā, is not used to any affliction'; "මාගේ පුතනුවෙහි ජලිය කුමාරයෙහි මොබ එන්න," 'my son, prince Jáliya, come here.'

289. The verb වූ, 'to become,' 'to be,' takes two nominatives, of which the first is the subject and the second the subjective complement of වූ* as ගෙනෙම රජ විය, 'he became king'; මම මහණ වීම්, 'I became a (Buddhist) priest'; නුම සොරෙක් වූයෙහිද? 'did you turn thief?'

(Vide §§ 99-100 & 322.)

Accusative Case.†

290. Transitive verbs govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මම පොතක් කියවීම්, 'I read (*past*) a book'; එනෙම තණකොළ කපයි, 'he cuts grass'; "රජ දම් නියෙන් මිස පුස්සේ," 'the king governs the earth by justice and law.'

* The first subject is sometimes called "the direct subject" and the second, "the indirect subject,"

† Vide §§ 102-103.

291. Some transitive verbs take two accusatives, of which the first is the direct object (ප්‍රකෘති කම්) and the other the indirect object (විකෘති කම්), *i. e.*, the objective complement of the verb, as මම නුබ පොහොසතෙක් කරන්නෙමි, 'I shall make you a rich man'; නබ පින්තල කරණ්ට උඹට පුළුවන්ද, 'can you convert copper into brass?'

292. Some causatives formed from transitive verbs also take two accusatives, as මම ලමසා* බත් කැවීම්, 'I fed the boy with (boiled) rice'; ඔහු ලවා හරකුන්* හණ කැවීම්, 'I made him feed the cattle with grass'; "මේ දරුවන්* කිසි පොවිමිද," 'shall I give suck to this child?'

293. Some intransitive verbs take an accusative of kindred meaning, as ඒ තෙම කැවුමක් නැවී, 'he danced a dance'; "නිජප්‍රයෝජනවූ හඩ හඩන්නාවූ මට වඩා නුවණ නැත්තෝ නැත," 'there are no greater fools than myself who am crying in vain' (lit. 'crying the vain cry').

294. Verbal nouns formed from transitive verbs have the power of governing the accusative case, as ගවසින් මැරීම තහනම්කල පුතුසි, 'the slaughtering of cattle should be prohibited'; එනෙම උරන් ඇතිකරන්නෙකි, 'he is one who rears pigs.'

295. The place whither one goes is put in the accusative‡ case, as මම ගෙදර (or ගෙදරට) ගියෙමි, 'I went home'; නුබ ගාලු (or ගාල්ලට) ගියෙහිද, 'did you go to Galle?'; "රැක්වට නැගෙත් සාමුවෝ" (= සාමුවෝ රැක්වට නැගෙත්), 'monkeys climb trees'; "ඇමතිවරු රජ ගෙවත්ත," 'the ministers entered the king's palace'; මුලා දැනියා රජ කැණ්වෙහිද, 'the officer approached the king' (lit. 'king's proximity').

* Or more commonly ලමසාට, හරකුණ්ට, and දරුවාට respectively.

† Or genitive of the object as in Sanskrit, &c.

‡ The dative case may also be assigned as in Tamil. ගෙදර and ගාලු in the examples are in their basal forms. The basal form may likewise do duty for any other case. (Vide § 91.)

296. Duration of time is put in the accusative case, as මම මෙහි පස් අවුරුද්දක් පමාවිමි, 'I tarried here five years ; හෙතෙම විසිපස් අවුරුද්දක් රජ කාරාය කළේය, 'he performed royal service twenty-five years ;' "තිලෝතුරු තෙමස් මුරුණට අභිදම් දෙසි," 'for three months Buddha preached Abidam to the gods.'

297. Extent of space is put in the accusative, as මම සැතැන්මක් (or සැතැප්මක්) දිවිමි, 'I ran a mile' ; but in such a sentence as මේ ගස අඩි සියයක් උස ඇත්තේය, 'this tree is a hundred feet high,' අඩි සියයක් is in apposition with the subject උස. (Vide § 308.)

298. The subject of a substantive clause governed by a verb or a preposition is generally put in the accusative case, as "මා රජයයි සිතා හතනොගෙණ වදාලමැනව." 'speak without fear of my being a king' ; "කේට්ටිටතා මා මහොහඩ පණහිත නියාව තව නොදන්නාවන,"* 'Kévattā does-not-yet-seem-to-know that I am pandit Mahaushadha' ; "මේ හරත කුමාරයෝ දසරථ රජපුරුවන් මලැසි කියති," 'this prince Bharata says that king Dasaratha died ;' ඔහු යන්නාදු දුටමි, 'I saw him going.' †

299. The subject of a verb to which දී, විට, න, කල්හි, &c. (denoting time when), is suffixed, is put in the accusative case with locative signification, as ඉර උදාවෙන අදුරු දුරුවේ, 'when the sun rises, the darkness disappears' ; මා එනවිට හෙතෙම ගෙදර සිටියේය, 'when I was coming (lit. 'am coming') he was at home' ; "එක්දවසක් උත් කෙළිමින් සිටියදී නොකල් වැස්සෙක් නැතිය," 'one day when they were playing an untimely shower of rain fell' ; "මා ගියකල්හි සාමකුමාරයෝ ජීවත්වෙති," 'when I go (lit. 'went') the young-Sāma will revive' (lit. 'live').

* වන (= වැනිය or වානේය, 'like'), implies doubt. It has the force of 'it is as if.' නියාව = 'the fact that,' 'that.'

† Colloquially යනවා. † Vide § 273.

NOTE.—The examples of the use of the accusative in the two previous sections and in such sentences as හෙතෙම හඟෙකුගේ කිටුගේය, 'he was enraged like a cobra' ; එය මා මෙන් මගේ සාමියාද දන්නේය, 'my master (or lord) too knows it as well as I,' with the words. මේ, මෙන්, වානේ, වගේ, &c., serve as examples of the 'metathesis of cases,' the nominative case being logically appropriate in such sentences. (Vide §§ 55 and 304.)

300. The prepositions අරඬයා or අරඬයා, ඇර or හැර*, උදෙසා, ගැණ, නිසා, පාසා or පනා, මිස, මුත්, ලවා, විනා, සඳහා, සන්ද, හන්ද, and හින්ද, † govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මේ අරඬයා කුඩට මදක් කියමි, 'I will tell you a little about this' ; ඔහු ඇර (විනා, මිස, මුත් or හැර) අන් කිසිවෙක් මෙය කිරීමට නොපොහොසත්ය, 'no one else except him is able (or competent) to do this' ; මේ සඳහා (සන්ද or නිසා) ආමි, 'I came on account of this' ; උම හින්ද (හන්ද or නිසා) මට බොහොම විසදම් වූයේය, 'I had to incur much expense on account of you' ; මා උදෙසා (or ගැණ) කිසිවෙක් විසදම් නොකළේය, 'no one put himself to expense on my account' ; "එකල රජපුරුවෝ නිධානක නිසා (=පිණිස) රජපුරුණයන් යවූහ," 'then the king sent his men (lit. 'king's-men') for (i. e. to bring) the treasure-trove ; ඒ මිනිසා සිංහයෙක් ගැණ කදිම කථාවක් කීවේය, 'the man narrated a fine story about a lion.'

301. Nouns (or pronouns) governed by certain transitive verbs in the accusative case take the termination ට. In classics ට is generally omitted. Ex. අපි හොරුණිට

* ඇර (or හැර), මිස, මුත්, and විනා are used in elliptical sentences after nouns (or pronouns) in the dative, ablative, and genitive cases, and then they govern the noun (or pronoun) suppressed. (Vide § 271.)

† නිසා, හන්ද, and හින්ද are also used colloquially with the force of 'as,' as උම වෙලාවට නා නිසා (හින්ද or හන්ද) මගේ කාරණාව වැර දුනා, 'as you did not come at the time (fixed) I was disappointed in my matter ;' ඔහු ඉන්න නිසා (හින්ද or හන්ද) මම ඉස්සරහට (or එළියට) ආවේනැ, 'as he is there (or present) I did not come forward (or out) ;' ඒක කල නිසා (හින්ද or හන්ද) ඔහු කැමතිවුනේ නැ, 'as it is black, he did not like (it).' These words are used after nouns also with the same force, as ඔහු මුලාදනියෙක් නිසා (හින්ද or හන්ද) අපි වැඩිදුර ක්‍රියා කළේ නැ, 'as he is a headman (or government officer) we did not push (the matter) further (or take further steps).'

පොලුවලින් ගැසීමු (or තැළීමු), 'we beat (past) the thieves with sticks'; එනම ගුරුන්තාන්සේට වැන්දෙය, 'he worshipped (his) teacher'; මට නොබණුව (or බණිණිට එපා), 'don't abuse (or scold) me.' (Vide § 331.)

NOTE.—There are many compound verbs which require the noun or pronoun governed by them to end in ට. These may generally be treated as in the dative case. (Vide § 312.)

Instrumental Case.*

302. A noun (or pronoun) denoting the doer of an action, but not standing in the subjective relation to the predicate, is put in the instrumental case, as මා විසින් මේවැඩේ කරණ ලද්දේය, 'this work was done by me'; මා කියන වචන විශ්වාසකරව, 'believe the words I say'; "කවිත් නුදුටුයේ කෙ උවමි," 'what similitude has not been seen by poets.'

303. When a noun (or pronoun) denoting the doer of an action is the subject of a verb in the conditional mood, it is put in the instrumental case, as ඔහු ආවොත් මට කියව tell me if he were to come'; "මා විසිනි දැරපුවොත් සියල්ලෝ නසිනි," 'if I relinquish (my) zeal, all will die'; "අප වෙත වෙනම විසුව මැනවි," 'we should live each separately.' (Vide §§ 335-337.)

304. The prepositions එක්ව or එක්ක, කැටුව, විසින්, සමග, සහ, හා, භාසමග govern the instrumental case, as (1) බේබද්දන් එක්ක (එක්ව or හා) සමගම නොපවත්වනු, 'do not associate with drunkards'; (2) මම නුඹ කැටුව එක්නෙමි, 'I shall come (along) with you'; (3) මේ ගේ මා විසින් ගොඩනගනලද්, 'this house was built my me'; (4) ජුවානිස් ඔහු සමග සිප්සලට ගියේය, 'Juvánis went to school with him'; (5) "සුගතිදු හා කහි සම," 'who is like unto Buddha?' (6) හෙනෙම මා හාසමග (or හා) කථාකළේය, 'he spoke with me.'

In uncontracted sentences the noun (or pronoun) followed by සා(or සහ), මෙන්, සේ, සෙසින්, වැනි, and වාගේ (or වගේ),

* Vide §§ 104-105.

'like,' is put in the instrumental case. The word සමාන or සම, 'like,' 'similar,' is preceded by the instrumental or the dative, as ඔහු සමාන or ඔහුට සමාන, 'like or similar to him.' The letter හා is sometimes prefixed to සමාන or සම.

NOTE.—සහ, though often used with the force of 'and' and therefore placed under conjunctions also, is in fact, a preposition governing the noun or pronoun which precedes it. Hence such a sentence as එනම සහ මමත් ගියෙමු is incorrect and should be ඔහු සහ මම ගියෙමි, 'he and I went' (lit. 'with him I went').

Auxiliary Case.*

305. A noun (or pronoun) denoting one who or that which assists the act of the agent is put in the auxiliary case, as ගොවියෙක් සොරවකින් ගසක් කැපී, 'a farmer cut a tree with an axe'; අපි පයින් ගියෙමු, 'we went on foot'; එනම මිනිසෙකුට පිනිසෙන් ඇත්තේය, 'he stabbed a man with a knife'; "ගුණෙන් දනා සගන්වේ," 'by means of kindness win-the-hearts of men'; කඩිසරකමින් කාලය ලැබේ, 'time is gained by activity'; මාලියාව බොහෝ වටිනා බඩුවලින් හා ඒවා බලණට ආවු මිනිසුන් ගෙන් පිරිසිවුනේය, 'the palace was full of very costly things and people who came to see them.'

306. Nouns (or pronouns) having the signification of adverbs of manner are generally in the auxiliary case, as ඇ සතුටින් තෑග්ග පිළිගත්තාය, 'she accepted the present with pleasure'; අපි ඉක්මණින් එන්නෙමු, 'we shall come soon'; එනම සවභාවයෙන් දුච්චය, 'he is by-nature weak'; මම සහිපයෙන් ගෙදරට ලගාවිමි, 'I reached home in good health'; එනම මහත් පෙරහරකින් නුවරට නික් මුණේය, 'he started for the town in a large procession.'

307. The phrase කරණකොටගෙන (or කරණකොට) is used to convey the sense of the auxiliary case, as ඔහු කරණකොටගෙන (or කරණකොට) මෙය සිදුවිය, 'this happened on account of him'; නුඹ කරණකොටගෙන (or

* Vide §§ 106-107.

කරණකොට) අපිත් අවිච්ච ලබමින, 'on account of you we also receive punishment.' හේතුකොටගෙන (or හේතු කොට) is also used with the same force. (Vide § 107.)

308. Examples to further illustrate the uses of this case : මෙය පිටු පණසකින් යුත් පොතකි, 'this is a book containing fifty pages'; එය වැරදිවලින් (or දෝෂවලින්) ගහනයි, 'it is replete with errors'; ඔහු හමිත් පළුළියක් තනනලදී, 'a church was built in his name'; පිදුරුවලින් (or පිදුරෙන්) අපට ප්‍රයෝජන නැත්තේය, 'straw is of no use to us'; එතෙම බවුණු වෙසකින් හැසිරෙයි, 'he moves about in the disguise of a brahmin'; මත්පැන් බීමෙන් මම දුප්පත් වීමි, 'I became poor by drinking intoxicating liquor'; එතෙම අසු පිටිත් (or අසවයා පිටිත්) ගියේය, 'he went on horseback'; අපි ඔහුට හඟයන් පලා යමින, 'we are flying through fear of him'; මේ පලස දිගින් අඩි දහයක්ද පලලින් අඩි හතරක්ද මහතය, 'the size of this carpet is 10 ft. long and 4 ft. broad'; මම කවුළුවෙන් (or කවුළු දෙසින්) බැලීමි, 'I looked through the window.'

Dative Case.*

309. The noun (or pronoun) denoting the recipient of anything is put in the dative case, as ගුරුන්තාන්සේ ගෝලයාට පොතක් දුනී, 'the teacher gave the pupil a book'; මට ගෙපහක් දියන්, 'give me five cents.'

310. Nouns (or pronouns) followed by the prepositions වස්† and පිණිස‡ are treated as in the dative, as මේ වස්ත්‍රය ඔහුට පිත් පිණිස (= පිණට) දෙනලද්දේය, 'this cloth was given him for the sake of merit (or for merit)'; මේ පොත ඔහුට සවන (or සවනු) පිණිස මට එවනලදී, 'this book was sent to me to be forwarded to him.'

* Vide §§ 108-109.

† This word is obsolete; it is equivalent to පිණිස.

‡ Observe the force of පිණිස in "මහපුරිසා පිණිස උපන් කුමරු," 'the child who was born to the great personage'; "මෙරගල් පිණිස සිදුකන් සෙසිත්," 'as mustard in comparison with the Méru rock.'

311. The suffixes අට, අත්තට and අණට are used in the sense of පිණිස, 'to,' 'for the purpose of,' 'in order that,' 'for,' as ඒ මහල සත්‍රිතොමෝ කුලිඟට වැඩකරයි, 'the old woman works for wages'; හිරකාරයා අල්ලණට මුලාදානියාට අණකෙලෙමි, 'I ordered the headman to arrest the prisoner'; කොරු දුවන්තට නැත්කලෝය, 'the thieves attempted to run away'; "සටනට නික්මිනි," 'he started for war.'

312. There are other uses of the dative than those above noticed, and they are here illustrated by a few examples : නුබට ඔනෑ කුමක්ද, 'what do you want?'; ඊයේ රුහුණේ මට හිතයක් පෙනුනේය, 'I had a dream last night' (yesterday night to-me a-dream appeared); උඟ මට හයසී, 'he is afraid of me'; ඔහුට කරෝලීස් කියා නමනැතිමි, 'I named him Carolis' (to-him Carolis having said name placed); ඔහු නිසා මට මහත් විපතක් සිදුවිය, 'on account of him a great calamity befell me'; මට ඝමාකල මැනව, 'pray, pardon me' (to-me pardon-if-done it-is-good); ඔහුට පහරක් ගැසීමි, 'I struck him a blow' (to-him a-blow I-struck); මට ඒක කරනැකි (or කරණට ඇකි or පුළුවනි), 'I can do it' (to-me it to-do it-is-possible); මම ඔහුට නස වීමි, 'I became indebted to him'; "මේ ගෞට සෙන්වවමි," 'I invoke a blessing on this house'; "මහතුණට කරව පිණිසා," 'make obeisance to the great; මම ඊට එකඟවීමි, 'I agreed to it'; නුබට ඔනෑ කුමක්දයි මට කියව, 'tell me what you want'; මා කියන දේට ඇහුම්කන් දෙව, 'listen to what I say'; කිසිවෙකුට සාප නොකරව, 'curse no one'; මම ඔහුට සතුකිකෙලෙමි, 'I thanked him.' (Vide Syntax of the Acc. and Gen. cases—§§ 295, 301, 318-320.)

Ablative Case.*

313. The ablative case limits the action of the agent, as ඊලුවෙක් ගසකින් වැටුනේ, 'an ape fell from a tree'; මිනීමරුවා රහිත් තෙරපනලද්දේය, 'the murderer was

* Vide §§ 110-111.

banished the country.' This use of the ablative may be termed the 'ablative of separation.'

314. When one thing is selected from a number of things, the noun (or pronoun) expressing the latter is put in the ablative case, as සිව්පාවුන්ගෙන් අලියා ඉතා ලොකු සතාය, 'the elephant is the largest (animal) of quadrupeds'; මොවුන්ගෙන් සමරියා කවීද, 'who is the cleverest of them (or these)' (of-these the-clever-one who)? This use of the ablative may be termed the 'ablative of selection.'

315. Nouns (or pronouns) denoting time within which an action is performed are put in this case, as මම සතිය කින් එමි, 'I will come in a week'; ලමයා විනාඩියකින් උත්තර දුන්නේය, 'the boy answered in a minute.'

316. The prepositions තෙක් and දක්වා convey the sense of the ablative case, as දුම්රිය කොළඹ සිට කලුතර දක්වා දුවයි, 'the train runs from Colombo to Kalutara' (lit. 'as far as Kalutara'); මුල පටන් අත දක්වා පොත කියවා බැලීමි, 'I perused (lit. 'having-read saw') the book from beginning to end'; මම කාල්ල පටන් මහනුවර* තෙක් ගියෙමි, 'I went from Galle to Kandy' (lit. 'great or chief city,' i. e. 'the capital').

Genitive Case.†

317. The genitive is the case of the proprietor, as in මගේ නොප්පිය නැතිවුනේය, 'my hat was lost'; බහුගේ හැරවීම‡ මම නොගනිමි, 'I did not take his walking stick'; ඒ ගඟේ අත්තක් පුලඟට කැඩී වැටුනේය, 'a branch of that (or the) tree was broken by the wind and fell down'; අගේ ඇඟිලිවලට වඩා පයේ ඇඟිලි කොටය, 'the toes (lit. 'toes of the feet') are shorter than the fingers' (lit. 'fingers of the hand'). (Vide § 294.)

* The proper geographical name is සංඝබගල නුවර. අගනුවර and ප්‍රධාන නුවර are the common terms for 'capital.'

† Vide § 112.

‡ Also හැරවීම in books.

318. Examples of the genitive with the termination ට: "තීලොවට ගුරු," 'the teacher of the three worlds'; ලඩකාව ඉන්දියාවට දකුණෙන් පිහිටා තිබෙන දිවයිනකි, 'Ceylon is an island situated at the south of India'; චක්‍ර හැත්තාට කවර මිත්‍රයෝද, 'what friends to one to whom there is no wealth?' "කුළුණුනිසාට කෙපරහු," 'what enemies are there to him who is benevolent?' මම සගේ දරයේ තුන්දෙනෙක් ඉදිති, 'I have three brothers'; මම පොතක් තිබේ (or ඇත්තේය), 'I have a book'; බහුට පුත්‍රයෙක් උපන්නේය, 'a son was born to him';* ඊට හේතුව කවරේද, 'what is the cause of it?'

319. The genitive is sometimes used in the sense of the ablative case, as "පැලලුප් නුවරට රජගහ නුවර සත් යොත් තෙක්," 'the city of Rajagaha is seven yoduns from the city of Pēlālap'; කලුතර කොළඹට හැතැත්ම විසිපහකට ඇතින් පිහිටියේය, 'Kalutara is situated (lit. 'was situated') twenty-five miles from Colombo'; "මේ මතුණු ලෝකයට බුහුලෝකය ඉතා දුරය," "the Brahma's world is very distant from this world of men.' In the above examples "පැලලුප් නුවරට," "කොළඹට," and "ලෝකයට" instead of being put in the ablative case, as පැලලුප් නුවරින්, කොළඹින්, and ලෝකයෙන්, are put in the genitive.

320. The genitive is used in the sense of the ablative before වඩා ('more') when it is introduced to make a comparison, as ගෙනෙම මම වඩා බාලයි, 'he is younger than I'; රත්රන් ජිදියට වඩා අගේය, 'gold is more valuable than silver.'

NOTE.—වඩා is sometimes dropped for the sake of brevity, as එක මම උසයි, 'it (or that) is taller than this'; බල්ලා බල්ලාට මහකයි, 'the dog is bigger than the cat.'

* The above examples (except the first two) may also be treated as in the dative case. The use of the genitive suffixes terminating in ට is common in the Kandyan district, e. g., වත්තට වැට (= වත්තේ වැට), 'the fence of the garden'; මල්කාමිට පුතා (= මල්කාමිගේ පුතා), 'Malhāmi's son.'

321. The genitive suffixes terminating in **ගේ** are used only of persons, animals, and personified objects and **ඒ** of inanimate objects. (*Vide* § 112 and p. 127.)

322. It is usual in phrases such as **කිරිකලය**, 'milk pot'; **මිනිසුන් හතරදෙනෙකුට**, 'to four men' to assign the genitive case to the first word. In phrases like the first, the first word, which stands in its basal form, may be better treated as an adjective qualifying the second word or as in apposition to it; but in phrases like the second, the second word or expression, to which the proper case endings are added, should be treated as in apposition to the first, which in oblique cases assume the form of the accusative plural and in the nominative the usual plural ending proper to it.

Locative Case.*

323. The locative case expresses the site or receptacle of any object, as "**එසුරේ නිරිදෙක් වී**," 'in that city there was a king'; **මා දුන් අවවාදය සිතේ** (or **සිත්ති**) **තබාගනු**, 'bear in mind the advice given by me'; **මම නංගල්ලේ සිට එමි**, 'I am coming from Tangalla' (lit. 'having been in Tangalla').

324. The time when is put in this case, as **එතෙම පසුගිය සතියේ මෙහි ආවේය**, 'he came here last week.'

Remarks.

There are some difficulties with regard to the acc., aux., dat., gen., and loc. cases, when they appear to be interchangeable. The difficulty in respect of the acc., dat., and gen. cases chiefly arises from the ending **ට** being in common to them. The employment of the dat. case, which was originally expressed by the gen. (*vide* footnote † on p. 350), and afterwards by the gen., acc., and the loc., has in recent times become very common, and words ending in **ට** and having the force of the acc. (or gen. in a few cases) may now be fairly treated as in the dative. (*Vide* §§ 295, 301, 318-320.) One case is sometimes used in the sense of another. The student can easily overcome these difficulties by thoroughly understanding the proper functions of the

* *Vide* § 113.

different cases and the exact sense in which they occur in any particular passage. A few illustrations follow: **නැගෙනහිර** (*gen.* of location) **මායිම**, 'the eastern boundary'; **නැගෙනහිරට** (*gen.*, -හිරින් *abl.* or -හිර *loc.*) **පිහිටා තිබෙන ඉඩම**, 'the land situated on the east'; **රුපියල් සියයක** (*gen.* in the sense of *aux.*) **පොත් මිලට** (*dat.* in the sense of *aux.*) **ගනිමි**, 'I bought a hundred rupees' worth of books'; **වෙළඳාමෙහි** (or **මේ loc.**, or **වෙළඳාමට dat.**) **ගොසින්**, 'having gone trading'; "**සුවඳ පැන් සොලොස් කලයකින්** (*aux.*, modern **කලයක් c.c.**) **නා**," 'having bathed sixteen pots of scented water'; "**මම නායිදේම වාසිට** (*gen.* or *dat.*, or **වාසිත්ගේ gen.**) **රජවමි**," 'I am (lit. 'became') king to (or of) the inhabitants of Kási'; "**සුදෙවුන් මහරජුට** (or **රජයුගේ gen.**, modern **රජයට gen.** or *dat.*) **පුතෙකු කැනෙත් උපත**," 'a son was born to the great king Sudovun'; "**බවුන් කෙරෙහි** (*loc.* or **කෙරෙත් abl.**, or simply **බවුන්ගෙන් abl.** modern) **එක්කැනෙත් පොත්සි මහරජ වුහ**," 'one of them became the great king Poksi'; **බවුන් කෙරෙහි** (*loc.*, or simply **බවුන්ට dat.** modern) **අනුකම්පාවෙන්**, 'out of compassion for them'; "**මොහු බුදුන් කෙරේ** (*loc.* or simply **බුදුන්ගෙන් abl.** modern) **බණ අසන්නට යෙයි**," 'they are going to hear Buddha's sermons' (lit. 'to hear the word at [or from] Buddha'); "**දෙව්ද මා** (*acc.* or **මතෙන් abl.** modern) **පැණසක් විමාළිය**," 'the goddess asked me a question.'

325. The nominative and accusative absolute are commonly used, *e. g.* **වතුර ගලා කුඹුරු යාය පාච්චිය**, 'the flood having risen the tract of fields was damaged'; **සිංහ යෙකු දක මට හය උපන්නේය**, 'on seeing a lion I was seized with fear.' But sentences such as (1) 'the general being slain his soldiers fled' and (2) 'the plaintiff having been absent the case was non-suited,' are rendered in Sinhalese by (1) **සේනාපතියා මරණුලැබූ** (or **මැරුම්කෘත කල්හි මහගේ සේවාවගේ පලා ගියාහුය** (lit. 'when the general was slain his soldiers fled') and (2) **පැමිණිලිකාරයා නා** (or **නොපැමිණි**) **බැවින් නඩුව නිසුභා කරණුලදී** (lit. 'as the plaintiff did not come the case was non-suited') respectively.

Adjective.

326. A phrase (or a clause) may be used as an adjective to qualify a word indirectly, as "**ගොත් දෙන්නා බැඳගෙන යන මේ සොර දක ලුහුබැඳ අල්වාගනිමි**," 'having seen this thief going away with the two bulls yoked together,

I pursued and seized him'; මා විසින් බහුව දෙනලද මුතු වැල පවු. සියයක් වලී, 'the string of pearls which was given to him by me is worth a hundred pounds'; here කොන් දෙන්නා බැඳගෙන යන and මා විසින් බහුව දෙනලද are used as adjectives qualifying සොර and මුතු වැල respectively.

327. Any noun in its crude form may be used as an adjective, as මිනිස් කය, 'the human body'; පොත් ගුල, 'the book-depôt'; පොල් ගෙඩිය, 'the cocoanut'; විදුරු බෝතලය, 'the glass bottle'; මුදු ජිල්ල, 'the ring-finger.'

Pronoun.

328. Pronouns* agree with the nouns for which they are used in gender, number, and person, as "සිටානෙහි, මෙවක්පටත් පණ්ඩිතයන් කේරෙහි ආලය කරුව; මු අද පටත් ම පුතනුවෝය," 'O chief, from this day leave off the (i. e. thy) attachment to the pandit; he is, from this day, my son'; ඒ මිනිසාගේ රෝගය බලවත්වූ හෙයින් ඔහු ආරෝග්‍ය ශාලාවට (or ඉස්පිරිතාලයට) යැවීමු, 'as the man's disease was serious we sent him to the hospital.'

329. Care should be taken by the student to use appropriate pronouns. Section 149 will help him in this direction.

[*Vide* §§ 273-325, which for the most part affect pronouns as well.]

* Pronouns are sometimes used somewhat in the fashion of relative pronouns, e. g. යමක් මාවිසින් ඉල්ලන ලද්දේද එය මට දෙව, 'give me what (= 'that which') I asked for' (any-thing by-me was-asked, that to-me give). Here යමක් and එය are correlatives. (*Vide* §§ 145 and 346). The pronouns ඒ and අර are sometimes used before other pronouns to add stress to the latter, and then they partake the force of relative pronouns, e. g. "ඒ මට රජපුරුවෝ සතුටු ව අදිකාරම් දුන් සේක," 'the king being pleased gave me who (so behaved) authority'; මේ විපත සිටුවනේ අර උමට්ටද? 'is it on you who (were doing so well, &c.) that this calamity fell!'

The particles හෙමේ, හොමෝ, and තුමු are sometimes used as pronouns, e. g. "හෙමේ සිටහන," 'he took (his) stand'; "තුමු හැමත්

Verb.

330. Transitive verbs govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as එතෙම ගලක් විසිකෙළේය, 'he threw a stone'; සතුන් නොමරව, 'do not kill animals'; එතෙම බත් අනුභවකරයි, 'he eats boiled-rice.'

331. The suffix ට is often added to the accusative governed by such verbs as නල, 'to beat'; නමදී or වදී, 'worship'; ගස, 'beat'; කව, 'cause to eat'; කරහ, 'abuse'; අනි, 'pierce,' 'butt'; බණ, 'scold,' 'abuse'; අයදී or යදී, 'pray,' 'beseech'; විදී, 'shoot' (with an arrow). In ancient classics the suffix ට in such cases is generally omitted. The two forms sometimes convey different meanings: e. g., ගලක් ගැසීම්, 'I pelted a stone'; ගලකට ගැසීම්, 'I struck a stone'; "මා විද්දවූ තෙපි කවුරුද," 'who art thou that shot me (with an arrow)?' මට විද්දවූ තෙපි කවුරුද, 'who art thou that shot (an arrow) at me.' (*Vide* §§ 301 and 312.)

332. Some intransitive verbs take an accusative of kindred meaning, which may be called the cognate accusative. (*Vide* § 293.)

333. The intransitive verb වූ, 'to be,' 'become,' takes two nominatives. (*Vide* § 289.)

334. Intransitive verbs when changed into causatives become transitive and govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මම පොල් පැලයක් සිටවිම්, 'I planted a cocoanut plant' (lit. 'I caused a cocoanut plant to stand'); ලමයා අබවණට එපා, 'do not make the boy cry'; අස්ගොවුඩා අසු ඇවිද්දවයි, 'the horse-keeper walks the horse' (lit. 'the horse-keeper causes the horse to walk'). (*Vide* § 154.)

කැනිගෙණ මත් කෂමාකරවණට එනි," 'they all (or every one of them) being frightened are coming to obtain my pardon also.'

Mood.

335. The conditional (or subjunctive) mood expresses doubt as to whether the action will take place or not, as මුහු දිවුරුවෙත් මමත් දිවුරමි, 'if he swear I too (will) swear; 'මා විසිනි ඇරඳුවෙත් සියල්ලෝ නසිති' 'if I relinquish exertion (or zeal) all (will) die'; අද නැවතුවෙත් උඹට දන්වා එවන්නෙමි, 'I shall let you know if the ship arrive to-day; 'නිසරු කෙනා බොහෝ බිජු වසුලද (=ත්) එල වසුල නො වෙයි,' 'although much seed is sown in an unfertile field, the produce will not be much.' (Vide foot-note on p. 185.)

Verbs followed by න(or හු)වුත් or නවුදු and නමි are generally in the indicative, but they bear the sense of the conditional (or subjunctive) mood. (Vide § 168.)

336. The conditional mood is used before හැකි, ඇති (or ඇකි), යුතු, මැනව (or ව), මනාස, යෙහෙකි, without the suffixes හොත්, මත්, අත්, added to the verb, as හුබ විසිත් එය කල හැක්කේය, 'it could be done by you'; මට එක දිස හැකිය, 'I can give it'; උඹට ලියනා කිය, 'can you write?'; මේ ලිපුම මුහුට දිය යුතුයි, 'this letter should be given to him'; මෙය පිළිගන මැනව, 'please accept this'; මෙය කල මනාස, 'it is proper to do this'; දුල්පතුණ්ට උදව්කල යෙහෙකි, 'it is good to assist the poor' (to-the-poor assistance if-done it-is-good). Parts of the defective verb හ, 'to be possible' also require the conditional mood before them, as එහි යා නොහෙමි, 'I am unable to go there.'

NOTE.—මැනව, මනාස, යෙහෙකි, are sometimes used with හොත් (or මත්), as කලහොත් (or කලොත්) මැනව; දන්හොත් (or දනහොත්) යෙහෙකි; &c.

337. The conditional mood is also used when the verb is required to indicate time when, as ඊවි උදාවෙන තුරු රැස අතුරුදන්වේ, 'when the sun rises the multitude of stars vanishes (or disappears)'; "මෙසේ රජපුරු වණ්ට හරකෙස් පහලවු නියාව කල්පනා කරන් කරන් අහසහතරයෙහි දහ වැදගත," 'when the king so

continued ruminating on his getting grey hair, a burning sensation kindled within (him)'; "එ සිටානෝ කල් යන් යන් සුදුමැලිව ගිය," 'the nobleman became pale as time passed.'

Person.

338. The endings proper to the three persons of verbs are often suffixed to verbal nouns, as "මම මබ මොබ බලන් නෙමි ගොන් දෙන්නා බැදගෙන යන මේ සොරු දැක ලුහු බැද අල්වාගනිමි," 'I looked here and there, and seeing this thief taking away the two oxen yoked together pursued and seized (him)'; "පෙරත් තෝ අකුසල් කොට යකින්නිබ උසන්තෙහි වේද, දන් වනාහි නැවතත් අකුසල් කරන් නෙහිද," 'thou, having committed sins in former times too, art born a she-demon, is it not (= වේද)?; and now again dost thou commit sins?' (Vide § 341.)

339. The verbal suffixes proper to the three persons are sometimes added to nouns (and adjectives) terminating a sentence whose predicate is suppressed, as "මම රජපුරු වණ්ගේ මැනියෙමි," 'I am the king's mother'; "අපිත් හුවවනත්සේට එ පරිද්දෙන්ම මිත්‍රයමිහ," 'we are also likewise friends of your highness.' (Vide § 287.)

Tense.

340 The present tense has several uses, viz. :—

(a) It expresses a single act at the present time, as ඇ කෑම පිසයි, 'she cooks food' (or 'she is cooking food'); හොණ නණ කයි, 'the ox eats grass' (or 'the ox is eating grass')

(b) It expresses custom or habit, or what is universally true, as වනයේ බොහෝ මාගයෝ වෙසෙති, 'in the wood

* In classics verbal nouns with සි (= 'said') affixed to them are sometimes used with the force of the cond. mood, e. g. "කෝර සිංහ රජයෝ සපිත් පිබාව ගියහි (= ගියත් or ගියට) ගෙරින් මවුත් සේ නණ කා ඇවිදිද්ද," 'will the maned royal lions walk about eating grass like oxen and buffaloes, even if they (or although they may) suffer from hunger?'

many beasts live'; සත්‍යය නිතරම ජයගනී, 'truth (will) always prevail'; "නුවැන්නෝ නොකිපෙති," 'the wise (will) not get angry.'

(c) It is used to express futurity and certainty, as "රජපුරුවෝ නුවවහන්සේ සා කථාසොට, සිටානෙහි, නොපට තරම් ආසනයක් බලා හිඳුව සි කියති; එසේ නුවවහන්සේ හුන් කල්හි මම එමී, එහිට මම නුවවහන්සේගේ මුත බලමී," 'the king will speak with your honour and say, O chief, look for a seat suitable to you and sit down. When your honour has so seated yourself, I will come; I will then behold your honour's face'; "නිකුණ නුවනේන්සුන් මිලිඳු නම රජෙක් වෙයි," 'there will be a king named Miliṅdu gifted with keen wisdom.'

(d) It is used in quoting authors, whether living or dead, as අටුවාවාරිත්වහන්සේලා ඒ ගැණ මෙසේ කියති, 'the venerable commentators say about it as follows'; "රජපුරුවෝ මේ ගාථාවෙන් කියත්," 'the king says by this stanza.' This is not of frequent occurrence. (Vide p. 451.)

(e) It is used in lively narratives and may then be called the Historic Present, as "එකල්හි නිගණ්ඨානාථපුත්‍ර නමී නිවටනු මහත් නිවට පිරිස් පිරිවර නාලන්දයෙහි වෙසෙති," 'at that time the Niganṭha named Niganṭha Nāthaputra was living (lit. 'is living') in Nālandā, surrounded by his Niganṭha fraternity'; "මවුන් අතුරෙන් වැඩිමාලු පුතනුවෝ රම පණ්ඩිතනම වෙති," 'of them the eldest son was named (lit. 'is named') Rāmapaṇḍita.'

341. The verb is sometimes used in the future form in lieu of the present, as "ඒ මැණිකෙහි ඡායාව පොකුණෙහි පෙනෙන්නේය," 'the shadow of the gem appears in the pond'; "එළුවා ගෙණ මාස බල්ලා කන්නේය;" බල්ලා ගෙණ තණ එළුවා කන්නේය,"* 'the dog eats the flesh

* These may also be taken as verbal nouns. (Vide §§ 276 & 338.)

brought by the goat; the goat eats the grass brought by the dog.'

NOTE.—The examples given to illustrate the last three uses of the present tense in § 340 and the use of the future tense given above, and other anomalous uses of the different moods, tenses, numbers, and persons of verbs, which are sometimes found especially in poetical compositions, serve also to illustrate the 'Metathesis of verbs.' (Vide § 55.)

Reported Speech.

342. In written Sinhalese in quoting a speech the direct form is universally adopted, when the exact words of the speaker are given, as "මා එකකල් නොයව" සි හෙතෙම කීය, 'he said, Do not go until I come'; "මම සෙට උදෑසන එමී" සි කීය, 'he said, I would come to-morrow morning.' (Vide § 351.)

343. The indirect form is seldom used: එතෙම මා දුටුවේයයි කීය, 'he said that he saw me'; එතෙම හෙට එන්නට පොරොන්දුවුනේය, 'he promised that he would come to-morrow' (or 'he promised to come to-morrow'). These may be expressed directly thus:—එතෙම "මම නුව දුටුවෙමි" සි කීය, 'he said I saw you'; එතෙම "මම හෙට එමී" සි පොරොන්දුවුනේය, 'he promised I will come to-morrow.' Colloquially the indirect form is more commonly used.

Conjunction.

344. The conjunctions ද, ත්, හෝ, and වත්, are generally used in couples, as සහුද පුරුෂයාද, 'the husband and the wife'; එළුවොත් බැටළුවොත්, 'the goats and the sheep'; පියා හෝ පුතා හෝ, 'either the father or the son'; හෙටවත් අනිද්දවත්, 'either to-morrow or the day-after-to-morrow.' When several words are required to be connected by conjunctions, the conjunction is inserted after each word. The repetition of the conjunctions ද and ත් is however unnecessary when the word ආදී, 'et cetera' or some other word expressing appositional relation to the

words to be coupled by the conjunctions, is used: *e. g.*, කඩදාසි, තීන්ත, පෑන ආදී ලියන උපකරණ, 'paper, ink, pen, and other writing articles'; හරක් වතු කුඹුරු ගෙවල් යන සියල්ල විකුණ, 'having sold all things, viz., cattle, gardens, fields, and houses'; එකීර් ගොවියා හේනියා යන තුන්දෙනා, 'the three persons, viz., herdsman, farmer, and washerman.' The conjunctions are sometimes omitted even when such words are not employed, as "එක දවස රජ දරුවන් ආදී වූ දෙන ඇතුන් අසුන් ඊඳුලි කුනම් නැගී මෙතනින් නොගියමැනව," 'in days to come let no kings and other persons go by this place on (lit. 'having ascended') elephants, horses, and in palanquins and litters.'

345. These conjunctions connect the same case, mood, and tense. (*Vide* note on p. 332.)

Correlative Expressions.

346. යම්සේද, එසේ, 'in what manner, in that manner'; යම්තාක්ද, එතාක්, 'until what time, till that time'; කෙසේද, එසේ, 'in what manner, in that manner'; කොපමණද, එපමණ, 'how much, so much.' Other correlatives may be formed by prefixing යම්, කෙ, කො, ඒ, or එ to other words, as shown above. (*Vide* footnotes on pp. 416 and 434.)

Order of Words in a Sentence.

347. In poetry and semi-poetical prose, especially in the former, no uniform order of words in sentences is adhered to. The order given below is that in which words are used in elegant and chaste prose writings, and may be adopted in modern prose.

(a) The principal subject of the sentence comes first.

(b) Then the object.

(c) Then the predicate, which is always put last in a sentence. *Ex.* එතෙම උගරක් මැරී, 'he slaughtered (or killed) a pig'; මම හුඔ අඳුනමි, 'I know you.'

(d) Words expressive of time when are generally used before the subject; past participial clauses are also sometimes similarly used. *Ex.* ඊයේ තද හුලනක් (or කුනාවු වක්) පැවතුනේය, 'a strong gale prevailed yesterday'; ඒ ආරඤ්චය අසා මම සතුටුවීමි, 'I was gratified to hear that news.' (*Vide* § 352.)

(e) In sentences where the substantive denoting the doer of the action is put in the instrumental case, it is placed before the subject, as "ඒ පණ්ඩිතයන් විසින් සක්දෙවිරජ පවා පරදවනලද," 'even Śakra, the king of gods, was defeated by the pandit' (by-the-pandit Śakra the-king-of-gods even was-defeated); and sometimes after it, as "මේ උපාය කා විසින් දන්තාලද්දේද," 'by whom was this artifice devised (lit. 'known')?' (this artifice by-whom was-known?).

(f) The adjective is always placed before the noun which it qualifies.

(g) The adverb is generally placed before the verb which it qualifies, as එතෙම බල්ලාව තදින් ගැසී, 'he beat the dog soundly'; හසියෙන් කථාකරපන්, 'speak loud.' But not always observed: සොර පෙමින් ගෙට ඇතුළුවුනේය, 'the thief slowly entered the house'; ඔහුට තදින් පහරක් ගැසීමි, 'I gave him a hard blow'; එතෙම අවඩකලෙස තම යුතුකම් ඉහෙකරයි, 'he does his duty honestly.'

(h) Substantives in the vocative case are generally used first, as "සාලුව එසේවිනම් අප එතර ලවයි කිය," 'he said, Friend, if it is so, (please) transport us to the other bank.' But sometimes at any part of the sentence, as "සිටුම්හ, සොමිනි," 'we will stand, lord'; "බොහෝ කලක් ඒවත්වුව මැනව, සොමිනි," 'lord, may (you) live a long time'; "හැසි (=ඇසි) තිස්සගෙන, හබ්විද," 'why, Tissa, are you crying?'

(i) Prepositions are always put after the substantives which they govern, as මම ඔහු සමඟ ගියෙමි, 'I went with him'; නුඹ ගැන මම කිසිත් නොදනිමි, 'I do not know anything about you.'

(j) Conjunctions when joining words or phrases are put after them.

(k) Interjections are always placed at the beginning of a sentence.

(l) Conditional and adverbial clauses and prepositional and adverbial phrases are generally placed at the commencement of a sentence, as ඔහු පොත ඉල්ලුවොත් නොදෙව්, 'if he should ask for the book, don't give (it)'; "එ සමයෙහි එ නුවර චූලනී බ්‍රහ්මදත්ත රජපුරුවෝ රජකරන් නාහ," 'at that time the king Chūlanī Brahmadatta was reigning (lit. 'is reigning') in that city;' නුඹ නිසා මේ සියල්ල සිදුවිය, 'all this happened on account of you.'

(m) The pronouns take the order of 3rd person, 2nd person, and 1st person (*vide* § 280). Sometimes their order is different, as "රජපුරුවෝ මාත් නුඹවහන්සේත් දක්නා කැමැත්තානුය," 'the king is desirous of seeing your honour and myself.'

Syntax of Colloquial Sinhalese.

348. (a) Noun (or pronoun) denoting the doer of any action expressed by a finite verb, a verb in the conditional (or subjunctive) mood, a present or past part. adjective, a verb indicative of time when, &c., is put in the nominative case, e. g. මම කීවා, මම කීවොත්, මම කියන දේ, මම කී දේ, මම එබව කියද්දී, මම කීවාම, මම එහෙම කීවාට මොකද, &c.

(b) ඔහු, 'him,' and ඔවුන්, 'them,' are used in modern Sinhalese for the nominative case.

(c) The finite verbs ending in නවා in the present tense, and වා, යා, or ආ in the past, are not inflected for number and person. These forms are, however, verbal nouns. The

verbal nouns ending in වේ, යේ, and න්නේ, as ඇඹුවේ, කීවියේ. අඹන්නේ, කීවින්නේ, are also used both in the singular and plural without variation. Their plurals (ending in වෝ, යෝ or න්නෝ, as ඇඹුවෝ, කීවියෝ, අඹන්නෝ) are also occasionally used.

[For other colloquial peculiarities, *vide* §§ 181-184, 198, 354, & 362.]

The syntax of the book language explained in the preceding sections is generally applicable to colloquial speech in other respects.

ANALYSIS AND PARSING.

349. Analysis and Parsing are unknown in Sinhalese grammar. They will therefore be treated below as in English. A knowledge of them will greatly assist the student in understanding the construction of sentences.

ANALYSIS.

Simple Sentences.

(1) එනම නොලැබී වැසියෙකි, 'he is a resident of Colombo.'

Subject	එනම.
Predicate	(වේ.)
Subjective complement of predicate ...	වැසියෙකි.
Attributive adjunct of the complement of predicate	නොලැබී.

(2) මම රත්රන් අලුකෙළෙමි, 'I reduced gold to ash'

Subject	මම.
Predicate	කෙළෙමි.
Complement of predicate	අලු.
Object	රත්රන්.

350. *Complex Sentences.*

(3) "එළාලරජ දුටුගැමුණුරජ සටනට ආවව අසා දෙවන දවස් සන්නාහ සන්නාව මහාපථන නම ඇතුළු පිටට පැන නැති දෙමල මහ සෙනහ පිරිවර අවුත් වන," 'King Elāla, having heard that the king Dutugemunu came to fight, put

on (his) armour, and mounting the elephant Mahāparvata came, attended by the great Tamil army, and encamped on the second day.'

Subject ...	...	...	රජ.	
Attributive adjunct of subject	...	...	එලාල.	
Predicate	...	...	වස.	
Subjective complements of predicate	...	...	1. අසා.	
			2. සහකම්ම.	
			3. සැකසැඟි.	
			4. පිරිවර.	
			5. අවුත්.	
Adverbial adjunct of predicate	...	...	දෙවන දවස්.	
Object of	...	1. අසා	...	දුටු මැමුණු රජ සටනට ආ බව (a).
		2. සහකම්ම	...	සහකාග.
		3. සැකසැඟි	...	පිටව.
		4. පිරිවර	...	සෙසග.
Attributive adjunct of	...	3rd object	...	1. මහාසඵල නම් ඇතු.
		1th "	...	2. { 1. දෙමල. 2. මහ.

(a) Substantive clause in objective relation to "අසා."

Subject ...	...	...	රජ.
Attributive adjunct of subject	...	...	දුටු මැමුණු.
Predicate	...	...	ආ (= ආවේ).
Adverbial adjunct of predicate	...	...	සටනට.

NOTE.—1. Observe that participial clauses when rendered in English assume the force of attributive adjuncts, although in Sinhalese they may be better regarded as subjective complements of the predicate.

2. බව^o is a noun equivalent to the English "that" indicating a substantive clause. It is indirectly governed by "අසා" in the above sentence. In analysis this and other words similarly used may be advantageously treated as the conjunction "that" in English and may be left unnoticed. It is a peculiarity in the language to change the predicate in the substantive clause indicated by බව, to a participial adjective qualifying බව. (*Vide* § 266.) Such clauses may also be treated as substantive phrases.

351. "ඉක්බිති ඒ බඩු හා සමග මිහු දැක කිපියාඩු රජ ප්රුවෝ 'මේ මුකාහාරය තෝ කෙසේ ගනීද' සි නොවී

^o පවස් and කියව are also similarly used. The colloquial equivalent is මහ.

එක 'මොහු ගෙණ ගොස් දකුණු වහසල් දොර සමීපයෙහි දිවස්සල කිඳුවාපිසව' සි කියා විධානකලග," 'Afterwards the king, irritated at seeing him with the goods, without inquiring How didst thou get this pearl string, gave order, Take and impale him at the southern gate.'

Subject ...	...	...	රජ ප්රුවෝ.	
Attributive adjunct of subject	...	...	ඒ බඩු හා සමග මිහු දැක කිපියාඩු.	
Predicate	...	...	විධානකලග.	
Subjective complements of predicate	...	...	1. විවර.	
			2. කියා.	
Adverbial adjuncts	...	...	1. to predicate : ඉක්බිති.	
			2. to the 1st complement of the predicate නො.	
Object	...	1. of the 1st complement of predicate	...	මේ මුකාහාරය තෝ කෙසේ ගනීද (a).
		2. " 2nd "	...	මොහු ගෙණ ගොස්... කිඳුවා පිසව (b).

(a) Substantive clause in objective relation to "විවර."

Subject ...	...	...	තෝ.
Predicate	...	...	ගනී.
Adverbial adjunct of predicate	...	...	නොසේ.
Object	...	...	හාරය.
Attributive adjuncts of object	...	...	1. මේ.
			2. මුකාහා.

(b) Substantive clause in objective relation to "කියා."

Subject ...	...	...	(නොපි or නොපි.)
Predicate	...	...	කිඳුවාපිසව.
Subjective complements of predicate	...	...	1. ගෙණ.
			2. ගොස්.
Adverbial adjuncts of predicate	...	...	1. දකුණු වහසල් දොර සමීපයෙහි.
			2. දිවස්සල.
Object	...	...	මොහු.

NOTE.—Such particles as ඇයි, සි, ද, &c., are not taken into consideration in analysis.

PARSING.

352. “එ බස් අසා දුටුහැමුණු රජ සතුටුව සේනාවට ප්‍රසාද දී සන්තාහ සනහබව සටනට නික්මුණාහ,” ‘having heard those words the great King Dutugemunu was pleased, and, giving presents to the army and putting on (his) armour, departed for the battle.’

එ, pronoun, used as an adjective, qualifying “බස්.”

බස්, common noun, pl. number, fem. gender,* acc. case; governed by “අසා.”

අසා, past part. of the verb අස; a subjective complement of the finite verb “නික්මුණාහ.”

දුටුහැමුණු, proper noun, sing. number, masc. gender, nom. case; in attribute relation to “රජ.”

රජ, common noun, sing. number, masc. gender, nom. case; in subjective relation to “නික්මුණාහ.”

සතුටුව, past part. of සතුටුවු; a subjective complement of “නික්මුණාහ.”

සේනාවට, collective noun, pl. number, fem. gender, dat. case; in adverbial relation to “දී.”

ප්‍රසාද, common noun, pl. number, masc. gender, acc. case; governed by “දී.”

දී, past part. of ද; a subjective complement of “නික්මුණාහ.”

සනහබව, common noun, sing. number, masc. gender, acc. case; governed by “සනහබව.”

සනහබව, past part. of සනහබවු; a subjective complement of “නික්මුණාහ.”

සටනට, common noun, sing. number, neuter gender, dat. case; in adverbial relation to “නික්මුණාහ.”

නික්මුණාහ, intransitive verb, indicative mood, past tense, 3rd person, pl. number (in form, singular in sense); in predicative relation to “රජ.”

IDIOM.

Bhāshā-ritiya.

353. To acquire a competent knowledge of the Sinhalese Idiom (භාෂා ඊතිය) the student should read the writings of standard authors, study the colloquial usages of the language, and, above all, gain a practice in *thinking in*

* It would not be improper to assign the neuter gender to all inanimate nouns. (*Vide* § 81.)

Sinhalese. An Englishman will say (1) ‘I have a book,’ (2) ‘where is the dog?’ (3) ‘this is my hat,’ (4) ‘he fell into a well and died,’ (5) ‘tell him to come soon’; while a native will express the same ideas in this strain: (1) ‘to-me a-book is’ (මට පොතක් තිබේ), (2) ‘the-dog where?’ (බල්ලා කෝ), (3) ‘this my hat’ (මේ මගේ හොඳ්පියය), (4) ‘he in-a-well having-fallen died’ (එතෙම ලිඳක වැරී මළේය), (5) ‘to-him to-come tell’ (ඔහුට එළව කියාපන්). These examples are sufficient to show the vast difference in the idioms of English and Sinhalese, and the difficulties a beginner, unacquainted with oriental languages, has to experience in the study of the latter. Tamil and Sinhalese idioms are nearly identical: a person acquainted with the idioms of the one will find no difficulty in mastering those of the other.

The order of words, which forms one of the chief difficulties connected with idioms, has been sufficiently explained in § 347, which should be carefully studied before commencing to read this chapter. Many peculiarities of the language, which come within the range of this chapter, have already been noticed in the preceding part of this book, and the sentences occurring therein will illustrate a large number of the idioms noticed here. (*Vide* §§ 212 and 253.)

354. A number of sentences are given below to illustrate the principal idioms of the language, as well as the use of particles and other important words, &c., and a patient study of them will enable the student to overcome the difficulties of mastering the Sinhalese idioms besides proving useful in other respects. Sentences that may be used colloquially are marked with an asterisk (*). *

* Many of these can be easily made to suit book language by altering the endings of the finite verbs and of some of the nouns and pronouns to agree with the rules laid down in the chapter on Syntax. The expletive *ය* at the end of a sentence is generally omitted in colloquial usage.

- (1) මේ මුදුව කාගේද* (this ring whose?) } 'whose ring
මේ කාගේ* මුදුවද' (this whose ring?) } is this?
- (2) උම කවිද* (you who?), 'who (or what) are you?'
- (3) උම කාගේ කවිද* (you whose who?), 'whose (relation) are you?' = 'who are you?'
- (4) මම මුහුගේ බාල පුතා* (I his young son), 'I am his youngest son.'

(5) උමේ රකාව (or වැඩේ) මොකද* (කවරේද or කුමක්ද) (your profession or calling what?), 'what is your occupation?' = 'what are you?'

(6) මම කොලොම් රේගුවේ ලියක්කෙස්* or ලිපිකරුවෙක් (I in-Colombo of-the-Customs a-clerk), 'I am a clerk in the Colombo Customs.'

(7) මේක මිනෑ කාටද? මට* (this is-required to-whom? to-me), 'who wants this? I.'

(8) මේ වත්ත කාගේද? කාගේද (or කාගේද කියාලා) මම දන්නේ නෑ* (or කාගේදැයි මම නොදනිමි). 'whose garden is this? I don't know (whose it is).'

(9) මේ බහුවට අයිතිකාරයෙක් (or හිමියෙක්) නැද්ද-ඇයි නැත්තේ-ඒකේ (or එහි) අයිතිකාරයා (or හිමියා) මම තමයි* (this to-the article an-owner is-there-not; why there-is-not? its owner I myself), 'is there no owner for this article? why not? I am its owner.'

(10) මේ මොකද* (this what?), 'what is this?' 'what is it?' 'what do you mean by this?'

(11) මේ මොකක්ද* (or කුමක්ද) (this what?), 'what (thing) is this?' 'what do you call this?'

(12) උමේ නම මොකද* (කුමක්ද or කවරේද), 'what is your name?'

* The alteration of the position of this word has rendered it more definite and it thus tends to indicate some one of a number of persons already known to the interrogator.

(13) මගේ මේස් කුට්ටම කෝ (or කොහේද)* (my socks pair where?), 'where is my pair of socks?' කෝ උම ඒක ගෙනුවා* = 'where did you bring it?' = 'why did you not bring it?' කෝ බලන්නට,* 'let me (or us) see.'

(14) මේක උඹට කොසින්ද (or කොහොම හම්බවුනාද or ලැබුනාද)* (this to-you whence, or how got or received), 'where did you get this from?' 'how did you get this?'

දුප්පත් අපට රන් රිදී කොසින්ද* (poor to-us gold (and) silver whence), 'where have we poor people gold and silver?'

(15) ඒක කොහේවත් (or කොතනකවත්) නෑ,* 'it is not to be had anywhere'; කොහේද (or කොතනකද) විසිකරපු ගලක් මගේ වැලමිටේ ඇවිත් වැදුනා (or වත්තා),* 'a stone that was thrown somewhere came and hit my elbow.'

(16) මේක මොකටද (මොටද, මක්කාටද, ඇයි,* or කුමටද) (this what-for?), 'what is this for?'

(17) මේ ලියුම කාටද,* 'for whom is this letter?'

(18) මේ රෙදි කීයද* or මේ රෙද්දේ ගණන කීයද* (this cloth how-much or this of-cloth price how-much), 'what is the price of this cloth?'

උඹට පඩි කීයද (කොච්චරද or කොපමණද),* 'what is your salary?'

මේ වල්වල් ගෙඩි කීයද (කොච්චරද or කොපමණද) or කීයක් (or කොච්චර, &c.) තියෙනවාද* (or තිබෙනවාද), 'how many fruits are there in this bunch?'

මේ ගොඩේ පොල් කීයද* (this in-heap cocoanuts how-many or what-price?), 'how many cocoanuts are there in this heap?' or 'what is the price of cocoanuts in this heap?'

(19) මේක උමේද මගේද* (this yours? mine?), 'is this yours or mine?'

(20) උඹට මක්වෙලාද*, 'what is the matter with you?' උඹට බොහොම අමාරුද (ගායද or අසනීපද)*, 'are you very ill?'

(21) ඔහුට දැන් සනීපද (or හොඳද)* (to-him now healthy or good?), 'is he now well?'

(22) කොලඹ ලැබිකාණේ අගනුවරය* (Colombo of-Ceylon the-chief-town), 'Colombo is the capital of Ceylon; ' ලැබිකාණේ අගනුවර කොලඹය* (of-Ceylon the-chief-town Colombo), 'the capital of Ceylon is Colombo.'

(23) මම වඩුවෙක්ස* (or මම වඩුවෙක්ම), 'I am a carpenter; ' රසදිය ලෝහජාතියකි,* 'mercury is a kind of metal.'

(24) මේ පොලොව බොහොම සාරවත්ය* (this soil or ground very fertile), 'this soil is very fertile.'

(25) උඹට අකුරු ඉගැන්වුණේ කවිද* (to-you letters he-who-taught who?), 'who taught you letters?'

(26) උඹ රජකමටද උත්සාහකරන්නේ,* 'is it for sovereignty you are trying?' උඹ රජකමට වද* උත්සාහ කරන්නේ,* 'you are trying for sovereignty, are you not?'

(27) ගේ (or ගෙට) ගිනි තිබුණේ අපිය* (house fire they-who-kept or set we), 'it was we who set fire to the house.'

(28) ඔක මට එපා (or ඔනෑ නෑ)* (that to-me don't-want), 'I don't want that.'

(29) මට කමක් (or කාරියක්) නෑ, උඹට හිතුවක් කර පත්* † (to-me matter not, to-you what-was-thought do), 'no matter to me (or I don't care), do as you think; ' එකට කාරිනෑ (or කාරියක් නෑ) ඔහුට මරණය දන්වා (or කියා) ඇරපත්,* 'it does not matter, inform (lit. 'send to inform') him of the death.'

(30) මට ලියණ්ට කියණ්ට‡ පුළුවනි (or ඇකි),* (to-me to-write to-read it-is-possible), 'I can read and write.'

* In books generally වේද.

† උඹට කැමැත්තක් or ප්‍රසන්නයක්, or උඹ කැමති හැටියට (or හැටියක්, ලෙස, ආකාර, &c.) කරපත්,* 'do as you please or wish.' කමක්නෑ also means 'no use,' 'don't want.' මේක කිසි කමකට ගෑ = 'this is quite useless,' 'this is good for nothing.'

‡ Colloquially ම is more common for the dative case.

(31) මට ගස් යණ්ට (or බඩගාණ්ට) බෑ* (to-me trees to-go (or to-climb) not-able or cannot), 'I cannot (implying inability or refusal) climb trees; ' මට ඔහුගේ ඉල්ලීම ඉෂ්ටනොකරම බෑ,* 'I cannot but comply with his request; ' ඔහු අඛණ්ඩගෙනම වරෙන්,* 'come with him without fail.'

(32) උඹට බැරිපුළුවන් බවක් දැන් කියාපන්* * (to-you cannot or can that now say), 'say (or tell me) now whether you can or not.'

(33) උඹ මෙහේ එන නේන බවක් කලින් මට ලියා එවණ්ට ඔනෑ* (you here coming not-coming that in-time to-me having-written to-send must), 'you must write to me in time whether you will come here or not' (or 'write to me in time whether, &c.').

(34) මම (or මට) ගෙදර යණ්ට ඔනෑ,* 'I must (or want to) go home.'

(35) උඹ මා යටතේ හිටිණ්ට ඔනෑකමක් නෑ,* (i) 'I don't want you to be under me' or (ii) 'you need not be under me; ' මට යණ්ට වටින්නේ නෑ,* 'I ought not to go.'

(36) උන් උඹත් මමත් කලක් එකට වෙලදුම් කලා මත කද,* 'do you remember that he, you, and I traded together (or in partnership) for some time (or at one time)?'

(37) වරදින්නේ නැතුව (or නොවරද්ද) කල්තියා; (or කලින්) වරෙන්,* 'come in time without fail'; ජ වෙණ්ට පස්පායක් තියා ඇ පුතෙක් වැදුවා,* 'she bore a

* Or උඹට බැරිද පුළුවන්ද කියා (or බැරිද පුළුවන්ද සකබව) දැන් කියාපන්.*

† This idea is also expressed by මට ගෙදර යණ්ට ඔනෑකමක් තියෙනවා* (to-me home to-go a-necessity there-is). Observe that ඔනෑ is used to imply a request : e. g. ගෙට මට සල්ලි (මුදල් or කාසි) ටිකක් (lit. 'a-little') දෙණ්ට ඔනෑ. පුත්තෙක් ලොකු උපකාරයක්. 'you must (please) give me some money to-morrow : if given, it is a great favour' = 'please give me some money. &c. : ' කරුණකරලා මේ පණිවිඩේ ඔහුට කියණ්ට ඔනෑ.* 'you must kindly (කරුණකරලා) tell him this message' = 'please (or kindly) tell, &c.'

‡ In books the form තබා is generally used for තියා.

son five hours before nightfall;’ හැතැක්ම තුණක් කියා උඹට පණිවිඩයක් එවෙන්නා,* ‘I shall send you a message when within a distance of three miles;’ ඒ වැඩේ පස් දෙනෙකුට කියා දහදෙනෙකුටවත් කරණට බෑ = ‘that work cannot be done by ten persons, much less by five’ (lit. ‘setting aside five persons’).

(38) අද එක්කෝ හෙට උත්තරයක් ලැබේවි,* or අද හෝ (or හරි) හෙට හෝ (or හරි) උත්තරයක් ලැබේ (or ලැබෙන්නේය), ‘a reply will be received to-day or to-morrow.’

(39) මට මගේ පොතවත් ඒකේ (or එහි) වටිනාකම වත් දියත්,* ‘give me either my book or its value.’

(40) උඹ කියන එක හැබැවෙණට පුළුවනි, නමුත් මට නම් ඒක විශ්වාසකරන්නට බෑ* (you saying one true to-be possible, but to me it to-believe unable), ‘what you say may be true, but I cannot believe it.’

(41) ලැබකැමේ ප්‍රධාන නුවරවල්නම් කොලඹ මහනුවර ගාල්ල යන මේවාය,* ‘the principal towns of Ceylon are (to wit = නම්) Colombo, Kandy, and Galle.’

(42) උඹට ලමයි කී දෙනෙක් ඉන්නවාද* ‘how many children have you?’

* Or ලැබෙන්නවා ඇති. Similarly ඔහු දන් එනවා ඇති* = ‘he will be here presently.’ The past form conveys a distinct idea, as උම හිටියා ඇති, ඉතින් පලයන්* = ‘you have stood or stayed sufficiently long (lit. ‘standing is sufficient’), now go.’ ඇති preceded by a gerund in the dative case generally implies doubt, as උම එකේම කියණට ඇති, නමුත් මට මතකනෑ,* ‘you may have said so, but I don’t recollect’ (lit. ‘but to-me recollection not’). (Vide §§ 181 and 182.) Observe the force of සවස වරෙන්, මම ගෙදර ලියුව ලියාලා ඇති (or ලියා කියාලා ඇති)* = ‘come in the evening, I have written the letter and left it at home;’ දන් තුණට ඇති (or හිටි),* ‘this (lit. ‘now’) is about three o’clock’; ඔහුට තව රුපියලක් පමණක් ගණට ඇති, ‘there is only one more rupee due to him.’ The word හරි is only colloquially used.

† Or හෝ for වත්, in books. එහි is also confined to books.

‡ All gerunds in the dative case with ගණට similiarly admit the ending න්නට also.

(43) උඹට (or උඹේ) වයස කීයද (කොච්චරද or කොප මණද),* ‘what is your age?’ ‘how old are you?’ රුපියලට ගත කීයද, ‘how many cents are there in a rupee?’

(44) ඔහු මට බොහොම සතුතිකලා* (he to-me very-much thanked), ‘he thanked me very much.’

(45) සභාපති උන්නැහේ ඔහුට රුපියල් දහසකුත් ගත පණහක් දඩගැනුවා* (the President to-him rupees a-ten and cents fifty fined), ‘the President fined him ten rupees and fifty cents.’

(46) මේ ඉඩම අක්කර තුණකුත් රූඩ් එකකුත් පර්චස් දෙකකුත් පර්චස් එකකින් සියෙන් එකොලොස් පංගුවක් පමණ මහතයි,* ‘this land is in extent of about three acres, one rood, and two and eleven-hundredths perches’ (lit. ‘perches two-and of-one-perch out-of-hundred eleven a-part about extensive’).

(47) මේ ඉඩමෙන් හතරෙන් තුන්පංගුවක් මට අයිතිය,*† (this from-land out-of-four a-three-share to-me belonging), ‘three-fourths of this land belongs to me.’

(48) විජය රජපුරුවෝ තිස්අට අවුරුද්දක් රජ (or රජුය) කලා, or රජකම්කලා* (Vijaya king thirty-eight a-year reigned), ‘king Vijaya reigned thirty-eight years.’

(49) ඔහුට පමණක් (or විතරක්) අමහපන්න,* ‘call him only’; මම එහෙම කීවා පමණයි,* ‘I said only that much.’

(50) මම ගහකට ගියා (or නැග්ගා),* ‘I climbed a tree;’ එයින් එක ගහක් මගේය* (of-them one a-tree mine), ‘one of the trees is mine;’ වත්තේ එක (or එක්)‡

* Or මේ ඉඩමේ මහත අක්කර තුණකුත්, &c., පංගුවක් පමණය.* ‘the extent of this land is about three acres, &c.’

† මගේය, ‘mine,’ may be substituted for මට අයිතිය.

‡ එක is also used, generally colloquially, to express an aggregate treated as a unit, e. g. තව එක පස්දවසක් උම ඉවසුවොත් බෙවරදීම (or කොච්චරදවම) තස ගෙවෙන්නා,* ‘if you be patient (or if you wait) only for five days more, I will without fail pay the debt;’ ඔහුට වදකලු හමුත් එක රුපියල් දහසක් ගණට බැරිවුණා.* ‘although (I) troubled him I could not get even ten rupees.’

ගසක් හුලුවට වැටී තිබුනා* (in-the-garden one a-tree for-wind having-fallen was), 'in the garden one tree (or a certain tree) had fallen by wind.'

(51) මම මතුව එනවා* දුටුවා* 'I saw him coming; ' මම කී එක* කරපන්,' 'do what I said.'

(52) හත්වරක් හත කීයද? හතළිස්තවයයි,* 'how much is seven times seven? forty-nine;' මතුව අට පහ (or අටත් පහත්) දන්නේ නැති (or නොදන්න) අසුනියෙකි,* 'he is an ignoramus who does not know the sum of eight and five.'

(53) අවුරුද්දට සියව දොළහමාර හත්තෝ රුපියල් දෙසිය හැත්තෑපහකට දවුරුදු තුන්මස පහලොස් දවසක පොලී,* 'interest on Rs. 275 for two years, three months, and fifteen days at the rate of 12½ per cent. per annum.'

(54) මෙයින් (or මේ හොල්ලඟෙන්) වැඩිමලා කවද* (of-these the-older-one who), 'who is the eldest of them.'

(55) මම හැමටම (or හැමෝටම) බාලයි,* 'I am the youngest of all' (lit. 'I to-all young'); මම මතුව හත් අවුරුද්දකට බාලයි* (I to-him seven a-year young), 'I am younger than he by seven years'; උම මට වඩා ඕරිසි* (you to-me more short), 'you are shorter than I.'

(56) මතුව අද ඊයේ පොහොසතෙක් නෙවේ (or නොවේ)* (he to-day yesterday a-rich-man is-not), 'he is not a rich man of the other day,' i. e. he has been a rich man for a long time.

(57) මම ලෙඩින් (අසනීපයෙන් or සනීප නැතුව) ඉන්න වග (or බව) මගේ මහත්මයාට (or සාමියාට) ලියා ඇරපන්,* 'write (lit. 'having written send') to my master that I am ill.'

* In books එන්න and කීවා are respectively used.

(58.) ලියා දන්වා එවන වගනම්,* 'subject written and sent for information (is).'

(59) මේ වගට උමේ හිතේසි මිත්‍රවූ අප්පු සිසිද්දෙසුන් (this to-purport or statement your well-wishing friend-who-was Appu Siñño) = 'I am your well-wishing friend, Appu Siñño.'

(60) මීගමුවේ පදිකාවේ විලියම් ජෝන්ස් මහත්මයා නමටයි (or මහත්මයාට භාරදියයුතුයි or ලැබියයුතුයි),† (in-Negombo residing William Jones gentleman's to-name, or to-the-gentleman if-delivered it-is proper, or if-received it-is proper), 'to Mr. William Jones (or William Jones, Esq.), Negombo.'

(61) වම් එක්දහස් අටසිය අසුපහක්වූ (or අසුපහේ) ජුනි මස තිස්වෙනි (or 1885 ජුනිමස 30) දින කොළඹ පිටකොටුවේ තුන්වෙනි හරස් විදිසේ නොමීමර පහේ (or පහ දරණ) ගෙයිදිය,‡ 'at house No. 5 of the 3rd Cross Street, Pettah (Suburb), Colombo, on date the 30th June, 1885.'

(62) උමේ කතා (or සලකා) මම නඩුව අහන්නකලා නමයි,* 'it is true that I withdrew the case on account of (lit. 'regarding or considering') you.'

* This is equal to the salutation or address at the commencement of a letter, as 'Dear Mr. —,' &c. There are various forms. Such phrases as සාදරයෙන්, 'with affection'; සතුවයෙන්, 'with thanks'; සාදර සතුවයෙන්, 'with affection and thanks'; සටන්තාවයෙන්, 'with submission'; වැද කමැසාරයෙන්, 'with obeisance and salutation,' are prefixed to the above sentence when necessary, and the words මහත් මර and සැලකර are substituted for දන්වා for the sake of respect.

† This is a form of a concluding sentence in a letter.

‡ This is a form of superscription on a letter. In addressing a letter to a great person the expression මජ්ජුවෙත (or කරණ) පිණිසයි or other respectful form is substituted for කමැසි. &c.. e. g. ගරු කටයුතු බස්කාණුර පලාහේ දිසාපතිතුමන්වහන්සේට (or වහන්සේ වෙත) මජ්ජුවෙත (or කරණ) පිණිසයි = 'To the Hon. the Govt. Agent of the Western Province.'

§ This is a form of dating letters, &c.

(63) සොරුන් විසින් අපේ බඩු පැහැරගනුලැබුවේය (or පැහැරගන්නා ලද්දේය), 'our goods were plundered (or wrested away) by thieves.'

(64) "ඒ උතුමා දකිණුනොලබමි" (that great-one seeing I-shall-not-get), 'I shall not get an opportunity of seeing that great one;' ඔහු මගෙන් හොඳට තැළීම කෑවා* 'he was well beaten by me;' මම උමෙන් බැණුම් අගණ්ට සැහෙන* කෙනෙක් (or බැණුම් අහන කෙනෙක්) නෙවේ (or නොවේ),* 'I am not a person to be abused (or scolded) by you;' ඔහු මගෙන් වැළුම් ගණ්ට බොහොම අසයි,* 'he is very eager to receive salutation from me.'

(65) මගුල් කෑමට බොහෝ සතුන් මරණ්ට යෙදුනාය* † (for-the-festive-eating many animals to-kill it-was-con- trived), 'many animals were slaughtered for the feast.'

(66) උඹ මගෙන් එදා ඇසුවේ කුමක්දැයි නොදනිමි, 'I don't know what you asked me the other day.'

(67) උඹේ ඕනෑකම (or ඉල්ලීම) ඉෂටනොකලාට (or ඉෂටනොකලාය කියාලා) මා එක්ක (or සමග) තරහ (or අමනාප)වෙණ්ට එපා,* 'don't be angry (or be displeased) with me for not having supplied your want (or complied with your request).'

(68) උඹ උපන් ගම (or උඹේ උපන් ගම) කොහේද,* 'where is your native village?' උඹේ ගම කොහේද,* 'where is your village?' උඹ කොහේකිටලාද,* 'where are you from?'

(69) මම අදහන මිනිස්සු මේ පලාතේ (or හරිසේ) වැඩිය නෑ,* 'there are not many men in this district whom I know.'

(70) මම ලහදී (මෑත or මෑතදී) කලුතර හිට (or සිට) මාතරට අඤ්ඤාච්චියෙන් ගියා,* 'I lately went from

* Or හුදු or නිසි. Cf. මට සැහෙණ්ට නියෙනවා, 'I have enough.'

† යෙදෙ has also the sense of 'agree.' Observe the force of යොද in ඔහු මේරනාච්චිය යොදවාපන්,* 'cause him to enter this line of business; ලමයාට හලණ්ට මම තා යොදමි, 'I employ you to flog the boy;' "එතෙම පිස රජ්ජරුවන් මරන්නට යෙදි," 'he gave orders to kill (his) father the king.'

Kalutara (lit. 'being in Kalutara') to Mátara in the horse-coach; ' ඊයේකිට තද කුකාවුවක් පවතිනවා,* 'since yesterday a storm is prevailing.'

(71) ඔහු අද වැඩ බාරගත්තාද* = 'it is said that he assumed his duties to-day.'

(72) ඔහු මහපාරේදී මට සම්බවුනා* (he on-the-great-road to-me was-met), 'I met him on the high road;' උඹ එනපාර (or ගොසින් එනපාර) මට සම්බවෙණ්ට මිනෑ,* 'I want to meet (or see) you on your return;' එනකොට (i. e. හැරී එනකොට) ගෙදර පාරේ වරෙන්,* 'on your return call at (my or your) house' (lit. 'when returning come by the house'); මේ පාර (සැරේ or වතාවේ) ඔහු නිදහස්වෙනවා අහුමානයි,* 'it is doubtful that he will be acquitted (or released) this time.'

(73) උඹ ගසින් එගොඩ (or එතර) වුනේ කොහොමද,* 'how did you cross (or go to the other side of) the river?' ඔහු එගොඩකරපන්,* 'take him over' (the river, &c.); ඊයේ සවස දෙකකමාරට (or දෙකකුත් කාලට or දෙක පහුවෙලා කාලට) ඔහු නැවෙන් ගොඩබැස්සා,* 'he landed from the vessel yesterday at 2.30 (or 2.15) P. M.'

(74) අපි එදින් එදාට (or එවලින් එවලාවට) මොක මොක වත්* සම්බකර (or සපයා) ගන්නවා,* 'we from day to day (or from time to time, i. e. as opportunity occurs) earn something or other.'

(75) උඹ ගිය වැඩේ ඉහුවුනාද (or හරිගියාද),* 'was the business on which you went successful?'

(76) ඔහු දවස දෙවේලේ (or දවසට දෙවිටක්) කවුණේ† බලණ්ට යනවා,* 'he goes to see the Museum morning and evening† (or twice a day).'

* මොක මොකවත් is more indefinite than මොකවත්.

† The term කොකුකාරය is generally used in composition.

‡ Lit. 'during the two times (or parts) of the day,' referring to the forenoon (උදය වරාව) and afternoon (සවස වරාව). දවස දෙවිටෙක is also used in classics for දවසට දෙවිටක්.

(77) ඔහුට කතාකරගැනීමට බැරිවුනා,* 'he could not (i. e. was unable) speak; ' මම හැඩවැඩිලිලේ කතාකලා,* 'I spoke slowly; ' මම ලොකු පිරිසකට (or පිරිසක් ඉදිරියේ or ඉදිරිපිට) කතාවක් කලා,* 'I made a speech to (or before) a large congregation.'

(78) හෙතෙම කොරව* උපන්නේය, 'he was born lame.'

(79) මම හැඩවන හැඩවත් ඔහුට තරවුවකලා,* 'I threatened him again and again.'

(80) උම කී කී දේට මෙපමණ කල් (or මෙතෙක් කල්) මම ඇහුම්කන් දුන්නා,* 'I have listened (or paid attention) up to now to what you have (from time to time) uttered.'

(81) ඔහු එසේ මෙසේ කෙනෙක් නොවෙයි,* 'he is not a mere so and so' = 'he is no common person.'

(82) ඔහුගෙන් හොඳකමින් වැඩ ගැනීමට ඕනෑ,* 'you ought to get work from him by fair means.'

(83) ඒකට මට ඇයි (or මොකද)* ‡ or එය මට කිමිද, 'what is that to me?'

(84) මේ පාට් ලිදේ වතුර ඉතාමත් නරකයි,* 'the water of this abandoned well is extremely bad.'

(85) "ඉදින් මම නොආයෙමි § ඒමිනම් මා හොබලා හෙපින් අනුභවකරමි," 'if, however, I fail (lit. 'failed') to come, you too eat without waiting for me' (lit. 'looking for me').

Colloquially the form මෙලා is used for මා as කොරමෙලා.

† In classics sometimes මෙකුමක්. Notice the force of මෙතෙක් හැන් අවුන් (or මෙපමණ දුර ඇවුන්*), 'having come so far as this; ' මෙතෙක් දෙනා (or මෙපමණ දෙනා*), 'so many as these; ' මෙකිකදිය යොවුමකින් ඇසුරා,* 'the report of Loring (guns) was heard as far as the fort; ' එතෙක්මය (colloq. එපමණමය or එවිවරමය), 'only that much.'

‡ The Kandyan equivalent is බඩ කසිද (lit. 'will it eat the stomach?') ඒකට මොකද is used in the sense of 'what harm?' implying approval. It is also used in the sense of 'what of that?' as in ඒකට මොකද ඔහු මනේ වැඩේ (or කාරණම) වැරද්දුවා,* 'what of that (= 'nevertheless')? he disappointed me' (lit. 'he failed to attend to my work or matter'). Observe the force of මොකද in උම මොකම කීවාට මොකද මට ඒ ගැන බොහොම අනුමානයි,* 'although you said so (lit. 'what of your having said so') I am very doubtful of it.'

§ Observe that ආසෙමි is a verbal noun.

(86) අනිකුත් (or අනිත්) අයවල් කලකින් (or කලාතුරකින්) මෙහෙ නාවේ මන්ද,* 'why have not the rest (lit. 'the other persons') come here for some time?'

(87) නිකම ඉගීමට බැරිද,* 'can't you keep quiet?' රූපියල් දහසක් වටින මේ වසිරෝඩිය* උමට මම නිකම (or නිකමට) දෙන්නේ කොහොමද,* 'how can I give you gratis this cat's-eye worth ten rupees?'

(88) "මේ දෙකම සැබෑවන්ට කාරණ නැත, එකක් බොරුවෙයි එකක් සැබෑවෙයි,†" 'there are no reasons (or grounds) for both these (things) to be true: one will be false, the other true.'

(89) මේ බව දන්නේ එහෙමත් කෙනෙකි,* 'a selected few (lit. 'certain persons') know this fact'; ඔහු එහෙමත් දවසක ඇවිදීමට යනවා,* 'he goes out for a walk (lit. 'to walk') only occasionally' (lit. 'on a certain day').

(90) සියලුදෙනාම වාගේ (or පාගේ) ඒ අතරතුරේදී මට උදව්වුනා (or උපකාරකලා),* 'nearly everybody assisted me in that interval.'

(91) ඔහු මට තලණ්ට හැදුවා,* 'he threatened to flog me; ' මම පිටත්වෙන්නට හදද්දී වහිණ්ට පටන්ගත්තා,* 'when I was preparing (or ready) to start, it commenced to rain; ' යන්නට හදපත්, 'be ready to go'; උම මා බේබද්දෙක් කරන්නට හදනවාද,* 'are you going to make me a drunkard?'

(92) ඔහු නොනවත්වා ලියාගෙන ගියා,* 'he went on writing incessantly; ' වහිව වැහැගෙන එන්නා,* ‡ 'a shower of rain is coming down; ' දුවගෙන වරෙන්,* 'come running'; දුවලා § වරෙන්* (having-run come), 'run and

* This is a corruption of the Sk. වෙවුගු (Eju = වෙරඵ).

† The word අනික, 'the other,' is also used for the second එකක්, generally colloquially.

‡ The forms ending in න්නා, as එන්නා, යන්නා, සිටින්නා, imply, when so used, an action within the operation of the senses.

§ This is sometimes erroneously used in the sense of දුවගෙන.

come;’ මම ගොනින් එක්කො, * ‘I shall go and come;’
ගොදයි, ගොනින් වරෙන්, * ‘yes, go and come.’*

(93) මිනිස්සුන්ට මෙහේ (or මෙහි) එන්ට දෙණ්ට†
එපා, * ‘don’t allow (or let) the people to come here;’ මට
යන්ට ඇරපන් (or දියන්), * ‘allow me to go.’

(94) ඔයාකාර (or ඔය අන්දමේ) පල්බොරු මිත්මතු මට
කියන්ට එපා, * ‘in future don’t tell me such rank lies;’
පල් වතුර බිම අතුණයි, * ‘drinking stagnant water is
unwholesome.’

(95) ඔහු ඒ සියල්ල මා දක්කදී (මට or මා සමඟ) කීවා, *
‘he told me all that.’

(96) ඔහු ආ ගමන්ම වාඩිවතා. * ‘he sat down at the
moment he came;’ ඔහු යන ගමන්‡ (or යද්දී) මට රහස්‡
කීවා, * ‘he told me a secret while going;’ මේසේ සේදු
ගමන්‡ නවම දොර තියෙනවා නෙවේද (or නොවේද), *
‘is not the table still outside since it was washed?’

(97) මට උඹ ආවත් එකයි නාවත් එකයි* = ‘whether
you come or not (lit. ‘not-come’) is both the same to me.’

(98) ලමයාට ඉගෙනගන්ට සලස්සාපන්, *¶ ‘cause the
boy to learn’ or ‘make arrangements for the boy’s learn-

° The last two Sinhalese sentences are also used to do duty for
a parting salutation.

† ඉඩදෙණ්ට or ඉඩඅරිණ්ට, ‘to permit,’ is also substituted for
දෙණ්ට.

‡ ගමනේ and ගමනේදී are used in classics with equal force, as in
ධාතු බෙදන ගමනේ, ‘on the occasion of (or whilst) distributing the
relics.’ In some parts of the Island the form ගන්දී is used for
ගමනේදී.

§ In classics the form ending in වනම is used, as සේදුවනම, ගැසුව
නම. සේම (in ‘වැඩලන්නා සේම,’ ‘just as (he) was seated’) is also
used similarly.

* එක in such connections as this has the force of ‘same.’

¶ In classics parts of තර, ‘do,’ is sometimes affixed to the
gerundial forms of verbs to express a causal idea, as අසෙකු සද, ගෙණ
එනුනොට, ‘having caused a horse to be harnessed and brought.’

ing;’ ඔහුට පාඩමිකරන්ට මනාප (or රුචි) කරවාපන්,*
‘induce him to study.’

(99) මම ඉඳ හිට (ඉඳ හිටලා or ඉඳලා හිටලා) එහෙ
යනවා, * ‘I go there occasionally.’

(100) ආවාට හියාට වැඩකරන්ට එපා, * ‘don’t do work
in a slipshod way;’ එපාකමට (or නොසැලකිලිලෙස) වැඩ
කිරිමේ විපාකය (or එලය) මේකයි, * ‘the result of working
unwillingly (or carelessly) is this.’

(101) යං (= යමු): උඹ යමං, මම එක්කො, * ‘let us go :
you go ahead, I will follow.’

(102) වසංගතයක් සෑදී බොහොම හරක් මැරියනවා,*
‘a pestilence having broken out, many cattle are dying
off;’ පිතාන බිමවැටී බිදීලා පලවිට,* ‘the plate fell down
and broke completely.’*

(103) කීසේ (or වදලේ) මැනෝ‡ = ‘it has been well
said;’ “සොර කියන්තේ මාගේ ගොන් මා කැමති තෙනකට
ගෙණයෙම් කිය,‡” ‘the thief says, I will take my oxen
wherever I wish.’

(104) මම කිසිවක් නොකියා (or කතානොකර) උන්නා
(or හිරිසා),* § ‘I was silent’ (lit. ‘without speaking
anything’).

(105) පින්කරණ වාලේ ඔය අන්දමේ යහපත් වැඩත්
කලාව කාරිනෑ,* ‘in the course of doing merit (i. e.

° Parts of the verb යා, ‘go,’ are thus used as auxiliaries to indicate
completeness of action.

† This is a clause often used in classics to introduce a quotation.
The expression “එසින් කිය” (honorific pl., sing. කිය) = ‘hence the
saying’ is also used.

‡ Or මාගේ ගොන් මාකැමති තෙනකට ගෙණ යෙමිසි සොර කීසේය.
කියන්තේ is a verbal noun in the masculine gender, used to introduce
the quotation. The sentence would colloquially be, සොර කියනවා
මගේ ගොන් මම කැමති තැනකට ගෙණ යනවා or මගේ ගොන් මම
කැමති තැනකට ගෙණ යනවාය කියා සොර කීවා. (Vide p. 438.)

§ කට පිසාගණ, (lit. ‘having shut the mouth’) has the same force.
In books කුණ්ඩුවනවා is a common expression for ‘silent.’

(‘virtuous acts’), there is no harm in performing such good services;’ දුවන්නන් වාලේ දුවන්නට එපා, ‘don’t run merely because (or as) others run.’

(106) මේ ගණන එහෙමපිරින්නම* (or සමුදුණිඟයන්ම) වැරදිදී, ‘this sum (i. e. ‘arithmetical calculation’) or account is entirely (or completely) wrong;’ ඔහුගේ ගණන් බෙර පන්,* ‘settle accounts with him.’

(107) කල්යාමෙන් ඔව්හු නැවතත් මිත්‍රවුවෝය, ‘in course of time (lit. ‘by lapse of time’) they again became friends.’

(108) එසේවූ කල (or කල්හි) අපි කුමක් කරමුද, ‘it being so (or when it is so), what shall we do?’ “මේවූකලී† පැබෑවිය,” ‘this at last turned out to be true.’

(109) කොසිවන් (or කොසි ඒවාන්)‡ මට දියන්,* ‘give me one and all’; කොසිවා (or කොසි ඒවා)‡ දුන්නත් ඔහු රවටන්ට උඹට බැරුවාමයි,* ‘although you may give (him) anything (you please), you can never deceive him.’

(110) මම ඔහුගේ ලෙඩේ හොඳකලා (සනීපකලා or ගුණකලා),* ‘I cured his disease;’ උඹලා දුන් හොඳද (යාලුද or මිත්‍රද),* ‘are you on friendly terms now?’

(111) ඕක ඔව්වර (or ඔපමණ) අගේ (or අගය) කරන්නට එපා,* ‘don’t set so high a value on it.’

(112) අලුත් පිට (or පිටට)මේක කියන්න වටී,* ‘while new, this is worth any amount.’

(113) අන්නද්‍ර උඹේ නැතිවූන බඩුව,* ‘there! your lost article’; මෙන්න බලාපන්,* ‘here, look’; මෙහෙ බලාපන්,* ‘look here.’

* සහමුලින්ම (lit. ‘with-the root’) is also used with the same force.
† The form වූකල (or ලා) is also used in old classics. (Vide p. 317.)
‡ This has reference to some definite things, මොනවාමත්, මොනවා මක්කරන්න. මක්කා being indefinite.
§ අන්න. මන්ත (‘there’), and මෙන්න are sometimes used as අත, මත and මෙත and in the upcountry as අං, මං, and මේ respectively.

(114) එකට එක (or එකටෙක) කිරීම සමහරවිට අනුටණ කමකි,* ‘doing one thing for another (lit. ‘one for one’ = ‘tit for tat’) is sometimes foolish’ (lit. ‘foolishness’).

(115) හිත්තියා,* නිකම් (or නිකා) ඉදින්න, මම උඹ අලුතනවා or මම උඹේ වග (or නරම) දන්නවා,* ‘friend, keep quiet; I know you or I know your nature (or status).’

(116) එලඳෙන තණකොල වන්නට අරගෙණගොහිත් දිගවෙලිකරපන්,* ‘take the cow to the grass garden and tether (her)’.

(117) ඔහුට කතාකරලා (or ඔහු දිසාව බලා)† මම මෙ හෙම කීවා,* ‘I addressed him as follows’ (lit. ‘having spoken to or looked at him I said in this manner’).

(118) අතවලා ඉල්ලුකැරියේ මේක දිපන්,* ‘give this as soon as the person (named) asks’ (lit. ‘asked instant’).

(119) ලෙලිපොල් ගෝණියකුත් පොල්ලෙලි දල්පසිය කුත් ඔහු ගෙණවා,* ‘he brought a gunny bag of unhusked coconuts and a net bag of coconut husks.’

(120) මට අවසර* † (to-me permission), ‘pray grant me permission;’ අහුබෝවන් (or අයිබෝවන්)* (age may-be-prolonged) = ‘good morning’ (or ‘good evening’); උඹ බැරන්දද (or බැරන් සනවාද),* or උඹ කොසිබද or කො හේද (or කොසිබ යනවාද or කොහේ යනවාද)* = ‘where to?’ ‘where are you going?’

* This is used with contemptuous intent.
† In classics බණවා is commonly used, as in ඔහු බණවා, ‘having addressed him.’ කතාකොට, දෙස බලා, ආමන්ත්‍රණකොට, අමතා, are also used in books.
‡ This expression is used by an inferior to a superior, when parting, &c.
§ This is more respectful. බැහැර = ‘out.’

(121) මේ පෙට්ටියේ රුපියල් දහසක් වාගේ* (or කිට්ටු වෙණ්ට, lit. 'to approach near') මුදල් තියෙනවා,* 'there are about ten rupees in this box'; මේක කැඩීලා වගෙයි (පාටයි or හැඩයි†),* 'this seems to be (or looks like) broken.'

(122) උඹ ලග ලොකු පාහේ (or තරමේ) අත්තායි තියෙනවාද,* 'have you got (lit. 'near you are there') large sized pine-apples?'

(123) කොහෙත් (or කොහෙත්වත්) ඔහු සලකණ්ට එපා,* 'don't regard him at all'; මම කොහෙත් (කොත නත් or කොයිබත්) නවතිනවා,* 'I stop (or stay) at every place.'

(124) ඔහු කොබෝදා ඔත්පලව හිටියා,* 'he was lately (lit. 'not-many-days-ago') bedridden.'

(125) අටෙන් පහෙන් වෙනස මොකද,* 'what is the difference between eight and five?' පොල්ගහෙන් තල් ගහෙන් වෙනස කියාපන්,* 'tell the difference between a (lit. 'the') cocoanut tree and a (lit. 'the') palmyra tree; 'මේ ගස් දෙකේ වෙනසක් නැද්ද, 'is there no difference (lit. 'no' a difference) between (lit. 'of') these two trees?'

(126) ඔහු දවස තිස්සේ (or මුලුල්ලේ) සෙල්ලම්කර කර ඇවිදිනවා,* 'he goes (or is going) about playing all the day long'; තිස්සෙම (or නිතරම) කවටකම්කරණ්ට හොඳ නෑ,* 'it is not good to jest always.'

(127) අම්මා පල්ල මම ඔපගැණ යන්නමවත් දන්නේ නෑ කියා ඔහු දිවුරුවා,* 'he swore saying (lit. 'having said') By (my) mother I have not the slightest knowledge of it.'

(128) උඹ ගණනේ (or යටතේ) කීපදෙනෙක් වැඩ කර ණවා නෙ (or නො) වේද,* 'are not several persons working under you?' ඒක මා ගණනේ (or ගණනට) තියැද්දෙන්,* 'let it be in my favour or name' (lit. 'account') or 'leave it for me'; ගෙයක් ගෙයක් ගාණේ (or පාසා) ඔහු හිඟමනේ

* The word පමණ or කරම (= 'extent,' 'about') is also used.
† පාට and හැඩ literally mean 'colour' and 'shape' respectively.

යනවා (or හිඟනවා),* 'he goes begging (or begs) from house to house.'

(129) ඔහු තකනනියා මා සම්බවෙණ්ට ආවා,* 'he purposely came to see me.'

(130) පුටු කීපයක් කැඩීලා තිබුනි,* 'there were several chairs broken.'

(131) ඔහුට සමහරු ගුවිඇන්තෝ සමහරු වොකු ඇන්තෝ,* 'some were hitting him with (their) fists, some were rapping him (on the head).'

(132) ඔහු ඇහුම්පද කියණ්ටනම් හපනා,* 'in giving home thrusts, he is smart' (lit. 'the clever one').

(133) මිනීමරුවා එල්ලා දමණ්ට ඉස්සර එල්ලී මැරුණ,* 'the murderer hanged himself and (so) died before being hanged' (lit. 'before hanging').

(134) මේ අත්ත ඉබේ කඩාවැටුනා,* 'this branch broke of itself and fell.'

(135) වැඩ ඇරුණම (or නැවැත්තුවාම) කුලීකාරයිණ්ට යණ්ට ඇරපන්,* 'when work is stopped let the coolies go'; උඹ රකෂාවෙන් (or වැඩෙන්) ඇරුණේ මන්ද,* 'why did you quit (your) employment (or occupation)?'

(136) මගේ කන් ඇහෙන්නේ නැති නුමුත් තවම ඇස් පෙනෙනවා,* 'although I cannot hear (lit. 'to-ears hearing-is-not'), I still can see' (lit. 'to-eyes sight-is'); මට ඇහෙනවා (or පෙනෙනවා),* 'I hear (or see)'; මත්තේ හොඳට කැපෙනවා,* 'the broad-knife cuts well.'

(137) එල්ලීමෙන් නිදහස්කරලා ඔහුට කෝටුමස්කරණ්ට (or තලණ්ට) රජපුරුවෝ නියමකලා (or ආඥාකලා) 'the king remitted (the sentence of) hanging, (but) ordered him to be flogged (or lashed).'

(138) කඩුව පිහනොදුම්මෙන් (or ගුඩනොකිරීමෙන්) මලකඩ කෑවා,* 'the sword was rust-eaten from not being wiped (or cleaned).'

(139) මම වි මල්ලක් දෙපැයකදී කොටා අඟවරකලා,* 'I finished husking (lit. 'pounding') a bag of paddy in two

hours'; විදිලි කොටත්තේ වහිණිට වගෙයි,* 'the flashes of lightning would seem to indicate rain' (lit. 'is-for-raining').

(140) උඹට උණ හැදුණාද,* 'had you an attack-of-fever?' හෙමිපිරිස්සාවටද කොසේද උදේ මට උණ හැණුණා (or ගත්තා),* 'I got fever (this) morning from cold or something else.'

(141) ගෙඩිය හැනී සාරේ ගියා,* 'the boil burst and matter (pus) exuded'; උණුවතුරට විදුරුව හැඳුණා,* 'the glass (or tumbler) cracked on account of the hot water;' මම උණෙන් හැඟෙනවා,* 'I am shivering with fever.'

(142) අව්ව (or ගිනි) තැපීමෙන් ශීතල නැතිවෙයි (or ඇරෙයි),* 'by warming (one's-self) in the sun (or at-the-fire), cold feeling disappears.'

(143) මම කියන එක උඹට තේරෙන්නේ නැතුවා වගෙයි,* 'you don't seem to understand what (sing.) I say;' මේ වචනේ තේරුම්කරපන් (or තෝරුපන්),* 'explain this word;' මගේ තේරවිල්ල උඹට තෝරණිට බැරිවුණා,* 'you could not solve my riddle.'

(144) ලීපේ කියෙන වතුර නටනවා,* 'the water on the hearth is at boiling point;' වතුර නටවාලා කෝපි කෝප්පයක් වත්කරපන්,* 'boil water and pour out a cup of coffee.'

(145) තේ මිලි දහස් මම පිටරට පැවෙව්වා (or ඇරියා),* 'I exported (lit. 'packed off or sent to foreign countries') one thousand packages of tea;' ඔහු වැරිදිකාරයා වී පිටරට නංවණිට (or රටෙන්පිට දමණිට) යෙදුණා,* 'having been found guilty (lit. 'guilty person'), he was transported' (lit. 'put on board a ship and sent off to a foreign country, or banished the country').

(146) මගේ රෙද්දේ ලේ පෙවුණා,* 'my cloth (lit. 'in my cloth') was saturated with blood;' මේ සිවුර* සායම් (or පඬු) පොවාපන්,* 'dye this robe;' ඒකට අත පොවා පත්කෝ,* 'just (= කෝ), reach (your) hand to it;' පණ

* This word is restricted to the robes of a Buddhist priest. සායම් is a general term for 'dye,' 'colour,' and පඬු is a yellow pigment prepared by boiling jakwood.

පොවණිට පිහියේ කම්මලට ඇරපන්,* 'send the knife to the smith's forge to be tempered;' ගඟ බොහොම ජඹුරු (or ගැඹුරු) නිසා මම පොවන්නේ* නෑ,* 'as the river is very deep I cannot touch the bottom;' ඉඳ, අත පාපන්,* 'here, hold out your hand.'

(147) අපි එක කරණිට බැඳිලා නෑ (or බැඳී ගිලිහවා),* 'we are not bound (or are bound) to do it.'

(148) උමේ ගාමිණී (ගෙදර ඇත්තෝ,† or සත්‍රී) ගමට ඇරලාලා වරෙන්,* 'accompany your wife to (her or your) village and return' (lit. 'come').

(149) ඇරන්. පඩි නැතුව ඔහු වෙනුවට වැඩ බලණිට මට බෑ,* 'besides (or moreover), I cannot act (lit. 'attend to his duties') for him without salary.'

(150) එතකොට, ඔහුට එදිරිව අයෙ (or අයෙත්) නඩු කියාපන්,* 'if so (then, or well then) prosecute him again' (lit. 'institute an action against him,' &c.).

355. Besides the idioms illustrated by the foregoing sentences, there are pairs of words which should be used idiomatically. These may be termed "idiotisms." It is a striking peculiarity in the language that almost every word admits of being used with another word having a like, relative, or contrary signification to the first word. This is most common in the colloquial language. Some of the second words convey no real meaning. These idiotisms may be classed under three heads.

A.—Iteration of the same notion.

B.—Antithesis between two notions.

C.—Two separate notions, related to and amplifying one another.

N.B.—The conjunction ද or ත් is understood between nearly all these word couples (which should be regarded as collective compounds).

* In some districts the form පොවුවන්නේ is used.

† Lit. 'owner of the household.'

356. A.—Words of this class are subdivided into—

(a) Different words having the same or like meaning as the first, as :—

බණ්ඩකම් = 'religious precepts.'	මෘදු මොලොක් = 'mild.'
කයතුරුස් = 'debts.'	කතාබස්කර = 'to speak.'
මුල මුදල් = 'money.'	නිත්ඳු අපකාසකර = 'to abuse (or disgrace).'
සන්ඩු දබර = 'quarrels.'	භරිභම්බකර = 'to earn.'
කලකෝලාසල = 'quarrel and strife.'	යටත් පහත් = 'submissive.'
අඩු පාඩු = 'deficiencies.'	බාර දුර = 'heavy (and) weighty' = 'onerous.'
අණ පණත් = 'orders.'	

(b) Words different in form but alike in origin, as :—

වැර විශ්ණ = 'energy.'	මස් මාංස = 'flesh.'
රැකු රකු = 'situation,' 'employment.'	අවි ආවුඩ = 'weapons'
	පුද පුජ = 'offerings.'

In these examples the first word is E|u, and the second word is Sanskrit (or Pali).

357. B.—Examples of this class are abundant. Only a few of them are given below :—

- කාරණකාරණා, 'right and wrong.'
- බොරු හැබැරි (or අබොරු) = 'falsehood (and) truth' (or 'truth and untruth').
- මනුෂ්‍ය අමනුෂ්‍ය = 'human (and) inhuman.'
- තුණ අතුණ, or තුණතුණ = 'good virtue (and) bad virtue.'
- කොඳු කරක = 'good (and) bad.'
- මව් පියෝ = 'mother (and) father' (= 'father and mother').
- ගනු දෙනු (or දෙනු ගනු) = 'taking (and) giving.'
- අඩු වැඩි† = 'more (or) less,' 'materials,' 'goods and chattels.'
- මෙලොව පරලොව = 'this world (and) the other world.'
- ඉඳුම් සිටුම්, 'sitting and standing' = 'lodging.' (— දෙ = 'to give lodging.')

358. C.—Examples of this class are the most abundant. A few are here given below :—

- අත පය or අත් පා = 'hands (and) feet.'
- අහල පහල = 'near,' 'neighbouring,' 'neighbourhood.'

° In මනු සමග ගනුදෙනු කරමි ('I deal with him'), ගනුදෙනු has the force of "dealing."

† වැඩි අඩු, is also used in the first sense.

- ගම් බිම් = 'villages (and) lands.'
- එළු බැටළු = 'goats (and) sheep.'
- කෙටල් දොරවල් = 'houses (and) doors' (i. e., 'dwellings').
- නිත්ත පැන = 'ink (and) pen' (= 'pen and ink').
- ඇඳ පුටු = 'beds (and) chairs.'
- අත මිට = 'hand (and) fist' = 'wealth,' 'means.'
- දෙව් මිනිස් = 'gods (and) men.'
- ලෙඩු දුක් = 'sickness (and) afflictions.'
- භව අනිද්දු = 'to-morrow (and) day-after-to-morrow' (or = 'to-morrow (or) day-after-to-morrow').
- අද භව = 'to-day (and) to-morrow' (or = 'to-day (or) to-morrow').
- වැඳ පුඳ = 'having worshipped (and) offered.'
- කා බී = 'having eaten (and) drunk.'
- බත් මාලු = 'boiled-rice and fish.'
- කැඳ බත් = 'rice-gruel (and) boiled-rice.'
- එක දෙක = 'one (or) two.'
- දස දොළහ = 'ten (or) twelve.'
- මේස් සපත්තු = 'socks (and) shoes.'
- උත්තර පත්තර = 'reply (and) rejoinder.'

359. There are idiotisms whose second words do not convey any intelligible idea as :—

පඩි කඩි = 'salary.'	පොරොන්දු අරොන්දු = 'promises,' 'conditions.'
උදව් පදව් = 'assistance.'	බඳු සිලුපු (නිරපු, or කඳු) = 'deeds,' 'bonds.'
දත පත = 'teeth.'	වල් පල් = 'worthless matter.'
නැති බැති = 'not lost.'	
කලා වලා = 'having flogged.'	

Any departure from the conventional order of words in these idiotisms is counted as a mistake in idiom. Words of fewer syllables are generally the first words, and all negative words are always placed last. (Vide § 213.)

360. A few interesting idiomatic words and phrases other than idiotisms are noticed below :—

අත් අ(or හ)රි, 'to leave off.'	අවුක, 'to lie long in the sun.'
අත් උදවු, 'helping-hand.'	අවුමර, 'to become obscured' (of the sun).
අත අ(or හ)රි, 'to take off the hand,' 'to let go.'	ඇඟැඟැක, 'to meet the eye.'
අතපසුකර, 'to neglect.'	ඇහුම්කන් දෙ (or කණරහුදෙ), 'to listen.'
අප(or ප)පිඞි ගත, 'to clap hands.'	

ඇහුම්ආරී, 'to yawn.'
 ඉහල, 'to shelter the head' (as with an umbrella).^o
 උසිගන්න, 'to set a dog on.'
 කටපාවිච්චිකර, 'to commit to memory,' 'learn by heart or rote.'
 කටුක, 'to strike out' (a word, &c.)
 කලගෙඩි, † 'pot.'
 කෑගස, 'to cry loud.'
 කුරුටුක, 'to scribble.'
 කොරගස, 'to limp.'
 කොල්ලක, 'to plunder.'
 ගබ්ගෙඩි, 'boil.'
 ගමන්ගනි, 'to resume (or start on) a journey.'
 ගොතගස, 'to stammer.'
 ගොසිකැන්නර, 'to cultivate.'
 දඩගස, 'to fine.'
 දත්මිටික, or දත්කුරුක, 'to grind the teeth,' 'gnash teeth.'

දකගස, 'to kneel.'
 දකගා, 'to go on knees.'
 නිද්දමර, 'to keep awake.'
 පච්චිබවෙ, 'to accrue sin.'
 පාංගෙඩි, 'loaf.'
 පිහු (or පු) මිගස, 'to turn summersaults.'
 පිස්සුවාවෙ, 'to get mad.'
 බියවද්ද or බියගන්නව, † 'to frighten.'
 පිලිබා, 'to angle.'
 මංමුලාවෙ, 'to go astray.'
 රවාබල, 'to frown.'
 වැද්දග, 'to admit' (stranger, &c.).
 වැද්දගෙ, 'to give admittance.'
 විසගස, 'to pain' (as when stung by a snake, &c.).
 සැදිගා, 'to stir with a spoon or ladle.'

(Vide p. 297.)

PUNCTUATION, &c.

361. In Sinhalese the full stop, which is represented by the sign called *කුණ්ඩලිය*, is the only sign of punctuation. All the words and clauses are written in one continuous line, as if the whole sentence were one word, without any other marks of punctuation to facilitate reading. This may seem at first difficult to the student, but when he has acquired a little practice in reading, he will be convinced of the propriety of not using any signs of punctuation within a sentence. The term *kundaliya* signifies 'snake,' which it somewhat resembles.

^o E. g. කුණ්ඩලිය ඉහලාගනින්න, 'hold the umbrella over your head.'

† කල is also used without ගෙඩි. In the case of words denoting fruits, the word ගෙඩි (or එල) is affixed to them generally when expressing a single fruit, as පොල්ගෙඩිය, අඹගෙඩිය, මිදිගෙඩිය or මුද්දික එලය ('grape'). In classics this is not always observed.

‡ In some parts of the Island the form බවිගන්නව is used.

Sometimes two such signs are used at the end of a section or paragraph, and three at the end of a chapter.

There is another sign called තිස (,,) which means a "pause." It is used in paraphrases and in poetry at the end of a couplet. It is equal to "||" in Sanskrit poetry.

In modern times these signs have fallen into disuse, and the English punctuation has been adopted.

In poetry "—" (සෘජු රේඛාව) denotes a short sound and "○" (වඩක රේඛාව) a long sound. (Cf. — long and ∪ short in English.)

In manuscripts parentheses are used for cancelling a word or a sentence or a part of a sentence. This is termed මරකන්කිරීම (or sometimes වරකන් කිරීම).

x, called කාකපදය (කාක, 'crow' and පදය, 'foot'), is the sign = *caret*, and is placed above the line in which the omission is required to be inserted.

A COMPARISON OF CLASSICAL AND COLLOQUIAL SINHALESE.

362. To enable the student to mark more clearly the distinguishing features of Classical and Colloquial Sinhalese, a passage from the Sinhalese version of the Játaka or Buddhist birth stories—the most voluminous work in the language—is given below with a colloquial version. The former represents the classical language of the thirteenth century, and with few exceptions (of which modern equivalents are noticed within square brackets) is identical with that of standard literary works of the present day.

Classical.

Colloquial.

එ පණ්ඩිතවරුන්ට වඩා අතිකව ප්‍රසාද ඇති රජපුරුවන්ගේ මානියෝ කලකාදේවී පණ්ඩිතවරුන් දසදෙසාව එකොලොස්වැනිව [වෙන්ව] හිඳ මුළුති රජපුරුවන්ගේ සේකාවට අනුභාසනාකරන්නාහුය [කරති or කෙරෙති].

එ පණ්ඩිතවරුන්ට වැඩිම බොහොම යුවක් ඇති රජපුරුවන්ගේ මානියෝ කලකාදේවී පණ්ඩිතවරු දසදෙසා ලඟට ඉඳගෙණ මුළුති රජපුරුවන්ගේ සේකාවට දසමුතු කම දෙකවා.

වැලිදු [නවද] ඒ කලකාදේව
 නෑන පුදුව කෙසේද යනගොත්
 [කෙසේදදී කීවොත්] එක් දවසක්
 මිනිසක් සාල්කැලියක්ද පලා
 බන්දුලක්ද මසුරන් දහසක්ද හැර
 ගෙන ගහෙන් එකර යෙමි [යමි]
 ගහ මැදට ගොස් දිස සැබෑගෙයින්
 එතරව [පි] ගතගොසී [ගනිට
 ගොහැනිව] එකර සිටි මිනිසුන්ට
 පින්වන්ති [පින්වතුනි] මා අත
 සාල්කැලියක් හා [සහ] බන්දුල
 ක්ද මසුදහසක් [දහසක්] ද ඇත,
 මෙකී තුනින් [or තුනෙන්] මට
 යමක් රුචිවි තමි ඒ [එය] දෙමි.
 තොප ඇම [හැම] දෙකා කෙරෙන්
 [දෙනාගෙන්] යමි කෙතෙක්
 [කෙතෙකුට] මා එකර කලහෙයි
 [කලහැක්කේ or හැකි] තමි උ
 [එකෙම or ඒ අය] මා එකර කෙ
 රේවයි [or කන්වයි] මෙසේ කිය.
 ඉක්බිති සකතිසමපන පුරුෂයෙක්
 කසීස [කසී or රෙද්ද] තරකොට හැද
 [ඇද] ගෙන ගතට බැස ඒ පුරු
 ෂයා අල්වා [or අල්ලා] ගෙන එකර
 කොට මට දියපුතු දෙය දෙවයි කිය.
 එකෙමේ [එකෙම] සාල්කැලිය හෝ
 බන්දුල හෝ ගණුවයි කියේය [කී
 වේය]. ඒ අසා දියෙන් එකරකළ
 පුරුෂයා මම මාගේ [or මගේ] ජීවි
 තය ගොසලකා තොප [උම] එකර
 නලෙමි, මට සාල්කැලිය හා [සහ]
 බන්දුලින් [or මුලෙන්] ප්‍රයෝජන
 තැන, මසුදහස දෙවයි කිය. මිඳුස
 මින් යමක් මට රුචිවි තමි ඒ [එය]
 දෙත්තෙමි කියෙමි [කීවෙමි]. දන්
 මට යමක් රුචිවි තමි ඒ [එය] දෙමි
 කැමතගොත් [නැමති තමි] ගණු
 වස කිය. ඒ තෙමේ [එකෙම] සමි
 පයෙහි සිටි එකෙකුට [කෙතෙකුට]
 එපවන් [or ඒ බව] කිය. එසින්
 [ඒ අයත් or එකෙමත්] යමක් තම
 ගේ රුචිවි තමි ඒ [එය] තොපට
 [උඹට] දෙමි කියා වේද උන් [මහු]
 කියේ [කීවේ], උන් [මහු] දෙකු
 කැමති [or දෙන්නට කැමති] දෙයක්
 හැරගණුවයි කියේය [කීවේය]. ඒ
 පුරුෂයා උන් [මහු] කිබසත් [කී
 බසෙහිත්] තොසිට එසේ මා ගත්
 ගේ තැනැයි මහු ඇරගෙන අඬි
 කරණ තායකයන්ට [or සිනිට]
 සරුප කිය. අඬිකරණයේ ඇත්
 තෝද දෙන්නාගේ බස් අසා උ
 [මහු] දුන් දෙයක් ගණුවයි එලෙ

ඉතින් ඒ කලකා දේවින්ගේ
 තුටුණ කොහොමද කීවොත් එක
 දවසක් මිනිගෙන් සාල්කැලියකුත්
 පලාබන්දුලකුත් මසුරන් දහසක්
 අරගෙන ගහෙන් එගොඩවෙන්නට
 මිනිස කියා ගහ මැදට ගොහින්
 දියපාර සැර නිසා එකර (or
 එගොඩ) ඒගනිට බැරුව එගොඩ
 හිටිය මිනිස්සුන්ට තනාකරලා සාලී
 වෙති මා අගේ සාල් කැලියකුත්
 බන්දුලකුත් මසුරන් දහසක්
 තියෙතවා, මේ තුනෙන් කැමති
 එකක් දෙසැදැ. උමලාගෙන් කාට
 යුමුන් (or හරි) මා (or මාම)
 එගොඩකරනට පුළුවන්තමි එකර
 නරපල්ලාය කීවා. ඒට පස්සේ
 හසිය ඇති මිනිගෙන් රෙද්ද හීර
 කරලා ඇදගෙන ගතට බැහැලා
 ඒ මිනිසා අල්ලාගෙන එගොඩ
 කරලා මට දෙන්නට මිනි දේ දිය
 යන්න කීවා. එතකොට සාල්කැලිය
 වත් බන්දුලවත් ගනින්න කීවා.
 ඒක අහලා (or ඒ සැරේ) දියෙන්
 එගොඩකළ මිනිසා මම මගේ පණ
 ගොසලකා උම එගොඩ කලා,
 මට සාල්කැලියෙකුත් බන්දුල
 කුත් ප්‍රයෝජනයක් (or බැදගැන්
 මක්) තැ, මසුරන් දහ දියන්න
 කීවා. ඒ සැරේ (or එතකොට)
 මම කීවේ මට කැමති දෙයක් උමට
 දෙනවාය කියාලාය. දන් මට
 කැමති දේ දෙසැදැ, කැමතිතමි
 ගණින්න කීවා. ඒ මිනිසා ලහ.
 හිටිය කෙතෙකුට ඒ වග කීවා.
 ඒ අයත් තමන්ට කැමති දෙයක්
 දෙසැදැසුස කියාලාවද කීවේ, ඔහු
 දෙන්නට කැමති දෙයක් අරගනි
 යන්න කීවා. ඒ මිනිසා ඒ අය කී
 වචනයත් පිළිගෙනගෙන මම
 එහෙම ගත්තේ හැන කියාලා ඔහු
 අරගෙන ගොසින් තවුකාරයන්ට
 තොරතුරු කියා හිටියා. තවුකාර
 ගොත් ඒ දෙන්නාගේ කීම අහලා
 උා දෙන දෙයක් අරගත් කියාලා
 ඒ හැටියටම කීවා. ඒ මිනිසා

සම කිවුය. ඒ පුරුෂයා අඬිකරණ
 තායකයන්ගේ [or සිත්ගේ] සුකති
 යෙහි තොසිට රජපුරුවන්ට දන්
 විස. රජපුරුවෝ අඬිකරණ තායක
 යන් [or සිත්] ගෙට [මාලියාවට]
 ගෙන්වාගෙන උන් [මවුන්] මැද
 යේ [මැද or මධ්‍යයේ] දෙන්නාගේ
 බස් අසා එම ලෙසම කියා සුකතිස
 පසිදියාසේ [පසිදින ආකාර] ගො
 දන්නාහු [තොදන] තමාගේ ජීවිත
 යෙහි [ජීවිතයට] ආශාවක් තැනිව
 [තැනුව] ගතට බව [බැස්ස] තැනැ
 න්තවුම [තැනැත්තාව] පැරදවුක
 [පැරද්දුසේය]. එවෙලෙහි රජපු
 රුවන්ගේ මැනගේ කලකාදේවියාහු
 එතනට යුදුරු තැනක හුන්තාහු
 [එවෙලෙහි එතනට යුදුරුතැනක
 උන් (or උන්නාවු) රජපුරුවන්ගේ
 මැනගේ කලකාදේවී] රජපුරු
 වන් සුකතිස තපුරුගොට [තරකට
 or අපුතලෙස] පසුන් [පසිදු] බව
 දන් පුත මේ සුකතිස සලකාපියා
 [සලකා දුක] කියවයි කිය [කිය
 or කීවාය]. මැනගේවහන්ස මා
 දන්නේ මෙපමණක්මය; ඉදින්
 [එකෙන්] හුවවහන්සේ අමුත්තක්
 දන්නාසේක් විනම සුකතිස පසිදුව
 මැනවයි කිය [කිය]. කලකා දේවී
 යහපත සුකතිස පසිදිමි කියා ඒ
 දියෙන් යන්ට සිටි පුරුෂයා බණ්වා
 [පුරුෂයාට කථා:ගොට] මෙසේ [මෙ
 හි] එව දරුව, තොප [තා] අත
 තුඩු [නිබුහු] සාල්කැලියත් බන්දු
 ලත් මසු දහසත් තුණ පිළිවෙලින්
 බිම තබාලවයි [තබවයි] කියා පිළි
 වෙලින්මතබවා [or තබවවා] ගෝ
 දියෙන් යන්නෙහි [යද්දී] මුට කු
 මක් කීදුයි විවෘත් මෙලෙස කීමි කී
 කල්හි එසේ විනමි තට [or ගොට]
 රුවියක් හැරගෙන යවයි කිය [or
 කිය or කීවාය]. ඒ හෙමේ
 [එකෙම] මසු දහ අතවගත [ගත්
 ගේය]. ඉක්බිති [ඒට පසු] උ
 [මහු] දෙ කැතක් ගිය කල [or
 කල්හි] බිසව් උා [මහු] ගෙන්වා
 දරුව මසු දහස තොපට [තොට]
 අනිප්‍රායදුයි විවෘත් එසේය කැමැත්
 ගෙමි කීකල දරුව ගොප [තා]
 විසින් මින් මට යමක් රුචිවි තමි ඒ
 [එය] දෙමි මෝහට [මොහුට] කිය
 හලදද ගොකියනලදදුයි කියා කිය
 හලදුයි දේවින්වහන්ස කීකල
 එසේ විනමි මේ මසු දහ මෝහට

තවුකාරයින්ගේ නින්දාව පිළි
 ගෙනගෙන රජපුරුවන්ට දහුම
 දුන්නා. රජපුරුවෝ තවුකාරයින්
 මාලියාවට ගෙන්වාගෙන ඔවුන්
 ඉදිරිපිට දෙන්නාගේ කීම අහලා
 තවුච සාධාරණ අන්දමට නින්ද
 කරනට ගෙදන ඒ හැටිම කියාලා
 ප්‍රාණයට ආශාවක් (or ආලයක්)
 තැනුව ගතට බැස්ස මිනිසාටම
 එදිරිව (or අවාසිවෙන්නට) නින්ද
 දුන්නා. ඒ වෙලාවට ඒ ලහ
 උන්න රජපුරුවන්ගේ මැනගේ
 කලකාදේවී රජපුරුවෝ තවුච
 අසුතු අන්දමට නින්දකළ වග
 දැකලා පුගේ මේ නින්දාව
 කලපතානර බලාලා දිපන්න
 කීවා. මැනගේවහන්ස මම දන්
 ගේ මෙවිවරමය, ඒ හුමුන් හුබ
 වහන්සේ අමුත්තක් දන්නවාතමි
 ඒ හැටියට තවුච බේරන්නට ගො
 දෙයි කීවා. කලකාදේවී හොදයි
 තවුච බේර දෙසැදැසු කියා ඒ
 දියෙන් යන්ට හිටිය මිනිසාට
 කතාකරලා මෙහෙවරෙන් දරු
 වෝ (or දරුවේ), උම අගේ මස
 නියෙත සාල් කැලියත් බන්දුලත්
 මසුරන් දහත් තුණ පිළිවෙලට
 ම බිම තියාපන්න කියාලා පිළි
 වෙලටම තිබිබවාලා හෝ දියෙන්
 යද්දී මුට කීවේ මොකද කියාලා
 අහලා මම මෙහෙම කීවාය කීවාම
 එහෙමතමි තොට කැමති දෙයක්
 අරගෙන පල කීවා, එතකොට
 ඔහු මසුරන් දහ අතට ගත්තා.
 ඒටපස්සේ ඔහු විකක් දුර ගියාම
 බිසවුන්ගෙන්සේ ඔහු ගෙන්වා
 ලා දරුවෝ (or දරුවේ) මසුරන්
 දහට හෝ කැමතිද අහලා
 එහෙයි මම කැමතිස කීවාම දරුවෝ
 (or දරුවේ) හෝ මෙසින් මම
 කැමති දෙයක් දෙසැදැසු කියා මේ
 අයට කීවාද හැද්ද කියාලා කීවාය
 දේවින්වහන්ස කී විට (or හැන)
 එහෙමතමි මේ මසුරන් දහ මුට

[මොහුට] දෙවසි කීක [or කීස or කීවෘස]. ඒ කෙමේ [එකෙම] කඩ මිත් වලපමිත් [වැලපෙමිත්] මුසු දකස මහට [මහුට] දුන්නේය. එවේලෙහි රජුරුවෝද අමාත්‍යයෝද සතුටුව සාධුකාර දුන්හ. එකාත් පවත් කලකා දේවිත්ගේ යුවණ දබදීම මුළුලෙහි පහළ විය.

දිපත්ත කීවා. එකකොට ඒ මිනිසා අඩ අඩා වැලපි වැලපි මුසුරත් දක මහුට දුන්නා. එකකොට රජුරුවෝත් (or සී) අමති වරුත් (or සී) සතුටුවෙලා සාධුකාර දුන්නා. එකාත් පවත් කලකා දේවිගේ යුවණ දබදීම සාමකාන්තම ප්‍රසිද්ධතා.

Literal Translation.

The king's mother, Talatá-dévi, who is far wiser than those wise men (pandits), instructs king Chúlani's army, sitting (or being) in the position of the eleventh adviser after the ten pandits.

Now to describe the wisdom of Queen Talatá:—One day a man carrying a *neḷi** of raw-rice, a small bundle of cooked-rice-and-potherbs, and a thousand gold masu,† having thought "I will go to the other side of the river," reached the middle of the stream, and being unable to get to the (opposite) bank as the current was strong, called to the people who were on (that) bank: "O fortunate men! I have a *neḷi* of raw-rice, a packet of cooked-rice, and a thousand masu; of these three, I will give away whichever I like;‡ if any one of you all is able to take me over to (your) bank, let him carry me there." Afterwards a strong man having tucked up (his) cloth tightly, entered the river and took the man over. Then he said, "Give me my due." The other replied, "Take either this *neḷi* of raw-rice or (this) packet of cooked-rice." Hearing this, the man who had carried him said, "I brought you to this bank at the risk of my life; the *neḷi* of raw-rice and the packet of cooked-rice are of no use to me; give me the thousand masu." Hearing that (the other) replied, "I said 'I will give whichever I like;' now I give what I choose: take it if you care to." (The man) mentioned it to a person standing by. He also said, "What he said was 'I will give whichever I like,' was it not? accept whatever he wishes to give." The man, not content with this decision also, saying "I will not so accept it," took

* A measure equal to $\frac{1}{4}$ part of a bushel.

† An ancient coin.

‡ This word by which රැඹ in the original is translated bears the double sense of 'like to keep or give.'

him and complained to the judges. The judges also on hearing the statements of the two men adjudged likewise, saying "Accept whatever he gives." The man, not content with the decision of the judges, complained to the king. The king, summoning the judges to the palace and hearing in their presence the statements of the two persons, did not understand how to decide (the case) properly, and (therefore) adjudged exactly in the same way against (lit. 'defeating') the man who entered into the river at the risk of his life. The king's mother, Talatá-dévi, who was sitting at a place not far from there and knew that the king decided (the case) badly, said "Son, consider over this judgment and deliver it." His Majesty replied, "Mother, I know only this much, but if you know better (lit. 'a different thing'), pray decide." (Then) Talatá-dévi, saying "Well, I will decide the case," addressed the man who had to go by water, "Son, come here." Having told (him) "Keep on the ground in order the *neḷi* of raw-rice, the packet of cooked-rice, and the thousand masu that were in your hand," and caused (him) to lay (them) down, she inquired "What did you say to him when in the water?" He replied "I said thus and thus." Then she said, "If so, take whatever you like and go away." He took the thousand masu. After he had gone a short distance the queen, causing him to be brought back, inquired "Do you like the thousand masu?" He replied "Yes, I like (them)." Her Majesty then inquired, "Did you say or did you not say to him, 'Whichever of these I may like I will give'?" When he replied, "Your Majesty, it was so said," the queen ordered "Well then give these thousand masu to him." He gave the thousand masu, weeping and wailing. The king and the ministers being pleased exclaimed "*Sādhu!*" (*i. e.* applauded). Thenceforward the wisdom of Queen Talatá became famed throughout Daṁbadiva.

අනුකාර 53
 අනුදන්ව 314
 අනුදින 334
 අනුකාසනාකාර 27
 අනුසම්ප්‍රදාය 329, 368 (68c)
 අනුබද 405
 අනුබල 314, 334
 අනුභව 406
 අනුභාව 62
 අනුමාන 308, 457 (69)
 අනුවණ 463
 අනුකාර 28 (69)
 අනු 145
 අනුචක 145
 අනෙ 313
 අනෙක 141, 334
 අනෙකා(or ද) 369 (68c)
 අප්පච්ච 356
 අප්පා 71, 87, 105, 356
 අප (or ත්) පිච්ච කක 470 (2)
 අප්පුතාමි 71 (14)
 අප්පෙ 313
 අප්පොච්චි 357 (14)
 අප්පෙල් 375 (75)
 අප 161, 314
 අප අමිමා 72f
 අපකන් 316
 අපකිති 316 (69)
 අපන් 387
 අපවන් 314
 අපරකියා 190
 අපරද්‍රව 410
 අපරවත් 316 (69)
 අපවග 314, 402
 අපවග් 314, 402
 අපවාද 316 (69)
 අපාදාන 314
 අපාදානවිකසනි 89f
 අපාය 314 (64)
 අපි 161, 314, 351
 අපිධාන 314
 අපිරිසිදු 317
 අපු 313f
 අපුල්ල 220
 අපුල්ලව 225
 අපොත්තාමෙත්තු 369 (68c)

අපොසි 313
 අපෝ 313
 අපෝස්තු 375
 අබ 402
 අබරණ 79, 315
 අබ 78, 220, 402, 403, 407 (69)
 අබනෙස්ස 369 (69)
 අබමල් 42, 59
 අබර 220, 402
 අබව 226
 අබි 315
 අබිදම් 315
 අබිමව 315
 අබියස 405
 අබ් 85, 86, 123, 126, 403
 අභාසනාර 436 (69)
 අභාස 62
 අභි 315
 අභිධම්ම 315
 අභිපාය 62 (64)
 අභිමුඛ 315
 අභිමුඛ 62 (69)
 අභිමුඛ 39 (69)
 අභිමුඛ 15, 335, 402
 අභිමුඛ 132, 357
 අභිමුඛ 16f
 අභිමුඛ 42, 59
 අභිමා 71, 87, 119
 අභිමම 313
 අභිම 402, 463f
 අභිමුඛ 230
 අභිමාද 456 (69)
 අභිමා 402
 අභිමර 402
 අභා 402
 අභාස 62, 103
 අභාර 449 (68)
 අභිමුඛ 404
 අභුණ 220
 අභුණ 131
 අභය 71, 105, 357
 අභයෝ 313
 අභ 82, 295 a
 අභද් 231, 435
 අභස් 392
 අභිති &c. 448
 අභිස් 379 (75)
 අභකල් 193
 අභුණ 52
 අභන 148

අසුතු 392
 අසේ 302
 අසෝමය 392
 අසී 317
 අර්චනා 36
 අර්චන 36
 අර්චනා 378 (68c)
 අර්චනා 376 (75)
 අර්චනා 13, 326, 353 (69)
 අර්චනා 69, 188
 අර්චන 350
 අර්ච 141, 148, 344
 අර්චන 14f
 අර්ච 38, 135 (75)
 අර 141, 164, 167, 237
 අරක්ක 376 (68c)
 අරක 167
 අරකා 165, 174
 අරකි 166, 174
 අරණ 62, 404
 අරද 405
 අරන් 237f, 42
 අරබ(or භ)යා, 309, 310
 අරුප (or ම) 379
 අරව 226, 415
 අරවා 167
 අරහන 381
 අරමි 48, 357
 අරමි 231, 404
 අරක 134
 අර 166, 174
 අර 231, 404
 අරිකාල් 147
 අරිපු (or ව) 404
 අරිසාර 405
 අරිසස් 135 (75)
 අරි 317
 අරිණ 402
 අරිත් 353
 අරිත්තර 188
 අරිත්තු &c. 175
 අරි (or ඊ) මෙත්ත 369 (75)
 අර, 76, 174
 අරෙත &c. 303
 අරෙත් 295
 අල් 7
 අල්පාණ 20, 405
 අල්පෙත්ති 369 (69)
 අල්මර 369 (69)

අල්ල &c. 46, 220
 අල්ලව 226
 අල්ලස් 58 (75)
 අල 59, 127
 අලප්චම් 89, 95
 අලව 226
 අලංග (or කු) 369 (68c)
 අලස 139, 341
 අලාබු 382f
 අල 108, 357, 405
 අල 354, 403, 404
 අලක (or ආ) තමෙරු 369 (26)
 අලකෝසු 369 (26)
 අලකෝ &c. 139, 295
 අලකව්ච්චිත්ත 295
 අලක 302
 අලකෙන් 306
 අල 405
 අලකසමස 329
 අලකසමස 329
 අලක 369 (68c)
 අලක 369 (68c)
 අල (or ම) යම් 410f (75)
 අලය 66, 67
 අලයසමස 323, 333
 අල 314, 315
 අලකාය 52, 334 (69)
 අලකාර 376 (65)
 අලක 441
 අලද 295
 අලව්ච්චිත්ත 89, 93
 අලව්ච්චිත්ත 316, 354
 අලර 324
 අලර 357
 අලරෙත 402
 අලලාද 316 (69)
 අලවාද 92, 194 (69)
 අලසාවාචකාම 68
 අලසත් 42, 315
 අලසර 197f, 315, 387, 406f (69)
 අලසාන 296, 315
 අලා 314
 අලාන 369 (65)
 අල 78
 අලිආබු 468
 අලිස 66, 67
 අලිසමස 323, 333
 අල 386, 470 (71)
 අලිණ 220

අවුදු (or ත්) &c. 237
 අවුත් 45
 අවු (or ම)රුද 63, 131, 308, 403
 අවුල් 295(75)
 අවුල් 220, 317
 අවුල්ල &c. 226
 අවුස්ස 220, 226, 262
 අවු 33, 62, 71, 77, 103, 344, 404
 අවුච්චලම්ම 77
 අවුමෙත්ත &c. 329
 අවුති 146, 344
 අවුන 38
 අවු 146, 349
 අවුදාය 146
 අවුමොත්තරක 145
 අවු 48, 79, 332, 354
 අවු 295
 අවුමොවු 111, 329
 අවු 369 (65)
 අවුති 339
 අවුද 349
 අවු &c. 33, 226
 අවුද්ද &c. 221, 227
 අවුත් 58 (75)
 අවුස්ස 311
 අවු 220, 339, 341, 344
 අවුත් 405
 අවුමකවිකර්ම 181,
 අවුමකවිකර්ම 184
 අවුත් 449 (69)
 අවුමොදුම 357 (75)
 අවුල්ලාසි 82 (17)
 අවුල්ල &c. 139, 303, 405
 අවුකක 402
 අවුක 399
 අවුමිස 404
 අවු 71, 344
 අවු 295
 අවුත් 134
 අවු &c. 145, 344
 අවු 313
 අවුක 329
 අවු 220, 313, 346
 අවුත් 295
 අවුක &c. 303
 අවුති 403
 අවුර 78 (69)
 අවුමර 196, 466
 අවුමල් 463 (37)
 අවුස්ස 344, 402 (75)

අභල &c. 303, 469
 අභා 312, 313
 අභා 313
 අභි 404
 අභික 404
 අභුර &c. 45, 220
 අභෝ 313, 314
 අභ 145
 අභ 385 (69)
 අභ 88
 අභාණ 37, 357
 අභ 15 (69)
 අභ 312
 අභ.
 අභ 237, 79, 315
 අභෝත්ත 62
 අභාර 414, 450f (69)
 අභාස 344 (69)
 අභාල 317
 අභාසන 177
 අභාසන 392
 අභාම (or ම) 46, 132, 315
 අභාමසනි 51, 59
 අභාමි 72, 87, 123
 අභාස 17, 103
 අභාර 60 (69)
 අභාර 72
 අභාරිණ 72
 අභාස 62, 79, 128
 අභාසනාම 357
 අභි 357 (19)
 අභිණ &c. 76, 296, 357 (68c)
 අභාස 72, 357 (48)
 අභාසි 72 (54)
 අභාම 52, 331 (69)
 අභාමවක සභිකාම 158
 අභා 72f (48)
 අභාර 78 (69)
 අභාරණ 139
 අභාර 101
 අභාරම 357 (75)
 අභාරතත් 296 (69)
 අභාර 412
 අභාරණ &c. 402
 අභාර 6 (69)
 අභාරණ 41 (69)
 අභාර 296 (69)
 අභාරකියා 292
 අභාරවිකසනි 89, 94

a For declension vide Errata and Addenda.

ආධාර විභක්ති සමාස 328
 ආත 220
 ආනමා(or මා)ල 357
 ආනිසංස 381 (69)
 ආනුභාව 62, 381 (69)
 ආපථ 357 (65)
 ආපසුබල 49
 ආභරණ 79, 315
 ආමු 78
 ආමනනුකම්භකති 89f
 ආමනනුකස 463f
 ආමා 152, 369 (48)
 ආයා 369 (48)
 ආයි 313
 ආයු &c. 79
 ආයුධ 78 (69)
 ආයු(or යු)බෝවන් 182
 ආයු 302
 ආරක්ෂා 39 (68)
 ආරක්ෂි &c. 411, 441
 ආරණ්‍ය 62f
 ආර්ථනා 36 (68)
 ආර්ථික 298
 ආර්ථනා 12
 ආර්ථික 295 (75)
 ආර්ථික 62
 ආර්ථනායාලා 434
 ආලපනවිභක්ති 89, 95
 ආලස 434 (64)
 ආවාට 39
 ආවුද 78 (69)
 ආශ්වාස 38, (69)
 ආශ්වාසකියා 181, 182
 ආසන 405
 ආසන 62, 129
 ආසන 456
 ආසි 376 (17)
 ආසිතිර්ථ 181, 182
 ආසාර 78

ආ.

ආති 185
 ආතිල 236
 ආත 126
 ආතබදු 329
 ආතිලි 79 (80)
 ආතෙ 235
 ආට 127

ආති 248
 ආති(or චු)ම 219
 ආණ 87, 127, 357
 ආන් 72, 84, 116, 332, 404, 405
 ආන්තල 329 (75)
 ආන්තෙමු 329 (28)
 ආන්තට &c. 307
 ආත 237
 ආතම 141
 ආතබලනා 329f
 ආති 196, 237, 268, 292, 295, 339
 ආතින්ති 72, 87, ආතිනී 122
 ආතිරිලි 219 (80)
 ආතිලි 130
 ආතුල 295
 ආතුල &c. 41, 303, 311
 ආතුලය 295
 ආද 10 (65)
 ආද 87, 126, 469
 ආදමකුණ 111
 ආදි(or දු)ම 233f
 ආදුරා 111
 ආදුම 219f, 230f (82)
 ආද 233
 ආන් (or ආනිම) 58
 ආනුමිසද 465
 ආනෙ 233
 ආප 155, 351
 ආප 127
 ආපාල 376 (75)
 ආපිලලෙ 236
 ආබ 127
 ආබෙර 233
 ආබාරතු 369 (68c)
 ආබුල 357 (75)
 ආබිබාවට 357 (9)
 ආමම 58
 ආම 159, 172
 ආමනි 107, 108
 ආමි(or මි)ණිම 45
 ආමණ 236
 ආපි or ආපිද 308
 ආර 237f, 309
 ආරන් 312, 467
 ආරපන් 184
 ආරල 467 (2[i]d)
 ආර &c. 76, 166
 ආරු 43 (70)
 ආලවතුර 138
 ආලලිම 219

ආල 295, 126
 ආලලිම 10
 ආල 405
 ආල 233
 ආවර 130
 ආවන් or ආවිදන් 237
 ආවිද 216, 232
 ආවරිද 131
 ආවිලි 236f
 ආවිල 236
 ආවිසසෙ 236
 ආව 48, 79, 132
 ආවසිසි 180, 369 (69)
 ආසතු 404
 ආසල 409
 ආසිලලකිත් 308
 ආසිම 219
 ආසෙ 233
 ආසාලක 470
 ආතිද 232
 ආතිර 236
 ආතිම 219
 ආනුමිකන්දෙ 470

ආ.

ආ 76, 166
 ආති 185
 ආන &c. 303, 304
 ආද 223
 ආදම 228
 ආදුරා 369
 ආද 233
 ආවරිසි 305f

ආ.

ආ 314, 344
 ආ 344
 ආකා 344 (68)
 ආකති &c. 302, 311
 ආකමකට &c. 306
 ආකම 233
 ආකු 39, 344
 ආකිණි 73 (50)
 ආකන් 314, 387
 ආකන් 315
 ආතිලල 234f
 ආතිල 234
 ආකු 403, 405, 344
 ආරු 43 (70)
 ආකණ 48
 ආකිසිසාර &c. 76

ආවට 192, 232f
 ආවටා 357 (68)
 ආවකකියා 203
 ආවෙරු 379 (26)
 ආව 313, 314
 ආවන්දම 329 (75)
 ආව 334
 ආව ආරි(or ආද) 460f
 ආවම 132, 357
 ආවමන 329
 ආව 311
 ආවතා 106
 ආව 344
 ආක &c. 143, 306
 ආති 306, 314
 ආතින් 312, 452f
 ආතිරි 314, 403
 ආතිරිල 70
 ආතිර 234
 ආතිසිසිරකු 5
 ආද 344
 ආද 194, 269
 ආද 313, 314, 357
 ආදකමු 412 (68c)
 ආද(or ද)න් 458, 463
 ආදම 234
 ආදර 234
 ආද 237, 406
 ආද 311, 338
 ආදමු 326f
 ආද 330, 402
 ආදක 306
 ආදුරා 335
 ආද 233
 ආවෙරු 369
 ආද 54, 331, 392
 ආදුම 331 (64)
 ආදුකල 69
 ආවදික 70, 134
 ආවතික 308
 ආද 48
 ආද 233, 237
 ආති 84, 107
 ආති &c. 306
 ආව 339
 ආව 354
 ආර 78, 223, 341, 344, 346, 357
 ආරට 357
 ආර &c. 127, 129
 ආරමුදන්මෙලා 329f
 ආර 228
 ආර 130, 346

ආරිද 409
 ආරිදු 338
 ආරා 129, 402
 ආර 233
 ආල 409, 403, 60
 ආලස 234f
 ආලට 228
 ආලක 357 (65)
 ආලකම, 132, 357
 ආලක 357 (69)
 ආලමුමි (or ම), 313
 ආලමු 357 (71)
 ආලස, 234
 ආල 404
 ආවක &c. 304
 ආවක 223
 ආවුරා 131
 ආවුරු 71, 108, 357
 ආව 39, 60
 ආවක 344
 ආව 132, 313, 346, 354
 ආවකාර 276 (65)
 ආවුරුපු 376 (68c)
 ආවුරුපු 369 (68c)
 ආවුරුපු 376 (65)
 ආවුරු 369 (65)
 ආවුරු 369 (65)
 ආවුරු 376 (65)
 ආවුරු 376 (68c)
 ආවුරු 369 (68c)
 ආවුරු (or ආවුරු) 376 (65)
 ආවුරු 10
 ආවුරු &c. 302
 ආවුරු &c., 304
 ආවුරු 233
 ආව 344
 ආවුරු 330
 ආවුරු 330
 ආවුරු 330
 ආවුරු 311f
 ආවුරු 107, 353, 407
 ආවුරු 232
 ආවුරු 400
 ආවුරු &c. 233
 ආවුරු 470 (2[i]d)
 ආවුරු &c. 41, 304
 ආවුරු (or ආවුරු) 228
 ආවුරු 234

ආවුරු (or ආවුරු) 302
 ආවුරු 379, 390f (19)

ආ.

ආ 130, 352
 ආකල 127
 ආම 69, 237
 ආමම 357 (75)
 ආමණ &c. 302
 ආමණ 62, 296 (68)
 ආම 73, 121
 ආම 51
 ආමට 308
 ආමට 52, 406
 ආමක 392
 ආම 313

ආ.

ආ 315
 ආ 58, 344
 ආක &c. 298, 411
 ආක(or ම)ණ 44, 411 (75)
 ආකුණු 73, 111, 344
 ආකුණු 154 (28)
 ආකණ 58
 ආකන් 47, 116
 ආකන් &c. 227
 ආකන්ම 48, 315
 ආකුණු 111
 ආකුණු 131
 ආකුණු 132
 ආකුණු &c. 227
 ආකුණු 222
 ආකුණු 344
 ආකුණු 352 (68c)
 ආකුණු 131
 ආකුණු &c. 304, 311
 ආකුණු (or ආකුණු) 357 (69)
 ආකුණු 307
 ආකුණු ලල &c. 223
 ආකුණු (or ම) 111
 ආකුණු 31, 46, 135, 295
 ආකුණු &c. 60, 144, 311
 ආකුණු (or ආකුණු), 315
 ආකුණු 37, 344
 ආකුණු 139
 ආකුණු 198
 ආකුණු 53, 62, 79, 145, 469 (69)
 ආකුණු 13f
 ආකුණු 315, 347 (69)

උසාල 331
 උතුකතු 411
 උතුරු 52, 62, 139, 390
 උතුරු 450 (69)
 උතුරු &c. 222, 227
 උතුරු 54f, 145
 උතුරු 79, 135
 උතුරු 62 (65)
 උතුරු 62 (75)
 උද්ගුණ 315
 උද්භාව 80
 උද්භාව 329
 උද්භාව 80
 උද්භාව &c., 306
 උද්භාව 405
 උද්භාව &c. 54, 403, 410
 උද්භාව 54, 335
 උද්භාව 131
 උද්භාව 68 a
 උද්භාව 357, 469 (71)
 උද්භාව 413
 උද්භාව 222
 උද්භාව 325, 394
 උද්භාව 357
 උද්භාව (or ක්) 409
 උද්භාව 62, 309
 උද්භාව 144, 237
 උද්භාවන් &c. 175, 176
 උද්භාවන් 175
 උද්භාව 222
 උද්භාව 238, 31
 උද්භාව 315, 334
 උද්භාව 440
 උද්භාව 99 (69)
 උද්භාව 315, 347
 උද්භාව 62 (69)
 උද්භාව 48, 237
 උද්භාව 227
 උද්භාව 45, 315 (75)
 උද්භාව 315 (69)
 උද්භාව 28
 උද්භාව 237
 උද්භාව 79, 128, 315
 උද්භාව 222,
 උද්භාව 334
 උද්භාව 66, 314 (69)
 උද්භාව 66, 314 (64)
 උද්භාව 56 (69)
 උද්භාව 334

උසා 78, 130 (69)
 උසා (or සි) 73
 උසා 78 (64)
 උසා 120
 උසාව 222
 උසාව 331
 උසාව 162, 174, 351
 උසාව 163, 174
 උසාව 140
 උසාව 34 (68)
 උසාව 222
 උසාව 80, 132
 උසාව &c. 329
 උසාව 104, 122
 උසාව 222, 341, 357, 54, (65 & 69)
 උසාව 101, 404
 උසාව 328
 උසාව 404
 උසාව 404
 උසාව 328, 341
 උසාව 54, 145
 උසාව 405
 උසාව 358 (69)
 උසාව (or ඊ) 73, 358 (9 & 51)
 උසාව 106
 උසාව 328
 උසාව 132
 උසාව 132
 උසාව 222
 උසාව 405
 උසාව (or ව) 313
 උසාව &c. 222, 227
 උසාව 131
 උසාව 315, 405
 උසාව 45, 315
 උසාව 79, 315, 353
 උසාව (or වා) රණ 49
 උසාව 313
 උසාව 344
 උසාව 31, 63 (69)
 උසාව 19
 උසාව 136, 139, 344
 උසාව 402
 උසාව &c. 222, 227
 උසාව 68, 344
 උසාව 403
 උසාව 379f (69)
 උසාව 313, 469
 උසාව 222
 උසාව 402

උඵ 15, 344, (70) 402
 උඵක්කු 358
 උඵ 313
 උඵ.
 උඵ 76, 163, 312, 352
 උඵ 31
 උඵ 146
 උඵ 313
 උඵ 410
 උඵ 43, 73, 111
 උඵ 358 (9)
 උඵ 358 (75)
 උඵ.
 උඵ 62, 392
 උඵ 62, 129
 උඵ 54
 උඵ 62, 109, 353
 උඵ.
 උඵ 157, 237, 264f
 උඵ 140, 150, 344, 351
 උඵ 312
 උඵ 141
 උඵ (or ක) 310
 උඵ 405
 උඵ 49
 උඵ &c. 43f, 145
 උඵ 144, 187
 උඵ උඵ } 398f
 උඵ 170
 උඵ 306
 උඵ 82, 198
 උඵ 306
 උඵ (or කී) 73
 උඵ 305f
 උඵ 53, 160,
 උඵ 156, 169
 උඵ 144f
 උඵ 144f
 උඵ 144f
 උඵ 156, 169
 උඵ 140, 149,
 උඵ 457
 උඵ 458
 උඵ } 48
 උඵ

a For declension vide Errata and Addenda.

උඵ 101
 උඵ 302
 උඵ 312f
 උඵ 302, 312
 උඵ &c. 304
 උඵ (or කී) 176 (48)
 උඵ 441
 උඵ 233
 උඵ or උඵ 223
 උඵ &c. 302
 උඵ 457
 උඵ 338
 උඵ 311
 උඵ 104, 139
 උඵ 307
 උඵ or උඵ 307, 461
 උඵ 234
 උඵ 369
 උඵ } 313
 උඵ }
 උඵ 141, 157, 158
 උඵ &c. 308
 උඵ } 163, 175
 උඵ }
 උඵ 234
 උඵ &c. 223, 228
 උඵ &c. 234, 358
 උඵ 139, 405
 උඵ (or කී) 61
 උඵ } 71, 76
 උඵ } 234, 405
 උඵ 224
 උඵ 228
 උඵ 412 (68c)
 උඵ 295, 354 (69)
 උඵ &c. 47 (64)
 උඵ 306
 උඵ 228, 237
 උඵ 302
 උඵ 376
 උඵ &c. 302
 උඵ 457
 උඵ 141
 උඵ 302
 උඵ 234
 උඵ 145
 උඵ 306
 උඵ &c. 307
 උඵ 308, 312f
 උඵ &c. 175, 304
 උඵ &c. 304
 උඵ 312

උඵ 306, 459, 462
 උඵ &c. 307
 උඵ &c. 223, 228
 උඵ 77f
 උඵ 3, 77, 111, 134
 උඵ (or කී) 40f, 71 (51)
 උඵ.
 උඵ 163, 167, 237, 313, 334, 352
 උඵ 146, 155, 167, 344
 උඵ 82
 උඵ 146
 උඵ (or කී) 165, 166
 උඵ 141, 146
 උඵ 233
 උඵ 223
 උඵ 34 (72)
 උඵ 308
 උඵ 308
 උඵ 307
 උඵ 313
 උඵ or උඵ 369 (65b)
 උඵ 148
 උඵ 43f, 145f
 උඵ 41
 උඵ.
 උඵ 392
 උඵ 52 (69)
 උඵ 392
 උඵ.
 උඵ 159, 172, 358
 උඵ } 376
 උඵ }
 උඵ 462
 උඵ &c. 77, 111, 344
 උඵ 43, 131
 උඵ 358 (68c)
 උඵ 312
 උඵ 358 (68c)
 උඵ &c. 358 (65)
 උඵ 464
 උඵ &c. 223, 228
 උඵ &c. 304
 උඵ or උඵ 353
 උඵ 463
 උඵ 129, 358, 455

උඵ 307
 උඵ 379 (69)
 උඵ &c. 223, 162, 304
 උඵ 304
 උඵ 163
 උඵ 237
 උඵ 158
 උඵ 141, 165, 168
 උඵ 163, 174, 304
 උඵ 155, 167
 උඵ 369 (71)
 උඵ (or කී) 376 (68c & 69)
 උඵ 341
 උඵ 228
 උඵ 129
 උඵ 405
 උඵ 382 (68c)
 උඵ 307
 උඵ 141
 උඵ 53, 163
 උඵ 311
 උඵ 228
 උඵ 163, 174
 උඵ 163
 උඵ &c. 304
 උඵ 306
 උඵ 313
 උඵ.
 උඵ 307, 313, 352, 166
 උඵ 168
 උඵ (or කී), 165, 166
 උඵ 353 (75)
 උඵ &c. 223, 228
 උඵ 196, 358
 උඵ or උඵ 313, 358
 උඵ 131
 උඵ &c. 21
 උඵ.
 උඵ 52, 62 (69)
 උඵ.
 උඵ 334 (69)
 උඵ 141
 උඵ 379 (75)
 උඵ 128, 296, 411
 උඵ 95, 411f (69)
 උඵ 300f

ක්‍රියාව 205 (69)
 ක්‍රියාවකඳුණ 139
 ක්‍රියාවිති 181 (69)
 ක්‍රියාවේෂණ 300
 ක්‍රීඩ 339
 ක්‍රීඩා 296 (68)
 ක්‍රූර 63, 391
 ක්‍රූෂි 376 (69)
 කණ 36, 410 (69)
 කණ 429 (68c)
 කණි 344
 කණි 405
 කණි 344
 කණු 39, 405
 කණු 39, 80 (69)
 ක 219, 341
 කත් (or කක) 313
 කතාර 221
 කතීය 237
 කකුල් 132
 කකුළු &c. 376 (69)
 කකුළු 39, 111
 කග 78, 353
 කග (or ග) වේණ 61, 99
 කවි 358 (69)
 කවිවේද 358 (69)
 කවිවේද 326f
 කවු 352, 369 (71)
 කවු 175 (68c)
 කවුටුරම 358 (75)
 කට 126, 408
 කටපාවම් 470
 කටුකු 131
 කටු 230
 කටු 39, 59, 129, 391
 කටුක 391
 කටුක 470
 කටුකේ 411
 කටුකේ 59 (64)
 කටුකු &c. 73, 112
 කටු &c. 220, 226, 295, 339, 358 (65), 399
 කටුකේ 358f
 කටුකර 390f
 කටු (or ඊ) දුසි 369 (69)
 කටු 358 (64)
 කටුවන් 358f (75)
 කටුවන්කු 358 (68c)
 කටු 108
 කටුකේ 358 (75)
 කටුකේ 358 (75)
 කටුකර 139, 300, 427
 කටු 78, 129, 353

කටුකේ 132, 358
 කටු (or වෙ) 131, 219
 කණවි &c. 21
 කණවිකලු 21
 කණවිකලු 21
 කණවි 130, 358
 කණ 32, 37, 344
 කණක්කු 359 (68)
 කණ (or ක්) වැදි 107
 කණවි 359 (75)
 කණු 129,
 කත් (or ද) 56f, 128, 403
 කත 344
 කතා 79, 128, 295, 296
 කතාවි 369 (69)
 කත 353, 393, 411 (32)
 කතාකම 52
 කතාකු 402
 කතාරු 131, 344, 353
 කතාවි 89, 91
 කතාවිකම 325
 කට 339
 කටකේ 405
 කටා 79, 128, 296
 කද 128
 කදු 344
 කද 15, 126
 කදවු (or ඉ) 45, 131
 කදු 131, 354
 කත් 32, 78, 132, 302, 344, 359
 කත්කත්කම 329 (75)
 කත්කේ 376 (68)
 කත්ද 354 (=කද)
 කත 120
 කතව 106
 කත &c. 32, 76, 104, 139, 405
 කතක 405
 කතකටු 295 (68c)
 කතකු (or ට) 129, 376 (68c & 69)
 කතවැන්කු (or ම) 73 (42 & 50)
 කත 51
 කතී 51
 කප &c. 226
 කපම 359 (75)
 කපල 359 (75)
 කපවැන් 369
 කපි 359 (69)

කපිති 369 (18)
 කප 187, 220, 339, 344
 කපලා 296
 කපු 111, 349
 කපු &c. 45, 73, 111
 කපුරු 344 (70)
 කවලු 106
 කව 370 (69)
 කවකුරු 370 (68c)
 කවුකුල් 370
 කම 127
 කම 55, 177 (75)
 කමකරු 34
 කමකු 298
 කමක 359 (65)
 කමක 129
 කමක 359 (69)
 කමක 58, 408 (75)
 කමක 139
 කමක 195
 කමක (or ඉ) 45 (75)
 කමක 89, 90
 කමක 34, 58 (75)
 කම 68, 403
 කමක &c. 450
 කමක 402
 කම 128
 කමක 370 (65)
 කම 352 (71)
 කම 434
 කමක 359 (69)
 කමක 359 (75)
 කමක 359 (68c)
 කමක 359
 කමක 39
 කමක 344
 කමක 78, 344 (69)
 කමක 344
 කමක 395
 කමක 63, 114, 177, 396
 කමක 89, 91
 කමක 325
 කමක 178
 කමක 370 (68c)
 කමක 349
 කමක 344
 කමක 129, 177
 කමක 89, 90
 කමක 178
 කමක &c. 210, 24, 63, 95, 213, 227, 262f, 294, 300f, 339, 341, 359 (64), 390, 461f

කරකව &c. 221, 227
 කරවල 309f
 කරම 16
 කරකම 16
 කරක 23, 104, 298
 කරකකම &c. 92
 99, 309, 427
 කරකවක &c. 89, 91
 කරකවකම 325
 කරකවකකම 325
 කරක &c. 393, 395
 කරක 370 (69)
 කරක 295 (69)
 කරක 63
 කරක 133
 කරවල 40, 359 (64)
 කරම 341
 කර 104, 91
 කරම 221
 කරවු 370, 382
 කර 70, 95, 55, 390 (26), 393
 කරක 39, 451 (68)
 කරක 131
 කරක 352
 කරවල 359 (64)
 කර 178, 193, 302, 403, 452 (75)
 කරකේ 370 (75)
 කරක 296 (68)
 කරක 37
 කරක &c., 69, 112, 121, 139
 කර 32, 127, 189, 468
 කරකේ 235
 කරක 37
 කරක &c., 221, 226
 කරක 359 (66)
 කරක &c. 220, 225
 කරක 376 (65)
 කරක 32
 කරකේ 302
 කරක 402
 කරක 376 (69)
 කරක 331 (69)
 කරක 370 (75)
 කරක 317, 462
 කරක 32, 135, 139
 කරක 376 (37)
 කරක 309
 කරක 63 (64)
 කරක 106, 359

කරක (or ග) 45 (64)
 කරක 155, 168
 කරක &c. 156, 172
 කර 141, 225
 කරකම 464
 කරක 359 (19)
 කරක 359
 කරක &c. 302, 312f
 කරක 308
 කරක 141
 කරක &c. 155, 156, 168, 173
 කරක 2, 130, 404
 කරක 379 (69)
 කරක 382
 කරක 45, 111
 කරක 129, 428
 කරක 370 (69)
 කරක 379 (68c)
 කරක 370 (65)
 කරක 370 (65)
 කරක 405
 කරක 230, 426
 කරක 32, 212
 කරක 359 (75)
 කරක 107
 කරක 358 (68)
 කරක 117, 359
 කරක 104, 180, 239, 286, 349, 402, 406, 407
 කරක &c. 73, 115, 121, 387
 කරක 471
 කරක 388
 කරක 33, 405
 කරක 359 (69)
 කරක 32
 කරක 120, 403
 කරක 359 (75)
 කරක 359 (68c)
 කරක &c. 73, 382 (17)
 කරක 382 (17)
 කරක 370 (69)
 කරක 328, 391
 කරක 391
 කරක 370 (68c)
 කරක 396
 කරක 324, 390, 24 (9)
 කරක 70, 95, 396 (69)

කරකක 410
 කරක 468 (68)
 කරක 359 (75)
 කරක 412f
 කරක &c. 450
 කරක 396
 කරක 147, 359 (75)
 කරක 32, 178, 193
 කරක 296
 කරක 329 (68c)
 කරක 129, 129
 කරක 108
 කරක 359 (69)
 කරක 344 (70)
 කරක (or ව) පත් 44, 133
 කරක 359 (69)
 කරක 309, 310, 426
 කරක &c. 219f
 කරක 234
 කරක 403
 කරක 359 (71)
 කරක 359 (64)
 කරක 228
 කරක 116
 කරක &c. 219 (82)
 කරක 234
 කරක 399 (71) [Sing.
 කරක 317 (71) [Sing
 කරක, -ව, &c.]
 කරක 376 (68c)
 කරක 359 (17)
 කරක 112, 359f
 කරක 37
 කරක &c. 234
 කරක 133
 කරක { 136, 219f
 කරක { 234
 කරක &c. 56f, 106
 කරක 326
 කරක 135
 කරක 56 (68c)
 කරක 56, 326
 කරක 234
 කරක 129, 360 (68)
 කරක 385
 කරක 388
 කරක 107
 කරක 116
 කරක 399 (71)
 කරක 141, 344
 කරක 73 (50)

කිකුල 141
 කිකිලි 73, 120
 කිවිටු 360, 405
 කිවිමර 324
 කිණ්ණම 403
 කිත්තත් 360
 කිතුල් 46 (75)
 කිද &c. 224, 228
 කිද (or ද) 234
 කිප 339
 කිප 234
 කිඹි (සි or ඵ) සිංම 45
 කිඹිති 232
 කිඹුල් 73, 116
 කිම &c. 156, 170, 173
 කිමද 232
 කිමෙක් 157, 170
 කිම &c. 224, 228, 339,
 405, 406
 කිමන් 133
 කිමවන් 69, 395 (75)
 කිමම 234
 කිඹුම 137
 කිර 224
 කිරණ 341
 කිරල් 116
 කිරි 88, 344, 390 (70)
 කිරිමිම 382 (69)
 කිරිමන් 325
 කිරිම 66, 79, 411 (64)
 කිරිමකරුපදසබද 95,
 411f (64)
 කිරිමපෙරළ 48
 කිරිලිලි 73, 121
 කිරිසි 382 (69)
 කිරිට 39
 කිරුළු 39
 කිරෙර 234
 කිවි &c. 404
 කිවිදිත 409
 කිසි 141, 352
 කිසිකලක 308
 කිසිම 141
 කිසිමන් 156, 170
 කිසිමෙක් 156, 169
 කී 141
 කීපමන් 159, 170
 කීම 137
 කීසද 156, 171, 462
 කීර 341
 කු 334
 කුකුට 39
 කුකි 39 (69)
 කුකු 73, 387 (28)

කුකුළු (or ල) 39, 73,
 111, 117
 කුකුළුම 63
 කුජ්ජම 409
 කුසව්වාදු 388
 කුම 360 (65)
 කුමප්පා 76 (14)
 කුමමො 76 (48)
 කුමා (පු or දු) 45, 354
 කුමි (or ඩු) මිසි &c.
 360 (69)
 කුඩුකේඩු 360
 කුණ්ඩල 470 (69)
 කුණස 37
 කුණු 73 (70)
 කුද්දු 334
 කුද්දකාර 329f, 360
 කුදු 73, 45, 354
 කුදුරු 403
 කුදුමේ 334
 කුත්තානි 37, 360 (69)
 කුත්තාගත 360
 කුත්තාටු 441 (68c)
 කුප්පාම 384 (75)
 කුප්පි 130, 360
 කුප 339
 කුම 127, 360
 කුඩුද්ද 227f
 කුඹුරු 131
 කුමකාර 324, 390f
 කුමක් 156, 157, 170
 කුමක්කියා 308
 කුමන 141 [121
 කුමරු &c. 73, 111,
 කුමාර &c. 73 (9)
 කුමාරිකාමි 176f
 කුමේර 370 (65)
 කුසිකන්සි 376 (69)
 කුර 127
 කුර or කුරන් 382
 කුරු 360 391
 කුරුටුගා 470
 කුරුණි 130, 360,
 කුරුමිබා 360, 385 (68)
 කුරුමි (or මෙ) ණි 387
 (17)
 කුරුසි 370 (69)
 කුරුළු 73, 81, 112, 404
 කුරුලු 129
 කුල 341 (69)
 කුලප්පු &c. 360 (68c)
 කුලුල් 133, 360 (75)
 කුලි 130, 360
 කුලුකාර 360

කුලු 131, 386
 කුලුන් 376 (75)
 කුමේර 392
 කුලු 80 (64 & 69)
 කුමේ 63 (69)
 කුජ්කුර 370 (65)
 කුසසි 370 (69)
 කුසප්පු 80 (75)
 කුසුම් 108
 කුළු 39
 කුළුමෙහි 309
 කුළුණු 39
 කුකු 387f
 කුකුණු 370 (69)
 කු (or කු) විමම 133,
 360 (75)
 කුලිටු 360
 කුමා 127, 360
 කුමාරම 133, 360
 කුමාල 107
 කුඩු 360 (68c)
 කුනි 360 (19)
 කුම් 108
 කුරු 131, 360
 කා 339, 395, 396
 කාතා 396
 කාත 298, 331, 339,
 344, 395
 කාදන 389 (69)
 කාප 344
 කාම 5 (69)
 කො 141
 කොකරතා 388
 කොකි 360f (71)
 කොකි &c. 73 (50)
 කොකිම 360 (69)
 කොකිම 360 (69)
 කොකි 80, 133
 කොකරම 141
 කොන්දම 44, 360 (75)
 කොකෙක් 152
 කොර or රි 76 (50 & 54)
 කොරල 48 (64)
 කොරෙ 234, 237
 කොරෙන් 93, 142
 කොරෙහි 95, 99
 කොරේ 95
 කොල 224
 කොලි &c. 73, 76, 122
 කොලෙස &c. 306
 කොලිට් 131, 385
 කොලුල් (or ලී), 73,
 117, 121

කෙස් 354 (75)
 කෙසරු 404
 කෙසෙල් 344
 කෙසේ &c. 306
 කෙසෙ 354
 කෙසෙකු 46 (31)
 කෙල 39, 148, 339
 කෙලවර 48, 295 (64)
 කෙලු 232
 කේ 354
 කේපු 370 (68c)
 කේතල 376 (65)
 කේතු 46, 403 (31)
 කේන්ති 370 (69)
 කේලම 390 (75)
 කේවට 381
 කේවැ (or මෙ) ල් 296,
 370 (75)
 කේර 437f
 කො 141
 කොක් 73, 116, 360,
 379
 කොකිස් 376 (75)
 කොකු 131, 360
 කොවිටර 156
 කොවිම 360 (19)
 කොවිට 127, 360
 කොවිටෝරු 111
 කොවාස 63, 381 (69)
 කොට 352, 189, 223,
 237, 300, 302, 465
 කොටම 228
 කොටස් 133
 කොටම 111
 කොටි 108
 කොටු 129, 330, 352
 කොච් 130, 361
 කොණ්ඩා 361 (65)
 කොණ්ඨ 223
 කොණ්ඨක 223f
 කොණ්ඨස්ස &c. 223f
 කොන්තමල්ලි 361
 (69)
 කොනන &c. 304
 කොද 155f
 කොදු 131
 කොදුර 388
 කොන් 37 (75)
 කොන්ත 370 (69)
 කොන්දෙස්කර 379
 (14)
 කොන්දෙසි 370 (69)
 කොන්දර (or රු) 352
 (64)

කොපමණ &c. 141,
 156, 171, 307
 කොප්පු 370 (69)
 කොබෙයි 414 (18)
 කොමපස්ස 370 (69)
 කොමපානු 370 (68c)
 කොමපානි 379 (69)
 කොමඩු 11, 361 (68c)
 කොමඩු 361 (68c)
 කොමල 73
 කොමසාරිස් 376 (14)
 කොමස් 376 (75)
 කොබ 304f
 කොසිම 304f
 කොසි &c. 141, 304,
 352, 462
 කොසිමකද 171
 කොසිතන්සි 376 (69)
 කොසිම 141
 කොරණ් 379 (14)
 කොර 76, 101, 458
 කොරගත 470
 කොරල් 370 (75)
 කොරමක් 116
 කොරම 370 (75)
 කොරලු 108
 කොරෙම 376 (75)
 කොල්ලක 470
 කොල්ලා 129
 කොල 127, 313
 කොලපාට 138
 කොල්ලි 376 (69)
 කොලු 73, 76, 111
 කොවිට (or ක) ර 141
 156
 කොටුල් 117
 කොපු 131, 352
 කොකෙත් 307, 464
 කොකේ &c. 304
 කොකොම &c. 306
 කොල්ල 361 (69)
 කොල්ලි 361 (68c)
 කොලම 341 (64)
 කොලොමිපුර 59
 කො 60, 141, 304
 කොක් &c. 156, 157,
 171
 කොක්කා &c. 156, 169
 කොක් 376 (17)
 කොවිම 379 (69)
 කොවි 379
 කොවි 39, 149
 කොට්ටකොවි 149
 කොටු 361, 385f (68c)

කොටුමස් 465
 කොවි 361 (69)
 කොටු 361
 කොණ 37
 කොණම 37, 361 (75)
 කොණ්ඨ 361 (19)
 කොණරු 111
 කොන්කර 370 (69)
 කොන්ප 370 (69)
 කොප 68 (69)
 කොප 379 (69)
 කොල්මි 361 (75)
 කොලාසල 419 (69)
 කොලිකුටු 361 (68c)
 කොට 370 (69)
 කොට් 371
 කොවිල් 60, 133, 361
 කොප 39 (69)
 කොකුකාතාර 411
 (69)
 කොරට 391
 කොවේරි 392

ඛ.

ඛඩ 78, 353 (69)
 ඛඩ 339
 ඛද 339, 349
 ඛලි 339

ග.

ගුළු 13, 31, 339 (69)
 ගුන (or ගුණ) 339,
 402
 ගුද 371 (69)
 ගුම 392
 ගුම 78
 ගුණ 371
 ග 202
 ගණ 402, 408
 ගත 33, 79, 126, 354
 ගමනා 33, 79 (68)
 ගම 78
 ගප 331, 341, 404
 405
 ගප්පු 403
 ගප්පන 404
 ගප්පු 331
 ගට 339
 ගඩ 387
 ගඩමෙහි 470
 ගඩොල් 133
 ගණි 381 (69)
 ගණ 292, 339, 32

ගණිත 295 (75)
 ගණි 230, 237
 ගණිකා 37 (49)
 ගණික 69, 341, 408 (9)
 ගණිතසාක්ෂි 408
 ගන් 237, 393
 ගත 296, 393
 ගතකුරු 3
 ගතකුරුලොඳ 43
 ගතකුරුලොඳසඳ 51, 59
 ගතදෙස්සඳ 51, 55
 ගති 341 (69)
 ගද 334, 408 (64)
 ගන් 237
 ගන්ව &c. 226
 ගත 32, 402, 405
 ගතකම් 68, 88
 ගතක 402
 ගතසර 405
 ගතාසාර 307
 ගතබා 128
 ගම් (or ග්) 63, 78, 133, 352
 ගමහිර 63
 ගම 341, 390f, 396
 ගමන් 133, 295, 396, 460
 ගමන්ගණි 470
 ගමනුකිති 11 (71)
 ගමිත 387
 ගමිණි 63 (50)
 ගමිත 339
 ගර 220, 341
 ගරඹි &c. 77, 108
 ගරත 220, 339
 ගරඳි (or ඳි) 371 (69)
 ගරු 341
 ගරුඛ (or ඛ) 61, 98
 ගල් 133
 ගල්කණ්ඩු 361 (68c)
 ගල්ලාලි 329 (71)
 ගල්ලසවිලි 329
 ගල 190, 220
 ගලලල 387
 ගලපස්සන්ති 371
 ගලව 226
 ගව 82, 103
 ගවක 220
 ගවු (or වු) 63 (71)
 ගවුම් 379 (75)
 ගස් 78, 133, 404, 408
 ගස්ව &c. 226

ගස 45, 220
 ගස 402
 ගසණ (or ත) 404, 405, 408f
 ගසන්මග 402
 ගසණි 402
 ගලප 220
 ගංගුරු 59
 ගංගා 354 (68)
 ගංජ 382 (68)
 ගංගෙර 34
 ගංගබා 411
 ගා 219, 297, 339
 ගාස්සු 371 (68c)
 ගාව 220
 ගාඹි 383f (19)
 ගාණේ 309f
 ගාත්තාර 3
 ගාත්තාරලෝප 43
 ගාත්තාරලෝපසකි 51, 59
 ගාත්තාරදෙස්සකි 51, 55
 ගාඨා 128
 ගාඨා 449 (64)
 ගාර්ථ 371 (68c)
 ගාල් 133
 ගාල්ල 70, 135
 ගාලු 225
 ගාච්ච 225
 ගාස්සු 371 (68c)
 ගාව &c. 10, 73, 127
 ගාණ 309, 310, 425
 ගාණි 393
 ගාණේ 234
 ගාමුරු 466 (70)
 ගාමි 390
 ගාරඹි 108
 ගාරගෙ 234
 ගාරෙ 234
 ගාරලුමිකාර 390f
 ගාලෙ 234
 ගාස්සෙ 234
 ගාසාණි 43, 72 (53)
 ගාහුම් &c. 136, 137
 ගාසෙ 234
 ගාලසෙ 234
 ගාණි 82, 122, 403
 ගාරුප්පු 371 (68c)
 ගාස් 379 (75)
 ගාස්මර 371 (69)
 ගිහි 387 (69)
 ගිහිගිහි 387
 ගිණිය 230
 ගිහ්ඳර 385, 403 (64)

ගිහි 78, 135, 403
 ගිහිකොණ 410
 ගිමකල් 34
 ගිමරුස් 402
 ගිමමාසෙ 410
 ගිරව් 73, 105, 121,
 ගිර 127, 341
 ගිරකදෙස් 329 (75)
 ගිරිඳ 402
 ගිල්ව &c. 228
 ගිලෙ 234
 ගිව්සව &c. 228
 ගිව්ස (or සි) 224, 232
 ගිහි 107, 328
 ගිලු 232
 ගි 130
 ගිනිකා 128
 ගුගුරු &c. 222, 227
 ගුච් 465 (69)
 ගුඩුගුඩු 387
 ගුඩුස් 387
 ගුණ 37, 341 (69)
 ගුණව්වක 137
 ගුණව්ව 391
 ගුණවාචකයාම 68
 ගුණවාචකයාම 137
 ගුණධාරයාම 69
 ගුණි 382 (75)
 ගුණි 371 (69)
 ගුණික 371 (69)
 ගුම 407
 ගුම්කර 55
 ගුරු 18, 113, 341, 407
 ගුරුක 68
 ගුරුදක 409
 ගුරු (or ඊ) දුර 371 (64)
 ගුරුප්පු 329 (70)
 ගුරුලෝප 129 (68c)
 ගුරුව &c. 77 (27)
 ගුල් 434 (75)
 ගුවන් 154, 402
 ගුවන්මග 402
 ගුක 341
 ගුසා 128, 341
 ගුලම් 41
 ගුලු 130
 ගු 344 (68d)
 ගුඵ 344
 ගුත 80, 328
 ගුතස 63, 328 (9)
 ගුහිණි 36
 ගුස 341
 ගුප්ත 361, 387 (64)
 ගුහ 68 (69)

ගුණ 192, 309
 ගුණවුන් 297
 ගුණිත &c. 297
 ගුණ 58
 ගුණවුන් 58
 ගුහෙ 234
 ගුහ (or ගු) ර 408 (64)
 ගුහරුප්පු 467
 ගුහරුම 44, 360 (75)
 ගුහව් &c. 228
 ගුහම් 108
 ගුහ 108
 ගුහව 224
 ගුහව 234
 ගුහි 73 (50)
 ගුහෙට 398f
 ගුහ 80, 99, 132
 ගුහ 80
 ගුහ 339
 ගුහ 126, 457
 ගුහගත 386
 ගුහවන්ව &c. 227
 ගුහගත 221
 ගුහබාහිලි 219 (80)
 ගුහ 223, 339, 393
 ගුහගත 470
 ගුහරු 131
 ගුහ 71, 116
 ගුහපොල 329 (28)
 ගුහ 385 (64)
 ගුහිකාන් 470
 ගුහබස් 384
 ගුහමිගුහන් 401
 ගුහ 405
 ගුහර 228, 387, 388
 ගුහරුප 371
 ගුහල්ල 322, 350f
 ගුහලෝ 379 (68)
 ගුහවරුණමේන්තු 379 (68c)
 ගුහ 107, 330
 ගුහි (or ස්) පල් 329 (75)
 ගුහවිසාසුන් 330
 ගුහ 238
 ගුහි 311
 ගුහ &c. 73, 111
 ගුහ 324, 352
 ගුහි &c. 73, 99
 ගුහි 130
 ගුහි 112
 ගුහි 460
 7-88

ගුහල 324, 329
 ගුහරුණමේන්තු 379 (68c)
 ගුහ 103
 ගුහා 371 (64)
 ගුහ 41
 ගු.
 ගු 32
 ගු 339
 ගුහ 408 (68)
 ගුහර 408 (69)
 ගුහ 32
 ගුහා 20 (68)
 ගු.
 ගු 313
 ගුහ 387f
 ගුහ 58 (68c)
 ගුහ 361 (19)
 ගුහරුණ 141
 ගුහරුණ 146
 ගුහ 146
 ගුහ 141
 ගුහරුණ 146
 ගුහරුණ 335
 ගුහරුණ 331
 ගුහරුණ 154
 ගුහරුණ 331
 ගුහරුණ 146
 ගුහ 344
 ගුහරුණ 402
 ගුහ 13
 ගුහ 78, 344, 402(9)
 ගුහ 403
 ගුහ 339
 ගුහ 328
 ගුහ 57, 349
 ගුහ 387
 ගුහ 403
 ගුහ 312
 ගුහ 382 (68c)
 ගුහ 352 (69)
 ගුහ 129
 ගුහ 63, 80 (69)
 ගුහ 379
 ගුහ 313
 ගුහ 312
 ගුහ 382 (68c)
 ගුහ 352 (69)
 ගුහ 129
 ගුහ 63, 80 (69)
 ගුහ 379
 ගුහ 313
 ගුහ 312
 ගුහ 382 (68c)
 ගුහ 371 (69)
 ගුහ 342
 ගුහ 342
 ගුහ 466
 ගුහ 342 (64)
 ගුහ 438
 ගුහ 339
 ගුහ 32, 44, 345 (69)
 ගුහ 405
 ගුහ 404
 ගුහ 371 (69)
 ගුහ 390f, 382 (12)

වි: 313
 වි 313, 314
 වි 313
 වික්ක 361 (69)
 වික 90, 390f (69)
 විස් 379
 විබ 339
 විරුස් 387
 විණි 296, 345 (69)
 විල 381
 විවස් 313
 විව්ච්ච්ච් 296 (68)
 විව්ච්ච් 327
 වි.
 වික 438 (68)
 විකාරුප 411 (69)
 විල 338, 353
 විල 339
 වික්ක 63
 විස් 313
 වි.
 වි 339
 වික 37, 63, 80, 134
 විකව්ච්ච්ච් 392, 404
 විල 32, 339
 විස්ස 63
 වික්ක 339
 වික 21f, 328
 විකව්ච්ච්ච් 58
 වික 58
 වික 403
 වික 32 (68c)
 වික 73, 326, 341, 403 (9)
 විකව්ච්ච්ච් 376 (69)
 විකව්ච්ච්ච් 326
 විකව්ච්ච්ච් 298
 වික 73
 විකව්ච්ච්ච් 371 (68c)
 විකව්ච්ච්ච් 371 (69)
 විකව්ච්ච්ච් 342
 විකව්ච්ච්ච් 342
 විකව්ච්ච්ච් 466
 විකව්ච්ච්ච් 342 (64)
 වික 438
 වික 339
 වික 32, 44, 345 (69)
 විකව්ච්ච්ච් 405
 විකව්ච්ච්ච් 404
 විකව්ච්ච්ච් 371 (69)
 වික &c. 390f, 382 (12)

ජනි 361 (69)
 ජනන 298 (69)
 ජනි 130
 ජනිතම 67
 ජර 379 (65)
 ජල 345 (69)
 ජලක 32
 ජෛති 379
 ජ 339
 ජවනා 381 (69)
 ජවුල් 224
 ජවමා 12 (69)
 ජවතා 441
 ජවිත 80 (69)
 ජලසි 376, 409 (69)
 ජනි 376, 409 (69)
 ජනන 376, 409 (69)
 ජනන 41f (69)
 ජනන 339
 ජෝඩු 129, 361
 ජෝති 402, 403

 ජු.
 ජුණ 37, 63, 134, 381
 ජුණවතන 381
 ජුති 381 (23)
 ජුචි 387

 ච.
 චංච. 387
 චාම 128
 චාම 128
 චාලිතම 379 (75)
 චිකන් &c. 159, 170, 307
 චිකචික } 306, 307
 චිකන්චික }
 චිකාචි 379 (Vide § 137)
 ච.ච. 387
 චිකා 128
 චොකු 131

 චි.
 චානකර 63, 381 (69)
 චානකරනාම 68

 චි.
 චබර 45, 295 (69)
 චෛති 379

ඡ.
 ඡව 339
 ඡම 339
 ඡය 339

 ඡ.
 ඡ 311
 ඡන්සලාත්තර 377
 ඡය 146
 ඡයෝදය 146
 ඡි 146, 335, 345
 ඡුණ 63
 ඡුභවත 331
 ඡුලෝචන 335
 ඡුසිර 379 (69)
 ඡුංච 141
 ඡුංච 146, 345
 ඡුණ 345
 ඡුචේරි 377 (69)
 ඡුසිරි 377, 379 (69)
 ඡුතා 331
 ඡුචෙ 146f
 ඡුචෙකාලිකත්‍රිකා 181
 ඡුචෙලෝකාගාර 406
 ඡුචෙලෝකානායක 406
 ඡුචෙලෝකානායකී 406
 ඡා 161, 349, 351
 ඡක්කපි 361 (69)
 ඡක්ඡේරු 371, 377, (68)
 ඡක 220, 455
 ඡක්කනිකා 465
 ඡගුණ 335
 ඡච්ච 361 (65)
 ඡච්චු 296, 361 (68c)
 ඡචතච 387
 ඡචාක 44 (69)
 ඡච 32, 339
 ඡචාක (or ඡ) 44 (69)
 ඡණ්ණ 63, 128, 381
 ඡණ 32, 79, 80, 345
 ඡන්ඡර 410 (69)
 ඡන්තම 336
 ඡද 53
 ඡදාණ 335
 ඡචිත 389 (69)
 ඡදකම 337
 ඡද 139
 ඡදනකර 53
 ඡදබව 68
 ඡදන් &c. 306

ඡන්දරම 361 (75)
 ඡන 32, 220, 346, 353 (65)
 ඡනතුරු 131
 ඡනික (or ඡ) ම 44. 306, 361
 ඡනිව &c. 306
 ඡනි 176 (54)
 ඡජ්ජල 297, 388
 ඡප 339
 ඡපකකර 402
 ඡපල් 361 (75)
 ඡපඡ &c. 45, 57, 391 (38 & 75)
 ඡපි 230
 ඡපෝචන 57
 ඡච්ච &c. 226
 ඡබ 45, 187, 220
 ඡබව 226, 337
 ඡඞ 345 (69)
 ඡඞලෝරු 379 (68c)
 ඡඞඡල්ලි 410 (69)
 ඡඞඞක 371 (69)
 ඡඞබ 220
 ඡඞඞ 361 (14)
 ඡඞඞෝරු 371 (68c)
 ඡඞ 141, 144, 158, 173, 345, 399
 ඡඞන්ද &c. 175
 ඡඞන්චකන්ඡේ }
 ඡඞසි 158
 ඡඞරුඡ 402
 ඡඞා 158, 173, 351
 ඡඞුන්ඡාන්ඡේ &c. 163, 174 (34)
 ඡඞඡේ 82, 162 (34)
 ඡඞී 63, 129
 ඡඞර 144, 345
 ඡඞර්ඡ 377 (69)
 ඡඞම 361, 438 (75)
 ඡඞච 220
 ඡඞච්චු 129
 ඡඞඞ 68 (68)
 ඡඞද 130, 361
 ඡඞද 402
 ඡඞරු 47, 129, 402
 ඡඞණ 73, 139
 ඡඞචාල් 335 (75)
 ඡඞල් 464
 ඡඞල් 296
 ඡඞල 32, 342
 ඡඞක්කච්චු 362 (68c)
 ඡඞචෝඡ 117

ඡලඡං 362 (68)
 ඡච 220, 307, 339
 ඡච්ච 307, 311
 ඡචද 311
 ඡචර 220
 ඡචලම 364f (75)
 ඡචඡ 45
 ඡචු 362 (71)
 ඡඡබ්දකාරක 198f
 ඡඡකරු 198
 ඡඡම 336
 ඡඡඡු 362 (68c)
 ඡඡනම 423 (75)
 ඡඡ්චකර 362
 ඡඡ 32, 220, 339, 469
 ඡඡව 226
 ඡඡක් 318
 ඡඡච්ච 371 (69)
 ඡඡන් 71, 116
 ඡඡනායම, 133
 ඡඡඡ 371 (65)
 ඡඡම 345
 ඡඡර 371, 377f (69)
 ඡඡරකා 402 (68)
 ඡඡර 104, 362
 ඡඡල 342, 32 (69)
 ඡඡල 21f
 ඡඡල 21 (69)
 ඡඡන් 295
 ඡඡන් 347 (75)
 ඡඡන් 176 (Sing. 40 & pl. 14)
 ඡඡන 234
 ඡඡල් 361 (75)
 ඡඡචා (or ඡචා) රුම 371 (75)
 ඡඡච්ච 234
 ඡඡච්ච } 48, 234
 ඡඡච්චර }
 ඡඡච්ච &c. 362 (71)
 ඡඡච්ච 362 (71)
 ඡඡච්ච 234
 ඡඡච්ච 234
 ඡඡච්චඡ 411, 427
 ඡඡ 52, 331, 345, 351
 ඡඡක } 134, 407 (64)
 ඡඡන්ක }
 ඡඡක්චේදර 402
 ඡඡන් 471
 ඡඡඡඡර 402
 ඡඡඡ 404
 ඡඡන් 371 (69)
 ඡඡඡඡ 362 (69)
 ඡඡඡ 226f

ඡඡ 45, 220f
 ඡඡක 48, 185
 ඡඡච 194, 195, 234
 ඡඡම 340
 ඡඡම 403
 ඡඡ 45, 220, 452
 ඡඡ 44
 ඡඡඡ 37, 52
 ඡඡර 127
 ඡඡරකරන් &c. 307
 ඡඡච්ච 371 (68c)
 ඡඡච්චන් 116
 ඡඡලෝඡරු 406
 ඡඡලෝඡරු 400
 ඡඡලෝකා 400
 ඡඡල 32
 ඡඡඡ 140, 149, 345
 ඡඡච්චක 145
 ඡඡඡේච 195, 464
 ඡඡකරණ 331 (69)
 ඡඡ 82f, 162, 351
 ඡඡඡණ 37, 63
 ඡඡන්ක 371, 469 (69)
 ඡඡන්ද 129 (68c)
 ඡඡර 371 (69)
 ඡඡරු 371 (68c)
 ඡඡ 313, 314
 ඡඡච්ච 129, 362, 410
 ඡඡච්ච 129
 ඡඡඡඡ 362 (68c)
 ඡඡන්කනාම 362 (75)
 ඡඡන් 44, 353 (69)
 ඡඡඡ 149
 ඡඡන් 140, 149, 345
 ඡඡන්ච්ච &c. 141
 ඡඡන්ච්ච චිබන් 89
 ඡඡන්ඡ 145
 ඡඡච්ච(or ඡච)ඡන් 307
 ඡඡඡ 405
 ඡඡඡඡ 403
 ඡඡඡඡ 362 (22)
 ඡඡඡක 48
 ඡඡඡ 234f
 ඡඡඡ 45 (75)
 ඡඡඡ 405
 ඡඡඡ 405
 ඡඡඡ 81, 90, 309
 ඡඡඡ } 16, 101, 404
 ඡඡඡ }
 ඡඡරු 47, 302, 335, 402, 404, 407
 ඡඡරුඡ 377 (68c)
 ඡඡරුඡ 402
 ඡඡල් 405

ඡඡඡඡකරණ චිඡේඡ
 ඡඡණ 138
 ඡඡඡඡඡ 362 (68)
 ඡඡඡඡ 296, 362 (69)
 ඡඡඡ (or ඡ) 371 (65)
 ඡඡ &c. 394
 ඡඡකරකර 402
 ඡඡල් 362
 ඡඡඡඡඡඡ 461f
 ඡඡණ 32, 63, 80, 345 (69)
 ඡඡඡ 141
 ඡඡණ 32, 63, 79 (68)
 ඡඡ 345
 ඡඡ 331, 345
 ඡඡන් 309, 310, 352
 ඡඡකල්ඡඡ 181
 ඡඡන්=ඡඡන් 80(75)
 ඡඡ(or ඡ)155, 351
 ඡඡඡ 224, 405
 ඡඡඡඡඡ 371 (68c)
 ඡඡම 224, 81, 340
 ඡඡම &c. 234, 309
 ඡඡර 118, 176, 407
 ඡඡරඡ 224
 ඡඡල් 80, 352 (75)
 ඡඡල 141
 ඡඡඡඡ 141
 ඡඡඡඡ චිබන් 89
 ඡඡඡඡඡඡ 371 (68c)
 ඡඡකරණ 331 (64)
 ඡඡඡ 46
 ඡඡඡ(orඡ)ඡ 47, 149
 ඡඡ 377 (73, pl. N., Ac., & V. ඡන්)
 ඡඡක්ක 362 (69)
 ඡඡඡඡඡ 329 (69)
 ඡඡර 377 (64, pl. N., Ac., & V. ඡන්ර)
 ඡඡර්ඡ 466 (80)
 ඡඡර 234
 ඡඡඡ 80 (69)
 ඡඡඡඡ 94, 362 (71)
 ඡඡඡ (or ඡ) 390 (64 or 17)
 ඡඡඡඡඡ 329 (75)
 ඡඡඡඡ 371 (69)
 ඡඡඡ 161, 351
 ඡඡම (or ඡම) 81 309
 ඡඡඡල් 362 (75)
 ඡඡඡ 133

කොංගල් 362 (75)
 කෝ 82, 161, 349, 351
 කෝචු 362 (68c)
 කෝමු 371 (68c)
 කෝර 101, 223
 කෝල්ක 377 (9)

ඵ.

ඵර 381

ආ.

ආරාධනාම 68
 ආවිම 7, 64
 ආම 404 (69)
 ආම 146
 ආ 146f
 ආදා 146
 ආපර 331
 ආර 80 (69)
 ආරාධනාම 146
 ආරාධනාම 47, 396
 ආරාධනාම 51, 60
 ආරාධනාම 141
 ආරාධනාම 22f
 ආ 146, 345
 ආ 2 (69)
 ආම 81
 ආ 219, 311, 318, 335
 ආරාධනාම 331
 ආත්ත &c. 220, 226
 ආත්ත 309, 310
 ආස 39
 ආසන 36, 79
 ආස 276, 339
 ආරාධනාම 331
 ආත්ත 187, 238, 405
 ආකාර 79, 135
 ආක 13
 ආක 50
 ආක 220
 ආක 127, 404
 ආකාර 453, 470
 ආකාර 306
 ආකාර 387
 ආකාර 387
 ආක 131, 55, 33, 57
 ආකාර 44, 55, 63,
 ආකාර 133, 295
 ආක 33, 57, 131
 ආක 78, 133, 238, 325,
 345, 469
 ආක 325
 ආකාර 470
 ආකාර 49

ආත්ත 106
 ආද 335, 352, 402, 404
 ආදා 68
 ආදර 402
 ආත්ත 326, 393 (75)
 ආක 78, 345 (69)
 ආක 21
 ආකාර 21
 ආත්ත &c. 226, 391
 ආක 44, 339, 341, 390,
 403 (9 & 46)
 ආකාර 470
 ආක 470
 ආකාර 69
 ආක 391
 ආකාර 107
 ආක 339
 ආකාර 45, 295 (69)
 ආක 342 (69)
 ආක 353 (75)
 ආක (or ආ) 400
 ආක 221, 292, 342, 345
 ආකාර 405
 ආක 36 (69)
 ආක 36 (69)
 ආක 220, 340, 420, 403
 ආක 404
 ආක 403 (69)
 ආක 130
 ආක 39
 ආක 73, 102f
 ආක 353 (69)
 ආක 32, 339, 344,
 345, 394, 403, 407
 ආක 402
 ආක 405
 ආක 129
 ආක 226, 340, 354, 393
 ආක 220
 ආක 393
 ආක &c. 42, 302, 410
 ආක 405
 ආක &c. 133, 403
 ආක 308
 ආක 402
 ආක 405
 ආක 302
 ආක 146
 ආක 38
 ආක 406
 ආක 141
 ආක 149
 ආක 146
 ආකාර 145
 ආක 36

ආස 73
 ආස 149, 276, 342, 410f
 ආස 323, 400
 ආස 400
 ආස 145
 ආස 149, 340, 403
 ආස 148
 ආස 140, 144
 ආස 145
 ආස 403
 ආස 403
 ආස 149
 ආස 353 (75)
 ආස 42, 46 (75)
 ආස 140, 149
 ආස 145
 ආස 144
 ආස 148
 ආස 381
 ආස 32, 79, 353, 405,
 407
 ආස 50
 ආස 32, 79
 ආස 328, 336, 339, 340,
 403
 ආස (or ආස) 56f, 329 (75)
 ආස 381
 ආස 32
 ආස 39
 ආස 377 (75)
 ආස 396
 ආස 371 (68c)
 ආස 396 (69)
 ආස 394
 ආස 396 (9)
 ආස &c. 391
 ආස 46 (75)
 ආස 393
 ආස (or ආස) &c. 73 (9)
 ආස 145, 149
 ආස 377 (50)
 ආස 436 (69)
 ආස 377
 ආස &c. 238
 ආස 238 (82)
 ආස 139, 353, 405
 ආස 379
 ආස 58, 302
 ආස 219
 ආස 302
 ආස 112
 ආස 234
 ආස 58

ආස 335
 ආස 335
 ආස 73 (50)
 ආස 133, 345
 ආස 463 (71)
 ආස 32
 ආස 234
 ආස 234
 ආස (or ආස) 73 (50)
 ආස 140f
 ආස 406 (75)
 ආස 32
 ආස or ආස 298
 ආස 386 (71)
 ආස 140f
 ආස 305f
 ආස (or ආස) 140f
 ආස 339, 345
 ආස (or ආස) 56, 128,
 295
 ආස 404
 ආස 56, 68, 128, 410f
 ආස 463
 ආස 51, 121, 403
 ආස 51, 135
 ආස (or ආස) 61
 ආස 311
 ආස 276
 ආස 334
 ආස 387
 ආස 402
 ආස 371 (69)
 ආස &c. 224, 339, 342
 (67 & 69)
 ආස 402
 ආස 402
 ආස 308
 ආස 402
 ආස &c. 400, 402
 ආස 400, 402
 ආස 402
 ආස 107
 ආස 80, 295, 342 (64)
 ආස 402
 ආස 405
 ආස 400
 ආස 402
 ආස 403
 ආස 325f (75)
 ආස 400
 ආස 371 (69)
 ආස 400
 ආස 45, 63,
 ආස 295 (68)

ආස 224, 339
 ආස 404
 ආස 339
 ආස &c. 234
 ආස 402
 ආස 402
 ආස 222f, 340, 354, 402
 ආස 404
 ආස 133
 ආස 402
 ආස 402
 ආස (or ආස) 401, 403
 ආස 332
 ආස 402
 ආස 332
 ආස 80, 107
 ආස 68, 136
 ආස 68, 137
 ආස 68, 137
 ආස 224
 ආස (or ආස) 224f (75)
 ආස 342
 ආස 128, 342, 410
 ආස 52
 ආස 379 (69)
 ආස 339, 342
 ආස 410 (22)
 ආස 128, 342, 354, 463
 ආස (or ආස) 39, 61,
 112
 ආස 319, 325, 342
 ආස 325
 ආස 69 (82)
 ආස 69, 395 (68)
 ආස 63
 ආස 10
 ආස 10
 ආස 379 (68)
 ආස 315
 ආස 58, 80, 301 (75)
 ආස 381 (69)
 ආස 116
 ආස 315
 ආස 315 (64)
 ආස 110
 ආස 404
 ආස 238
 ආස 334
 ආස 382
 ආස 327, 376f (71)
 ආස 58, 116
 ආස 349
 ආස 78, 404 (75)

ආස 403
 ආස 34
 ආස 411
 ආස 329, 411
 ආස 403
 ආස 411
 ආස 404
 ආස 404
 ආස 315f, 334
 ආස 63, 315 (69)
 ආස 334 (9)
 ආස 334 (69)
 ආස 334
 ආස (or ආස) 45, 349
 (69)
 ආස 104
 ආස 409 (71)
 ආස 222, 340, 354
 ආස &c. 76, 104
 122, 136
 ආස 405
 ආස &c. 315f
 ආස 315 (69)
 ආස 38
 ආස 315
 ආස 63
 ආස 68 (69)
 ආස 379 (75)
 ආස 315
 ආස 340
 ආස 124
 ආස 404
 ආස 315
 ආස 80, 391 (69)
 ආස 391
 ආස 72, 124, 126
 ආස 103
 ආස 133
 ආස or ආස 46, 135
 ආස &c. 32, 353, 391,
 405
 ආස 339
 ආස 297
 ආස 6, 64 (69)
 ආස 140, 331, 238, 345
 ආස 144, 345
 ආස 160
 ආස 136
 ආස 224
 ආස 404
 ආස 77, 125, 183
 ආස 104, 140
 ආස 390
 ආස 101

දෙවන්දකුරු 22
 දෙවල 64, 101
 දෙසන් 140f
   දෙරණ (or ණ) 403
   දෙරණිසුරු 403
 දෙරු 42, 47, 396
 දෙරුසද 51, 60
 දෙල් 341 (75)
 දෙලෝ 331
   දෙව් 327, 402
   දෙව්ගමන්වන 402
   දෙව්දන් 325
   දෙව්දු 327
   දෙව්දු 76
   දෙව්දුන් 76
 දෙව්ලෝ &c. 402
 දෙව 228, 340
 දෙවනු 302
 දෙව් 107, 331, 338
 දෙවෙති (or වන) 141
 දෙවෙතිවින් 89
 දෙස 224, 342 (64), 354, 405, 463f
 දෙසති 409
 දෙසාමිබර (or මු) 377, 409 (69)
 දෙසිස 148, 149
 දෙව් 64 (75)
 දේ 132, 183, 238
 දේදු 327f
 දේව් (or ව) 73, 338, 402
 දේවතා &c. 73 (12)
 දේවදහන 325
 දේවසුක් 326
   දේවානාමිප්පික 330
   දේවේසු 80
   දේශජ 336f
   දේශික 298
 දේ 313, 314, 345, 405
 දේව 223
 දේවම් 68, 362 (75)
 දේවව 228
 දේසිකු 377 (68c)
 දේර 80, 126, 460
 දේරටු 129
 දේව 223, 340
 දේස් 78, 133
 දේස්තර 379 (4)
   දේශනා 405
 දේශනා 140
 දේශෝස් 149
 දේ 223f, 318, 402, 403
 දේන් 140

දෝලා 128
 දෝස 78 (69)
 දෝසි 371 (69)
 දෝශනා 319
 දෝකාර 387 (69)
 ඩ.
 ඩජ 381 (69)
 ඩන 326, 391 (69)
   ඩකලෝක 326
   ඩතික 20f
   ඩති 391
 ඩම් 129, 353, 391
   ඩම්රජන් 406
 ඩම්සක 52 (69)
 ඩම්මේඩ 391
   ඩර 57
   ඩරමාණ 297
   ඩවල 405
   ඩානු 129, 336, 396
   ඩාභුසස 54
   ඩාසා 326 (69)
   ඩාසාපී 326 (69)
   ඩාමික 391
   ඩාව 340
   ඩුම 78 (69)
   ඩා 340
 ඩිභු 77 (56)
 ඩ.
 ඩ්ද (or ද) 175
 ඩ 317, 404
 ඩකානු 64, 402 (69)
   ඩකන් 390 (75)
   ඩබ 326
   ඩබ්භිකා 326
 ඩන්ව &c. 226
 ඩන 220
   ඩතර 129, 391
   ඩනා 72, 120, 362
   ඩති 230
   ඩලුල් 133
   ඩව 188, 220
   ඩවනු &c. 122, 136
   ඩඩ් 362 (69)
   ඩඩා 362 (68)
   ඩඩු 129
   ඩඩුකාර 410 (9)
   ඩඩුසාලා 329
   ඩන් 42
   ඩන්තල් 371 (75)
   ඩන් 342 (64 & 69)
   ඩන් 335

නතරුන් 406
 නපුරු 398f
 නපුංසකලිඛන 70
 නමු 64, 67, 80, 133, 185, 312, 317, 452
 නමිතමි 34
 නමිමු 362 (68c)
 නම 152, 220
   නමදි 230, 435
   නමකාරු 296
   නමාති 53, 81
   නමුන් (or ද) 185, 312
   නස් 74, 117, 404
   නස 296 (64), 410
   නසිදේ 71, 115
   නර 74, 343, 362
   නරඉසුරු 403
   නරක 139, 295, 398f
   නරකාදි 398f (69)
   නරකෙස් 436
   නරණ 403
   නරතුරු 302, 405
   නරදම්සාදි 400
   නරද්පති 403
   නරදෙටු 404
   නරදෙවෙර 403
   නරන් 330
   නරනිදු 330, 403
   නරපති 403
   නරපවර 400
   නරපා 403
   නරඔ 338, 405
   නරසි 331, 400
   නරි 108, 362
   නරේසු 54 (9)
   නල 403
   නලල් 133
   නලව 226
   නලා 128
   නව 59, 64, 352, 149, 220
   නවන්ව &c. 226
   නවති 146, 231, 345
   නවදෙර 154
   නව (or වා) මි 49, 59
   නවම් 409
   නවම් 141
   නවකාරමි 362 (75)
   නවසිස 145
   නවා 197
   නස්ව &c. 226
   නස් 220, 226
   නසි 231
   නස 220, 219, 352

නකනු 393 (68c)
 නකමන් 317
 නකර 79 (69)
 නකුන 148
   නල 74
   නංගි 72, 120f
   නංව 226f
   නා 219, 352, 404, 425f
   නාක 402
   නාසි 139
   නාග 103, 404
   නාගරික 391, 411 (69)
   නාගච්චම 362 (75)
   නාච්චමේ 71 (60)
   නාච්චම 362 (75)
   නාච් 41 (69)
   නාදු 342 (69)
   නාසා 52
   නානාපී 52, 406
   නානු 393 (68c)
   නානු 74, 108
   නාම 66, 67, 80 (69)
   නාමටරනාගිලී 70
   නාරභ 56
   නාර 56
   නාරි 74
   නාරිකේර (or ල) 41
   නාරි 317
   නාව 226
   නාමු 41 (69)
   නාමිකේර 41, 404, 410
   නා 317
   නාකති 390, 408 (71)
   නාගති 121
   නාගිව් (or වෙ) 232, 236
   නාගෙ 234
   නාගෙණතිර 134, 410
   නාති 295
   නාතිව 311
   නාතුව 311
   නාද්ද 56
   නාදි (or දී) 72, 126
   නාරිටු 111
   නාරිලී 136
   නාරි (or ටු) මි 137, 219
   නාණ 80, 134
   නාණවන් 391, 404
   නාණකර 404
   නාන්දු 72, 120
   නාබල (or එ) 405

නැමති 81
 නැමෙ 45, 234
   නැසිති 74 (50)
 නැම් 133, 345
 නැමන 302
 නැමිල්ලෙ 306
 නැමනෙ 234
   නැමි 390
 නැසෙ 234
 නැසා 307, 352
 නැසාදි 317
 නැසෝරමි 362 (75)
 නැ 106, 307, 352
 නැද 106
 නැසා 72, 120
 නැමි 74 (50)
 නැමිමි 74 (50)
 නැර 317
 නැරින් 317
   නි 315, 317
   නිත්මෙ 234
   නිකට 126, 405
   නිකමි 306, 317, 459 (75)
   නිකිණි 409 (69)
   නිකුන් 315
   නිගුණ 296, 315 (68)
   නිගුණ්ඩ 381
   නිගණ්ඩ 381 (9)
   නිතා 315 (68)
   නිකණු (or ණු) 129, 381
   නිත්තෙන් 302
   නිතර 405
   නිති 405
   නිද 224
   නිද (or ජ) ර 402
   නිදහස් 457 (75)
   නිදහස් 297, 406
   නිද්මස 88 (64)
   නිද්මර 470
   නිද 405
   නිධාන 425 (69)
   නිත්ද 68, 352 (64)
   නිත්තා 296 (68)
   නිත්තක 298
   නිපන් 336
   නිපන 405
   නිපා 315, 316 (69)
   නිපාන 300, 315, 316 (69)
   නිබද 302, 405

නිම 224
 නිමව 228
 නිම (or මි) ති 45
   නිම 234
   නිස 44, 342 (64)
   නිසග (or ග) 134
   නිසගලීකම 157
   නිසන් 133
   නිසමසම්මාම 155
   නිසර 45, 126
   නිසව 228
   නිසවන් 391, 404
   නිසාව (or ස) 399, 424f, 444f
   නිසාවට 311
   නිසෝග් 296 (69)
   නිර 315f, 317
   නිරසාති 392
   නිරෝද්දොවක විශේෂ 139
   නිරෝද්දොවක සම්මාම 155
   නිරෝද්දු 317 (69)
   නිරසාන 317
   නිරස 315f (64)
   නිරලකා 317 (68c)
   නිරාණ 64 (69)
   නිරතුරු 302
   නිරනාරකෙන් 405
   නිරපීක 418
   නිරවුල් 317 (75)
   නිර (or නිරස) 398
   නිරනුල 317
   නිරික 134, 410
   නිරිදු 404
   නිරෝද 402
   නිරෝති 182
   නිල් 135, 139
   නිල 127, 363
   නිලමේ 115, 152
   නිලුපුල් 331
   නිලුපුලී 121
   නිව 224
   නිවට 438
   නිවන් 135, 402
   නිවරදි 317
   නිවාඩු 411 (68c)
   නිම 234
   නිම 315f
   නිමෙන් 315 (64)
   නිමෙල 57

a The forms නිසිනනිස. &c. are colloquially used for the nominative. &c.

නිගායා 315f
 නිගෝෂ 58
 නිෂ් 315f
 නිඝාණා 315
 නිඝාණා 433
 නිඝෝෂක 423
 නිඝෝෂක 336
 නිඝෝෂ 315f
 නිඝ 315f
 නිඝංසු 372 (68c)
 නිගෝෂක 315f
 නිගායා 315f
 නිඝ 315, 324
 නිඝත් 405
 නිඝපිට 402
 නිඝඝුරු 324, 402
 නිඝරු 436
 නිඝා 309, 310, 403, 425
 නිඝද් 302, 405
 නිඝතුරු 302
 නිඝ් 74
 නිඝ 315
 නිඝාර 315f
 නි 315, 342, 393
 නිති 130, 342
 නිතිදසක or නිතිවිධා
 සං මනුෂ්ඨ සභා
 410
 නිල 331
 නිලෝසපල 331
 ඉ 317
 ඉද 345
 ඉදුරු 317
 ඉදුරුද 317
 ඉඛ (or ඔ) &c. 162,
 174, 351, 402
 ඉඛමිණි 402
 ඉඛුත් 185, 312
 ඉචණි 51 (64)
 ඉචණිති 51
 ඉචර 126
 ඉඝු 149
 ඉගත් 317
 ඉල 133, 363
 ඉා 343
 ඉාසා† 64 (69)
 ඉන 317
 ඉගත(or ගෙ)වා 317
 ඉදක 317
 ඉද් 317
 ඉර 224
 ඉරප 224
 ඉරපව 228
 ඉරච 352, 404

ඉෙල්ලි 363 (69)
 ඉෙල 224
 ඉෙලු 59
 ඉෙවරද් 453f
 ඉෙච්චල් 59
 ඉෙත් 335
 ඉෙත්තු 129
 ඉෙත්වා 317
 ඉෙච්චසාති 392
 ඉෙවා 317
 ඉෙකාව 302, 405
 ඉෙකම්මාලි 317
 ඉෙකාමාති 317
 ඉෙකෙවා 317
 ඉෙකේච් 363 (69)
 ඉෙකාරිස් 377 (14)
 ඉෙකාසි† 296, 372
 (69)
 ඉෙකදත් 313
 ඉෙකදක 317
 ඉෙකද් 317
 ඉෙකම්මරු† 372 (69)
 ඉෙකම්තුරු 404
 ඉෙකම්මෙස් 306
 ඉෙකෙසත් 60, 141
 ඉෙකෙසත් වුට 302, 306
 ඉෙකවාසනාවත් 313
 ඉෙකවැමුම &c. 372,
 377, 409 (69)
 ඉෙකසරස් 405
 ඉෙකාභාර 317
 ඉෙකාභාත් 312
 ඉෙකක්කා(or ක)චුඝ
 363 (68c)
 ඉෙකස්චල් 363
 ඉෙච්චු 379 (68c)
 ඉෙත්වා 72, 372 (48)
 ඉෙවා 345

ඉ.

ඉ 316
 ඉකාස 38, 296
 ඉකාති 64, 335 (69)
 ඉකාතිකම් 423
 ඉකෙත්ච 149
 ඉඉණ 37
 ඉඉ 134
 ඉඉච්චන 404
 ඉඉණ 64
 ඉඉසාස 64, 316
 ඉඉසාස 89, 389 (64)
 ඉඉසාසාර 55, 316
 ඉඉති 55, 316

ඉතිකාල් 372
 ඉතිමා 128
 ඉතිරව 387f (69)
 ඉතිරා 38 (68)
 ඉච්ච 40, 64, 302
 ඉච්චඝුරු 198
 ඉච්චමෙසත් 302
 ඉච්චමාච්චකති 89
 ඉච්චාන &c. 64, 307,
 430f
 ඉච්චා 316 (68c)
 ඉච්චණ 316 (69)
 ඉච්චණසාම 69
 ඉච්චණච්චකම්මෙස්
 ඡණ 139
 ඉච්චද 296 (69)
 ඉච්චක 23
 ඉච්චක 146, 143
 ඉච්චෙත් 64, 409 (69)
 ඉච්චෙත්ඡාසිසා 186
 ඉච්චෙත්ඡා 428 (69)
 ඉච්චෙත්ති 64, 130
 ඉච්චෙත්ඡමත් 308
 ඉච්චෙත්ඡා 38, 64, 130
 ඉච්චෙත්ඡාවාචකම්මෙස්ඡණ
 141
 ඉච්චෙත්ඡා† 38, 296 (68c)
 ඉච්චක 33, 64
 ඉච්චද 446 (69)
 ඉච්චද 64, 296, 316, 353
 ඉච්චක 347f (64)
 ඉච්චණ 32, 78, 130
 ඉච්චණසාත් 413
 ඉච්චණසාර 3
 ඉච්චාසිසා 181f
 ඉච්චාන 64 (69)
 ඉච්චක 372 (68c)
 ඉච්ච 144, 330
 ඉච්ච 345
 ඉච්චිඝ 134, 391
 ඉච්චණ &c. 74, 402 (9)
 ඉච්චෙත්ඡා 134, 296, 345
 391
 ඉච්චත් 379 (75)
 ඉච්ච 340
 ඉච්චක 18
 ඉච්චණ 340
 ඉ 316, 324, 326
 ඉක 13
 ඉකු 109, 404
 ඉච්චෙත්ඡ 372 (69)
 ඉච්චකති 33, 130
 ඉච්ච 340, 354
 ඉච්ච 146

ඉච්චක 146
 ඉච්චම 141
 ඉච්චදාස 146
 ඉච්චාන 141
 ඉච්චානත් 37, 146
 ඉච්චෙත්ඡ 331
 ඉච්ච 363
 ඉච්චවච්චම 363 (75)
 ඉච්චක 381
 ඉච්චම 133
 ඉච්චල 363 (69)
 ඉච්චා 127, 363
 ඉච්ච 363 (69)
 ඉච්ච &c. 387
 ඉච්චත් 311
 ඉච්චල 220
 ඉච්චල 226
 ඉච්චල 235
 ඉච්ච 226
 ඉච්ච 403
 ඉච්ච 130
 ඉච්චාච 40, 381 (69)
 ඉච්චත් 352 (75)
 ඉච්චෙත්ඡා 40, 388
 ඉච්ච 396
 ඉච්ච 381 (69)
 ඉච්ච 130, 363
 ඉච්චකම් 363 (75)
 ඉච්ච 68, 404 (21)
 ඉච්ච 111, 405
 ඉච්චා 131, 405
 ඉච්චර 405
 ඉච්චා 103, 404
 ඉච්ච 32, 78 (64)
 ඉච්චකුරු 3, 52
 ඉච්චාලම්ම 408
 ඉච්චත් 133
 ඉච්චෙත්ඡ 466
 ඉච්චම 37, 363 (75)
 ඉච්චම 363 (75)
 ඉච්චර 144f
 ඉච්ච 226
 ඉච්චත් 37, 149
 ඉච්චචක 145
 ඉච්චක 145
 ඉච්චකති 108, 363
 ඉච්චම්(or චු)ච 127,
 363
 ඉච්ච 111, 408
 ඉච්ච 236f, 295, 296,
 345 (75), 405
 ඉච්ච 129, 345, 411
 ඉච්චා 106
 ඉච්ච 129, 296, 363

ඉච්චක 146
 ඉච්චම 141
 ඉච්චදාස 146
 ඉච්චාන 141
 ඉච්චානත් 37, 146
 ඉච්චෙත්ඡ 331
 ඉච්ච 363
 ඉච්චවච්චම 363 (75)
 ඉච්චක 381
 ඉච්චම 133
 ඉච්චල 363 (69)
 ඉච්චා 127, 363
 ඉච්ච 363 (69)
 ඉච්ච &c. 387
 ඉච්චත් 311
 ඉච්චල 220
 ඉච්චල 226
 ඉච්චල 235
 ඉච්ච 226
 ඉච්ච 403
 ඉච්ච 130
 ඉච්චාච 40, 381 (69)
 ඉච්චත් 352 (75)
 ඉච්චෙත්ඡා 40, 388
 ඉච්ච 396
 ඉච්ච 381 (69)
 ඉච්ච 130, 363
 ඉච්චකම් 363 (75)
 ඉච්ච 68, 404 (21)
 ඉච්ච 111, 405
 ඉච්චා 131, 405
 ඉච්චර 405
 ඉච්චා 103, 404
 ඉච්ච 32, 78 (64)
 ඉච්චකුරු 3, 52
 ඉච්චාලම්ම 408
 ඉච්චත් 133
 ඉච්චෙත්ඡ 466
 ඉච්චම 37, 363 (75)
 ඉච්චම 363 (75)
 ඉච්චර 144f
 ඉච්ච 226
 ඉච්චත් 37, 149
 ඉච්චචක 145
 ඉච්චක 145
 ඉච්චකති 108, 363
 ඉච්චම්(or චු)ච 127,
 363
 ඉච්ච 111, 408
 ඉච්ච 236f, 295, 296,
 345 (75), 405
 ඉච්ච 129, 345, 411
 ඉච්චා 106
 ඉච්ච 129, 296, 363

ඉච්ච 220, 340, 345
 ඉච්චක 402
 ඉච්චර 405
 ඉච්චා 309, 310, 398f,
 425
 ඉච්ච 74, 316, 330
 ඉච්චක 298
 ඉච්චකති 74
 ඉච්චා 131
 ඉච්චාච 226
 ඉච්ච (or ඉච්ච) රම 377
 (75)
 ඉච්චද—ඉච්ච, &c. 74
 (26 & 28)
 ඉච්ච 2, 3, 83, 332, 342
 345, 402 (69)
 ඉච්චකම් 363 (75)
 ඉච්චාලම්ම 52
 ඉච්චම 363 (75)
 ඉච්චෙත්ඡ 48
 ඉච්ච 342, 363 (69)
 ඉච්චෙත්ඡා 3, 66 (68)
 ඉච්චකති 3, 66 (69)
 ඉච්චකති 52
 ඉච්ච 230
 ඉච්චා 131
 ඉච්ච 145, 201, 352
 ඉච්චකති 130, 381
 ඉච්චකති 145
 ඉච්චම 133, 363
 ඉච්චම 363 (75)
 ඉච්චකති 145
 ඉච්ච 129, 363
 ඉච්චක &c. 226
 ඉච්චක 145
 ඉච්චක 133, 408
 ඉච්චකති 147
 ඉච්චක 145
 ඉච්ච 32, 340
 ඉච්චා 128
 ඉච්ච 230
 ඉච්චෙත්ඡ 379 (75)
 ඉච්චෙත්ඡ 379 (75)
 ඉච්ච 129
 ඉච්ච 316
 ඉච්ච 403
 ඉච්චක 402
 ඉච්චත් 64, 316 (64)
 ඉච්චකති &c., 307
 ඉච්ච 403
 ඉච්චාච 424
 ඉච්චක 268
 ඉච්ච 345 (=ච්ච)
 ඉච්ච (or ච්ච) 57

ඉච්චත් 308
 ඉච්චර 377 (69)
 ඉච්චර 57
 ඉච්චත් 379 (75)
 ඉච්චාච්චක 399
 ඉච්චක 129
 ඉච්ච 74, 296, 315, 342,
 404
 ඉච්චකම් 363 (68)
 ඉච්චද &c. 226
 ඉච්ච 220
 ඉච්ච 231, 234
 ඉච්චර 64 (68)
 ඉච්ච 220f
 ඉච්චා 42, 46
 ඉච්චර 42, 46
 ඉච්චර 42, 46
 ඉච්චර 51, 57
 ඉච්චර 51, 57
 ඉච්ච 107
 ඉච්චර 399
 ඉච්චර 399 } 51
 ඉච්චර } 52
 ඉච්චර 372 (68)
 ඉච්ච 315
 ඉච්චකම් 64, 315
 ඉච්චකම් 315 (64)
 ඉච්චද 315
 ඉච්චකති 36
 ඉච්චකති 402
 ඉච්චකති 372 (68c)
 ඉච්චකති 372 (65)
 ඉච්ච 315
 ඉච්චෙත්ඡ 64 (69)
 ඉච්චම් 74 (54 & 55)
 ඉච්චකති 36
 ඉච්චකති 363 (68)
 ඉච්චාච 40 (69)
 ඉච්චම් 315 (69)
 ඉච්චම් 315
 ඉච්චකති 64
 ඉච්ච 323, 460
 ඉච්ච 464
 ඉච්ච 201
 ඉච්චකති 363 (69)
 ඉච්ච 152 (64), 175 (14),
 238, 280f, 340
 ඉච්චකති 377 (68)
 ඉච්ච 220
 ඉච්චද } &c. 226
 ඉච්චද }
 ඉච්ච 230
 ඉච්ච 363 (75)

පලල 136
 පලල 340
 පලාත් 456 (75)
 පලි 363 (69)
 පලු 129
 පලු 363 (68c)
 පලු 133, 295
 පලිකාර 390f
 පවත් 444f
 පවත්ව &c. 226
 පවති 231, 234
 පවත් 135, 403
 පවර 220
 පවස 220
 පවා 311
 පවිත් 64, 296, 338
 පවුණ්ඩ 379
 පවුම 379 (75)
 පවුල් 133
 පවුනානාපද 38(69)
 පවුම 38
 පස් 135, 140, 316, 338, 352, 354
 පස්කැල 327 (64)
 පස්වරු 410
 පස්සේ } 302, 304, 311
 පස්සට }
 පස 340, 389, 405
 පසක් 316
 පසමතුරු 404
 පසවත් 404
 පසවත් 404
 පසලොස් 149
 පසස් 53, 400
 පසිදු (or ද) 61, 316, 353
 පසතුරු 316
 පසු (or මස) 130
 පසු } 295, 302
 පසුව } 304, 311
 පසුරු 131
 පසු 149, 295, 354
 පසත් 139
 පසන &c. 304
 පසදව 227
 පසත් 133, 403
 පසල 264f
 පසල &c. 41, 304
 පසලොස්පාවෙලා 410
 පසු 457
 පළුම 40, 363 (75)

පළුම 40, 363 (69)
 පල 220, 295, 340
 පලමු &c. 40, 64, 141, 302
 පලමුද 302
 පලමුව &c. 302
 පලික 363 (68)
 පංතා 352 (68)
 පංගා 147, 363 (68)
 පංඛ 43, 219, 296, 324, 339, 345, 404, 407
 පාක්කුමම 364
 පාන 220
 පාඨ 396 (69)
 පාඨයාලා 329
 පාඨයම 364 (75)
 පාඨම 133, 296, 364
 පාණු 134
 පාණ 33
 පාණතිපාන 381
 පාණ 37
 පාක්ක 372 (9)
 පාක්ති 364 (69)
 පානු 129
 පාන &c. 304
 පාද 43, 220, 326, 345, 364 (69)
 පාදදර 404
 පාදප 326
 පාදිරි (or ලි) 41f, 372 (21)
 පාත් 133, 372
 පාත්දර 403, 410 (64)
 පාන 33
 පාළප 372 (65)
 පාප 129, 144
 පාපිල 10 (71)
 පාපිඬු 64, 144, 391
 පාප 221, 417
 පාර්වස් 379
 පාඨව 38, 140 (69)
 පාර්සිකාර 390f
 පාර 126, 457
 පාරවුම 364 (68)
 පාරම 364 (75)
 පාරු 364 (68)
 පාල 324
 පාලම 133, 364 (75)
 පාවක 403
 පාවාඩ 364 (69)
 පාවිච්චිකර 364

පාස්කු 372 (68)
 පාස්ක 220
 පාස්ල 329
 පාසා 309, 309, 425
 පාසාණම 364 (75)
 පාන 220
 පාඨ 230
 පාඨත් 459, 464
 පාලි 6, 347f (69)
 පාලි වසනු 13
 පාඨ 433, 458
 පාංගු 338
 පාකිල 236
 පාචල 234, 235
 පාචි 74, 107
 පාණ 79, 420 (64)
 පාණවත් 404
 පාණසර 404
 පාණි (or ණ) 400
 පාණි 364 (69)
 පාකිසර 236
 පාකුමකිරි 181f
 පාදදි 74 (9)
 පාදම 402
 පාදුරු 131
 පාත් 135, 393, 406
 පාත්ස 379 (69)
 පාත්සල් 379 (75)
 පාත්ල් 379 (75)
 පාති 379 (69), 393
 පාපොල් 372 (75)
 පාමිණිතාන 176
 පාමිණිලි 295 (80)
 පාමිණ 236, 405
 පාම 410 (= පා)
 පාර 315
 පාරකුම 153
 පාරදුම 315
 පාරද 234
 පාරදුම 230f
 පාලාත් 379
 පාවන 234
 පාස. 234
 පාසාද 234
 පාසාරත 456
 පාල 127, 296
 පාලාචි 130
 පාල 234
 පාමා &c. 383f (46)
 පා 410
 පාස 234

(a) Nom. &c. (sing.) පස, පසින්, &c.; (pl.) පසවල්, පසවලින්, &c.
 (b) Nom. &c. (sing.) පාස, පාසෙන්, &c.; (pl.) පා, පාසවලින්, &c.

පාද 234
 පාත් 379 (75)
 පාතමස් (පිනියා) 377
 පාලි 69 (75)
 පාස 234
 පාස 234
 ප 314, 345
 පාදුරු 380 (70)
 පාස (or ණ) 364, 382 (75)
 පාදුරු 380 (70)
 පවුණ්ඩ 130 (69)
 පවුම 364 (68)
 පවු 295, 304, 311, 349
 පවකොටු 455 (68c)
 පවකාස්ම 329 (64)
 පවත් 184
 පවන &c. 304, 305
 පවතින් } 305, 311
 පවිත් }
 පවදම 297
 පවසත්කර 186
 පවපිට 399
 පවු 349 (70)
 පිණ 224
 පිණව 228
 පිණිය 309, 310, 428
 පිත් 48, 342f, 345
 පිතන 342
 පිනාපසාන 56
 පිතකල 80, 134, 342
 පිතා 332, 345 (32)
 පිතාඪි 54
 පිදුරු 386 (70)
 පිඩාන 314
 පිත් 64 (75)
 පිත්කම 34 (75)
 පිත්තාරුත් 296, 372 (68)
 පිත්තුරු 372 (69)
 පිත්සම 329 (69)
 පිති 364 (71)
 පිතිසා 402, 404, 405
 පිනුම 219f, 470 (82)
 පි 340
 පිසකස 372 (64)
 පිසර 234
 පිස 234
 පිසද 234, 236
 පිසි 232, 388
 පිසුරු 111
 පිස 72, 98, 100, 118, 119, 201, 292, 345 403

පිසුකිරි 181, 186
 පිසත් 133, 314
 පිසබද 403
 පිසසුරු 402
 පිසර 43 (64)
 පිසව 229
 පිසවර 43 (64)
 පිසවි 335
 පිසවුරු 402
 පිසාම 221
 පිසාසරකර 414
 පිසුත් 380 (14)
 පිඪි 315
 පිඪිකුල 377 (64)
 පිඪිතිම 36, 421
 පිඪිම 82, 108, 403
 පිඪිත් 60
 පිඪිවර 221, 315 (64)
 පිඪිවත් 315 (75)
 පිඪිස් 68, 403 (75)
 පිඪිසිදු (or ද) 61, 300
 පිඪිස 234
 පිඪිසල 224
 පිඪිස 99
 පිඪි 234
 පිඪි 10f (71), 407
 පිඪිසස 234
 පිඪිතුරු 338
 පිඪිව 402
 පිඪිසාල් 380 (14)
 පිඪිසොල් 372 (69)
 පිඪිසත්කොටු 330 (68c)
 පිඪිසි (or සු) 68, 74, 121
 පිඪිසුමට 470
 පිස 224
 පිසාන (or නාති) 104, 122
 පිසස් 402
 පිස 232
 පිසාදම 230f
 පිසාටු 131
 පිඪිකුම 314
 පිඪිට (or ටු) ට 229, 433
 පිඪියා 127
 පිඪි 316, 326
 පිඪිකුල් 40
 පිඪිතුරු 316 (70)
 පිඪිසෙරුම 48 (69)
 පිඪිබද 40
 පිඪිම (or ට) 45, 354

පිඪිම 127
 පිඪිමල් 404
 පිඪිස (or ක) 55 (82)
 පිඪිසි 318 (2 [i] d)
 පිඪිවල 316 (64)
 පිඪිසිසුණ 297
 පිඪි 383f (64)
 පිඪි 372 (68)
 පිඪි 340
 පිඪින 298
 පිත්ත 372 (64)
 පිත 335
 පිතාඪිවර 335
 පිඪ 234
 පිත 224
 පිතස් 135
 පිඪප 372 (69)
 පි 224
 පිඪි 131
 පිඪියා 297
 පිඪිසි 372 (69)
 පිතා 382 (65)
 පු 313, 326f, 345, 394f
 පුඪල් 403
 පුස් 345
 පුස්ම 364
 පුටු 129
 පුඪ 129
 පුත් 116, 118, 345
 පුත් 103, 345
 පුත 345
 පුතඪ 403
 පුතලියානිකාම 155
 පුත් 222, 340, 468
 පුම 364 (69)
 පුත 302
 පුතා 32
 පුකිල 372 (69)
 පුප 340
 පුප &c. 222, 227
 පුපුරු &c. 222, 227
 පුඪිද (or දු) 227
 පුම &c. 403
 පුමලකු 70
 පුසර 372 (75)
 පුරකුමස් 372
 පුර 222, 327 (69), 340, 394
 පුරදර 98
 පුරපසාටු 364 (68c)
 පුරස් 70, 403 (42)
 පුරාත් 83, 133
 පුරාද්ද &c. 223, 227

පුරුෂ 64, 70, 72, 103, 403
 පුරුෂලිඛා 70
 පුලුඛි 58
 පුලික 18
 පුලුපු 341f, 404
 පුලුලු 136
 පුලුප්ප &c. 223, 227
 පුලුප 340
 පුලුකරණි 79 (69)
 පුලු 39, 340 (69)
 පුක 345
 පුකක 345 (69)
 පුකකාල 411 (69)
 පුස්පස් 377
 පුස 422
 පුඤ්ඤ 37 (68)
 පුලුලි 364 (69)
 පුච්චන් (or ඡී) 45, 197, 354
 පුලිඛි 58, 70
 පුරු 340
 පුරු 326, 468 (68)
 පුරුක 395
 පුරුච්ච 364 (68c)
 පුරුකක 364 (68)
 පුදි 231
 පුච්චි 328
 පුච්චිකා 190
 පුච්චිකාභුක් 192
 පුච්චිකාප 328
 පුච්චිප 42, 46
 පුච්චිපසකි 51, 58
 පුච්චිකරලෝපසකි 50, 51
 පුච්චිකරලෝප 42
 පුර 340
 පුලු 364 (68)
 පාචිචි 64, 79, 403 (69)
 පාචිචිභර 52
 පාචි 349 (69)
 පෙ 381f
 පෙකණි 11, 130
 පෙච්චගම් 364 (75)
 පෙච්චි 130, 364
 පෙඤ්ඤ 238 (82)
 පෙණේ 234, 279f
 පෙත්තස්සම් 372
 පෙත්සම් 75
 පෙදුරේරු 372 (26)
 පෙත්ච &c. 229
 පෙපෙර 127, 372

පෙච්චවාරි 377, 409 (69)
 පෙම් 345
 පෙකාලම් 381 (75)
 පෙර 224
 පෙරකඤ්ඤ 372 (26)
 පෙරකලාසි 372 (69)
 පෙරකිරිප 190
 පෙරකුරුලෝප 42
 පෙරකම් 372 (75)
 පෙරපු (or කු) 45
 පෙරදිග 410
 පෙරකම 372 (75)
 පෙරරු 42, 46
 පෙරරුසද 51, 58
 පෙරලා 299
 පෙරච 229
 පෙරවරු 410
 පෙරච්චන් 89
 පෙරසරලෝපසද 50, 51
 පෙරසන්කම් 34 (64)
 පෙරසර 427 (64)
 පෙරල (or ලෙ) 224, 234, 364
 පෙරලිඛි 49 (65)
 පෙරලි 42, 48 (69)
 පෙරුකාසම් 364 (75)
 පෙරෙර 235
 පෙරේරු &c. 302
 පෙරෙච 235
 පෙල 126, 224, 340
 පෙලමම් 235
 පෙලසර 420 (64)
 පෙලෙ 235
 පෙ 402
 පෙක 402 (9)
 පෙර 372 (64)
 පෙලි 130
 පො 228f
 පොකුඤ්ඤ } 79, 131
 පොකුරුණි }
 පොකුරු 131
 පොහ &c. 223, 228
 පොච්චණි 130
 පොච්ච 364
 පොච්චසි &c. 74 (50)
 පොත් 133, 345
 පොකු 56, 131
 පොදි 364 (69)
 පොදුමම් &c. 306, 364
 පොත්ස 377 (64)
 පොර 364 (69)
 පොරච 229

පොරි 364 (69)
 පොරෙත්තු 365 (68)
 පොරෙත්තු 365 (68)
 පොරේ 129, 151, 377
 පොල් 341, 392, 404 (75)
 පොල්කෙල් 327
 පොල්මා (කාර) 377
 පොල 175 (14)
 පොලු 130, 365
 පොලසි 380 (69)
 පොලු 131
 පොච්ච 228, 466
 පොසොත් 409 (75)
 පොසොසත් 116
 පොල 223
 පොලක 101
 පොලකාචි 107
 පොලම 223, 228
 පොලේ 40, 403 (68d)
 පොච්චි 377 (69)
 පොච්චි 380 (19)
 පොර්ඤ්ඤ 372 (68c)
 පොර්ච 372 (69)
 පොර්ක 372 (69)
 පොර්ක 372 (69)
 පොරික 403
 පොරු 377 (68c)
 පොහු 391

ඵ.
 ඵල 340, 436 (69)
 ඵල 298

ඬ.
 ඬහ 103, 325
 ඬහණ 65, 74, 103
 ඬ 144f
 ඬත් 409 (75)
 ඬත්කර 377 (9)
 ඬත්ති 377 (69)
 ඬකඛක 388
 ඬකමුඤ්ඤ &c. 111, 390
 ඬහච්චන් 400, 401
 ඬච (or ඬු) 231f
 ඬචණේ 117
 ඬචර 380 (75)
 ඬචරි 134
 ඬච 126
 ඬචකා 297
 ඬච(ර ඬා)ල් 151 (37)
 ඬඬු 129
 ඬචේරුක 330

ඬත්ඬත්තා 365 (68)
 ඬක 433, 463f (64)
 ඬණි 231, 405, 435
 ඬත් 135, 345
 ඬත්කල් 373 (75)
 ඬත්කුල 58 (70)
 ඬකල් 373 (64)
 ඬතා (or ඬා) 352 (68)
 ඬත්ති 144
 ඬද 220, 340, 345
 ඬද 340
 ඬදද 409 (64)
 ඬද් 230
 ඬද් 187, 231
 ඬද් 131
 ඬචර 345, 349
 ඬත් 231
 ඬත්ඤ්ඤ 373 (69)
 ඬක 340
 ඬකා 45
 ඬචල &c. 220, 226
 ඬච 352
 ඬම 127, 325, 332
 ඬමර 101
 ඬමඬු 373 (68c)
 ඬමර 325 (69)
 ඬමරාල 325
 ඬමුඤ්ඤ 74, 111
 ඬමුඤ්ඤත් 326
 ඬහච්චද (or හත්ච) 470
 ඬසිකොත්තු 373 (68c)
 ඬසිකල් 373f, 380 (69)
 ඬර or ඬර 468 (64)
 ඬර 144
 ඬරණ 404
 ඬරණේ 70, 135
 ඬරණි 130, 365
 ඬරකොත් 36
 ඬරචර 388
 ඬරද 373 (69)
 ඬල 220, 313, 323, 329f, 334, 342, 346, 405
 ඬලත්ස 373 (69)
 ඬලච 314
 ඬලචත්ච 306, 434
 ඬල 313
 ඬලි 342 (69)
 ඬලි &c. 74, 112, 121, 388
 ඬලෙන් 306
 ඬලේච 306
 ඬච 68, 444 (64)
 ඬත් 1, 70 (75)

ඬත්තම 373 (75)
 ඬත්තාතිර 134
 ඬත්ච &c. 226
 ඬස 340
 ඬසි 231
 ඬසු 112
 ඬහ 220
 ඬහල් 144
 ඬති 231
 ඬහු 335
 ඬහුල &c. 307
 ඬහුච්චි 335
 ඬහුච්චක 82
 ඬලේ 40, 74, 116
 ඬහලෝපස් 377
 ඬකු 373 (68c)
 ඬහලා 352 (68c)
 ඬහලි &c. 390f (19)
 ඬා 219, 313, 43, 394, 404
 ඬහ 147 (69)
 ඬහලේච 302, 306
 ඬච්චි 377 (69)
 ඬහු 402, 403
 ඬත්තා &c. 76 (14)
 ඬමමා 76 (48)
 ඬරහ 457 (vide හණ)
 ඬරුරු 468
 ඬල් 373 (75)
 ඬල්ක 377 (65)
 ඬල්ද 373 (69)
 ඬලස් 342, 448 (64)
 ඬලස්සා 76 (14)
 ඬලමමා 76 (48)
 ඬලස්සා 143 (14)
 ඬච 226
 ඬත් 377, 388 (14)
 ඬත්කර 402
 ඬත්තා 325, 402
 ඬහු 43 (68c)
 ඬා 313
 ඬච්චන් 311, 398
 ඬච්ච 111
 ඬණම 409 (82)
 ඬදි 404 (71)
 ඬද්දකුරු 12
 ඬඤ (or ඤ) 235
 ඬඬල 235
 ඬමම=ඬම (71) 231
 ඬමණේ 74, 121
 ඬරුත්ත 380 (69)
 ඬරු 307
 ඬල්ලි &c. 74, 121

ඬච්ච 68
 ඬච්චරු 45 (69)
 ඬච්චරු 463f
 ඬලේ 74, 121
 ඬා 130, 307f, 388
 ඬහ 72, 102, 118
 ඬරත් 463
 ඬහල් 436 (68c)
 ඬසුච්ච 60
 ඬචල 40 (9)
 ඬණර 409 (64)
 ඬත්ති 65, 345 (69)
 ඬහ 345 (70)
 ඬද 342, 345
 ඬදම් 315
 ඬද 340
 ඬද් 187, 232
 ඬද 342, 354 (70)
 ඬඤ 235
 ඬත්ත 28, 342, 354 (68c)
 ඬච්චි 373 (69)
 ඬමි 394, 403 (75)
 ඬමණේ 34
 ඬස 326 (64)
 ඬද් 124, 403
 ඬරිකර් 388
 ඬණේ 380 (68)
 ඬල් 380 (75)
 ඬල 342 (64)
 ඬල 390
 ඬඬු 238
 ඬණේප 380 (14)
 ඬණේ 72, 125
 ඬතිරු 74, 345
 ඬලිඬා 470
 ඬ 238
 ඬත්ත 373 (68)
 ඬත් 130 (69)
 ඬම 45, 238f (75)
 ඬරච 373 (68)
 ඬස්ස 373 (14)
 ඬු 326
 ඬත්ත 404
 ඬුම 373 (75)
 ඬත්තරණ 56
 ඬම 12, 406
 ඬද්දක 409
 ඬද්දක 406 (4)
 ඬද්දි 371 (69)
 ඬද 327, 400, 413f
 ඬත් 192, 238f
 ඬත්තල් 378 (75)
 ඬත්තරක 402

බල 133
 බල &c. 223, 227, 388
 බලාපොරොත්තු (or ඊ) 377 (69)
 බලාපොරොත්තු 377 (69)
 බලය 385, 406 (75)
 බලය 404
 බලය 82
 බලය 402
 බලය 377 (75)
 බලය 378 (65)
 බලය 404
 බලය 111, 373, 378
 බලය 373 (69)
 බලය 373 (69)
 බලය 45, 64, 409 (64)
 බලය 224, 340
 බලය 235
 බලය 127, 342f (65)
 බලය 394
 බලය 380 (68)
 බලය 127
 බලය 104
 බලය 388
 බලය 107
 බලය 378 (75)
 බලය 378 (71)
 බලය &c. 45, 295 (75)
 බලය 307
 බලය 112, 373
 බලය 224
 බලය 238
 බලය 373 (69)
 බලය 393
 බලය 393 (75)
 බලය 129
 බලය 373 (75)
 බලය 393
 බලය 393 (75)
 බලය 373 (64)
 බලය 365 (68)
 බලය 129
 බලය 390f
 බලය 385 (75)
 බලය 313
 බලය 313
 බලය 378
 බලය 378 (69)
 බලය 159, 170
 බලය &c. 141, 173, 307
 බලය 295, 404

බලය 373 (68c)
 බලය 378 (69)
 බලය 65, 404 (69)
 බලය 419
 බලය 373 (28)
 බලය (or) 378
 බලය 373 (69)
 බලය 373 (65)

හ.

හය 340
 හය 340
 හය 345
 හය 134
 හය 406
 හය 345
 හය 327, 396 (64)
 හය 147 (69)
 හය 340
 හය 130
 හය 120
 හය 415
 හය 455
 හය 68 (69)
 හය 68, 188
 හය 68 (69)
 හය 128
 හය 446 (69)
 හය &c. 74
 හය 65, 130, 345
 හය 340, 345
 හය 298, 326
 හය 396
 හය 327
 හය 396
 හය 331
 හය 340
 හය 57, 298
 හය 403 (69)
 හය 39
 හය 327, 396 (69)

ම.

මද 342
 ම 140, 143, 158, 161, 189f, 320, 321f, 346
 ම 156
 ම 156
 ම 308
 ම 340, 345
 ම 345
 ම 220, 340
 ම &c. 74, 111, 121
 ම 111

ම 78, 88, 128, 346, 405
 ම (or ම) 6, 347f
 ම 110, 390
 ම 133, 420
 ම 338, 381
 ම 365 (69)
 ම 365 (75)
 ම 415 (64)
 ම 134
 ම 404
 ම 226
 ම 231
 ම 365 (75)
 ම 129
 ම 365 (69)
 ම 14 (9)
 ම 74, 103, 365
 ම 69 (68)
 ම 57, 37
 ම 295, 335, 391, 18
 ම 298
 ම 302
 ම 302
 ම 335
 ම 65, 103, 345, 405
 ම 342 (69)
 ම 295
 ම 322
 ම 404
 ම &c. 302
 ම 302
 ම 221, 340
 ම &c. 226
 ම 329f (75)
 ම 338
 ම 340, 342, 405
 ම 159, 170, 307
 ම 307
 ම 342
 ම 306
 ම 231, 345
 ම 306
 ම 111, 402
 ම 15, 329
 ම 198
 ම 410
 ම 42
 ම 329
 ම &c. 324, 391
 ම 324
 ම 388

ම 403
 ම 130, 340
 ම 109
 ම 308, 405
 ම 402
 ම &c. 226
 ම 465 (65b)
 ම 391
 ම 342, 395
 ම 300, 301
 ම 461
 ම 395
 ම 231
 ම 391
 ම 403
 ම 65, 103, 468
 ම (or ම) 161, 351
 ම 391, 392
 ම 365, 72
 ම 65, 77
 ම 36
 ම &c. 220, 226, 339
 ම 365 (9)
 ම 80, 342 (69)
 ම 400
 ම 403, 407
 ම 59, 72, 118, 346, 365
 ම 32, 342, 365 (64)
 ම 465 (64)
 ම 403
 ම 226
 ම 131, 365
 ම 72, 126, 345
 ම 220
 ම 198f
 ම 78, 80, 345, 468 (75 & 37)
 ම &c. 226
 ම 72, 102, 365
 ම 220, 345
 ම 198
 ම 373
 ම 401
 ම 79
 ම 405
 ම 400
 ම 43
 ම 143
 ම 48, 74, 343
 ම 118, 136, 295, 389
 ම &c. 104, 122
 ම 77 (14)

ම 411
 ම 428f
 ම 77 (48)
 ම 401
 ම &c. 402 (64)
 ම 405
 ම 404
 ම 410 (64)
 ම 74, 112, 139
 ම 411 (75)
 ම 43
 ම 52
 ම 52, 72, 176, 331 (9)
 ම 20
 ම 331
 ම 403
 ම 39
 ම 380 (14)
 ම 52
 ම 32, 47
 ම 3f
 ම 88
 ම 34 (64)
 ම 470
 ම 345, 346, 402, 405
 ම (or ම) 65, 347f
 ම 403
 ම 365 (68c)
 ම 220
 ම &c. 74 (9)
 ම 37, 80 (69)
 ම 365 (68c)
 ම 56
 ම 18 (68c)
 ම 69
 ම 124, 332, 345
 ම (or ම) 40, 365 (69)
 ම 365f
 ම 365 (75)
 ම 345
 ම 403
 ම 403
 ම 72, 105, 352
 ම 373 (48)
 ම 365 (75)
 ම 133
 ම 78, 130, 346
 ම 340
 ම 378 (68)
 ම 147 (64)

ම 365 (68c)
 ම 404
 ම 403 (69)
 ම 32, 346f
 ම 390f
 ම 128
 ම 365 (17)
 ම &c. 111, 399f
 ම 411, 411
 ම 33
 ම 378 (14)
 ම 33, 78, 373 (69)
 ම 80, 134, 373f
 ම 235
 ම 88, 135, 138f, 352
 ම &c. 74, 107
 ම 235
 ම 143
 ම 37 (75)
 ම &c. 365 (68c)
 ම 176f (60)
 ම 42
 ම 235
 ම (or ම) 185, 202
 ම 235
 ම 461
 ම 378 (69)
 ම 40
 ම 235
 ම 226f (82)
 ම 219f (82)
 ම 235
 ම 74, 107, 121, 345
 ම &c. 74, 121
 ම 235
 ම 380, 382
 ම (75)
 ම 76, 166
 ම &c. { 302, 303
 ම 44, 342
 ම 404
 ම { 69, 130, 454
 ම 69 (69)
 ම 365
 ම 327
 ම 327
 ම 88 (75)
 ම 346, 353
 ම 346, 353 (9)
 ම &c. 74, 111, 346, 353, 402

මද (or ද) 346
 මද 470f
 මදුල් 133
 මදු 235
 මන් 168, 405
 මන්පසු 308
 මන්වනු 308
 මන්වු 410 (68c)
 මන්දෙරු &c. 373 (26)
 මන්ති (or මන්) 74, 121
 මන්සි 58, 72, 116
 මන්සා 53, 72
 මන් 403
 මන්වරු 429 (26)
 මන්වල 329 (64)
 මස 224, 238, 339, 422
 මසර 45
 මසුරු 404
 මසුරු 121
 මසු (or මස) 224, 235
 මසුවා 365
 මලු 127, 407
 මලු 3, 65, 353
 මලුකියා 190
 මලුකියාගුණ 192
 මස 309, 310
 මසක් 153
 මසර 353
 මති 403
 මති 404
 මතිපති 404
 මතිපල් 404
 මතිරි 338, 402
 ම 77, 110, 323, 324, 403
 මයොන් 76
 මට පසු 308
 මවුම 380 (75)
 මදෙත 76, 77
 මත 405
 මපති 404
 මපල් 323, 404
 මසා 324
 මසා 386
 මසා 76, 437f
 මසරක් &c. 76
 මන්සාල් 365 (75)
 මසා 79
 මස 80, 130
 මස 108
 මසුරු 131
 මප 340

මවුම 365 (69)
 මසුක 365 (68c)
 මන් 309, 310, 327
 මන්සා, } 72, 74, 105f,
 මතු &c. } 112, 113, 79, 327
 මදදරු 373 (69)
 මදු (or ද) 373
 මදුණ 296
 මදුණ 296
 මදුණ 470f
 මදුණ 294f
 මදු &c. 223, 227, 340
 මදුල් 464 (75)
 මදුලාල 365 (14)
 මදුල 152, 176f, 365
 මදුල 402
 මදුලුසන්සේ 115, 176
 මදුලු 131, 342, 353
 මදුලු 434 (71)
 මදුලු 175
 මදුලුසන්සේ &c. 175
 මදුලුසන්සේ 175
 මදුලු 365 (64)
 මදුලු 54, 342, 400, 407
 මදුලු 400
 මදුලු 54
 මදුලු (or ද) 74, 111
 මදුලු 351
 මදුලු 365 (65)
 මදුලු 365
 මදුලු 402
 මදුලු 365
 මදුලු 133
 මදුලු 407
 මදුලු 42
 මදුලු 107, 108
 මදුලු 131, 141, 366
 මදුලු 403
 මදුලු 307
 මදුලු 44, 80, 74, 77, 101, 342
 මදුලු 404
 මදුලු 390, 101
 මදුලු 74 (50)
 මදුලු 404
 මදුලු 380
 මදුලු 340
 මදුලු 381 (69)
 මදුලු 353
 මදුලු 190
 මදුලු 117
 මදුලු 78, 131, 405
 මදුලු 131, 352

මලු 353
 මලු 76, 174
 මලු 366 (69)
 මලු 366 (69)
 මලු 130, 366 (69)
 මලු &c. 68, 353
 මලු 65 (69)
 මලු 78, 131, 405
 මලු 374 (75)
 මලු 131, 352
 මලු 327
 මලු 65 (68c)
 මලු 21
 මලු 21
 මලු 140
 මලු 42
 මලු 32, 339
 මලු 6, 65, 103, 342
 මලු 3
 මලු 6, 65, 342, 468
 මලු 374
 මලු &c. 305
 මලු 311, 416
 මලු 462
 මලු 295
 මලු 307
 මලු (සා or සා) 175, 155
 මලු (or ර) ස 374 (65)
 මලු 402
 මලු 428f
 මලු 366
 මලු &c. 303
 මලු 434
 මලු &c. 303
 මලු 141
 මලු 303
 මලු (orසා) &c. } 175,
 මලු &c. } 305
 මලු 295, 324
 මලු 111, 324
 මලු (orසා) 74
 මලු 306
 මලු 72, 121
 මලු 54
 මලු 403
 මලු 141, 164, 165, 168, 402
 මලු (සා or සා) 165, 166, 168
 මලු 402 (69)
 මලු 380 (75)

මවුම 303
 මවු 374 (75)
 මවුසර &c. 378 (14)
 මවුසර &c. 374 (14)
 මවු 374 (69)
 මවු 402
 මවු 156
 මවු &c. 156, 169, 170
 මවු (or සි) &c. 169, 170
 මවු 400
 මවු &c. 169
 මවු 366
 මවු 366 (68c)
 මවු 141
 මවු &c. 72, 74, 101, 121
 මවු &c. 156, 157
 මවු &c. 305
 මවු 127
 මවු 228
 මවු 139, 300
 මවු 155
 මවු 410 (64)
 මවු 47, 54
 මවු 166, 175
 මවු 402
 මවු &c. 74, 102, 353
 මවු 101, 223
 මවු 366 (68)
 මවු 133, 378
 මවුසර &c. 374 (69)

මවු 334
 මවු 334
 මවු 52, 334
 මවු 334
 මද 340
 මද &c. 231, 393, 435
 මන් 393
 මන් 65, 130
 මන් 24
 මන් (or ම) 307
 මන් 104, 238
 මන් 23, 136
 මන් 51
 මන් 141
 මන් 141
 මන් 306, 440
 මන් 392
 මන් 156, 434f
 මන් 156, 169
 මන් 238, 321
 මන් 324
 මන් (or ම) &c. 303, 312
 මන් 226, 342
 මන් 342
 මන් 342 (75)
 මන් 342
 මන් 342 (75)
 මන් 48, 133
 මන් 136, 392, 406
 මන් 307
 මන් 404
 මන් &c. 75, 110, 404
 මන් 461
 මන් 15
 මන් 264f, 280, 287f, 393
 මන් 340
 මන් 65, 128
 මන් 298
 මන් (or සා) 238
 මන් 392
 මන් 403
 මන් 433 (64)
 මන් &c. 43, 75, 111
 මන් or සා 319
 මන් 238, 320, 321
 මන් 342
 මන් 405 (69)
 මන් 331, 342, 405 (69)
 මන් (or ම) 44, 405 (64)
 මන් 340
 මන් 428

මන් 185, 197
 මන් 130
 මන් 330
 මන් 330
 මන් 324
 මන් 391
 මන් 42
 මන් 405 (64)
 මන් 349
 මන් 306, 405
 මන් 238
 මන් 405
 මන් 48
 මන් (or මද) 179, 238, 292, 456
 මන් 148
 මන් 403
 මන් 75 (50)
 මන් 207f, 238
 මන් 148
 මන් 133f
 මන් &c. 179, 223, 228, 340, 456f
 මන් 133
 මන් 116, 403
 මන් 403
 මන් 405
 මන් 128
 මන් 103
 මන් &c. 75 (9)
 මන් &c. 65, 75, 391 (9)
 මන් (or සා) 340, 349
 මන් 340, 349
 මන් 340, 448 (68)
 මන් 231
 මන් 47, 75, 111, 112
 මන් 36 (68)
 මන් 102f
 මන් 72, 102, 118, 295, 402
 මන් 450 (75)
 මන් 80
 මන් 49, 328
 මන් 411
 මන් 43
 මන් 403
 මන් 14
 මන් 68, 374 (68c)
 මන් 340

රව 126
 රන් 295
 රත්තා } 75, 112, 121
 රතු &c.
 රකත 130
 රත්(or තු)මල් 330
 රත්මාන 143
 රත්රන් 405 (75)
 රත (or තු) 135, 139
 රතමලා 330f
 රතාස්දරා 402
 රති 403
 රතාස්ස 374 (64)
 රථ 130
 රද 44, 330, 404
 රදවා } 75, 105, 121
 රද &c.
 රද 220, 340
 රඳ 43
 රන් 42, 88, 353, (75)
 රත්තිරි 402
 රත්වන් 34
 රත්නාර්ක (or තු)† 378
 (68c)
 රව 220, 388, 470
 රවට 220
 රවි 402
 රවුක්ස්ස 374 (65)
 රං 331, 343 (64)
 රංඳිය 450 (64)
 රඹුවන් 405
 රහ 346
 රහන්ද 421
 රහස්† &c. 133, 308,
 346
 රහස 346
 රහිතව 311
 රහු 327
 රහුමත් 327
 රථ 139
 ර 328, 346, 386
 රත්ත 378 (69)
 රත්න &c. 65, 75, 103
 රඪි 75
 රජ 75 (9)
 රජකාරි 130
 රජකීය 391
 රජදාන 329
 රජත් &c. 75

රජරඪ 56
 රජරඪ 56
 රජල 108, 382
 රජනී 381 (50)
 රජපෙට්ටිය 52
 රත්තල් 69, 374 (75)
 රත්න 65, 79, 346 (69)
 රත්න 374 (68c)
 රත්තෙරිට්ට 380 (65)
 රත්තක 36 (69)
 රත්න 378 (68c)
 රත්න 65 (69)
 රත්තවකතාව 68
 රත්තව 328
 රත්න &c. 176 (14)
 රං 388
 ර 237f
 රත්තල් 352 (75)
 රත්ත 468
 රත්ත 235
 රත්ත 42
 රත්ත 235
 රත්ත 303
 රත්තට 235
 රත්ත 99, 436, (75)
 රත්ත 402
 රත්ත 41 (64)
 රත්ත &c. 79, 303, 346
 (69)
 රත්ත 403
 රත්ත 404
 රත්තවැස්ට් (රත්ත) 380
 රත්ත 131
 රත්ත 80, 88, 75
 රත්ත 235
 රත්ත 78, 327, 404 (64)
 රත්ත 133
 රත්ත 327
 රත්ත 402
 රත්ත 409
 රත්ත 402
 රත්ත 47
 රත්ත &c. 75, 105, 121
 රත්ත 224
 රත්ත 374 (69)
 රත්ත 374 (69)
 රත්ත 78, 404 (75)
 රත්ත 338
 රත්ත 461 (69)

රාජ 340
 රාද 340
 රාද 353
 රාදුරා 353
 රාජයල් 352 (75)
 රාදු 404
 රාජිත 378 (69)
 රාජිත 143, 390 (75)
 රාජිතකර 405
 රාජිල් 133
 රාජස 223
 රාජි 47, 338
 රාජි 43
 රාජිත් 374 (75)
 රා 43, 343
 රාඪි 380
 රාඪ 43, 130, 343
 රාඪ† 380 (75)
 රා &c. 388
 රාඪ (or ආ)ලාඪි 374
 (69)
 රාඪමත්ත 374 (68c)
 රාඪේරි 377 (69)
 රාඪොරක 374 (69)
 රාඪේ 88 (71)
 රාඪේරා† 296 (68c)
 රාඪිත්තරා 402
 රාඪා 128f
 රාඪ 374 (68c)
 රාඪත්† 374 (69)
 රාඪ් (or ඛ) 15 (69)
 රාඪ 343
 රාඪිති 343 (69)
 රාඪි (or ඪ) 366 (69)
 රාඪි &c. 75, 383 (19)
 රාඪ 43, 78, 343
 රාඪ 43, 130, 343
 රාඪ 374 (69)
 රාඪ &c. 374
 රාඪ 139, 300, 353

උ.

උ 1, 219, 292, 321
 උත් 79, 149
 උත් 149
 උත්ත 36 (64)
 උත 405
 උතතුම 52

උතර 69
 උතරු† 131
 උතර &c. 226
 උත 139, 305, 311
 උතට &c. 305
 උතද 303
 උතවෙ 405
 උත 231
 උත† 18
 උතා 54, 65, 79 (68)
 උතවෙත් 54 (9)
 උතා 79 (68)
 උතට 388
 උත 296
 උත 128
 උත 79, 403
 උතරා 75 (26)
 උත 119, 403
 උත(or ඳ)රි 75 (50)
 උතතරාම 374 (75)
 උත 374 (69)
 උතසි
 උතේසි } 374 (19)
 උතසු 374 (68c)
 උතත්ත 374 (68c)
 උත 129
 උතතරත 56
 උත 343
 උත 334 (69)
 උත 179, 203f, 221,
 292, 334, 340, 456
 උත 13, 54
 උත 56, 382 (71)
 උතේත 54
 උත 334, 340
 උත 13
 උතා 81
 උතේසි 71 (50)
 උතේරි 380, 411(69)
 උත 33
 උත 186, 309, 310
 උත 33, 354
 උත 58
 උත 341
 උත 139, 295
 උත 70, 322
 උතත්ත 378 (64)
 උතඛ (64) } 374
 උතරි (70) }
 උත 378 (68c)
 උතත්ත 33 (69)

ලාඛම 133, 366 (75)
 ලාඛසු 380 (68c)
 ලාඪ් 79 (68)
 ලාඪ 235
 ලාඪිත් 378 (75)
 ලාඪිත්ත 374 (68c)
 ලාඪ් 374 (69)
 ලාඪ 340
 ලාඪ 346
 ලාඪ 70, 129, 346
 ලාඪ 70, 346 (69)
 ලාඪාඪිත්ත 90
 ලාඪ 133
 ලාඪ 88, 128
 ලාඪ 88, 128
 ලාඪ 133
 ලාඪකරා 421
 ලාඪ 119, 224, 340, 403
 ලාඪ &c. 103, 122
 ලාඪිත් 69, 395 (75)
 ලාඪ 224
 ලාඪ &c. 229, 235
 ලාඪිල් 136, 219f
 ලාඪිම 65, 133, 219f
 ලාඪිත් 224, 374
 ලාඪ 224, 340
 ලාඪිත් 108, 341, 404
 ලාඪ 235
 ලාඪිත් 364 (75)
 ලාඪ 130, 138f
 ලාඪකර 374 (69)
 ලාඪ 321
 ලාඪිත් 33, 42 (70)
 ලාඪ 18, 405
 ලාඪිත් 135
 ලාඪිත් 43, 354 (70)
 ලාඪිත් 433
 ලාඪිත් 33, 43, 354 (70)
 ලාඪ 116
 ලාඪිත් 69, 82, 127
 ලාඪිත් 375 (68c)
 ලාඪිත් (or ඛ) 40f, 71,
 77 (50)
 ලාඪිත් 229
 ලාඪිත් 56f, 463 (71)
 ලාඪිත් 238
 ලාඪිත් 78
 ලාඪිත් 232, 340
 ලාඪිත් 300, 301
 ලාඪිත් 99
 ලාඪ 135

ලාඪිම 117
 ලාඪිත් 375 (19)
 ලාඪිත් 99
 ලාඪිත් 72 (50)
 ලාඪිත් } 75, 405
 ලාඪිත් &c. } (28)
 ලාඪිත් 77
 ලාඪිත් 77
 ලාඪිත් 77, 143f
 ලාඪිත් 77
 ලාඪිත් 77
 ලාඪිත් 363f (69)
 ලාඪිත් (or ඪ)†
 375 (69)
 ලාඪිත් 41 (75)
 ලාඪිත් 340
 ලාඪිත් 400
 ලාඪිත් 400
 ලාඪිත් 78, 331, 352
 ලාඪිත් 69 (69)
 ලාඪිත් 406
 ලාඪිත් 335
 ලාඪිත් 390
 ලාඪිත් 41 (69)
 ලාඪිත් 326 (69)
 ලාඪිත් 450 (69)

ච.

චාඪිත්ත 3f
 චාඪ 340
 චාඪිත්තමතතු
 චාඪ 410
 චාඪිත්ත 412 (69)
 චාඪිත්ත 1, 65, 80
 (69)
 චාඪිත්ත &c. 77, 103
 චාඪිත්ත† 296 (64)
 චාඪිත්ත 32, 343 (69)
 චාඪිත්ත 335
 චාඪිත්ත 311, 319
 චාඪිත්ත 114
 චාඪිත්ත 80
 චාඪ 44f, 454, 455
 චාඪිත්ත 157, 297
 චාඪිත්ත 297f
 චාඪිත්ත &c. 221, 226
 චාඪිත්ත 416, 464
 චාඪිත්ත 471
 චාඪිත්ත 366 (69)

a. Colloquially the forms රල්ලා, &c. are generally used for the plural.
 b. The final vowel is shortened when inflected, as රඪ, රඪි, &c.

වව්ව 313
 වවන 2, 178 (69)
 වජ් 375f
 වක්කා 296 (68)
 වච්චන්කා 366 (68)
 වච්චම 366 (75)
 වච්ච 366 (69)
 වච 136, 403
 වච්චා 427
 වච්චාකම 452
 වච්චන් { 305, 311
 වච්චි &c. {
 වච්චි 196, 238
 වච්ච 221, 340
 වච්චා 40
 වච්චම 366 (75)
 වච්චා 307
 වච්චි 231, 386
 වච්චම 366 (68c)
 වච්චා 111
 වච්චාච්ච 329
 වච්චා 32, 127, 221,
 340, 343
 වච්චාල 48
 වච්චාල 354
 වච්චා 80, 157, 160, 286f,
 304f, 311, 312, 335,
 346, 391
 වච්චන්කල් 193
 වච්චා 128
 වච්චා &c. 60, 131, 329f,
 346, 390f
 වච්චා 68, 88, 406 (70)
 වච්චා &c. 226
 වච්චා 221, 295, 340, 343,
 450, 453f
 වච්චා 2 (75)
 වච්චා 295, 334, 340, 346
 වච්චා 226
 වච්චා 221, 387, 406
 වච්චා 231
 වච්චා 104, 231, 435, 455f
 වච්චා 111, 343
 වච්චා 183, 238
 වච්චා 392
 වච්චා &c. 226
 වච්චා 346
 වච්චා 45
 වච්චා 318
 වච්චා 328, 343, 404
 වච්චා 139, 328
 වච්චා 317, 437
 වච්චා 403
 වච්චා (or ක්) 409

වච්චා 354
 වච්චා 221
 වච්චා 135
 වච්චා 366 (68)
 වච්චා 285
 වච්චා (or ච) 295
 (65)
 වච්චා 222
 වච්චා 403
 වච්චා (or ච) 61, 134,
 391
 වච්චා 380 (75)
 වච්චා 346, 353 (69)
 වච්චා 459 (69)
 වච්චා 17, 130
 වච්චා 17, 32, 340 (69)
 වච්චා 296 (68)
 වච්චා 65, 193
 වච්චා 65, 403 (69)
 වච්චා 39, 403 (68)
 වච්චා 82f, 221, 343, 350,
 403
 වච්චා 366 (68)
 වච්චා 404
 වච්චා &c. 226
 වච්චා 42 (64)
 වච්චා 187f, 231
 වච්චා 222
 වච්චා 70, 178 (80)
 වච්චා 471 (75)
 වච්චා 366 (75)
 වච්චා 366 (69)
 වච්චා 303
 වච්චා 366 (75)
 වච්චා 82f, 97, 350, 457f
 වච්චා 392
 වච්චා 380 (68c)
 වච්චා 71f, 129, 156,
 350, 404, 469
 වච්චා 346
 වච්චා &c. 226
 වච්චා (or ක්) 221, 231
 වච්චා 403
 වච්චා 404
 වච්චා 221, 387, 406
 වච්චා 231
 වච්චා 131
 වච්චා 176f
 වච්චා 75, 116
 වච්චා 366 (68)
 වච්චා 286f, 402
 වච්චා 41, 133, 402
 වච්චා 402
 වච්චා 131

වච්චා &c. 221, 136
 වච්චා &c. 75, 117
 වච්චා 310
 වච්චා 309, 403, 407,
 428
 වච්චා 129, 346
 වච්චා 80, 130, 346
 වච්චා &c. 226
 වච්චා 221, 222, 339, 340,
 343, 346, 406
 වච්චා 42, 393
 වච්චා 403
 වච්චා 381 (9)
 වච්චා 461 (69)
 වච්චා 366 (69)
 වච්චා 231
 වච්චා 75, 112
 වච්චා 134
 වච්චා 403
 වච්චා 403
 වච්චා 134
 වච්චා 81, 403 (69)
 වච්චා 175
 වච්චා 65, 114,
 420
 වච්චා 36
 වච්චා 403
 වච්චා 116
 වච්චා 445 (75)
 වච්චා &c. 189, 303, 406
 වච්චා 39, 126, 366
 වච්චා 221
 වච්චා 34 (69)
 වච්චා 130
 වච්චා 150, 219, 287f, 352,
 403, 407
 වච්චා 57
 වච්චා 2, 130
 වච්චා 3, 411
 වච්චා 57
 වච්චා 425, 459, 464
 වච්චා 330
 වච්චා 330
 වච්චා 130
 වච්චා 296
 වච්චා 37
 වච්චා 37
 වච්චා 134, 403
 වච්චා 296, 343 (69)
 වච්චා 366 (75)
 වච්චා 103, 343
 වච්චා 378 (69)
 වච්චා 79

වච්චා 402
 වච්චා 404
 වච්චා 392f
 වච්චා 392
 වච්චා 392, 403 (68)
 වච්චා 343, 403 (69)
 වච්චා 366 (68c)
 වච්චා 392
 වච්චා 116
 වච්චා 346
 වච්චා 461
 වච්චා 2, 133, 366
 වච්චා 134, 343
 වච්චා 406
 වච්චා 403
 වච්චා 366 (69)
 වච්චා &c. 396
 වච්චා 404
 වච්චා 236
 වච්චා 235
 වච්චා 126
 වච්චා 235
 වච්චා 99, 127, 295, 417
 වච්චා (or ක්) &c.
 68, 75, 390f
 වච්චා &c. 386, 406
 වච්චා 42, 49, 295, 296
 වච්චා 425f
 වච්චා 307
 වච්චා 454
 වච්චා 438
 වච්චා 307
 වච්චා 235
 වච්චා 235
 වච්චා 236
 වච්චා &c. 470
 වච්චා 154 (71)
 වච්චා 107, 382, 393
 වච්චා 121
 වච්චා 235
 වච්චා 235
 වච්චා 236
 වච්චා 380 (75)
 වච්චා 468
 වච්චා 428 (71)
 වච්චා 235
 වච්චා 306
 වච්චා 306
 වච්චා 235
 වච්චා 235
 වච්චා 235
 වච්චා (or ච) 131
 වච්චා 406

වච්චා &c. 75,
 122
 වච්චා &c. 135, 138f, 312,
 346
 වච්චා 79, 133, 354
 වච්චා 45 (69)
 වච්චා 136
 වච්චා 235
 වච්චා 75, 121
 වච්චා 107, 330, 403
 වච්චා (or ච) 44 (69)
 වච්චා 128
 වච්චා 235
 වච්චා 219 (82)
 වච්චා 235
 වච්චා 130
 වච්චා 295 (75)
 වච්චා 235
 වච්චා 183, 196, 316
 වච්චා 238
 වච්චා 366 (75)
 වච්චා 26 (69)
 වච්චා 224
 වච්චා 235
 වච්චා (or ක්) 238
 වච්චා 238
 වච්චා 423
 වච්චා (or ක්) 46
 වච්චා 40
 වච්චා 321f
 වච්චා 409 (68)
 වච්චා 343 (64)
 වච්චා 33, 381
 (69)
 වච්චා 366 (75)
 වච්චා 189, 303
 වච්චා 404
 වච්චා 403
 වච්චා 303
 වච්චා (or ක්) 366 (68)
 වච්චා 366 (68)
 වච්චා 411
 වච්චා (or ච) 346
 වච්චා 453
 වච්චා 346
 වච්චා &c. 226
 වච්චා 409 (68)
 වච්චා 58, 79
 (68)
 වච්චා (or ච) 340, 393
 වච්චා 395 (75)
 වච්චා 224
 වච්චා 130, 178, 232, 334,
 435

වච්චා 181, 182
 වච්චා 232, 340
 වච්චා 403, 404
 වච්චා 403
 වච්චා 98
 වච්චා 375f
 වච්චා (69) { 79, 403.
 වච්චා (64) }
 466
 වච්චා 235
 වච්චා 445 (69)
 වච්චා 178 (69)
 වච්චා 181, 182
 වච්චා 378 (69)
 වච්චා 309, 400
 වච්චා (or ච) 375 (70)
 වච්චා 366 (69)
 වච්චා 400
 වච්චා 296 (69)
 වච්චා 238
 වච්චා 404
 වච්චා 133, 404, 429
 වච්චා 130
 වච්චා 42, 48 (69)
 වච්චා 461 (69)
 වච්චා (or ච) 405
 වච්චා 88, 316 (75)
 වච්චා 48
 වච්චා 323, 324
 වච්චා 402
 වච්චා 402
 වච්චා 88, 130, 316
 වච්චා 309
 වච්චා (or ච) 323, 324
 89
 වච්චා 323, 324
 වච්චා 411 (69)
 වච්චා 35, 130
 වච්චා 224
 වච්චා 224, 405, 407
 වච්චා 133, 402, 404
 වච්චා 395 (75)
 වච්චා 1, 80 (64)
 වච්චා (or ච) &c. 224,
 229, 235
 වච්චා { 316
 වච්චා }
 වච්චා 375 (69)
 වච්චා 294f
 වච්චා 297
 වච්චා 404
 වච්චා 402
 වච්චා 375 (64)

විලස් 343
 විලස් (75) } 316
 විලාස (69) }
 විලසි 403
 විලංඛ 366 (68c)
 විලාස 343 (69)
 විලඛ (or ම) 128, 133
 විශ්වාස 94, 296 (69)
 විශාල 301, 392, 405
 (69)
 විශේෂ 137 (69)
 විශේෂණ 137 (69)
 විශේෂණසමාස 323,
 330
 විශේෂණසම්බන්ධ 159
 විශේෂණය 307
 විෂ 39, 343 (64)
 විෂකෝපක 375 (68c)
 විකාර 65 (69)
 විකාරාධිපතිසාහ 312
 වික්සල් 303, 405
 විෂ 343 (64)
 විෂකුණු 404
 විසත 470
 විසද 404
 විසද (or ද) 61, 224
 විසයවිකාර 52
 විසර් 28
 විසර්ජනීය 28
 විසරා 405
 විසල් (or ල) 405
 විසාසා 120
 විසි 140, 149, 346
 විසිඵක් &c. 49, 149
 විසිත් 309, 310
 විසිතේ 235
 විසුරුව 229
 විසත 404
 විකාර 299 (69)
 විසිද (or දෙ) 99, 224,
 235
 විසිත් 309f
 විලක්ක 367 (68c)
 විංශ 141
 විංශති 146, 346
 වි 343, 386, 404
 විණ 343 (68c)
 විච්චි 79, 346 (69)
 විද් 79, 130, 346,
 367
 විදුරු 375 (68)
 විශ් 134, 296, 392
 විර 346, 392
 විඛ 296, 367

වුස 222f
 වු 238, 285, 294, 340,
 394, 435
 වුකලී 317, 462
 වා 343
 වාස 78, 130, 404
 වාස 103, 327
 වාඛ 298
 වානි 49
 වාඛ 340
 වාස 340
 වාසයානි &c. 45, 64
 (9 & 14)
 වෙ 235, 238
 වෙච්ච 238
 වෙච්චි 367
 වෙච්චිලී 367 (80)
 වෙච්චිනි 297
 වෙච්චිකෝප 329
 වෙණ 343
 වෙණේ 48, 295 (75)
 වෙණේද 41, 354
 වෙන &c. 99, 405
 වෙද 99, 100, 346
 වෙදකම් 295
 වෙන්දේසි 378 (69)
 වෙන්දෙ 402
 වෙන 141, 398, 426
 වෙනම 306, 398
 වෙනි 141, 322, 351
 වෙගුව 311
 වෙර 346, 353
 වෙරළ 459f
 වෙරි 367 (69)
 වෙල 367, 418
 වෙලෙ 235
 වෙලෙච්චි 405
 වෙලිල &c. 224, 229
 වෙස් 428 (75)
 වෙසක් 409
 වෙසත (or හ) මස 61
 වෙසණ 48
 වෙසෙස් 137 (75)
 වෙසෙසුත් 137 (75)
 වෙසෙසුත්සමස් 330
 වෙල්ලි 40 (69)
 වෙලු 340
 වෙලුද &c. 75, 100
 101, 151, 354
 වෙලුද (or ද) මි 49,
 65, 295, 296
 වෙලුඛ 40, 71
 වෙලුන්ද, Vide
 වෙලුද

වෙලෙස් 404
 වෙ 114, 238, 346, 405
 වෙද 450f (69)
 වෙල &c. 224, 229
 වෙලා 128
 වෙලාසක 303f
 වෙලාසක &c. 303
 වෙලි 367
 වෙලෙ 235
 වෙණා 65 (49)
 වෙණට 340
 වෙස &c. 75, 121
 වෙදා 346
 වෙදෙණි 459 (69)
 වෙදොකාරණ 391
 වෙවර 346, 353 (69)
 වෙවො 65f
 වොටු 43
 ඛ.
 ඉබා 66 (68)
 ඉච්ච 343
 ඉච්චි 343 (9)
 ඉච්චි 36, 296, 343
 ඉච්චිත් 395
 ඉච්චා 396
 ඉ 176f, 346, 391
 ඉසක 406
 ඉමත් 38, 391
 ඉ 341
 ඉත 396
 ඉච්චාණ 297
 ඉච්චි 38, 66
 ඉච්චාණ 395
 ඉච්චි 39 (64)
 ඉච්චාණ 12 (69)
 ඉසක 134
 ඉසු 38, 70 (9)
 ඉසුර 341f
 ඉසානා 12, 296 (68)
 ඉනා 404
 ඉස 38, 146, 149,
 346, 410 (69)
 ඉසවම් 409
 ඉසවම් 409
 ඉබ්ද 66, 83, 130, 336
 ඉබ්දකර 26
 ඉරණ 343 (64)
 ඉරි 130
 ඉස 38, 343
 ඉසානාණි 406
 ඉසානාසිංහ 406
 ඉවා 327 (68)
 ඉසක 38 (69)

ඉලා 79, 128
 ඉසානා 406
 ඉසානු 80, 130, 353
 ඉසාන 38 (69)
 ඉච්චිල 20f, 38
 ඉරණ (or ඉ) 57f
 ඉරණමණ 57
 ඉල 38, 80, 130
 ඉසා 103
 ඉසු 405
 ඉසා 134, 332, 343
 ඉසල 134
 ඉසෝණ 332
 ඉසි 38, 346 (69)
 ඉල 38 (69)
 ඉලාපාර 139
 ඉසු 38
 ඉබ් 15, 296
 ඉසු 405
 ඉස 38
 ඉසුර 38
 ඉසාණ 38
 ඉර 38
 ඉල 38
 ඉසා 343
 ඉසාල 38 (9)
 ඉසාන 14
 ඉස 38 58
 ඉසල 38
 ඛ.
 ඉවා 341
 ඉරි 330
 ඉච්ච 57, 146
 ඉච්චාණ 95
 ඉච්ච 146
 ඉච්ච 57f, 146, 349
 ඉච්ච 146, 349
 ඉච්චාණ 141
 ඉච්ච 141
 ඉච්ච 341
 ඉච්ච 341
 ඉසානා 313
 ඉච්චාණ 146
 ඛ.
 ඉසෝණ 375 (69)
 ඉසාන 32, 346
 ඉසානාණ 12 (69)
 ඉච්ච 62, 123
 ඉච්චාණ 376 (69)
 ඉච්චාණ 62, 296, 130,
 455f (69)

ඉච්චාණ 70
 ඉච්ච 328
 ඉවා 347
 ඉවාන 23, 62, 130, 347
 ඉවාසානාරනාම 68
 ඉච්ච 62, 144
 ඉසානු 79
 ඉසාණි 62 (69)
 ඉසානාණ 343
 ඉස 158, 391
 ඉසානාණ 158, 391
 ඉසානාණි 66
 ඉසානාණික 139
 ඉසාණි 158
 ඉසාණි 130, 402
 ඉසාණි &c. 353, 390f
 (69)
 ඉච්ච 12, 18 (69)
 ඉච්චාණි 51, 53
 ඉච්චාණි 51, 53
 ඉච්චාණි &c. 159, 170
 (69)
 ඉසාණි 109
 ඉච්චාණික 97
 ඉච්චාණි 405
 ඉ 140, 148, 316, 334,
 349
 ඉස 313, 346
 ඉසාණි 402
 ඉසාණික 177
 ඉසාණිකාණි 177
 ඉසාණි 35, 141, 346,
 350f
 ඉසාණි 405
 ඉසාණි 306
 ඉසාණි 404
 ඉසාණි 3
 ඉසාණි 404
 ඉසාණි &c. 402, 404,
 427
 ඉසාණි 128
 ඉසාණි 405
 ඉසාණි &c. 227
 ඉසාණික 296
 ඉසාණි 346
 ඉසාණිකාණි 144
 ඉසාණි 33 (69)
 ඉසාණි 33 (9 sing.)
 ඉසාණි 58, 66
 ඉසාණි 66
 ඉසාණි 298
 ඉසාණි 14, 27
 ඉච්චාණි 367 (75)
 ඉච්චාණි 367

ඉච්චාණි 133, 418
 ඉච්චාණි 388
 ඉච්චාණි 387
 ඉච්චාණි 23, 62, 130, 347
 ඉච්චාණි 367f (68c)
 ඉච්චාණි 338, 381
 (69)
 ඉච්චාණි 367, 468 (68c)
 ඉස 116, 140, 57, 58,
 80, 346, 352, 353,
 407
 ඉසාණික 307
 ඉසාණික 410 (69)
 ඉසාණික 402
 ඉසාණික &c. 307
 ඉස 13, 346 (9)
 ඉස 410
 ඉසාණි 343, 405
 ඉසාණි 303
 ඉසාණි 404
 ඉසාණි &c. 66, 80, 140,
 352f, 353, 400
 ඉසාණි 149
 ඉසාණි 80, 346 (69)
 ඉසාණි 135
 ඉසාණි &c. 75, 111, 404
 ඉසාණි 56
 ඉසාණි 56
 ඉසාණි 57 (69)
 ඉස 221, 83, 336,
 341
 ඉස 50, 328, 402, 407
 ඉසාණි 403
 ඉසාණි 131
 ඉසාණි 335
 ඉස (or ද) 69
 ඉසාණි 309, 310
 ඉසාණි 409
 ඉසාණි 316
 ඉසාණි 316
 ඉස 3, 58, 67
 ඉසාණි 81 (69)
 ඉසාණි 39
 ඉසාණි 39, 296
 (69)
 ඉසාණි 309
 ඉසාණි 79, 408
 ඉසාණි 50 (69), 52
 ඉසාණි 311
 ඉසාණි 443
 ඉසාණි 367 (19)
 ඉසාණි 443 (69)
 ඉසාණි 408
 ඉසාණි 408

සත්වර් 403
සතස &c. 221
සතිට° 68 (69)
සප් 75, 404 (35)
සපා 146, 346
සපාති 146
සපාම 141
සපාත 80, 346
සපාසත්වෙ 406
සපදන්විඛන් 89, 92
සපදන්විඛන්සමස් 326
සප 221, 339
සප(or සා)න්තු 375 (68c)
සපස 221
සපාමිණ 405
සපිරිවර 334 (64)
සපර 307
සබ්බිඛානු 13
සබන් 378
සබ්ද 316, 404
සබ්දවිඛන් 89, 93
සබ්දවඛන්සමස් 327
සබන් 375 (75)
සබං (කුකුළු) 367
සබු(or බු)න්තු 129, 382 (68c)
සභා 79, 128
සභාපති 453 (19)
සමප්තනමුසාවාද 381
සමුපනි 34 (69)
සමසා 403
සමුදුණි° &c. 141, 307
සමුදුල 34
සමුදුදනවිඛකති 89, 92
සමුදුදනවිඛකතිසමාස 326
සමුදාපනවෙ 405
සමබ්ඛං 316
සමබ්ඛුච්චිකති 89, 93
සමබ්ඛුච්චිකතිසමාස 327
සමිඛං 457
සමබා 367
සමෙඛ්චනවිඛකති 89f
සම° 295, 343, 346, 405
සමභ &c. 309, 310
සමණ 48, 343
සමනාස් 400
සමනාසුචි 406
සමනාසුද 406
සමන්බදුරු &c. 400

සමතල 103
සමනී 430 (9)
සමර 40
සමස් 323 (75)
සමස්ඝර්ඣ 294
සමසර 141
සමසරන් &c. 169, 170, 171
සමසරච්ච 303, 306
සමා° 296 (68)
සමාගමි 426 (75)
සමාදර 403
සමාදනමුලාදනි 411
සමානාසකරණවිඛණ් 138
සමාර 147 (64)
සමාස† 323 (69)
සමාසනිසා 294
සමිස 66 (69)
සමීර } 403
සමීරණ }
සමු(or මු)න්තා 367 (68)
සමුදු 78, 405 (69)
සමුදු 68 (68)
සමුදු 405
සමුදුර 78, 352, 405 (64)
සමුඛ 68 (69)
සස 140
සසන් 48
සසුරු 331, 405
සළී 103, 404
සළුඤ 406
සළුනාම 154
සළුනාමවිඛණ්ණ 141
සළුප 39
සර්තස් 380
සර 18, 343, 407
සරදන්සද 97
සරන් 341 (35)
සරන්තු 358f (68c)
සරත 404
සරණ 331, 343 (64)
සරඳස්සද 51, 53
සරබර 388
සරමි 382 (75)
සරමිප 375 (65)
සරසන් 380 (14)
සරමි 367 (69)
සරස &c. 221, 331
සරසද 51, 53
සරස් 388
සරසර 388

සරසස් 330
සර 328
සරිත් 47
සරු 343
සරුවන් 382 (75)
සරුවච්චිත්තල 367
සරෙන්තු 380f (26)
සල 404
සලච්ච 367 (65)
සල 221, 349
සලදල 404
සලක 221
සලස්ස &c. 227, 229, 289f, 460
සලාද 375 (65)
සලාමි 382 (75)
සමි 382, 352
සමිණ 400
සමස් 403 (75)
සමාණ 400
සමිද 404
සමන් 343 (75)
සමුච්ච 367 (69)
සමිතු 402
සස් 388
සස 343
සසන් 402
සසදර 402
සසල 402
සලස 221
සසර 316 (64)
සසිරික 402
සසන් 134
සස 309, 311, 334, 403, 427
සසනරුවාල 335
සසපිරිවර 334
සසමුච්චන් 462f
සසලා 404
සසස් 346
සසභු 146, 149, 346
සසස්චස් 402
සසසා 405
සාති 231
සාතිනම 311
සාසාදර 54, 103
සම 129
සං 316
සංග 367 (65)
සංගිලිමම 367 (75)
සංඤ්ඤ 3, 66, 67 (68)
සංඤ්ඤ† 16, 34 (69)
සංඤාප 3, 66, 347f (64)

සංසිද &c. 229, 235
සංසාර 34, 316 (69)
සං 313
සා 45, 311, 343, 437f
සාක්කු 375 (68c)
සාකිකාර 411 (9)
සාතර 405 (69)
සාද &c. 221, 227, 341
සාද(or සා)රණ 67
සාදර 334, 455f (69)
සාදිත්තා 367 (68)
සාදු (or ඉ) 313, 314
සාධන 178 (69)
සාප්ප &c. 380, 390f (68c)
සාප 429 (69)
සාමබු 367 (68c)
සාමසේර 152
සාමානාසෙන් 306
සාමානාලිඛන 70
සාමි 176, 381 (14)
සාමුච 423
සාම 375 (64)
සාමම්† 367 (75)
සාමල් 367 (75)
සාර 140f, 221, 343, 352, 405, 466
සාරවන් 450
සාලී 108
සාලාල 375 (9)
සාලිස 145, 352
සාච 352 (68c)
සාක† 66 (69)
සාගම 235
සාච 49, 349
සාධරුස් 402
සාණ 37, 353 (64)
සාණස්සන් 308
සාතප 235, 387, 406
සාතිරි 75, 121
සාතාප්ම 69 (64)
සාදා 50, 403
සාන්දු 50, 79, 403 (68)
සාතස 235
සාප(or න්)තාමිචර &c. 378 (64)
සාප 66 (64 & 69)
සාපිත්ති 75, 122
සාඛවන් 306
සාඛා° 68 (68)
සාම 172
සාමද &c. 303
සාර 183

සාරස (or ම)වි 130
සාරස 235
සාරිසර 222
සාරෙන් &c. 306, 308
සාරේ 457
සාලදිරි 378 (69)
සාලකර 66, 406, 455f
සාල 235
සාලිල් 367
සාලොම 159, 172
සා 313, 314
සාදල 378 (69)
සාද 235
සාම 141, 159, 160
සාමදම 303
සාමිති 401
සාමි 401
සාගත 196, 235
සාගත 66, 456
සා 261, 313, 341, 343
සා 403
සාදරුද 66, 409
සා 224
සාගත 92
සාග 405
සාස්ස 375 (14)
සාච 341
සාමි 187, 406
සාමු 118
සාන් 55, 80, 133
සාන්ත(or ක)ර &c. 44, 55, 354 (4)
සා 224, 405
සාසාසි† 375 (69)
සාසිමම } † 44 (75)
සාසාමම }
සාස 235
සාම° 288f, 296, 298
සාමි 406
සාදන්සසන් 4
සාදදු 375 (69)
සාදු (or ද) 232, 339
සාදු 400, 404
සාදකර &c. 61
සාදරු° 131, 338
සාදවන් 402
සාදම 99
සාදසන් 401, 428f
සාද 405
සාදරු 404
සාද 235
සාද 224
සාද 186 (68c)

සාන්තසකර† 411 (69)
සාන්තම 367 (75)
සානස 235
සාති 306
සාතිදු (or දු) 61
සාස් 80
සාප්පම 367 (75)
සාප්ප 375 (19)
සාප්පල් 426 (75)
සාස 352 (19)
සාසිරි 378 (17)
සාසි 232, 339
සාමෙන්ති 375, 378 (69)
සා 149, 158, 346
සාසන්දුරුද 409
සාසල් 346
සාසල 160, 173, 346
සාස 346, 405, 420
සාසාන්තිසස් 402
සාසාන් 404
සාප† 346, 368
සාප 404
සාස &c. 391, 400
සාසත 400
සාසන් 47, 80 (75)
සාස 80 (69)
සාසම 375 (75)
සාසල් &c. 402
සාසලාර 405
සාමි 144f
සාමිසද 127
සාමිසා 104
සාමිසි† 375 (69)
සාමි 402
සාමල් 116
සාමල් 380
සාමු 352
සාමුරු 131, 144
සාස් 346, 354
සාස 341
සාසාර 40
සාසි 402, 404
සාසිරකර 402
සාසි 313
සාස 404
සාසල 1, 354
සාසි° 134, 295
සාසිත් 405
සාසිල්° 295
සාස 77, 103, 404
සාසල† 1, 66, 134, 390f

සී 145f, 314, 331, 404
 සීවු 367, (68)
 සීතං 134, 343
 සීතක්කාරම 367 (75)
 සීති 367 (69)
 සීනු 375 (68c)
 සීමා 128
 සීයා 105f, 367
 සීර 235
 සී 144f, 316, 334, 341
 සුක්කාම 367 (75)
 සුකර 316
 සුබ 346
 සුගත් &c. 400, 402
 සුගකු 316, 334 (69)
 සු 409
 සුගත් 405
 සුගව්ව 316 (69)
 සුණ 341
 සුණංඉ 367 (68)
 සුණු 37 (70)
 සුන් (or ද)බන් 56
 සුදු &c. 75, 112, 121
 සුදුදු 56, 60, 135, 405
 සුදුදුස 402
 සුදුමාලි 437
 සුදුමා 81
 සුන් 335
 සුන්තුරු 335
 සුන්දර 14, 66
 සුනිල (or නිල්) 316
 සුතෙර 402
 සු 380
 සුමටුර 316
 සුමාන 375 (69)
 සුමනි 316
 සුස 346
 සුරළු &c. 75
 සුර 97, 402
 සුරම 402
 සුරනිමි 402
 සුරපුර 327
 සුරලෝ 402
 සුරු 325
 සුරුවු 368 (68c)
 සුරුවන් 382
 සුලු 128, 403 (64)
 සුලු 368 (69)
 සුලුපු 380 (68)
 සුව 301, 346
 සුවණ 343
 සුවන් 353, 405
 සුවහස් 145f

සුමාසු 60
 සුව (or ග)ද 44, 134 316
 සුසාන 381 (69)
 සුසුමල 414
 සුසිරි 316
 සුසුසු 404
 සුඵ 39, 139, 405
 සුගම 368 (75)
 සු 313, 144f, 352
 සුසුම 346
 සුසිරි 378 (69)
 සුව 346
 සුනු 66, 130
 සුදුකම 368 (75)
 සුදු 368 (68)
 සුනිමි 368 (75)
 සුනි 54, 78, 346 (9)
 සුගෝදය 54
 සුර 223
 සා 346
 සෙ 313, 314, 261f
 සෙක්කු 368 (68c)
 සෙකරනාඊස් &c. 378 (14)
 සෙමි 368 (19)
 සෙට 303
 සෙන් 402
 සෙන්මඩ 429
 සෙදල් 405
 සෙදහල් 303
 සෙහග 68 (14)
 සෙකපුරුද 66, 409
 සෙබඩ &c. 72, 119
 සෙමර 101
 සෙමින් 306
 සෙසින් 311, 428f
 සෙර 76 (60)
 සෙරෙපු 129, 368
 සෙල්ලමි 66, 368 (75)
 සෙසු 46
 සෙංකල 378 (69)
 සෙංකොටම 368 (75)
 සෙංගමාල 368 (65)
 සෙ 300, 301, 311, 405, 460f
 සෙක (or කි) 298, 299
 සෙකර 402
 සෙද 375
 සෙයා 68 (68)
 සෙතාපති 433 (17)
 සෙරු 69, 368 (68)

සෙර (or ජෙ)ම 159, 172
 සොටම 368 (75)
 සොඩ 328
 සොදර 321, 403
 සොලේ 202
 සොබන 402
 සොමනස් 135
 සොමි 402
 සොමදින 409
 සොග 223
 සොර &c. 76, 306 (4)
 සොල්දර 378 (64)
 සොල්දු 375 (26)
 සොලෝ 129
 සොකොටු (or පු)රු 335 (27)
 සොලෝස් 149
 සෝ 407
 සෝචි 2 (69)
 සෝද 223
 සෝප්ප 378 (69)
 සෝමන් 368 (75)
 සෝර්ති 375 (69)
 ස.
 සුක්කාමාංස 10
 සා 148, 346
 සකු 131
 සාකුරු &c. 75 (70)
 සකම 225, 227
 සනී 231
 සාචි 130, 368
 සාම 14, 248f (64)
 සන් 149
 සාතර 148, 352f
 සාකමුස් 149
 සාතුරු 111
 සද 221, 459, 80
 සද 15 (64)
 සද (or ද)වන් 61 (75)
 සදපාන් 329 (75)
 සදර 40
 සද්දසියෙන් 308
 සන් 201f, 405
 සන්ද 309, 310
 සන්දි 130
 සන්දරු 111
 සනුසුවු 329, 368 (68)
 සප 221, 339
 සපන් 465 (37)
 සබ 79 (69)

සබල් 133
 සබලපෙනි 386 (69)
 සබ් 405
 සමබන් 368
 සමබම 449
 සමබකාර 368
 සම 221
 සමද 230f
 සමාර 147, 295
 සස 404
 සසියෙන් 441
 සර 40, 339, 343
 සරන් &c. 75, 115, 329f, 341
 සරණුකු 378 (68c)
 සරම 227
 සරණ 455
 සරි 160, 231, 312f, 368 404, 405, 468
 සරිගස් &c. 222, 227
 සරිගස්සෙ 235
 සරිය 457
 සල් 7, 58, 79
 සල 221
 සලන්සද 97
 සලනාගබ්ද 97
 සලක 221f
 සලිකරිය 188
 සාමි 130
 සාමස් 410 (75)
 සාමුරු 131
 සාන 130, 347
 සානි &c. 75, 109 332, 404
 සානිගෝපක 329
 සස 341
 සසුන් 134
 සසුරුව 227
 සහ (or හා) 313
 සහ 40, 145f
 සංග &c. 227
 සංමුච්චි 34
 සංස &c. 77, 103
 සා 104, 219, 309, 311, 313
 සාක්ක 378 (69)
 සාපස &c. 305
 සානි 42 (69)
 සානිකර 158f
 සාමි &c. 71, 125, 176f
 සාමුදරු 152 (26 pl.)

සාර්ච් 378 (69)
 සාර්ක 379 (69)
 සාර 43, 140f, 221, 352
 සාර 444
 සාල් 386 (75)
 සාව 227
 සාසමන 309f
 සාසා 313
 සාකි 185
 සාගෙ 235
 සාච්ච 127, 368
 සාච 145
 සාම 464f (69)
 සාමි 248
 සාත්තා 149
 සාත්තම 69 (64)
 සානිච්චි 121
 සාදි 88 (72)
 සාදිතා 470
 සාදෙ 235, 317
 සාන්ද 79 (68)
 සාපන්ති 75, 122
 සාපෙ 235
 සාබ් 452 (68)
 සාබ්ච්ච &c. 306
 සාම 159, 172
 සාමද &c. 303
 සාමි 308f
 සාර 237f, 309, 310
 සාරගෙණ 42
 සාරමුච්චි 130, 430
 සාමර 235
 සාලෙ 235
 සාලිච්චි 131
 සාසිරෙ 236
 සාලි 130
 සාංගෙ 235
 සාංරෙ 235
 සි 341, 344
 සිත්තා 344 (68)
 සිත්මම &c. 229, 235
 සිග 224, 398
 සිගමන් 395 (75)
 සිඟ් 405
 සිඟුරු 43
 සිට (or සිටන්) 311
 සිණ 405
 සින් 80 (75)
 සිත්තා 463
 සිග &c. 44, 224, 235, 339, 344

සි (or කි)තුල් 46 (75)
 සිතුවන් 450
 සිතෙයි 455
 සිතෝපදේශ 418 (69)
 සිදි 232, 339
 සිදෙ 235
 සින්ද 224
 සින්ද 309, 310
 සින්දෙ 235
 සින්තා &c. 75 (12)
 සිම 339
 සිමිය 402
 සිම 404
 සිමාලස 421
 සිමි 107, 327
 සිමදි 410f 69)
 සිය 344
 සිර (or ඊ) 78, 324, 346, 368, 390
 සිරකාර 429
 සිරමණ 368 (65)
 සිරමරණ 324
 සිරි 407
 සිල් 295 (75)
 සිල්ල 116
 සිස් 295, 346, 354 (75)
 සීනි 313
 සිංහා 296 (68)
 සී 130, 185, 219, 261
 සීතං 134
 සීත්තාමේ 306
 සීත 86, 127
 සීරථ 111
 සීරෙ 235
 සීගන් 159, 170, 409
 සීග් 368 (68)
 සීග් 341
 සීග් 37, 46, 385 (70)
 සීග් 406
 සීගස්ස 403
 සීද 405
 සීදකලා &c. 306
 සීන් 420
 සීන් &c. 75 (50)
 සීමස් 45, 133
 සීපි 313
 සීපු 313

a The form සමබනමි is more commonly used.

හුරි 48	කෙම්බා 313f	කොන් 312
හුරේ 313	කෙ මන් 306	කොද° 68, 139, 301
හුල 58 (75)	කෙසි 313	කොදඅප්පා, } 77
හුලක 128	කෙසින් 81	කොදඅමමා } 77
හු 388 (68c)	කෙර <i>vide</i> කෙර	කොදකම් 458
හුනිකම් 368 (75)	කෙරළි 68, 341 (69)	කොදට &c. 306
හුහු 111	කෙල 139	කොදේ 322
හුර 223	කෙවන් 312	කොය 223
හුරු 43	කෙල 3f, 224, 354, 405	කොර° 100
හ 339	කෙල (or ල) ලි 60	කොරකම්කර 179
හාද 6, 80 (69)	කෙලුලුකු 60	කොරණ 129
හෙත් 313	කෙඵ 3, 134, 354	කොර 68, 306
හෙච්චි 108, 368	කෙ 163, 313	කොරේ 313
හෙට &c. 303	කෙතු 129	කොච්චි 313
හෙත 127	කෙත 440 (9)	කො 166f, 312)
හෙප්පු 368 (68c)	කෙම &c. 322	කොච්චි 2, 130
හෙම 405	කෙර 379	කොද 223
හෙමකුඵ 402	කෙවා 104	කොදිසා 313, 314
හෙම්පිරිසකා 466 (68)	කෙතා &c. 388	

